

تاریخ دروکی

مکتبہ اسلامیہ

مطبعہ سرکار مراد آباد
نویں قلعہ لاہور

محرر :
احمد رفیع

ایکینجی جلد

صاحب و ناشر :
اقبال کتب خانہ سی صاحب
حسین

مرحق محفوظدر

۱۰۱۸

استانبول

پس مطبعہ سی ————— عالی قاروشندہ نومرو ۷۲

۱۳۳۸ — ۱۳۳۶

۱۸ اون یدنجی باب در دنجی سلطان مراد

— ۱ —

۱۰۳۲ سنه سنده تخته جلوس ایلدی . ۱۱ یاشنده ایدی .

وزیر اعظم کانکش (علی پاشا) مقام صدارته بکر کچمز شیخ الاسلام ایله قاضی عسکر لری و علما و اعیانی طویلا یوب سلطان مصطفانک مجذوب اولدینی اورتیه قویدی . مضایقه مالیه اولدینی جهتله ویریله جک ایکی ملیون دوقهلق جلوس بخششی ایچون دخی عسکرک سخاوتنه قرار ویریلدی . سلطان مصطفایی داود پاشا سرایندن آلوب اسکی مسکنه کوتوردیلر . (سلطان مراد رابع) ی اجلاس ایتدیلر . پادشاه هنوز چوجق اولدینی ایچون اداره حکومت والدّه (ماه

۱۴۹ — فائده

زیارت خرقة سعادت

• « امانات مبارکه » بمشده خرقة سعادتق سوبله مش ایدک . کرك خرقة سعادت و کرك سائر امانات شریفه استانبوله کتیرلدیکی زمان اولا « حرم هایون » ده حفظ ایدلدی . بعده سلطان سلیم اول کندیبی ده داخل اولدینی حالده سلحدار، چوقدار، رکابدار، آناختار آغالریله پیشکیر آغاسی، باش چوقدار، سرکاتبی و سائر مابینجیلرله برابر قرق نفر کدکلی خدمه و برقاچ نفرده ملازمدن عبارت اولق اوزره اندرونده کی (خانه خاصه) دینیلن دائره بی ایجاد ایلدی . بو هیئت

بیکر) سلطان انه
کچدی . جلوسك ایر-
تسی کونی قلیج قو-
شاندی [۱] و بشنجی
کونی سنت اولدی .

یکچریلر و سپاهییلر
جلوس بخششی آلمیه -
جقلرینی وعدایتدکلری
حالدیه بر آی صکره
ایسترز دیه قالدیشدیلر .
خزینهدیه پاره یوق
ایدی . در حال اندرونده

دردنجی سلطان مراد

سکه حاله قونیلوب ویریلدی . صدر اعظم کمانکش علی پاشا (طمع

[۱] بری حضرت پیغمبرک دیکری سلیم اوک اولوق اوزره ایکی قلیج
قوشاندی . مصدره کی (غوری) خزینه سندن آلتان حضرت یوسف علیه السلام
دستارینی ده باشنه کییدیرمشلردی .

خرقه سعادت مأمور ایدی . مراد رابع، سلیمک یاپدیردینی خانه خاصه پی ترک
ایدرک خرقه سعادت حجره سنک قارشیسندیه دیگر برخانه خاصه یاپدیردی .

خرقه سعادت زیارتی مراسمی :

وقتیله ذات شاهانه حاضر اولدینی حالده رمضانک اون بشنجی کونی «کل
صوبی» مملو ایکی کاسه، آلتش قدر یکی وتمیز سونکر ایکی میشین سفره اوزرینه
وضع اولنور و بو سونکردن برقاچی سلاحدار آفاکل صوبی ایله ایصلاده رق
پادشاهه تقدیم ایدر ایدی . پادشاهده بو سونکر لرله خرقه شریفه شبکه سنی جلا

و ارتشا و عدم خوف خدا) ایله مألوف اولوب شیخ الاسلام (یحیی افندی) برکون کندیسنه ترك رشوت حقنده نصیحتده بولمش و بوضورتله پاشانك غرضنی قازانمش ایدی. (علی پاشا) مشارالیهی سلطان مراده : جلوسکزه رضاسی یوق ایدی دیهرک و یاننه برسوری افتردها قاتهرق عزل ایتدیردی. (اسعد افندی) شیخ الاسلام اولدی.

بکر سؤ باشی — سلطان مصطفی هنوز تخنده ایکن (بغداد) دن حوادث مهیجه کلدی. او زمان (بغداد) بکمر بکیسی (یوسف پاشا) ایدی. فقط (بغداد) ده بولان اون ایکی بیک یرلی قولی ایله عزب عسکرینه (بکر) نامنده بر سؤ باشی قوماندان ایدی. بکر، بوراده مدت مدیده دن بری بولنوب نفوذ فوق العاده قازانمش ایدی. عسکرک چور باجیلریله کدکلیرک اکثری کندی چراغی ایدی. شهرده دیگر (بکر آغا) نامنده وینه کندی چراقلرندن بری ایله آره سی بوزولمش و بوبکر آدملرینی و عائله سنی آلوب (عرجه) و (سماوات) طرفلرینه کیدوب کندی نامنه تحصیلاته باشلامش ایدی. بکر سؤ باشی مرقومک

ایلر و بو صیرمه ده چوقدار ورکا بدار آغالرله ککلیر، مابنجیلر، خاص اوطه لیلر، دخی برر سونکر آلهرق الیرنیک یتدیکی قدر دیوارلری، فیولری، پنجره لری، دولاب و کتبخانه نك قناد و قیاقلرینی سیلرلر و بوسونکرلر بعده خانه خاصه آغالرینه توزیع اولوب تبرکاً حفظ اولوردی. یوم مذکورده صباح نمازی حرقة سماعت حجره مبارکه سنده جماعته ادا اولنور. نمازنده هکیمه اوکلدهن ایکی ساعت اول « خاص اوطه » لیلر حرقة سعادتک کوموشدن معمول یالیزلی بیوک صندو-قه سنی کوموش سهپاسی اوزرندن آلهرق شطرنج واری بربری اوزرینه موضوع صوم صیرمه یاصدیقلر اوزرینه هوپارلر. صندوقه پاشاهک یاننده بولان آلتون آناختار ایله آچیلیر. دروننده بولان آغیر ایکی یشیل قطیفه اوزرینه ینه صوم صیرمه و اینجی ایشلمه لی اکلی شریذلی یدی عدد بوغجه نك شریذی چوزیلور ه

کندی نامنه ویرکو آلدینی طوینجه بش بیک کشی ایله اوزرینه کیتدی . بوآراق بغدادده بولان عزبلر آغاسی یوزباشی (محمد آغا) (بکر سؤ باشی) یه عداوتی حسیله اوغلی بلوک باشی (محمد) ی قتل ایتمک مقصدیه بایراق آچهرق سؤ باشینک خانه سنی محاصره ایتدی . فقط بکر زاده ده قورناز و خبردار طاورانه رق یوزباشی بی چووروب بوزدی . اودخی والی (یوسف پاشا) نک بولندینی (ایچ قاعه) یه قاجوب التجا ایتدی . پاشا یوزباشی بی تکدیر و تعزیر ایلدی ایسه ده ایش ایشدن کچمش ایدی . سؤ باشی زاده پاشایی ده محاصره ایتدی . یوزباشی بی ایسته دی و باباسنده خبر کوندردی . بکر سؤ باشی خصمی اولان دیگر بکره غلبه ایتمش ، عودت ایدیوردی . بو خبری آلتجه معیتده کی عزبلردن بش یوزینی و معهود یوزباشینک اوغلی قتل ایلدی . کمال سرعتله (بغداد) ه یتیشوب پاشایی محاصره ایله یوزباشی بی ایسته دی . پاشا : ملتجی برآدمی تسلیم ایتمک شان وزارت یه یاقیشماز دیه رک رد ایلدی . والحاصل (یوسف پاشا) جسور برذات اولمغله محاصره ده طیانندینی کبی شهره کلن ذخاثری دخی بر خیلی دفعه ضبط ایده رک

اوزرندن آچیلیر ایکی قنادلی خالص آلتوندن مصنوع چکمه یعنی ایکنجی محفظه دخی ینه نزد شاهانه ده بولان دیگر آلتون آناختار ایله آچیلهرق خرقة سعادتك یاقه سنده بولان دوکه برکاسه ایچنه قونور ، بر پارچه ایصلادیلیر ایصلادیلار درحال عنبرلی برآتشده کوسریله رک کاسه ده قالان صودن دستیلر طولوبی صولره طامله طامله دوکیلوب هدیه ایدیلیردی . بو صو « خرقة شریف صولتی » نامیه معروف ایدی . (۱۲۴۰) ده سلطان محمود ثانی بو عادتق لغو ایتمشدر . زیارت داتما اوکله نمازندن صکره اجرا ایدیلیر . سلاحدار ، چوقدار ، رکابدار آغالرله دلبند ، آناختار ، پیشکیر آغالری و بتون خاص اوطلیلر حضور هایونده بولندقلری حالد امام اول و امام ثانی ، خاص اوطله امامی ، خوش صدالی مؤذن و چاوش آغالر آیاقده متصل قرآن کریم اوقورلر و ابتدا ذات شاهانه ،

قحطدن قورتولدی . فقط اك صوكنده قورشونله اوريله رق ترك حیات ایلدی . یوز باشی ، پاشانك وفاتی اوزرینه بتون بتون سرسم اوله رق سؤ باشیدن استیان ایتدی . او دخی قبول ایلدی . یوز باشی او زمانلرده عفو و امان دیله مك دیمك اولان باشنه مقرمه قویوب یوزینی یره سوردی ایسه ده بکر وحشت جلیه سی . ایجاباتندن اوله رق بیچاره نی اوغلرله برابر برقایغه باغلا یوب اوزرینه نطف دوکدی . آتش و یره رك نهره صالیو یردی . یوزباشی جابر جابر یاتوب محو اولدی . بکر ، (ایچ قلعه) به کیره رك خزینه وجیخانه نی ضبط ایتدی و یرلیردن والی طرفداری اولانلره سائر اتباعنی قلیجدن کچیردی . ساخته برمنشور تنظیم ایده رك ، کندی کندیسنه پاشالق و یره رك بغداد والیکنک کندیسنه تفویض ایدلدیکنی اعلان ایتدی . استانبوله ده : (یوسف پاشا) بکا غدر ایتدی ، نتیجه حالدده بویه اولدی دیه خبر کوندردی . (مره حسین پاشا) وزیر اعظم ایدی . سابق (دیار بکر) . والیسی (سلیمان پاشا) بی (بغداد) ایالتیه یوللادی ایسه ده سؤ باشی بکر ،

بعده دارالسعاده آغاسی ، سلحدار ، چوقدار وسائر آغالرله کوشه باشیلر ، باش قپو غلاملری ، مابینجیلر ، مصاحب آغالر ، خاص اوطله باشی ، خزینه دار باشی ، کیلارجی باشی ، سرای آغاسی ، سرای کتخداسی ، خانه خاصه آغالری زیارت ایدرلر دی . قدیماً بواننده صدراعظم ایله شیخ الاسلام طوبقپو سراینک اورته قپوسنه کله رك آتزلندن اینلر ، قاضیمسکرلر و سائر ارکان دولت ایله برابر ایجری به کیرلر دی . اورده بوستانجی باشی ، میرآخور اول صدراعظمک ، قپوجیلر کتخداسیله ایکنجی میرآخور شیخ الاسلامک قولتوقلرینه کیره رك باب السعاده نك اورته سندنه دی دیوان یرینک حذاسنه کله کلرندده باشلرندده سلیمی دستار و آرقه لرینه سراسر دینیلن قاشه . قاپلی درت یکللی سمور کورکلر کیمش اولان باب السعاده آغاسیله خزینه دار باشی استقبال ایدرلر ، بورادن دخی بوایکیسی صدراعظمک و باشلرندده مجوزه و صیرت لرنده فراجه لری اولدینی حالدده کیلارجی باشیله سرای آغاسی ده شیخ الاسلامک قولتوغنه

پاشایی قبول ایتیموب یاری یولدن دوندردی. بونک اوزرینه (دیاربکر) والیسی (حافظ پاشا) بغداد اوزرینه سردار تعیین ایدلدی.

بوانساده حدود شرقیه من اوزرنده بولنان اون یدی سنجاقل ایرانیلر النده بولتیوردی. (شاه عباس) بغدادی ضبط ایتک املنی آچیقندن آچینه اظهار ایتش ایدی. (حافظ پاشا) نك مرعش، سیواس، موصل و کرکوک عسکريله اوزرینه یوریمسی و دیگر ایالات عسکريله عربانك مهاجهمی بکرك کوزینی ییلدیردینی کبی بر ایکی محاربه ده دخی مغلوب اوله رق بغدادك شدتله محاصره ده قالمسی اوزرینه مرقوم، (شاه عباس) ه :

— اگر شاه، عثمانیلری مغلوب ایدرسه (بغداد) ی کندیسنه تسلیمه حاضرم.

دیه خبر کوندردی. (شاه عباس) (قارچغای) خانی اوتوز بیک عسکرله شهریان طرفه یوللامش ایدی. بناءً علیه سؤ باشی به (حضر قولی) خانی و بر عجم دستاری یوللادی. بکر، طریق حیلله به

کیره رک آق آغار قبوسى آره افنك ایکی طرفنده احراملر سربلی سديرلره اوطو - درلردی. بونلرک موصلتلری طوبولنجه تشریفاتى افندی سلحدار، چوقدار، رکابدار، آغارله دلبند و آناختار آغارلینی وسائرمی آله رق کلیر، بوراده اوکده باش و بونک آرقه سنده ایکنجه چوقدار ایله یدی نفر مزین روباکیمش چاقر - سالان آغار یوریدکلیری حالده صدراعظمک صاغ قولتوغنه سلحدار وصول قولتوغنه چوقدار آغار و شیخ الاسلامک قولتوقلرینه رکابدار آغا ایله دلبند آغاسی وقاضیمسکرلرله نقیب الاشرافک قولتوقلرینه ده خاص اوطه لیلر کیروب بو حال ایله «شادروان» قبوسندن بالدخول یره سربلش اولان آل چوقه اوزرندن یور - ییره رک خرقة شریف حجره سنه کیدرلردی. ذات شاهانه صندوقه مقدسه نك یاننده، صدراعظم صاغنده، دارالسعاده آغاسی مولنده طور دقلى حالده زیارت ایفا اولتوردی.

صا بهرق (حافظ پاشا) یه ده خبر کوندردی . (بغداد) والیلکی کندیسنه ویرلک اوزره عصیاندن واز کجه جکئی والا (شاه عباس) . تسلیم ایده جکئی بیلدیردی . حتی جمعه کونی شاه نامنه سکه باصیله . جفئی اعلان ایتدی . فی الواقع (صوفی خان) فرقه سیله کلیوردی . (حافظ پاشا) بر مجلس عقد ایده رک (بغداد) والیلکنک بکره توجیهی قرارلاشدیردی . بو ائاده سلطان مراد رابع جلوس ایتمش ایدی . بکر، بغداد والیلکی طوینجه شاه عباسه خبر کوندردیکنه پشیمان اولدی . صوفی خانه عزت واکرام ایدوب اک سوکنده :

— ایرانلور کندیسنی قورتاردقلری کبی اوده ایرانیلره ایلک فرصته عین خدمتی ایفا ایده جکئی سویله رک بغدادک آناختارلرینی بکله بن خانی شاشیرتدی . خان وقوع حالی شاهه بیلدیرمک اوزره کیتدیکنده شاهک یوللادینی دستاری بغدادده قالان اوچ یوز ایران عسکری اوکنده چیکنه یوب کندیلرینی ده بغداد قلعه سندن باش آشاغی یه آصدی . فقط (حافظ پاشا) نک عودتی اوزرینه (قارچقای) خان بغداد قلعه سی اوکنده کوروندی . پاشا ذاتاً (آبازه پاشا) نک تأدینه مأمور اولمشیدی . بکر سو باشینک استمدادنامه سنی آنجه کردستان

خرقة سعادت زیارتک مطلقاً رمضان شریفک اون بشنده وقوعی معناد دکلدر . بورا قبولرینک اورتوریلله پوشیده لری اوزمان صوغوق چشمه قبوسندن چیلیرایکن (آلای قمری) نک یعنی اسکئی تلغرافخانه بناسنک قارشیسنده کائن ترزیر بناسنده اعمال آلنور . و آلتون کوموش شمعدانلرک تطهیربله (حلوخانه) اوجا . غنمه یاپیلان بال مومنک وضع و رکزی (موم قفوشی) نامیله اندرونده موجود قفوش شا کردانی معرفتیه اجرا ایدیلیر ، حصیرلی ، شمعی اودون انباری دیدیکمز طرفده (حصیر اوجاغی) معرفتیه یاپیلیردی . خرقة سعادت دائره سنک قانونی ، یاوز سلطان سلیم طرفندن وضع ایدلمشدر .

بکری بکی (سلیمان پاشا) بی عسکر یله یوللادی ایسه ده یولده (قارچغای) خان کندیسنه مصالحه تکلیف و بوضورتله پاشای اغفال ایده رک باصوب عسکر یله برابر قتل و اعدام ایلدی .

(قارچغان خان) ایله دیکر لری (بغداد) ی محاصره ایله (بکری سو باشی) به تسلیم اولسی حقنده خبر کوندر دکلرنده (بکری) :

— بن سزدن یاردیم ایستدم ، سزده قومشولنکزی یابدیکز ، الله راضی اولسون . فقط تهی کیتمه مککلکز ایچون سزه اون قطار دوه و اون بیک غروش خرج راه کوندر ییورم ، معذور کورک و دونوب کیدک . یوقسه بغدادی سزه دکل اون شاه کلسه ینه ویره مم . دیمش ایدی . بوخبر شاهه ایصال ایدیلوب اودخی عسکر یله کلدی . کرک (حافظ پاشا) نک و کرک (بکری سو باشی) نک استانبوله یوللادقلری امداد عریضه لری صدر اعظم کانکش (علی پاشا) نظر اعتباره آلمادی . اوج آی امتداد ایدن محاصره اتناسنده اهالی قحطدن صوک درجه ده یزار اوله رق اکثریسی ایرانلی طرفه کچدی . بونلر میاننده بولنان سو باشی (درویش) و بلوک باشی (رحمن)

۱۵۰ — فائده

طیاق — حبس — قتل

طیاق ، بدایت انسانیتدن بری اک زیاده رواج بولش جزالردندر . حتی مشروطیتک ایلک یابدیقی قانونلردن «سرسی نظامنامه» سنده ییله ابقا ایداشدره . فقط بزم بوراده بحث ایده جکمز تاریخ عثمانیده مقید اولان طیاقلردر . ۱۷۰۵ تاریخنه کوز کزدیره جک اولورسه ق (آوجی سلطان محمد) ک ، (یانبولی) ده آلانورکن سرای کتخداسنه غضب ایده رک بیک دکنک اورلسنی

دخی قلعه‌نك ضرورت ومضایقه‌سنی خبر ویرلردی . شاه بواپی حریف واسطه‌سیله بکرك اوغلی (محمد)ی قاندردی . بغداد والیلکنی وعدایده‌رك برصباح محمده بغدادك قبولرینی آچدیردی ، عساکر ایرانیه سوره چیقهرق تقاره‌لرینی ، کره‌نایلرینی چالمغه باشلادیلر . شاه اعلان عفو ایده‌رك عسکر واهالیدن کیمسه‌نك رنجیده اولیه‌جفی منادیلرله بیلدیردی (۱۰۳۳) .

بکر ، برادری دفتردار (عمر) ایله بردلیک کیزلنمشیدی . طوتو-لیدیلر . حضور شاهده اوغلی (محمد) ایله مرافعه‌ایدلدی . شاه ، بکره : — نیچون بویله یامان ایش ایلدک . بکر :

— بن یامان ایش ایله‌مدم . (اوغلی کوستره‌رك) بوولدزنا ایلدی دیجه اوغلی محمد :

— سن بغدادی ویرمکی تعهد ایلدک . سوزکده طورمادک . بن سنک عهدیکی یرینه کتیردم . شیمیدی اموالی ویرده جانکی قورتار ، جواب ابلیسانه‌سنده بولندی . بکر حبس ایدلدی . اهلینک و عسکرک سلاحی طوپلانوب تحریر نفوس اجرا قلندقدن صکره

امر ایلدیکی کوریرسکنز . کذلک ۱۰۸۲ تاریخنده اندرون هاپون آغالرینک بیندکلی صندالردن برینک کورک چکن اسیرلی قراکلی برکیجه‌ده فرار ایتشلردی . کیفیت سلطان محمد رابعک مسموعی اولجه بوستانجی باشی به - عدم دقتنه بناء - بش یوز دکنک اورلسنی امر ایله‌مشدر . ۱۰۸۶ یعنی ینه دورمحمد رابعده قبودان دریا مصاحب مصطفی پاشا (ساقیز) آطه‌سنک آرقه طرفنده مشهور ونیدیکی قورصان (پاولو) نک قالیوننه تصادف ایتدی . هوا پک روزکاری اولد یغندن امرادن کیمسه تعقیقه حسارت ایده‌مه‌دی . (ماجاماما) دیعکله معروف علی پاشا زاده عبدالقادر پاشا ایله (دیو سلیمان پاشا) قوغالادیلر . قبودان پاشا چکدیری بکرنه‌ده اسروردیسه‌ده کیتیدیلر . قورصان‌ده قورتولوب قاچدی . پاشا (ترفیل) لپانده بولرک جمله‌سنی (باشتارده) به چاغیردی . قباحتی بیلدیکی امرا به

اموال موجوده ثبت دفتر اولندی . اصحابی حبسه آتیلدی . یدنجی کون شهرک قپولری قبانوب سنلره یدی کون یدی کیجه اشکنجه ایدیلهرک اکثریسی مقتول اولدی . بغداد قاضیسی (نوری افندی) ایله جامع کیر خطیبی (محمد افندی) حضرت عمر و عثمانه سبا یتیموب شاهک یوزینه قارشى شتم ایتدکلری ایچون آغیزلرندن چکه لری آلتنه بر ایپ کچیریلهرک خرما آغاچه صلب و : علی بی سون برر قورشون آتسون دیمکله قتل ایدلدیلر . بکری دخی بر دمیر قفس ایچنه قویوب یدی کون یدی کیجه او یوتما دیلر . سویلدوب اموالی ضبط ایتدیلر . صکره بر میدانه آتش یاقوب بکری یاغی آقینجه یه قدر یاقدیلر . اوغلی محمد ، شاه عباس ایله برابر باباسنک کباب اولدیغی تاشا ایدهرک شراب ایچدی . بعده بکری بر قایغه قویوب کندیسنک یوزباشی (محمد) یابدینی کبی فقط سوردیلر ، طوتوشدیروب صالیور دیلر . شاه (بغداد) ده ایشنی بیتیردکن صکره : باباسنه خیری اولمیانک بکا نه خیری اولور دیه بکرک اوغلی ده خراسانه سوردی . (امام اعظم) و شیخ (عبد القادر کیلانی) و سائر اهل سنت اماملرینک قبرلرینی تخریب و کموش

یوزدن بش یوزه قدر دکنک اورلمسی امرایتدی . بولر قباحک (ماربول مصطفی) پاشازاده حسن بکده اولدیغی اعتراف ایتدیلر . مصطفی پاشاده حسن بک ، بشتارده نك جونده سنه آصیلدسنی فرمان ایلدی . فقط عبدالقادر پاشا یاواروب آنک اوزرینه « بک دکنک » اورلمسینه قرار ویردی .

قدیم (عسس) لرکه یکیکچری دورلرنده کیجه این قول کرن ضابطان ایدیلر . بولرله عسس باشی ، صوباشی الرینه دوشنلرک ، (قولاق) دینلن ضابطه بلدیه قفوشلرینه طیقیلانلرک طیا قسز قورتولما دقلری محقه قدر . صوباشی نفراتی الرنده کی ایری صوبالره موقوفینی دوکرلردی . حق قوللقلرده مختلف چاپلرده صوبالار ، فلقه لر وار ایدی . معلوم اولدیغی اوزره یکیکچری آغالریک آرقه سی صیره برده (فلقه جی) کزردی . تاریلمرضنک ویردیکی معلوماته کوره :

تبدیل و جیولریله قپو و نردبانلرینی و سائر مزیناتی غصب ایتدی .
 بغدادده (صاری خان) نامنده برینی والی نصب ایدهرک (قارجفای)
 خانیده (ماردین) طرفلرینه یغمایه کوندردی . رفته رفته ایلرلیهرک
 (موصل) ی (کرکوک) یدده آلدی . فقط (حافظ پاشا) کل امر
 اوزرینه (دیاربکر) عسکرلیه یوریوردی . کوچک (احمد) نامنده
 (ماردین) و وودهسی اولان ذات (موصل) ی بکرار ضبط ایلدی .
 شیخ الاسلام (اسعد افندی) ، صدراعظم کانکش علی پاشانک
 رشوت و ظلمی و بغدادک ایرانیلر طرفندن ضبطی حقنده پادشاهه
 معروضات مهمهده بولمقله پاشا اعدام اولندی . یرینه چرکس (محمد
 پاشا) وزیر اعظم اولدی . کوریلورکه شو زمانده یکدیگری قتل
 ایتدیرمک موداسی پک زیاده ایلری به وارمشد . کیم پادشاهک عقلنی
 چلرسه خضنی اولدورتیور ایدی . حتی صدراعظم مقتول (علی پاشا)
 بودین بکر بکی (بیر محمد پاشا) بی حضوره دعوتله نردباندن چیقارکن
 کوکسینه مشته اوره رق آشاغی یووارلامش و بوستانجیلره آلاک شونی
 حقندن کلک دیهرهک بوغازلامشدر .

وقتیه (دیوان هایون) ده صدراعظمک امریله برکیسه ضرب ایدمک لازم
 کلسه (درگاه عالی قپوجیلری) ، دیگر لرلده (محضر یولداشلری) دوکرلردی . فقط
 سیاه ، یکچیری ، جبه جی ، طویجی دن برینی ضرب ایتک لازم کلسه کندی
 اوطله لرنده ضابطلری معرفتیه اجرا اولنوردی .

بودرت طائفه دن و ساداتدن ماعداسی ایچون صدراعظم ایسترسه کندی
 دیوانخانه سنده محضر یولداشلرینه دوکدیرر ایسترسه باشقه یره کوندردی . برات
 وجهات اهلندن اولانلری بازارده برجرمله یاقه لایحه کندی سرایشه یوللار ،
 اوراده ضرب ایتدیرردی . بقال ، آتکچی و سائر رعایایی ایسه چارشوده یاتیروب
 دوکردی .

یکچیریلده ضرب امرینی چوراجی ویریر ، اوطله باشی اجرا ایتدیرردی .

ایشته دولت، شوزمانده بوو حشت ایچنده، بوو حشی، جنوار اللر
النده بولنیور، اون ایکی یاشنده برپادشاه برسنه ایچنده ایکی وزیر
قتل ایدیوردی. حداثت سنده اوزمانلرجه قتل امرینه علم اولان
(فرمان قضا جریان) اعطاسنه آلیشان بر حکمدارک بلوغ ورشدنده
نه جانلر یاقه جفتی تخمین ایتک بک کوچ دکلدر ظن ایدهرم.

(آبازه پاشا)، سلطان عثمانک قاتنی دعوا بهانه سیله او یاندیردینی
اختلالی یوده یوده قرق بیك قدر عسکرله (سیواس) ده بولنان یکیکچریلرک،
طویجی و جبهجی لرک جله سنی کسمش و استانبوله یوریمک اوزره
(توقاد) قدر کلش ایدی. صدر اعظم چرکس (محمد پاشا) اردو ایله
(قیصریه) ده قارشوسنه چیقهرق آبازه بی منہزم و ارضرومه قدر
تعقیب ایتش ایسه ده دها زیاده قان دوکوله مک ایچون (ارضروم)
والیلکنی ابقاء ینه (آبازه پاشا) یه ویرمشدر. آبازه نک سیواسده
یابدینی مظالمدن بری: اورا یکیکچریلرندن (قرقق مصلی) (حسن
چنپی) و (محمود) ناملرنده کی اوج بیکنی حضورینه کتیرتمش،
بونلری شهادت عثمانک یوم وقوعنده بولنق ایله اتهام ایدهرک اوجنی ده

جزا میدانده اوله جق ایسه آقشام نمازندن صکره متهم محل مخصوصه کتیریلهرک
(عشق اوله یولداشم) تعبیرله قاری اوستنه یاتیریلیر. اسکی یکیکچریلردن ایکی نفر
باش و آقارلرینه اوطور، اورته نک وکیل خرچی یانمش بر شمعدان ایله کلیر،
اویناق یرلرینه اورمقیزین قیچنه ضرب ایدردی. عدد ضرب قرق، سکسان،
و حتی یوز، ایکی یوز و ایلخ اولوردی. طایق بین آياغه قالقنجه اوجاق ضابطاننه
قارشى ایکی الی کوکسنه مربوط اولدینی حالده وضع بکمتاشیان اوزره نیاز
ایدردی.

برروایت کوره جزای ضرب (سقا) باشی طرفندن چوراجی یه ویریلن
سقا قامچیسی ایله اجرا اولوردی. بو قامچی بش اون صاپ میشین اولوب
بهرینک اوجنده برقورشون وار ایدی.

دوہلر اوزرندہ چارمیخہ کرمش و او موزلرندہ آچیلان یارہ دلیکربنہ
بال مومی کچیروب :

— پادشاہلرینہ قیسان خائنلرک حالی بودر ، دیہ زوالیلیری
یانہ یاقیلہ تشہیر ایتدکدن صکرہ اولہ جکلرینہ یقین حسی صلب
محمودی لوندرلہ پارچہ پارچہ و مصلی نکدہ بوینی اخذ ایتدیرمشدر .
آبازہ کندیسنہ التحاق ایدن (مرعش) بکلرکی (قلاون یوسف پاشا) بی
قورقوسندن قتل ایتش ایسہدہ (سیواس) والیسی (طیار پاشا) حیلہ
ایلہ قورتولہ رق (قیصریہ) محاربہ سندہ وزیر اعظم اردوسی طرفہ
کچوب آبازہ نک انہ زمانہ سبب اولمشدر .

(۱۰۳۳) وقایعی ایچندہ مهم اولانلردن بری دہ فرانسه قرالی اون
اوچنجی (لوئی) نک دولت علیہ تابعیتندہ بولنان (جزایر) حکومتی ایلہ
عقد معاہدہ ایلہ مسیدر . بووقعہ دلاتیلہ آکلاشیلیورکہ دولت، (تونس)
و (طرابلس غرب) ایتالرینک قورصانلقنی منع ایدہ میوردی . حال بوکہ
بویلہ بر معاہدہ عقدی جزایرک تابعیتنی اخلا لاییدیوردی . ینہ بوسنہ
ظرفندہ فرانسه ، انکلترہ و فلمنک دولترلہ تجدید معاہدہ ایدلدی .

طیاق یقین زمانہ قدر متعامل ایدی . (۱۲۴۵) دہ برمثالی واردر . عزہلر
مجلسی دلیقانلیری حلوا صحبتی یامیشلرہ ساز چالدرمشلر . اٹای ذوقدہ بر قول
عسکر کلہرک اوی باصمش . جملہ سنی اسکی باب سرعسکری بہ کوتورہ رک محبسہ
طیقمش . (خسرو پاشا) نامندہ سرعسکراولان ذات محلہ اختیارلرندن ایکی کشتی بی
جب ایتش . کوشکک پنجرہ سندن :

— محلہ کزدہ بویلہ فناقلر اولیورده نہدن منع ایتیورسکنز ؟ دیمش .
آلردہ :

— بز چارسودن کچ کلہک خبرمز یوق ایدی . ہم حلوا صحبتی ہر محلہ دہ
اوتہدن بری عادت اولمشدر . دیہ جواب ویرمشلرہ سرعسکر قیرمش .

عصیان محمد کرای — بووقمه دخی سنه مذکوره محصولیدر .
 محمد کرای صدر اسبق (نصوح پاشا) زماننده حیلہ ایله استانبوله
 کتیریلوب (وفا)ده برقوناقدہ اسکان ایدلمش و سلطان احمد اولک ادرنه یه
 کیتدیکندن رکابده بولمش ایدی . پادشاه انای شکارده برجیلان قوغا-
 لارکن محمد کرای برطرفدن چیقهرق براوق ایله حیوانی اولدورمش .
 خانک بوحرکتی پادشاهک کوجنه کیتدیکی کبی مقربلردن بعضلری ده :
 — الله اسیرکدی اقدم ، یا آتدینی اوق وجودکزه اصابت ایده
 ایدی ، العیاذ بالله نیجه اولوردی کبی القآتده بولندقلرندن محمد کرای
 استانبوله اعزام ویدی قلهیه حبس ایله دی . محمد کرایک قرداشی
 (شاهین کرای) ده برادرینک محبوسیتی ایشیدنجه شاه عجمه التجا
 ایتمش ایدی . محمد کرای سلطان مصطفانک جلوسنده محبسدن قاجدی
 ایسه ده طوتولدی . (ردوس) ه سورولدی . فقط قوجه خلیل پاشانک
 ایران سفرنده (قارچغای) خان غالب کله رک پک چوق تاتار تلف
 اولمش ایدی . تاتارلر بونی (جانبک) کرایک شئامتنه ویره رک محمد
 کرای ایسته مکّه باشلادیلر . (مره حسین پاشا) دخی بوبابده چالیشه رق

— آلك شونلری آشاغی! دیه امر ویره رک طبلمرنه ایکشیریوز دکنک
 اوردرمشدر .

ایکنجی سلطان حمید دورنده دخی صوبانک ، قامچینک ، اشکنجه نک ،
 توقاتک انواعی وار ایدی . امتیازلی خفیلر سوقاقلرده ایشلرنه قلهین آدملری
 برر بهانه ایله دوکرلردی . طایق ، اوستوریه ، جوب ، اوجی قورشونلو باستون
 ایله ضرب عاذنا موده اولمش ایدی . زمان استبدادک قانلی قاتل عسس باشیسی
 اولان مقتول (فهم) پاشانک النده کزدیردیکی قورشونلو (لوبود) بروسه مکتب
 اعدادی موزه سنده طور مقده در . مهود بشکطاش محافظی (حسن پاشا) (علی
 سماوی) مرحومی قتل ایتدیکی صوبایه (مهدی) نامنی ویرمش ایدی و بشکطاشده کی
 قره غولخانه نک برطرفنده صاقلاردی .

مومی الہی ال صکرہ خان نصب ابتدی . بعدہ (شاہین کرای) دہ
عودت ایدہ رک قالغای اولمش ایدی . بویکی قرداش بربریلہ اویشد قدن
صکرہ کندیلرینہ مخالف اولان میرزالری قتل وجور وظلم ایتمکہ ،
دولت طرفندن ویریلن اواضر وخدماتی اصفا وایفا ایتماکہ باشلادیلر .
سلطان عثمانک شہادتتی انتاج ابدن شورش اوزرینہ هر طرفدہ
اشقیا تورہ نیجہ (شاہین کرای) ک اغواسیلہ (محمد کرای) دخی عصیان
ابتدی . (نعیم) دیورک : (مرشد ہیئتندہ برمسید (شاہین کرای) ہ
دیرایمش کہ اسمی طیور اسامیسندن برکسہ عالمہ پادشاہ اولوب حکم
ایتسہ کرکدر) . خانک اسمی قوش اسامیسندن اولمغلہ هوالاندقہ
هوالاتمش و عسکر طویلاہرق (ادرنہ) ی ضبط و غلبہ ممکن
اولورسہ بتون ممالک عثمانیہ ی یغما ایتمکہ ، اولہ مدینی تقدیردہ ایسہ
یغما ایدہ بیلدکری محللری آیدوب عجمہ التجا ایلہ مکہ قرار ویرمش .
بوخبر آلنیر آلتماز (ردوس) دہ بولنان خان سابق (جانبک کرای)
تکرار خانلقہ نصب اولنہرق حسن پاشا سردارلی و ابراہیم پاشا

بزده قديماً (عقوبات) نامنہ قازيفہ اورمق، ايبہ بوغمق، آصمق، ساطور
وسائر آلت قاطعہ ایلہ کالہ اوچورمق جاری ایدی . کسین کالہ لر رؤسادن
ایسہ بر طباق ایچنہ قونوب سرایک دمیر قبو دینیلن محلنہ قونور ، عادی کالہ
ایسہ میدانہ آتیلی ویریدی . طشرده کسینلرک کالہ لر قیل طورہ لر ایچندہ
ویا خود بلومی وسائرہ ایلہ صیوانہرق کتیریلیدی . یکیچریلدہ صلب واعدام
خفیاً اجرا اولنوردی . بونک ایچون اولا مہمک اسمی دقتدن حک اولنور ،
بعدہ آغا قبوسندن برنوبچیہ ترفیقاً یمش اسکہسندہ واقع (چار طاق) تعبیر
اولنان قوللقدہ کی چورباچیہ تسلیم واورادن دہ رومایی حصارینہ اعزام ایدیلرک
حصار محافظلری معرفتیلہ کیجہ اتلاف اولنہرق نعمتی کیسہ کورمہ مک ایچون
برکوللہ یہ باغلانوب دکزہ آتیلیر ، عین زماندہ قتاک اجرا ایدلہ کی برطوب
ایلہ اوجاغہ بیلدیریلیدی . ۱۳۶ نومرولی (اون برنجی عصرده اصناف)
نامندہ کی فائدہ دہ جلادک شکلی، آلاتی وادواتی یازیلیدر .

قبادارانی و درت قادیرغه ایله (کفه) به اعزام قیلندی . قبودان دریا (رجب پاشا) دخی دونانما ایله مأمور اولدی . محمد و شاهین کرایلرک ویریلن نصیحتلری دیکلهمهملری اوزرینه ایکی آی قدر محاربه ایدیلوب اک صکره محمدکرای یوزبیک نوغای و برمقدار قزاق تفنک اندازیله هجوم ایدهرک عساکری مغلوب ایتدیلر . اون یدی طوب و قبودان پاشا خزینه سنی آلدیلر . حسن پاشا ، ابراهیم پاشا مقتول دوشدیلر . قورتولانلر کیلره بیدیلر . فقط (کفه) دهکی عثمانی تبعه سنکده اوچ کونه قدر کیتملری اعلان ایدلدیکندن مسئله نك رنکی دیکشیدی . بزم طرفدن مأمور مخصوص کوندریلهرک آلنان طوپلرله اسیرلرک اعاده سی و محمد کرایک خانلقده و شاهین کرایک قالغایلقده ابقاسی خصوصنه قرار ویریلهرک قبودان پاشا عودت ایتدی . فقط (محمد کرای) دهها زیاده یوز بوله رق سلستره

محبسلر سرایده قپو آرمسی دینیلن محل ایله یدی قله ، زندان قپوسی محبسلری و ترسانه نك طاش کیلری دیدکلری سفینه لر ایله یکپجری اورته لرند مطیخ ایدی . رجم دخی واقع اولمشدر . رجم طاشلامق دیمکدرکه شرعاً زانی ایله زانییه مخصوصدر . (۱۰۹۱) تاریخنده آفرایده ساکن خفاف عبدالله چلی نامنده برینک قاریسی بریهودی ایله زنا ایندیکی شاهدرل طرفندن اثبات ایدلمکله روم ایلی قاضیمسکری (بیاض زاده احمد) افتدی نامنده بری ایکسینکده رجمه فتوا ویرمش و مرقومان سلطان احمد جامی قارشینسند ییلان شکندهکی دیکیلی طاش یاننده قازیلان چوقوره بلارینه قدر صوقولوب آتیلان طاشلرله اولدیرلشدر . آوجی سلطان محمد ، بو وقعیه نی نادرآدن اولدینی جهته فضلای پاشا سراینه قدر کلهرک سیر ایتشدر .

۱۱۰۱ وقایعنده دخی (قومانوه) پالانقه سنده اله کچیریلن (قارپوز) نام شقی (اسکوب) کوپریمی اوزرند قازینه اورولمشدر . اسکی صدر اعظملر چار-شده اکسیک اتمک صانان اتمکچیلری قولالقرندن میخلارلردی .

والینسی (قانتمر) پاشانك قریمه بولنان خانماتی محو و پریشان ابتدی .
 وحامل زوجه سنی شیشه کچوروب بریان ایتك درجه سنده شناعتلر
 ایله ده قناعت ایتمه رك مدھش بر اردو ایله روم ایلی به یوریدی .
 طونه طرفلرنده (آق کرمان ، کیلی ، اسماعیل ، یرکوکی) کبی شهر-
 لری یغما ایده رك (ادرنه) به طوغری ایلریله مك سوداسنده بولندی
 ایسه ده (قانتمر) پاشا استانبولده پادشاهدن اذن آله رق اوتوز بیک
 تاتار ایله یوریدی . (دوبریجه) ده شاهین کرابی فنا حالده مغلوب
 ایده رك پك چوق تاتار قیردی . شاهین کرای کنديسینی بر قایغه
 آله رق کوچ حال ایله قورتولدی .

دونانما (کفه) ده ایکن (تن) صوبی قازاقلری قره دکزی خالی
 بوله رق یوزاللی شایقه ایله بوغاز ایچنده بیوک دره ، یکی کوی واستیه
 طرفلرینی یغما ایدوب صاووشمشرلدر (۱۰۳۳) .

۱۵۱ — فآده

دوکونلر — اوپونلر

زده دوکونلر ایله اوپونلر بربرندن آیریلماز . دوکون دنیله بی اوپونده
 برابر دیمکدر . (فتح قسطنطنیه) دن اول سلطان مراد ثانیك ، بایزیدك، چلی
 محمدك دوکونلر یاپدیفی معلومدر . فقط بو دوکونلر فتحدن صکره دها زیاده
 وسعت پیدا ایتمشر . قانچ ، شهزاده لرینی ختان ایتدیردیکسنده « کآنکش » لک
 اوق ایله « نعل » و « پولاد آینه » دلك هنرلی کوستردکلری ، تیراندازلرک
 قوشارکن اوزون صیریقلره دیزیلی « نقره » و « طلا مشربه » لری نشانلایوب
 اصابت ایتدیردکلری (صولاق زاده) تاریخنده یازیلیدر . اون برنجی عصرک
 صوکلرنده ، (۱۰۸۶) تاریخنده (ادرنه) ده سلطان محمد رابع ترتیب ایتدیکی
 « سورختان » یعنی سنت دوکونی سزه اوزمانده کی اکلتجه لرمله مصارف حقنده

ایران سفری — آبازه پاشایی مجبور فرار ایدن صدر اعظم چرکس محمد پاشا (توقات) مشتاسنده وفات ایتدی . مهر صدارت حافظ پاشایه ویریلدی . ذاتاً ایرانه سفر مقرر اولمغله فرمان بکیر بکی حسن پاشا (کرکوک) جوارنده (آلتون کوپری) ده اون بیک قدر ایران عسکری بوزدی . (کرکوک) آلتدی . دیگر طرفدن ایرانلرک کرجستانده حیلّه وظلملری زیاده لشمکه (زکم) حاکمی (طهمورث) خان علیهرینه قیام ایتش ایدی . بودفعه دخی (کارتیل) حاکمی وسائر حاکملر برلشهرک کرجستانی ضبطه کلن معهود (قارچغای) ی طار بر بوغازده صیقیشدیره رق (کارتیل) حاکمی (قارچغای) ایله اوغلی قتل ایله مکه ایرانلر عظیم انهزامه اوغرا دیلر و اوتوز بیک عسکردن آنجیق اوج بیکی قورتوله بیلدیلر . کرجی بکی (ماغراو) خان صدر اعظمه یدی

بر فکر مخصوص ویره بیلیر . بونلرک تفصیلاتنه ایجه دقت ایتلیدر . زیرا اون برنجی عصرده فصل اکندی کمزی کوسترن بوتفصیلات برآزده فصل یاشادیمیزی بیلدیرر : سورختانک تدارکاته، ترتیباته برقاج آی اول باشلاندی . مکمل اولسی حقنده الدن کلن غیرت دریغ ایدلدی .

۱۰۸۱ سنهسی ربیع الاولنک برنجی کونی دوکونه ابتدار اولنهرق «سرای میدانی دینیلن محل فنذیلر ، مشعلله دونادلدی . اوتاقلر ، چرکله ، چادرلر قورولدی . اوکون صدر اعظم ایله وزیرلر دعوت ایدلدی . بونلر طبق بیارام تبریکرنده یابدقلمی کپی اتمک اویدیلر . چرکه لرده ضیافته اوطوردیلر . کونده مطبخ حاسره دن ایکی کره یک ویریلور ، پادشاه تماشادن قالمقدجه آنرده قالمقیور . لردی . او زمانک اصطلاحنجه (لعبت باز) و (صنعت باز) دیفلن اوپونجیلری «سایانی صفهلر» . اوطوره رق تماشا ایتدیلر . بو زمانرده (لمبیات) نامنه

بيك كله يوللايوب دولتک کرجستانه عسکرله معاونت ايله منى طلب ايتمش ايسه ده لايقي وجهله اهميت ویرلمدی .

بو آرائقی (قره سی) طرقلرنده (حنت اوغلی) ناميله برشقی توره مکه دیشلنک حسین پاشا تادیبنه مأمور اوله رق مرقومی (مغیسا) صحرانده جهنمه يوللادی . پاشا ، جنتک اله کجیردیکی اتباعنی ده قازیفه اورمق صورتيله اثر شدت کوستردی .

(بغداد) طرفندن کلن خبرلرده عساکر ایرانیه نك حضرت علی رضی الله عنہک مرارینی زیارته کیتدکلری بیلدیرلش اولغله سردار اکرم حافظ احمد پاشا درت قطعه طوب واوربش یکرمی بيك عسکرله کیده رک بغدادی محاصره ایتدی . دیگر طرفندن (شاه عباس) دخی عراق عجمدن بغداده طوغری یوریه رک (شهربان) اوزرینه کلدی . (زینل خان) قومانداسيله سوق ایتدیکی اون بيك عسکر (شط) نهرندن اردویه کلن ذخیره کلکلرینی ضبط و آت اوغلانی و ذخیره جی قسمندن اوچ بيك کشی بی (شهربان) طرفنده قتل ایلدی . اردوده حافظ پاشا

موجود اولان طاقلر؛ خواننده ، مطرب ، مقلد ، رقاص ، خیال ، قوقله ، حقه ، جانباز ، زورباز ، کوزه باز ، خیال باز ، سبزی باز ، کاسه باز ، پرنده ، شیشه ، قدح ، یومورطه ، کاغد ، کوله ، یووارلاق ، آیینه ، چرخ ، قلیج ، مایعون ، کوبک ، آبی اشک ، ییلان بازقلردن عبارت کئی کورینیور .

۲ کون — علما دعوت ایلدی . دیوانخانه چرکلرنده طعام ایدلدکن صکره حضورده مجلس قورولدی . شیخ الاسلام علی افندی فن تفسیردن مناسب برآیت کریمه نك مناسقی ویردی . اوکیجه قول قول چنکیلر اوینادی . بارتدن ترتیب اولنش کیلر ، قوللر طوتوشدیرلدی . آیولره ، کویکلره ، اشکلره فشنگ باغلانوب آتش ویرلدی . بونلر قورقولردن اهلینک اوزرینه هجوم ایتمکله عظیم بر (های وهوی) قوپدی .

۳ کون — سادات و شیخلر دعوت ایلدی . سائر اوینولردن ماعدا بر

ریاستنده عقد ایدیلن مجلسده شاهه مقابله به قرار ویریلدی. فی الواقع شاه عباس اردوسیله کلهرك (دیاله) صوبی اوزرینه قوندی. (مراد) پاشا قومانداسیله شاهك (زینل خان) قولی اوزرینه یوللانان عسکر بوزولدی. برقاج کون صکره شاه عباس هجوم اماره لری کوستردی. فقط اوجنجی محاربه ده طرفیندن پک چوق تلفات وقوعه کلهرك اون بش کون صکره شاهدن صلح ایچون خبر کلدی. طرفین مأمورلری صدر اعظمك اردوگاهنده عقد مجلس ایتدیلر. حضرت علی رضی الله عنک مزارى ایله نهرك صول طرفنده کی یرلرك ایرانه و بغدادك عثمانیلره ترکی خصوصه جواب رد ویریلدی. فقط مصالحه امیدلری زیاده لشمش ایکن عسکر ییه جک یوق، محاربه ایده جک مهمات یوق دیه قیام ایدهرك صدر اعظمك چادرینه هجوم ایله ییقیدیلر. پاشای حبس ایتدیلر. اوجاق اسپکیلری نصیحت ویرهرك پاشای برینه یوللادیلر سه ده یوکلرینی یاقه رق، اشیای معدنیه یی دجله نه رینه آتهرق، بالیز طوبلرینی پاره لایه رق سلطان سلیمانك

قاج (تریاکی) قوشدیرلدی. خلق تریاک قوشمه لرندن پک زیاده محظوظ اولیوردی. اهالی میدانده استیلا ایتمسون دیه یاغ طلوملریله کزن و حلقه صیقان برطاق مأمورلر وار ایدی.

۴ کون — سپاه و سلحدار اوجاقلری.

۵ کون — یکچیری اوجاغی خلقی.

۶ کون — رکاب هایون آغالریله والده و خاصکی سلطان کتخداری آغالر

۷ کون — اصطل عاسره خلقی.

۸ کون — دیوان خواهجهری. بوکونده ایلچیلر هدیه لر کتیردیلر. آنلره

حضورده خلعت کیدیرلدی.

۹ کون — جیه جی، طوبجی، اوجاقلری.

۱۰ کون — وزرا و علما آلاى ترتیبی اوزره اسکی سراه کیروب بیوک

اوزمان ایچون غایتله قیمتدار طوبخی یره کومدیلر : عودته باشلا-
دیلر . بونک اوزرینه شاه عباس صالح مذاکره سی ایچون کیدن
عثمانی مبعوثی مصطفی چاوشی جویروب : رجعت ایدن عسکره
بغدادی ویرمک شان حکومت لایق دکلدر دهرک ویردیکی موافقت
نامه سنی آلوب یرتدی . (شاه ، براز صکره سلطان سلیمانک طوبخی
بولوب مال غنیمت دیه اصفهانه یوللامشدر .) اردوی تعقیبه باشلایه رق
اوج قوناق اوتوده وقوعه کلن محاربه ده بوزولدی . بعد المحاربه
عسکرک بغداددن رجعتنه سبب اولان مراد پاشا ، صدر اعظمک
امر یله بوغولدی .

بو آراق درسعادته ینه برعسکر قیامی وقوعه کلدی . قائم مقام
صدارت مشهور (کورجی محمد پاشا) سککینی تجدید ایتیش ایدی .
قپودان دریا رجب پاشانک تشویقیله زوربالر آباغه قالدی : کورجی
محمد پاشا سککینی تغیر ایتدی ، بغدادده کی عسکره امداد ایله مدی ،
کله سنی ایسترز دیه دیرندیلر . درحال موجبجه فرمان چیقهرق

شهرزاده سلطان مصطفایی سرای میدانده کی او باغ هایونه کتیردیلر . صدر اعظم
صاغ قائم مقام صول قولتوغنه کیره رک سائر وززاده آرقه لرنبجه کلدیلر . شهرزاده
پادشاه باباسنک الی اوپدی . شیخ الاسلام دعا ایتدی .

۱۱ کون — شهر خلقی دعوت ایدلدی .

۱۲ کون — خاص اوطه ده اجتماع ایدیلوب سنت ایدلدی .

۱۳ کون — روم ایلی و آناطولی قاضیلری .

۱۴ کون — معزول بکیر بکیر

۱۵ کون — عموم ناس دعوت ایدلدیلر .

هرکون ایکنندی نمازندن صکره اصناف و اهل حرف ترتیب ایتدیکری
آلایلرله اواناق هایون اوکندن کچرلر و (صاحبی) دیدیکمز هدیه لرینی قدیم ایدر-
لردی . بونلردن ماعدا وزرا ، امرا ورؤسا دخی هدیه لر قدیم ایتدیلر . محبوسلر

زوالی اختیاری سراینده بوغدیله. یرینه رجب پاشا قائم مقام اولدی. فقط براز صکره بودرلو فساده سبب اولانلردن سکبان باشی (صاری محمد) ایله یکیکچریلردن (لوفجلی عمر) وسائر کیجه لین بوغولوب دکره آتیلدیله.

ایرانلر (کرکوک) اوزرینه صالدریدیله. موصل والیسی حسن پاشا هجوم ایدمه رک شهید اولنجیه قدر محاربه ده ثبات ایتدی. حتی کندی ایله اللی ابرانی اولدورمشدر.

حافظ پاشا ایله حلبه کلن یکیکچریلرده عصیان ایدمه رک یکیکچری کاتبی (مالقوج) اقدی بی پاره له مک ایسته دیلر سده قاجدی. سلطان عثمان وقعه سنده ذی مدخل اولان (قره مذاق) حلبده طور ناجی باشیلقله بولنقده ایدی. اوده قاجدی، فقط یتشه رک اعدام ایتدیله. (۱۳۰۶) ده حافظ پاشا صدارتدن عزل اولنوب مهر وکالت صدر سابق خلیل پاشایه ویریله دی. یکیکچری آغانی خلاف عادت اوله رق چاوش باشی علی آغایه احاله قلندی. خلیل پاشا سفر تدارکیله قارلی

اطلاق اولندی. آتک یکرمی برنجی کونی (قوشو) ترتیب ایدلدی. وزرایه سراسره قاپلی سمور کورکلر، مکمل بساطلی آتله، علمایه صوفه قاپلو سمور کورکلر وسائر خلعتلر کیدیرلدی.

اون برنجی عصرده موجود آلات طرب شونلردر :

داژه — رباب — نای — موسیقار — چنک — قدوم — روضه — قره دوزن — بونقار — سوندر — شاروق — هزکار (قرق تلی، فیل خرطومی کپی بر ساز ایش) — طنپوره، سنطور، عوده، قانون، چارتار، ششتار، قوبوز، چوکور، چشده، قاره زورنا، یلتم، موغی، تل طنپوره، بریط، کایچه، قبا زورنا، عجمی زورنا، شهابی زورنا، آصفی زورنا، عربی زورنا، چوره زورنا، بلبان، نفیر، نفیق، قوال، قبا دودوک، یلی دودوک، چیغیرتمه، عربی دودوک،

برکونده درسعادتن حرکت ایدەرك قونیه و اورادن ده (آٹنه) طریقە حلبه واردی. یکیکچری آغاسی دیگر خلیل آغا خسته لهره وفات ایتمکلهینه خلاف قانون اوله رق آغالق بلوک آغاسی خلیل آغایه ویریلدی. (نعیم) دییورکه: (سلطان عثمان وقعه سندن بری اختلال ادانی واراذل سبیلله طریق استحقاقی اصلا کوزه دلیوب کیمی رشوت وکیمی شفیع مجبر سبیلله تقدم ایدر اولدی).

آبازه پاشا — بو آرائق ایرانیلرک (آخسخه) قلعه سنی محاصره ایتدکلری خبر آنقله آناتولی والیسی (دیشلنک حسین پاشا) سر عسکر نصب اوله رق اعزام ایدلدی. بستان پاشا دخی آخسخه یه امداد ایچون (ارضروم) ده آبازه پاشایه کوندردلدی. آبازه، کرک سردار اکرمک کندیسنه یازمش اولدینی: (بوسفره چیقوب برخدمت وجوده کتیرمکه سعی ایده سک، ان شاء الله جرمک عفو اولور) سوزندن

جار دودوکی، مهتر دودوکی، مزمار، دانکیا دودوکی، طلوم، ایوب بوربسی، شیشه بوری، درویشان بوربسی، لوطوریان، انکلز، ارغنون بوریلری، آغیز طنبورسی، جان دونه کی، ایوب، یمنی، مقرنه دنه لککاری، فنجان سازی، کره نای، فلاریت، مزمن دودوکی، قوش طاوولی .. الخ.

اویونلر:

«اولیا چلی» سیاحت نامه سنده خواننده «توقانلی درویش صمرکلشی» حقنده یازدینی سطرلرده مراد رابک «سکاه» مقامنه مائل اولدینی و خواننده درویش صمرکه ده سکاهده نه قدر «کار، نقش، صوت، ذکر، زجل، تصنیفات، قوللر، شرقیات، اوصیایات» وار ایسه جمله سنی اوقودینی بیلدیریور.

اون برنجی عصرده خیال موجوددره حتی کور (حسن زاده محمد چلی) نامنده بری پک زیاده شهرت قازانمشدر. کور حسن بیلدیرم یازیدک ندما سندن ایدی. اوغلی محمد چلی هفته ده ایکی کیجه سلطان مراد رابک حضورنده (خیال ظل) اوینادیر ایش. اوزمانلرده قره کوزجیلره (شب باز) دینیردی. چلی اویونه:

و کندی سنک قتل ایچون سردار طرفدن کوندریلن مکتوبلری
 طوتوب مائی آکلامسندن اندیشه ناک اولدی . دیشلنک حسین پاشا
 اطوار واقوالله آبازه ناک شهسنى بتون بتون آرتیرنجه آبازه کندی
 عسکرینه اوامرخفیه ویردی وبرکون علی السحر یکیکچریلر اوزرینه
 هجوم ایدهرک جمله سنی کسدى . بعده پاشانک اوزرینه ده صالديره رق
 مجروح واردوسنی پریشان ایلدی . مقتولر آره سنده طربزون بکگر
 بکی حسین پاشا وبستان پاشا ونجه امرا دخی وار ایدی . ارضرومه
 عودتنده اسیر ایتدیکی نه قدر یکیکچری وار ایسه جمله سنک بوینی
 اوردیردی . دیار بکر والیسی (خسرو پاشا) بی حبس ایتدیکی
 قلمه ده بوغدیردی . یکیکچری چور باجیلرندن صاری علی ایله ده
 بر قاجنی دردر پاره ایتدیروب ارضروم قلمه سی برجلرینه آصدی .
 بعده نره ده بر یکیکچری وارسه بولدیروب قتل ایتمکه باشلادی .
 دیگر طرفدن شاه عباس دخی (اخسخه) یه امداد کیتمدیکی

کر خود همه عیبا در این بنده درست
 هر عیب که سلطان پسندد هنرست

دیه ایشه باشلارمش . برده ایچنده برده قورار ، دیلسز ، دیلنجی ، کورعرب ،
 آرانووده ، بکری مصطفی ، قادین تقلیدلری ، حام اویونی باصیتی کبی اوج یوزقدر
 اویون اوینادیر ایش .

سمور قاش قولى — چلیپنک تعریفنه کوره — ایکی یوز موسوی اویونجیدن
 متشکل جسیم بر اویون هیئت اولوب حقه ، صراحی ، دسقی ، قدح ، سینی ، خیال
 اوینادیرلر ، آتش بازلی ، کوله بازلی ایدرلر ، لسان عوامده « نقله » دینلن
 بلومندن یاپیش آغاج وسائرہ رسمیلرله اکندیرلردی . بوطاقل چنکانه لر ایله
 آرمه سی آییق اولدیفندن دائمًا بونلره تعریضاتده بولنورلرمش . حتی اک مشهور

ایچون قلمه بی ضبط ایدوب نه قدر سنی وار ایسه جله سنی قتل ایلدی .

خلیل پاشا بو وقعه مهمه اوزرینه (آبازه) بی تشکیل ایچون (ارضروم) ی محاصره ایتدی و کورجی بکی (ماغراو) خانک کتیدیکی طوب و اوتنه دن بریدن کلن سائر افواه ناریه ایله ارضرومی یتمش کون دوکدی ایسه ده ضبطنه موفق اوله میوب شدتلی برقیش آره سنده عودته مجبور قالدی. اثنای عودته (آبازه) قلعه دن چیقه رق اردونک دمدرینه پک چوق خسار ایقاع ایتدی. عسکر یکر می بو قدر کون قار اوزرندن یوریه رک کوچ حال ایله (توقات) ه واصل اولدی. حتی (اوباش بی) دینلن محله ده پک چوق کشتی طوکدی. توقانده شدت برودتن طوکمش بیک قدر عسکرک الی و آیانگی کسیلوب قانغرن سبیلله وفات ایتدیلر. یولده طاغلردن دوشن چیغلر یوزلر. جه سنی محو ایدیوردی .

اویونلری برقبی قاریسنگ بر موسویله معاشقه و معافه ایتدیک کورلسی اوزرینه هر ایکسنگ طوتلدیفنی، هر ایکسنگه اشکنجه ایدلدیکی مصور اولان اویون ایش که نتیجه ده قاری به تمیز لقمه مش بر اشکبه کیدیریلوب اشکه ترس بیندیریلر و یهودی دخی دیگر بر اشکه ارکاب ایدیلوب سیاسته کوتوریلر مش .

سلطان مراد رابعک حضورنده اوینایان قوللردن بری ده «چلی» قولی دیه معروفدر. بو قول ایکی یوز کشیدن مرکب اولوب سرچشمه لری یعنی قول باشیلری «چلی» نامنده بری ایش .

بونوع اویونچی قومیانیا سنگ سیاحتامده مندرج عددی اون ایکیدره. بونلر اولجه دخی یازمش اولدیفمز وجهله سور ختان، ولیمه، فتح و ظفر وقوعنده و یاخود رجال و کباردن برینگ سور توحیه وختاننده چاغیریلرل ایش که بو عادت باقیدر. سلطان ابراهیم خانک پسندیده سی اولان بر قول دها وارکه «عقیده» قولی نامیه مشهردر .

(۱۰۳۷) ده خلیل پاشا عزل ایدیلوب یرینه سابق یکچیری آغاسی (خسرو پاشا) تعیین ایدلدی . بالطبع (آبازه) پاشا اوزرینه سفر تدارکی کوردی . (توقات) ده ظلم و تعدیلرله خاقلق جانی یاقش اولان (امیر دفتردار) ایله اردوی هایون نشانجیسی توقاتلی (عثمان)ی ومغنیسا بکی سلطان زاده (حاجی) پاشایی قتل ایدلدی . اکمال لوازم ایلدکدن صکره ارضومه توجه ایدمک طوطخانه دن کوندربلن اون ایکی طوط دخی صامسونه چیقاریلدی . یولده آبازه پاشایه اولجه تابع اولانلر میانندن گروه گروه کلوب عرض اطاعت ایلورلردی . سردار ، اردویی کمال سرعتله یوریده رک ، درت کونلک یولی ایکی کونده آله رق بردن بره ارضروم اوکنده ظهور ایدلدی . آبازه ، شاشیره رق قلعه یه قیاندی ایسه دهه طیشاریده قالان مهمات و آلات حریه سیله ذخایر ومواشی یغما ایدلدی . پاشا ، استیپان ایدنلرک بلوکه آلنه جقلربی محصورینه بیلدیردی . نهایت آبازه مقاومت ایدمه جکی درک

عقیده قولک باشی (پهلوان ایوب) نامنده شاعر ، کاتب ، عارف ، ظریف ، خواننده وسیاح برذات اولوب بوقولی اوج بیک ریال صرفیله میدانه کتیرش وعرفان ودرایتی حسیله ارباب معارفی باشنه طوطلامشدر .

مع هذا بوقولری رغبت عامیه مظهر ایدن تقلیددن زیاده «کوچک اویناته» عراقی اولدیفنده شهه بوقدر . شرقده رقص پک قدیمدر . هر قولده حواننده ، سازنده ، رقاص بولتیق شرط ایدی .

تریفاته نظرأ کوچکلر دیبازن ، صیرمیلی استوفه دن ، چارقباب یعنی درت قبه دنیلن اتکلکلر کییرل وطرز عجم اوزره دخی رقص ایدرلرمش .

شعده بازانک بللی باشلی اوینادقلری اوینلره کنجه برمقدارینی بوقاربده تمداد ایتش ایدک . بونلر میاننده باغچه وبانچوان ، کیچی اوینلری کی بعض قیوده دخی تصادف ایدیلور . تقلیدلر میاننده سیمیدجی . خراجچی ، کوموش آرایجی وامثالی وار . حتی تقلدین آره سننده کوپکله کدینک ، کدی ایله فاره نک

ایده رک مشهور (شیخ عبدالرحیم) ایله دیگر بر قاج کشی کفنلر بویونلرنده اولدینی حالدہ سرداره التجا ایلدی. التجاسی قبول ایدیلوب کندیسنه و آدملرینه خلعتلر کییدرلدی (۱۰۳۸). آبازه دها سردارک ورودندن اول عجم شاهنه خبر یوللامش، اوده درت بش بیک عسکرله (شمس خان) نامنده کی قومانداتی مأمور ایتمش ایلدی. شمس خان، ارضرومک محاصره ده اولدینی طوینجه (قارص) طرفنه دونه رک یغمایه باشلامش ایسه ده قارص والیسی کوسه سفر پاشا مرقومی آنسزین باصمش وبر بلوک ایله برابر خانی طوته رق سرداره یوللامشدر .

خسرو پاشا احوال حدودی تنظیم ایلدکن صکره آبازه پاشا ایله شمس خانی واردوی آله رق استانبوله دوندی. کندیسنه بیوک التفات اوله رق ایکی طوغلی مجوه سرغوج وبر مرصع قلیج احسان ایلدی. آبازه دخی عفو اولوب بوسنه بکلر بکیلیکی ویریلدی .

کلنچک ایله فاره نک بربر لیه اولان اوضاع وحالاتی، محله کوپکری دالاشمه لرینی، دوه کوکره لرنی، خروس؛ قاز، طورنا، قارغه، اوردک، قره طاووق، صاری آصمه، سرجه و بلبل اصواتی تقلید ایدنلر دخی مذکوردر .

صورنا چلی عنوانیه معروف اولان ذات تریاکی تقلیدنده بک زیاده ماه، اولدینی کی کوز باغچیلغه دخی میل ایده رک توتون طوغراکن النی ییچاق ایله کسر و پارمغندن بر خیلی قان آقیدیر ایش . بونک بر معرفت حقه بازارنه اولدیفنده شبهه یوقدر . النده دانسی الی درهم اوتوز اوچلک تسبیح طا . شیانی ایسترسکز ، سلطان مراد رابک توتون تیریکیستی بصدیقی پایان مسخره می آراسکز، یوقسه «اون یدی لسان اوزره قصه خوانمی» دیکلر سکره هپی وار. محمد چلی، چترقی زاده، شنکل چلی بونوعنددر .

جانبازل ترازولی، ترازوسز قبادی پابوچ ایله اونارلر، بونلردن بعضری دستی ایله ، بعضری آرقه لرند برحمار ایله ، بعضری ده یالین قلیج ایله والحاصل ایکی یوز پارچه قدر آلت ایله میدان شعبده بازی یه چیقارلرمش .

دور قانونیده عدد وزرا درت ایکن خسرو پاشانک عودتیه دیوانه چیقیدیفنده طقوزه بالغ اولش ایدی . برندن ماعدا خسرو پاشا شدت و حدتیه بک زیاده نفوذ قلزانه رق خنکار عادتا کولکده قلش و قتل و اعدام خصوصنده بک زیاده ایلری یه وارمقده بولنش ایدی . مصر والیسی بایرام پاشایی عسکری تحریک ایدیور بهانه سیله یدی قله یه حبس ونه قدر مالی وار ایسه جمله سنی مصادره ایتدی . یننده زیدیلرک امامی ، (محمد) کندریسه امیرالمؤمنین عنوانی ویره رک (کوکبان) ده نامه سکه کسدرمش و بکلربیکی (حیدر) پاشایی (صناعا) ده محاصره ایتش ایدی . امدادینه مصرلی (قافصو) بک اون بیك کشی ایله یوللاندی . بو اون بیك کشی ارادل و اجلا فدن ایدی . قافصو یننده (مخا) اسکله سنه چیقار چیقماز حیدر پاشانک یرینه ین بکلربیکی

۱۵۲ — فائده

نادر شاه

ایرانک (آفشار) قبیله سنه منسوب (خراسان) دیارنده بر جوانک اوغلی ایدی . ۱۱۰۰ تاریخننده دیبایه کلشدر . پدری کبی چوبانلق ایدرکن یاننده بر خیلی رفیق طوبلایه رق کارمانلری اورمقه باشلامش و افغانیلرک ایرانی ایتیلارنده فراریلر کندی معینته التجا ایتکله همیاسی آلتی بیك کشی بی بوله رق (خرا -

نادر شاه

تمين ايديلن (آيدين) پاشاي قتل ايلدى. يتنده برمدت اوپوردى.
(صنعا) ايله ديكر موافق امامه تسليم ايدى. (جده) يه وصولنده شريف
احمدى اخناق ايلدى.

مع هذا دولتك نظر دقتى خالا ايران اوزرنده ايدى. خسرو
پاشا اعاده صحت ايدر ايتز ينه شرق سفرينه مأمور اولدى.

(شاه عباس) بوئانده وفات ايدى. (سام ميرزا)
صفى عباس، ناميله تخت ايرانه جالس اولدى (۱۰۳۸).

خسرو پاشا يولده كسوب ييجوردى. حتى قونيه ده (طورمش
بك) نامنده اسكى دلاورلردن سكسانك براختياري، اهالي يه ظلم و ضرر
ايتكمده اولدينى شكايى اوزرينه مشهور كورجى بكى (ماغراوى)
- كه مشرف بالا سلام اولنجه اسمى محمد اولمش ايدى - حلبده اوغلى
وقرق اللى نفر اتباعيله، (قوج حصار) ده بعض امورده كنديسنة مخالفت
ايدن مشهور دفتردار بكر پاشاي اولا (ماردين) ده حبس و سكره

سان) ي زير اداره سنه ۱۱۴۳ تاريخنده افغانيلر النده زبون قالان
ايكنجى (شاه طهماسب صفوى) ي قورماروپ (طهماسب قولى خان) نامى آلتش
وافغانيلرى افغانستانه قدر قوغدورق (قندهار) ي دخى ضبط ايله مشدر.

مشاراليه ۱۱۴۵ ده طهماسبى خلع ايتديرى. وزرا و اسراسى ايران
تختنى كنديسنة تكليف ايتمشلرسده مادرشاه وقت مرهونى بكليه رك طهماسبك
سكز آيلق اوغلنى (عباس ناك) ناميله ايران تختنه كچيرمشدر. بده شاه عباسك
وفاتنده (۱۱۴۹) ده ايران تختنه جلوس ايله (مادر شاه) عنوانى آلمشدر.
تشكيل ايتديكى بيوك براردوايله شرقه طوغرى يوربيه رك افغانى، بلوچستانى ضبط
و ۱۱۵۲ ده هندستانه دخول ايله (ملوك كوركانيه) عسكرينى مغلوب، (دهلى) ي
تسخير و محمد شاهى اسير ايله مشدر. فقط هندوستان سلطنتى ينه محمد شاهه اعاده
ايتمشدر. هندوستاندن عودتنده (بخارا) جهتلرني فتح ايدى. (رضا قلى
ميرزا) يه بعض خصوصدن طولاني مغبرولفله كوزلر ينه ميل چكدير مشدر. بوندن

موصله کیدرکن یولده قتل ایلدی . فی مابعد مراد رابعك اواخر سلطنته قدر بوقتلر دوام ایتمک اوزره خسرو پاشانك اجرآت غدارانه سندن فیض آلدی . پاشا اردو ایله (دیاربکر) ه مواصلتده طوفان انکیز یا غمورلر دوشهرك (دجله) ، (فرات) طاشدی . خلق طاغله چیقدیله . قیش دخی شدله باصدیردی . موصل محراسنده بر چادر دن بر چادره بارکیز ایله کیدیلوردی . هله قار ، پک زباده ارتفاع پیدا ایتدی . محرابه یتمش کون قدر قالدقدن صکره (شهر زور) ه طوغری حرکت ایتدار ایدلدی . (دلک) و (کرکوک) ی ایرانیلر تخلیه ایتدیله . کردستان بککری پیشکشلر یوللادیله . بونلردن (عمادیه) حاکمی (سیدخان) ، (سوران) حاکمی (میه) بک و (باجلان) کردلری قرق بیك قدر افراد ایله عرض اطاعت ایدهرك خلعتلره تلطیف اولندیله . صولرک طغیان حسیله یوللر صوگ درجه ده چامورلی ایدی . سردارا کریم کرد بککریله ایتدیکی مشاوره نتیجه سنده

ماعدا امرادن دخی پک چوق کیسه یی قتل ایله مکله دیکرلری دخی نوبت کند . یلرینه کله جکی اکلامش و (۱۱۶۰) ده (فتح آباد جنوشان) نام محله محمد علی خان آفشار و صالح بک ماملرنده ایکی ضابط آنسزین چادیریه کیرهرك قتل ایله مشلردر . فقط نادر ، قبل الوفا محمد علی خانی اولدورمشدر .

۱۵۳ — فائده

سلطان دوکونی (۱۲ نجی عصر)

مصطفی خان ثانینک کریمه سی (امینه) سلطانک صدراعظم چورلی علی پاشایه و (عایشه) سلطانک کوپرلی زاده نعمان پاشایه عقد و نکاحلری واجرا ایدیلن دوکونلرک تفصیلاتی :

(سهران ، اردلان ، شهرزور) طرفلرینه عزیمته قرار ویرلدی . سوران حاکمی، شبه‌لنهرک فرار ایتمکله و (بسطام بك) نامنده دیگر برکرد بکنک ایرانیلرله مناسبتی خبر آلمغله مملکتلری یغما ایدلدی. اردوده ات بك زیاده اوجوزلادی . برقیون برآچیه ساتیلوردی. فقط نهرلرک طغیان اوردونک ایلرله مسنه مانع اولیور، حیوان دریلرندن طولوملر یاییلوب کجیلیوردی . (اردلان)ده بالجله مشایخ ایله حاکم (خان احمد)، (سروج) حاکمی تیمورخان، (خزو) حاکمی ابراهیم خان و محمد خان وسائر یکریمی قدر خان دهاکله رک اون طقوز سنجاقلق (اردلان) ولایتی ضبط ایدلدی . پاشا (شهرزور) ه مواصلتنده قلعه‌یی شاه عباسک ظلم تخریبینه اوغرامش بولدی . درحال تعمیرینی امر ایدرک عسکری بهود یره اشغال ایلدی . چونکه بغداد آلمانینی تقدیرده نه کرد بکلرینک اطاعتی و نه ده شهرزورک متاتی بر نتیجه‌یی مفید اوله میه جق ایدی. اردویه التحاق ایتمک اوزره کلن فرقه‌لردن پارمقسز

قاضیمسکرلردن استانبول پایه‌سی معزولی اولان افندیله قدر ابتدا علما ، بعده دیوان خواهجی‌لری ، اوجاق آغالی و سائر وکلای دولت ترتیب اوزره صدراعظم قوناغنه دعوت و ضیافت و لیمه‌یه مباشرت اولندی. ضیافتلر تمام اولدقدن صکره شیخ الاسلام ، قپودان دریا، صدراعظم کتخداسی و صدور اعیان سرای پادشاهیده‌کی (مسافر اوطه‌سی) نام موقفه کیتدیله. سلطانلر طرفندن عقده وکیل اولان دارالسعاده آغاسی، داماد صدراعظم پاشا طرفندن وکیل اولان قپودان پاشا، نعمان پاشا طرفندن وکیل اولان کتابچی علی افندی و کالتلریله (یکرمیشربیک) آلتون مهر مؤجل اوزرینه شیخ الاسلام عقد نکاح ایتمکدن صکره آیاصوفیه شیخی بر دعا اوquدی. سلطانلر طرفندن شیخ الاسلامه وکیل اولانلرله صدر اعظم کتخداسنه برر سمور و دعا اوquیان شیخه بر قاقوم کورک، اعیان دولته خلعت فاخره، دامادلر طرفندن دخی دارالسعاده آغاسنه برر سمور کورک و بالظه. حیلر کتخداسیله بلوک باشیلره خلعتلر اکسا اولندی .

مصطفی پاشا (کربلا) ده کی ایرانی لری دفع ایتدی و (کنج عثمان) نامنده برباشوغمز دخی عراق عرب طرفلریخی جولانه باشلادی . ایشته اردو بوصورتله یوریه رکه و حتی کیده جکی یری بیلیمه رکه ایلریله مکده ایکن کذرگاهنده بولسان (مهربان) ده ایرانک (زینل) خان فرقه سی فنا حالد مهزم اولدی . بعده (همدان) ، (حسن آباد) ، (درکزین) آلتدی .

والحاصل اردو ، بو طریقه اک صکره (بغداد) اوزرینه توجه ایتدی . (چمخال) صحرا سنده (لورستان) حاکی حسین خان عسکرله وقوع بولان محاربه خونریزانه ده عثمانلیر غالب کلدی لر . اردو بغداده مواصلتله محاصره ایلدی . پاشانک قواعد حریه یه عدم وقوفی حسیله یک چوق خطا و بونک نتیجه سنده خیلی تلفات وقوعه کلدی . ضبط ایدیه میه جکی آکلاشیلدی . عودته قرار و یریه رکه (ماردین) ده قیشلامق اوزره چکیلدی . فقط خسرو پاشانک خطالرینه (شهرزور)

داماد صدراعظم پاشا طرفندن ترتیب اولنان نشان : الماس استقان (بر) ، الماس چیراست (بر) ، الماس بیه زیك (بر) ، لملی صالقیم کوبه (بر) ، مجوه آینه (بر) ، الماسلی نقاب (بر) ، انجیلی مست و پاپوش (بر) ، آلتون قابلی مجوه نملین (بر) ، سکه حسنه (ایکی بیک) ، طبله شکر (قرق)

نعمان پاشا طرفندن ترتیب اولنان نشان : الماس استقان (بر) ، الماس بیه زیك (بر) ، زمرد کوبه (بر) ، الماسلی چیراست (بر) ، آلتون قابلی مجوه نملین (بر) ، مجوه مست و پاپوش (بر) ، سکه حسنه (ایکی بیک) شکر طبله (قرق) . شکر طبله لرینک اوزرینه بویامه اورتورلر چکیلش ایدی . صدراعظم آغالرینک هر بری مجوزه و (اورته قوشاق) ایله باشلری اوزرینه برر طبله آلوب صدر اعظم سرایندن، سرای مایونه کوتورلدی . بعده امینه سلطانک جهازلری قطارله و قباقلی عربله ره تحمیل و ممتاز اولدینی اوزره صدراعظم سراینه نقل اولندی . اوج کلان صکره عموم ارکان دولت ینه مسافر اوطه سنده طویلانوب سرائیک

ایله (درتنگ) ده بولتان عسکر اوغرا دی. بغداد آلتیجه کردبکری یوز چویردکری کبی اردلان حاکمی احمد خان ایله سائرلری دخی اوتوز بیك قدر ایرانی ایله شهرزور اوزرینه هجوم ایلدیلر. محافظی (آرناوود اوغلی مصطفی پاشا) مجروح اولنجه یه قدر حربدن چکینمهدی ایسه ده عسکرک بر قسیمی فرار ایتیش وبر قسیمی ده مقتول وجریحه دار دوشمش ایدی. پاشانک شهادتی اوزرینه عسکر بتون بتون بوزولدی. خسرو پاشا بوهزیمتی کندی تدبیر سزلنه حمل ایده جکنه پاشا لارک عدم اقتدارینه حمل ایده رک پارمق سز مصطفی پاشا ایله ابدال و عمر پاشا لری قتل ایلدی .

شاه صفی، ایسه دیگر طرفدن (بغداد) ه کله رک (حله) پی محاصره ایله اوچ آی صکره ضبط ایلدی . سردار خسرو پاشا تجربه سزک ، وقوف سزلق ایله بیپوده یره اوغرا شه رق خطا لری نه بدل امرایی قتل ایله اوغرا شیوردی . (موصل) دن صکره (ماردین) ه عودتله قیشلادی .

اورته قیو دینیلن محندن آتله بینه رک مرتب آلا ی ایله سلطانی ، زوجی صدراعظمک سرایه کوتوردیلر . آلا یی سیر ایچون پادشاه و والده سلطان ده صدراعظمک سرایه کیتدیلر .

نشاندن اول داماد اوله جق ذاته (داماد ق خلعتی) کیدیرلک معتاد ایدی . فاطمه سلطانک ساحدار علی پاشایه تزویجمنده کی آلا ی پک زیاده شمعشعلیدر : صاغدیج یعنی دامادک وکیلی اولان قبودان پاشا علی السحر آلا ی ایله قالدق رق سور ارکان کورک وقلای و رخت و بساط دیوانی ایله آرقه سننده صدر اعظم کتخداسی و داماد پاشا کتخداسی آغال سلیمی و صوف ارکان فراجه لره آنلرک ده آرقه لرنده قبودان پاشا آغالری باشلری نه مجوزه و آرقه لرینه ارکان کورکری کیدیش اولدقلری حالده (تیمور قیو) دن سرای هایونده کی (خاص اوطه) یاننده کی (صفه) تمییر اولتان محله واصل اولدیلر . بورادن داماد، قبودان، پاشای قارشیلا دی . معتاد اوزره (قهوه) (شربت) (بخور) ویرلیدکن صکره حلی و جواهرات و...

ایرته سی سنه بی دخی تاتار عسکرینک ایلولده کلسی بهانه سیله کچیشدیردی. بوکاده سبب یکچیری و سپاهیلرک: کچن سنه بو قدر سفرایتدک، بوییل دخی آلتی یدی آی صحراده اوطوردق . بز آرتق کیده میز دیملری و کندیسنک عسکره خوش کورینه رک آرزو و هوالینه مماشات ایتمکده بقای سلامت و رفعت آرامه سی ایدی . آناطولیده اهالی بی دوکهرک، زنجیره اوره رق، حبس و اشکنجه ایده رک چزمه، طاووق، آرپه بهاسی دیه درلو درلو ویرکولر آله رق اطرافه دهشت ویردی . حتی اوقاف تولیتلرینی بیله سپاهی زوربالرینه ویرمش ایدی . حال بوکه مقصود پادشاهی اولان (بغداد) ی ضبط ایده مدی . بوجهتله مراد رابع خسرو پاشایی وزارتدن عزل ویرینه حافظ پاشایی تعیین ایلدی. پاشانک عزلی فرمانی دیار بکره وارنجه کندیسندن یوز بولمش اولان یکچیری قیام ایده رک :

— بزه سندن غیری سردار کرکمز. دیه امری کتیرن چاوشی

(نشان قفسلری) و (آلتون ایله مملو کیسه لری) ، اک قیمتلی امتعه ایله لباب زربفت وزردوز (آلتون و صیرمه ایشلمه لی) بوغچه لری ورنکارنک سکر و نباتدن معمول میوه لی آغاج تقلیدلرینی محتوی (باغچه لری) و خالص کوموشدن معمول ایکی عدد (نخل) ی خاص اوطه آغاری دیوانخانه میدانته نقل ایتدیلر. طقسان قدر قبودان پاشا آغاری عموم اوزره مجوزه و بیاض ساده لرله حاضر ایدیلر . جواهر قفسلری و آلتون کیسه لرله بوغچه لری باشلری اوزرینه آلوب ایکیشر ایکیشر قبودان پاشانک اوکنه دوشوب تیمور قبودن سرایه داخل واورته قبوده پاشا آتندن نازل اولدقده اول وئانی میرآخورلر و قپوجیلر کتخداسی آغاری اوکه دوشوب سرایک چادرلر قورولو میدانته واردیلر . حرم قپوسی اوکنده قرمنی ویشیل طولامه لرله طوران (تبردار) لر ، قبودان پاشا آغارینک اللرندن نشان بوغچه لینی و قفسلرینی آلدیلر. عین زمانده بری پادشاهه و دیگر ی دارالسعاده آغاسنه مخصوص اولقی اوزره نشان ایله برابر ایکی رأس دونامش آتده

پارەلەمك ايسته ديلر . خسرو پاشا عسكر ك بو حالندن ممنون اولمقه برابر ينه نصيحت واديسته :

— بزپادشاهه عاصی دكلز، امر كنديسنكدر، بن وسز جمله من بنده لری يز، هر كيمي ديبلر لسه استخدام ايدر لر ديه نصيحت ويردی ايسه ده عسكر، بزپادشاهه عرض و محضر كوندريز، سز ديار بگرده قالك. ديديلر. پاشا بوتوقفه راضي اوليوب توقاته طوغری توجه ايلدی. حال بوكه (ديار بكر) ده عسكر دفتر دار عمر پاشادن علوفه ايسته ديلر. ويريله مديكي جهتله آياغه قالديلر. دفتر دار فرار ايتدی، اشقيا سوقاقلرده، اولرده يغما و غارتە باشلا ديلر. آنا طوليده كي زوربالر برر برر اويانديلر. (طاغلر دليسي) سليمان نام زوربا وفات ايدەرك يرينه كچن (دلی الهی) «سیدی» شهرنده اوطوردیني حالده (بوزقير، لارنده، قونیه) سپاهيلريني اله آلدی. (بكشهری) سنجاغنه عاداتا حكم ايدر اولدی. ديكر طرفدن (روم محمد) نامنده بری

مير آخور آغار ك بولندقلری محله باغلادی. دارالسعاده آغاسی و باش قادين باش آغاسی صوف فراجهلر و روزمه دستارلر ايله چادره كلەرك دارالسعاده آغاسی باش آغا لندن (نشان مقرمەسی) بوغچه سنی آلوب تلثیم ايله قبودان پاشا الله و او دخی داماد پاشا كتخداسنه تسلیم ایلدی. پاشایه چوقه دن قابلی سمور ارکان كوركه صدر اعظم كتخداسنه ساده خلعت و سائرله خلعتلر لباس اولندی. بعده جمله سی دارالسعاده آغاسنك الی اوپوب چیقديلر. صدر اعظمك بر طرفنده آغا و بر طرفنده قبودان پاشا طور دقلری صرەده آغا قويندن چيقاردیني اوج كيسه دن برینی قبودان پاشایه و ديكرلرينی كتخدا آغالره ويردی. بعده فاطمه سلطانك خرقه شریفه اوطه سی دیوارینه متصل صفه اوزرینه دائراً مادار سربلی جهازی تماشا ایلدی. بوراده جواهر ايله مملو ظرفلر، صواق و سائر كوش طاقلری، صیرمه و آلتون ایشلمه لی یا صديق، یتاق، مندرلر، سلطانك قيمتدار البسه سی تشهير ایدلمش ایدی. صدر اعظم جواهر قفسلرينی سير ایدركن چيبندن

(قونیه) ده طوغریدن طوغری به حکومتی ضبط ایتدی. (قره حصار) ده (بابا عمر) ، آیدین ایلنده «حنالی اوغلی» ، (اسکی شهر) ده «کور علی» ، (اسکلب) ده «کوسه شعبان» و سائر خسر و پاشا لهنه قالفیشدیلر . بواننده اوزی محافطی سردار مرتضی پاشا لهلیلر ایله یدی ماده اوزرینه تجدید صلح ایلدی .

(محمد کرای) قریم خانلغندن ینه عزل اولنهرق یرینه (جانبک خان) نصب اولندی وایکی طرف آره سنده وقوعه کلن محاربه ده محمد کرای مقتول اولوب (شاهین کرای) لهستانه قاچدی . آوستریا ایله منعقد (زید واتوروک) معاهده سی تجدید ایدلدی .

— ۳ —

حافظ پاشانک صدارتی متعاقب عقد ایدیلن محاس وکلاده عسکرک استانبوله کلمسه قرار ویرلش و امری یوللانش ایدی .

برجوه معتبرجیتاروب داماد پاشایه وردی . اوده قفسلردن برینک ایچنه قویدی . بعده شیخ الاسلام و سائر وزرا دخی هدیه لر ویردیلر . دوکون آلای — ایرتی کون دوکون آلای اجرا ایدلدی . وکلای دولت سرای میداندن کی چادرلر طوبلانیدیلر . داماد سلحدار پاشا قولتوقلرنده دارالسماعده آغاسی و سرای آغازی اولدقلری حالدله اطرافه سلام ویره رک و یاره سریره رک باب السماعده دن چیقدی . باب هایونه طوغری یوریوبوب (قبه) مقابلنه کلدیکنده ضیافت و طعام ایچون دعوت ایدیلن مشایخه سلام ویردی . بعده مکمل و مزین برآته پنه رک آلای ایله صدر اعظم سراینه کیتدی . فاطمه سلطان ایوبده کی سرایه کیده جکندن گذرگاهده (نخل) لک مروینه مانع اولان او و سائر محللر ییقیلوب سواقلر کنیشلشد برلدیکی کجی سلطان دخی (کوش آرابه) یه پندیریه رک وکلای دولت اوکده اولدقلری حالدله آلای والا ایله کوتورلدی . فاطمه سلطانک مهر مؤجل (۴۰) بیک آلتون ایدی .

عسکر دیاربکردن قالدق ورق استانبوله توجه ایتدیکی صیرهده زوربالر دخی علوفه زمانی دیهرک یوریدیلر . والحاصل پای تخت ارادل واجلاف ایله خنجاخنج طولدی . آکلاشیلماز بر معما : اوزمانلر صدارتی نه قدر مقبول ایش که بو دفعهده قائم مقام رجب پاشا حافظ پاشایی قیصقانه رق (سقا محمد ، حسین علی ، محمود آغا اوغلی ، صالح افندی ، امیر خلیفه ، عثمان ، بیجاغلی اوغلی ، کوتاهیله قلم بک ، نازلی مصلی ، روم احمد) کبی زوربالرله اویوشدی . تحریکاته باشلادی . فتنه میدان بولنجه زوربالرله عسکر آت میداننده طوبلانیدیلر :

— خسرو پاشا کبی صیت وصولتی عجمه ولوله صالمش بروزیرک عزله سبب اولانر پادشاهک ودولتک دوستی دکلدردیه رک شیخ الاسلام یحیی افندی ایله صدراعظم حافظ ، دفتردار مصطفی پاشا لرک ، یکیکچری آغاسی حسن خلیفه نک و مصاحب موسی چلینک و مقربان پادشاهیدن ده اونی ایدی کشینک کله لریخی ایسته دیلر . پادشاهه خبر کوندروب :

۱۵۴ — فائده

علوفه دفتری ، اخراجی — ایلچی قبولی رسمی

یکیکچریلر علوفه دفترینه (کوتوک) و (اسامه) دیرلردی . بو دفترک یازیسی (سیاق) دینلن یازی اولوب دفتری یالکز یکیکچری افندیسی طوتار و باشقسی قلم قاریشیدیره مازدی . سنهده ایککی بر و دیگر ایککی آیری آیری اولقی اوزره اوج قسط علوفه ویریلردی . (۱۴۱) نومرولی فائده مزده بو یایده بر پارچه معلومات ویرمش ایدک . شیمدی بر آرز ده تفصیل ایده جکیز . چونکه علوفه اخراجی اکثریتله سفرا قبولیه برابر اولدیفندن دولتک داخلی اداره سنک مراسم سیاسییه ایله برنوع امتزاجنی کوستیرر بر اصول سلطنت ایدی .

بونلری ویر ، پاره‌یلم دیدیلر . یکیچری دخی بونلره اویمش ایدی . استانبولده دکانلر قیاندی ، هرکس اولرنده اختفا ایتدی . بو هیئت سرایه هجوم ایلدی . پادشاه طرفندن - بوکون صبر ایدک ، یارین جواب ویریلور ، دیه امرکلدی . دوندیلر سده کیجه یی آت میداننده کجیر دیلر . علی الصباح ینه هجوم ایتدیلر ، والحاصل اوچنچی کون علمایی طوپلادیلر ، گفتکو ده زیاده آرتدی . اورته قویه قدر واردیلر .

اوکون وزرادن (بایرام پاشا) ، صدر اعظم حافظ پاشایه :
 — دیوانه کلسونلر ، تهلکه مقرردر . دیه خبر کوندردی ایسه ده وزیر اعظم کوله رک : بن اولومی رؤیاده کوردیم . اولمکدن غم یمم دیه جواب ویره رک دونمیدی . یکی سرای قپوسندن ایچری یه کیرنجه طوپلانان خلق ایکی طرف اولدی . اورته سندن کچرکن برسپاهی حقیقه رق : بره اورک ! نعره سیله طاش آتدی . مکر جمله سنک جیبیلری طاش طولو ایمش . طاشلر یاغمغه باشلادی . حافظ پاشا آتندن دوشدی .

۱۰۳۳ سنه سی (رشن) یعنی رجب ، شعبان ، رمضان علوفه سی دفتر ی حقنده (حواد پاشا) مرحوه ک (تاریخ عسکری) سنده شویله برقید واردر :
 (دفتر مدکورک بالاسنده :

« یاحی ، یاعلی ، یامعین »

عباره سی محرر اولوب آندن صکره :
 « دفتر یکیچریان درکاه عالی لازال غالباً یاعلی یا باقی که کوچکان درویشان وغازیان محبان حضرت سلطان حاجی بکتاش ولی قدس الله سره العزیز درمواجب رشن لسنه ۱۰۳۳

جماعت

« یکیچریان درکاه عالی در زمان خسرو آغا آغای یکیچریان درکاه عالی در زمان حضرت مالقوج افندی کاتب یکیچریان درکاه عالی

شاطرلری قولنه کیروب سرائیک ایچ طرفنه قاچیردیلر . حتی بونلردن برّنی قتل و برّنی جرح ایتدیلر . پاشا سرایده حضوره کیروب مهر صدارتی تسلیم ایتدی . پادشاه ، پاشانک کیتمنه مساعده ایتمکه یالی کوشکنه اینوب تبدیل صورت برقایله اسکداره کچدی .

وقعه ، سلطان عثمان حادثه سنه بکزیوردی : زوربالر اورتیه قپودنده ایلریایه رک دیوان خانه یه قدر کیردیلر . پادشاهی ایسترز ، سوزمز وار دیه باغیردیلر . سلطان مراد چیقهرق : مرادکز نه در دیدیکنده حافظ پاشا ایله دفتر ایتدکلری اون یدی کشینک کله سنی ایسته دیلر . پادشاه بونلره نصیحت ایلدی ایسه ده دیکله مدیلر ، حتی . — البته ویره جکسکز . یوقسه ایش باشقه اولور ، دیدیلر . مراد رابعده فوق العاده حدتانه رک :

— مادامکه جوابه قولاق ویرمیورسکز . سز قابل خطاب آدملر دکلر سکز ، بنی نیچون دیوانه چاغیردیکز دیه تختندن اینوب ایچری یه

بلوک

محمد کتخدای یکیچریان درگاه عالی

سرلوحه سی مسطور . بوندن صکره اسامه دفتری باشلار . دفترک آرقه سنده دخی صورتی آتیده محرر کلبانک یازیلیدر :

« اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم . دعا ایدم الله تعالی حضرتلرینک برائی ایچون . خاتم النیین محمد المصطفی نک صلی الله تعالی علیه و سلم پاک منور و مطهر و عزیز و شریف و لطیف روح شریفلریچون . اولادیچون . اجماعیچون . چهار یارکزین ارواحیچون . تبع تابعین ، ائمه مجتهدین ارواحیچون . کلش یکمش انبیا و اولیاء عظام و مشایخ کرام سیدالسادات روح شریفلریچون . باقی علماء و مشایخ کرام سلامتلیکیچون . قطب عالم سلطان حاجی بکتاشی ولی قدس الله سرال عزیز حضرتلرینک روح شریفلری ایچون . رضوان الله تعالی علیهم

کیتدی . اشقیا آرقه سندن حرم دائره سنه کیرمک اوزره ایلر یلدیلر .
فقط حرم خاص غلاملری قبولری قبادیلر ، بونک اوزرینه آره لرنده
خلع سوزلری دورانه باشلادی .

سزه بر ملغت ریاکارانه نمونه سی ایراد ایتمک ایسترم . بونی
(نعیا) تاریخنندن دیکله یک :

(رجب پاشا که خسرو پاشایه هوادار و حافظ پاشایه عداوتی وار ایدی ،
وفتنه پی تحریک ایدن کندی ایدی . صورت صلاحده کریان ونالان پادشاهک
آیاغنه دوشوب :

— پادشاهم ، بومفسدلی تسکین لازمدر والا بر وجهله جوابلری ممکن
دکدر . اگر بن قولکی دخی ایسترلسه ویرکه قول ، افندیسی یولنه قربان
اوله کلشدر . قول ایسته دکلرینی پادشاهان سلفدن دخی آله کلشدر . برقاج
بنده کز کیتمکه نسنه لازم کلز ، اما حق صاقلاسون ، اگر بو بدخویلر تسکین
اولمازسه احوال مشکل اولور ، نظام دولت مضمحل اولور) دیه کویا دولتک
بیقیلمه مش بر فظای وار ایمش کی وافر نیاز ایله دی .

کور دیکز یا . بودولت نه عیارده وزرا النده بازیجه اولمشدر . مراد رابع
بونلرک یكدل اولدقلرینی کشف ایده رک (اهوون شرین) ی الترجیح حافظ

اجمین . سرلری و همت عالیهلری اوزرلریزه و اوزرلریکزه حاضر و ناظر اولقلغی
ایچون . سلاطین ماضیین ایچون . حالاعزتلو سعادتلو پادشاه عالم بناء حضرتلرینک
عمر و دولتی یوما فیوما زیاد بر زیاد اولقلغیچون . عساکر اسلام هرزه به متوجه
اولورلرله منصور و مظفر اولوب اعدای دین خوار و حقیر اولقلغیچون . آغا حضر-
ترلرینک سلامتلیکچون . عمر دولتی یوما فیوما زیاد بر زیاد اولقلغیچون . و بو
صردن کلش کجش کاتبین ماضیین ایچون . حالا افندی حضرتلرینک (یکیچری
کاتبی) سلامتلیکچون . عمر و دولتی یوما فیوما زیاد بر زیاد اولوب توابی
و لواحق ایله دائماً صحتده و سلامتده اولقلغیچون . و بومقامدن کلش کجش خلیفه-
لریمز ارواحیچون ، و حالا خلیفه لریمز کواکلی مراد ایچون . دوام دین و دولت
ایچون . دفع بلا ایچون ، رد قضا ایچون ، حضور حاضران ایچون و رضای حبیب
الله ایچون . جل و علی فاتحه »

پاشای اسکداردن چوررتدی. پاشا کلنجه کندیبی ده طیشاری به جی قهرق حضورینه ایکبسی سپاهی و ایکبسی اوجاقدن چورباجی اولوق اوزره درت کشتی چاغیردی. بوحالرك دين ودولته مناسب اولمديغنی آكلاغی ایسته دی ایسه ده کیم دیگر ؟ حافظ پاشاده قپو اوکنده طوریوردی. پادشاهک سوزی یکمیدیکنی کورنجه :

— پادشاهم حافظ کبی هزار قولک یولکه فدا در، آنجی رجام بودرکه بنی سن قتل ایتمه ، بوظالمش شهید ایتسونلر. میتی اسکداره دفن ایتدیر ، دیوب بسمله چکرك و (لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظيم، انالله وانا الیه راجعون) اوقویه رق میدانه یوریدی. پادشاه مفرمه سنی طووب آغلادی. حافظ پاشا میدانه کبرنجه هر طرفدن سپاهیلر هجوم ایتدیلر .

دقت ایدیورسکزیایا نه دورده یز! عسکر عاصی، پادشاه بی قدرت، بر وزیر اعظم یالکز باشنه اورته یه آتیلمش، جان بازارلق ایدیور . ایشته نظام وانتظامی بوزولمش حکومتلرده بوحاللر دائما واقع اولور. مستبد حکومتلرده یاجبر وظلم ویا خود ضعف ورذالت وقوعی محققدر. حافظ پاشا، اوزرینه ابتدا هجوم ایدن سپاهینک آغزینه اوپله بر یومروق اوردی که حریف یره دوشوب باشندن دستاری یووارلاندی. دیگر بر سپاهی ایسه صیجرا یوب خنجر ایله پاشانک باشندن

اسامه دقتری طولانی ایکبشر صحیفه بر طاقم طبقه لردن عبارت ایدی . بر صحیفه ده یوزاون اسامی ویا لکز سکبانلرده صحیفه نک آلدیغی قدراسم یازیلی ایدی.

سفیرلر اکثریا علوفه کونلری حضوره قبول اولتوردی .

یکچیری به علوفه و معاش صالی کونی ویریلیدی . اوکونی علی السحر دقتدار اولان ذات آقچینی سرایه کتیروب میشین کیسه لره قویاردی . صدر اعظم، صباح نمازینی باب عالیده قیلار، ارباب دیوانک بابهایونه وایلچینک (چاوش باشی) آقا ایله (آلای قسری) آلتنه کلدیکی کندیسنه (خبرچی چاوش) و(سلام آقا) لری طرفندن بیلدیریلیر، بیاض اطلس «اوست» و قلاوی کیر، دیوان باطلو آته بینه رك آلای قسری آلتنه وارنجه چاوش باشی آغایه سلام وایلچی به تلطیف

اوروب قولاغنه قدر باشنى ياردى . برى دخى كوكسندن برخنجر اوروب ييقديلر . آندن صكره قليج و خنجرله اون يدى يرندن ياره لديلر . حال احتضارده ايكن يكيچرينك برى دخى كله سنى تماماً كسوب وجودندن آيردى . بوراده (نعيا) ديوركه :

(اول بيكنه شهيد اولدقده خدام سراى اوزرينه بريشيل حرير اورتديلر . پادشاه غيورك نگاهه طاقتى قالموب ، درونندن : خوش ايمدى ، حق تعالى اقدار ايدرسه سزدن اخذنار نيجه اولور كوره سز ، ديوب ظاهرأ : بره حقدن قورقماز ، پيغمبردن اوتانماز ، شرعه و پادشاهه انقياد ايتمز ظالملىر ديوب ايجرى به كيتدى (۱۰۴۱) . حقيقهً نه دور ايتش كه افراد مملكتك اك بيوك حاكمى قارشيسنده صدراعظمى قتل ايدىيورلرده حاكم منع ايده ميوردى .

رجب پاشا صدراعظم اولدى . زوربالر بورادن ينه آت ميدانه كيدوب شيخ الاسلام يحيى افنديك خانه سنى باصديلر . مشاراليه

واكرام ايدر . سراى هايوك اورته قپوسنده آندن اينهرك اوست كوركك صاغ طرف يكي انه آلهرق ايچ قپويه يورور . اوراده صول طرفده بولان سپاه وسلحدار آغالرينه سلام ويرير ، اوراده (دعاجى چاوش) باغيره رق سلام آلير ، بعده صاغ طرفده كي يكيچرى اوياغى چورباچيلرينه ، كتخدا بكه سلام ويرير ، كوهوش عصايله منظر بولنان قپوجى ناشى آغالردن چاوش باسى آغا واستقبال مأمورى اولان قپوجى باشى آغا ايله قپوجيلر كتخدا سله سلام ويرنجه آغالر عصايرنى يره اورهرق اوكنه دوشرلر ، صدراعظم ايكي طرفه سلام ويرهرق ايلك (سلام طاش) نه وارديفنده بر آديم صاغ طرفه كينهرك يكيچرى آغاسنه سلام ويرير ، ينه دعاجى چاوش صوت بلند ايله سلام آلير . ايكنجى (سلام طاش) نه وارديفنده ينه بر آديم صاغه توجه ايدهرق دركاه عالي يكيچريلرينه سلام ويرير بودفه چاوش باشى سلام آلماز ، بعده هرايكي طرفه اشارتلى سلام ويرهرق (ديوانخانه) اوكنه كلنجه (سقا باشى) بيور! ندا سيله قبه آلتنده طوران

صافلامش ایدی . پادشاه آنی ده عزل ایدوب (اخى زاده حسین) افندی مقام مشیخته کجدی . یکیکچری آغاسی حسن خلیفه ، یکیکچری او جاغنه التجا ایتدی . سپاهیلر ایسته دیلر ایسه ده یکیکچریلر ویرمدیلر . پادشاه ، عسکرک خسرو پاشا نامنه ایتدکلری مظالمدن پک زیاده دلکیراوله رق اوزی محافظی مرتضی پاشایه دیاربکر ولایتی ویردی . خفی برخط هایون ایله پاشانک اعدامی ایلدی . مرتضی پاشا اسکداره کچدیکنده صدراعظم رجب پاشا خسرو پاشایه : غافل طاورانه دبه خبر کوندرمش ایمش . مرتضی پاشا (توقات) ه تقربنده خسرو پاشانک آدملى قارشی کلش حتی طرفیندن تلفات دخی وقوعه کله رک اک صکره اوطوردینی قوناغه طوب آتیه رق اطرافى قوشادلمشدر . پاشا مقاتله یی چابوق کسمک وخسرو پاشایى قاجیرما مقصدیله :

— خسرو پاشانک باشی پادشاهک ، مالی یغما ایدنه مساعده وار، ديه منادیلرله اعلان ایله نیجه خلق اوشوشمش وطوتولوب اعدام

وزراء ، صدرین ، دقتدار وسائر رجاله اشارت ایدر . دیوانخانه قیوسنه وارنجه چاوش باشی ایله قیوجیلر باشی آره سندن المورور کیمسه یه سلام ویرمکسزین (باب السعاده) یه توجه ایدر . اوراده ده (سلام طاشی) خدا سنده وقالدیرم اورته سنده کی بیوک یاصه تی طاش اوزرینه واروب (باب السعاده) یی سلاملار ، بو دغه دعا جی چاوش سلام آلیر ، بده صول طرفه دونوب خزینه اوکنده طوران (اقلام) خلفاسنه ، خواجکان افندیله و بریده طورانلره ، قبه هایونه توجه ایتدیکنده (طاش دیرک) یاننده طوران وزیریه سلام ویردکده ینه دعا جی چاوش سلام آلیر ، بده چاوش باشی آغا وکیلی ایله قیوجیلر کتخدا سنه سلام ویره رک قبه هایونه توجه ایتدیکنده ابتدا صاغ طرفه کی روم ایلی و آناتولی قاضی مسکرلرینه سلام ویرر ، دعا جی چاوش سلام آلیر ، ثانیاً صول طرفه طوران دقتدارلر ایله توقیمی ، دقت آمینی ، تشریقاتی افندیله ده سلام ویره رک قبه هایونه داخل اولوب صدره اوطورور . اوطوردقن صکره ابتدا وزیریه ، صکره صدرینه ،

ایدلشدر. اک صکره خسرو پاشانک باشیده استانبولده وسیله اختلال اولدی. صدراعظم رجب پاشا، خسروک قتلندن ممنون اولدینی کبی کندیبی مستقل قالمق داعیه سنده اولدیغندن پاشانک قتلنه سبب اولانلردن انتقام آلمق بهانه سیله عسکری ینه تحریک ایتدی. زوربالی سرباه یوریدیلر. پادشاهی طیشاری به چاغیروب :

— سن نه ایچون خسرو پاشا کبی یارار بروزیری قتل وکندی دولتی رخنه دار ایتدک؟ او حالده البته بزه حسن خلیفه بی و موسی چلبی و دفتردار مصطفی پاشایی ویر. پاره لیم. هم شهزاده لر بزم افندیمر اوغللریدر. غیری سکا اعتمادمر قالمادی. سن ناحق بزه خسرو پاشایی اولدردک، شهزاده لرده قیارسک، بزه آنلری کوسترملیسک. دیه اصرار ایتدیلر. والحاصل فتنه اوراده به قدر چیقدی که خلع سوزلری دوران ایتمک باشلادی. پادشاه شهزاده (بایزید) ایله (سلیمان، قاسم، ابرا-هیم) حرمدن چیقاروب کوستردی. غریب دگلی که عسکر پادشاهک

دفتردارانه، شایخی افندیله آشنای ایدر. یازایسه سقا باشی (خلواخانه خاصه) دن (ممسک شربت)، قیش ایسه (ممسک معجون) کتیرر، بعده طشره خزینه دار باشی، خزیه قیوسی موم مهورینی وخیمه مهتر باشیسی آغاقه هایون خزینه سی موم مهورینی کتیررلر. اسکی دیوانخانه اوکنده (سورده فتح) او قونورکن صدراعظم ایسترسه خیمه مهتر باشیسی آغایه امر و اشارت ایدرک میداندن فدوله، ورئیس الکتاب اندی مهتر باشیسی دخی (پلاو وزرده) کتیروب صدراعظمه، وزیریه، صدرینه، دفتردارلر، توقیمی وشقین افندیله و قبه خارچنده رئیس الکتاب افندی به ویررلر. بعضاً صدراعظم (فدوله) بی طارندیرر، باش یازیچی پلاو وزرده دفترینی کتیرر، باقوب تشریفاتی افندی به ویرر. بعده محضر آغا طبق ایله (عقیده) شکری کتیررکه عسکرک حسن حالنه یعنی آره لرده عصیان و قیام اماره لری اولدیغنه دلالت ایلر. سورده فتح قرآنی تمام اولدقده اورته قبوده توقیف ایتدیرلمش اولان ایلمچینک ادخالی ایچون امر کیدر. چاوش باشی آغا کوموش عصا و چاوشلر کاتبی وامینی رسمی قیاقلریله اوکنه

شہزادہ لری قتل ایتمہ جکنہ صدر اعظم ایله شیخ الاسلامی کفیل آلوب طاغیدیلر. فقط استانبول تماماً محروم آسایش ایدی. هرکون سرايه هجوم ایدوب معهود اوج کشینک کلاه سنی ایستورلر، بونلرک اولرین باصوب آراشدیریورلری. سابق یکچیری آغاسی حسن خلیفه کیزلنش ایدی. برکون مهترخانه ده طوتدیلر. برآته بیندیروب آت میدانده قتل و آیاغندن سورویوب اوراده کی آغا جلدن برینه باش آشاغی آصدیلر. بوصیره ده استانبولده اوج کون دکانلر قپاندی. عسکر قانه صوصامش ایدی. دفتردار مصطفی پاشایی ده (وفا) ده بر اوده یاقه لایوب آت میدانده کوتوردیلر. رجب پاشا، دفتردارک قتل اراده سنی آلدی وموکب صدارت ایله سرایدن کندی قوناغی اوکنه کلنجه مصطفی پاشایی الی آیانی باغلی کتیردیلر. جلاد باشنی کسدی، سپاهیلر آنک دخی نعلشی سورویوب حسن خلیفه بی آصدقلری آغاجده باش آشاغی صارقیتدیلر. مصاحب موسی چلبی دخی رجب

دوشوب اورته قپودن کیررلر. برنجی سلام طاشنه وارنجه قول کتخداسی آغا یکچیری طائفه سنی سلاملامنه وچوربايه سکیرتدیکی وقت ایلچینک آدملری دخی آفانک مسافر اوطله می سمتنده کشیده قیلنان پرده آرقه سنده کی سفره یه کیدرلر. ایلمچی دیوانخانه هایونه تقرب ایلدیکی تشریفاتی طرفندن صدر اعظمه اخبار اولندوقده دیوان یرنده کی (دوات) اوطله سنه کیدر وقبه هایون طاش دی کیری برابرده قپوجیلر کتخداسی آغا دخی کموش عصا ایله قارشولایوب چاوش پاشی آغا ایله بربرلرینی سلاملارلر. ایلچینک اوکنجه دیوانخانه هایون قپوسنه کلوب ایجری یه دخول وایلمچی نشانچی افندینک آت یاننده وضع اولنان اسکله یه اقعاد ایتدیر. لدیکی ینه تشریفاتی طرفندن صدر اعظمه بیلدیریلر. صدر اعظم دوات اوطله سندن چیقار و صدره اوطورر. چاوش پاشی آغا ایله قپوجیلر کتخداسی سلاملایوب چیقارلر. دیوان هایون ترجمانی واسطه سیله ایلمچی یه (خوش کلدیکیز معامله سی) اجرا اولندیغی ائشاده رئیس الکتاب افندی «تلخیص» کبسه سنی (معروضات

پاشا حیلہ ایلہ پادشاہک الدن آلور کویا محافظہ ایدہ جکمش کبی
تأمینات ویردی. آلدیعیک ایرتہ سی کون ارادل معہودہ رحب پاشاک
قوناعہ اوشوشدیلر. پاشا ایچ آعالریہ ویردیکی تعلیمات موحسحہ موسی
چلی بی مریدیون ایتہ رک پارہ پارہ ایتدیردی. پادشاہ، موسی چلیک
مقتولیتدن پک ریادہ متأثر و دلگیر اولدی .

مملکتک شوخالاری سلطان مراد راہی اعصاب ایتکله رار
والده سلطان وسائر مک نقیہ اداره سی دخی صالایوب آتقی استعداد بی
ویریوردی. هله سقا محمد، حسین علی، صالح افندی، چالق درویش
ویمشچی مصطفی کی روربالرک کندیسی حلع ایدہ رک شہزادہ لردن
رینی اجلاس ایتک مقصدیلہ علماً مدا کرہدہ بولدولری موسی
چلیک قتلده رحب پاشاک حیلہ سی اولدیعی یکیچری آعاسی کوسہ
محمدن حر آلحہ تنون تنون آتس تهور کسیلدی .

۱۰۴۱ رمصا سده استاسولاک حالی — رحب پاشاک حرص حاه ومقصد

اوروپا سراسندن بریک صدراعظم حضوریه قبولی

خاٹانه سیله عسکره، شهره دوشن فتنه رمضان آخی شایان دقت بر حکومتزل لکله کچیرمه سبب اولمشدر. استانبولده سپاهی قیافتنده بر طاقم اراذل اشخاص چوغاله رق مسلح اولدقلری حالده کیجه لری کروه کروه، سمت سمت کزومه، جمعیتله علناً عیش و عشرت و فسق و قباح ایشله مکه باشلادقلری کچی دیو رسملری کچی غریب غریب هیکلر یاپه رق ماهیه لر قوردیزر. بونلر اوکلرنده طاوول زورنا، اللرنده مشعله لر، الله الله دیه محله لری کزیورلر، خلقدن سیر و تماشا آچمه سی آلیورلر، وزرا و علما و رجال و اغنیا قبولینه کیده رک هر کروه کندی جالارینی طاوول و نقاره ایله اوینادوب چوقه، قاش، نقد و آچمه صرملری ایستیورلردی. بونلرک پاره ایسته ییشلری صاحب خانه تک رتبه سنه کوره ایدی. ویریلجه جک و یاخود تاخیر ایدیلجه جک اولورسه مشعله لری شهنشینلره طوغری قالدیروب یا شو قدر غروش، شو چوقه، شو قاش ویررسکز و یاخود اوکزی یاقارز دیه صاحبقلری طوتوشدیر یورلر، بوصورته او صاحبنی امانه دوشوریورلردی. فقط کرومک آرقه سی کل یوردی. بری کیدنجه دیکری ظهور ایدییوردی. بوصورته تا بیرامه قدر استانبولی اوینایه اوینایه صویدیلر.

بیرامده پک آلا یقلی کچدی. جاده لرده جابجا صالنجاقلر قوردیلر. اعیان دولت و کبار مملکتی بال موملریله دوکونه دعوت ایدرکی صالنجاجه دعوت

چانطه سی) صدراعظمک یانه کتیروبده طبشاری به چیقید یقنده (خیمه مهتر باشی) و کتخداسی و (وزنه دار باشی) اللرینه بررکیسه آله رق صدراعظمک اوکنه قویارلر و وزنه دارلرله خیمه مهترلری کیسه لری قبه هایون قیوسنه طوغری دوشه یوب نصف درجه به کلدکده (رئیس الکتاب) علوفه ویرلی استیذاننی مشعر تلخیصی (پادشاهه یوللانه جق کاغد) حضور صدراعظمیده آچوب عرض ایدر. تلخیص صدراعظمک حضورنده باغلانوب رئیس الکتاب مهر هایون ایله مهرلر. رئیس افسندی مهری تکرار صدراعظمه ویردیکنده آیاعه قالقوب اوپه رک آلیر، تلخیص قیوجیلر کتخداسی ایله حضور پادشاهی به کوندریلر.

علوفه کیسه لری دوشندکده برکیسه آچمه سی صدراعظم حضورنده آچیلوب (آچمه تخته سی) اوزرینه دوکولور. خیمه مهتر باشی صدراعظمه، وزیریه، قاضیمسکدره، دفتردارلرله توقیمی افسندیلره کوستر. ینه کیسه سنه قویوب مهرلیر. بواٹنده اراده چیقارکه تلخیص اوزرینه خط هایون ایله بیورلدی چکیلیر.

و (صاحب) نامہ کلی مال طلب آیتدیلر۔ بوجہتلہ سالنجاقلرہ یوک یوک قاش، طوب طوب چوقہ وچیقین چیقین پارہلرکلدی .

ہلہ اراذلک رمضان کوندوزلری علناً اوروج بیہرک، توتون ایچہرککزمہ لری، سواققلرہ قادیں وچوققلرہ تسلط ایملری، رقص و عشرت ایلہ ہتک ناموسہ ظالقمشلہلری آزعینقلرینک درجہسنی بیلدیریوردی . بایرام بیتنجہ علوفہلریخہدہ آلدیلر۔ اولجہ پابوچ آلفہ قدرتی اولیان اجلاف، قطار ومہار صاحبی آغالر اولدیلر۔ مملکتلرینہ چکیلدیلر۔ رجب پاشا اوج درت رقیبدن قورتیلیم دیرکن بیکلرچہ رقیبہ دوشدی .

مراد رابع ایسہ رجب پاشانک کافہ سیئات و القاتنہ واقف اولیور، قتلی ایچون مناسب بر زمان آرایوردی . مکر بایرامک سکزنجی کونی ، یوم مناسب ایمش . اوکون سراپہ چاغیرتدی . پاشا آیاغندہ (نقریس) اولمغلہ طوپالایوردی . پادشاہ :

— کل باقلم طوپال زوربا باشی ، بکا حافظ پاشا وقمہسندہ آبدست آلدہ اولیلہ طیشاری یہ چیق دیوردک ، شیمدی دہ سن آل .

چاوش باشی آغا باب السعادهدہ سلام محلی اولان یاصعی طاشک اوزرندہ استقبال وقبوجیلرکتخداسی خط هایونی اوپوب باشنہ قویدقدن صکرہ صدر اعظمہ تسلیم ایلر، اودہ اوپوب باشنہ قویار، ایکی طرفہ سلام ویریر۔ صدراعظم اوطورمہدن خط هایونک مہربنی آچار ، موم ایلہ دستمالی (خط هایون دستمالہ باغلی کلیر) وظرفنی رئیس الکتابہ ویروب اودہ اوپوب باشنہ قویدقدن صکرہ قویننہ قویار۔ تلخیصی آجوب خط هایونی بعدالتقییل قرائتلہ قویننہ قویوب اوطو۔ ردقدن صکرہ رئیس الکتاب اتک اوپوب چیقار . صدراعظم محضر آغا ایلہ اوجاقلویہ خبرکوندیریر۔ یکپجری آغاسیلہ قول کتخداسی قبہ هایوندین ایجری یہ کیردیرلر۔ اتک اوپرلرکن صدراعظم قالقارہ بونلر درحال کیری چکیلوب آرقہلرینی قبہ هایون درونندہ خواجکان دیوانک طوردقلری قبونک یانندہکی دیوارہ ویوزلرینی صدراعظمہ ویرہرک آیاقدہ طوردرلر . روزنامچہجی افندی الندہ (توزیع) دقتیلہ کلوب دقتری اوقور۔ اوقوندقہ بلوک باشیلری کلوب کیسہلری آلیرلر۔

دیدکدن صکره نیازواسترحامنه باقیه رق زلفی بالطه جیلره اعدام
ایتدیردی . یرینه مصر والیسی سابق (طبانی یاصصی آرناوود محمد
پاشا) پی وزیر اعظم ایلدی .

طبانی یاصصی محمد پاشانک صدارتی سلطان مرادک اون سنه دن
بری بولنمقده اولدی بی والده سلطان ایله وزرا وصایتندن قورتولدنی
تاریحدر .

— ۴ —

مراد رابع کوزلریله کوردیکی خایعدن طولای پک زیاده متأثر
ایدی . اول امرده سپاهیلردن ایشه باشلایه رق وزیراعظمک حیله سیله
برخط همایون اصدار ایتدی . بونده : فیما بعد سپاهیلره اجداد عظام
زماننده مداخله ایتدکری خدمت لر ویرایه . دیوردی .

صدراعظمک برابچی پی قبولی

بونك اوزرينه سپاهيلر ينه سلطان احمد جامى ميداننده طوبلا-
نديلر . پادشاهده صدر اعظمى ، شيخ الاسلامى ، قاضيسكرلرى ،
نقيب الاشرافى ، علما وفصلايى ، يكيچرى اوجاق آغالريله ضابطلرينى ،
بلوك آغالرينى و سوز صاحى اختيارلرينى سان پاشا كوشكنه
طوبلايوب سپاهيلره سوز آكلايانلرندن بر قاج كشى كوندرملرينى
امر ايتدى . كلدكلرنده اطاعت حقنده وشقاوت عليهنده برطق ايراد
ايدوب ارادل واشقيانك حمايه ايدليه رك تسليم ايديله جكنه ، امور
عبادك عدل وشفقت دائره سنده كوريله جكنه دائر يكيچرى آغالرينى ،
سپاهى اختيارلرينى ، قاضيلرى تحليف ايدوه رك سپاه طائفهسى نامنه

طعامده يالكر اياچى
صدراعظمك سفره سنده
بولوره . سائر معتبر آدملىرى
قبودان پاشا ايله دفتر دار
ونشاحى اميدلر سمره ليره
توزيع اولور . طعامدن
سكره صدراعظم ايله سا-
ئره تشرهاتى افندي وحيمه
مهرباشيسى ايله (وكيل حرج
خاصه) دخى ايلچي به كلاب
وبجور ويررلر . بعده
تشرهاتى امدى صدراعظمدن
استيدان ايدوه رك اياچي به
و آدملىره روزنامچه قيدي
اوزره اسكي ديوانخاه
اوكنده كورك و خلعتلر
كيدرلر .

ديوان سالوننده سيفرك صدراعظمه طعامى

یازیلان ملازملرک عددینی اون بیکن اوج یوزه تزیل ایلدی. دها اوکوندن اعتباراً سپاهی اوغلانلری آغاسی (جعفر) ایله ساحدار آغاسی (احمد) ی حضورینه جلب ایله زوربا باشلرینی ایستدی. احمد آغا تملل ایتمکله در حال یوینی اوردریدی. ایرتسی کون (سقا محمد)، (جن علی) بوغولوب دکزه آتیلدی. (کلیولی) لی (جادو عثمان)، (قری) اعدام ایدلدیکی کبی (مشجی مصطفی)، (صالح افندی)، (محمود اوغلی)، (صاری مصطفی)، (کل عبدی)، (یحیجی مصطفی) برر طرفه قاچدیلر. فقط استانبولده اولوم آلاتندن اولان ساطور، ایپ، کمند ایشلر ایشله مکه باشلادی. سپاه طائفه سندن نامدار کیمسه قالمادی. سواقاقده اگری صاریقلی و سپاهی قیافتده بری کورلدیمی قتل اولئوردی. یکیکچری. یی ده تمیزله دی. (دلی آلهی)، (دره لی خلیل) و امشالی طشره زوربا. لرینی ده برر برر اورته دن قالدیردی (۱۰۴۱).

ساطور ایشایور دیمه مش می ایدک. یکیکچری آغاسی (کوسه محمد) (الیاس پاشا) نامیله مغنیسا طرفلرینی یاقوب بیقمش اولان شقی بی وعونه سندن (ماهی خاتون اوغلی)، (آلای بی اوغلی) و سائرلرینی،

یوانئاده پادشاه (عرض) او طه سنه کلیر. ابتدا یکیکچری آغاسی حضوره کیرر. چیقنجه چاوش باشی وقوجیلر کنخدا سی قبه مایون قیوسنک خارچنده عصارلرینی اورورلر. صدرین حضوره کیررلر. آنلر چیقنجه تکرار عصار اورورلر. صدر اعظم کورکک صاغ یکنی انه آلوب حرکت ایدر. بو آندده صدراعظمه سراسر کورکک و دفتردار افندی به خلعت کیدیریلیر. دفتردار حضورده علوفه تلخیصی اوقور. وزرا حضورده ایکن ایلچینک دخولنه مساعده ایدیلیر.

ایلچی ایله معتبرانک هر برینی ایکیشرنفر قیوجی باشی آغالر بلارندن طوتوب دیوان ترجمانی برابر اولدقلری حالدده کیررلر.

ایلی نامه ویره جک ایسه : نامه یی (یر علم) آغا آلوب حضورده کی صف

(دفتردار مصطفی پاشا) بی ، سپاه زوربالرندن (چرکس علی) آغایی ، (محمود آغا) اوغلانی قتل ایلدیکی کبی استانبوله الله نه قدر زوربا، اهل فساد ویا بونلره بکززلر وار ایسه جمله سنی بیلوب بکزه ده رک اعدام ایدر اولدی . فقط غدارلی صوگ درجه یه واردی .

دیگر طرفدن سلطان مراد رابع دخی استانبوله کلن (بغدادن) بانی (برتوسقه) بی عسیان واقعه منی دیوان هایونده اعدام ایتدی . اراذل اشقیادن (حسین علی ، کوسه علی ، سیاوش ، امیر خلیفه) دخی طوتولوب قتل ایدلکری کبی شام والیسی اولان وخسرو پاشایی توقاته قتل ایدن (احمد پاشا) دخی قونیه ده، قیصریه ده بولدیفی اشقیایی تمیزلدی . قونیه یه کیتمش اولان مشهور سپاهی زوربالرندن (روم محمد) ی بهسنلی (علی بک) قتل ایلدی . شام والیسی (دلی یوسف) پاشا دخی استانبوله عودتنده بلا امان اعدام ایدلدی .

بر ایلهچینک حضوره قبولی

(۱۰۴۲) ده حجاز ایله یمنده غائله ظهور ایتدی . ایرانلر کور-جستانده ایلرلیدی . (طهمورث) بك عدم مقاومتله بر طرفه چکیلدی . کرجستان ایرانلر النده قالدی .

ایران سفری ییتیموردی . خانلر خانی (توخته) خان (وان) اوزرینه یوریدی . مرتضی پاشا (ماردین) دن کیده رک وار ضروم والیسی (تیمور قازیق خلیل پاشا) ایله برلش رک ایرانلری مغلوب ایتدیلر .

بوسنه نك اك مهم وقایعندن بری ده (استانبول یانغینی) در . جبالی قپوسی خارچنده بر قلفاتچینك یاقدینی فونده دن قایق خانه لره آتش صیچرامش و روزکار سیله قول قول یاییله رق یکر می دوت ساعت دوام ایتشدر . یکر می بیک خانه یاندینی مرویدر . بو حریق کبیر ، جهله وعوام آره سنده خشنودسزلنی موجب اولدینی کبی گفتکولر دخی چو غالدیفندن قهوه خانه لرک سدی و هدمی فرمان اولندی . بو امر ولایاته ده تشمیل ایدلدی . بو آره ده توتون ایچمک دخی یساق ایدیلرک قهوه خانه لر در حال بکار ، دباغ ، نعلبند اوطه لرینه تحویل قلندی . سلطان مراد کیجه لری دوره چیقار ، فارسز کیمه

وزرادن اك صکره کی ذاته ویرر ، او دخی اوستنده کنه دور ایدر . بو وجهله نامه صدر اعظمه قدر کلدکه تخت هایون مندرینك اوزرینه وضع ایدیلر . نطق هایون ایراد ایدیلر سه صدر اعظم دیوان ترجمانی واسطه سیله ایلیجه ترجمه و تفهیم اولنوردی .

ایلیجه نامه ویریله جک ایسه : نامه هایون پان شاهک صاغ طرفنده کی یاصدیفك اوزرینه موضوع بولنور . صدر اعظم بو نامه بی آلبر . اوپوب باشنه قویار . آندن صکره یاندیدی وزیر ویرر ، بو وجهله اك صکره کی وزیرده میرعلم آغایه وروب اوده ایلیجه به تسلیم ایلر ، ایلیجه ده نامه هایونی آلوب الی اوزرنده طوتار و اورته قپویه وارذیفنده سرکاتینه تسلیم ایده بیلیردی .

تصادف ایدر سه قتل ایدر، حتی اولرک اوجاغنه قدر چیقوب قوقلار،
توتون رایجھسی حس ایدیلن محللری باصار ایدی . بوستانجی باشی بی
(ادرنه) به کوندروب اوراده کی قهوه جیلرله قهوه ایچنلردن اله کجخلری
قتل ایتدیرمشدر .

اوزمانلرده کی حاملز نه درکده ایمش که عسکر آیاقلانیرسه قان
دوکولور، پادشاه انتقام آلمق ایچون الکعادی قباحترله قان دوکودی .
(بعیا) بوشدتلری (اراذلی تأدیب وعوام ناسی ترهیب) مقصدینه
عطف ایدیورسده توتون کبی کراحتنده هنوز اتفاق عالما اولان
برشیک شربی ویاخود فنارسز کز مه نک سبب قتل اولسنی و بوندن
اراذلک تأدیب و عوامک ترهیبی مقصدی حصوله کلهجکی اومق
عبدالر . بوکی معاملات خونریزانه به (القای دهشت) پولتیقهسی دیک
موافقدر . سلطان مرادک محمد پاشا صدارتندن تاریخ وفاته مرور
ایدن یدی سنه ظرفنده اعدام ایتدیردیکی آدملرک عددی الی بیک

۱۵۵ - فائده

اصطلاحات تاریخیه

اجازت کلی = وقتیه عثمانی سردارلرینه و سفیرلرینه عقد مصالحه و معاهده
وسائر ایشلر حقنده ویریلن تام مأذویت و صلاحیت .

مباشراستعجال = برینک رکون اول امر ایدیلن محله وارهسی ایچون فرمان
ایله یوللانان مأمور . .

نامه رسان = وقتیه احوال صاحبه وسائر به دائر نامه کتیرن .

یالی آغالی = ساحل محافظلی .

اولوب مدت حکومتی اولان اون یدی سنه ظرفنده ایسه بومقدارک یوز بیکی تجاوز ایتدیکی تاریخلر مزجه مقیددر !

خلقک تربیه واصلحی آنجق قوانین سلیمه و نظامات مکملیه رعایتکار هیئات حکومتک اداره عادلانه سیله حصول پذیر اوله جغنی آکلایه میانلرک زمانلری ظلم و قتل و اساله خون ایله کلوب کجر .
ایرانیلرک (وان) ه استیلاسی اوزرینه صدراعظم محمد پاشا سردار اکرم نصب اولنه رق حلبه مواصلتنده والی (نوغای) پاشای رخاوتندن طولای قتل ایتدی .

سلطان مراد بروسه یه عزیمتنده یوللرک فنا لگندن طولای (ازنیق) قاضیسنک اعدامی فرمان ایله مکله بیچاره کنه سز قاعه قپوسنه آصیلوب اوج کون طور دیرلدی . بروسه ده بش کون قالدی و اورا جه (حکامه و مستحق اکرام اولان انا مه) بذل و اهدا ایتمه مکله معروف (حصن کیفلی محمد) نام زنکی صاب ایدوب اموالی میری یه آلدی .

دیوانخانه چرکه سی = اکثرا اوتاغ هایون یاننده قوریلان چادرلر .

صاری قامش = وقتیه له قراله تابع بر قزاق طائفه سی، بولرک خطمالر یه طرف دواتدن برخلت، برطوبوز و برده طونامش آت ویرلک متاد ایدی .
کوج بوروسی = اردوی هایونک بر یرده توقفندن صکره حرکت ایچون چالنان بوری .

رسم بدعت = سلطان سلیمان ثانی دورنده استانبول و توائی کرکرینه کلن قهوه دن هر قیه باشنه مسلمانلردن آلتان سکزر و غیره مسلملردن آلتان اوزر صاغ آتجه .

اوطه = یکبجری اورته لرینک قاراکای، قیشه لری . بواوظه لده مطبخ ، ضا .
بطان محللری وار ایدی . محاربه لده اوطه لر جسیم و مدور بر جادر ایدی .

فقط از نیک قاضیسنک صلی ماده سی استانبول علماسنجه موجب قیل وقال اوله رق حتی شیخ الاسلام (اخی زاده حسین افندی) والده سلطانہ یازدینی بر عریضه ده علما حقنده بومقوله معاملات ناروادر زمیننده اداره کلام ایله مش و (علامه شیخی) دینیلن ساداتدن بری دخی: شیخ الاسلام خلغ ایچون علمایی خانه سنده طوبلادی ایدی دیرک والده سلطانہ ولوله ویرمش ایدی. والده سلطان وقعه یی بروسه ده سلطان مراده یتیشدیردی، اودخی آوده ایکن بوستانجی باشی یی قلاغوز ایده رک سرعتله دونوب استانبوله کلدی. کلیر کلز شیخ الاسلام ایله اوغلنی برکمی به بیندیره رک قبرسه نفی و (نجی افندی) یی شیخ الاسلام نصب ایلدی. عقیننده بوستانجی باشی یی قایق ایله حسین افندینک آرقه سندن یوللایوب بوغازدن چیقمه مش ایسه اعدام ایله دیه امر ویردی. بوستانجی شیخ الاسلامک قایغه یتیشدی وچویره رک روم ایلی یاقه سنه یناشدیردی. سلطان مراده یدی قله دن چیقمش، قیی صره کیدرمش. بوستانجی باشی به ایله اشارت ایدوب چاغیردی

هر چادرده اورته نک یعنی یکچیری بلوک ویا طاوورینک علامت مخصوصه سی وار ایدی.

چرکه جیلر = بونلر اوتاغ هایون اوکنده چادر قوروق امتیازنی حازر ایدیلر.

چرکه = یالکز آلایله مخصوص برنوع چادر ایدی. بونلر قبه لی ایکی قوسی اولوب اردو قرارگاهلرنده اوتاغ هایونه کیدن ایکی یولک وسطنه قورولور وپادشاه اوتاغه کیدرکن بوچرکه نک ایچندن کچر ایدی.

فدوله خواران = یتیم و فقیر و بی کس یکچیری چوچقیری ایدیلر. بونلر بالارینک خدمات سابقه سنه رطایه معاش و کافی تمین ویریلرک اوجاقده اطاشه اولنورلردی.

و شیمدی قتل ایلیه جکسک دبه امر و بردی . بوستانجی ده حسین افندی بی (آباستفاوس) جوارنده کی (قالیطاریه) کوبینه کتوروب اوراده اعدام ایلدی .

صدر اعظم ایران سفرینه مأموراً حلبده بولندینی ائنده روم محمدك بقایای اتباعندن (بیریق حسن) و (کورجی علی) بی یاقه لایوب قتل ایتدی . یکیکچریلر بزآچه آلمایز غروش آبرز دبه قیام و آغاری مشهور (کوسه محمد) ایله کتخدا و کاتلریخی اتهام ایلدکری کبی الک صکره صدر اعظمك آغاریله ده مقاتله ایدهرک اللی کشی قدر تلف اولدی . بو ائنده آغا ایله کتخدا و کاتب استانبوله فرار ایتمریله ایلك ایکسی بوراده اعدام ایلدی .

درزی بی (معن اوغلی فخرالدین) - اولجه یازدیغمز وجهله - ایتالیا ده کائن (طوسقانه) دوقه لنی ایله اتفاق ایتدکدن صکره (فلورانس) به کیده رک دولته ایران سفری و عسکری عصیان کی مشاغلندن

موجی = اوانلده تکمیل اوجاقده اوج چاوش یعنی باش، اورته چاوشلر ایله دیگر بر چاوش و (موجی) نامیله ده اون ایکی ضابط دها و ارایدی . موجیلردن اوطه باشی تمین اولنوردی . بونلر یکیکچری آغاسنك عادتاً اسر چاوشلری ایدیلر .

طورناجی = لزوی اولدجه روم ایلی و آناطولی به چیتورق ایجابی قدر رعایا چوققیری طولایوب دیوشیرمه به مأمور اولان .

صفه تذکره سی = ۱۱۵۳ سنه سنده علوفه بیع و شرایی یعنی معاش صائمق و قیروپ آلمق موداسی چیتدی . اصناف و ساثره علوفه صاتون آلیرلردی . علوفه برنوع سهم کاغدی اوله رق عسکرک ایسه علوفه آلیان و بالکر قوللرینه ، بالدرلرینه اورته علامتلیخی دوکدیروب یکیکچری عنوانیله خلقه جور و ظلم ایتمک اوزنه ن حال و اصناف و شهر دلیقانلیله قالش ایدی .

بالاستفاده غودتند (بعلبك) ده تأسیس ایلدیکی حکومتی اوغلی (میرعلی) یه ایصارلامش و کندیسی (جبل لبنان) ده (دیرقر) بلده سنده اقامت ایتکده بولمش ایدی . شام والیسی احمد پاشا فخرالدینی مغلوب و (شوف) قصبه سنده طوتوب ایکی اوغلیله برابر استانبوله سوق ایلدی . مرقوم ایکی آی صکره اعدام ایلدی .

ایکی طرفلی کله دوشوریلوردی . صدر اعظم حلبده خسرو پاشا کتخدا سنی ده دیار عدمه کوندردی . ذاتاً بودورک صوکییدی سنه سی بتون قان ایچنده در . سلطان مراد ، سنان پاشا کوشکنده کی جمعیت تحلیفه ده حاضر اولان اولاد عربدن برقاضینک :

— پادشاهم هرکیم امریکه مخالفت ایدرسه عاصی اولور قتلی واجیدر ، همان سیف آبداری چیقار ، بوکا چاره قیلنج همان قیلنج قولیله مشهور قوچی بکک :

— بنی آدم قهرایله ضبط اولنور حکم ایله اولماز . نصیحتی پک زیاده توسیع و تشمیل ایلیوردی . مراد رابعک یکانه مزیت شاهانه سی

جمه سلامقلرنده و علوفه کونلرنده قره قوللقیلر بونلری جمع و یکیجری قیافته وضع ایله عسکر دیه میدان چیقاریرلردی . اورته ده عسکر اولدینی حالد معاشی چیقور و فقط باشقلری ییورلردی .

استانبوله آناطولیدن برترک کلدیمی همشهریلری همان یاقه لایوب (کل یولداشم سنی یکیجری ایدلم) دیه منسوب اولدقلری اورته نک قیشله سنه کونوره رک (صفه) تذکره سی آلیرلر او اورته نک علامتی قوله ، باغاغه دوکدیرلردی .

بر صفه سی تذکره سی صورتی

مؤمنز « قالوا بلا » دن برو . حقک برلکنی ایلدک اقرار . بویوله ورمشز سری . نیمز واردرجناب احمد مختار . ازلدنرو مستانه لرز . نورآئیده پروانه لرز . برلوك بوجانده دیوانه لرز . صایلاز پارماقله . توکنیز قیرلقله . طشره مزدن

زمام اداره بی اله آلدقدن صکره اصدار ایلدیکی اراده لرك تمامی انفاذ وایفاسنی قونترول ایتدیکیدر .

تاریخلر مذك متفقاً بیان ایتدکیرینه کوره سپاه طائفه سی خدمت نامیله الزامجیلغه آلیشه رق آناطولینک هر طرفه یاییلمش لردی . بویوزدن زنکین اولانلری ظاهرأ علوفه وایشک طوغریجه سی التزام آلمق ایچون سنده برکزه استانبوله کله رک ایلچی خانی (مطبعة عثمانیه نك اسکی محلی) کبی خانلرده اقامت ایدرلر و بواننده قتله و فساده سی ایلرلردی . ایشته سلطان مراد اوتوزییکی تجاوز ایله مش اولان بوسپاهیلری آلتی بیك راده لرینه و بورونلرینی قیروب بتون اوجاقلر خلقنی اللی بش بیکه ایندیردی . فقط ایچ خزینه بی ده طولدیردی .

مع هذا بوتدیرده کندیسنگ وقاتیله برابر محو اولوب کیتدی . بوسنه والیلکنه تعین ایدیلن (آبازه پاشا) اوراده دخی راحت طورمیه رق (لوب اوغللری) دینلمکله معروف برخانانی محوایتدیکی کبی (کلیس) حدودنده وندیک اداره سنده بولنان (زادره) قلعه سنی دخی محاصره ایدره ک یغماسنه جان آتدینی ائنده استانبولده بولنان

صومرمله کیسه بیلمز حالز . اون ایکی امام، اون ایکی طریق . جمله سنه دیدک بلی . اوچلر یدیلر قرقلر . نورنجی کرم علی . پیرمز سلطان حاجی بکتاش ولی . بیك ایککیوز اوتوز درت سنه سی جتتمکان فردوس آشیان قانون صاحبی الفازی سلطان سلیمان خان حضرتلرینک قوردینی نظام مستحسنه اوزره اون طقوزنجی بلوکک چورباچیسى حسین اغا نك اذنیله آشجی اوسته و اوطله باشی آغا و جمله اختیارلرک معرفتیه محمد عطا الله افندی ابن عبدالرحمن بك یولداشلغه طالب وراغب اولوب اسمی قول دفترینه قید وصوفه منه یغمورلق وضع ایدوب یدینه اشبو صوفه تذکره سی اعطا اولندی . وقت حاجتده ابراز اولنه .

[تاریخ عسکری — جواد پاشا]

ونديك باليوسنك همت ورشوتيله عزل ايدلدى. (بلغراد) ده اقامت ايتديكى صيرده ده (ويدين) سنجاغى ايله طونه سواحلى محافظلى و يرلدى. بوراده دخی لهستان اداره سنده بولنان (قناچه) قلعه سنه هجوم وله ليلرى پریشان ايتدى. برقاچ پالانغه يى اوروب برطاقم كله لرله يوز قدر اسير يوللادی. سلطاد مراد بواسيرلرک جهلنى قتل ایلدی. لهليلر طالب صلح اولمغه ایلچیلری کلدی. آباره پاشا ایلچیدن سلطان عثمان ثانی عهد نامه سی موجبجه ویرکوايله اون ییلدن بری متراکم ویرکولری ایسته مکله اویوشيله مادی. دیاربکر بکربکی مرتضی پاشا (له) سفرینه سردار تعین ایدیلوب سلطان مراد دخی اردوايله برابر ادرنه یه کیتدی. پادشاه کسمکه، کسدير مکه آلیشدینی جهته یوله طوپچیلردن برقاچ کشی علوفه آلمق خصوصنده کورولتی چیقاردقلردن بویونلری اورولدی. پادشاهی همان قان ایزندن بولمق ممکن اوله بيله جک ایدی.

۱۵۶ - فائده

اسکی سلاحلر

صپان : دوزجه بز ویا میشین برکیسه نك ایکی طرفنه ایکی ایپ باغلانهرق یاپیلیر برآلت ایدی که بوکیسه یه برطاش ویا قورشون قونوره بو ایکی ایپ قول ايله چوریلوب ایچه سرعت ویرلکدن صکره ایلردن بری براقیلیردی. براقیلیر براقیلماز کیسه ده کی طاش ویا قورشون ده اوحیزله آتیلوب کیدودی. عثمانی بیاده سنک طقوزنجی عصر هجری یه قدر صپان قولاندقلری متواتردر.

اوق — یای : اردولرمزده ۱۰۰۰ تاریخنه قدر قولانلش سلاحلردندر. اوق، برصاپ ايله اوچی سیوری بر تیموردن عبارت ویای، ایکی اوچی بر کیریش ايله ربط ایدلمش اودون، یاخود بویونزکی اکیلیر، الاستیق بر ماده دن معمول ایدی.

نصلسه مشهور نقیب الاشراف شیخی افندی بی قتل ایتیموب مصره
سوردی .

دوناماده بوسوك زمانلرده بر فعالیت کورولمادی. قازاق شایقه لری
ایله آرده صیره اوغراشیلوردی: فودان دریا جعفر پاشا (کسندره)
ساحلنده ذخیره آلمغه کلش اولان ایکی بیوک فرنک قالیوتی یاقدی .
۱۰۴۳ ده هند شهزاده سی (بایسنغر میرزا) در سعاده کلدی. یدی
سنه دن بری لهیلره التجا ایتش اولان (شاهین کرای) عفو اولنوب
(ردوس)ه اعزام ایدلدی .

پادشاه ادرنه دن عودتنده میخانه لری تکرار قاپاتدی . کندیبی
ینه کیجه لری کزوب کیمی سرخوش کورسه قتل ایدردی.
آبازه پاشا سلطان مراده پک زیاده مقرب اولمشیکن روملرله
ارمنیلر آره سنده قدسده کی (قامه) کلیسای قبه سنک تصرفی مسئله.

عثمانی عسکری آره سنده (تیر انداز) یعنی اوق آتچی صنفی وار
ایدی. اورخان غازی زماننده (ازمید) اوکنده وقوعبولان محاربه ده ازمید
قرالچه سنک برادری (یلاقونی) بر عثمانی اوقیله تلف اولمش و سلطان مراد
اول زماننده کی (قوصوه) محاربه شهوره سنده اردونک پشدار مقامنده
اوله رق ایکی بیک تیر اندازی بولنشدر. (۱۹ نومرولو فائدهیه مراجعت)
۸۷۸ ده فاتح سلطان محمدک اوزون حسن ایله (اولتق بلی) نام محله
وقوعبولان محاربه سنده یکچیرلرک (حربه، تفنگ وکچن وخنک) ایله مسلح
اولدقلری، کذلک یاوز سلطان سلیمک مصر اوزرینه حرکتنده سنان پاشانک
(غزه) ده مصر لیلرله وقوعبولان محاربه سنده پاشانک مصر سواریلرینه
قارش ییکچیری و سپاهی تیر اندازلرینی دیزدیک، ۹۲۷ ده بلغراد محاصره.
سنده ، ۹۵۵ ده ، ۹۶۶ تاریخنده شهزاده سلیم ایله شهزاده بایزید
آره سنده (قونیه) ده وقوعبولان محاربه ده اوق قوللانلیدنی تاریخلمزده
یازیلیدر .

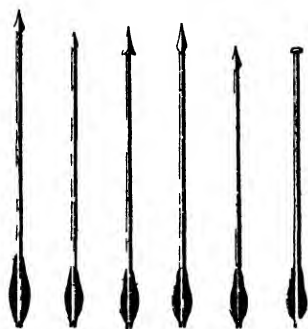
سندن طولای چقان منازعه ده ارمنیلردن اللی بیک غروش آلدیغنی
طویمه سی اوزرینه برایی کون صکره هم دعواجی ارمنیلری ، هم ده
آبازه پاشایی قتل ایلدی .

— ۵ —

ایران سفری

قانی ایز — وزیر اعظم محمد پاشا ایلک بهارده حلبدن چیقهرق
دیاربکرده موسم صیفی کچیرمشیدی . سلطان مراد ادرنه دن عودتنده
ایران محاربه سنه بالذات کیتمکی تصمیم ایده رک (بایرام پاشا) بی استانبول
محافظه سنه و (مرتضی پاشا) بی سفر قائممقاملغنه تعیین ایتدی . معیت
شاهانه ده وزیرکنعان پاشا ، موسی پاشا ، قبودان پاشا ایله شیخ الاسلام

اوق آتان کسمه یه (کانش) دینیر . وقتله اوق آتغنی اوکرنگ
ایسته نلر اوله : اوسته برکانشک الی اوپر ، بده (کپازه) دینیلن گوشه ک
(قبضه) لی وقولای (چله) لی بر یایی کونده بش اوندن ایکی یوزه قدر
چکوب بازوسنه قوت کتیردکن صکره ینه کوشکجه یای ایله ایچی اوت
طولو (کسر) تعبیر اولنان طوربه یه صاپلایه صاپلایه اوکره نیردی . اکال

عثمانی اوقلری

یای

ملکه ایدنجه (قبضه
آلق) نامیله استاددن
اجازت آلیر و آرقدا .
شترینه ضیافت ویرر .
دی . قبضه آلدقدن
صکره استاد ، چرا .
غناک قولاغنه کیمسه یه
سویلنیه جاک بر شی
سویلر ایدی که

وقاضی‌میسکرلر بولئیوردی. شاعر شهر (نقی) بواننده بایرام پاشایی
هچوندن طولایی پاشایه تسلیم ایدلدی، اودخی قدر استاده ذره قدر
حرمت ایتیهرک سَرای اودونلغنده قتل ایتدیرمک کبی بر جنایت
عظمایی ارتکاب ایدلدی.

اوتاق هایون اسکداره قورولمش ایدی. پادشاه بوراده رؤسا
وضابطانه: بنم معلوماتم اولمهدن بر نفر سفردن کری یه قالیه جقدر،
دفتر یانمده در، دیه تنبیهات شدیدده بولندی.

بوسفرده ایلک قتل ایدیلن صولاق باشیلردن (غلطه‌لی چلی)
نامنده بر پیردرکه قباحتی استانبولده بر شخصی بر اقدینی ایدی. نغیا
دیورکه: بوقدر امکدار ایکن عفو اولنمیوب سیاست بیاض صقالی
قانه بویادیلر.

اردو (سید غازی) یه وصولنده قونیه زوربا باشیسی (قره ییلان

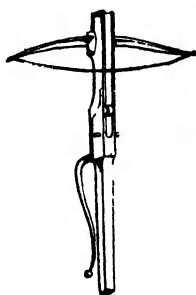
بوکا. (کانکش سری) تسمیه اولنور، چراق بوسری اوکرنکدن
سکره طقوز یوز آدییه قدر اوق آتقی اصولنه واقف اولوردی. اوق
میداننده کانکشلره مخصوص بر تکیه وار ایدی که بونک شیخنه (بیگ
یوزجی) شیخی دیرلردی. کانکشلک ایده جکر، حتی پادشاهلرمن بیه بو
شیخدن اذن آلیرلردی. ایکنجی سلطان عثمان (طونه) کنارنده واقع
(ایساقچی) نام محلدن بر اوق آتهرق طونه‌یی آشیرمش و اورایه بر
مرمر عمود نشان دیکلیمش ایدی.

یکچیریلده (۵۶) نجی جماعت ایله (زنبرکیلر) ماهر اوجیلر ایدی.
تیرکش، اوق محفزه‌سی دیمک اولوب یکچیری نفری بونی آرقه‌سند
طاشیردی.

عثمانلیرک قولاندقلری اوقلر میاننده برده (نامار اوق) وار ایدی.
بو اوق جسیم اولوب یانی برایکی آدم چکوب کره جک قدر سرت اولدیفندن
بر آلت واسطه‌سیله قوریلور، ینه او آلت ایله آتیلوردی.

اوغلی) ایله (اسکی شهر)ه کیدیلیرکن مرقومک اوغللری (سفر بک) و (دلی حمزه)، (بارداقلی) ده (مغنیسا) سنجاق بکی طوطیچی (حسن پاشا)، (ایلغین) ده قرمان امیر الامراسی اسکی زورباردن جلب اوغلی (علی پاشا)، اسحقلی منزلده قره آغاج قاضیسی، قونیه ده محبوس (عرب اوغلی مصطفی) ایله برابر سائر بر قاج محبوس، قونیه دن بکشهرینه کوندردیکی مباشرله نوغای پاشا زاده کتخداسی (قوجه آرسلان)، (بور دور) قرینده کی (نقاره زن) چاپرنده زعامتلی چاوشلردن (جوهری زاده)، قیصریده (قاضی کوله دره لی زاده)، سیواسده بکشهری میرلواسی (کسکنلی بیر علی) پاشا قتل ایدلدیلر. سیواس صحرا سنده بوستانجیلردن بری خط هایونه تقلید ایتمکه دریمی یوزولدی، بودین بکیر بکی بو آراق مظهر غضب اوله رق نصوح پاشا زاده معرفتیه بلغراده باشی کسیدلی. قونیه قاضیسی (منلا محمد) افندی قونیه ده آصیلدی. قائم مقام (مرتضی پاشا)

بوتاتار اوتقنک یانی کر مک ایچون
(کچی آیاقلی) دینلین بر مانیوه لا
قوللانیلیردی. بو مانیوه لارک انواعی
وار ایدی. بو یایلرک کیریشلری
چلیکدن معمول اولوب پیاده و سوا-
ریلرجه و بیوکلری ده مترسلرده قوللا-
نیلیردی. تاتار اوتقنک اوجی آتشیلی
اولانلری ده وار ایدی. بو اوقلرک اوجنه
یانار بر ماده قونوب آتیلیردی.

کچی آیاقلی تاتار اوقی تیرکش

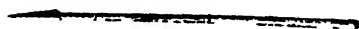
جرید : ال ایله آتیلان قیصه بر مزار قدر . (جرید اویونلری ایچون ۱۴۵
نومرولی فائدهیه مراجعت ایدک) . سوارییه مخصوص اولوب پیاده
قوللانمازدی .

القاآتیه از میر قاضیسی (توفیق زاده محمدافندی) قتل ایدلدی. بینه مرتضی پاشا القاسیله ارضروم بککریکی تیمور (قازیق خلیل) پاشانک قتلنه فرمان صادر اولوب وزیر اعظمک ارضرومه موصلتده اجرا اولندی.

سایان مرادک ارضرومه وصولنده شایان دقت بر حادنه وار ایسه اوده صدراعظمک (قدوم پیشکشی) تقدیم ایتمه سیدر. بوهده به : (اللی کیسه نقد غروش) (درت مرصع رخت واکری مکمل آت، اوتوز درت یدک آتی، اوتوز بش بوغچه چوقه وقاش وسائر تفاریق ایله برابر ایکی مرصع خنجر) دن عبارت ایدی. بوراده دخی سیواس بککریکی (بوسنه لی علی پاشا)، سپاه زوربالرندن (عاشق یحیی)، یکیکچریلردن (سقا باشی چاوش زاده)، ظامه دن بهسنیل دیگر (علی پاشا) قتل ایدلدیلر. پادشا بوراده شام والیسی کوچک احمد پاشایه «منصبی» یعنی والیلکی بینه کندیسنده قالمق ایچون سلحدار پاشایه بکرمی

آتشلی اوق

حرید

خشت: دخی جریدنوعندن

ایدی. فقطدها اوزون

واوجی سیوری ایدی.

لبود: بر ذراع درت بش

پارمق طولنده ودرت

پارمق قطریده برچوب

ایدی. بوده جریدکبی حیوان اوزرنده افقی وسایه طوغری آتیلیدی. (تاریخ عطا) یه کوره لبود اویونلری وقتیه سراجمه پک مقبول اولوب حتی طرف پادشاهیدن دوناتمش برآت «کلخانه» میداننه کوندریلیر و یره اوردقدن

بیك آلتون ویرسون ، ینه شامی کندیسنه توجیه ایدلم ، دیه خبر
کوندرمکله پاشا پاره‌لری صایدی (۱) .

تموزده اردو (قارص) طریقله یوریه‌رک اون برکون (روان)ی
محاصره وبعده ضبط ایلدی . نه خبیعه اداریه درکه (وان) ک ضبطندن
طولانی یدی کون یدی کیجه شهرآین اجرایی امرینی استانبوله کوتورن
قبوچیلر کتخداسی (صالح آغا)نک جینده حافظ پاشا قتلده رجب پاشا
مقتولی ایله شیخ الاسلام محیی افندینک مشترکاً حیاتلرینه کفالت ایتدکلری
هنوز یکریمی بر یاشلرنده کی شهزاده (بازید) و (سلیمان) ک اعداملرینی
آمر صدارت قائممقامی (بارام پاشا) ایله بستانجی باشی به محرمانه ویرلش
برده فرمان وارایدی . بوفرمان حرفیاً اجرا ایدلدی . خلق (روان)
شنلکی ایدرکن بیچاره‌لر بوغولدی . (روان) دن صکره (تبریز) ه
بلا محاربه کیرلدی . سرای شاهی ایله شهرک تخریبی امر ایدلدی . نمایه

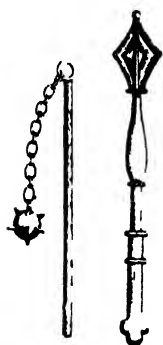
صکره لبودنی اومیدانده بولنان اوزون سرویلرک اوزرندن آشیراه ویرلیر ،
بوآنه‌ده (قوشی) تمبیر اولنورمش . لبود اوینایانلر ، آلتی یره اوره -
جقلری زمان آتک چفته‌سنه اویدرلردی . لبود آتک بازویه قوت
ویرمک و جرید آتمی حدکاله کتیرمک کی فائده‌لری اولدیگی کپی اوائلده
دیوارلری یوکسک قلعه‌لر داخلنه دخی آشیره‌رق تخریبات و اتلافانده
بولنقده استعمال اولنوردی .

مانجیق : آغیر سربلری اوزاق مسافه‌لره آتمی ایچون وقیله قولانیلان
بر آلت ایددی . فاتح استانبول فتحنده (قاتاپولت) و انواعی مانجیق‌لر قولانمشدر .
کرز : یقیندن قولانیلان اسلحه‌دن اولوب یکپاره و یاخود یالکنز باشی دمیر ،
باقیر و صابی آغاج و یا دمیر ، باقیر اولان بر نوع طوپوز ایدی . سواری‌یه
وییاذه مخصوص نوعی وارایدی . کرزک ترکیه‌سی (بوزطنان) دره . ییلدیرم
بازید (تیمور) ایله (چوق آباد) ده ایتدیگی محاربه‌ده بالذات کرز قولانمش

کوره: عسکره رفیع بنلاری و مصنع و دلارا سرایلری ییقوب کوشکرله خانه لرك پنجره و دولاب قباقلری که اکثری لاجورد و آلتون صوینی ايله منقش و پر زیور ایدی، قوپاروب چادرلرینه طاشیه رق اودون یرینه یاقدیلر. مراد رابعك اثنای سفرده کوستردیکی اطوار خونریزانه سینه برده فکر تخریب منظم اولیوردی.

ایران اردوسی سرعتله چکیلمکده، قیش ده تقرب ایتمکده اولدیغندن اردو (تبریز) دن (وان) ه دوندی. واندن سلطان مراد پای تخته عودت ایلهدی: فقط یولده سابق شام قاضی (منطقی) افندیك قتله فرمان ویرمش ایدی، اجرا ایدلدی.

سلطان مرادك استانبوله دخولنده اجرا ایدیلن آلایده شایان

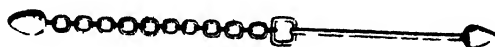

شیر قامچی

وکندیسی (نیکبولی) محاربه سنده کرز ايله مجروح اولمشدر. باشلری چیویلی، دوز اولالمر و آلتی یوزلی دینلن (شیر) لرده واردر.

قامچی: یارم متره بوینده دمیردن معمول بر زنجیرك اوجنه بر ویا متعدد طوبارلاق چیویلی ویا چیویسر کوچك کوله و اوتهکی اوجنه تخته برصاپ طاقیلش بر آلت ایدی.

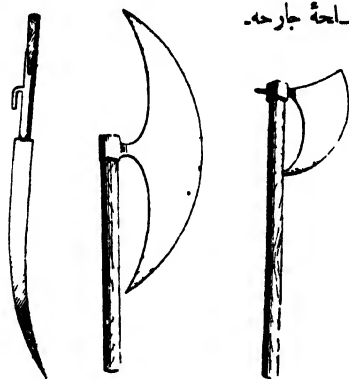
دوکن: طبق باشاق دوکمکده قوللانیلان دوکن کی ایدی. دمیر برصاپ ايله آنك اوجنه مربوط اوزون بر زنجیر و زنجیرك اوجنه مربوط چیویلی بر طوبارلاقدن عبارت ایدی

ذکر دو. بوآلايده قیافت عتیقه مزه دائر بر تبدل کوریلور . (نعیا)
تعریف ایدرک دیورکه :

(جمله عسکره استانبوله کچوب سعادتلو پادشاه «شهود» قبوسی دیمکله معروف اولان دروازه (قبو دیمکدر) دن آلاي جلاک نما ایله استانبوله داخل اولدیلر . امیرکونه اوغلی — (که روان شهرینک قوماندانی اولوب مراد رابعه قبولری آجش و فوق العاده مظهر الثفات اوله رق استانبوله اعزام ایدلش ایدی) — صدارت قائممقامی بایرام پاشا ایله آت باشی برابر یوریوب یالکز بایرام پاشا «مجوزه» کیوب سائر وکلا و وزیرایه تنییه هایون اولغله جمله سی تغییر قیافت ایدوب «خرتاوی دستارلر» ، اکثری رنگ آمیز شال و حریردن سر بندل صارینوب یکچیری آغاسی (مصطفی آغا) زره و «زره کلاه» سلب پوش و آهنین «تولغه» اوزرینه بر صاری حریر مقدم صارینوب جمله ایچ آغاری کذلک حریر مقدم صارینوب پادشاه حضرتلری ایسه بالذات زره و آهنه مستغرق تولغه اوزرینه بیاض دلبدن صارنمش و برسیاه سرغوج مجوه صوغنمش زی

ال بالطه سی: شکلی معلوم اولان اسلحه جارحه.

دندر. عثمانیلرده (تبر) دید-
یکمز دیگر نوعی ده وار ایدی.
تبر (۱۰۰۷) تاریخنه قدر
مستعمل ایدی .

طریان: اگر یکی آز و ۶ ده .
سیمتیه طولنده بریچاق اولوب
صابه کچه کی بره یقین محلنده
برده چنکل واردر .

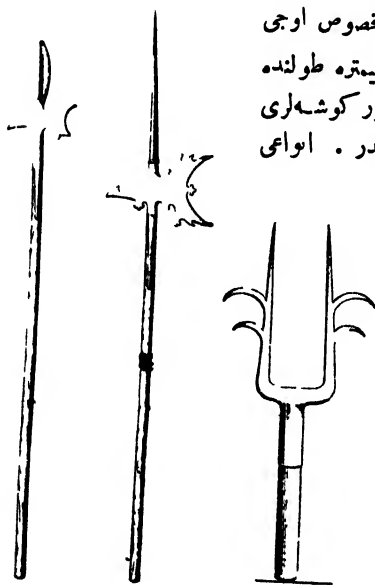
چتال: بر برینه موازی و غایتله ال بالطه سی تبر طریان

سیوری ایکی دمیر اوجدن مرکب اولوب بودمیرلرک خاوجه کلن یوزلرنده
و ایکبشر محللرنده بری بیوک و دیگرکی کوچک ایکبشر هلال ییچیننده
ییرته جق علاوه لری واردر .

کیخسروی ابله عرض دیدار ایتمشردی. اول گونه دك اجداد کراملردن هیچ
بری بوقیافتده آلایه چیقسی مسموع دکل ایدی .
بوآرملق (آخسخه) نك آلدینی خبری کلشیدی . ینه بوآشاده
افلاق ویوده سنك قپو کتخداسی (قورد) صلب، فرانسه سفیرینك
مخدومی حبس وبر فرانسه سفینه سنك حولهسی حیز اولمشندن ناشی
عهود موجودیه بناء استردادحقوقه چالیشان سفارت ترجانی قازیفه
اوریلهرق قتل وقپودان پاشانك شکایتی اوزرینه فراسه سفارتنك دیگر
ترجانی دخی صلباً اعدام ، فراسه سفیری (مارشویل) السنز آیاقسنز
برکمی به ارکاب اولنهرق مملکتته تبعید، کمرکامیی (محمدچاوش) علوفه.
لری کمرک وارداتنه حواله ایدیان سپاهیلره غدر وجور ایتمکله بوینی

هالبار (برنوع تبر): دورتمک مخصوص اوجی
اهرام مثلثی شککنده و ۶ ده سیمتره طولنده
اولوب اهرامک بر برینه محاور کوشه لری
آراسی بر آرز اویو بجه یاییلمشدر . انواعی
وار ایدی .

زیبقین: بر سیوری اوج ابله
آمک نهایتده هلال واری
ایکی قانجه وبر صاپدن
عبارت بر آلت ایدی .
استحکام وقلمه لرده هجوم
ایدنلرک البسه سنه طاقه رق
آنلری چکک ویا هجوملرده
زردبانلری چنکله مک ،
زردبانلره چیقان دشمنلری
ایتمک کپی شیرده قوالا-
نیلیردی .

هالبار

چتال

قطع ایدلدیکی کبی دفتر دار (ابراہیم) افندینک صدراعظم اولہیم فکرلہ سپاہیلر آغاسنہ مبالغ کلیہ وعدایتدیکی طویولدیفندن ایکیسی دہ اعدام، مصر والیسی (قرہ احمد پاشا) محاربہ ایچون مرتب عسکری کچ کوندر دیکندن طولای تو قیف ومالی مصادره اولنہ رق: دہا نہک وار؟ سؤالرینہ سرت حواب ویردیکی جہتلہ قتل، (صاری کاتب) نامندہ قیون کاتبی کندی اختلاسات سابقہ سنہ باقیوب کوزہ کیرمک ایچون بشیوز یوک آچہ ذمت خزینہ تحصیل اولنما مشدر، بکا دفتر دازاق ویرک بن تحصیل ایدرم دیہرک «بقایا دفتری» تقدیمہ جرأت کستا خلفندہ بولندیفندن طولای حضوردہ، ارضرومہ یکدن جانبولاد زادہ مصطفی پاشا - مقتول رجب پاشا ایلہ مصاحب موسی چلینک حیاتنہ کفیل

مچ: بولر اساساً طوغری قلیجدر. قیصہ واوزونلری وار ایدی.

قلیج: عثمانلی قلیجلیری اکثریتلہ اکریدر (۱۴۵۰

فائدہ یہ مراجعت) پالا، بتاغان، قاء

خنجر دخی مستعمل ایدی. عثمانلیلر

قلیجلیری بوغازلرینہ ایکی غیطان ایلہ

آصارلردی.

بعض مؤرخلر دییورلرک:

(ترک قلیجلیری شکل

ومنظرہ وخفیفلک جہتلہ اوروپا

قلیجلیردن دہا اعلادر. هرکس

استعمال ایدہ جی قلیجی کندی

اتخاب ایلمک عثمانلیلردہ عادتدر.

ترکر قولایقلہ قولانغی ایچون

اک خفیف قلیج استعمال ایدر.

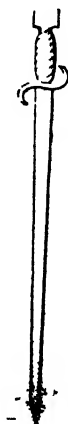
لردی. قلیجلیریک زاغی اپی

زیقین

مچ

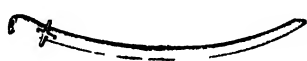
عثمانلی ذلیجی

اولش ایدی - قره‌مانده بریکناهی قتل ایندیکی بهانه‌سیله، یکپجری کاتبی عثمان افندی یوز اسدی به ارتکابه اراده‌سز یکپجری یازمق ته‌میتله اعدام اولندیلر .

شاه عجم، قوماندانی (رستم‌خان) ایله برابر (روان) اوزرینه کله‌رک محاصره وضبط ایتمش و محافظی (مرتضی پاشا) ذاتاً خسته ایکن انشای محاربه‌ده مجروح اوله‌رق وفات ایله‌مشدی. ایران اردوسی (شهرزور) و (کرکوک) اوزرینه دخی صالدره‌رق (رستم‌خان) ایله شام بکلر بکی (کوچک احمد) پاشا آره‌سنده (اردلان) ده وقوعه کلن ایکی کونلک محاربه نتیجه‌سنده پاشانک ضعف و خسته‌لیکله برابر کوستردیکی یارارلق کارکر اوله‌میه‌رق عسکرمن بوزولدی، پاشا دخی مجروحاً مقتول اولدی .

(روان)ک ایرانیلر طرفندن ضبطی اوزرینه صدراعظم محمد پاشا عزل ایدیله‌رک یرینه قائل نفی، بایرام پاشا وزیراعظم اولدی. محمدپاشا

عثمانی قلیجی

اولمله کرک شو کسکینلک و کرکسه
خفیف رسلاحه قولک و پردیکی جاپکک
نفلتک آزلفندن طولانی طبعی‌الحصول
اولان فنالقی محوایدر. مقدما یکپجریله

اکری قلیج قولالغی اوکره دیلوردی . عثمانی قلیجلی نازین اولمله برابر
استعمالنده کسب ملکه ایدن برآدم النده اولورسه آغزلی کورلتیز، ملولری
قیرباز و پارمق قایلنلغنده اولان بر دمیر جیوی بی کسه‌بیلیر

ترکرک قلیج استعمالنده تفوق قلیجلیرنک اینی اولسی و صورت ، الک
هان ترک ملتته مخصوص کی نعمم ایلسیدر. کوربوز و قوتلی بر اوروپا کوبولوسنک
النده اینجه چلیکدن معمول اولان ترک قلیجی صرجه‌کی برنجی اوروشده قیریلور.
حال بوکه بوقلیج بر ترک النده اولسه اوردینفی ایکی به بولر، بوقلیج دشمنک
زهرنی، مغفری و سائر بالجله اسلحه‌سنی کسیدیکی کبی برآنده باشنی ویا سائر

استانبوله ورودنده مسافرخانهٔ وزرا اولان (صرچه سرای) ده حبس ایدلدی . طقسان کون صکره اموال نقودی مصادره اولتوب خزینهٔ پادشاهی په آلیندی . فقط برمدت صکره عهده سنه (اوزی) والیلکی وحوالیٔ مذکوره سرعسکرلکی ویریلدی .

قریم خانی (جانبک کرای) ایران سفرینه کلدیکی ایچون عزل ایدیلهرک یرینه (عنایتکرای) نصب ایدلمشدی . مومی الیه ایران سفرینه کلیوب برادری قالغای (حسام الدین کرای) ک تذویقیله (نوغای) لردن (قانتیر میرزا) نک رئیس بولدینی (منصوری) نوغایلرینه هجوم ایدهرک قانتیرک درسعادته التجا ایتیمی اوزرینه برادرلری خاندن استپان ایتدیلر . (عنایتکرای) بوموفقیتدن شیاهررق حتی شیخ الاسلام یحیی افندی په یازمش اولدینی برمکتوبده : یا قانتیری ویریرسکز ویاخود استانبول قپوسنه قدر کلیر ایسترم زمینده ادارهٔ لسان ایتیش ایسه ده بوراجه (عنایتکرای) عزل اولتقله مومی الیه کله جک یکی خانی جیقارمق

اعضاسی جدا ایدره . حتی بر روس میرآلانی، آلانی جهه سی اوکده ایکن بفتهٔ سپاهیلرک اوستنه هجوم ایلدیکنی کورر کورمز الی قلیجنه کوتوره رک عسکر . ینکده آنلره هجوم ایلسنی اسرایتک اوزره قوماندا ایدهرک ایدی . قومانداسنک برنجی کله سنده برترک قلیجی باشی بدندن آیره رق قوماندایی یازم بر اقدیردینی روسیه اردوسنده مشهوردر . بوقیمتلی قلیجیلر (طبان) دمیری دینلین معدندن معمول اولوب مزین اولدقلری حالده بیله اوندن یوز (دوق) آتونه قدر صاء تیایردی .

مزراق : برنوعی ده (قارغی) اولوب دورتوب یاره آجق ایچون مستعمل ایدی . بومزراقلرک (فلاملی) نوعی دخی وار ایدی . عثمانیلره عیرلردن نقل اولدینی ظن ایدیلیور .

قالقان : مدافعه آلانندن ایدی . قلیج، کرزه، حربه وساء اسلحه دن صاقینق

ایچون ساحل عسکريله محافظه سنه اینه رك (حسام الدین) دخی قره دن منع ایتمك مقصدیله اوزی طرفلرینه ، نوغایلر ایچنه کیتمشدی . حسام الدین کرایك عیش و عشرتله مشغولیتی (منصوری) نوغایلرک نظر دقتی جلب ایتمکله برکیجه باصدیروب کندیسيله اتباعی کاملاً قلیجدن کچیردیلر .

بووقعه عنایتکرای شاشیرتمش ویالو ارمق ایچون در سعادته کلدیکنده مراد رابع کندیسینی (قانتمر) ایله حضورنده استتقاق ایده رك اولو عنایتکرای اعدام ایتدیرمشدر . قانتمره دخی (قره حصار) سنجانغی ویریه رك فقط برابرنده بولسان کوچك اوغلی سرخوشقله برآدم اولدیردیکندن طولای بونی اورولدی . قانتمرک بوقصاص اوزرینه

زرهلی نفر

ایچون قوله طاقیلان برسر آیدی . میشین ویا طیاقلی بر معدندن اعمال اولتوردی . اینجیر آغاجندن معمول اوله رق ایچی و طیشی دری ایله قابلی و اینجده قوله طاقیلق ایچون قوللنی موجود و بوکمه وقوی ایپ ایله یابلیش اولانلری ده کورلمشدر .

زره : وجوده کییلوب قلیج ، اوق ، مزراق ضربه- لرندن تحفظ ایچون معدنی بر مدافعه آلتی آیدی . بونلرک کوکسده بولناننه (کوکسک) ، قوله کیره نه (قولچاق) ، دیزده کنه (دیزچک) ، آرقیه کلنه (آرقهلق) ، ال محافظه سی ایچون دمیر ویا سائر معدندن یاپیلاننه (الدیوان) ، باش محافظه سنه مخصوص اولانه (مقفر) دینیردی . عثمانلیلرک کیدکلی زره بر قسمی اوفق اوفق تیمور حلقه لرك و دیگر قسمی مستطیل

کین طوته جنی کیم بیلیر نه درلو ملاحظه ایدلش که براز صکره اودخی قتل ایدلدی .

۱۰۴۷ تاریخنده شاه ایران طرفندن درسعاده یوللانان ایلچی (مقصودخان) ک حالی ده شوزمانک تاریخی ایچون سزاوارمطالعه در . مقصود خان استانبوله صلح ایچون کلش و برابرنده سکز هند آتی ، قرق هین دوه سی ، یوز الی مثقال مسک وغبر ، اوتوز دنک زردوا کورک ، سکز عدد صیرمه لی بیوک خالی ایله بر خیلی اییکلی خالی ، دلبد ، عمامه ، کشمیر شالری هدیه کتیرمش ایدی . فقط حضورده تقدیم ایندیکی نامه شاهیده شایان قبوله ماده لر بولنمدیغندن سفره

الشکل و بویلی برر ده سیمتره معدن لوحه لرله التصاق و ارتباطیله اعمال اولنوردی .

قالقان ، زره ، مفیر

تیور حلقه وجودلرک ضررسز و لوحه لر ایسه نه لکلی قسملری ستر ایدردی . قولچاق و کوسکلر وسائرده بولنان لوحه لر اوزرینه آلتون ایله آیات قرآنیه و پادشاهلرک اسملری یازیلردی . بولردن ماعدا بیکچیرلرک کید - کلری بر زره «کوکسک» دها وار ایدی که قارنه کن طرفی دائروی ، کوکسه تصادف ایدن طرفی شبه منحرف شکلنده اولوب طوقه لر ایله آرقیه طاقیلردی .

عثمانیلرده (زرین کلاه) دمیردن معمول بر مفیردر . (شکل) دهکی زرمی یوزی آیات قرآنیه ایله مزین پاموقلی رخرقه اوزرینه کیرلردی .

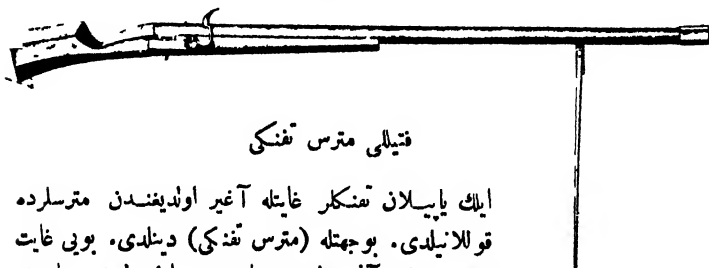
اسلحه ناریه

باروتله صولوب آتیلان سلاحره (افواه ناریه) دینوب خفیف وثقیل اولوق اوزره ایکی قسمه آیریلیر . افواه ناریه خفیفه : قذک و طبابجه انواعی اولوب افواه ناریه ثقیله ایسه طوب ، هوان وسائرده در .

دوام ایتمک قرار ویریلدی . ایلیچی بی ده (داود پاشا) سراینه حبس
ابتدیلر . نصل ؟ پنجره لرخی ، دلیک ، دشیك زره لری وارسه جله سنی
قبادیلر . دخول و خروج ایچون بر براقادیلر . کوزجیلر ، خفیه لر
قویدیلر . مقصود خان بوصیق آره سنده ینه فرصت بوله رق ایکی آدمی
لوند شکله قویمش و حلب ولایتنه تمین ایدیلن (محمد پاشا) نك معینه
صیغدی ره رق یوللامش . پاشا ، بونلر ك فرقه وارنجه ایکی سنی ده استانبوله
کوندردی . بالطبع سلطان مراد فنا حالده غضبه کلدی . ایلیچی بی
کسمه دی ایسه ده او ایکی زواللی بی ایلیچینك محبسی اوکنده آصدیردی ،
برونلریله قولاق لرخی کس دیروب یوللادیغی مکتوبی ده برونلرینه طاقوب
اوج کون او حاللریله آصیلی براقدیردی .

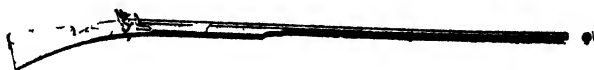
سلطان مراد ، مشهور آبازه پاشانك شیخ کرامات فروشنی اعدام

ابتدا (Arquebuse) دینیلن (قتیلی تفنکر) وار ایدی . صکره
(قتیلی موسکت) ، (زنبركلی موسکت) ده صکره (چمقاقلی) تفنکار یاییلدی .

قتیلی مترس تفنکی

ایلك یاییلان تفنکر غایتله آغیر اولدیغندن مترس لرده
قوللانیلدی . بوجهته (مترس تفنکی) دینلدی . بوی غایت
قیصه و چاپی آغز طرفنده باشقه و اریج طرفنده باشقه
اوله رق بر جنس تفنك ده احدات اولندی که آکاده (قره بنا) دینلدی .

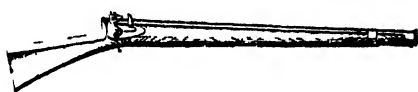
چاقاقلی تفنك

ابتدیی کبی شهزاده سلطان (قاسم) ی دخی بوغدیردی. سلطان احمد اول اولادندن یالکزر برشهزاده (ابراهیم) قالدی.

ایکنجی قانلی ایز — سلطان مراد (۱۰۴۸) ده بغداد فتحی نتیله حرکت ابتدی. حین حرکتده باشنه معدنی برمغفر کیوب اوزرینه قرمزى شال عمامه صارمش و عمامه نك اوجنی صالیورمش ایدی . اردو منزل منزل یوریه رك (بولوادی) ده وقوع بولار شکایته مبنی میخالیج نأبی قتل ابتدیی کبی (ایاقین) ه مواصلتنده (شیخ سقریه) نامنده برینک مهدیلک دعواسی ابتدیکنی طویوب اوزرینه عسکر

مؤرخ (مارسیغلی) دیورکه :

(بر ترك عسکرینك اسلحه ناریه سی فیتلی و غایت آغر موسك (آرکه - بوزدن آغیر بر تفنك) دركه ۶ ، ۹ ، ۱۲ ، ۱۵ ، ۲۵ درهم وزننده قورشون

چاقاقلی تفنك

مترس قره بناسی

آتار. تفنکری ایسه
همان اسپانیول تفنکی
طرزنده در . طبانجه
دخی قولانیرل .
بونکله ۴ ، ۶ ، ۸
درهم آغیرلغنده
قورشون آتارل .
اسلحه مذکوره
چاپلرینک شو وجهله
مختلف اولسنه سبب

طوپخانه لریك اصلا قورشون یئتدیرمه مسندن نشأت ایدر . بوجهتله تركلر

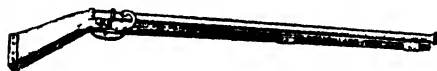

اسکی عثمانلی تفنک لردن

عثمانی طبانجه سی

یوللادی . مهدی بی طوتوب کوكس ایله اوموزلرندن دواللر (!)
چیقارمق، پارمقلری بوغوم بوغوم کسيلمك اوزره اشكنجه ایتدیلر.
سده شیخ اوف بیله دیدی. حتی جلاد قره علی به : عجله ایتمه جلاد
آغا دیهرك آجی به شدت تحملی اثبات ایتدی. مرقومك باشنده بیوك
سیاه عمامه و طپاسان و بدن چیلای اولدینی حالدہ براشكه بیندیریلرک،
بورنی، قولاغی، اللری، آیاقلری کیسه لرك اردو ایچنده تشهر ایدلدی.
بوکیدیش ده قانی برایز ایدی. پادشاه نزه به قونارسه اوراده کسه جك
برویا زیاده آدم بولیوردی . اك غریبی حکم باشیسی (امیر چلبی) نك

مهمات آرابه لیه برچوق کولچه قورشون نقل ایدوب نفراته توزیع ایدرلر .
نفرانك چوغنده ایسه تفشکرینه مخصوص قورشون قالی اولغله بوقالبلرله کولچه.
لردن قورشون دوکرلر.

اسکی عثمانی تفشکرلرندن

بوندن اشقه قالی اولمیانلر
دخی دیگر آلت استعما-
لیله کندولرینه لازم

اولان قورشونی تدارك ایلرلر. ازجله بوكا مخصوص کسکین برنوع بالطه اولوب
آنکله قورشونی سریع الشکل کسهرك بونلرله تفشکرینی طولیدرلر. و تفشکرینک
چوغی اصحابنک مالی اولوب دولت طرفندن ویرله.

قورشون کسن بالطه

مشدر . منزللری زیاده اولان تفشکری محاربه ده
طاشیمق مشکل و قوندانمز آتفق غایت کوجدر .
بونکله برابر ترکر وباخصوص مصر یکچیریلری

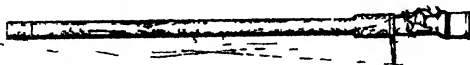
آنلری اوموزلرندہ نقل ایدرلر . وحق هیچ بریره طيامقسنزین تذك آتدقلرنی
وتفشکک تمه سنه مقابله ابلک ایچون آتارکن بر صاعدن کیری ایدرک غایت صحیح
منزله اصابت ایتدیردکری کوزمله کوردم .

بوتفشکرک پك چوغی کوموشله مزین وآیات فرأیه ایله موشدر .
باخصوص مصر یکچیریلرینککی تزیینات جهتیه سائرلرینه فائقدرد . بوندن ماعدا
(دیجیک) آغاجنی فیل دیشی و صدف و مرجان ایله تزیین ایدرلر . یکچیریلر
سواریلرک جزؤ اعظمی کبی طابنجه ایله مجهز اولوب بونی یان طرفلرینه آصارلرله .

آفیون یوتدیفنی سلحدار آغاسنك تزویراتی ایله خبر آلهرق جیندن
حقه سنی چیقارتمی و بچاره به حقه هورونده کی اون درهم آفیونی
یوتدیردقدن صکره اوج او یونده شطرنج اوینایوب وقتی کیکدرمك
صورتیه سبب وفاتی اولسیدر. (اوج بکار) دینلن منزله توتون ایجن
اون درت، (اورفه) ده کذا اون درت، (حجه کور) منزله آلی،
(حلب) ده یکر می کشی قتل ایدلی. اشکنجه غایتله مدھش ایدی.
توتون ایجنلرک الی، آیاغی قیرلدقدن صکره اعدام اولیوردی. درت
پارچه ایدیلنلر دخی وار ایدی.

اردو (جلاب) منزله واردیفنده صدراعظم (بیرام پاشا) وفات

(مونه کوکولی) نام آوستریا قومادانی ده دیوینک :
(ترك موسکتی بزمکندن اوزون ایسه ده چاپلری دھا کوچکدر. آنلرک
تنك اندازلنده پالاصقه وباروتلق اولدیفندن (وار ایدی اما منتظم قتل ایدی)
طولدیرمق ایچون بزمکیلردن یعنی آوستریا لیردن دھا زیاده وق صرف ایدرلر.
آنجق دمیرلرنك صوبی غایت ای اولدیفندن موسکتلری، قورشولرینك آغیرلی
قدر آغیرلنده اولان باروتله طولدیریلور و بو جهته منزل و تأثیرلری بزمکندن
دھا زیاده اولور. برده ترك تنك اندازلنده (فورشت) یعنی ایکی تیمور پارچه -
سندن عبارت اولوب تنکی اوسته طیاره رق نشان آلفده مستعمل اولان چتال
اولدیفندن نشانلری دھا خطایدر. فیلیری بوکه پاموقدر.)

ال هوانی

اسلحه ناریه من میانه برده (ال هوانی) وار ایدی. بو هوانك قونداغی
۱،۸۷ متره اولوب چاقاقلی ایدی. چاققده بر دلیك وار ایدی، بوکا مربوط بر
ایب دیچیکه قدر کایر و برنفر چکنجه چاقاق قالیه به دوشوب آتش بریردی .
[تاریخ عسکری — خلاصه]

ایلدی . برینه موصل محافظی (طیار محمد) پاشا وزیر اعظم اولدی .
 (قره جه) منزله توتون ایجن ایگی کشینک قارنی یارلدی . دیار بکرده
 دخی بر قاج کشی قتل ایدلدکن صکره (ماردین) طریقله (موصل) ه
 موصلته هند حکمدارینک (میر ظریف) نامنده ایلچیمی کله رک
 مومی الیه حکمدارک دخی ایران علینه (قندهار) ی ضبطه
 یکتدیگی آکلاشیلدی . اوراده دخی طور ناجی (درویش) آغا ایله
 دوشیرمه آغاسی (مصطفی) آغانک، دوشیرمه اوغلانلردن رشون
 آلدقلمیخی طویققله ایکسینکده قتلئ امر ایلدی . (منازعه تیمار) دیه
 مشهور اولان فقره دخی غریبدر : ایکی اختیار برزعات مسئله سنده
 نزاع ایدرلر . قاضیعسکر آرالرینی بوله ماز ، صدر اعظمده ارضا
 ایده مز . پشطان مراد بن فصل ایده یم دیر . حضورده مرافعه
 ایدلدکلرجه ائشاده بونلر : مادامکه بزدن برمز حیاته در ، بودعوی
 فصل اولماز دیر دیمز ایکسینکده باشی کسدیرر .

۱۵۷ — فائده

قتل شاعر نفی

مراد رابع، مان هرصنفدن قتل اشخاصه اهمام ایله مش اولدینی کی شمرادن
 دخی نفی آتشین زبانک اعدامنه راضی اولهرق پادشاهلره خاص اولقی اقتضا
 ایدن شیمة معرفت پرورینی لکله مشدر .
 کندیسینک یدی سنه ظرفنده هرکیمی اولورسه اولسون قتل و اعدام
 خصوصنده کوستردیگی استعجال وعدم شفقت طوغریدن طوغری به دولتك اسباب
 اعتلاسنه خدمت ایتمکدن زیاده نفسنک مصونیتی تأمیننه چالیشدیغی اثبات ایدر
 براهین خونریزانه دندر . یاوز سلطان سلیمه اسناد ایدیلن خونخوارقی ایله مراد
 رابهک غدارلنی آرمه سنده اصلاً و سیاستاً پک بیوک فرقلر کوریلور .

ارضروم والیبی (کنعان) واخسرخه حاکمی (سفر) پاشالر بوانشاده
(روان) اوزرینه کیده روك (كلب علی) خانی منهزم ایتدیلر .
والحاصل اردو، اسکداردن حرکت ایتدیگی کونك یوز طقسان
بدنجی دورنده (بغداد) . واصل اولوب نصویه اوزاق اولان (آق
قبو) سمتندن محاصره به باشلادی . شاهك (دیاله) نهری نجوارینه
کلدیگی خبر آلمسی اوزرینه یوللانان بر فرقه عسکر موفق اوله ماینجه
سلطان مراد (طیار پاشا) یی: بغدادك ضبطی کچیکدریوسك دبه توبیخ
ایتدی. پاشا ایرتسی کون ایچون بر هجوم عمومی ترتیب ایده روك کندیدی
اوکده اظهار شجاعت ایدرکن مجروحاً مقتول اولدی، ایرتسی کون

۱۰۳۶ تاریخنده بشکطاشده سلطان
احمدخان کوشکی نامیله مشهور قصرده شاعر
مرحومك هجوه عائد بر مجموعه سنی اوغورکن
بولندیغی محله بر ییلدیرم دوشه روك اندرون
آغالری یوزی قویون قیامتشر و سلطان مراد
صاعقه نك نزولی اوزره نفینك مجموعه سنی
یرتوب خیلی تکدیر ایله مشدر .

نمیا دیورکه :

(اول عصرک ظرفاسندن بری نفی به
توبیخی اشعار ایچون قضیه یی بو بیت ایله
اظهار وافاده ایلدی دیرلر :

« کوکدن نظیره ایندی سهام قضا سته »

« نفی دیلیله اوغرا دی حقه بلا سته »

زده مورخ کچینلر مژك جمله سی انتقادات تاریخیه خصوصنده بر خیلی
تبصصاته مجبور قالمش اولدقلرندن (نمیا) دخی نفی کی بر صاحب ظهور بلاغتك
محو وهیا اولسنه اظهار تأسف ایله جکنه بالعکس حقنده ایجه قیمت ناشناسانه
طاوور انمشدر. احتمال که نمیا، نفینك نه بدیعه سخن اولدیغی آکلاماش ویاخود

شاعر نفی

صدر لاحق قبودان دریا مصطفی پاشا قومانداسیله اجرا ایدیلن دیگر بر هجوم عمومیده یعنی محاصره نك قرقنجی کوننده شهرک برجلری کاملاً اله کچرک متریسده بولنانلردن ماعداسی عرض تسلیمیت ایلهدی. حاکم بغداد (بکتاش خان) امان دیوب حضوره چیقدی. حضور ترتیبی بروجہ آتی ایدی :

(وزیر اعظم یرنده یعنی چادرنده طوروب بورادن اوتاغ هایونه قدر ایکی صف اوزره سپاه وسلحدارل دیزیلی ایدی. سلطان مراد قرمنی برلباس کییمش، باشنه لوندايه دستار صاروب اوستنه مرصع و مجوهر اوتاغلر صوقش و دیزلری اوزرنده برسیف مرصع طومش ایدی. صاغ وصول طرفنده مرصع زرهلی و زرین کرلی غلامان ال باغلابوب طورمشلر و معیتده بولنان شیخ الاسلام ایله وزرا و سائر بندگان ادب و قار ایله اخذ موقع ایتملردی.)

پادشاه، بکتاش خانک امر مدافعه ده کی حرکات جانسپارانه سنی بکنوب کندیسنه مرصع برسرغوج، سراسر قاپلو برسمور، برمجوهر خنجر احسان ایتدی. کندیسنه :

کندیسیده : (عصرک علما و عظامی نفعینک قتلدن مسرور اولوب خصوصاً طعمه لساندن مجروح اولان اکابر و اعیان بو بایدده بایرام پاشایه دعای فراوان ایتدیلر) زمره سنده بولنمشدر. ینه آتک و یردیکی معلومانه کوره نفی مشاهیر عصرک مان جمله سنی هجو ایتمش و سلطان احمد خان اول زمانندن بری شعر ایله شهرت بولش ایدی. سلطان مراد آرمده صیره ده نفی بی جلب ایله هجویه لریخی دیکر ایتمش. صاعقه دوشدیکی کون نفی بی منصبندن عزل ایله هجویه توبه ایتدیرمش و بعد ینه نظر التفاته آله رق (قتل ایچون اوله جق) خراج محاسبه. جیلکی و برمشدر. ایشته نفی یا بوالنفاته مغرور اوله رق و یا خود مراد راپنک ابرامیله صدر اعظم قائمقامی (بایرام پاشا) بی اوزونجه بر هجویه ایله تشهیر ایله مشدر.

نمیا : بایرام پاشا هجو ایدلدیکنه واقف اولدقدہ حضور هایونه کلوب بو هجومدن مسکره خلق بیننده بنم عرضم و وقم قالدی. پادشاهم اول خینک

— ایچری به کیت. خانلر، عسکرلر هان بوکون قلعهدن چیقسونلر. ایستین شاهه کیتسون، ایستین بزه تابع اولسون، کیمسه به جبرمز یوقدر. دیه بیوک بر امر عفو ویردی ایسه ده ایرانلیلر متریسلری ترک ایتمکدیری کبی قارغشلق دخی جله بی شاشیرتمش ایدی. بناء علیه سورلرده و برجلر اوزرنده ینه محاربه باشلادی. بزم عسکر یغمادن فراغته ایرانلیلر اوسته تکرار هجوم ایدمک مسئله آزیشدی. اک صکره قتل عامه رخصت ویریلدی. تاریخلر مزک روایاتنه کوره: اوتوز بیگ ایران عسکرندن آنجق اوج یوز نفر شاه اردوسنه واصل اوله ییلوب اون بیگ قدری ایام محاصره ده طوپ و تفک ضربندن هلاک اولمش ویکرمی بیکی دخی بوئانسانده قتل ایدلمشدر.

سلطان مراد رابع (غازی) و (فاتح بغداد) عنوانی زمانک لسان تعظیمندن آلهرق، بعضی توجیهات اجرا سندن صکره صدراعظم (مصطفی)

قتله اذن احسان ایله دیو ابرام کونه نیاز ایتمکله قتله اذن ویردیلر) فقره - سنک طوغری اولدیغنی سویلیورسده قوللاندیغنی لساندن دخی آکلاشیلدیغنی اوزره نفی به اصلا متایل دکلدر.

ذاتاً پادشاهک النده ساطوره، علماک النده (قتلی جائزدر) یازمغه آلیشغین بر قلم طور دینی برزمانده نفی کبی بولندیغنی دوری آلت اوست ایدمک اقتدار شاعرانه به مالک بر طبیعت آتشیغی ایرکیج سوندیره جکرنده شبهه یوق ایدی. بایرام پاشا ایسه کویا مزیات مغبوطه سی شاعرهک هجویله محو اولمشجه سنه چیرینه رق کبر ونجوتی ایجاباتندن اولهرق شاعر مشارالیهی اولا سرای اودونلغنده حبس وبعده اوراده بوغدیروب نش پاک و معصومی دریا به القا ایتدیرمشدر. (نفی به مولا رحمت ایلله)

معن زاده حسین بک نامنده برندن منقول اولدیغنه کوره:

— بایرام پاشا نفی بک قتله امر ویروده طیشاری به چیقارد قلرنده بونی ایکری ترک برچاوش باشی اوکنه دوشمش و مرقومده زمینجه استهزایه یول بولهرق:

پاشای (بغداد) ده براقه رق عودت ایلک نیتده ایکن بغداد بارونخانه سی باتلادی. برهوا ایتدیکی نفوس کثیره دن ماعدا برهوا اولان طاشلرک سقوطندن ده برخیلی کیسه مجروح و مقتول اولدی. بواشغال ایرانلرک دشمنلغنه حمل ایدیلرک سلطان مراد قتل عام ایچون دلالر چیقاردی: — هر کیملک چادرنده قزلباش وار ایسه قتل ایلسون، ایتمه یین آنک یرینه قتل اولنه جقدر. دیه ندا ایتدیردی.

نعیم، سلطان مراد رابعک خونخوار لغنی توصیف ایچون دیورکه: (منقولدرکه اشای فتحده امان پاشای ویرلهدن مقدم ایچریده قزلباشلر تعند ایتشلردی. اسیر ایدیلنلری آلیقویار و صر ایدوب بیک نفر اولدیمی دیه صوراردی. بیک نفر اولنجه اوناغ مایون قیوسی آچار، کندیبی تحت اوزره اوطوروب اسراییده صف صف دیزرلر، جلادان سرخی نهادانه اسر ایدوب دفعه اول بیک نفر قزلباشک کلهرینی خاکه یوورلا تیردی. بودمه دخی بووجهله

— کل نفی افندی، اودونلقده هجو ایدیلرک بیری وار. کل کور، دیمش. نفی* دلیر ایسه قتل ایدیلرککنه واقف اولقله: — یوری بیلدیکیکنن قالدیره ملعون ترک، دیهرک حرینی وظیفه ملعو. ناهسنه دعوت ایله مشدر.

۱۵۷ — فائده

۱۲ نجی عصرده معیشت — شنلکر

۱۱۷۲ تاریخنده سلطان مصطفی خان ثالث «هبة» سلطان نامیه بر قیزی دنیا به کلس و بومناسبت ایله پایتختده اون کون اون کیجه شنک ایدلش ایدی. تاریخلرمن ایجه مطالعه ایدیلرک اولورسه صومئ شنک و دوناتارک یا فتح و ظفری متعاقب و یاخود ولادت، ختان، ولیه و ازدواج مراسمی و قومی آتئاسنده احرا ایدلرکی اکلشیلیر.

شهر زوره جیقان کدیکنه قدر اولان حال و (قرلجه) قلعه نوابی عثمانی حکوم.
متنده قالدی. بونردن ماعدا (اخسخه) (قارص) (وان) (شهر زور) (بفدام)
(بصره) داخلنده بولان قلمه لرله نواحی و اراضی و جباله شاه طرفندن قطعاً
دخل و تعرض اولنیه جعی تحت تمهده آلدی. الخ ...

بومعااهده اوچ کون صکره شاه طرفندن تصدیق اولنوب (محمد
قولی خان) ایله استانبوله یوللاندی.

سلطان مرادک استانبوله مواصلتنده قار و صفوقدن آیاغنده
آغریلر پیدا اولمش ایدی.

— ۴ —

بوآغریلر عرق نسا وروماتیزمه آغریلری ایدی. بو خسته لك
کیتدکجه آرتهرق کندیسینی بی تاب ایتمکده ایدی. حتی اوچ درت
آی قدر یاتدی. شکر یایرامی کونی اولدجه منشرح کورینه رك (سنان
پاشا) کوشکنده هنربازلرك اوپونلریخی سیر ایتدیکی کبی بصد آت
میداننه ناظر سلحدار پاشا سراینده ویریلن عظیم ضیافتده دخی —

تزییناتک ایلروده اولوب لیلّا و نهاراً قبول آچیق اولوب حولیلری دروننه
برر سرر وکیمی فوارهلی مرمر شادروان و فسیقه لر اطرافنده نشین و مقصو-
ده لر قبولمشدر .
مفروشانه و مصارفه کلنجه (سندسی قاش)، (عبری نقوش)، (دیبا)، (زر
بفت) و (استوفه) و هر شاهده ایکیشره اوچر فلاندره رسمنده بایراق بولندی،
صدر زمان راغب پاشا مرحومک تزیینات و فیره دن ماعدا یکری بیک اسدی صرف
ایلیوب دوناتما مدتجه (بش بیک قیه زیتون یاغی یاقدیغی) اورته حاللی بولنلارک
بیله بواغورده بیک، بیک بش یوز غروشدن نقصان صرفیاند بولمقدقری،
پادشاهک ایسه بدایه دونمای هایوندن نهایت کلنجه بش یوز الی کیسه آتجه سی
کیتدیکی آکلاشیلیور.

(جواهر بدستانک درونی طاوانندن زمیننه قدر دیبا و صیرمه لی قلاپدانندن

نمیانك تعبیری وجهله — جام كل فامه رغبت ایلدی ایسهده ایرتسی
کونی بوذوقك خاری ایله تکرار خسته دوشدی. اون آلتی کون
سکره وفاتی وقوعه کلدی (۱۰۴۹).

تاریخ دیورکه :

عرق النساء وجع شدیدینك بوکره تکرریله زیاده راحتسز اوله رق حیانتندن
قطع انید ایتمکده اولدییی حالده هر نه ملاحظیه مبنی ایسه برادرلری سلطان
ابراهیم خانك قتلی اراده بیورمش وقط بونك اجراسی والده سلطان طرفندن
آلوقونیه رق واقع اولان سؤالی اوزرینه اراده سنیه لری اجرا اولندی جوابی
ویرلمش ایدی . سلطان مراد میتك کندوسنه کوسترلمسنى امر ایدوب بونك
مشاهده سی راحتسز قلرینك اشتدادینی موجب اوله جفی عرض اولندقدنه بهمه حال
کورمك ایچون یتاقدن فیرلامق ایسته مشر ایسهده ساحدار پاشا کندوسنی قو-
جاقلایه رق ضبط ایتمشدر .

حین وفاتنده یکریمی طقوز یاشلرنده ایدی. زمان حکومتی اون
سنه در. اوزون بویلو، وجودی جسیم ویاغلی، یوزی مدور، صقالی

قاشلرله دونادیلوب ازجه کموش تلدن برقفس درونه ایکی اوج بیک کیسه لك
مجوهرات وضع اولنه رق کتخدا دولابنك اوکنه قونولشدر .
هبةء سلطانك ولادتخی تبشیر ایدن منادیلر شهرک هر طرفنی طولاشدقدن
وسراسم تبریکیه اجرا قلندقدن سکره شهرآیین اجرا ایدلمشدر .
کوچکلرک کیمی قادین البسه سی کییه رك اوینامشدر . هر اصناف کندی
صنعتلریه مناسبت آله جق رنکلی البسه کییمشدر. مثلا مجلدلرله کاغدجیلر: الوان
کاغدلردن جبه و شبکلاهلر و باشلرنده درلو درلو قلنسوه لر، درلو درلو یاراقلر،
فنارلر، خفافلر: سختیان ومیشین روبالر، کورکجیلر: کونا کون پوستلرایله، کیمی
آینی و کیمی قورد و کوپک هیئته کیدوب آلائی کوشکی اوکندن یکمشرکه اون
برنجی عمرده کوردیکمز اصناف آلائی کپی دیمکدر . صدر اعظمک سرانده
ایب جانبازلری، زوربازلر : کیجه لری خیال، ساز، مهترخانه، ترسانه وطوبخانه
و آغا قیوسنده ، جیه خانه ایله کمرکارده دوام اوزره قول قول چنکیلر اوینامشدر.
مسخره لغه کلنجه بر رساله ده شویله بر تعریف واردر :

سیاهه مائل آجیق قاشلی، بیاضی چوق الا کوزلو، اوموزلری واسع، بلی اینجه، بازولری قالین ابدی .

نعیم - که الجآت زمانه ایله دییه جکنی تماماً افاده ایدمه میهرک اکتریاه که وهر - مراد رابع حقنده یازدینی اوفاق بر تنقیده هر خصوصی عدل و شرع و قانون اوزره کورمدیکنی و سفک دماده افراط درجه به واردیغنی بالیان (هوا و هوس اختیاری الدن آلوب سؤ قرین امدادیه رتبه لرینه لایق اولیان نیجه اموره مصدر اولدیلر.) دیوز .

فوق العاده قوته مالک اولدیغی ده ینه (نعیم) ذکر ایدیور :

موسی پاشادن منقولدرکه حرم هایونده ساحدارلق خدمتده ایکن نیجه دفعه :
— کل سلحدار. دیوب صاغ اللریله قوشاغمدن قالدیروب — سلحدار دخی بر جسم و عظیم پهلوان بیکیک ایکن — برالیله باشنده طوتوب خاص اوطه یی دور ایدرلردی. نصل قالدیرر ایسه او یله ایندیروب قوللرینه فتور کلزدی. اوق حره، جرید ایله بر قاج قالقانی دلك و بر ضربه سیفده مرکبی ایکیه بولک، ایکی یوز قیه لك کرز قالدیروب صاللامق کبی زور آور هنرلی مقدور بشردن زیاده در).

شقاجی بری باشنه بردستار، صیرته هزار رنگ بر فراجه کیهرک اگر ویا سمرنده کی غریب و تحف نقوش ایله خر دجاله دونیدردیکی بر مرکبه بینمش، یانه اللری دکنکلی اون یش یکریمی قدر ظیبر حریفلر آلمش، بو حریفلرک کاغددن یابلش، یکی چری کچه سنه مشابه کلاهلی واریمش. بونلر ایکیشرا یکیشر رکابنده کیشمکه لر ایکن اوکده بری ترازو چکمکه و آرقده دخی دیکر بری فلقه، دکنک کوتورمکه اولوب کویا دوناتما محتسبی ایش کی اطرافه آهسته آهسته سلام ویریر، طرف طرف طولاشه رق دکانلر اوکنده توقف ایتدجه اکشی بر صورتله خطاب ایدرک دیر ایش که :

« باقک آدمیر، بن دوناتما محتسبییم (ناظری) . بن سزک ایچون خواب و راحت می ترک ایتدم . کیجه وکوندوز آت واشک بویننه دوشدم . باقیم ذوق و صفا کز تمامی ؟ زهار ذوقیاته متعلق برنسنه یه اکسیک ایشله میک. صکره صکره پشمان اولورسکز. بو وقتی غیری وقته قیاس ایتمیوب صرتکنزده کی لباسی

سلطان مراد ایچون قتل امری ویرمک، باخصوص آز برغضب حالنده احتیاسات آنیه دن ایدی. حتی بغداد فتحنده یک بیوک یارارلنی و دولته اوتهدن بری فدا کارلنی کورلمش اولان (قره مصطفی پاشا) نك علیهنه سلحدار پاشا ایله شیخ الاسلام و سائر یورییه رك عقد ایدیان مصالحه نك شانسر وفائده سز اولدیغنی، لغرض عرض ایتملی اوزرینه عودتنده اعدامی ایده می، یوقسه بریره می یوللایه می، دیه دوشونمش، برکت ویرسون که قائم مقام صدارت محمد پاشایه آجقه پاشا معاهده نك موافق شان دولت اولدیغنی سویله رك قورتارم شد. و اسفا که محمد پاشا بالآخره ساهدار ایله شیخ الاسلام و برینه قائم مقام اولان حسین پاشا کبی غرضکارلرک حيله سنه دوشه رك کندیسنی جلاددن قورتارمه مشدر.

برکرده جزایر و تونس کیلرینک وندیک سواحلمده غرق ایدلمسی اوزرینه ممالک عثمانیه ده نه قدر وندیکلی واریسه جملهنک قتلنه اراده اصدار ایله مشیدی. صدراعظم قره مصطفی پاشا بو اراده نی اوج

اوجوزها ایله صائکده ذوقیه ویرک، نك همان ذوقکنز تمام اولسون. کوریم سزی. بن سزک ایچون سعی ایدرم. مراد و مقصودم سزی بویامده ذوق وصفایه آلدیرویده دونمای هایون ختامندن صکره سزله خاص الخاص طایق ییدیرمه دره «رمال» دیه برمسخره دها تصویر اولنیور :

بوحریف باشنه اوزوم کوفه سندن معنوع قفسی بر دستار، صرتنه بزم قومشو چاتلاتان دیدیکمز بیک برپاره لی برخرقه کیش. بلنه قلمسز، مرکبیز بر دیویت طاقش، قویننه ده کاغذ یارچه لری تولدیرمش. بوده حمار سوار. بونکده یاننده قازمه لی بش آلتی ایرغاده آلتی یدی نفر «کورکلی» وار. چارسو بازار طولاشیور. زرده مهر دوشه لی برحولی، سوسلی، منتظم بردکان کوررسه اشکی اوطرفه چویروب یاننده کیلر قازمه و کورکارینه طیانقنری حالد خطاب ایدیور :

کون توقیف ایدمه رک وندیکیلرک قتلدن ایسه اسیز ایدملری موافق اوله جفتی زور ایله آکلاته بیلمشدر .

تاریخک هر دوره مخصوص اولان شواهد جلیله سی ایله آشکار اولیورکه (قتل و تدهیش پولیقه سی) هیچ بر زمان بر دولتک اساس شوکت و متانتی تحکیم ایدمه مش و بالعکس ده ا زیاده خراب اولمسنه باعث اولمشدر . مراد رابع ایچون شدت و خون خوارلنی ایله فسادات داخلیه بی قالدیردی دینلر بو سوزی ایلك سویله مش اولانک اثرینه تابع اولاندردر . هله بو اصول ، اصلاحات انسانیتکارانه فکرینه بسبتون مغایردر . الی ، آیانغی باغلی ، داد خواه بیک اسیری چو کر توب قارشو . سنده کله لرینک یو وار لاندیغنی سیرایدن مراد رابع ده ایسه بویله بر فکر اصلاح اصلا بوله ماز . بو حکمدار ، اون بر سنه طرفنده نره یه باصدی ایسه آوراده همان بر قان ایزی بر اقصا شدردر . نیجه پولتیقه لر اغراض خارجه و داخلیه بی دائمی صورتده متیقظ بولندیردینی ایچوندرکه دولت مطلوب اولان (دور وقوف و کمال) ی ادراک ایدمه مش و عثمانلیق او کونلردن اعتباراً نه داخلانده خارجا مشکلات و اغتشاشادن قورتوله مامشدردر .

دیورکه :

— بن رمالم ، نره ده بردینه وارسه کشف ایدرم . بوراده ده بردانه وار . فقط اوته دن بری « خلقت خبیثه من مقتضاسنجه ابا و اجداد من و اقربا و استا . دمدن کسب ایتدیکم یعنی آلتونه یا پشورسه ک طوبراق اولسون دیو آلدیم دعاک اثری همه حال بنده جلوه کردره لکن هله باقم دیننه بو محله نره لرده دره دیه قلیله کاغدلر اوزرینه نقطه لر آتدقدن صکره حولینک ویا دکانک اک کوزل دوشه لی محللرینی قازدیرمه قیام ایدی سور . بونک اوزرینه ار ویا دکان صاحی نه یا یورسک ؟ خانما نزی خراب و قالدیرملرمنی رخنه دار ایتدک . دیدکلرنده رمال دخی :

اون سکنجی باب

سلطان ابراهیم

۱۰۴۹ ده جالس تخت اولمشدر. یکریمی بش یاشلرنده ایدی.

سلطان مراد، برادری شهزاده قاسمی بوغدیردینی اوپلهده وفات ایتش ایدی. بوندن ده آکلاشیلیرکه سرائیک مان هر اوپلهسی بر مقتل حکمنی احراز ایده بیلهچک درجهده دهشت ایچنده ایدی. وزیراعظم قره مصطفی پاشا خبردار اولنجه طوغریجه سلطان ابراهیمک محبوس بولدینی محله کیدهوک :

— شهزاده مبارک باشکنز صاغ اولسون. برادرکنز سلطان مراد داربقایه کیتدی. تخت سلطنت سزکدر.

دیمش ایسهده کیم اینانیر؟ چونکه سلطان ابراهیم شهزاده (بایزید) ایله (سلیمان) و (قاسم) ک نیه اوغراقلرنی کورمش و :

«بو اسباب جنونی سیر ایدن دیوانه اولمازی؟»

مصراعنه یقین برحاله کلش ایدی. پاشانک سوزی اوزرینه اینانیمهرقه حتی برحیله اولدیفته ذاهب اولهرق :

— بهی جانم، نه طوریم. بو خصوصه هیچ صبر و قرار اولنورمی؟ زوکوردلک جائزه کار ایتدی. کرچه سزک خانه کز بیقیلور اما بز یاییلوروز. وامثالی سوزلر سویلدکدن صکره آتجه آلیورمش.

اون برنجی، اون ایکنجی عصرهجریده لمیات نامنه موجود اولان طاقلر خواننده، مطرب، مقلد، رقاص، خیال، قوقله باز، حقه باز، جانباز و الحاصل آخیرینه «باز» کلمه فارسه سنک علاوه سیله حاصل اولان زورباز، کوزه باز، چناق باز، سینی باز، کاسه باز ایله پرنده، شیشه، قدح، یومورطه، کاغد، کله، یوارلاق، آینه، چرخ، شمشر، مایعون، کوپک، آبی، حماره، ییلان باز و امثالندن عبارتدر.

بوعصرلرده تربیه حیوانانک براهیمت مخصوصه کسب ایتدیکي مایعون، کوپک، آبی و اشک اوینادللسندن آکلاشیلور. شرقدن اوتهدن بری خروس، قوچ، دوه

— بکا تخت سلطنت
نه لازم ؛ قرن دشم صاغ
اولسون. بدن نه ایستر-
سکز؟ دیه جواب ویره رک
امتناع کوستردی. کویستر
مزمی یا ؟

ایشته قتل و تدهیش
بولتیقه سنک سیئاتندن
بری ده بو درکه حکمدار
ایله وکلاء و وزراء مأمورین
آره سنده بر رابطه صمیمیه
اولمدینی و حکومت ایله
خلق یکدیگرینه دشمن
نظریله باقدینی کبی آنا ،
برادر ، همشیره و الحاصل
اقربا نامنه کیملر واریسه
جمله سی ده یکدیگرندن

سلطان ابراهیم

دوکوشدرمک ، شاهین و طوغان ایله آولامق اعتیاداتنددر . مایمون ایله آیی
اویناحق بلکه مادرأ کوراشدر .

۱۱۲۱ تاریخنده اجرا ایدیلن سورولمده یالکنز «روی دریاده صالار
اوزرنده فشک شلکری» قیدی موجوددر . کذا ۱۱۳۲ تاریخنده وقوعه
کلن سور ازدواج تفصیلاسه : (لوازم سوردن اولان خواننده و سازنده لردن
مهارتلی مسلم اولار انتخاب و خاص باغچه ده یالی کوشکی قیوسی داخلنده واقع
بر موضع کندوره آرامگاه مشق و تعلیم تعیین اولنوب ورقص و لمبه ماهر
چنگیلر و جانبازلر و سائر شعبده بارلر جمعده اهتمام میدان سورده هجوم و زحام
ناسدن جلوه کاه لب و تماشایی محافظه ایچون یوز یکریمی عدد طلوعی تعبیر اولنور
اشخاص طرفه اشکال تدارک اولنوب مشیندن شبکلاه و جبه و شلوار و یاغلی
طلوم کی کسوه ولوازمیری امین سور طرفدن آماده قلنمغه مسارعت و اقدام
قلندی.) تعریفی موجوددر .

متحاشی ، لرزان اولورلر . بیچاره سلطان ابراهیم والدہ سنک سوزینه بیلہ اعتماد ایتمدی . بیک یمن ایتدیلر ، ممکن دکل اینانہ مادی . اک صکرہ قپو آغاسی ایلہ والدہ سلطان قولتوغنہ کیرمک :

— کیدک ، باقک ، کورک دیہ زور ایلہ طیشاری یہ چیتاردیلر . امان یارب ! نہ بیغیح حاللر ! قپو آغاسی وزیر اعظمک تیمور قپو اوکنده آیاقده طور دینغی کورنجہ مان خبر کوندرمک :

— آمان طیشاری یہ چیتسونلر ، شہزادہ حضرتلری کندیلرینغی بوستانجی باشی ظن ایدردہ قورقار . زیرا بورایہ آنجی بوستانجی باشی کلیر . دیدیردی . وزیر ، نمش اوطلہ سنہ کیرمک منتظر اولدی . سلطان ابراهیم اوطلہ یہ کلنجہ : — لالاک بودر ، دیہ صدراعظمی تقدیم ایتدیلر . زوالی شہزادہ ، حالا بکا حیلہ ایدیورسکنز دیہ امتناع ایدیوردی . اک صکرہ میتک یوزینی آجوب کوستردیلر .

— یوزینی قپابک . دیہرک تحت اوطلہ سنہ کیرکن بودفمہ دخی کوزلرینہ اینانہ مادی : کری دونوب ، بردها آچدردی . دقتلی دقتلی باقدقدن صکرہ مطمئن اولدی .

اوکنده شمع کافوری ، مقربین ، وزیر اعظم ، قپو آغلاری اولدینی حالہ

ایکی سور مراسمنده کوریلن بوطلوجیلرک میدان آچق ایچون احصار ایدلدکلری آکلاشیلیور . فقط بونلرک دخی کندیلرینہ مخصوص مسخرہ لقلری اولدینی عین فقراتک صوکنی تشکیل ایدن (طلوجیلردن کسؤ مخصوصہ لریلہ مہیا اولان یکریمی اوتوز نفر طلوجی حضور صدراعظمیدہ وافر لمبازلقلر کو- ستروب مظهر انعام واحسان اولدیلر) تعریفندن مستدلر . حق سلطان مصطفی خانک کریمہ سی « امة » سلطانک موصل والیسی سرکہ عثمان پاشایہ تزویجی مناسبتیلہ اوق میدانندہ اجرا ایدیلن سور هایون نقلندہ بونلر حقندہ اولدقہ صریح معلومات مندرجدر :

(صدراعظم طلوجیلرک شکل عجیلری اوزرہ حضور عالیلرینہ کللرینی فرمان بیوردیلر . طلوجی باشی نامنہ اولان شخص باشندہ بیاض یالیزی شیکلاہ وآرقہ- سندہ صاری یالیزی جبه والندہ بیاض یالیزی عصا واوکنده ایکی طبل وایکی سورنا وایکی نقارہ و بش دف واون بش نفر صیوان ، آرقہ لزندہ یکسر

تخت او طه سنه کیردی . جناب قاروقك تبركا محفوظ اولان عمامه لرینی کییدی . سلطان ابراهیم ، — نیمانك قولنجه — تخته جالس اولنجه الیرنی آچیرق : — یارب، ایامده امت محمدی خوش حال ایله وبری برمرذن خوشنود ایت دیه دعا ایله دی .

ایرتسی کون ییعت رسمی اجرا ایدیلهرک مراد رابعك نعشی کال احتفال ایله قالدیرلدی . جنازه سنده غزاده ییندیکی اوج آت ترسنه اکرلنوب تابوتی اوکنده یدلشدر . بروایت کوره : (خلق مانعه دوشوب آت میدانده سیاه طونلی آنرله ماتم ایتدیلر . برماونه سنی تبركا ترسانه عامرده قاره قطرانه بویایوب «شاه قلعه» دینیلن اسکله قرینده کی کوزلرک برینه چکدیلر) .

پادشاه جدید، قره مصطفی پاشایی موقع صدارتده ابقا ایلدی . سلطان مرادك قتل پولتیقه سی هنوز کمال سرعتله دوام ایدیوردی . (ردوس) ده محبوس اولان (شاهینکرای) برجاهلک، مجهول برقوش اسمی ایله مسمی برکینسه دن دولت علیه یه ضرر کله جک دیه سیله قتل

ویقاسز شلوار شکننده اوچقور یقاسی بیونلرینه باغلو آلاجه بسمه دن کسوله ره رقص ایتدیلر . ایچلرندن بری اوتاق پیشکاهنده واقع بر منزل طاشنک ته سنده قباق طوردی . نیجه هنرلر کوستروب آکا وطلوجی باشی یه احسان اولندی .

شیمدیلر بزم (یاغلی دیرک) دیدیکمز لعبده وار ایش :

(یوم مزبورده عربلر ایله اوتوز یاره آلای طویلری نقل و نشانچی پاشا اوتاغک آلت یاننده وضع اولنوب طویلر ایله اوتاق هایون بیننه اوتوز ذراع بر دیرک نصب و ته سنه کیم چیقه بیلورسه آنک اولق اوزره درونی چیل آچقه ایله مملو برسم مشربه وضع اولندی) قیدی بوندن بشقه برشی دکدر . فقط آتی الحکایه لمیات زمانک اختراعاندن معدود اوله جق درجده غریب کورینیور : (جرید ملاعبه سی تمام اولدقدن صکره طلوجیلردن اوتوز قرق نفر آدم لباس غریبانه و شبکلاه عجیبانه ایله ایکیشر ایکیشر آلای ایله اوکلرنده کندی پاییلری اولان بردوه قوشنی اویناده رق میدانه کلدیلر . و عربه کی تکرلک اوزرنده

ایدلیکی کبی اوتوده بریده اختفا ایدن زورباردن (حافظ کور) ایله عونیه سی دخی اعدام ایدلشدر .

صدراعظم ، مسکوکاتی اصلاح ایدره رک معاملاتی تنظیمه همت ایلدی . بوصیره ده (اردل) پرنس (راقوجی) نك آدمی کله رک ویرکوی ویردی . سلطان مرادک ایراندن کتیروب کندوسنه ندیم خاص ایدیندیکی سفیه وعیاش (امیرکون خان) - که سراینک اولدینی محله حالا میرکون دینیر - هدایای کرانها ایله کلن سفیر ایرانی مقصود خان ایله برابر دونمک نیتنده بولمغله بوتشبی نانکورلکنه ویریلرک قتل ویالیسی وزیر اعظمه احسان ایلدی .

(آزاق) قلمه سی بش سنه دن بری قازاقلر اله دوشمشیدی ، (سیاوش پاشا) قومانداسی وتاتار خانی (بهادر کرای) ک رفاقیله کیدن عساکر عثمانیه اوچ آی محاصره ایتدکلری حالده تلفات ویرمکدن باشقه برشی یایه میهرق دوندیلر . بهادر کرای ، آزاقدن عودتنده وفات ایتدی .

برکوشک ایچنده دستارلری مجماه اوچ دوت عدد دف چالار صورتلر و آلتی عدد اعلان صورتی یامیشلر ایدی که عربیه یوریدکجه دفلر چالینور واوغلانلر اوینارلر ایدی . ولندن یوقاروسی آدم ولندن آشایغیسی آت شکنده ، النده بریلین تیغ اوینار برصورت دخی یابوب بو وجه اوزره بر آرز هنر ولعت اطهارندن صکره میدان اوزره سنده سپا رسنده اوچ صیریق اوزرنده مصنوع حلقه یه آسپلش کوناکون فشنکلره آتش ویرلدی . بده (مصر قاهره) دن کلن بر اوپونجی هر طرفه تیغلر باغلی اولان چنبردن پرتاب ایلدی . والته برمشله آلوب آفازه طبل وسورنا ایله رقص ایتدکدن صکره بر آدمی باشنه آلوب اثنای پرواز ورقصده پره ییقیلوب وطوغریلوب باشنده اولان آدم دخی ممأ اکیلوب قاتلار ایکن دوشمن ایدی .) ایکنجی کونی دخی بو درلو اوپونلر اجرا ایدلشدر .

(اوتاغ صدراعظمی پیشکاهنده بر ساعت مقداری چنکیلر اوینایوب بده مصر زوربارلندن بریسی بر ضرراق یالمانی آلتنک اوزرینه وضع ورقص ویرچنبرک

ایرتسی سنه (سلطان زاده محمد) پاشا قوه بریه به و قپودان پاشا قوه بحریه به قوماندا ایتدکلی حالده ینه (آزاق) اوزرینه کیدیلهرک تاتار خانی دخی یوزبیک تاتارایله حرکت ایتمکه ایچریده کیلر شهری یاقوب چکیلوب کیتدیلر (۱۰۵۱) .

نیجه زماندن بریدر (آیدین) و (تکه) طرفلرنده عصیان و تغلب ایدن (قنه اوغلی) نام شقی طوتولوب قتل ایدلدی .

مراد رابع زماننده پک زیاده نفوذ صاحبی اولان و اخیراً (طمشوار) بکلیر بکیلکنه تعین ایدیلن سلحدار مصطفی پاشا، خزینه پادشاهیدن پک چوق اشیای قیمتدار آلدینی و (قبریس) خزینه سنی دخی دوت سنه قبض ایده رک کیمسه به برشی و یرمه دیکی تحقّق ایتمکه مطالبه و تحصیلی ایچون بافرمان کوندربان اورته بستانجی باشی به آنجق اللی بیک غروش مقداری اشیا دفتری کوستردی، بونک اوزرینه اوزمانلر عزل قدر اهمیتسز اولان قتلنه اراده صادر اولدی . بش بیک کیسه دن زیاده اموالی ظهور ایده رک خزینه به آلدی .

درون و بیرون دائره سنه فنجانلر قودقدن صکره بالق کپی درون چنبردن کچدی و بر ستون اوزرینه برکوک اوغلان چیقاروب الله بر برداق و یردی . اوغلان تپه سی اوزرنن برداقدن صو ایچوب بده بر عربک اوموزینه چیقوب باشی اوزرینه برکوک برداق و اوزرینه برکوب وضع و بو کیفیت غریبه ایله راز جلوه کارلقلر ایلدی . و بر چناق اوزرینه بر طبله مثللو نسنه قویوب و اوزرینه بر براوغلانی صاروب باشی اوزرینه یمین و یسارینه حرکت عجبیه کوستردی و بر چنبرک اطرافنه دخی ییجاقلر صوقوب و محابا بر طرفدن بر طرفه پرتاب ایلدی . بده دوت کوزلو بر چنبر دها کتوردوب و هر کوزندن بر دفعه کچوب بده چنبرک اورته . سنه بر آغاچ قویوب و ینه تیغلر ایله آراسندن پرتاب ایلدی . و بر چنبرک دخی وراسنده قائماً لام الف وار بر کیمسه ایکی تیغ طوتوب تیغلرک اوزرنن کچدی

شاه ایران (سام ابن صفی) وفات ایدوب یرینه اوغلی (عباس) نام صبی شاه اولدی . حلب بکلیر بکی نصوح پاشا زاده حسین پاشا : بن وزیر ابن وزیرم دیهرک دها ارضرومده ایکن سرحدلرده طغرا کش وزیرلردن طغرا چکمک منع ایدلدیکی حالده کنیدیسی بکا بوامری مراد رابع کبی برغازی صاحبقران ویردی دیهرک صدراعظم مصطفی پاشا علمبنده بولنمش وبالاآخره حلبه تعیین ایدیلنجه اطوار متغلبانه کوسترمکله سیواسه نقل اولنه رق اورادن حرکتده معیتنه یک چوق صاریجه وسکبان عسکری یازمش ایدی . بو ائشاده خزینه دار کور (ابراهیم پاشا) سیواس امیر الامراسی ایدی . صدر اعظم ، دلکیر اولمغله ابراهیم پاشایه قتلی ایچون کیزلی امر ویرمش واودخی قیصریه قربنده (حسین پاشا) یه هجوم ایلهمش ایسه ده مقتول اولمغله حسین پاشا معیتنده کی عساکر وفیره ایله استانبوله طوغری یوریمکه وصدراعظم ایله شرعی دعوام وار ، دیمکه باشلادی . بوشایه لر وصدراعظمک تلقیناتی اوزرینه (دلی قیطاس) آغا ایله آناتولی بکلیر بکی کوندرلدی . (اذمید) جوارنده

وبرچیلای دوه ناک اوزرینه برچنبر وضع ابتدیروب برقاچ خطوه یردن پرتاب ایله بی محابا درون چنبردن کیدی .)

کوریلیورکه بزده کی لمیات عمومیه یه خارجدنده برطاقم جاباز وهنر بازلر التحاق ایتشلردر . مع هذا عین اصولده هنر بازلر ایدن یرلیر دخی موجود ایمش . راشد مرحوم شونلری دخی علاوه ایلور :

(ازمید جابازلردن بری آغزینیه قلیج آلوب آتای اوزرنده باشی یره طوقنامی وجهی اوزره اوچ کره پرندہ آندی . بعده « شیشه باز » لر بر دستی اوزرینه دوت قوللی بر آغاجه بر بری اوزرینه ایچلری صو ایله مملو بکری عدد شکوفه شیشه لری اوزرنده بر طبله و آنک اوستنه دخی اوچ عدد کبیر شیشه قویوب و باشی اوزرینه آلوب رقص ایلدیلر . و بریسی دخی بر بوش صوکوبی کتوروب باشی ایله کوپه ایله : اوردی که کوپ پاره پاره اولدی . و بریسی دخی

(خواجہ چار) ندہ وقوعبولان محاربہ دہ قیطاس آغا یارہ لندی . حسین پاشا بوغالیلتہ ومہر صدارت کندیسہ کلیر املیلہ اسکدارہ قدر یوریدی ایسہدہ پایدینی ایشک اہمیتی درک ایدہ رک آردوکاہی براقوب (پراوادی) قربندہ کی چفتلکنہ و اورادن قریہ کیتمک اوزرہ روسجفہ قاجدی . ادرنہ بوستانجی باشیسی مأموراً کندیسنی روسجقدہ دردست و آدملرینی قتل ایدہ رک استانبولہ یوللامقلہ وزیر اعظم مصطفی پاشا طوب قبو خارجنده کی باغچہ سندہ اشکنجہ ایلہ اعدام ایتدیردی . فقط کندیسنک دہ خلق آرہ سندہ اعتباری آزالدی . بوقتلرک جملہ سی بررنوع جنایت اولوب محافظہ موقع ایچون وزرانک صنیعہ لریلہ وجودبولش و فقط دولتی چورونمکہ قصدایتش جیپانلردر . صفد امیرالامراسی (ذوالفقار پاشا) نامندہ بری دخی مقتول حسین پاشایہ یاردیمہ کلک تہمتیلہ قبریسدہ قتل ایدلدی .

بوصیرہ لردہ (بیالہ) پاشا قومانداسندہ بولتان دوناما اسپانیا ساحلی اورہرق کلی غنیمت آلدینی کبی (قوتورون) اوکلرنده دخی یوکی

ایکی آدمک قوللرینی بربرینہ کلیدلیوب و آرالرینہ کیروب ایکی آدمی فرلداق کبی فرافر چویردی و اوج دانہ تیغ سرتیزک اوچلرینی قارننہ طایوب یردن برہجاق آلدی و بر آقاچ پارہ سنک اوزرینہ طوروب تیغ قویوب اوزرینہ باصدقدن صکرہ صکرہ ینہ طرز معهود اوزرہ اوج تیغہ قارنی طایوب یرن ہجاق دوشیردی و بر طاشی طوب کبی ہواہ آتوب آشاغی اینرکن کاہ باشنی وکاہ کوکسنی وکاہ آرقہ سنی نشان یری کبی قارشو ویردی . بعدہ «چنبردہ فنجان اوینامق» کبی و ادرنہ قوی چنکیلری فصل ایتک کبی انواع ملاعب و صنایع ایلہ اسرار وقت اولندی .

بویلہ عظیم برسور ازدواجدہ اجرا ایدیلن لمیياتک اکثریسی بزم جانبازلق دیدیکمز ادمانلردن اولقلہ برابر صنایع و حرفہ تعلق ایدن اختراعاتدہ اندر دکل ایمش . حتی عین سورودہ ختان جمیتی مناسبتیلہ بر قول چنکی وخیال ظل

قرمزی اطلس وشمع کافوری اولان برقالیونی ضبط وحين عودتده ایکی (پورتون) بر (قالیون) و دیگر ایکی سفینه ایله برقاچ یوز اسیر کتیره رک خلیجه دخول ایتدی .

— ۲ —

جنجی خواجه دوری — سلطان ابراهیم زمانک اک نامدار آق توری جنجی خواجه دینیلن حریفدر . سلطان ابراهیم سرایده محبوس ایکن جان قورقوسيله حقان و او قوسزلق علتته ، مراقه او غرامش ایدی . اطبا علاجی کارکر اولیوردی . حرم طرفندن ایسه « اوقوتقی » خصوصنه قوت ویرلدی . فی الواقع سلطان مشارالیه اوقوتقدهن استراحت حس ایدیوردی . زعفران بولیلی (حسین) نامنده وشیخ زاده بری ده مقیم اولدینی مدرسه ده کلنلری اوقومقده شهرت قازانمش ایدی . بونی بیلنلردن بری والده سلطانه سویلر . جلب ایدیلیر . اوقور . نهمانک دیدی کبی اعتقاد امداد ایلر ، پادشاه منشرح اولور . سرقومه هنوز ملازم دفترنده مقید اولدینی حالد خط هایون ایله (صحن مدرسه سی)

(یعنی قره کوز) تمین و ترتیب ایدلدیکی کبی ترسانه لیلرله طوبیجیلر دخی ایکی معرفت ابراز ایله مشلردر . (تاریخ راشد) بونلر ایچوند ده دییورکه :

(ترسانه عامر لونک یابدقلری «چکدیری» کی تقلیدی ، کورکلرینه مربوط فلسکر ایله قارنده دریاده یورورکی یوردی . ظاهر آکشاده اولان بادبانلری سببیه حرکت ایدر ظن اولنوردی . وزرا اوتاقلری اوکنه کلدیکنده ایکی جانبنه تفنک و طوب آتهرق و پیشکاهنده تماشاسنه تزام ایدن ناسی ولوله نا کاه ظهور طوب و تفنک ایله بربرینه قاهره ق طوغریجه اوتاغ هایونک منصوب اولدینی پشته اوزرینه صعود ایلدی . بده طوبیجیلرک یابدقلری تقلید «قلمه» دخی پیشکاه اوتاغ هایونه کتوریلوب برقاعده قلمه جنکی نمونه سی کوستردیلر .

(برجانباز و برآدم بونی صیریفک نصفندن یوقاروسنه آتاق باصه حق یرلری اولملغه اوزرینه بنبوب یوردی . وایکی عدد چنبرک ایچ طرفلرینه دائراً مدار یچاقلر دیروب ایکیسینک ایچندن برحله ده پرتاب ایلدی .)

مدرسلی ویریلیر. سرای، وظیفه تعیین و تخصیص اوانور. برقاج کون صکره سلیمانیه مدرسسه سی ویریلوب درعقب غلطه قاضیلنی ایله خواجهك دخی توحیه اولنور . حریف (جنجی) لقبیله کسب شهرت ایدر . معهود (ابوالهدا) کبی سرائی مرجع خاص و عام اولور . مشهور قره چلی زاده محمود افندیكده قیزی آلیز . بالطبع بویه بردن بره بویونلر امور دولته ده قاریشیرلر . بوده امثالی کبی هم قاریشیر ، هم جمع امواله باشلار .

ایشته بوجنجی خواجه ایله سائر ارباب تزویرك القآآت و وزیر اعظم (قره مصطفی) پاشانك نظر پادشاهیدن دوشمه سنه و مقتولیتنه سبب اولدی . پادشاه برزماندن بری مصطفی پاشانك سرت و آمرانه مقابله لرندن تنفرایده رك یکی سلحدار اولان (یوسف پاشا) ایله جنجی خواجه ده اتفاق ایتمکه استقلالی بئون بتون آزالدی. پاشا هرا یکسینی دخی آتقی ایچون یکچیریلری قیشقیرتمق طریقه صابدی ایسه ده موفق اوله میهرق اك صکره سراینده کی اوتلغك آلتنده کیزلنمش ایکن بوستانجیلر یاقه لادی. جلاد (قره علی) کمند آتهرق سوقاقده بوغدی . بو قتلرك وقوعی ، پادشاهك اولدیرك دیر دیمز کیم اولورسه اولسون

(متردن کن زور باز لردن براوغلان کندی تعلیمی اوزره ایکی ال و آیاغیه کوزلینی محکم باغلایوب برزنیك ایچنه وضع ایتدیلر و زنیلی محکم باغلادقدن صکره بریشتاله صادر دیلر و میدانده منصوب اوج عدد ستونك اورتیه سنده قدی اوتوز زراع مقداری اولان ستونه مقرر ایله چیقاردیلر . تخمیناً بالاسنه بر قولاج مقداری بر قالدقده زور باز مزبور زنیلدن طشره چیقوب ییلان کبی ستونه صادرلهرق ذروه سنه صعود ور قهوه ابریغدن فنجان قهوه قویوب ایچمکه صنعت شعبده بازیده اثبات وجود ایلدی.)

بو دو کوبده تیریاکیلرینه موجود . بونلردن اوتوز قرق قدری میدانه کتیریلهرق قوشو یاریشی یاپدیرلش . بعده حضور پادشاهیده دائراً مادر اوطورملری فرمان بیوریلهرق او ائنده سلحدارلر طرفلرندن یاره سیریلمش . بونلر قاپیشیرلرکن طرف طرف کستانه فشنگلری آتیلهرق آفیونلری پاتلادلش .

در حال اعدامی اول امرده حکومتسز لکه دالت ایدر. ثانیاً: قتل وزرا و امرا به و یا خود افراده عادی بر نظرله باقان بر حکمدارک اصول حکومتی غیر واقف و بالکز کندی هوا و هوسنه تابع اولدیغی کوستر. بناءً علیه اداره دولت کیف مایشاء صورتیه کیرر. شو حالده امنیت عمومی منسلب و حقوق فردیه پامال ایدلش اولور که بوندن بیوک ظلم اوله ماز. کوریورسکز که ذهنناً مبتلا اولان سلطان ابراهیم ده بیله خصلت خونخواری موجود اولوب معقول و غیر معقول هر امرینه اطاعت ایتدیرمک استبداد و استعدادی عقلندن پک زیاده تمامدر.

مقتول مصطفی پاشا اثنای صدارتنده ولایتلری مجدد آتحریر ایتدیردی. واردات خزینیه دخی آرتیروب عسکرک علوفه سنی منتظماً ویرمکه باشلادی. تاریخ استقامته و انتظام پرولکنه شهادت ایدیور. حتی نعیا، سلطان ابراهیمک خیر و شر و دولته نفع و ضرری اولوب اولیه جغنی دوشونمکسزین القآت ایله پاشایی قتل ایله مسنی ظلم اولوق اوزره قید ایلور. غریب دکلکی که مصطفی پاشانک او قومه سی، یازمه سی یوق ایمش.

آئی، مایمون، ییلان اویناتمی دخی لمییات صرمنده مذکور و (باغچوان قوی)، (ادرنه قوی) و امثالی ناملرله چنکی طاقلری دخی داخل سوردر. بونلردن ماعدا یقین زمانه قدر آیاغنه ایکی قلیج باغلایه رق ایپ اوزرنده اوشایان جانبازلر، یاغلی صیریغه چیقانلر، قره ده قالیون محاربه لری، (آینه لی قواق) اسکلر سندن (فنا) اسکلر سنه پالامار کره دک چارمیخ ایپلری ایکی قالیونه باغلانوب یوریدیلان یکی اختراع ایدلش عربیه ورقص طلبه لری، جبه جیلرک ایجاد کرده لری اولان آغزندن آتش پوسکورور ازددرهالر، (خیال فتر) کبی دوتن، اوکنده فیل رسی، اوزرنده برجنبری بولنان قلمه رسی، بیلدیکنز منزل ایپلری، هوئی، چیچک، پوسکورمه و سایبان ناملرله آکیلان فشنکلر، مطرچی، کرزجی، صالیجی هنرلی ناملرله ده دها بشقهجه اوپونلر وار ایدی.

پاشانك قتلندن صكره مهر صدارت شام واليسى (جوان قېوجى باشى) دىمكله معروف وزير سلطان زاده (محمد پاشا) به توديع ايدلمشدر. سلطان ابراهيم يالكز جنبى خواجه و سلحدار يوسف پاشا نفوذى آلتنده دكل حرم نفوذى آلتنده دخى بولئوردى .

شيخ الاسلام (بحي افندى) بوانشاده وفات ايتدى (۱۰۵۲) .

مشاراليه عالم ، فاضل وشاعر ايدى .

قېودان (بياله) پاشا طرابلس غربه كيتديكنده اورا طاييلرندن (محمد)، پاشادن قورقوب ملاقاته كله مش و فقط پادشاهه قياقلىله برابر ايكي سفره لك آلتون ، ايكي سفره لك ده كوموش صحنر وكنديسنة هديه لر ويرمش ايسه ده پاشا ، بو صحنرك برر طاقنى پادشاهه وبر كوموش طاقنى دخى وزير اعظمه تقديم ايدوب برسفره لك آلتون طاقنى كندى ياننده حفظ ايتمش ايدى . بو حالى كندى چراقلىرندن

۱۵۹ — فأنده

مھترخانه

مھترخانه يعنى موسيقه طاقى غارى سلطان عثمان زمانندن صكره پاك چوق تھولاته اوغرامشدر. مھترخانه طاقى اك صكره سكر (زلزن) ايله بر (زلزن باشى)، سكر (زورنازن) ايله بر (زورنازن باشى)، سكر (نقاره زن) ايله بر (نقاره زن باشى) وسكر (بوريزن) ايله بر (بوريزن باشى) وسكر (طبل زن) ايله بر (طبل زن باشى) دن وميعتده طقوزچاوش بولنان (وزير ايج اوغلان باش چاوشى) هيتندن مركب ايدى جلهسى آلتمش درت كشي ايدى. چاوشلرك اللرنده چتال چوكانلر وار ايدى .

طاوولجى باشى به (باش مھتر آغا) وشو باندويه (طقوز قات) مھترخانه دينيردى. بونلرك باشى، وزير ايج اوغلان باش چاوشى ايدى .

بوطاقم هرايكندى وقى حاضر اولقى ايجون وزرا دائره لرند (ايج اوغلان

(حمار اوغلی محمد) قبودان جنجی خواجه به بیلدیرمش . اوده عرض
ایش اولغله پیاله پاشانک اوی باصیلوب کندیسیده اختاق ایدلدی .
(داعی حسین) یعنی جنجی خواجه آناتولی قاضیسکری اولدینی
کبی غلطه قاضیلکی و پادشاه خواجه لکی دخی عهده سنده قالدی .
پادشاه ، جنجی خواجه ایله صحبتی کرم لیده رک حتی مولود جمعیتند
صول طرفنه اوطورده رق . وینه اومجلسده صدر روم ایلی (معید
افندی) نک اوسته کچیره رک درجه اقبانه جله بی حسد ابته برمش ایدی ،
زمانک تربیه سنه باقک که معید افندی ، خواجه نک اوست طرفنه
کچره رک اوطورمسندن منفعل اوله رق کتخداسی واسطه سیله وزیر
اعظم محمدپاشادن بونک چاره سنی صورمش ، اوده جمع مال طرفداری
اولدیفندن بودردک علاجی شیخ الاسلام اولمقدردیمکله پاشایه یتمش
کیسه غروش رشوت ویرمش ایسه ده پاشا بوکون یارین دیه تاغرل

باش چاوشی) ویکچیری آغاسی دائره سنده آکا معادل بری
(وقت سرور وصفا مهتر ناشی می) دیه باغیر ، مهتر ناشی
النده سورنا ، باندوئک اوکنه دوشر ، وزیر ویا آتائک
اوطوردینی عرض اوطه سنک اوکنه کلرک برله برابرتنا ایدره
بوصیره ده چاوش ویا یکچیری اوجاغنده
آکا معادل اولان ذات (اصحاب حاجات
وعرضحال صاحب لری واری ؟) دیه
ندا ایدره واریسه درحال عرضحال لری
آلوب محله تقدیم ایلردی .
بوچاوش ، وقت حضرد و سفرد
بک چوق وظیفه صاحبی اولوب معیتند
یکرمی قدر چاوش وار ایدی . النده
کوموشدن چتال باشلی و اطراقی زنجیر

اولنجه یه قدر معیدی هاللامشدر . فقط محمد پاشا ، عزل ایدیلوبده کربده مأمور ایدیلنجه کیسه لری پاشاهه ویردیرمش و معید اقدی دخی عددینی یوز اللی یه ابلاغ ایده رک شیخ الاسلام اولمشدر . (!)
بوانتاده جنجی خواجه یه بیوک بر سرای انشاسی ایچون میردن ایکی یوز یوک آخه اعطاسی خقنده اراده چیقدی .
سلطان ابراهیم برابرینه جنجی خواجه ایله رئیس الکتاب

وجنراقلی برچوکن طاشیردی . سفرده چاوشلر وزرا باراق و طوغلری اوکنده ایکیشر کیدوب قوناق محلنده باش چاوش وزیرک دائرهمی خلقی با پوصله قوناقلره تقسیم ، اردونک حرکتنه دائر اولان اوامری وتنبهاتی اعلان ، محاربهده افرادی تشجیع ایدر ، وزیر چادرینه اینوب آته بئندیکی زمان دیگر چاوشلرله برابر وزیری آلقیشلار ایدی .

وقت حضرده وزیر دائرهمی تشریفاتیخلفنی ایفا ایدر ، دائره خلقنه آبدست ، نماز ، قهوه آلتی ، طعام و قتلرینی بیلدیرر ، پهلوان ، جرید او یونلرینک بدایت ونها . یئلرنده چوکانلری آشانی یوقاری سالار . دی . باش چاوش چوکانی وزیرک او طه قپوسنده کی پرده اوزرینه آصدیمی ایچریده کیزی قونوشلدینی آکلاشیلیر و کیسه کیره مزدی . مهرخانه طاقندن اولان بوزولر زمانمزده اولدینی کی عسکره قوماندا و اشارت ویرمک ایچون قوللا . نمازدی . قوماندا و اشارت (نقاره) ایله ویریلیدی .

وزیر ایچ اوغلان باش چاوشی

افندی بی وساحدار یوسف پاشا ایله سائرہ بی آلہرق (ادرہ) یه عزیمت ابتدی. مشارالیه ادرہده نه بکنمسه ای؟ اودون. استانبولک اودونی ای ایدی، بورانککنی بکنمدم دینجه، استانبولدن حاملرله اودون طاشینمغه باشلادی.

آزاق محافظی (بہادر اسلام)، مصر والیسی (مقصود پاشا) لر قتل اولندی. قریم خانی (محمد کرای) عزل اولتوب یرینه (اسلامکرای) نصب ایدلدی. سلحدار یوسف پاشا، قبودان دریالغه تعیین اولنہرق جنجی خواجه ایسه پک زیاده بارلادی.

ینه بوانئاده مجارستان ایله نیچہ ایمپراطورلنک آره سی آچیلہرق

طاوولجیلر چالدفقری زمان (یکدراٹہ) دیه باغیرلر وطاووللری اوموزلرنده طاشیرلردی. فقط (کوس) دینیلن بیوک طاوول حیوان اوستمده چالنیردی. (تاریخ عسکری) و (تشکیلات و قیافت عسکریه) کتابلرنده کوردیکمز معلومانه کوره غایت قبا کوریلن شومہترخانہ طاقی فوق العاده مؤثر هوالچالارلر حتی اشای ترنمده سامعیندن پک چوغنی آغلادیرلر ایمش.

۱۶۰ - فائدہ

انقلاب - اختلال

بر حکومتک اصول اداره سننده حاصل اولان بیوک بیوک دیکشمہلرہ، تأسیسات قانونیہ سننده طہورہ کان کلی تبدلرہ (انقلاب) دیرلر. فقط بودکشمہلری، بو تبدلری وجودہ کتیرمک ایچون خلکک ویا برقم اہالینک حکومت، پادشاه، امرا ویا مؤسسات قانونیہ علیہنہ ساحلی، ساحسز قالقشمہلری «اختلال» نامی آلتندہ ذکر اولنور. اختلاللری، انقلابلری اویانديران، میدانہ چیقاران (استبداد) ایله قانونی و مشروع اولیان کینی اداره لردر. بزم مقصدنر ایسہ سیاسی انقلاب و اختلالردرکہ بونلر بر مملکتده اونودیلماز تبدلر وقوعہ کتیرر. اورادہ اولدجہ پایدار بر اصول اداریہ تأسیس ایدر.

(راقوچی) نك تعدی و تجاوزدن منی ایچون درسعاده ایلچی کلدی .
لهلیلر ایله روسلر دخی تانارلرک آقینلرندن شکیتلر ایدیورلردی .
داخلاً سوء اداره پك زیاده آشکار کورنیمورایدیسه ده جنجی خواجه
منتسبلی برر بررموقع ومنصب صاحبی اولمغه باشلایه رقی ، باخصوص
پادشاهك حالی کوندن کونه دیکشهرك حکومت «کیف مایشائی» آچیقندن
آجیغه کورینیوردی .

— ۳ —

کرید وقعه سی — قزلر آغاسی (سنبل آغا) نك وضع وحرکتی
طبع پادشاهی به موافق کله مکله (۱۰۵۴) سنه سنده مصره نفی ایتیش
ایدی . آغا بومناسبتله جمله اموال وایشیانی وخدم و حشمنی ، حتی
آتلرینی بیله قره دکزده یکی انشا ایدیلوب کلن (ابراهیم چلی) نام
رئیسك سفینه سنه ارکاب ایتیش ومکه قاضیسی بروسه لی (محمد افندی)
ایله نیجه حجاج دخی برابر بینمش ایدی .

اك مشهور انقلاب واختلالر شونلردر :

۱ — ۱۶۴۸ سنه میلادیه سنده یعنی بزده (آوجی سلطان محمد) زماننه مصادف
اولان ۱۰۶۰ سنه سنده وقعه کلن انکلتزه اختلالیدرکه قرال برنجی
(شارل)ك حکومت مستبدانه سی علیهنه ظهور ایتیشیدی . بواختلال ۱۶۴۲ —
(۱۰۵۴) ده باشلادی . رجال حکومتدن (استرافورد) نامنده بری قراک
حکومت مستبدانه سنه خدمت ایدیوردی . ملته کوستردیکی بو اهانندن طولانی
مرقومی طوتوب اعدام ایتدیلر . بعده قرال ایله پارلامنتو طرفدارلری آره سنده
محاربه باشلادی . (نازه بی) ده وقعه کلن حرب مشهوردر . (۱۶۴۹ —
۱۰۶۱) ده قرال رنجی (شارل)ی ده اعدام ایتدیلر . مشهور (قروم وهل) که
اختلالچیلرک رئیسی ایدی ، بونك ریاستی آلتنده بر (جمهوریت) تشکیل ایلدی .
(قروم وهل)ك اصول اداره سی شدتلی ، فقط شانی ایدی . مع هذا انکیزلر

سفینه‌ك درت طوبی وار ایدی. (ردوس) لیاننه اوغراقدن
 صكره (كريد) آطه‌سنة طوغری كلدیكنده (مالطه) قورصانلردن آتی
 كی اوكلرینه چیقدی. وقوع بولان محاربه‌ده قورصانلر كی بی بدكه
 آلوب كریده كوتوردیلر. (سنبل آغا) ایله (ابراهیم رئیس) مقتول، (محمد
 چلبی) و آلتش قدر متباقی كیمسه‌لر اسیر اولدیلر، محمد چلبی بالاخره
 كندیسی صتون آلوب قورتولدی و حتی برآمدت صكره (اسیری)
 لقیله فتوی امینی دخی اولدی. وقعه مسموع پادشاهی اولنجه دوناما
 ترتیبیه كریدك ضبطنی فرمان ایلدی. سفر، و ندیكلولر علیه ایدی.
 قبودان دریا سلحدار (بوسف‌پاشا) تداركات سریعه‌ده بولنه‌رق، سلطان
 ابراهیم دخی هرکون ترسانه‌یه كیده‌رك برروایته كوره طقسان یدی
 سفینه، اوچ یوز شایقه‌دن مرکب بردوناما وجوده كتیریلدی. دوناماده
 یدی بیک یکیچری، اون بیک سپاهی و سكسان بیک عساكر ساثره

(استوار) Stuart خاندانه صادق قالدیلر. (استوار) ل (اسقوجیا) و
 (انكلتره) خاندان قرالیسی اولوب بونلرایچنده اك مشهوری (ماری استوار) دركه
 فرانسه قرالیچه‌سی بیه اولمشیدی. (استوار) ل ۱۱ سنه صكره ینه مقام
 قرالی پی كیدیلر. جمهوریت قالدی. یکی حكمدار (ایكنجی شارل) عنوانیه
 تخته چیقدی. اوده بابایی كی اداره كیفیه به میل ایتدی. انكلیز حسیات
 ملیه‌سی یاره‌له‌دی. یرینه قرال اولان ایكنجی (زاق) قاتولیکره و ساثر
 مذاهبه امتیازلر و یره‌رك اكثريت پروتستان اولان انكلیزلی مغیر ایلدی.
 حتی پروتستان اولان هولاندایلر اوزرینه حرب آچه‌رق آرده‌كی منافرقی
 زیاده‌لشدیردی. اك صكره (۱۶۸۸-۱۷۰۰) ده ایكنجی (زاق) ی
 تختدن ایندیروپ (برنس دورائز) ی چاغیردیلر. انكلتره‌ده جداً مشروطیت
 پرور اوله‌رق قرال اولان اوچنجی (کیوم) در. بو تاریخدن اعتباراً
 انكلیزلر اصول مشروطیه داخلنده یاشارلر كه ایکی یوز یكرتی سنه پی متجاوز
 دیمكدر.

وارایدی. یوسف پاشا اثنای راهده (ساقیزه) و سائر محله‌ها و غرایوب بر قاج‌کمی ضبط‌ایلدی. (تونس) و (جزایر) طرف‌لرندن دخی برخیلی سفینه کلدی. (آوارین) لیمانندن لنگر قالدیرلدقندن صکره طوغریجه (کرید) آطه‌سی اوزرینه کیدیلدی. (قره بتاق) نامنده برفرقته رئیس تبدیل قیافت‌ایده رک قره‌یه چیقدی که بورایه (سکلیه) آطه‌سی دینیر. ایکی اسیر آله‌رق دوندی. ایرتسی کون کریدک (قلیج‌بورنی) طولاشیله‌رق لیان کبی بر موقعده قره‌یه عسکر دوکولدی. چیقان عسکر طوغریجه (حانیه) محاصره‌سنه کیتدی. سردار (حسن پاشا) عسکرک طوتوب کتیردکری اطفال و نسوانی اعاده، اسرای قتلدن محافظه، آغاج کسمک، مملکت یاقق کبی تشبثات غارتکری بی منع‌ایلدی. بو معامله قلعه اهاالیسنک نظر دقتی جلب‌ایدوب عثمانلی طرفه میل ایتمکه، حتی اردویه کلوب ذخیره ایله خدمت ایله‌مکه باشلادیلر. اول امرده (حانیه) نک کلیدی مقامنده اولان (آیاطودوری) آطه‌سی آلدی. بعده

۲ — فرانز احتلالیدر. بو اختلال آوروپاده (حکومت عوام) تاریخی کشاد ایله‌مشر. اون سکنجی عصر میلادی فیلسوفلری، اقتصادیونی استبداد اداره‌لرینک مضرتی، فئالقرینی یازدقلری اثرلرده، سویلدکری نظرده بیلدیر. ییورلردی. فرانسه‌ده (اصیلراده) دینیلن صنفله پاپاس کروهنک برطاق امتیا. زانی وارایدی که قرون وسطاده بوامتیازات کویا ضعیفلری، قوتیلره قارشى مدافعه ایتک مقصدینه مبنی ویرلمش‌ایدی. فقط قرالرامورحکومتی اله آلتنجه اهاالی‌یه باقاز اولدیلر. سوء استعمالاته میدان ویردیلر. (۱۷۸۹) سنه‌سندده فرانسه‌ده مأموریتلر، حریت اهاالی قیابک‌النده قالمشیدی. اون آلتنجی (لوئی) نک وکلاسی هرنه‌قدر بوفئالقرک اوکنی آلفه غیرت ایتدیلر سده پاپاسلرله اصیلر اکانک قوتلرندن طولایی موفق اوله‌مادیلر. بناء علیه امتیاز اوزرینه مؤسس بر جمعیه بدل، عمومی و مساوات پرور بر قانون اوزرینه مؤسس ر هیئات اجتماعیه تأسیسی فکری میدان آلدی. اختلال‌ده باشلادی.

الی درت کون محاصره دن صکره (حانیه) ده بولتان ونډیکلیر بیاض
بایراق چکه رک، کیده جکک رک مال و عیاله طوقونلماق شرطیه عرض
تسلیمیت ایتدیلر . استانبوله مرده فتح کلنجه اوج کون شنک
ایدلدی (۱۰۵۵) .

(حانیه) قلعه سنده بولتان اون بیک ونډیکلیدن آنجق ایکی بیکی
(قندیه) یه کیتدی. سردار، یوسف پاشا قلعه یی تعمیر واون ایکی بیک
قدر عسا کر مستحفظه ترک ایده رک استانبوله دوندی. بودین والیسی
حسین پاشا (حانیه) محافظی تعیین ایدی. یوسف پاشا یالکزجه استانبوله
دوندی . اوزمانک رتبه و نشانندن معدود اولان خلعت و التفات ایله
تلطیف اولندی . کرید سفری (جنجی خواجه) ایله یوسف پاشانک
اثر تشویقی اولمقله خواجه مخالفته بولنش اولان وزیر اعظم ایله شدید
رقابتلرده بولنیوردی .

بواننده ضربخانه قربنده برباشجی دکانندن آتش ظهور ایده رک
اوتوز ساعتدن زیاده امتداد ایله مشدر .

(۱۷۹۱) ده قانون اساسی اعلان اولنوب هر فرانزک قانون حضورنده
مساواتی اعلان اولندی. بواعلان، ترقیات بشریه ده آتیلش ایلک واساسلی
خطوه لر دن ایدی. بده فرانسه برچوق تبدلاته ده اوغرادی. بیوک (ناپولیون)
اسارتندن صکره پکن زمانلرده دخی فرانزلر حاکمیت ملیه نک تأسیسی
ایچون صرف مساعیدن خالی قالمادیلر . فقط اون سکزنجی عصر میلادی
اون طقوزنجی عصره پک بیوک بر فکر حریت دورایتدیکی کبی اون طقوزنجی
عصر دخی بوفکری پک کوزل بسیلدی ، فزانزلر ۱۸۷۰ محاربه سنده
آلمانلره مغلوب اولدقدن صکره (ناپولیون) خانداتی دخی مملکتلرندن
طر دایده رک بیوک برجهوریت وجوده کتیدیلر. شیمدی بودیارد. (حاکمیت
ملیه) فرمان فرمادر.

بوزمانلرك رجالنده كوريلن حركات و اخلاق رديته نه درلو برساتفك اثرى اولديغنى تبين ايتكمده انساني متحير برقيقور. اعلى، ادنا كيم اولورسه اولسون پادشاه برى قتل ايدك ديينجه قتل ايدلديكى بيلدكلى، كوردكلى حالده ينه حرص جاه ايله قيورانوب بكديكلى عليهنه اسنادات و مفتريانده بولغلىرى شيمدiler بزم عقلمرك آله جنى شيلردن دكلدر. وزير اعظم محمد پاشا - كه نيكات قولنجه هرخصوصده مراد پادشاهى به مامشات ايله مزاجكرك واديسنه سلوك ايدوب هرهمته سلطان ابراهيمه تقود و اشيا و نجه تحف كرانبها هدايا و يروب آفوده هديه آلمه آليشديرمش و كنديسى ده ارباب مناصبدن پاره آلهرق جمع مال ايتك ايچون كيمسنى مأموريتنده او طورتماز ايتمش ايدى - يوسف پاشا مك مظهر التفات اوليشندن قوشقولهرق مقامنه كچه كى و هميله پاشاي مصر و ايلكهنه تعيين ايتدى ايسه ده درسماده آنزيرن و صولى اوزرينه موفق اوله مادی . بوسيله عليهنه دوندى . حتى پادشاهه :

— دولت بوقدر خزينه صرف ، بوقدر عسكر نحو ايتدى . يوسف پاشا نهديدسه دريغ ايدلدى . الزه برقورى قلعه كچدى كه هرهنه مستحفظلرينه بيكرجه غروش و يرمك لازم. يوسف پاشا ايسه ايچنده كيلرى يوز بيكرجه آلتون

۳ — عثمانلى انقلاب كبرى دركه ۳۲۴ سنهسى تموزينك اوننده (قانون اساسى) نك ايكنجى دفعه اعلانى ايله باشلامشدر. عصرلردن برى سورن استبداده بو تاريخده نهايت و يرلش و طقوز آى صكره ۳۱ مارتده سلطان حميد ثانى وعونهسى (ارتجماع) ايله ينه حكومتى الرينه آلىق نشيننده بولنمشلرسه ده موفق اوله مامشلردر . عثمانلى سلطان حميدى خلع و ارباب ارتجماعى تأديب ايدهرك حریت، مساوات اوزرينه برحكومت مشروطه تأسيس ايتدiler .

فكر استبداد ، آرتق مملكتنزه كيره مز . هركنج عثمانلى فكر استبدادك دشمنيدر ، استبداده قارشى مسلحدر . استبداده دشمن اولق انسانيتيه بيوك برخدمت ايتكمدر . بوكونكى اصول مشروطيتك استقبالى كنجلردر . ملت و وطن آنرك چاليشه لرى، غيرتريله تعالى ايدهركدر .

اختلالرده اساس اولان (حریت) ، (مساوات) ، (عدالت) و (اخوت) قاعده ليدر . بونرك خارجنده اولانه: قيام ، عصيان ، فساد ، شقاوت و سائر . دينير .

وجواهر ابله صاغ وسالم كيلره پينديروب يوللادی. پادشاهه آنجق ایکی قرسی
ساق دیرک ايله برقاج اسیر کوندردی. احتمالکه کندییی دشمن ايله کیزلیجه
اویوشوب مبالغ عظیمه آلمش اوله. صورك. استنطاق ایدک.

دیدي. سلطان ابراهيم هديه وسائره آیشدینی انجون وزیرک بوسوزلردن
متغیر اولوب بالذات دامادی یوسف باشپانی حبس ایتدی. جنبی ايله والده
سلطان تحلیصنه اوغراشدیلر، موفقده اولدیلر. یوسف پاشاده وزیراعظم علیهنه:
— وزیرک کرید سفرینی ایسته مه می غلطه ده کی وندیک بالیوسندن آلتش
بیك فلوری وعد آلمسندن ایدی، دیدی. حضورده مرافعه ایدلدیلر. محمد پاشا
انهای مرافعهده براز اطاله لسان ایلدیکندن خانه سینه عودتنده عزل ایدلدی.
برینه صالح پاشا صدره کجی، فقط سلطان ابراهيم طمع خاص ايله محمد پاشانک
یوسف پاشا علیهنه سویلدیکی سوزلری اونوده میوب مال فتوحات حماسیله [۱]

[۱] نیا دیورکه :

بدرم نقل ایدردی. وزیر محمد پاشانک افراط مداهنه سندن سلطان ابراهيم
پک زیاده شیارمش ایدی. حتی برکون محمد پاشا بنی دعوت ایتدی. توتون
ایچيوردق. بخط هایون چیقاروب اوزر مه آندی. کندیسنه خطاباً شویله
یازلمش ایدی: « بره متولی یاییلی قدوش، بره قاربوز قیافتلی پوزونه وئک، احدا دم

۱۶۱ — فائده

کلمات تاریخیه

بالمولر یله تشهیر: اعدامه محکوم اولان اشقیا و امثالنک اوموزلرینه بالمولری
قونوب یا قیله رق کزدیریلردی.

مشق طغرا: وقتیه پادشاهلر برینه کرم و التفات مقدمه سی اولق اوزره
(طغرا) مشق ایتمکی امر ایدرلردی. بورتوجه ایدی.

طغراکش وزیر: پادشاه نامه آمر مطلق اولوب بولندی ایالتده ویا اردو
قوماندانلغنده ویردیکی امرلرک اوستنه طغرا چکیرک کندی کندیسنه
اراده اصدار ایلردی.

بی قرار اولدی . دیگر طرفدن یوسف پاشا هرکسه بذل انعام ایدر اولدیفندن
مقرین دخی مهور ایکی دیرک مسئله سی فرصت دوشدیکه سویله مکه پاشلادیلر .
پادشاه بویا ، کونک برنده خاطرینه کلیورمش . یوسف پاشایی چاغیردوب :
— ایچ ایل بکر بکیلرینی آل، کیت کریدی کاملاً ضبط ایت .

دیه فرمان ایلدی . پاشا ایسه : اربین ایچنده یز ، شیمدی کیده مم جوابی
ویرمکه برابر دیک دیک برخیلی سویلندی . حتی سلطان ابراهیم بوستانجی باشی
آغایه :

— قالدیر شونی

دیدیکی ائنده پاشاده :

محمد پاشا بوقدر جواهر و اموال کوندرمشله آدم کوندروب آنده اولان اموال
و جواهری جمله کتورده سک والا سنک دریکی صویوب ایچنه صمان طولدورم
مقرودر . سویله بیله سک .

محمد پاشا بونک اوزرینه آغایه آغایه دیدی که :

— ایشته ، برآلای روس ، له ، مجار ، فرنک قاریلری اولان جاریه لره
سوقیه بویله تکلف بدغنیفه اوغرام . بنم حالم نیه منجر اوله جقدر ؟
— نه جواب ویردیکز ، دیدم .

— فرمان پادشاهکدر . دیوب کرید ایشلری ایله اشغال ایلدم . دیدی .

درمراد : پادشاهه یقین اولان محل . مراد قپوسی . درساعات ، پای تخت .

چراغان : کیجه لین لاله زار و امثالی باغچه لده چیچکله آراسنه موملر یاقه رق
ویا خود مشهور داماد ابراهیم پاشا کی قابلو بغه لره اوزرینه موملر دیکوب
صالیوره رک حصوله کتیریلن اسکی طرزده رنگلی تنورات .

لالا : باش — وقتیه خانه خاصه آغالرینک امین و مستعدلرندن نصب اولنور
واندرونده کی (باش لالا قله سی) دینلن یرده اوطورردی . حکیم باشی
دخی بو باش لالانه مربوط اولوب پادشاهه و اغضای خاندانه پایلان عاجلر
لالا قله سنده ترتیب اولنوب حکیم باشی ایله برابر اوزرینی مهرلدی .

ولادت علیه وقوعی رسمی : وقتیه پادشاهک بر چو جی دنیا به کلیدی
دارالسماده آغاسنک اوطه لالاسی سلحدار آغایه مؤده ویریر ، آغاده

— همان اولدور، نه طور بیورسک. دیدی. فی الواقع صالح پاشا وسائر سلطان ابراهیمه یک چوق نیازیتدیلر و قتل مسئله سنی بر ساعت قدر بجیکدیردیلر ایسه ده مفید اولیوب یوسف پاشا اخناق ایدلدی. نه ظلم دکلی؟ فقط ظلمک دها اشنی وار: سلطان ابراهیم پاشایی بوغدر دقدن صکره نادم اولوب معینی حضورینه کتیرتمش، کویا نگاه مرحمت ایله باقدقده:

— نه کوزل قرمنی الماکبی یناقلری وار ایمش، یازق اولدی که قییم. دپه هونکور هونکور آغلامش. عجباً بومرحمتی ایدی؟ اولونک قرمنی ناعندن المایه انتقال ایتک ایجه غریبدر. بی چاره بوغولش، احتقان دم ایله کیم بیلیر نه درلو موس مور اولش ایدی.

بو ائشاده اردل پرنس (راقوجی) نیمجه لیلری بر خیلی اوغراشد. بریور و مجارستانی قاریشدریوردی. طرف دولتن بودین والیسی (حسین پاشا) طرفندن (راقوجی) یه نصایح مؤثره ویریلدی.

کرید والیسی دیگر (حسین پاشا) دخی کریدده اوفاق تفک محاربه لرله اشتغال ایدیوردی. (استرنی) مناستری، (اپوقرون) کبی بعض مواقع ضبط ایدلدی. (سوده) لیجانی دخی محاصره ایدلمش ایدی. سابق وزیر

لالایه بر بوغچه اهدا ایدر، ولادت سلحدار آغا طرفندن اعلان اولنوردی. طوغان چوق ارکک ایسه بشنجی یری دینلن محله کی طوبلریدی، قیز ایسه اوچ کون بشر نوبت آتیلیردی.

آلقیش: پادشاهک معایده وسائر مراسمه تحت تشریف رنده (علیک عون الله) و (اغورک آییق اولسون اقبالک فزون، پادشاهم دولتکله بیک یشا) و (ماشاء الله مغرور اوله پادشاهم سندن بیوک الله وار) دپه آلقیش چاوشلری باغیر لرلر. مراسم مذکوره ده تشریفاتی افندیکن اشارتله (نقیب الاشراف) اولان ذات حضور هایونه طوغری کلیرکن آلقیش چاوشلری ینه بر آغزدن (حرکت هایون پادشاهم دولتکله بیک یشا) دپه باغیر لرلر، پادشاهده قیام ایدر واستانبول قاضیسی کلنجه یه قدر آیاقدن طو. وروردی. صیره مدرسینه کلنجه (استراحت هایون پادشاهم دولتکله بیک یشا) دپه باغیر لرلر، پادشاهده او طوروردی.

اعظم (محمد پاشا) کزیده مأمور اولدی ایسه ده وصولی متعاقب وفات
ایله دی . بالآخره (پلوپونه) (رسمو) دخی ضبط اولنه رق (قندیه)
محاصره سنه باشلانلی (۱۰۵۶) .

• سلطان ابراهیم حدت و شدت مجنونانه سنی کیتدکجه آرتیریوردی .
حتی بر وندیک دوناماسنک (متون) ایله (قورون) ساحلنده اهالیدن
بش بیک اسیر آلدیغنی طویار طویماز عموم خرستیانلرک قتل ایدلمسنی
اراده ایتمش ایسه ده شیخ الاسلام فتوی ویرمه دی و یالکز استانبولده
روم وارمنی اوله رق ایکی یوز بیک نفوس اولدیغنی ویرکو دفترلرینی
کوستره رک نظر توحشنی جلب ایله دی . فقط پادشاه مطلقاً قتل طرفداری
اولدیفسدن بو دفعه دخی : نه قدر وندیکلی وارسه آنلر کیلسون
امریخی ویرمکه صدر اعظمه ، ینه شیخ الاسلام و بوستانجی باشی ایله
یکچیری آغاسی مانع اولدیلر . سفرای اجنیه نک بک اوغلی طرفلرنده
اقامت ایتملری بو تاریخنده در . قتل عام سوزی اوزرینه خرستیان

کلبانک : یکچیریلده مرتب بر طاقم دعال وار ایدی که بونلره (کلبانک) نامی
ویریلیردی . کلبانک لغتده مرتب دعا معناسنه در . علوفه توزیعنده یازدیغمز
وجهله اوکون مطبخ عامرهدن چوربا و پلاوزرده حاضرلانونب باب السعاده
پیشکاهنه وضع اولنور ، اوصیره ده قبه آلتنده بولنان قول کتخداسی آغا
وقت معینی حلول ایدنجه البسه سنک اتکیلله اشارت ایدر ایغز اورتیه
قپوده طوران یکچیریلر قوشه رق بونلری آلوب سرای حولیسندیه یرلردی .
بعدالطعام نفرات ینه اورتیه قپویه کلیرلردی . اوزمان باش چاوش قبه هایونک
اوکننده واقع محل مخصوصده آیاقدیه طوره رق وایکی النی فقرای نکتاشیان
نیازی شکنده کوکسینه قویه رق غایت دهشتلی برصدا ایله شویله بر (کلبانک)
اوقوردی .

(الله الله الا الله ، باش عربان ، سینه بریان ، قلیج آل قان ، بومیدانده
نیجه باشلر کیسلور هیچ صوران اولاز . ایوالله ! ایوالله ! قهریز قلیجمز

و فرنگلردن پک چوغی فرار ایتدیلر. سفیرلردخی استانبول طرفنده کی ایلیچی خاتی براقوب غلطه و بک اوغلنه کچدیلر. خاندہ یالکز (افلاق، بغداد، اردل، راغوزه) کچی ویرکو ویرن مملکتلرک مصلحتکذار۔ لری قالدیلر۔

پادشاه اوج یاشنده بولنان کریمه سی (فاطمه) سلطانی ایکنجی وزیر (فضلی پاشا) یه نامزد و بش یاشنده کی شهزاده سی (سلطان محمدی) دخی مغنیسیاه والی نصب ایلدی. (!)

سلطان مراد رابعک سفک دماء ایله قالدیردینی ظن ایدیلن بناء دولت، شواثاده دها زیاده آثار انهدام کوسترمکه باشلادی. چونکه اصلاح دولت و تنسیق اداره ایچون هم اوزونجه بر فعالیت مدبرانه، هم ده قوتلی، دمیر ال ایستر. حال بوکه سلطان ابراهیم ذوق و سفاهت و نسیاه انهماک و رغبت خصوصنده اوچنجی مراد خانی فرسخ فرسخ کچور ایدی. پادشاه کندی دکل، حرم سکانی ایدی. تاریخلرک روا۔

دشمنه زیان، قوللغمز پادشاهه عیان، اوچلر، یدیلر، قرقلر کلباک محمدی. نورنجی، کرم علی. پیرمن سلطانمز حنکار حاجی بکتاشی ولی. دمنه دورانه هو دیلم هو.) بولکلانکوردن بر دانه سی دیگر بر فائده مزده مقیددر. کمان بها: هر سنه بهر نفره لئذ (شوال، ذی القعدة، ذی الحجه) مواجیله برابر ویریلن و نظام اقتضاسندن اولان اوتوز آقچه خلعت بها: هر جلوس و قوعنده یکیکچری ضابطانندن یا یا باشیلره بونامله ویریلن مقدار معلوم آقچه.

عدد اغنام رسمی: روم ایلیده اون قیونده آلتان بر قیون که عیناً و یا بدلاً آلتیردی.

میریچی: اغنام رسمی آلتان قیون صاییحیلری. بونلر صاییلی ظلامه دن ایدیلر.

یتلرینه کوره مجوهرات و عطریات تدارکی ایچون یرلی واجبی دکانلری بیله یغما ایدلش و قادینلرک انترقه لرله پاره احتیاجی و افراط شهوت برستی پادشاهی بتون بتون سیکیرلی ایدوب براقشدر .

قپودان دریا (موسی) پاشا کریدن عودتنده (آغریبوز) آطه سی جوارنده بر حربی قالیونه تصادفه و قوع بولان مصادمه ده کندییی مقتول اولدی و قالیون قاجوب قورتولدی . کرید سرداری حسین پاشایه خلعت فاخره و برسیف مرصع کوندلش ایدی، پاشاده مقابله پادشاهه یوز و صدراعظمه اون کیسه غروش تقدیم ایلدی .

۱۰۵۷ سنه سی (جنجی خواجه) یه یارامادی . کندییی آناتولی قاضی عسکری اولدینی جهتله ترسانه یه کیده رک دونانما مهماتنه نظارت ایتمکده ایکن (طویل احمد) نامنده آنقره قاضییی اولان ذاتک برادری (یونس) نام قاضی قارشیسنه چیقهرق :

— قرداشمک درت بیک غروشی آلدک، (آنقره) قضاسنی ویردک،

مبایعه جی : وقتيله درسعات اهالیسنه و دواثر میریه یه سنوی لازم اولان ذخیره تدارکنه رسماً مأمور بر داتره وار ایدی که بوکا (ذخیره نظارتی) دنیلمش ایدی . اوزمانلرده دولت درسعات اهالیسنک ذخیره سنی بالذات تدارک ایتمکی درعهده ایتش ایدی . ایشته بولازم اولان ذخیره یی آق دکر و قره دکر اسکلرلندن تدارک ایتمک اوزره کوندریلن مأمورلره (مبایعه جی) دیرلیدی . تدارک ایدیلن ذخیره استانبولده ، اسکدارده ، قلم پاشاده کی بیوک انبارلره جمع ایدیلیدی .

قپان ناخی : دواثر میریه ذخاری بوانبارلردن ویرلدیکی کپی فضلہ سی اککجیلره فروخت اولنوردی . بونک ایچون (اون قپاننده) (قپان ناخی) نامیله طرف شرعدن بر مأمور بولنوردی . بونابک معیتنده بر و زنه دار وار ایدی . انبارلرده بولان ذخیره لر یکیلی اسکیلی صیره سیله بهر آبی چاشنی طوتیه رق

فقط آلتی آیده عزل ایدوب (کدرزاده) یه بیک آلتونه توجیه ایتدک .
 بونه ایشدر ؟ دیه چیقیشمغه باشلادی . بودعوا اوزرینه خواجه نك
 جنلری بتون باشنه اوشوشهرك :

— چیق بره جاهل ، دیه یونس دریا دلی طرد ایتک ایستدی
 ایسه ده یونس دهازیاده سرتلشدی . محضر لرله یوللایوب حبس ایتدیردی .
 دیوانخانه سنده یونسه یکریمی اوتوز دکنک اوردی . فقط یونس دیگر
 جگری یانیق کیمسه لرله قیو قیو کزهرك جنجی خواجه بی تشهیر
 ایتدی . سلطان ابراهیم خلق آره سنده دوران ایدن بونوع شایعه لر
 اوزرینه خواجه بی آناطولی صدارتندن عزل ومجدداً اشا ایدیان
 سرایدن اخراج ایلدی ، برمولوج جمعیتده دخی آنک یرینه آناطولی
 قاضیسکری (بهائی) افندی بی اوطورته رق استتقال و اظهار انفعال
 ایلدی .

قریم خانی اسلامکرای (کوزلوه) امینی (سایمان چلبی) ایله چرکس

اککجیلره توزیع اولنور واکک کسینلن فیثات ایله صاتیلوردی . استانبوله
 اوزمانلرده یالکز کدیکی فرونلرله غلطه ده سفرايه مخصوص اوله رق
 بر قاج فرون وار ایدی . باشقه فرونلر یوق ایدی .

طرنالجی باشی : ایکنجی سلطان سلیم زمانندن برنجی سلطان عبدالحمید دورینه
 قدر مابینجیلردن برینه علاوه مأموریت اوله رق ویریلن بر مأموریت ایدی .
 بومأمور پنجشنبه کونلری پادشاهک طیرناقلرینی کسردی .

شلتجه جی : پادشاهک چیزمه و پاپوشنی طوتان وذات شاهانه بی کیدیرن خاص
 اوطله آغاسی .

اسکمله جی باشی : وقتيله پادشاهه وریلوبده اسعاف ایدلین عرضخاللری ،
 معروضاتی اصحابنه اعاده ایدن قیوچی اسکینی برآموز ایدی که بریره
 کیدیش اولدقده پادشاهک آتیه پینوب ایغسی ایچون کوموش براسکمله طاشیردی .

بی (حقشمنی) قتل ایله مش. خانک (وزیر) تعبیر ایدیلن کتخداسی (سفر) آغا، قپو قولی عسکریله ضد دوشمش ایدی. خان، سفر آغایی حبس ایتمش ایسه ده مومی الیه قاچهرق تاتارلر آره سنه نفاق برافش. بونک اوزرینه تاتارلر آیاقلانه رق خانک آدم لرندن برقاچ کشی بی یاره له مک ایچون ایسته مشلر و طلبلری اسعاف ایدلینجه مسقو ایچنه صالدره رق اوتوز بیک قدر اسیر آلمشدر. فقط روسلرک سکسان بیک کشی ایله آزا ق و تاتار اوزرینه یوریمکده اولدینی خبر آلنه رق وزیر موسی پاشا ایله حسین پاشا سفائن وعسا کر کافیه ایله کوندرلدی. تاتار خانی دخی سرعته طاورانه رق روسلری پریشان ایتدیلر.

سلطان ابراهیم بتون بتون آلوده سفاهت اولوب سرای مجالس نسابه سنده سرکرم صفا اولمقدن خالی قالمیور، شهرده کاه تخت روانه، کاه آته وکاه قوچی به (اسکی برنوع آراهه) بینه ب کزینوردی. بوسیر وئزه لر اثناسنده برقاچ دفعه آراهه لر یوانی قیامش و بونک اوزرینه آراهه لر شهره کیرمه سون، شهرده کیمسه آراهه به بینه سون دیه اراده ایتمش ایدی. برکون داود پاشا سمتنده مشهور چنار

یازیمچی افندی : و قتیه دارالسعاده آغاسی کاتبی .

بی زبانیلر : دیلزلر دیمکدر . بونلرک فاتح سلطان محمد عصرنده صدر اعظم لک ملاقات پادشاهی به نائل اولدقلری زمانده حضورده بونلری عادت حکمنه کیرمشدی، رکاب کونلری دخی حضورهایونده بونلرک دارالسعاده آغاسنه، سلحدار، باش چوقداره، سرکاتبی و خزینه کتخداسی کی سرای رجانله اراده سنی بی اشارتله تبلیغ ایدرلدی . باب عالیده مجلس وکلاده دخی بی زبانیلر حالا استخدام اولنورلر .

جوجه لر : بونلرکده مأموریتلری دیلزلره یقین ایدی . فقط رکابه داخل دکلر ایدی . اوقور یازارلی اندرونده حافظ کتب و درایتیلری اندرون مأموریتلرندن (پارس) یعنی خسته خانه ضابطلکنه تعیین اولنورلدی . بونلردن مصاحب اولانلر دخی واردر .

آغاچی یاننده ساکن اوفورویجکی خواجه لردن برینه کیدرکن اوکنه بر آرایه جیقیدی. در حال غضبه کلرک وزیر اعظم صالح پاشایی چاغیرتدی. کلدیکنده :

— بن آرایه لری یساق ایتمش ایدم . تنبیهم نیچون طوتولایور . پادشاه دکلیم؟ عتابی متماقب پاشایی اوفورویجکی امامک اونده قویو اییله بوغیدردی. صدارت قائممقاملغنه تعین ایدیلن احمد پاشا، مهر صدارت قبودان دریا موسی پاشایه یولالامش ایکن حیلہ ایلہ دوندیروب کندیبسی وزیر اعظم اولدی .

استانبول وولایات اموری وخارجی ایشر فنا فنا رنک آلمه، رنک ویرمکه باشلامشیدی. پادشاه همشیره لری عایشه وفاطمه سلطانلری ادرنه یه نفی ایتدی. ترسانه عامره باغچه سنده کی قصره کیتدیکنده حرم دیوارلرینی ییقیدروب اوطرفدن قایق کچمه نی منع ایلدی. بشنجی قادینه (خاصکی) حمید سنجاغنی، بدنچی قادینه یاشمقلق اوله رق (شام) ایالتی ویردی .

نیمایه کوره :

مراد ثالث شهزادکانی قتل ایتمکله امر سلطنت ایچون سلطان ابراهیمک صلبندن شهزاده ورودینه لزوم عاجل کوروئمش ایمش . بوجهته ارکان دولت واعیان سلطنت حین جلوسده بررکوزل جاریه تقدیم ایتمشردی. ایشته بو قاریله، ذاتاً ذهنأ معلول اولان سلطان ابراهیمی بتون بتون جیه برون چیقارمش واسراف وسفاقت میدان آلهرق خزینه وارداتنه نقصان عارض اولدیجی کبی عسکرک آلمنی

۱۶۲ — فائده

مجارستان — اردل

(سلطان سلیمان قانونی) نك تاریخ وفاتی اولان (۹۷۴) تاریخندن بری دولتک (اردل) و(مجارستان) اوزرنده کی نفوذی کسب ضعف ایتمه مشایدیده دهها زیاده قوتده بوله مش ایدی . مع هذا بوا یکی قطعه دهه برطاقم وقایع مهمه حاضر لانیوردی . بووقایمک طوغریدن طوغری به تاریخمزله مناسبتی واردر . آنک ایچون دقت ایدک .

(سکتوار) فتحی یعنی قانونینک وفاتی تاریخندن آلمانیا ، فرانسه واسوچ آره سنده وقوعه کلن اوتوز سنه محاربه سنک ختامنه و آلمانیا ده کائن (وستفالی)

دخی ورپه مه مکه باشلامش ایدی . مناصب احواله گلش ایدی که مزایده ده کیم آرتررسه آنک عهده سنده قالیور ، فقط منصب آلانر و بردکاری آنچه بی چیتار . مه دن عزل اولنیور ، اک کزیده سنجاقلر و محمولدار ایالتلر مصاحب و ندیم اولانلرله خاصکیلره و کتخدالرینه توجیه ایدی یوردی . بوجهته بک چوق والیرلر ، متصرفلر خان کوشه لرنده سورینیورلردی . تکالیف چکیلرزه تحمل ایدلر حاله کلدی . آناتولیده (واردار علی پاشا) بک لوندلری ایله (حیدر اوغلی) دینیلن شقی قریه لری ، قصبه لری تخریب ایدی یوردی . عالم یانوب طوررکن سلطان ابراهیم جاریه لرندن برینه نکاح قیدیره رق سور سرور ایلیور ، فقط کزیده (قندیه) محاصره سنده بولنان عسکرلر قریلیوردی . سردار (حسین پاشا) فریادنامه لر کوندروب امداد ایستیور ، ونیدک کیلری چناق قلعه بوغازینی محاصره ایده رک کیلرمنی طیشاریه چیتارمیور ، ونیدکیلر (بوسنه) طرفنده دخی برخیلی قلعه لری آله رق تجاوزات شدیدده بولنیوردی . صدراعظم احمد پاشا ایسه میل ارتشا ایده رک متصل جمع اموال ایدی یوردی . پادشاه بو آرائق احمد پاشایه قاریسی تطبیق ایشدیروب کندی قیزی ویره رک عظیم بر دوکون پادینی کپی ایکیشر اوچر یاشلرنده کی کریمه لرینه و زرادن لایق کوردکارینه تنکیح ایلدی .

(نعمیا) بودو کونک تفصیلاتی یازدینی صیره ده :

(مهمات سور بمدا لاتمام وزرا و علما اسکی سرایه جمع اولوب دختر پادشاه

سهرنده عقد ایدیلن مصالحه تاریخنه قدر ضرور ایدن طقسان ایکی سنه ده بزم طونه نک اوتیه طرفنده کی وضعیت زایچه دکیتمشدر . بومعا هده موجبنجه فرانسه (آلساس) ی قازانیور ، شمالی آلمان پرنسلی امور مذهبه ده سربست قالیور ، آوستریا ایسه آلمان عرقنی توحید فکرنده بیوک بر مغلوبته گرفتار اولدینی حس ایدی یوردی . مجارستان ، عثمانی ، آوستریا و ترانسیلوانیا نامیه اوچه آیرلشیدی که بولردن آوستریا مجارستانه بزم تاریخلر (اورته مجار) دیرل . ترانسیلوانیا یعنی اردل بتون بتون آیری بر مملکت اولدی . مجارلرک بودورده آوستریا ایله اولان ارتباطلری ده ازیاده قولتیدر . فقط بزم (اردل) اوزرنده کی تأثیرمن بک زیاده در . اهالیسی عاداتا شرقی اولشلردی . فقط دقتله باقیله حق اولورده (اردل) رنگ برنک ایدی . بورنکر آره سنده مجار ، طاغی مجارلر و ساقسونلر اک زیاده اثبات موجودیت ایدی یوردی . یعنی مجار اصیلزادکانی ایله آلمان اشرافی ایکی عنصر مهم

سمداختری صدراعظمه عقد نکاحدن صکره سرای وزیره نقل ایچون حرکت اولنوب انواع زیب وزینت و اظهار فروشوکت ایله عزیمت ابتدیلر. مغاره یه بکزر ایکی نخل، جواهر و سیم وزر ایله پرزیور ایدی. اون سکنزکون سرای پادشاهیده بی اندر بی جمیت سور واطعام و انعام پادشاه ایله عامه خلقی سرور اولدی

دیور و زمانک تذبذبله برار پادشاهک خلقه نه صورتله تسلط ایلدیکنی بروجه آتی حکایه ای دیور :

(پادشاه آن میداننده کی ابراهیم پاشا سرانی منکوحه سی سکنزنجی خاصکیه وروب اوراده اوطورمتی ایسته دی . درحال دوشنبه سی ایچون دقتدار پاشا مأمور اولدی . بعض خیرخواه لک سوقیله سرای تماماً دوشنبوب آنجیق میدانه ناظر برقبلی اوپله دوشندی. کرک دوکون، کرک بورایک تقریاتی ایچون لازم اولان اورتورله صبرمه لی هند فاشلری و ساثر تحف و نوادر مقوله سی، اثواب و اشیا کیجه لری بدستانلر، مخزنلر و خانلر آجیلوب و صاحب لریک اذنی اولسون اولسون دکانلری و مکانلری باصیلوب بعده پاره لری ویرلک اوزره جبراً و قهرأ آلندی. وزیراعظم و دقتدار خالیجی زاده هزار زحمت و مشقت و خلقدن غضب و اذیتله تدارک ابتدکاری (دیبا) و (زیبا) ، (سمور) ، (وشق) ایله سرایک او

صورتنده کورنیوردی . بونلر آره سننده دوت مذهب نصرانی جاری ایدی : قانونیکک (آز) ، پروستانلی (ساقسونلرده زیاده) ، قالودن مذهبی (مجارلرده) صوسیائیم مذهبی (پرس ایله بعض مجار اصیلزادکانی طرفلرندن قبول ایلدیشیدی) اورتودوسلق ایسه دین موسوی کی یالکز مساعده یه مالک ایدی . شو حالده اردلک اداره سی پک زیاده کوجلشمشیدی . اردل (سکیزموند باتوری) نک پرنسلیکی زماننده پک زیاده درین برسفالته دوشمشیدی . بر طرفدن عثمانیلر دیگر طرفدن اولاح ووبوده سی (میخال) ، دیگر طرفندن ده نجه یلر مملکتی خراب ابتدیلر . اها لیسنی سوریلرله زنجیر اسارنه قویوب سوروکله دیلر . اهالی عاداتا سیار برحاله کلشیدی .

قانونینک وفاتندن صکره المزده قالان مجارستان قسمنده اثر عمران حاصل اولقی شویله طورسون بالکس آثار خرابی یریر بلیردی . اردولرمن استانبوله زنجیر بند مجارلر یولایوب بوراده قتل ایلدیلر اولدی . کرچه استیلای عثمانینک امتدادی مجار اصیلزادکانندن پک چوئنک اسلامه کلمسنی انتاج ایشم ای دیسه ده

کاشانه‌سنی بر رونق اغتشاش ایکن بر یاصدیفک نقشی یاننده کی یاصدیفک نقشه
اویادیفندن بکنیلیدی. اهالی آرتق امن وامان قالمادی دیه سواققرده سویلنکه
باشلادی. بواننده بر سواری دکانلر قبانه‌جق، دیه باغیرمقله دکانلر قبانیدی.
شهر اهالیسی هیجان و خلجان ایچنده قالدی)

ایرتسی کون یدی یاره انکلز قالیونی غلطه اوکنده آق بایراق آچوب
طائفه‌دن هربری اللرنده برر باقراج زفت یاقدیلر. سببی سورلدقده الی بیک
غروش مقابله‌سنده عهدنامه ویریلوب یوزده اوچ کرک ایله اکتفا مشروط ایکن
یوزده آتی غروش استنده‌سی اون بش بیک غروشلق قدر متاعلری اشترا
اولنوب آچهنسنگ حالا ویرلمه‌سی و برده آنفاریه شکلنده کزیده کیتلری فرمان
قلنسی ایش. انکلز سفیری ده کبیرله کیرمش ایدی. مکر بونلرک زفت یاقدلری
— یا اوزرمزدن بومظالم رفع اولنسون و یا خود سفینه‌لر مزله عموماً آتشلره
ینارز. دیک ایش.

سلطان ابراهیم بتون بتون طالمش ایدی، بوسنده قان آقوب
دشمن (کلیس) قلعه‌سنی آله‌رق اهالی بی قتل و اسیر ایلدیکی حالده
سؤال بیله ایتمدی.

مجارلی اداره عثمانیه به بر درلو ایمنیدیره میور و سنجاق بکاریله سردارلرک ظم
واعتسافی کیتدیکجه زیاده‌لشیور، احوالک دلاتیله دخی بزم مجارستان اوزرنده
دها زیاده ایلرلیله میه‌جکمز آکلاشیلوردی.

اردل بکی (ته‌ن‌ن غابوری) پروتستانلک ایله قاتولیکلک آره‌سنده بر موازنه
بوله‌رق داخلآ تقریر آسایشه موفق اولدی. (غابوری) عثمانیلری سومدیکی
حالده نمجه‌لیردن وفرط تنفری حسیله تابیتی ترک ایتموردی.

اورته مجارک بزمه مناسبتی عادی بر حکومت مستقله مناسبتی کی اولوب (اردل)
ایسه هر سنه ایلچی و هدیه یوللاوردی. دولت ایله مناسباته (بودین) محافظی
اولان وزرا وساطت ایلردی. (بتلن استغان) زماننده مجار برنسلردن (راقوچی)
اردلک اداره‌سنی الله آلدی. بتلن، مملکتی (راقوچی) به برای اصلاح
مواضعه ایل ترک ایش ایکن راقوچی ایجه یرلشدکن صکره اعاده ایتمدی.
بوسیله (بتلن) بودین والیسی اولان نفوح پاشا زاده (حسین پاشا) به التجا
ایده‌رک مواهید لازمه‌ده بولندی. حسین پاشاده باب عالی به یازهرق ویرلن

بوانتاده سیواسده خروج ایدن (واردار علی پاشا) پی سردار (ابشیر) پاشا یاقه لایوب قتل ایتدی .

وزیر اعظم احمد پاشا، پادشاه یار اتمق خصوصنده هر درلو مظالمی اختیار ایتمکدن و جمع اموال ایچون هر نوع ارتشایی ارتکاب ایلکدن، سرحد و سائر امور حقیقده یالان سویلمکدن چکینموردی . حتی دشمن کیلیری چناق قاعه بوغازینی قاپوب نه (مصر)ه، نه ده (کرید)ه قوش اوچور مادقلری حالد احمد پاشا، بونلر ایچون صاوشدیلر دیه رک سلطان ابراهیمه یالان سویله مش ایدی .

وزیر احمد پاشانک سراینده هر نوع لباس و تحف و اشیا بوغچه بوغچه حاضر طورردی . هر کون ، هر کیجه خنکاردن بر قاج دفعه آدم کلوب اشیا متوعه و مختلفه ایستردی . مثلاً خاصکیلر ایچون بری کلوب بیک مثقال قلبدان ایستردی ، برایکی بوغچه قنقال ، بری کلور عطر شاهی استر، روغن زیت شیشه سی قدر مملو زجاجه لر ایله

اسراوزرینه طمشوار بکر بکی (بکر) پاشا قومانداسنده اوله رق (راقوجی) اوزرینه عسکر یوللانندی .

راقوجی، اردل پرنسلیکنه مجارلرک اتفاق و رضاسیله نائل اولدیفنی، پادشاه محبت و اطاعتن خالی قالیوب پیشکش و خراج و یرمکه حاضر ایهده بودین والیسی ایله ایثی اولدیفنی آکلا تشیددی . شو حالده (اردل) پرنسلیکنک وضعیتی دکیشیور ایدی ، بودین والیسنی طایماقی و طوغریدن طوغری به حکومت عثمانیه ایله مناسباتده بولغی اردلک (بتلن) زماننده کی مختاریتندن بام باشقه ایدی . بکر پاشا (صلاته قرینده راقوجی به مغلوب اولامش ایهده عسکرک باصفین قورقوسندن آچیلمه لرینی وقاچه لرینی حسن اداره ایده میهرک راقوجی به قازاندرمش فقط حسین پاشا یعنی بودین والیسی ده (راقوجی) بی (لیوه) ده عین حیللله ایله یعنی وزیر بزی باصیور القا آتیه رجسته و پریشانلقه مجبور ایده رک انتقام آلمشدر . حسین پاشا بالاخره بکر پاسایی آلدیفنی مأذونیت قتل ایلدی .

یوزر ایکیشر یوزر مثقال، کذلک عنبر شامه، اطلس کیسه لوله عود
ریکرمیشر اوتوزر قیه، اینجی کذا، همان کوندرردی. وبالجمله خاطره
کلز نوادر اشیایی حاضرلاردی. فقط رشوت پاره لریله حاضرلاردی.
پادشاهک مصاحبه لرندن وسرایده رشوت اخذیله توجیه مناصب
ایتدیرن قادیلردن (شکر پاره) ساقیزه نفی اولندی. مرقومه نک
والده خاننده براوطه ده محفوظ اون آلتی صندوق مالی چیقیدی. بو
صندوقلر جواهر، اینجی، آلتون، ریال وسائر قیمتدار اشیا ایله طولو
ایدی. اونده اجرا ایدیلن تحریاتده ایکی یوز یورغان ظهور ایلدی که
بونک بری اینجیلی دیکر ایکسی صبرمه ایدی. تقد اوله رق دخی ایکی
یوز الی کیسه سی ظهور ایتدی.

۱۶۳ — فائده

کرید آطه سی

(کرید)، پک اسکی زمالردن بری مسکوندر. یرلی اهاالیسندن ماعدا ازمنه
عتیقه ده بورابه (بلاسبح)، (هالن)، (دوریان) و (فریجی) جنسلیرنه منسوب اقوام
دخی کلشلدرد. مشهور (فیکه) لیلر بوجزیره نی طانیملردر. حتی ایچلردن ر
قهرمانک کرید لیلری جزیره ده بولنان برطاقم جنوارلردن قور تاردینی حقته برده
خرافه واردرد. فیکه لیلر بوجزیره نی اس حرکات اتخاذ ایدره ک آفریقا سواحله،
اسپانیاه تعرض وتجاوز ایتمشلدرد.

کریده ده (می نوس) نامنده برعقل آدم ظهور ایدره ک اوردا قطعه سند
برنجی دفعه اولقی اوزره برطاقم قانونلر، نظاملر وضع وجزیره نی قورصانلردن
تخلیس ایله مشدر. (می نوس) قوه بحریه سی تزید ایدره ک جزایر بحر سفیدی،
حتی سجلیایی آله رق آناطولی ساحلنده ده مہجرلر تأسیس ایله مشدر. (می نوس) ک
وقانندن صکره کرید برطاقم کوچک حکومتلره آیرلشدر.

— ۴ —

پادشاهك كيتدكجه آرتان ناموافق اوضاعی خلقی اوصاندر دینی
کبی صدر اعظم (احمد پاشا) نك دخی سؤ حرکات و مظالمی ، رشوت
آلهرق ایالت بکلیرخنی ، سنجاق بکلیرخنی تبدیل ایله میسی ، وعد
رشوت ایدوبده ویرمینلردن عادتاً فرمان و مباشر ایله تحصیل اولنمیسی ،
وندیکیلرک چناق قاهه بوغازینی محاصره ایدهرک دونمایی آق دکره
چیقماز برحاله کتیرمیسی وامثالی سیئات اداریه پک زیاده آغیر کلیمکه
باشلامشیدی . بو حاللر یتیمه مش کبی برده (سمور) و (غبر) موداسی
چیقیدی .

سلطان ابراهیم کونک برنده سرایلرک ، قصرلرک ، کوشکلرک
باشدن باشه (سمور) و (دیبا) ایله دوشنمه سنی امر ایلدی . تقویت باه

کرید آطه سی ازمنه عتیقه ده رومایلرک و شرق روما ایمپراطورلنک اداره سنه
کچهرک (شام) دولت امویه سنک مؤسس اولان (معاویه) زماننده یعنی حضرت
پیغمبرک وفاتندن هنوز یوز سنه کچمه دن اول اسلام دونانماسی بورایه یناشمش
و (۲۱۰) تاریخ هجریده (بغداد) ده حکومت ایدن عباسیلردن (مأمون)
خلیفه زماننده (ابوحنس عمر) نامنده براسلام قوماندانی طرفندن کاملاً ضبط
اولنهرق تام یوز او توز بش سنه اسلاملر اتنده قالشدر . عربلر بورادن جزایر
بحر سفیده ، یونانستاه ، روم ایلی و آناتولی ساحلنه آقین ایدرلردی . (قندیه)
شهری دیه بوکون مشهور اولان محل عربلرک (خندق) نامیله تأسیس ایتدکلی
شهر اولوب پلا آخره (خندق) (قندیه) لفظنه چویرلشدر . ایکنجی روما
زماننده ، بعده ایمپراطوراق مقامنه کچن (نیکفور فوقاس) ۳۵۰ تاریخ هجریده
بورایه هجوم ایدهرک قندیه بی آلمش ، دردنجی اهل صلیب سفرنده جزیره
(بونیفاس) نامنده برمارکییه و بریلهرک بو دخی و ندیکیلرله تسلیم ایشم ایدی .
وندیکیلر جزیره بی جنوبز لیلره و (ناقسوس) آطه سی دوقه سنه قارشى مدافعه

ایچونده (عبر) یمکه باشلامشیدی . بوجهته درسعادتده بولنان قپو کتخذالرندن جبراً وقهراً تحصیل اولنیوردی .

پادشاه هنوز سکز یاشنده اولان دیگر برسلطانی صدراعظم اوغانه ویردی . بومناستله اجرا ایدیان سور هایونده یکچیری قودامانلرندن (قره مراد مصلح الدین بککاشی) ایله (قاره چاوش) ی دخی دعوت ایلدی . مقصدی هرایکیسنی ده محو ایتک ایدی . فقط آغالر و قیلله بو مقصده واقف اولدقلرندن یکچیری آغاسی و سائر اوجاق اسکیلرله برلشهرک ایرتسی کون علمای فاتیح جامعنه چاغیردیلر . عقد ایدیلن مجلس مشورته احمدپاشانک عزلیله یرینه (صوفی محمد) پاشانک تعیین ایدلسنه قرار ویریلدی . احمد پاشا قاجدی ایسه ده طوتولوب قتل ایلدی . (جنجی خواجه) دخی قتل ایدیلله جکنی آکلانجه جامعده قاین پدرینک قاووغنی ، روباسنی کیهرک سیویشدی ، بعده سلطان ابراهیمک دخی خلعه ابتدار اوله رق عظیم برفته قوپدی (۱۰۵۸) .

سکز سنه طقوز آی سلطنت ایتشد . حین وفاتنده اوتوز یاشنی

ایتمک ایچون قندییه (۵۴۰) وندیکی عاتله هجرت ایتدیرمشلردر . واسفاکه بزم کزیده بولنان عنصر اسلام ۱۲۹۴ روس محاربه سی بوزغونلغنده ترک دیار ایدن روم ایلی مهاجرینی قبول ایتیه رک کندی قوتلرینی همشهریلری خرستیانلرک قونی قارشوسنده ضعیف برافقه سب اولدیلر .

کریدک یونانجه اسمی (قرتی) در . عربلر بونی (اقریطس) صورته چویرمشلردی . مساحتی سطحی سی ۸۵۸۰ کیلومتر و مربعی اولوب طولی (۲۷۰) وعرضی (۱۲) ایله (۵۵) کیلومتر و آره سنده در . بو جزیره هواجه کره ارضک اک کوزل یرلرندن معدوددر . بر تخمینه کوره اهالیسی ۲۹۴،۱۹۲ راده سنده اولوب بونک (۲۰۴،۷۸۱) ی روم ، (۸۸،۴۸۷) سی اسلام و ماناقیسی قانو- لیک ، پروتستان ، موسوی ایمش . باشلیجه شهرلری (حانیه) (قندیه) (رسمو) (لاشید) (اسفاکیه) در .

چشم ایدی. سلطان مراد رابعه مشابه قدوقامت صاحبی اولدیغی، مشربی عجله‌جی اولوب چابوق چابوق سوز سويلدیگی و برده مراد ایتدیگی شینک درحال حصولی کورمک ایسته‌دیگی (نعیا) یازیور. مراد رابع زماننده دولته اعتلا بولدیغی ظن ایدنلر البته دور ابراهیمده ایکنجی برانخطاطه دوشدیکنه اینانیرلر. سلطان ابراهیم اسلافنک جمله‌سندن زیاده نساپرست اولوب حتی بو خصوصده مراد ثالثی بیله چکمشدر. بروسه قاضیسی (ادریس) بتون ایامی سرای‌هایونه کشیش طاغندن قاریتشدیرمکه امرارایتدیگی حالده عودتنده منصبنک حرم‌هایون چاشوی اوسته‌سی محمیلرندن برینه ویرلش اولدیغی کورمشیدی. داخلدن قادینلرک امور مملکته مداخله‌سی یوزندن ظهور ایدن اداره‌سزلکه خارجده قازاقلرک قره دکر سواحلنده ایسته‌دکلی کی جولان، وندیکیلرک (بوسنه)، (دالماسیا)، (یوناستان)

۱۶۴ — فآنده

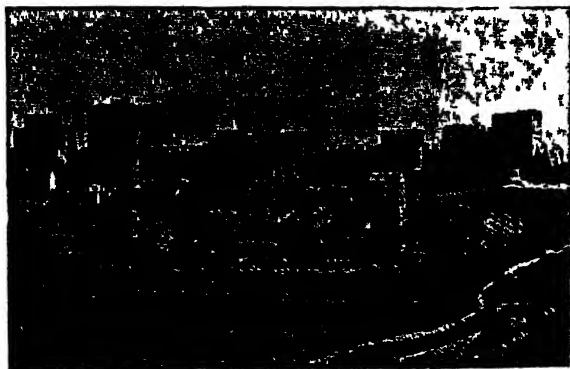
یدی قله

سلطان عثمان ثانیکن کیفیت قتلی ایله برقات دها سؤاשתاره مالک اولان بو قلهلر استانبول سورینک جنوب غربی ضلعی و مرمره دکنینه منتهی زاویه- لرندن بری اوزرنده‌در. (۱۰۰۰) سنه میلادیده استانبول ایمپراطورلرندن (زه‌نون Zénon) طرفندن انشاسنه باشلانیش و آنجوق ۱۱۸۲ سنه میلادیه‌ده ایمپراطور (Emmanuel Commène) طرفندن اکمالی میسر اولمشدر. او زمان بورانک نامی «بش قله» Pentapyrgion ایدی. چونکه بش‌قله وار ایدی. آرده‌دن اوج عصرقدر برمدت مرورندن‌صکره سلطان (فاتح محمد) بوراسنی همان یکیدن انشا و تعمیرایده‌رک اوج قله دها علاوه ایله‌مش‌ایمش‌که ذومانیة الوجوه یعنی سکر ضلعی اولوب سققلری‌ده مخروطی‌ایمش.

طرف‌نرندہ کی استیلا لری، کریدہ (قندیہ) محاصرہ لرنده کوریلن عدم موفقیات تزید ایدیوردی .

بدایت جلوسنده سلطان مراد رابعك وقاتنه اینانه میہرق تاج و تختدن مستعی وروکردان کورینورکن حین خلغنده بن پادشاه دگلی یم؟ جلهسی تکرار ایدہ ایدہ تاج و تختدن آیرلق ایستہ مہ مشدر . سلطان سلیمان قانونیدن بری او قودیفکر تفصیلاتدن آکلا شیلیورکہ محمد رابعہ قدر جالس تحت اولان یدی پادشاهدن آنحق اوچی اردو باشنده بولنش لردر . عثمان ثانی (خوتین)، محمد ثالث (اکری)، مراد رابع (بغداد) سہر لرنده اثبات وجود ایتدیلر . (احمد اول) ایلہ (عثمان ثانی) تحتہ جلوس لرنده اون دردر ، مراد رابع اون ایکی ، محمد رابع یدی یاش لرنده ایدیلر . ایستہ بو حداثت س کیفیتی قادین، وزیر انتریقہ . لرینک قوت پیدا ایلسنہ پک زیادہ یاردیم ایلہ مشیدی . مورخ لردن بری

بو قہلر ازمہ قدیہ دہ، (قسططین) و (تہ اودوس) کی ایمپراطورلر ہندہ «استانبول» شہرینی اقوام خارجیہ استیلا رینہ قارشہ عصر لرجہ مدافعہ ایتش اولان شہر استحکامانی بلانی داملدہ ایدی . اجسی تاریخلری بو قہلرک سفرایلیچی

یدی قہ

دیورکه : عثمانی حکومتک انحطاطنه خدمت ایدن اسبابدن بریده شهزاده لرك جالس تخت اوله دن اول کوردکلری تربیه در . صاحب حکومت اولق ایچون اقتضا ایدن تربیه یی آلامش بر حکمدارک جاهل واحوال عالمه غیرواقف اوله جفته سویله مک بیله زاندر . بزده قادین انترقه لرندن ماعدا برده خادم آغالرینک و دارالسعاده آغاسی دینلوب دولت و سرای ایچون نه خدمت کوره بیله جکی حالا آکلاشیلمیان سوس و سلطنت او یونجاقلرینک ده انترقه لری وار ایدی . (قوچی) بک رساله سندن آلوب فائده لر قسمنه درج ایتدیکمز فقره لری کوزلجه او قویک . بونلرده اون برنجی عصرک اوزرینه اوننجی عصردن ییقیلان سیئات ایله بالذات اون برنجی عصرک اداره اختلالاتی واردر . (قوچی) بک یالکز (قادین) انترقه لرندن بحث ایتمه مشدر . بوکاده سبب مشارالیهک تأدباً بوجهته یناشمق ایسته مه مسی و برده مراد رابع زماننده بیله حالا قادینلرک حکومت ایشلرینه قاریشمقده اوله سیدر . باری علمای اسلامیه حسن حال اوزره بولنسه ایدیلر ، یا خود علمای اسلامیه

حبسخانه لری آنخا ایدلسندن طولانی حقوق دول و ملل قواعدینه رعایت ایتدیکمز استدلال ایدلر ، فقط عثمانیلرک اکرام و احترام ایتک ایسته دکلری سفره حقنده نه قدر کریمانه و تعظیمکارانه طاوورامش اولدقلرنی کوره چکز . فی الواقع بز سفیره بر ایلمی حبس و تمیز و یاقتل و تفریب ایدلمه مک امتیازینی حائز بر ذاتدر . نه چاره که زمان ودها طوغریسی ینه آنلرک دیدکلری کی حقوق ین الله عدم مراعات سببیه عثمانیلرده ، اوروپا لیلرده سفرایه هر نوع اذا و جفای روا کوردرلدی .

برائده کوردیکمز تعریفه کوره :

بو یدی قله غایتله قالین و یوکسک بر دیوار ایله قبالی خمس الوجوه (بش یوزلو) یرنوع قله اولوب وقتیه بش قله سی وار ایدی . ۱۷۶۸ سنه سنده یعنی بوندن یوز آلتش درت ، یوز آلتش بش سنه اول وقوعه کلن زلزله ده ییقیلورق

مرتبہ سنہ چیقاریلانلر جداً علمادن اولسه ایدیلر! شوصوك زمانلرده
— كه بونلره دور انحطاط ديمكدن زياده دورشورش ديمك دهالايقدرد
برطاقم اجاهل پايه آلهرق نيجه فناقلرله سبب اولديلر. حتى (قوچي
بك) دييوركه :

بيك تاريخلرندن صكره طريق علميهك قوانين و نظاماتي بوزولمغه يوز
طوتوب كيدهرك هر مصلحته خاطر قاريشمقله وهر امرده مسامحه اولمقله نامستحققرله
حددن زياده منصبلر و يرلك اقتضا ايتديكندن قاضيمسككلر آزوقت ظرفنده
بيوجه مزول اولدقلرينه مبني ايچلرندن مبتلاي حرس و طمع اولانلر بالطبع
زمان نصبي فرصت وفرصتي غنيمت ييلوب مناصبك اكثريني نااهله ويرير اولديلر.
موالي دخي ملازمت كاغلدرلي صائمه باشلاديلر. وملازمتلر آرتق يوليله ويرلر
وقانون و نظامندن زياده ويريلور اولدى. ملازمت ايسه كرك طريق تدريسك
(مدرسك)، كرك طريق قضاك (قاضيلق) مدخلي اولديفندن آنك اختلال نظاميله
بوايكيسي دخي مختل اولمغن (وويوده) و (صو باشي) كاتبلى و عوام ناسدن
يجهلري آقچه ايله ملازم اولوب زمان قليده مدرس و قاضي اولمغه باشلاملريله
صحن علم، جهله ايله طولدى. وآرتق عالم و جاهل بلورسز اولدى.

آرتق آكلاشيلدى ظن ايدر؛ پادشاه جاهل، غيرواقف، سراي

درد دانه قالمش ايدى. استانبول ايمپراطورلرندن (ته اودوس) روما ايمپراطورى
(ماقسيم). غالبى خاطرهمسى اولقى اوزره قره طرفنده بياض مرمردن بر (طاق
ظفر) ايله آلتنجي ويدنجي قلهلري تشكيل ايدن ايكي مريع قله انشا ايتديرمشدر.
بو طاق ظفر، مرمره جهتندن استانبوله كيريلهك قپورك اك مزين و محشمى
ايدى. بو طاقك اوزرندن (ظفر) نامنه يالديزلى طونجندن بر هيكل وار ايدى.
بو جهته بومدخله (آلتون قيو) دينردى. (سليم ناك) زماننده يدى قله سوري
داخلنده برجامع ايله قله قوماندانك مسكنى وار ايدى. عساكر محافظه اون
ايكي قدر بلچهلر اولرده اقامت ايدرلردى. عساكر مذكوره بر (آغا: قوماندان)
ايله بر (كهيا: ملازم) وآلتى بلوك باشي و الى قدر عسكردن مركب ايدى.

۱۷۶۸ سنه ميلاديه سنه قدر اوروپالى محبوسين بو قلهرك شهر طرفنده
بولنانى دروننده توقيف اولنورلردى. فقط روسيه مصلحتكدارى (اوبرسكوف)
حين محبوسيتنده بك زياده خسته لشم اولمقله سفرى سائرتهك توسطيله قلهدن

قادینلریله خادم اغالری قوجاقلرنده، ذوق و سفاقت و عیش و استراحت املنده، قورناز، غرضکار وزیرلر اللرنده، وزرا، امرایکدیگری چکه میوب قتل ایتدیرمک، رشوت آلوب پادشاهه ویره رک موقعنده قالمق، اهالی نه حالده بولنورسه بولنسون آنلره باقامق املنده ایدیلر. عسکر، ضابط آمر دیکله مز، زوربالر، سرکرده لر پیدا اولمش، علما قارمه قاریشیق، اهالیده ایسه صوگ درجه ده فساد اخلاق موجود، غیر مسلم اهالی ایسه کرک قیافت، کرک عادات ایله تفریق ایدلمش ایدی. اوجاق اختلالرندن وزرا، چاوس باشلرینک، بستانجی آغالرینک صالدرمه لرندن امنیت عمومیه منساب، طشره ده حالا منقرض اولمیوب برحیات بولنان شقاوت بردوام. وارداتی آرتماز، اسراف ایدیلر، مصارفی آرتار، اداره سی بیلنمز برحکومت فصل اولورده ترقیات ماده و معنویه یه کسب لیاقت ایدر؟ باخصوص آلآن اوزر مزدن اکسیک اولمیان اوروپا خرسیتیاناق غرضی، دیت طرفزی چویرمش، آنلره شرق طرفندن ایران منازعات مذهبییه سی ده ضم اولمش ایدی.

چیقاریلوب آغانک خانه سنده اسکان ایدلمش واو زماندن اعتباراً محبوسین اجنبیه اوحانه یه یوللانمشدر. محبوسلرک عددی زیاده لشنجه عسکرخانه لرینی استیجار ایدرلردی. باب عالی حبس ایدیلن هیئت سفارتک افرادی نه قدر اولورسه اولسون معین بر مخصوصه ویرردی. محبوسین آنجق باب عالی ترجمانی واسطه سیله خارجه اختلاط ایدم بیلرلر و عسکرلر کندیلرینه لازم اولان شیلری آیلرلردی.

وزرا و رجاله مقتل اولان قله، طاق ظفرک صول طرفنه دوشن مرمر قله ایدی. قتل ایدیله جکلری ضیادن محروم بر زندانه آتارلردی. بورایه کلنجه یه قدر بک چوق دیمیر قپودن کچیلر؛ مقتولینک کله لر (قان قویوسی) دینیلن، آغزی طاشدن ایکی قباقله نیم مستور بر قویویه آتیلرلردی.

دور سلیم نالنده روسیه ایله ظهور ایدن محاربه ائناسنده روسیه سفارتی ارکاننک حبسی تقرر ایتمش ایدیه ده فرانسه سفیری (جنرال باستیانی) نک

اون طقوزنجی باب

در دنجی سلطان محمد

- ۱ -

۱۰۵۸ ده تخته چیقدی . ۷ یاشنده ایدی . حتی قلیچ قوشانق
آلایی مناسبتیه تربه (ابا ایوب انصاری) به کیتدیکنده میرآخور کیر
حسین آغا ، یندیکي آتک دیزکیندن طوتوب یددی .
نعمانک ویردیکي معلوماته کوره :

(کبریئی زربفت (برنوع صیرمه لی قاش) یگلی ارغوانی زربفت کیمش ،
باشنه مناسب سلیبی « مجوزه » اوزرینه اکی عروزه سرغوج طاقوب تپه سرغوب .
جنه یارم یومورطه بیوککلکنده بر زمره طاقیمش ، کوزلی سورمه لی آلتنده
برالف رسم اولمش ، خلک (علیک عون الله) دعاسی افلاکه ایرمش ایدی) .
بیوک والده (کوسم) سلطان ذاتاً صاحب نفوذ اولمقده اداره حکومتی

توسطی اوزرینه هیئت مذکوره نک مملکتلرینه عزیمت لرینه مساعدده ایدلمش و دور
محمود ثانیدن بری بو معامله دوام ایتکده بولمشد .

۱۶۵ — فآده

دونامامزک زوالی

(۹۸۲) تاریخنندن (کرید) سفرلرینک ظهورینه قدر آق دکره جنک
ایچون دوناتما چیقارلیوب اکثر محافظه ایله قید اولندی . فقط سلطان مراد
تاک و محمد خان ثالث عمرلنده (جفاله زاده سنان) و (خلیل) پاشارک قبودا .
نقلزنده بعضی مظفریت بحریه وقوعه کلدی .
(۱۰۵۴) سنه سنده (کرید) سفری کشاد اولندقدن صکره دونامای مایونده

دردنخی سلطان محمد

الہ آلدی . پادشاہک
والدہ سی (طرخان)
سلطان - کہ روسیہ لو
ایدی - قاریشہ مادی .
(صوفی محمد پاشا)
صدارتہ ابقا ایدلدی .
جنجی خواجہ -
خواجہ آلدق لرینی
اعادہ ایدہ جک ایدی .
چونکہ عسکرہ ویریلہ .
جک جلوس بخششی
ایچون خزینہ دہ پارہ
یوق ایدی . بو جہتلہ

خواجہ دن ایکی یوز کیسہ ایستہ نیلدی . ویریری یا ؟ ویرمدی .
بونک اوزرینہ صدر اعظم چاوش باشی بی کوندردی . جنجی خانہ .

«قالیونلر» استعمال اولمخہ باشلا یوب لکن اول وقت دخی ابتداری قولانیلان
آنجیق (پورس) نوعی ایدی . بعدہ رفتہ رفتہ قالیونلر تکثیر اولمشدر . شوبلہ کہ:
دونائمای مایون ایلہ کلی عساکر ومهمات کریدہ اسرار ایلہ اول امردہ (خانہ)
قلعہ سی ضبط اولمشیدی . آنجیق متعاقباً ونڈیک سفارشی کرید یولارینی کسمکہ
ابتدار ایدوب حتی درمعاذدن کریدہ عسکر نقلتہ مأمور اولان اوج سفینہ دن
ایکیسی بعض تلفات ویردکدن صکرہ خلاص اولوب دیگر بریسی کہ قرق ایکی
پارہ طوب چکر دی ، ایچندہ کیلر شہید وکندیسی دہ غریق اولدی . ومقدمہ اثنایلر
ایچندہ معلومات بحریہ پک زیادہ ترقی ایدرک دونائمای دولت علیہ بتون اوروپا
دونائماسنہ غالب اولشیکن رفتہ رفتہ بو معلومات تناقص ایدوب اوروپایلر اسہ
اول زمانہ قدر فنون بحریہ بی اولکیدن زیادہ ایلر اولدوب وخصوصیلہ یلکننجیک
صنعتی بو وقتہ قدر خلیجہ ایلر یلیوب بو جہتلہ قالیونجیلق دخی ایلرولہ مش اولد

سندہ کتخداسی وکندی کبی رشوت مبتلاسی (نورالله) ک نصیحتی
ایله سیلیک پاره‌لری آیروب قرق الی کیسه ویرمکه قالقیشدی ،
حتی پاره‌لری آییرمغه باشلامش ایدی . چاوش باشینک ورودینی
طوینجه آقچه‌لری براقوب حرمه قاچدی . حرمدن ده طامه چیقهرق
اون آرشون یر آتلاوب (طوسون چاوش) نامنده کی قومشوسنک
اوینه کجیدی . بوراده تنها بر اوطه ده آرقه سی اوستی یاتوب اوزرینه
ایسکی بر حصیر اورتیدردی . چاوش باشی مرقومی تعقیب ایتدیکی
جهتله طوسونک اونده یاقه لادی . سیلی ، طوقات وزیرک سراینه
پوتوردی . سرایده کتخداسیله برابر حبس اوله‌رق جلاد (قره
غلی) واسطه‌سیله صیقیشدیرلدی . خواجه‌نک جن چاریمش پاره‌لرندن
دیوار ایچنده ، مردیون آلتده مدفون اون ایکی کوکم چیل آقچه
ویمش بیک غروشلق مصر پاره‌سی چیقدی . بونکله جلوس بخششی
ویرلدی . خالص العیار اولدینی ایچون خلق آره‌سندہ مقبوله کجهرک
(جنجی) پاره‌سی نامیله شهرت بولدی . خواجه‌نک چیقان نقدی اوچ

یغندن فرنگ دوناتلارینه ، دوناعامر مقابلہ ایده‌مر اولمشیدی . یوز قرق پاره
کیدن عبارت اولان دوناعای دولت علیه امر محافظه ایچون (حانیه) پدشکاهنده
لنکرانداز ایکن لیمانک ایکی طرفنده طوبلر وضع ایله محافظه‌یه اہتام اولندی
اتنادہ وندیک (سوده) یه امداد ضمننده کلش اولان یوز پاره (چکدیری)
و (پورس) و (ماونہ) مقوله‌سی سفائی میدان اوقویہ‌رق اطرافده طولاشوب
طورردی . ورمدت صکرہ (حانیه) خارجنده بولنان (جزائر) کیلریله سفائی
سائرہ اوزرینه وندیک دوناتاسی کلوب کیلره و قلعہ یه برخیلی طوب آندقدن
صکرہ سفائی اسلامیه‌نی احراق ایچون بش قطه آتش کیسی صالیورمشیدی .
لکن هنوز چاء دن اول آتش کیسی اولدقلری بیله‌رک قانجه‌لر ایله دوندریلوب
ضررسز کندی کندیلرینه باتمشلردہ (سوده) قلمه‌سنک تسخیری قابل اوله‌مدہ
یغندن کربدک قره طرفلریه تعرض اوله‌رق برخیلی محارری فتح اولدی و ایام
شنادہ فورتنه طهوریله حانیه اوکنده برخیلی سفینه‌مر غرق و تلف اولدقدن

بيك كيسه اولوب براوقدر قيمته سموري، پارچه‌سی، تحفی، آلتون کوموش اواتیسی جملهٔ مصادرہ ایدلدی. اشیا واملأکنه طوقونلیوب (ابریم میرلوانلی) ایله مصره سورولدی. میخالیجه وارنجه (نقریس) دن مضطرب اولوب اوراده قالدی. فقط بر مدت صکره تاتار خاننک شفاعتیه خانه‌سنده اوطورمغه مأذون اولدی ایسه‌ده سلطان احمد‌ده‌کی سپاهیلر وقعه‌سنده فتنه وفساده قالقیشدیغندن کیزلیجه اعدام ایدلدی. کربده «قندیه» محاصره‌سی و محاربه دوام ایدیوردی. سردار (حسین پاشا) دونانما، عسکر، ذخیره، موجب ایستیوردی. دیگر طرفدن آناطولینک شفا بولماز بر دردی اولان شقاوت اربابندن (حیدر اوغلی) ایله (قاطرچی اوغلی) نام شقیلر تأدیبلرینه کیدن (احمد پاشا) بی اسیر ایدوب اعدام ایتدیلر.

صکره اول سنه‌نک بهارنده دخی وندیک دونانماسی کرید یوللرینی قطع ایدرک ایسته‌یلدیکی کبی کریده مهمات نقل اولنه‌میوب سنین آتیه‌ده دخی وندیک دونانماسی بوغاز (کلیبولی) خارجه کلهرک لئکرانداز اوله کلکله دونانمای هایون آتی دکره چیقاماز اولدی.

[عثمانی تاریخلری نمونه‌لرندن - جودت پاشا تاریخی]

۱۶۶ — فأنده

عثمانی تاریخی نمونه‌لری

مأصال — سمور مراق

(ایوید) «ساکن» «ویوده» قیزی دیرلر فالجی بر عورت وار ایدی. منتظم سوزه قادره ویکیدن حکایه دوزوب سویله‌مکده ماهره ایدی. خاصکیله دخول ایده‌رک حکایه‌سندن حظ اولمغه پادشاه حضرتلرینه (سلطان ابراهیم) تقرب ایدوب هرکیجه حکایه ایله اکلندیردی. برکیجه انشای نشاطلرنده: زمان

— ۲ —

سلطان احمد جامی وقعه‌سی — پادشاه صغیر اولدینی ایچون صوفی محمد پاشا ولیعهد و مستقل ایدی . برنوع غرور ایله دیوانه کلیوب سرایده اوطوردی . خزینه‌ک ایراد و مصرفی تدقیق ایتدی . مصرفی آزالندی ، براتلری یوقلادی . بومیانده سپاهه لطف ایدوب دیرلکری کسپاش بیگ سپاهی‌بی کزیده کیتمک اوزره تصحیح ایتدی . فقط سپاه اسکدارده و سائر محالرده طویلان‌دیلر . بونلر کزیده کیتمه‌مک و سلطان ابراهیمک هانکی فتوا ایله قتل ایدلدیکنی آکلامق کبی دعوالرده بولندیلر . بر طرفندده استانبوله طویلانغفه باشلادیلر . آرم‌لرنده سنجاق بکلرندن برندن رشوت آلدینی شایع

اواغده شویله ر پادشاه وار ایش ، لباسی و سرائیک فرشی و یاصدقلری و پردلری جله سموردن ایش . بویله ایش دیو ثنا ایدره‌ک طبع هایونی پرشوق ایدوب ، پادشاه حضرتلریده میل ایدوب جمعه اهتام تام بیوردیلر . تکرار وزرا و علماک معزول و منصوبلرندن و شیخ الاسلام و قاضی‌مسکرلرک هر بریسنندن سموردن مصنوع اول لباس شاهانه‌ک (سلطان ابراهیم ایچی طیشی سموردن مرصع دوکه‌لو برنوع لباس اختراع ایش ایدی) بریسی رکاب هایونه اهدا اولغق فرمان بیوردی (۱) . عدم قدرت اظهار ایدنلره دیوان چاوشلری تمین اولنوب جبراً تحصیل ایتدیلدی . غلطه قاضیسی شیخ الاسلام زاده (محمد چلی) عالم ، متصوف برر جل عارف ایدی . بر بونجه‌یه برعبا خرقة و برمولوی کلاهی قویوب وزیر سرائنه واردی . ابتدا تذکره اول شای زاده‌یه بولوشوب :

— افندی بن کورک ویرمه‌ک قدر دکم ، شو خرقة ایله کلاهی کیوب منصبدن واز کچرم دیدی . شای زاده خبری ابلاغ ایتدکه وزیر اعظم چلی‌بی حضورینه کتیروب :

— افندی ، نیچون بویله خشونت ایدرسک ، پادشاهی بیلزمیسک ؟ باباک ویردی ، سن نیچون عناد ایدرسک ؟ دیدکده :

اوله رق کړیده کیدن بیک سپاهی (بیقلی محمود) نامنده مفسد بر سپاهینک سوزیله دوندیله. غلطه سراینده بولان خدمه دخی آجلقدن عصیان ایدره رک طیشاری به جیقوب خانلره طاغیلدیلر . سلطان ابراهیمک خلای سپاه واسطه سیله اولدینی ایچون براز یوز بولشیر ایدی .

الحاصل مسئله بیودی . سلطان ابراهیمک قتلنده بولان وکلا قتل اولمالیدر دیمکه باشلادیلر . فقط طرف دولتدن یکیکچریلر سلاخلاندیرلدی . بولره مقابله مشر و عدر طرزنده فتوا ویرلدی . سپاه بونی ایشیتدکلرنده یوله کایر اولدیلر حتی اسکداره کچدیلر سه ده سوء تدبیر غلبه ایدره رک بیقلی محمودی ایسته مک ، قول چیقارتوب کویا کوزقورقوتمق ایچون سلطان احمد جامی عمارتنده سپاهی قیافتده اوج فقیری طوتوب شهزاده جامی اوکنده علناً قتل ایتدیرمک ،

— بایام منصبی خوفندن ویرمش ، بن بوکون غلطه به نائب کوندرمدم ، بن سلطانمندن رجام بودرکه بنی پادشاه حضورینه کتوره سکر ، آکا دخی جواب ویرهیمکه بو طریقه مصادره علما ، اولوالامر مناسب دکلدیر . غایتی بکا اوج حالک بری اصابت ایدر : اگر قتل ایدر سه شهادت جانمه منتدر ، اگر نفی ایدر سه ، ایکی آیه قریبدر استانبول زلزله دن خالی دکلدیر ، بواسلوب ایله بر کون یره کچر ، بوشهرده بولنامق غنیمتدر . اگر عزل ایدر سه بوکون بن نائب کوندرمدم وشو خره وکلاهی کیهرم .

جوابی ویردی .

پدرم مرحوم سردار محمد آقا نقل ایدرکه : کربددن کلن (قره مراد) آفا که وحیه القیافه وطویل القامه ، اوجاق آغالرینک عهده سی بر قورقونج آدم ، بش یوزدن متجاوز یارار توایی وار ویکیکچری اوجاغی صوماً سوزین طوتار بر مرد متمین ایدی . برکون مجلسنده حاضر ایدم . دقتدار جانبدن بر باقی قولی کلوب اتکنی اوپدی و البته دیوان تذکره سنی ویردی . بونه در دیه سؤال ایتدکده :

— سلطانم حضرتلرندن مطلوب لولان ایکی سور قباچه وشو قدر عنبر وشو قدر نقد کیسه ، امداد میری ایتکز ایچون کوندردیله . لطف ایدوب بر

سپاهك بولندينى خانلری باصمق کبی مناسبتسزلکلر ایشی آزدیردی. وزیر ومفتی بی اولدیرمدکجه بزه راحت یوقدر دیوب سلطان احمد میداننه طویلاندیلر. وزیر محمد پاشا دخی استانبول قبولرینی قباتدی. بیقلی محمود، عونہ سیله اسکداردن سفینه لره یینوب کلدی. بوکروه آره سنده جلبلرده وارایدی. پادشاه طرفندن: طاغیسونلر بن ایکیسنی دخی عزل ایدرم دیه خط هایون کلدیسه ده دیکله مدیلر. علمانك ویردیکی نصیحتلری ده اصفا ایتمدیلر. فقط وزیر اعظم ایله مفتی یکیکچری بی کندی طرفلرینه آلمغه موفق اوله رق حتی: فتوا المزده در، جمله سی قیراز، بوجنکه حاضر اولیان کندی کافر، عورتی بوشدر، دیه باغیره رق آنلرده یکیکچری میداننه جمع اولدیلر. سپاهیلر، یکیکچریلر طرفندن کوندریلن بشنچی دوه چیلر چور باجیسی (محمد آغا) بی پاره لدیلر. بونك اوزرینه یکیکچریلر ایله عجبی اوغلانلری اوکده،

کون اول تسلیم بیورک. دیدکده قره مرادك کوزلری طاس پرخونه دونوب متهورانه جواب ووروب

— وار دقتدار افندی یه سویله، بن کریددن کلام. اینجه پرداخت باروت ایله یاغلی قورشوندن غیری برنسنم یوقدر. سمور و عنبر آدینی بز ایلدن ایشیدیرز، کورمه مشز، آنچه دیر ایسهك بورج ایله آلوب خرج ایدیبورز. بزدن سلام ایله بویله سویله. دیدی: باقی قولی تکرار جواب ایدیم صاندی، چیق دیو برحایقیردی که اوطنی زلزله یه ویردی. [نعیا]

۱۶۷ — فائده

بر وزیرك قتلی حکایه سی

وندیکیلر بوسنه حدودندن اوتوز پاره قلمه وپالانغه آلدقلمری کبی دونانمانك

علما ایله وزیر اعظم آرقهده یوریهرک وزیر خانی اوکنه کلیدلر . یکیچریلر قلیجلی چیقاروب هجوم ایتدیلر . جلبلاروق آتیورلردی . نعیما دیورکه : (برمدت صکره میدان آق صقاللو وقره صقاللو وتازه ایچ اوغلانی کله لرله مالامال ، اولولردن کومه لر پیدا اولدی . سپاهیلیری جامعه طقیدیلر . مفسد (بیقلی محمود) آخورقپودن قایغه یینه رک اسکداره قاچدی . دیگر زوربالرده برر بهانه ایله صاووشدیلر . جامعهه قالانلر طیش ، ایچ حولیده ، قپو ، پنجره ، منبر ، محراب اوکنده قلیجدن کچدیلر . برحیات قالانلر مناره لره چیقوب امان دیلدیلر . بووقه سپاهک حیثیتی پک زیاده قیردی . کوریلورکه تدبیرسزک یوزندن دولتک ایکی قولی مثابه سنده اولان عسکر بربری قیردی . حتی بوغالییت اوزرینه یکیچری اوجاق آغالرینک (بیغنی بالطه کسمز) اولدی . صوفی محمد پاشایی اله آلدیلر . وزیرمستقل بونلره مغلوب و محکوم ایدی .

بوغازدن طیشاری به چیقهمیشی ، علی رشوت آلق ، خلقی قورقومتی ایچون عبوست کوسترمک ودرحال جزا ویرمک کبی حاللر وزیر اعظم هزار پاره احمد پاشا علیهنه بیوک بر حصومت توجیه ایله مشیددی . بو پاشانکده کتخدا آرناوود احمد ، تذکره جی شامی زاده محمد ، چاوش باشی کزکردن طوراق ، سلام چاوشی صاری مصطفی وامثالی عونهمسی وار ایدی . بونلرده خلقی دوکر ، ارباب مصالحه اشکنجه ایدر ، حتی اغنیایی مصادره ایله قورقودیرلر ایدی .

احمد پاشا ، سلطان ابراهیمک خلعدن برکیجه اول آغالره علماک طوپلانده جقلرندن خبردار اولنجه نه یاپه جغنی شاشیره رق تلخیص جیسی (عبدی چلبی) و محرم غلامی (خلیل) ایله کوتوره جکلری قدر بر فاج بیک فلوری آله رق تبدیل قیافتله آقشامدن صکره یوله دوشدی . اولا سلیانیه ده بردوستنک خانه سنه کیتدی ایسه ده قبول ایدلیوب (دلی برادر احمد) آغانک اوینه واردی . آغا صاقلادی ایسه ده ، پاشانک سراینده کی اوشاقلرینک کندی خانه سنده اولدیفندن خبرلری بولندیغنی آکلاخیجیه اوده باشندن صاودی . پاشا بورادن ده (اوزون علی) آغا منزله کیتدی . علی آغا سوز پهلوانی بر حریف اولدیفندن :

بیقی محمود (یکشهر) ده یاقه لایوب قتل ایدلدی .

(آق شهر) طرفنده توره بن حیدر اوغلی (قره حصار) ی باصوب
یقما ایتمش ایدی . (اسپارطه) یه صالدیردینده اهالی نه ایسترسه
ویرم دیه طور دیردیلر . مرقوم شهرک طیشاریسندده ذوق و عشرته
طالبینی اتاده اوزرینه هجوم ایدهرک یارملی اولدینی حالده طوتدیلر .
استانبوله کوندردیلر . حیدر اوغلی صلب و دیگر عونہ سی قتل ایدلدی .
(کرید) ده بولتان عسکرک حالی اینی دکل ایدی . (قندیه) محاصره سندن
ال چکمشلردی . وندیکیلیر (سوده) لیمانه عسکر دوکدیلر ایسه ده
(طوز) له ده مغلوب اولدیلر . فقط احوال عمومیه کیتدکجه قنلاشیوردی .
وزیر اعظمک یکیچری آغاسی مشهور (قره مراد آغا) ایله آره سی
آچیلدی . فرانسزلرک کریده امداد ایدمه جی خبری آلدی . استانبوله
یکیچریلر تجاوزات و تعرضات عرض شکنانه ده بولنیورلردی . کرید

— سزی صافلا بیم اما محبکز اولدینمی بیلیرلر، اوجکه بنم خانه می آزارلر،
آتک ایچون تهلکده قالبرسکز دیهرک آتلا دی . زوالی دردمند بورادنده
مراد پاشا تره سی اوکنده ساکن (حاجی سهرام) نام حیلہ کارک اوینه کیتدی . بهرام
صورت قبول کوسترمکله برابر بر طرفندنه وزیر جدید محمد پاشایه خبر ویردی .
محمد پاشا دخی قرق الی آدم تعین ایدوب یاقه لاتدی . آدملری و آلتونلریله
برابر کتیرندی . اولا حقنده حسن معامله ایلدی . احمد پاشا، صوفی محمد پاشایه :
— باباجنم ، بکا قییمه ، اهل و عیالم ایله بنی کعبه یه کوندردیه یالوارمغه
باشلادی . صوفی ده :

— الم چکمه ان شاء الله برشی یوقدر . قول طائفه سنک بویه حرکتلری
اوله کلشدر . همان علاجی بذل مال ایتمکدر . دیدی وحرری اولامقله پاشایی حرم
دائره سنه یوللادی . بر طرفندنه مفتی یه خبر کوندروب فتوا سی آلدی .
احمد پاشا ملحم آدم اولدینی ایچون طور میوب آشلامه صو ایچیبوردی . بو
اتاده محمد پاشانک کتخداسی محمد آقا کلهرک اتکنی اویدی ، کندیسنه :
— صاحب دولت باباکز سلام ایدرلر، الم چکمه سونلر ، مرادمز آنلری

ایچون سکسان کمی تدارک ایدیلهرک قپودان دریا (ونیق احمد پاشا) قومانداسیله کوندرلدی . وکلای دولت آره‌سنده ایسه منافسه وار ایدی . ینه دهشت و فترت علامتلی کورینیوردی . آناطولیده (قاطرچی اوغلی) ، (آق یقالو بکراوغلی) (نیکده) طرفلرنده کی سپاه زوربالرندن (کورچی عبدالنبی) یوللری کسورلردی .

دونانما (چناق قلعه) دن چیقدقدن صکره وندیک دونانماسنی برمدت تعقیب ایدهرک (ساقیز) لیمانه واردی . (فوجه) یه عزیمتده وندیک دونانماسی لیمانک بوغازینی کسدی . وقوع بولان محاربه‌ده کیلرمزدن بر قسمی باتدی . بعده ساقیزه چکیلوب اورادن دخی مصردن کلن کیلرله کریده کیتدی .

صدراعظم محمد پاشانک برطرفدن والدیه سلطان ایله ، دیگر طرفدن دخی یکیکچری آغاسیله آره‌سی آچیلدی . دونانمانک (فوجه) ده اوغرا دینی

ورطه‌دن تخیلصدر اما مالسز قول رضاسی ممکن اولماز . کندیلری ایچون یاییله‌جق شی نه‌مقدار ماللری وار ایسه بذل ایدوب مجموعنک دقتینی تسلیم ایتمکدر . دیدی ، احمد پاشاده قلم کاغذ ایسته‌دی . اوج یوزکیسه‌ک مال یازوب بودر دیدی . محمد آغا ، قورناز :

— بنم سلطانم ، بو اوج یوزکیسه بویاقینده جمع ایتدی‌ککزددر . بونکله اولماز . بوبابده کتم ایتوب مالکزی جانکزه سپر ایدیکز دیهرک اوج بیک کیسه یه چیتردی . کتخدا برازدها اصرار ایدنجه قوینندن برکیسه ایله بیک و (عبدی) دن اوج بیک و (خلیل) درده اوج بیک فلوری چیقاروب :

— صاحب دولت بابامزه هدیه اولسون ، غیری برآچه تقدم یوقدر . دیه یمین ایتدی . محمد کتخداده :

— یوق سلطانم ، پاشا باباکز کندوسی ایچون سزدن برجه ایسته‌مز ، آنک مرادی عسکر فائله‌سنی دفع ایتمکدر ، بونی‌ده یازیکز دیوب یازدیردی . محمد پاشا دقتی آلدی . احمد پاشانک قنواسی‌ده کلتشیدی . بیچاره حرمدیه متصل

فلاکت استانبوله واصل اولنجه وزیرك نقصان تدارکنه حمل ایدلدی. والدہ سلطانك مداخله سیله محمد پاشا عزل ایدیلوب یکیچری آغاسی (قره مراد) وزیر اعظم اولدی. محمد پاشانك مملکی میری به آله رقی (معلقره) به نفی ایدلدی. کتخداسی و کوچك دفتر دار (شامی مراد) بوغولوب دکره آتیلدی. حتی کندیسیده منافسانده قتل اولندی. (کورجی عبدالنبی) زیاده سیله قوت بوله رقی (قونیه) به کیردی. (قاطرچی اوغلی) دخی کندیسینه التحاق ایلهره اون بش بیك کشی ایله استانبول اوزرینه یوریدی.

دقت ایدیور میسکز؟ مملکت نه حاللره کیریور. هنوز آسایش اکمال ایدیله میوب اشقیا ایله اوغراشیلور. ربط و ضبط بلادہ تقید ایتیهرك والیلکله، متصرفلقلری صائق، کلندن کیدندن رشوت آلق، وزیر اعظملی قتله بدل قبول ایتمک، ایسته نیلیدیکی زمان قتله فتوا ویرمک

بوزلو صو ایچوب باشنده کی خرتاوی دستارینی قفسی صاردرمق کبی شاشیقنلق علامتلی کوستردی. خلیل ایله عبدی به: سز یورغو نسکر، یاتیکز دیدی. کندیس ی اسنه یوب کوز آچوب بومقی ایله مشغول ایکن کاتب بو طور علی نامنده بری دیزینی دورندی. پاشا کوزینی آچنجه دیزینی اوپوب:

— بیورک سلطانم دیدی. احمد پاشا هول جان ایله صیچراپوب،
— زه به؟ دیدی.

— عسکر، سزی ایستور. پاشا باباکنز آره کزه کیروب سزی قوتاره جقدر. بیچاره پاشا، ظلم ایله جمع ایتدیکی مالی دشمنلرینه قایدردقدن صکره کنه ووبلیده بویننده قالمشیدی. مردپوندن ایننجه صاغ قولتوغنه برآدم کیردی. دونوب کوردی که قره علی (جلاد). درحال:

— های کافر قجه اوغلی، دیدی. جلاد کولهرك:

— های بتم دولتی افندم، دیه ا کیلوب کوکسنی اوپدی. صول قولتوغنده جلادك شاگردی (حمال علی) کیروب سرای وزیرك آخوری قپوسنه

ایله اداره اولتان بر حکومتدن بو حاللردن باشقه نه امید ایدیلیر ؟
 اوج قطعه اوزرنده یاری دنیا قدر مملکته مالک اولان بردولت (کوسم
 سلطان) ایله (قره مراد) ک آئنده قالمشیدی . پادشاه سکنز یاشنده . والده
 سلطان اتباعندن بری تخت آرقه سندن نه سویلر سه آئی سویلیور ،
 هنوز یازی یازمنی مشق ایدیوردی . حتی برکون قاضی عسکر (عزیز
 افندی) یه ، ده رشوت نه اولدیغنی بیلمدیکی حالده بالتعلیم :
 — ایشیتدم ، آچه و رشوت آنورمش ، نیچون آلیورسکز ؟
 دیمش ، اوده :

— جانم افندم ، سکا بونی کیم اوکرتدی ؟

دیه اکلنمشیدی .

یکیکچری ایله سپاه باریشدیر یله رق (اسکدار) طرفنه کچیلدی .
 نیجه ترددلردن ، نیجه مشاوره لردن صکره حرب اولتوب نتیجه ده
 (کورجی نی) (نیکده) یه ، قاطرچی اوغلی (سکود) طاغنه ، همپاسی
 (قزاز احمد) (آقنهر) دوندیله .

توجه ایتدکلرنده پاشا برکمره ایرکیلدی . طوردی . اوزمان (قره علی) کندی باشنده
 اولان قرمزلی فس قیه نی چیقاروب بلنه صوقدی . وزیرک دستارینی باشندن
 قاپوب کندی باشنه کیدی . زور ایله آخور قپوسی ایچنه سوروب قفا سنه بر
 یومروق اوردی . احمد پاشا دیزلی اوزرینه چو کدکه حاضر ایتدیکی کندی
 بلندن چیقاروب حلقه سنه بیچاره نک کردننه طاقدی . او جلری کندیسی ایله
 شا کردی چکوب صیقیدیلر . پاشا اوئاناده بیله یالکیز :
 — های کافر قجه اوغلی .

سوزندن باشقه بر شی سویله مدی . جلاد سیلکدن صکره آرقه سی اوستی
 دوشوردی ، ایشنی بیتیردی . بعدده جلاد البسه سنه صویوب میتنی اوزونلامه سنه بر
 بارکیره باغلادی . شا کردی بارکیری یدهرک ، کندی آرقه دن قیر باجله سورهرک
 آت میدانده کی معهود چنارک آلتنه کتیردی . شهر ایلدی . صبا جلین مشهور

عقیب وقعه ده شیخ الاسلام (عبدالرحیم افندی) والدہ سلطان
وصدراعظم (قرہ مراد) پاشانک مشورتیہ عزل اولندی. پادشاہ کندی
ایله خط هایون یازوب مسند مشیخت (بہائی) افندی بہ ویرلدی. «
زمانہ اشقیاسنک رذالته باقک :

قاطرچی اوغلی (مدرنی) قربندہ (آطہ) نام قصبہ بی ایکی یوز
قدر عونہ سیلہ باصدی. قتل وغارت واحراق ایدہ رک اہالینک (قلہ) بہ
قبادقلمری قاربیلدن ایکی یوزینی کندی آدملرینہ توزیع ایلدی ،
ایکی کوزل قیزک صاچلرینی کسوب ارکک قیافتہ صوقورق (سکود)
طاغہ چکیلدی. (کورچی نی) ایلہ آدملرینک طوتولوب قتل ایدلمسی
ایچون ولایاتہ امر کوندرلمشیدی . (قیرشہر) بکی مرقومی طوتوب
کسیدی، (قرزا احمد) دہ آقشہردہ طوتولوب استانبولہ (پارمق قپو) دہ
آصیلدی .

کریدہ کیدن (ونیق احمد) پاشا دوناما ایلہ عسا کر عثمانیہ بہ یاردیم
ایدہ جکنہ کندی باشنہ ایش کوروب شہرت قازانقی طمعنہ دوشہ رک
حتی (سودہ) قلہ سنی قایقارلہ آلق تصورندہ بولندی ، قرہ دن

صہتسیردن روم ایلی قاضیمسکری مصلح الدین دخی کرک شیخ الاسلام وکرک
دیگر علما طرفندن کلہ دیہ ویریلن نصیحتلرہ رنما سلطان احمد جامعہ کلش
ایدی. اورادہ کنندیسیلہ علمادن برقاچی آرہ سندہ ظہورایدن مناقشہ نتیجہ سندہ
عسکر اوشوشہ رک بارہ پارہ ایتدیلر . حتی یوزی قوی یاتیروب مکشوف المورہ
براقدیلر . بعدہ سوروکلیہ رک احمد پاشانک لاشہ سی یانہ قوبدیلر . زمانک
انصافہ باقک کہ اسان یاغی وجع مفاصلہ (روماتیزم) اییدر دیہ خلق آرہ سندہ
شایع اولان برروایتہ اتباعاً یکبچری قیافتندہ برحریف احمد پاشانک - شیشمان
ایدی - اتی، یاغنی پارچہ پارچہ کسوب ہر پارچہ سنی بشر اوزر آقچہ صاتمیش
وآنک ایچون متوقایہ (ہزار پارہ) دینلمشدرہ . نمایا: بوجزای معنوی ایچون (احمد)
پاشا مناصب وارزاق ناسی پارہ ایلہ صاناردی) دیپورد .

نزد بانلرله قلمه به چیمق اوزره هجوم ایتدی ایسه ده قلمه دن آتیلان برکونله باشنه اصابته کوتوردی . مع هذا اردوده روم ایلی بکلر بکی (سورنازن مصطفی پاشا) ایله سکبان باشی (محمود آغا) نك تشویقیله اختلال چیقه رق، عسکر سردار (حسین پاشا) نك سراینه هجوم و احراق و مشار الیهی قتله تصدی، مالی، جاریه لاری یغما ایتدیلر. فقط اك صوکنده مفسد لر پشیمان اولوب پاشایه یالواردیلر. ایکنجی دفعه وقوع بولان (قندیه) محاصره سی ده بر نتیجه ویرمدی .

سلطان محمد بوسنه ختان ایدلدی. شقی شهر (قاطرچی اوغلی) استیمان ایدرهك (بکشهری) متصرفی اولدی (!)

بو ائشاده اوجاق آغلاری امور دولته دخل ایتمکده و یکچیری کتخداسی عادتاً صدراعظم دن زیاده حکم سورمکده ایدی . حتی مراد پاشایه خبر کوندروب یا (كللهك و یا خود فراغت) دیدیرتدی. مراد پاشاده استعفا ایدوب یرینه قیا سلطانك زوجی (ملك احمد پاشا) - اوجاقونك عدم مداخله سی شرطیله - وزیر اولدی .

۱۶۸ - فائده

برپادشاهك خلعی و قتلی

وزیر هزار پاره احمد پاشا صدارتک صوکرینه طوغری استانبول بتون بتون قاریمش ایدی . خلك بیعتلنی، حاك کیتدکجه اخذ ایتدیکی وخامت حکومت سرکارنده بولنا نلرك نظر ادر اکنه چاریموردی . بوائشاده ایسه عجم شاهنه بر نامه هایون یازیله رق ایکی فیل ، بش یوز زربفت سراسر قاش ایتمار لایوب خلاف عاده بوستانجیلرله یوللاندی . سلطان ابراهیم والدہ سنك نصیحتلرندن دلکیر اوله رق « اسکندر چلی » باغچه سنه نفی ایتدیردی . حتی «ردوس» . نفی ایتمک قدر قالدیشدی . سرائک حرم طرفنده دخی بیوجک خشنود سزلق اماره لری کوریلوردی .

حکومت یواش یواش کندی ضعفی احس ایتش ایدی . حتی تجدید صلح ایچون نمنجه ایمپراطورینه یازیلان نامه ها بونده اولدن بری معتاد اولان «سن که نمنجه ایمپراطور یسک» یرینه «سن که نمنجه قرالیسک» یازلمش ایدی ، بونک اوزرینه ایمپراطور ایلچیمزله ملاقات ایتمه مش ومقصد تجدید صلح ایسه «سز که نمنجه ایمپراطور یسکز» یازلمه لیدر ديه نامه هایونی اعاده ایتشدرد. بونک اوزرینه (عصر، مدارا عصریدر) دینلوب ایسته نیلدیکی کبی یازلدی .

حال بوکه حکومت کندی کندیسنه ضعفه دوشیوردی . سؤاداره دن طور دینی یرده ارین خسته لر کبی اولمشیدی . نعیما (غریبه) عنوانیه یازدینی برفقرده دیورکه :

(بواننده خزینده ضرورت واردرد ، دیو ویرلن مناصبدن آلمان رشوتی صدراعظم پاشا قبول ایتوب روزنامه یره ایراد قید اولنقی بدعتی ظهور ایتدی . یقین زمانلره قدر سرتشیدر ديه نیجه وزیر وپاشا قتل اولوب نیجه دخی ممزول

سلطان ابراهیم هشیمره لری عایشه ، فاطمه ، خانزاده سلطانلر ایله برادر زاده سی قیا سلطانه قهر ایله معامله ایدهدرک جمله سنک املاک و محوهراتی آلمش و تحت نکاحنده بولان (هانشاه) سلطان نام تالی خاصکی به بونلری جاریه کبی قوللا درمقده بولنش ایدی . حتی «خاصکی» طمام ایتدی می سلطانلر مقام خدمتده طورور وال ییقامق لازم کلنجه قیا سلطان صابون و یروب دیکرلری لکن ، ابرقی طوتارلر ایدی . تاریخلر سزک و یرمش اولدینی معلومه کوره شوکونلرک احوال روحیه سنی آ کلایه بیلیرز . ۱۰۵۵ سنه سننده وقوعه کلن کسوف ایله خسوف و آنلری تعقیب ایدن ۱۰۵۸ سنه سی زلزله سی خلق آرمه سننده (زوال ، قتل و اختلال) علامتلی اولقی اوزره تلقی ایدلدی . بونلره علما و صلحادن بعضلرک کورمش اولدقلری رؤیالرده انضام ایتدی ! بزده افکار عوامی علیه چویرمک ایچون ذاتاً بوصایدیغمز شیلردن مؤثر القات و تلقینات تصور ایدیله مز . (نعیما) بیله منجمله که عائد استدلالاته دیولنیور .

هه هذا سلطان ابراهیمی خلغ و قتل ایدهدرک بواشارات سماویه دکل ایدی .

و مخدول اولمش ایکن ضعف حال و اختلال احوال بر مرتبه واردی که اول
تہمت عد اولٹان مصلحت، مدار امور دولت عد اولندی . (

دیک کہ اولجہ پاشالر مرتشی ایکن شواٹنادہ بالذات نفس محترم
حکومت مرتشی ایدلدی. ایشته سؤادارہدن بر نمونہ . کرچہ و ہلہ
خزینہ یہ ایراد کبی کورینورسہدہ بویلہ حاللر بر دولت ایچون نہ
بیوک ذلت ، نہ یمان فلا کتدر !

دیگر طرفدن ینہ اوجاق آغالریلہ صدراعظمک آرمسی آچیلہرق
ذاتاً بوزوق اداره بسبتون ملوث اولدی .

(قندیہ) قانلرایچندہ ایدی. و ندیکلیلر (بوزجہ آطہ) ایلہ (لمنی) پی ضبط
ایتدیلر (۱۰۶۰). پادشاہ بوسنہ ایلک دفعہ اولہرق کاغد خانہدہ آوہ
چیقدی. تاریخلر من بوسنہ لردہ (رعایانک حالی خراب وزبون وطشرہ
دیگر کون اولوب تحصیلات وقوعہ کلہ میوردی) دیدکلری کبی
(تحصیلات یوزندن دخی فقرانک فریادی آسمانہ چیقدی) دیورلر .

صدراعظم احمد پاشاک اوغلی نای بکک، مرحوم مصطفی پاشا کریمسی ایلہ سور
ازدواجنہ دعوتلی اولان مشہور اوجاق آغالرندن (بکٹاش آغا، قوحہ مصلح
الدین، قرہ مراد، قرہ چارش) وامثالی ایدی. چونکہ وزیرک کندیلرینی سمور
قبایجہ مسئلہسندن طولای دوکوندہ قیصدیروب اعدام ایتدیرمک املندہ اولدیغی
بیلیورلردی. آنک ایچسون تدارکلی کیتشلر ایدی. پاشانک (رجب) نامندہ کی
آغاسی کیزایجہ کلہرک :

— نہ اوطوریورسکیز؟ دولٹونک سزہ سوء قصدی وار . اولریکزدہ
بیلہ اوطورمیک، دیدی. مراد آغادہ :

— یابویلہ می؟ بز قولای قولای اولہ یز. آرتق یزدہ قباح قالمادی. دیوب
چکیلدیلر .

ایشته زایجہدہ کی (قران نحس) بونلرک احتماعی ایدی . فی الواقع مراد آغانک
باشندہ طولانیدیلر، عہد وميثاق ایتدیلرہ اورتہ جامعہ کیدوب اوجاق اختیارلریلہ

دیگر طرفند ده کرید سفری اوزایوب مشکلاتدن مشکلاته کیرمکه برابر دونانما تدارکی دخی مصارف عظیمه یی استلزم ایدیوردی . (بغداد) طرفلری ده آسوده دکل ایدی.

بر انکلیزک (ازمیر) ده بولان انکلتزه قونسوسندن ایکی یوز بیک آچهدن زیاده آله جنی واریامش . ازمیر قاضیسی (هاشمی زاده) قونسوسی چاغیروب تقریر دعوا ایلر . فقط قونسوس عهد نامه یی چیقاره رق (انکلتزه لوردن برینک ینه انکلتزه لوردن بریله ایکی یوک آچهدن ناقص دعواسی اولدقده اسلام قاضیلری فصل ایلله ، اگر ایکی یوز بیک آچهدن زیاده اولورسه انکلیز مملکته حواله اولنه) قیدینی او قور . فقط سر نجه او قور . قاضی قیزار ، مسئله یی شیخ الاسلامه یازار . انکلیزلرک ونیدی کلی یه قالیون ، باروت صاندق لری نه قانار . شیخ الاسلام (بهائی) افندی کاغدی وزیر اعظمه یوللار سه ده وزیر قورنازلق ایدوب مشغولیتدن بحث ایله کندی طرفندن رؤیت ایدلمسنی بیلدیرر . بونک اوزرینه شیخ الاسلام انکلیز سفیرینی چاغیردر . حقارت

اوطه باشیلرینی طوبلادیلر : پادشاهه تعلیم فساد ایدن وزردر ، آنی آرددن قالدیروب مستقیم بر آدم بولهلم قرارینی ووروب شیخ الاسلام ده عیناً بیلدیردیلر . جمعه کونی آغار مرتب و مسلح یکچیریلرله اورته جامعده طوبلادیلر . علمایه سلطان فاتح جامنده برلشک اوزره تذکره لر یازدیلر . قاضی مسکرلر ، ملار ، مدرسلر کلدیلر . اوجاق آغاری پرسلح تابعلری ، اوطه چور باجیلری اوطه باشیلرله جاممک ایچنه طولیدیلر . سپاهیلر ده کلدیلر . مفتی وزیر یی چاغیرتدی . پادشاه برخاصکی آغا کوندروب جمینک اصلنی صورددی . طاقیلسونلر دبه اسرار وپردی . مفتی ده : وزیر یی بزه تسلیم ایتسون ، یوقسه بوجعبیت طاعیلماز ، بزم شرعه سوزمن واردر دیدی .

بوندن صکره قره چاوش علمایی اورته جامعه دعوت ایتدی . بوراده : احمد پاشا مفسددر ، واجب القتلدر قرار یی ویرلیدیکی کپی دقتدارلقدن معزول مولوی محمد

آمیز خطا بلرله قونسوسک عزانی طلب ایدر. سفیر: آنی ین نصب ایتمک که بن عزل ایده‌یم، دیر. شیخ‌الاسلام بتون بتون قیزار، — وندیکیلرله کمی، باروت صاتیورسکز، بوزه دشمنلقدیر، دیر. سفیر: تجارت سربستدر. ایسترسه‌کز سبزه‌ده صانه‌لم جوابی ویریر. مسئله آزار. شیخ‌الاسلام سراپا حدت کسلییر. سفیری آخوره حبس ایدر. وقعه شایع اولنجه یکی چری آغالری طویلانوب: نیجه سنه‌دن بری برونیکلی ایله باشه‌چیقه‌مدق، حال بوکه انکلیز لر پک قوتلی برحکومتدر، هم ایلمچی به زوال یوقدر. دیه‌رک اطلاق‌یایی دفعه طلب ایدر لر سه‌ده شیخ‌الاسلام جواب رد ویریر. ینه طویلانیرلر، سراهه مراجعتله شیخ‌الاسلامک عزلنده اصرار ایدرلر. صدراعظم ذاتاً مفتیدن قور تولق ایسته‌یوردی، مقصودی حاصل اوله‌رق (بهائی) افندی عزل ویرینه حریص جاه روم‌ایی قاضیه‌سکری «عزیز» افندی تعیین ایدیلیر. ایلمچی‌ده حبس‌دن چیقار (۱۰۶۱).

فن تصرف کویا بویه ایجاب ایدیورمش کی متقاعدین، ضعفا

پاشایی زورله جلب ایدوب الی اوپه‌رک صدارتی قبول ایتدیردیلر بو ائناده ینه پادشاه طرفندن مصاحب طاووجی مصطفی پاشا کلهرک: جمعی طاعتسونلر، مؤلاری نه ایسه قرین قبول اولور. مفتی ایله محمد پاشا کلسونلر خبرنی کتوردی ایسه‌ده یانکیز محمد پاشا کیده‌رک کندیسنه زور ایله صدارتی قبول ایتدیردکرینی سولیدی. پادشاه: احمد پاشا ایچون دامادمدر، فصل ویره‌یم؟ تخلیصی سندن ایسترم دیدیکی جامعده آکلادی. بو اوله‌ماز دیدیلر. محمد پاشا تکرار حضوره کیره‌رک قورغه قورقه کیفیتی آکلانجه سلطان ابراهیم حدتله‌رک:

— بره کوپک قوجه وزیر اعظم اولق ایچون عسکری تحریک ایتدک. هله جمعی طاعتسون، بن سنک حقکدن کلیم دیه برقاچ یوسروق ایندیردی. محمد پاشا اوینه کیده‌رک مهری جمیته یوللادی، وقعه‌ینی بیلدیردی. (بکتاش) ایله (قوجه مصلح الدین) وزیرک سرائه کیده‌رک:

مسکینلر، علما و مشایخ، سادات و درویشان و ایتم و ارامل و کورلر
تخصیصاتی قطع ایدیلرک یوز یتیم یوک آقچه خزینیه مال ایدیلدی.
فقط اوتوز بیک کشتی ده آج بر ایلدی. براز صکره صدر اعظمک
(باغچه قیو) سنه قورد بر دینی قالیون حین تنزیله یا کلش مانوره ایدلدیکندن
طولایی دکره بآه رق الی کشتی بوغولدی. خلق، ظلم ایله یاییلان کینک
حالی بودر دیه لسان استهزایه آلدیلر. بو وقایع غیر مهمه بی سزه زمانک
احوال روحیه سنی ایجه آکلایه سکر دیه قیدایتدم.

ینه بو ائشاده قبودان (علی پاشا) قومانداسیله کیده یوزاللی مختلف
سفینه یوللانندی. دونما (دکر منلک) دتیلن بوغازده آلتش پاره وندیک
سفینه سیله حربیه طوتوشه رق کیجه سی (نقشه پاره) دنیلن آطه لر لیمانه
کیردی و ایرتسی صباح لیماندن چیقارکن ینه حربیه مجبور اوله رق
ترسانه کتخداسی و سائر بکلرله یکیجری قادر غه لری آلا رغه ایتدی لر،
بونلرک یارار سزلنی یوزندن بر خیلی قالیون دشمن انه کچدی. آنا طولی

— بزم کبی اختیارلر دین اوغرینه اولمکدن غیری نیه یارار، قالدی بو
ایشی باشه چیقارلم دیه ینه کتیردی لر. والده سلطان شهزاده لری ایجه محافظه
ایتسونلر مآلنده تذکره یازدی لر. قیو آغاسی ایله بوستانچی باشییه: بای حال
احمد پاشایی قتل، سلطان ابراهیمی خلع و شهزاده بی جلوس ایتدی رملک ایچون
عهد و میثاق ایتدک دیه خبر کوندردیلر.

جمیت: رشوتک فالقمه سی، خاصکیلرک پادشاهک یاندن کیتلری، وزیر
احمد پاشانک تسلیمی و سائر بی ایستیوردی. سلطان ابراهیم سرایک بر جلرینه
طویلر چیقارتدی. بوستانچیلری تیغ و تفنگ ایله تسلیح ایلدی. اوکیجه جمیت
جامعه ده قالدی. ایشته اوکیجه ده احمد پاشا اعدام ایدلدی. ایرتسی کون علی السحر
مفتی و علما و مدرسین، اواجاق آغاری عموم عسکری وزیر اعظم محمد پاشانک
اوکنه دوشوب آت میدانه واردیلر. یکیجری عموم مسلح ایدی. شهرده کی
شیخلرده کلشلردی. دکانلر قیاندی.

بکربکی (احمدپاشا) قالیوننده جنک ایدره رک شهید اولدی. (قندیه) قلعه سی عرض تسلیمیت ایتمک اوزره ایکن بوانهزام اوزرینه تکرار قوت بولدی .

استانبول، طشره هان هرکون یکی بر وقعه ایله قاریشیوردی . شقاوت بایراغنک بری یرتیلوب دیکری دیکلیوردی . بودفه دخی مشهور شقی (حیدراوغلی) طوتولوب کترین و خدمته مکافه (یکی ایل) وویوده سی اولان (حسن آغا) اوج سنه ایچون وویوده اولش ایکن یرینه بر باشقه سی تعیین اولمقلا استانبولده دردینی نه وزیر و نه ده سائر آکلاته میوب ذاتاً علوفه ایچون آیاغه قالمش اولان سپاهی لری اسکدار طرفنده باشنه طوبلادی . بولدینی یکیکچریلرک بورتنی قولاغنی کسه رک، یکیکچری آغالرینه منسوب کاربانلری طوته رق (قسطمونی) طرفلرینه کچدی . غریب دکلی ، وقتيله حسن آغانک دردسته کیتدیکی قاطرچی اوغلی شیمدی کندیسنی دردست ایچون سردار تعیین ایدلدی .

جامعه جله نك اتفاقيه مکه مکرمه قاضی بیاضی حسن افندی بی سراه کوندر دیرلر . پادشاه :

— ایشته وزیری اولدیر دیرلر، دها نه ایسترلر ؟ دینچه حسن افندی :
— پادشاهم سزدن شکایتلری بودرکه بونجه بیت المالی اسراف و ضایع ایتدیکر . بوسنه حدودینه دشمن کردی، حالا فرنک کیلری بوغازده . دوناتامز چیه میوره، استانبول محاصره ده قالدی .
— یالان سویلیورسک . دشمن بر کلیسا آلمش ، بوغازدن کیلر چوقدن کیتمشدر .

— ایشته وزیر سزی بویه آلداتمش ایدی . بزله ، پادشاهه یالان سویله میزه وزرا ، علما ، عسکر پادشاهزی کورمک ایسترلر .

سلطان ابراهیم جواب ویرمه دی . بیاضی دوندی . بده مصر قاضی اسعد صحن مدرسلرندن عشاقی زاده فصیحی چلی والده سلطانیه کوندریلوب جله نك

یکچیری آغاری فوق العاده شپارمش وهرشیته بورونلرینی صوقغه باشلامش ایدیلر . حسن آغا قاطرچینک عسکرینی (قونیه) طرفنه چکهرک (آفسرای) ده بوزدی .

— ۲ —

خروج اهل سوق — یکی جامع وقعه سنی درخاطر ایدک . بووقعه نتیجه سنده سپاه نیدیکمز عسکر فنا حالده زده نمیش و یکچیری به حس قلب کلش ایدی . بوندن مالیه مأمورلری ده استفاده ایتک ایسته دیلر . (میری به سکسانه آنسان غروشی عسکر معاشنه ینه سکسانه ویرمک حفاقتدر . زیوف آتجه به تبدیل اولنورسه بیک کیسه ده لااقل اوج یوز کیسه فرق حاصل اولور . بو بسوک کارددر) دیدیلر . حالا زمانمزده موجود و مالیه مزله مسکوکاتمزک دوزلمش اولدیفنه دلیل علی اولان صرافلره یهودیلره مراجعت ایده رک خالص العیار پاره لری سیلیک ، عیاری نقصان پاره لرله دکتیدیردیلر . آرناوود . لقده بیله عیاری ناقص آتجه لر کسدیروب کتیرتیدیلر . دقتدار اولان امیر مصطفی باشاده عین حیل به مراجعتله یکچیری آغارینی چاغیروب مشورت ایتدی .

اتفاق ایله پادشاه خلع اولنمغه قرار ویرلشدر . جمهوره مخالفت جائز دکدر . بیوک شهزاده سلطان محمد بیعت ایچون جامعه کوندرلسون . دیدیرتیدیلر . والدده جامعه جلوس اوله کله مشدر ، سرایه کلسونلر دیدی . بوستانجیلرک ساحلی اوله رق ایچیری سرایده طور دقلری خبری اوزربنه مدینه قاضی سی سیرک زاده عبدالرحمن افندی کیدوب بوستانجی باشینی یوله کتیردی ، حتی برابره آلوب کلدی . والخاصل جمهور قالقوب سرایه توجه ایتدیلر . باب هایوندن کیروب شیخ الاسلام ایله قاضی عسکرلر ، مصلح الدین ، مراد آغا حرم خاصه دهلیزینه قدر کیتدیلر . والد سلطان باشنه سپاه ابرشم دستمال اورتمش ، برسیاهی خادم یلیازه صالایوردی . جمله سی ال باغلا یوب طور دیلر . والد سلطان اولا آغاره خطاب ایدوب :

— هر بیکز بوخاندانک پرورده احسانی دکلیسکر؟ بویله فتنه اوایندیرمق انصافیدر ؟ دینجه قوجه قورد مصلح الدین آغلار کی سوزه باشلایوب :

(بفرد) ده ، (بوسنه) ده آغالرك آدملى طرفندن كسد بريلوب كتيردكلرى زيوف آتجه لرله حق ميخانه جيلردن جمع ايديلن قزل قيريق ياره و آتجه لردن هر يوز اون سكز آتجه بر آلتون اولق اوزره يوز يكرى بيك آلتون جمه قرار ويرديلر . آكلامالى كه اهالى به نه قدر جور واذا ايديليور . اداره حكومت نه كي سرتكپ و وجدانسز آدملى لرلر نه بولونيور . (بويله بر حال دور سابقده مالىه نظارتنده عينا جارى ايدى . محاسبه جيلر ، وزنه دارلر بياسه دن سيليك غروش ، چاريك ، مجديه طولايوب اصحاب معاشه ويرلردى .)

بو ياره لر دفتر دار پاشانك قوناغنده بيغيلدى . ارباب حرفه توزيع ايچون بدستانه كوتورديلر . بدستان كهياى بو ياره لى اصنافه كوستردى . اصناف قبول ايتيوب وزير كيتديلر . ديديلر كه :

(دولتر وزير ، بز بويل اون دوت تكليف چكدك . « دولت ايسته ديكي فرمان وركو تكليف ايدردى » كساد ايسه جانمزه كار ايتدى . عوارض وساير تكاليف معهوده دن غبرى آغالرك (يكيچرى) قره دكزدن كله سفينه سفينه باقر ، شبه ، فندق ، طوز ، ازمير و آق دكزدن كتير تدكلرى شايقه شايقه صابون ، ديمى ، ساقز ، بوغاصى فلان فلان يرله طرح ايدوب قاتقات بهالرخى آلديلر . بو قدر ضرر چكديرديلر . حالز دكركون اولوب دكلر بخر كراستدن عاجز ايكن بويله زيوف آتجه نك يوز اون سكزينه بر آلتون ايسته مك نه ديمكدر ؟ بزم قدرتيز بو قدر .

— بنم دولتلو سلطام ، كرچك سويليورسكز . بنده كز وجله منر بودولت عليه نك بك جوق نعمتنه مظهر اولمشدرد . خاصه بن بر قزل عبا ايله كلدم . سنم سكسانه قرييدر . بودولتدن بى حساب نمترلر مظهر اولمشدرد . بو نعمتك شكرخى ادا ايتك اوزرمنه واجب اولقله خاندانك اختلالنه طاقت كتيره ميورز . كاشكى بو كونلرى كورميه يدم . بويله خصوصلرده اوك آياق اولمى بختي ايسترم ، نيه طعمم ، كيجه احتياج واردر ؟ رتبه ومنصب طالبي ده دكل . جله سندن ال چكوب دولته خير ودعا خدمتمنده يم . اما بنم دولتلو سلطانم . الحمدالله مسلمانز . پادشاهمرك حركت وسلوكى حدود شرع وعقلى آشدى . عاله اختلال كلدى . سوء قريس ايله علاج قبول ايتمز درجه به كلدى . هر طرفدن دشمن پاش قالدردى . حالا بوغازده قلمه كي بخش سكسان حربى سفينه لرى ياتيور ، آق دكز قبولى قبلى . پادشاه ايسه بولردن غافل ، ذوقنده ، جمع مال واسراف وارنشا ايله مشغول .

احمد پاشا بونلری: (بره کافرکدیلر!) دیه قوغدی. اصناف دکانلرنی قیایوب شیخ الاسلام عزیز افندی به کیتدیله. آکا: بزم حالمزی پادشاهه آکلات دیو زور ایدهرک بارکیمه بپندیروب سراپه هجوم ایتدیله. اوکلرندهری دلال واری: — امت محمد بزم اولان ظلمه در. آراسمه قلیج کپردی. دکانلرکزی قپایک. دیه باغیربیوردی.

دکانلر قپاندی. مفتینک اطرافنده اول بیک کشی وار ایدی. بو هیئت سراپه طولدی. سلطان محمد تخته چیقوب حاللرنی صورودی. آکلاندیلر. پادشاه وزیر ی چاغیرتدیهده وزیر قورقوسندن کله میوب تلخیص حسینی یعنی کاتبی کوندردی. طاشلایوب یاره لدیلر. نتیجهده سلطان سلیمان قانونی زمانده اولان ویرکوردن ماعداسی عفو اولندی، لایینه فرمان ویرلدی. فقط اصناف ینه طاغیلما دی. بونلرک ایلری کللری باشلرینه طوپراق صاووروب فریاد ایدهرک: — پادشاهم ظلم ایله عالم خراب اولدی. سکا بیلدیرمزلر. وزیر کتم ایدر. اون آلتی کشی وار که سکا پادشاهلق ایتدیرمزلر. بیت المال و میری به عائد اموالی یرلر. (قره چاوش)، (بککاش آغا)، (کتخدایک)، (صامسونجی صاری کاتب)، (دلی برادر)، فلان فلان بونلر ظلم و تمدی ایله عالمی خرابه ویروب دولتهک مستولی اولدیلر. آل عثمان دولتی دوشمش اوجاغه یانیر. بونلر قتل ایدلدیکجه پادشاهلق ایدهرمزلرک و مملکتک فتنه و فساد دی مندفع اولماز. دیهرک وزیرک عزلی و اوجاق آغلارینک قتلی خصوصنده آیاق باصدیله.

رشوله عالم ییقلدی. خزینه اسرافانه اوغرادی. علمازده بو باده قتوالرینی ویروب کلدیلر. الحمدلله شهزاده لایق تختدر. جلوس اولما ییجه جمعیت طاغیلماز، قان دوکیلور. لطف ایدوب فساده باعث اوله جق مخالفتدن حذر ایدیکز. امر شرع شریفکدر.

والده هر نه قدر پادشاهه منکر ایدیهده ینه شفقت مادرانه سوقیله باریشدیرمه یارابه جق جوابلرده قصور ایتدی. سو قرین مسئله سنده حنی افندی، که آناتولی قاضی سکرلکندن منفصل ایدی، سوزه باشلایوب:

— مصادره ورشوله نظام دوات الدن کیتدی. پادشاه هوای نفسه مشغل، تدبیر امور سلطنتدن عاطل، آداب شرعی به متوسل دکلدر. طلوع، سورما، چنک، ششتار صداسی آیاصوفیه مناره سنده مؤذنلرک اذان یاشایردیور. کسه کسه به نصیحت ویره مز، هرکس عرض و جانی قورقوسنده در. انصافدن خارج

اختلال — پادشاه ، والده سلطان ، وزرا ، یکپجری آغاری ، اصناف ، اهالی جمله سی آیری آیری بر فرقه اولدیلر . سرایده وزیر اعظم احمد پاشانک عزلیله یرینه براهلنک تعیینی پادشاه استشاره ایدرکن والده سلطان یکپجری آغارینک طرفداری اولقله آغالردن (قره چاوش) . وزارت ویرلسنه اصرار ایتدی . پادشاه صدارت ایچون آغایه آدم کوندردی . آغا ایسه مهر بورایه کله نیجه بن کلم دیه جواب رد ویردی .

بونک اوزرینه « سیاوش » پاشایه مهر صدارت ویریلوب یارین ینه اجتماع ایدلک وعدیله اصناف طاغیدلدی ، والده سلطان وزیر جدید ایله مفتی بی خاطر آلمق (!) ایچون آغالره یوللادی . وزیر اورته جامعه کیره رک آغالره : بو کونکی قضا بویله کچدی ، یارین سزدن حسن تدبیر ایسترز دیسیله ایرتسی کون یکپجریلر کزه رک جمعیت یاپدیرمادیلر . پاشا ایله مفتی کزه رک کوجلکله دکانلری آچدیردیلر سده بو حیلله اصنافک کوجنه کیتدی . اصناف ایله یکپجری آره سنه عداوت کیردی .

صافینلر ، بدستانی باصوب تجارک غصباً مالی آلملر ، ناحق یره قتلر ، عورتلرک تسلط ورجاسیله نامستحقلرک عالمه استیلاسی بونک زمانده حدی تجاوز ایتمشدر . بروجله قابل اصلاح دکلدرد . کندیسنه مقارن اولان ایلری اولدوردی . قره مضطقی پاشا کبی بر وزیر ی هواسنه تابع اولدی بی ایچون تپلدی . (حایه) فاتحی یوسف پاشایی سن بکا کریددن مال کتیرمدک دیه ناحق یره اولدوردی . بونلری کورن بعدالایوم نیجه امین اولور و کندیسنه تقربله نصیحتنه نیجه جرأت ایدر ؟ دیدی ، تکرار والده سلطان :

اما شیمدی یدی یا شنده معصومک سلطنتی نیجه ممکندر ؟ دیدکده حنفی افندی :

— منهبز اماملری اولان علماء حنفیه عقلی مختل بیوکک سلطنتی جائز دکلدرد ، صبی عاقلک جائزدر بیور ، شلردرد . وبو منوال اوزره فتوالی ویرمشلردرد . معصوم جلوس ایدوب وزیر اموره باقار .

بوئانده داخل سرایده بربرینه ضد ایکی فرقه وار ایدی . بری بیوک والده (کوسم) سلطانک ، دیکری اصل والده (ترخان) سلطانک فرقه سی ایدی . ذاتاً کیم والده سلطان اولورسه امور دولته اشتراکه برحق قازانمش اولدیفنه اینانیوردی . کوسم سلطان اللی ییلدن بری سلطنت سوردیکی جهته ترخان سلطانی چکه میوردی . اک صوک بر تدبیر قوردی : آغالر یکیکچری بی قالدیره جق ، سلطان محمد خلع ایدیله جک ، برینه برادری سلطان سلیمان اجلاس ایدیله جک ، ترخان سلطان اسکی سرایه کوندریلوب اتباعی قتل اولنه جق ، سلطان سلیمانک والده سی (دل آشوب) سلطان ایسه صاف دل برخاتون ایدی ، والدهک مقامی سوداسی ، سلطنتی نه اولدیفنی آکلایه ماز ، بناءً علیه ینه اداره دولت کندی النده قاله جق ایدی .

کوسم سلطان آغالره تذکره یازدی . ترخان سلطان طرفداری باش لالا ، معلم پادشاه ، مصاحب اسماعیل آغالرک قتلی ایسنه ملرینی ییلدیردی . کیجه سرایک تیمور قبوسنی ودها سائر قبولری آچیق

دیدي و والده سلطان بر مقدار سکوتدن صکره :

— واریم ، صاریغنی صار دیروب چیقاریم . دیوب کیتدی .

برمعتاد باب السعاده اوکنه تخت قورولدی . شهزاده سلطان محمد (راسع) باشنده مجوزه واطرافنده عرض آغالری اولدیفنی حالدده قوشخانه قبوسندن ظهور ایدوب (۱۰۵۸) تخته او طور دی . اولا شیخ الاسلام ، بعده وزرا وعلما وکبرا امک اوپوب ازدحامی منع ایتدیلر . امر بیعتدن صکره اعظم دولت بالاتفاق سلطان ابراهیمک بولندیغی محله کیتدیلر . سلحدار آغا ، چوقدار آغا ، بوستانچی پاشی جله سنک اوکنه دوشوب سلطان ابراهیمه :

— پادشاهم علما واعیان وایلری اوزره ایجری به بیورک دیدیلر . اوایسه

باغیره باغیره

— بره خائثر ، بره نانکورلر ، بونه ایشدر ، بن هر پرکزه احسانلر

قویدیردی . حرص سلطنته باقک که بر آرائق سلطان محمدی ده تسمیم
ایتمکی قوردی . حتی حلواجی باشی (اویس آغا) به پادشاهه ایچیرملک
اوزره ایکی قوانوس زهرلی شربت ویردی . فقط کیفیتی جاریه لردن
بری خبر آلوب (ترخان) سلطانه سویلدی . لالا سلیمان آغا یکیچری
جمعیتی ، قپورلک آچیق بولندیریله جفتی خبر آلدی . سوء قصد معلوم
اولنجه اون درت آغا بیوک والدهنک قتلی ایچون عهدایتدیلر . آقشام
اوستی سرای حولیسنده بیوک والده آغالرینک زیادهجه سلاحلا .
ندقلرینی کوردیلر . زلفلی آغالری اتفاهه آلدیلر . خاص اوطه
ضابطلری ده ذاتاً یکیچری آغالنی رتبه سنک بو زوربا آغالره توجیه
ایدیله کلدیکندن مأیوس ایدیلر ، آنلر دخی داخل اولدیلر . کیجه تراویج
قیلندقدن وهرکس اویقویه یاندقدن صکره ترخان سلطانک باش آغاسی
سلیمان آغا وسائر آغالرله زلفیلر ، خاص اوطه لیلر مساحاً سرای
میداننه طویلاندیلر . بیوک والده بی ایسترز دیدیلر . اولاه خاص اوطه .
لیلر ، اوطه باشی بی پاره لدکن صوکره بیوک والدهنک دائره سنه

ایتمدی ، شیمدی هواکزه تابع اولادیم ایچون بی خلغ ایتدیکز . بن پادشاه
دکلییم ، بونه دیمکدر ، دییوردی .

قره چلبی زاده ده جواب ویره رک :

— خیر . پادشاه دکلسک ، امور شرعیه و دینیه عدم تقید ایله حمائی
خرابه ویردک . اوقاشنی لهو وغفلت ایله کچوروب رشونی اورته یه فاش ، ظلمه بی
عالمه مسلطه ، بیتالمالی اسراف ایتدک . دیدی . بوندن صکره اکی طرف آره .
سنده بن پادشاه دکلییم ، مثلاً یکیچری آغاسنه بن سنی آغا ایتمدی کی سوزلره
بونلره مناسب جوابلر تعالی ایدلدی . سلطان ابراهیم اک صکره بددا ایلیه رک :
— باشمده یازیلان بو ایمش ، اسر اللهک

دیوب یوریدی .

سلطان ابراهیمک کیردیک یی تیمور پنجره لی کارکیی بر اوطه دن عبارت

یوریدیلر . بوجمیت اوپه قپوسی اوکنه کلدکلرنده کوسم سلطان بونلری یکیکچری ظن ایدرک نوبخیلره :

— کلدیلرمی ؟ دیه باغیردی . سلیمان آغاده ، اوت . کلدیلر . طیشاری به بیورک ، دیدی . والده حالک نه اولدیفنی آکلایه رق اوپه لر ایچنه قاجدی . بوراده بر نهانخانه یعنی صاقلانه جق بریره کیردی . فقط مهاجرلر بولدیلر . زلفیلردن کوچک محمد، پرده لردن برینک اپینی کسوب بوغازینه کچیره رک بوغدی .

وقعه شایع اولنجه آغالره قورقو دوشدی . اورته جامعه طویلاندیلر . فقط سرایده ده سنجا ق شریف چیقاریلدی . مفتی عزیز افندی وسائر اورتی جامعه ایکن «ابوسعید» افندی شیخ الاسلام اولدی . شهره منادیلر کوندریلدی . مسلمان اولان سنجا ق آلتیه کلسون، اورتی جامعه کیدنلر عاصیدرلر . قتللری ایچون فتوا

ایدی . پنجره سندن طعام معنی کیره ک قدر کیسلش ودیکر پنجره لری دیوار اورولش ایدی . قپوسی اوکنه وارنجه :

— الحمد لله بر جماعتک باشی اولدم . دیدی . یعنی شیمد بکره کله ک سلاطینک جدی بنم دیمک ایسته دی . کندیسنی بورایه ایکی جاریه ومارمه ایله قویدیله . تیمور قپوسی چکوب اوزرینه قوجه برکلید اوردیلر . قورشون اریدوب کلیده آقیتدیلر .

سلطان ابراهیم بو محبسه کیجه ، کوندوز فریاد وفغان ایتمک باشلادی . اندرون آغالری آره سنده کفتکو چوغالدی . اتفاق ایدوب جلوس ایتدیرمک تیشینی قونوشدقلری وسپاه طاشقسنکده حلح سلطانه مارض اولدقلری وکلانک قولاعنه کیتدی . بولک اوزرینه : مادامکه پادشاه مخلوع حیاتده در ، نظام عالم میسر اولمیوب حکام خوف جاندن خلاص بولقو احتیای یوقدره ضرر عامدن ضرر خاص ترجیح اولنه کلمشدر دیه قرار ویروب مفتی عبدالرحیم افندی فتواسیله سلطان ابراهیمک ازاله سی تنسیب ایدلدی . شیخ الاسلام، صدراعظم صوفی محمد

ویرلمشدر ، دیه ندا ایتدیرلدی . آغالرك ظلمندن بیقمش اولان شهر خلق ، طوائف عسکری سلاحری ، زرهلریله کلدیله . بر ساعتده سرايك ایچی ، طیشی اطراف سوقاقلر خنجا خنج طولدی . علما ، ائمه ، مشایخ ، اعیان دولت ، سپاه ، جبه جیلر وسائر اوجاق نفراتی ایله اسکی اوطلر یکیچریلری ده سلاحلرینی قابوب کلدیله . مفتی (ابوسعید) افندیك امریله اورته آغالرینی دعوت ایچون تذکره یازیلدی . تذکره اوقونجه یکیچری آغاسی (قره چاوش) مخالفت ایدیه رك : کیتمه یز دیدی . فقط اتباعی حالك نزهیه واره جفتی آکلادقلرندن برر برر چوزولدیله . الحاصل (بكتاش آغا) ایله یکیچری آغاسی ، قول کتخداسی وسائر لری برر برر طوتولوب اعدام ایدلیدیله . سابق مفتی عزیزافندی نفی اولندی (۱۰۶۱) . فقط بونوع قاریشیققلر (۱۰۶۶) تاریخنه قدر سوردی .

پاشا ، قاضی عسکرلر ، یکیچری آغاسی مراد آغا وقره چاوش جمعیت ایله سرايه واردیلر . ایچ خلقی طرف طرف قاچیشدیله . حبسخانهك قپوسی وزیر ومفتی خدمتکارلری ییقبوب سراي حلقندن کیسه ال سورمهدی . سلطان ابراهیم : — بنم نان ونعمتی یینلردن بکا رحم ایدن کسه یوقیدره ؟ بنی کوزکوره بوظالمئر قتل ایدیورلر دیه فریاد ایدیوردی . جلاد قره علی بی وزیر کتیره شیدی . اودخی قاچدی . وزیر ، قره علی بی بولدیروب باشنه ، کوزینه اوره رق تهدید ایتدی . ناچار شاکردی جمال علی ایله ایچری به کیردیله . وزیر ایله مفتی یالکیز ایکسی جلادلی اوکلرینه قاتوب محبسدن ایچری به کیردکلرندمه سلطان ابراهیم بز کلکون اطلس عنتری کیش ، قرمنی چاقشیرینك . مطلا اوچقورلی طیشاری به چیقمش ، باشنده برکله پوش ، النده بر مصحف شریف اولدبنی حالده مفتی به : — ای عبدالرحیم ، یوسف پاشا سنك ایچون برفتان دینسزدر ، تپله دیمش ایدی . سنی بن اولدورمدم ، مکر سن بنی اولدورهك ایشمشك . ایشه کتاب الله . بنی نه حکم ایله اولدوررسکمز ظالمئر ؟ دیدی . فقط بالآخره جلادلر کند آتیه رق بوغدیله .

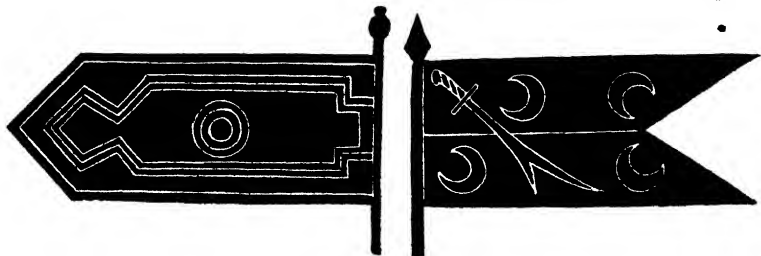
آناطولینک یکانه علئی اولان شقاوت بودفمه (آبازه حسن) آغا ایله
 (ابشیر پاشا) ده تجلی ایدیوردی . بونلره چاوش اوغلی (محمد پاشا) ،
 سیواس بکربکی (طوپال پاشا) کبی دولت آدمیری ده التحاق ایتمشیدی .
 جمعیتلری بیودی . اموال اهلای بی یغما ، قیزلرک عرضلرینه تعرض
 ایدیورلردی . ایچلرنده اون قدر قاضی و ایکی مفتی بولنیوردی .
 بوجعیت ده سپاهیلکک ، یکچیریلکک علینه قیامی ایدی . (آنقزه) به
 کیردیلر . استانبول اوزرینه یوریمکه باشلادیلر . (اسکی شهر) ه کلدکلرنده
 سیاوش پاشا برای مصالحه (بوینی اگری محمد پاشا) ایله برهیئت کوندردی .
 عقد ایدیلن بیوک بر مجلسده یکچیریلرک بعدما مناصب و خدمات
 ومقاطعات ایله تولیتلره مداخله ایتیه جکلری وسپاهک قدیمدن اولان

۱۶۹ — فائده

بایراقلر

(۳) نومرولو فائده ده (علم) حقتده برآز معلومات ویرمش ایدک . بوراده
 بر مقدار ده بخت ایده جکیز .

بیاض بایراق بدایتده پاشارک اوکنده ده چکیلیردی . صکره لری رنگلی
 بایراقلرده چکیلکه پاشلانمشر .

پاشاره مخصوص سنجاق

طوپراقلی سواریننه مخصوص سنجاق

گاه یک چیرلرک ، گاه سپاهک تغلبی یوزندن امور دولت مختل
اولدینی کبی وزرا ایله سرای خاقی آره سنده کی ضدیتلر دخی اورته لنی
قاریش دیوردی . سیاوش پاشادن صکره (کرچی محمد پاشا) و آندن
صکره دخی مشهور (طرخونجی احمد پاشا) وزیر اعظم اولدیلر .
رجال علمیه نک دخی نه حالده بولندقلرینی سزه آکلاتق ایچون
(نعم) دن شو فقره بی آلیورم :

او جاقلم طرف شاهانهدن (توغ) ايله برابر (علم) دخي ويريلىدى.
بونلرده شكلاً يكدىكرندن فرقلي ايدى.

بو اوجاق سىجاغندن ماعدا هر اورتە نەكە آيىرى آيىرى و علامەتلى
پاراقلرى وار ايىدى .

طوبجي اوجاغنك سنجاغى : زميني قيرمزي ، وسطنده بياض قلابدان ايله

(رمضانك سكرنجی بازار یرتسی كونی استانبول قاضیلقندن معزول
«اسعد افندی» مفتی ابوسعید افندی به كیدهرك ایلک سوزده :

— بره اللهدن قورقاز ، بره مرتشی ظالم ، آناتولی قاضیسكرلکی بنم
حقم ایكن نیچون باشقه سنه ویردك ؟ دیه ترك حرمت ایتدكه شیخ الاسلامك
كمال غضبندن شعوری كیدوب اوده :

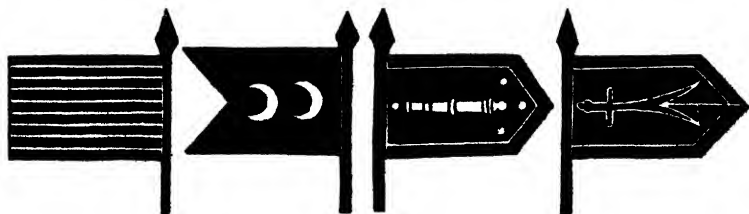
— بره جاهل ادبیز ، حیاسز سن نه زمان آدم اولدكه بوكونه كستاخلفه
جرات ایدیورسك ؟ بوزبادزلق نه حدكدر ؟ سن (سنبل علی) نك قهوه اوغلانی
دكلی ایدك ؟ بورتبه ره هپ رشوت ايله حمایت ايله كلكدی ؟ سن كنندیکی
آدمی صانیرسك ؟

دیدكه اسعد دخی زیاده سویلیوب شتوم صریحه ایتدكه مثلا :

— بره قالدیرك شونی . چاقوق فلقه ، دكنك كتیرك دیه خدمتكارلره
حایقردی . خدمه ، اسعدك قواتوغه یاپیشوب چكدیله . اسعد سیلكیوب عناد
ایتمكله شیخ الاسلام بالذات قالقوب یاقه سنه یاپیشدی . یومروق ايله باشنه ، كوزینه
اوروب باشندن صاربنی یوورالادی . بر مرتبه رسوا اولدیكه نمودبالله تمام

ایشلنش بر طوب و بونك آغزنده بر وكرسنده اوج كوله شكلرینی
حاوی وكنارلی صاری صیرمه خرچلی ایدی .

خبره جی سنجاغی : طوبیجی سنجاغی کی ایدیسده وسطنده بیاض صیرمه
ایله ایشلنش یالکزر برهاوان رسمی وار ایدی . بونلردن ماعدا قپو قوی
سواریسندن (ساحدار) بلوكنك بایراغی «صاری» ، سپاهی بلوكنك
بایراغی «قبرمنی» ایدی . هرایکینسك وسطنده بیاض صیرمه ایله ایشلنش
ایکیشر هلال بولنوردی . بو بایراقلر سببیه ساحدار بلوكنه «صاری بایراق»

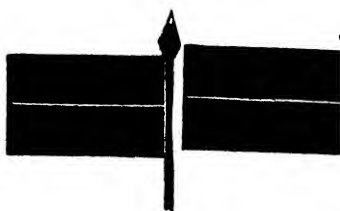
یکیچری سنجاغی طوبیجی سنجاغی ساحدار بلوکی سنجاغی بلوكات اربعه سنجاغی

(الغضب حاوره الشيطان) حکمی نمایان اولدی . اول حال ایله اسمدی ضرب ایده رک موافقه ایندیردیلر ...)

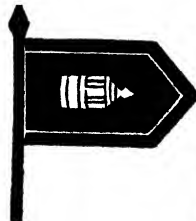
تاریخلر مزه باقیله حق اولورسه تا (۱۰۶۷) سنه سنه قدر یعنی کوپرلی محمدپاشانک صدارته کچدیکی زمانه قدر امور دولتک بک طالع‌لی برحاله دوام ایتمش اولدینی آکلاشیلیر . سپاه ویکچی منازعه‌لی ، وزرا آره‌سنده شقاوت ، وزیر اعظم قتلی ، آازه حسن کبی شقی ایله برابر اولان معهود ابشیر پاشایه صدارت توجیهی کبی هروجه اداره سزلهک دلالت ایدن حاللر کوریلور . خادم اغالری ینه مصالح حکومته قارشیوردی . حتی ابشیر پاشایه صدارتی ویردیرن بونلردن (مرجان آغا) در . غریب دکلیدرکه پاشا کندیسنه مهر صدارتی کتیرن میرآخور محمدآغایی قارشیسنه (لوند) قیافتیله چیقیدیعدن طولای صوک درجه‌ده

وسپاهی بلوکنه «قیرمزی بایراق» علم اولمشیدی . «آلاجه بایراق» دخی قیو قوی سواریسدن «لوات اربه» تسمیه اولان «صاع وصول علوفه» جیلر له «صاغ وصول عربا» لوکرینه علم ایدی . طوبراقلی سوارسی دینیلن تیمارلی سپاهیلرک بایراقلری یارسی یشیل و یاریسی قیرمزی اولوب اورتیه‌سنده صیرمه ایله ایشلنمش بر دوالفاتر ایله درت هلال بوانوردی . بو بایراغک اوج طرفی بیرتاجلی ایدی .

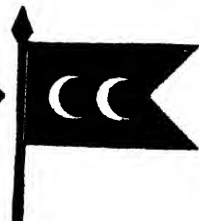
دلی دینیلن دلیل عسکریک قیرمزی و یشیل وکوکلی سواربسندده قیرمزی و صاری رنکده بر بایراقلر وار ایدی .

کوکالور سنجاغی

دلیل بایراغی

سپاه بلوک سنجاغی

خبره‌جی سنجاغی

تکدیر ابتدییکی کبی : بورالرك احوالی زیاده محتل ومشوشدر ، نظام ویرلك اهدر ، بورالر دوزلدكدن صكره استانبوله كلیم دیه خبر کوندردی . بوندن طولای وزرای وسوسه آلهرق عجله کلهسی ایچون خاصی آغایی کوندردکلرنده حماقت و امیلکی ایله مشهور اولان پاشا دیوان عقد ایدهرك :

— بکا باق، بوستانجی . سز بنی سائر وزرا کبی قیاس ایدیورسکز ؟ عجله ایله استانبوله کلیم ، اوراده خادم آغالرینک سوزلریله اوطوروب قالقهیم . بن بوکون وزیراعظم، فقط بورادن مصره ، بغداده ، حلبه ، شامه و آناتولینک هربر طرفه وارنجه عموماً قته واختلال اوزره در . بواختلالری دفع ایتمه نجه استانبوله کیمه تک نه فائدهسی اولور . عرض سلطت بوزولش ، جله مناصب وخدمات رشوتله ویریلیر اولمش .

کبی سوزلره خاصی بی اعاده ایتمشدر . حال بوکه ابشیر قوی فیلنه اونماز ، صوك درجهده مرثی ، ظالم بر آدم ایدی . صدارتک آکا توجیهی بیله بیوک برغائله آجدی . حلبدن کلنجهیه قدر درلو درلو اراجیف ظهور ایدی . وزیر استانبوله کلز ، کلرسهده کیرمز، جلالی اولمش کی سوزلر سولنمکه ناشلادی .

۱۷۰ — فائده

طریق علمیه

استانبول فتحنه قدر «بروسه» علما و فضلا و شعرائک مرکزی ایدی . بعدالفتح «قسطنطینیة» بو شرقی احراز ایدی . علوم و فنون رواج بولدی . عالمک هرطرفنده شهرت قازانمش اولان فضلا استانبوله کلپورلردی . آز وقت ظرفنده نیجه مدارس علمیه یاپیلدی واستانبول ارباب علم ومعرفت ایله طولدی . مدرسلرده بولنان طایفه دن بری (دانشمنه) یعنی (مدرس) لک یولنی طومق مراد ایله ابتدا علمدان برذاته واروب (خارج درس لر نی) یعنی مقدمات علمی تحصیل اینتكدن صكره او ذاتك دلالتیله مدرسلردن برینه واروب (داخل درس لر نی) کورور و صكره (صحن درس لر نه) کسب لیاقت ایلردی . (۶۷) نجی

عزل ایتدیرمک ایچون ایک اوج کره مجلس قوردیردیلر . موفق اوله مدیلر .
النهائت ابشیر پاشا استانبوله آلائی والا ایله کیردی . فصل ؟ دیکلهک :
عل السحر طویلر آتیلوب وزیر اسکداردن ابویوب انصاریه یه کچدی .
عموم اوجاق خلئی و سائر طوائف عسکریه ایله عظیم بر آلائی ترتیب اولنوب
ادرنه قیوسندن کیریلدی . خلق ماحشرالله ایدی . عموم یکپجری و سائر
ترتیبلیله کچدیلر . پاشا سیه سمورلر کیمش ایدیلر . بر قسمده پولادپوش
ایدیلر . علما عرفی قاووق و قیافتلیله ، بده نقیب الاشراف آردنجه قاضیمسکرلر ،
دقتدار پاشا آلائی، وزرادن یوسف پاشا ، دلال مصطفی پاشا ، قیودان دریا
مراد پاشا، صدارت قائمقامی پاشاآت باشی برابر سرور ایتدیلر . بونلردن صکره
وزیر اعظم صاغده ، مفتی صولده بیاض روپالر اکتسا ایتمش اولدقلری حالده
اوکلرنده سکر نفر یکپجری شاعری ، باشلرنده کچه ، آرقه لرنده قبلان پوستی ،
کوکسلرنده طاوول کچی چوکورلینی چالهرق ، قد و قامت صاحبی ، دیو اندام
حریرلر برر ساعتک یردن ایشیدیلیر آواز بلند ایله ترکی چاغیرهرق یوریدیلر .
بو آلائی ایله سراهه کلدیلر .

ابشیر پاشا، ایشه مصادره و قتلدن باشلایه رق ظلمی آرتیردی . اساساً
بودرلو آدملرک الندن باشقه بر خدمت کلز . حتی صدارتده ابقاسی

فائده ده بو بایده معلومات ویرلشیدی، شیمدی تفصیل ایدیورزه صحن درسلیرینه
داخل اوله بیلمک ایچون آنلرک اعدادیه سی حکمنده اولان مدرسه لرده اکمال
علوم ایتک لازم کلوردی که بونلره (موصله صحن) دنیلور . (صحن مدرسه لری)
فایم جامع شریفنک ایکی طرفنده کی کارکیر وقورشونلی سکر مدرسه درکه (صحن
نمان) نامی ویریلور . بونلرده صاحب حجره یعنی اوطله صاحبی اولان طلبه علما
وفضلادن ذاتلر ایدی . تألیفات مقبوله لری وار ایدی . وبونلرک اسکیلرینه (معید)
دنیلور که مدرسه لرده مذاکره جیلک وبو مدرسه لرک آرقه لرنده و اعدادیه لری
مقامنده بولان سکر (تمه مدرسه) سنده کی طلبیه خواجه لک ایدرلردی .
ایشته طلبه علوم بومدرسه لرده اکمال علوم وفنون ایتدکن صکره (ملازم)
اولهرق اسلری روزنامه چی هاپونه قید اولنوردی . بوملازملردن ممتاز الاقران
و (قدوة العلماء المحققین) دیکه شایان اولانلر ابتدا خارج (ابتدائی) راده سنده اولان
مدرسه لره ، بده صیره سی کلنجه رتبه سی ترقی ایدهرک داخل (اعدادیه) و صحن

ایچون چالیشمش اولان قبودان دریا مرادپاشا (که سلطان ابراهیمک قاتلرندن ایدی) ایله ده آرمه سی آچیلدی. عین انترقه لر دوئمکه باشلادی. مراد پاشا سپاهی بی کندینه جلب ایتدی. (کرد محمد) نامنده بری اوک آباق اوله رق یکچرلرله اوپوشدیلر. ابشیرک آناتولیده کی مظالمی، عیاللرینک لوند اشقیاسی انده اسیرقالدیغنی برر برر سایدیلر. سراینه هجوم ایدوب بونجه سنه دنبری بریکدیردیکی اموالی یغما ایتدیلر. قوری برحصر بیلر بر اقادیلر. شیخ الاسلامک خانه سی ده عین حاله اوغرا دی. والحاصل ابشیر پاشانک قتلته، مفتی ابوسعید اقدینک نفینه اراده استحصال ایدلی. مراد پاشا صدر اعظم و (حسام زاده عبدالرحمن) اقدی شیخ الاسلام اولدی. استانبولده کی فساد بووجهله باصدیرلدی. فقط آبازه حسن، ابشیرک قاتلرندن انتقام آلق هوسنه دوشه رک آناتولییه قاجدی.

مراد پاشا مقام صدارتک بوزمانده نه قدر غائله لی اولدیغنی برار

(عالیه) مدرسه لری مدرسلکی رؤسنه نائل اولورله مدرسه اوله میانلرده طریق قضایه (یعنی قاضیلنه) کیدرلیدی. سکر محن مدرسه لری بتون علمانک ممتاز و سرافرازی اولوب خواص وعوام نژدنده پک زیاده اعتبارلری وار ایدی.

مدرسلر، مدرسه لک درسخانه لرنده درس ویریرلیدی. قاضیمسکرک (که قاضیلر قاضیبی دیمکدر) استانبول، ادرنه کی بیوک شهرل قاضیلنی مدرسلره توجیه اولنور وقاضیلر ایله ملالر سببیز عزل اولنیوب مدت مدیده مأموریتلرنده بولنور، قاضیمسکرلر دخی اون، اون بش سنه منصبلرنده طورورلیدی.

(٦٧) نجی فائده ده ذکر ایتدیکمز وحله سلطان سلیمان قانونی ده کندی جامعی جوارنده درت مدرسه جسیمه بنا اتمش علوم ریاضیه نک تحصیلنه پک زیاده اهمیت ویرمیشیدی. بو مدرسه لره برطاقم سائر مدرسه لر (اعدادیه) اتخاذا اولندی و بواعدادی مدرسه لره (موصله سلیمانیه) دنیلیدی.

بونک اوزرینه مدرسلک رتبه سی اول ایکی راده یعنی اون ایکی رتبه اعتبار

صکرة عقل ایدة رك مهری پادشاهه تسلیم و كندیسی حجه عزیمت ایتدی . (حما) ده سهای محرقه به طوتولوب وفات ایلدی . طرخونجی احمد پاشا صدارتنده سپاه یكرمی بش بیکه و یکیچری الی بش بیکه تنزیل ایدلش ایکن مراد پاشا عسکرة خوش کورنمك مقصدیله سپاهی بی الی بیکدن و یکیچری بی سکسان بیکدن زیاده ایله مش و بوجهتله مصرف ایله ایراد آره سنی بوله میهرق شاشیرمش ایدی . بوتدییر ناصوابیله ساده کندی شاشیرمادی ، دولتده بتون بتون شاشیردی .

مراد پاشادن صکرة مسند صدارته اختیار سلیمان پاشا کجدی . بصره و قعسه سی — بو آره لق بصره ده بر وقعه ظهور ایتدی . (افراسیاب اوغللری) نامیله بصره ده تغلب ایدن (علی پاشا) وفات ایدنجه اوغلی (حسین پاشا) یرینه کچدیسه ده برادرلری احمد و فتحی بکگر ایله آره سی آچیهرق بونلر بغداد والیسی (مرنضی پاشا) یه هدیه ورشوت

ایلدی . (۱) ابتداء خارج ، (۲) حرکت خارج (ابتدائیلر) ، (۳) ابتداء داخل ، (۴) حرکت داخل (رشدیه لر) ، (۵) موصلهٔ سخن ، (۶) موصلهٔ سخن ثمان ، (۷) ابتداء آلمشلی ، (۹) موصلهٔ سلیمانیه ، (۱۰) خوامس سلیمانیه ، (۱۱) سلیمانیه ، (۱۲) دارالحديث . موصلهٔ سلیمانیه ایله اوست طرفنده بولنان مدرسه لرده مدرسلک ایدنلره (کبار مدرسین) دنیاورکه بونلر (مولویت) ه نامزددرلر . آلب طرفده کیلرده ایکی صنفدر . ملازمت کونلرنده یعنی بهر هفته پنجشنبه کونلری مدرسلر شیخ الاسلام افندی ایله کوروشمه کیتدکارنده (سخن ثمان) ایله آندن یوقاری درجه ده بولنانلر مخصوص بر او طه ده اوطوردرلر ، اما (موصلهٔ سخن) ایله آندن آشاخی راده ده بولنانلر صفه ده بکگرلر . هیئتجه شیخ الاسلامک یانته کیردکارنده (دارالحديث) مدرسی جمله سنه رئیس اولور . بومدرس دیگر مدرسلرک اک اسکیسیدر .

درت سلیمانیه مدرسه سک درت مدرسی اولوب (خوامس) بودرت مدرسه

اعطاسیله اوزرینه یوروتدیلر . حسین ، اموالی آلهرق قاجدی . احمد بك والی اولدی . مرتضی پاشایه هر طرفدن کلیتی هدیه لر ویرلدی . فقط مرتضی پاشا (قان خانی) نامیله عموم تجارک ده بوسی اولان قاهه ده کی مالک ده کتیرلسنی امرایتدی . بو امر (بصره) و سائر بندرلرک معموریتنی تخریب ایتمک ایدی . (تجار مالی پادشاهک معنوی خزینه سیدر . آنلرک مالی غصب اولنمق خرابی مملکته باعثدر) دینلیدیسده دیکله میوب والی (احمدک) ایله (فتحی) بکی قتل ایتدیردی . عربان ، ظالمه لغت اوقویه رق اجتماع ایتدیلر . مرتضی ایله آدملرینک اوزرینه هجوم ایدهرک بر قسمی قتل ایتدیلر ، نه قدر ماللری واریسه هپسینی آلوب چیریل چیلاق بر اقدیلر . پاشانک ناموس سزلفی شایع اولنجه و رودنده بغداد لیلر قبول ایتدیلر . فقط بو پاشا ، بر آرز صکره حلب و الیسی اولدی !

بوعصر لرده صدر اعظم ، والیر ، بر آرز صاحب نفوذ اولمش آز یلی

ایله موصله سلطانیه آره سنده بشقهجه بش مدرسه درکه اوللری بش مدرس بولنوردی . صکره تکثیر ایدلمش و (خوامس) کله سی (خامسه) یه قلب اولنشد . حالا (خامسه سلطانیه) دینیر . محن نمان مدرسلری ده سکر در .

ایشته مولویت ایله قاضیمسکرک بوذاتلره توجیه اولنور و استانبول قاضیسی ایله آناتولی و روم ایلی قاضیمسکرلری آنجق مشورت و کلایه داخل اولورلردی . برزمان شیخ الاسلام یومیه ۷۵۰ ، بالفعل روم ایلی قاضیمسکرلی اولان ۵۷۲ ، بالفعل آناتولی قاضیمسکرلی اولان ۵۶۲ و بو ایکیسینک معزوللری ۲۵۰ ، استانبول قاضیلرندن منفصل اولالار ۱۲۰ بعضاً ۲۰۰ ، حرمین (مکه - مدینه) ، ادرنه ، بروسه قاضیلرندن منفصل اولالار ۱۰۰ و سائر مولویت معزوللری ۸۰ — ۹۰ آتجه آلیرلر و مدرسلر ، مدرسلر و قفلرندن کچینیرلردی . فقط قاضیمسکرلره قاضیلرک خرج موایقندن (اعلامات) کلیتی وارداتلری وار ایدی . اونجی عصرک صوکی واون برنجی عصرک اوللرنده بر آتجه نک قیمتی

پاشا را ایچون بر آدمک قتلنه امر و یرمک امور عادیه دن، هله مصادرہ یعنی بر آدمک مالی کاملاً آلمق وقوعات یومیه دن معدود ایدی . امنیت جان و مالک مفقود اولدیی بر یرده فکر ترقی آرامق عبدر . ابشیر پاشانک استانبوله کلیشنده کورمه دیکزمی؟ پادشاه ایلہ برابر بتون ارکان دولت ، صدارتی ایسته مش اولان مورہ لی دفتردار و آدملری تیر تیر تیرتیورلردی .

وقعه و قواقیہ — صدر اعظم سلیمان پاشا اختیار اولدینی کبی امور دولته قاریشانلرده چوغالمش ، هله خزینہ دہ پارہ قالمیوب زیوف آقہ چوغالہرق عادتا درہم و ترازو ایلہ آلتوب و یرلمک باشلانمش ایدی . پاشا ، صقالی مراد پاشا طرفدارلرینک الہ و یردیکندن بتون بتون شاشیرہرق کرید سرداری حسین پاشا صدر اعظم اولدی . (نعیا) بو وقعه یی شویله تعریف ایدیور :

(صدر ساق سلیمان پاشانک و یردیک موایک نصفی مقداری زیوف و کم

اوتوز ، اوتوز بش پارہ اولوب اشیایہ نسبتندہ ایہ یوز پارہ قیمتی بولوردی . بالآخرہ بوشیخ الاسلاملرہ صدورہ و موالیہ مصارف دائملریتہ تقابل ایتک اوزرہ (آرہلق) نامیلہ آیریجه مخصوصہ دخی و یرلمشدر . بو مخصوصہ برر ایکیشر قضا حاکملکی اولوب آرہلقی اولانلر بورایہ (نائب) یعنی وکیل کوندیرلر و حاصلاتدن بر مقدارینی نائبلرہ و یروب قصورینی درجیب ایدرلردی . شیخ - الاسلاملر بو آرہلقمدن ماعدا ردہ (نوخہ ہا) دیہ مأمورین شرعیہ توجہاتندہ معین پارہ آلیرلر و آغلری (عائدت) نامیلہ آیریجه زفلہ نیرلر ایدی . بلزید مدرسہ سی مدرسہ لکی و اوقافی ادارہ سی دخی شیخ الاسلاملرہ عائد ایدی . روم ابلی قاضی مسکرلرینک سنوی اوج درت بیک (ایکی ملیون غروش) و آناطولی قاضی مسکرلرینک بیک بش یوز ایک بیک کیشہ (بر ملیون غروش) حاصلاتی اولوردی .

[تاریخ جودت — خلاصہ]

عیار اولوب صاغ اولان قودك آكرتسی دخی ضابطان. فیه تبدیل ایدهدك
عسکره توزیع ایتملردی. نفرات بازارلده آلدقلى اوتیه بری بهاسنی بو آقچهدن
ویردکلمنده اصناف آلامدیلر. آنلرده : بز بو آقچهلری آیلقلرمزدن آلدق .
چیل آقچهنی نرهدن بولهلم ؟ دیه کیسه لرینی دستگاه تختهلری اوزرینه بوشالدر-
لردی . اصنافده بوپاره لر ایسته میه ایسته میه قاریشیدیره رق بونده آلنه جق
پاره یوق دیرلردی . عسکردن بعضیلری حدتلنوب دوکوش ، سوکوش اولور
وكونده یوز یرده عربده چیقاردی .)

عسکر، اهالی آره سنده کفتکو بیودی . بو ائشاده کریددن
کلن بر قاج یوز چیللاقده بونلره قاتیشدی . بز کریدده طاشه
باش قویوب طوپراق اوزرنده یاندق . حالا طقوز معاشمزی آله مدق ،
دیه یکچیری آغاسی قپوسنه کیتدیلر . آغاده بونلری تطیب ایدهدکجه
آناطولی حصارینه حبس ایتمکله قورقوندی . بونک اوزرینه یکچیری
میدانه کیتدیلر . حسن ، شاملی محمد ، قره قاش محمد وسائر او باشان
اوکلرینه دوشدیلر . یکچیریلرله سوز برلکی ایتدیلر . برطاقم مفدور

۱۷۱ — فائده

فاقیلر

مملکت داخلی، خارجی غائله له اوغراشوب خیرالایتمکده، اهالی پادشاهلرک
پاشارکده اسرارک، زوربارک، محاربه لره، شقاوتلرک، یانغین، وپا، وامئالی بلیه لره
ظلمی، دهشتی ایله یانوب قاوورلمکده ایکن علما آره سنده دخی درلو درلو او-
اویفونزلقلر ظهور ایتمکده وپو یوزدن پک بیوک فالقلر میدان آلمکده ایدی .
ازجمله :

(قاضی زاده) نامیه شهرت آلمش بری خلنک باشنه اومولمادق شیلر
چیقارمشدرد. بوذات علمای ظاهردهن ایدی . طریقت اربابی علیهنه بورییوردی .
طوغانی زاده مصطفی افندی نامنده برینک اوغلی اولوب آدی (محمد) ایدی .

وناخشنود قالمش رجال دولت ده بونلری کیزلیجه قتهله دیلر. والحاصل بر صباح طوبیلا نوب سرايه کیده رک «آیق دیوانی» ایسته دیلر. ارباب حکومت شاشیردی. نصیحت کار ایتدی. حتی (قره عبدالله) نامنده بر بنی باره باره ایتدیله. مسئله نك کیتدکجه کسب وخامت ایتسی اوزرینه سلطان محمد آلای کوشکنه چیقدی. عسکر حضور پادشاهیده زیوف آچه مسئله سنی و ظلم کوردکلرینی یانه یاقیله آکلته رق اوتوز قدر کیمسه نك قتل ایدلرلنده اصرار کوستردی.

دارالسعاده آغاسی (بهرام آغا) ایله قپو آغاسی بوسنه لی (احمد)، (راجو ابراهیم) آغا قتل اولنوب لاشه لری سلطان احمد میداننده کی چنار آغاجنه آصیلدی. آندن بوکا (وقعه و قواقیه) ویا (چنار وقعه سی) دیرلر. خاص اوطه باشیسی حسن، خواجه بلال، خزینه دار یوسف آغلر قاجمشلر ایسه ده بولنوب آنلرده اعدام ایدلدی.

استانبولده مراد پاشا جامعنده ویردکی درس لر و وعظ لریله شهرت المشیدی. اوتهدن بری علما آرمسند حل ایدله مش ویکدیگری دشمن ایله مش اون آلتی بحث واردرکه شونلردر:

- ۱ — اشیا نك حقایقندن بحث ایدن علوم عقلیه ویا ریاضیه تحصیلی مشروعی، دکلای؟
- ۲ — خضر علیه السلام صاعمی، دکلای؟
- ۳ — اذانلر، نفترل و سائره مقامله اوقوناعلی، اوقوناعلی می؟
- ۴ — درویشلرک دونه لری و ذکرلری اثناسنده کی حرکتلری رفص می، دکلای؟
- ۵ — تصلیه وترضیه (صلی الله علیه وسلم و رضی الله عنه دیمک) بحثی
- ۶ — توتون و قهوه حرام می دکلای؟
- ۷ — حضرت پیغمبرک ابوحنی.
- ۸ — حضرت موسی ایله محاربه ایدن فرعون ایمان ایله می اولدی، یوقسه ایمانز می؟

بوانتاده صدارت (سورنازن مصطفی) پاشایه ویرلدی. حسن پاشا
 کریدده اولدیغندن مزده جی به دوندورمک اوزره آدم کوندردلی .
 فقط عسکر مصطفی پاشایی ایسته مدی . درت ساعت صکره عزل
 اولنوب مسند صدارت اسبق صدر اعظم (سیاوش) پاشایه ویرلدی.
 شیخ الاسلام (ملک زاده) عزل اولنه رق (خواجه زاده مسعود)
 اولدی که بالآخره سرتلکندن وحق کولغندن طولایی خلع تهمتیه
 افترا ایدیلرک بروسه یه سوریلوب اعدام ایدلشدر . آکلشیلورکه
 رجال دولت بر طرفدن پادشاهک قلیجنه ، دیگر طرفدن عسکر
 واهالینک غضبه اوغرامقدن خالی قالیورلر ویک زیاده شایان دقتدرکه
 بووقعه لر یکدیگری تعقیب ایده کلدیکی حالد ینه رشوت وجبر وظامدن
 ال چکمیورلردی .

- ۹ — شیخ محی الدین عربی حقنده کی اختلافات .
- ۱۰ — امام حسینی شهید ایدن (یزید) . لعنت جائزی دکلی ؟
- ۱۱ — بدعت .
- ۱۲ — قبرلر زیارت ایدلملی ، ایدله مایی ؟
- ۱۳ — نافله نمازلره قدره برات و رغائب نمازلری قلینه لمی ، ترکی ایدلی ؟
- ۱۴ — بیوکلر الی ، آباغی ، اتکی اوپوله مایی اوپوله ملی ، سلام ویرلیرکن
 اکیلمک جائزی دکلی ؟
- ۱۵ — امر بالمعروف ونهی عن المنکر بحثی .
- ۱۶ — رشوت .

مراد رابنک توتون وقهوه نک حرام اولدیغه قائل اولان (قاضی زاده) نک
 رأیه نهجه بیک آدم کسدیکی بیلورز . قاضی زاده : هر نه قدر توتون وقهوه
 طرف التهمدن حرام ایدله مشایسه مادمکه پادشاه نهی ایله مشدره ایجنلر واجب
 القتلدر دیور ، بو رأیه ده پادشاهک کرزینه کیریوردی . چونکه سلطان
 مرادک داخلی سیاستی بویه برفتوایه محتاج ایدی . کوریورسکزکه دین نامه

— ۲ —

کوبریلی محمد پاشا صدارتی

(وقعه و قواقیه) دن صکره استانبولده (میدان آغالی) نامیله بر زور با جمعیتی ده‌ا پیدا اولدی. بونلر باشلرینه بر طاقم اراذلی جمع ایدیه رک صاحب‌لرینه طانیشمه دن شونک بونک قوناغی، سراخی دوشه دوب او طور دیلر. مقتوللرک ماللرینی یغما ایتدیلر. حتی کمر رختلی - که وزیرایه مخصوص ایدی - و کوموش اوزنکیلی آنلره یینوب رکابلرنده یکر میشر سراجله قائم مقام پاشا و سائر وزرا سربلرینه کیدرلر، هدیه، پاره ویره رک خاطر و خیاله کتیرلیه جک درجه ده چیرکین ایشلر کور- دیرلر ایدی. وزرا ایسه بونلره محاشات ایدیورلردی. مقام صدارت شام والیسی (بوینی یارملی محمد) پاشایه و قائم مقاملنی (قوجه یوسف پاشا) به توجیه اولتمش ایدی. یوسف پاشا، شیخ الاسلام (حنفی) افندی ایله کیزلی کیزلی

بر شخصک اشکبه دن سولیدی سوزلرله بیکرجه آدمک کلاهسی یو وارلانیوردی. پادشاه کسمکده حقلی اولدیغنی قاضی زاده و سائره نک رأیلرینی ایلری به سوره رک ادعا ایدیوردی.

قاضی زاده به مقابل (خلوتیه) طریقتی شیخلرندن سیواسی شمس افندی وار ایدی. بوده آنک عکسنی الزام ایدردی. ایشته بو ایکی شخصک مریدلری بونلرک وفاندن صکره استانبولده طرف طرف اولدیلر. قاضی زاده طرفی شدتلی بر تمصب ابرازیلر پادشاهلره یارانیلرلر، حرام اولیان شیلره حرام دیوب اربانی کفر ایله اتهام ایدیورلردی. صلوة رغائب و قدری قیلانلری، مقامله اذان او قومی، جمعه نمازلرنده الصلات ویرلسنی، منع ایدیه رک نعت لوقویانلره فاسق نظریله باقیورلردی. والحاصل پیغمبر رض زمانندن صکره بین الاسلام نه یایللمش ایسه آنلره (بدعت) دیوب مرتکبی کافر در دیورلردی. درویشلرک سماع و دورانلرینه رقص اطلاق ایدیه رک اکفار ایتدکلرندن جاهل اهالی مولویله،

مذاکره ایده رک طریقت بکتاشیه پوست نشینی (شهره حسین اوغلی حسین آغا) ایله ده استشاره ایتدیلر . کچه جی اوغلی محمد آغا — که زور و قوت و ضبط و ربط عسکرده مهارت صاحبی اولوب مراد پاشانک عزنده نفی ایدلش ایدی — یکجیجری کتخدالفنه تعین اولندی . استانبولک بو درجه ده قاریشیق اولدینی ائنده آناطولیده دخی (سیدی احمد) پاشا ایله (آبازه حسن آغا) مقتول ابشیر پاشانک انتقامنی آلق بهانه سیله الیرینه کجیردکلری سپاهیلری قتل و ماللارنی یغما ایدیورلردی . بو آراق آناطولی سفری دیه برهانه ظهور ایتدی . میدان آغلاری سپاهیلرله برابر آت میداننه طولانوب پادشاهک بالذات آناطولی به کجسی خصوصنده اصرار ایدوب قبول ایتدیردیلر . حتی توغ هاپون چیقاریلیدی . سفر ایچون استشاره اولنه جق دیه وزرا ، علما ، یکجیجری اوجاغی ، سپاه آغلاری ، میدان آغلاری ده سرابه

خلوتیلره و سائر طریقت اربابنه دشمن اولدیلر و تکیه لره داخل اولانلره کافر دیدیلر . سلطان محمد زماننده ایسه قاضی زاده لر پک بیوک شهرت آلدیلر . صورنا زاهد و صوفی کورینوب فقط باطناً رشوت واسطه سی اولدیلر . املاک و اوقافدن چالغه باشلادیلر . سرایده کی بالطه جیلرله بوستانجیلری ، قیوجیلری اله آلوب حتی (اسطوانی) افندی نامنده برینی سرابه اولیا بیلدیردیلر . فقط سرایدن کیزلی کیزلی کیه لرله پاره آلیرلر ، اهالی بی طولانیدرلردی . بو واعظلرک بریدیکلرینه خطادر دیمک قابلی دکل ایدی . مأمورینی عزمل و نصب ایتدیرمک کبی پاره لی ایشلره طالیدیلر . وقعه و قواقیه ده کسینلر بونلرک مغدورلیدر . کرچه بوینی یاره لی محمد پاشا صدارتنده بونلر دوشدیلر سه ده (بوزجه آطه) و (لنی) نک و ندیکیلر طرفندن ضبطنده : (ظالم و سرتقی چوق ، شرع شریف اجرا اولنیور « طبقی ۳۱ مارت حادثه سی کبی خلقی بز شریعت ایسته رز دیمک قاندران علما قیافتلی حریفلره بکزرلر » ممالک اسلامیه بدعتله طولدی . وزیرلر ، مقتیلر اهل طریق حمایه ایدیورلر دیه سویلندیلر . حتی برجه فاتح جامعنده مؤذنلر محفلده نعت

(مراد رابع) ۱۰ روان سەری

کەلدیلەر. اثنای مشاورەدە زوربالردن (سپاهی محمدك) آنۆب طوئەسی

رسول الہی مقاملە او قودقلری ایچون کورولتی چیقاردیلەر. اعالی یی بە قدر تکیە وارسە ییقمە، طوپراقلرینی ذکرە دوککە تشویق ایتدیلەر. امت محمددن اولان یارس سلاحیلە فاتح حاممنە کلسون دە دلالر باعیرتدیلەر. مقصدلری دیدیکمەرکی تکیەلری ییقماق، درویشلەرە تحدید ایمان ایتدیرمک، ایمانە کلیلری قتل ایتک، سلاطین جامملرک ر منارەدن زیادەسی ھدم ایلمەک ایدی. کوپرلی بو فسادی خبر آلتجە اول اسرەدە وازیکە، لری حققە نصیحت ویردی ایسەدە دیکلە مەکلری کورنجه اوک آتاق اولانلردن شیخ (اسطوانی) یی، (ترک احمد) ایلە (دیوانە مصطفا) یی یاقە لاتوب (قەریس) سوردی. جمعیلرینی کاملاً پریشان ایدە رک اسلامی بیوک و ناسرا بر تمصب بلاسندن قورتاردی.

ایشتە بو طائفە تاریجمە (فاقیلر) دیە مشوردەر. دینی آلت مننعت انعام ایدە رک اهل اسلامی اضلال ایدلرک جەلسە لعنت اولسون. بز بو دانیك ملتە بە قدر آغیر بر طلم اولدیفی سلطان حمید ثانی دوریدە چکیدی کمز مصیبتلرلە دە آکلادق.

بهانه سیله مرقوم ایله (حسن، شاملی محمد، یماق علی) و (قاره عثمان) دیدکلی دوت زوربانک کله سنی اوردیلر. بونلرک آدملرینک دخی قتل امر ایدملکه کچه جی زاده استانبول قبولرینی قاتوب ایکی کون ایکی کیجه آراتدی، بولدیروب جمله سنی قتل ایلدی.

دولتک ایشی کوچی اشقیاء تمیزله مکه منحصر ایکن ونیدیکلیرده یتیمش پاره کمی ایله بوغازی قیامغه جرأت ایتمشلردی (۱۰۶۰). کریدده (قندیه) محاصره سی اوزاوردی. (صاری کنعان) پاشا قومانداسیله چیقان اوتوزی هنوز انشا ایدلمش قالیونلردن عبارت اولان یتیمش کیلک دونائماز بوغازده ونیدک دونائماسنه مغلوب اولدی. ذاتاً دونائما احواله ضعف عارض اولمشیدی. وزرا خزینیه طوقو. تمسزین کندی مالندن دونائما تدارک ایدن ویاخود ایش باشنه کچر کچمز پاره ایسته مین قبودان پاشا آرامغه باشلامشلردی. آکلایکزرکه فصل کوچولور، فصل برباد اولیورز. رجالک کلاه قایمق حرصندن شان و شرف دولتی دوشونمکه و قتلری یوق ایدی. بوزمانلرک وقوعائی

۱۷۲ — فائده

التفات پادشاهی

دولت علیه ده (رتبه) نامه ملکیه جه مناصب موجود دکلی ایدی. رتبه نامه یالکزر (وزارت) وار ایدی. هله شان هیچ یوق ایدی. هم رتبه و هم ده نشان یرینه قائم اولق اوزره (خلعت)، (صورغوج)، (مرصع خنجر) و سازه وار ایدی. سزه بونلرک صورت احساننده یازیلان بر خط هایونی بوجه زیر قوییه ایدیورم:

(سن که وزیر اعظم و سپردار اکرم احمد پاشاسین. سلام سماعت انجام پادشاهانم و پیام مسرت رسان ملوکاهم ایله تشریف بیوردیفندن صکره بتایه الله الملك الفتح، قلعة (اویوار) بند کنند تسخیره کرتار اولوب کفار دوزخ

بتون (قتل) (افی) (عزل) کله لری اوزرینه در . (کلیولی) بوغازی محاربه سنده نفرات بحریه من طوب آتشنندن قورقورق قپودانلرینه قلیچ چکدیلر، کیملری قره یه او طور تدیلر . بوصورتله دشمنه تسلیم ایتدیردیلر . بو محاربه ده یتیمز کیمز اسیر وایکی دانه سی محترق اولدی . بیک طوب و پک چوق تفنک ضایع ایدلدی . اسرا ایسه پک چوق ایدی . قورتولانلری ده اهالی (باشدن قره) دیه تعیب ایده رک رذیل ایتدیلر .

وندیکلیر (بوزجه) آطه یی، (لنچی) یی آلدیلر . صدر اعظم ایسه استانبولده اونه کی بریکنی اعدام ایله مشغول اولدی . وزیراعظمک وندیکلیر بو آطه لری ضبط ایتدیلر . شاید استانبوله کلیرلر سه مهابتندن قورقسونلر ! دیه سوررلری بادانه ایتدیرمکه قالقشمه سنه نه دیرسکز ؟ کولرسکز دکلکی ؟ بیاض بیاض دیوارلردن قورقه حق دشمن استانبوله قدر کله بیلیرمی ؟ فقط اهالی به خوف و خلع جان کلدی . مالی صانان بر بهانه ایله (اسکدار) ه کجدی . وندیکلیر بوغازی قبادقلرندن ذخیره فیثاتی

قرار انواع خذلان ایله دلخواه هایونم اوزره عقوبت اولندی می مزده خبری رکاب هایونمه مسرت بخش اولدقده درگاه واه العطاییه انواع حمد و ثنا قلمشدر . خمداً ثم جداً بو فتوحات جلیله طبعه فح بخش و ذهن لطیفه مسرت نقش اولمشدر . حضرت خالق لایزالدن تضرع و نیاز اولنورکه دخی (دها) نیجه نیجه فتوحات جلیله وجوده کلوب دائماً کفار دوزخ قراره نکوسار حفره نار اولمندن خالی اولمیه لر . سکا و اول سفر ظفر آرده اغور دین و دولتمده طاش یاصدانوب طپراق دوشنوب غازی و مجاهد قوللریک وضیع و شریفنه وصغیر و کبیرینه نان و نعمت حلال اولسون و جله کز برخوردار اوله سز . تمام دلخواه هایونم اوزره خدمت و رضای ملوکانه م اوزره سعی و دقت ایلدیکز . جله کز دعای خیر آر خسروانه مه مظهر دوشدیکز . جان و باشیه اغور هایونمده چالیشان قوللرم حقنده عنایت و احسانم مبدولدر . و حالیا عواطف علیه ملوکانه مدن سنی بر « مرصع

یوکسلدی. قحط و غلا باشلادی. پادشاه ایسه اسکدار طرفنده آو ایله اکلہ نیوردی. خلق، وزرا، عسکر، پادشاه جمله سی بر برینه اویمشیدی، (امدادیه) نامیله اهالیدن پاره طویلاقمغه قالدیشلدی. سلطان محمد فصلسه (سفر هایونه عزیمتم مقرر در) دیمسی اوزرینه بونی یارملی محمد پاشا حضورده :

— اورته لقمده اختلال وار، عسا کر نامضبوط، خزینده ایسه پاره یوق) دیه دولتك عجربی اعتراف ایلدی. بونك اوزرینه مظهر غضب اوله رق (کوپریلی محمد پاشا) صدارته کتیریلدی.

مشار الیه پاشا مسند صدارتی درت شرط ایله قبول ایله مشدی :

۱ — پادشاهه نه درلو معروضاتی وقوع بولورسه همان قبول ایدیه جك .

۲ — ایسته دیکی، بکندیکی آدملری تعیین ایده جك .

سرغوج « و بر قبضه « شمیر » عدو تدمیر صاحبقرانی ایله و حاصه کورکاردن « سراسر قاپلو برکورد » و بر « خفتان » ایله تشریف بیوروب حالیا قپوخیلر کتخدام ایله ارسال واحسان ایلدم. وظائف شکری ادادن صکره دیس و دولتمه و عرض و ناموس سلطنتمه لایق اولدوغی اوزره حرکت و غیرت و حمیت ایدوب فتح اولتان قلعنه ک تعمیر و ترمیمی باینده بذل مقدور ایلیمه سین .

۱۷۳ — فائده

۱۰۷۵ ده ایکی حکمدار آره سنده مکاتبه

نمجه قپوکتخداسی « چاسار » ک نامه سن کتوروب سردار اکرم حضرتلرینه (فاضل احمد پاشا) تسلیم و توسط ایلدیکی خدمت تجدید صلاح و صلاحی تنیم ایندکده مقدم تحریر و اعداد اولتان عهد نامه هایون دخی همان اول مجلسده

۳ — مستقل اوله جق. وزرادن وندمادن کیمسه باشانک اجرا. آتیه قاریشه میه جق .

۴ — کندی علینه منافق لک سوبلدکلری سوزلره اینالیه جق. فی الواقع سلطان محمد، کوبری اینک بو درت شرطنی قبول ایتمکه مدت عمرنده برکزه عاقلانه حرکت ایتش اولدی. حتی جمعه نمازنده خطیب منبرده ایکن مهر صدارت کندیسنه ویرلدی. وپادشاه بودرت شرطی لساناً برر برر ذکر ایده رک :

— بو شرطلره رعایت اولنق اوزره سنی مستقلاً وزیر ایلدم. کوره یم سنی حسن خدمت ایله . دیه رک دعا ایلدی ، محمد پاشا هونکور هونکور آغلایه رق کوزیاشرلی بیاض صقالتدن طاملادی. مشارالیهی مسند صدارته توصیه ایدن والده کتخداسی معمار شهر (قاسم آغا) در (۱۰۶۶). طقسان یاشلرنده ایدی. فقط (تاریخ جودت) ک دیدیکی کبی: عزیمی قوی ورأبی جوان ایدی .

قبو کتخداسنه احسان اولنق نصیم اولندیغدن نامه هایونه تعظیم ایچون «جمله وزراء عظام آفاق اوزرینه قالقوب ادای خدمت توقیر و تکریم و نامه هایونی قبو کتخداسنه تسلیم ایتکلرندن صکره مسفوره (موی ایه معناسنه) ، (سمور کورک) الباس و بر دونامش آت عایت واهدا اولنوب کندو ایله کلن توابعنه دخی خلعتلر اکسا اولندی .

(نامه چاسار)

بز «لیوبولدش» اللهم عنا بی ایله «روما» ایمراطوری دائما «آغستوس» و «آلامان» و «بحار» و «چه» و «دالاجیه» و «خروات» و «اسلوبن» و دخی نیجه مملکتک چاساری و «آوستریه» و «بورغندیه» و «برناپیجه» و «ایستریه» و «قرنطیه» و «قرنبوله» و «موراویه» و «ولایتلرینک وارثاً حاکمی و «یشوویه» و یوقاروکی و آشایگی «سیلیزیه» و «یرتمبغ» و «لیبرغ»

محمد پاشا اصلاحاته اساسندن باشلادی : اولاً حدینی تجاوز ایدنلری تمیزله دی . والده سلطانک حمایه سنده اولان (بوزجه آطه) محافظی (احمد پاشا) بی اعدام ، (بالی زاده مصطفی) اقدی بی شیخ الاسلام ایتدیردی . دفتردار (دیوریکلی محمد) پاشا عزل اولندی .

نزه مشارالیه پاشا آغزندن عرب برتسلیت یازیم . دفتردار محمد پاشا عسکرک معاش طلیه اوسک جاملری طاشلا یوب قیردقلری ائاده آرد قیودن فرار و صدر اعظمه التجا ایتش ایدی . وزیر اعظم کندیسنه :

— سن احوال عالمی بیلر میسک؟ مضطرب اوله . اسکیدن بری دفتردارلر بو غائی چکمشلردر . حتی اوطوردقلری سرائیرک اوج درت قات جاملری حاضر بولوردی . قیردیلری حاجی دکانه آدم یولایوب حاضر اولان جاملری درعقب طاقدیرلردی (!)

محمد پاشا بعض توجیهات اجرا ایلدی . حتی مشهور (سید احمد

و «لونسبرغ» و یوقاروکی و آتاشیکی «لوراجیه» و «حاص بورغ» و «تیروی» و «غورنجیه» و «فروز» و «فیورکی» و «فلاندزیه» و سائر نیجه مملکتلرک ایمپراطوریوز . اشبو عالی نامه من ایله جمله لفته اعلام ایدم دز و ایدی ذکر و یاد اولغیچون بیان ایدرزکه چون بوندن اقدام واقع اولان جنک و حال و حرب و قتال دناشی شوکتلو عظمتلو پادشاه اسلام «سلطان محمد خان» حضرتلرینک بزم مابینمرد . و اسلام پادشاهلرینک و سلفلرمن مایینده اللی سکر سنه دنبرو منمقد و منجر اولان صلح و صلاح و حسن حال ایله قوکشولق منقطع اولمیدی . کبرو یکیدن ذکر اولسان دوستلفی تجدید و اقا ایتمکیچون اشبو سنه مبارکه ماه محرمک ابتدا کوننده اردوی اسلامده طرفیندن بوندن صکره کله حک یکری سنه یه دیک تمتد اولماسی ایچون طرفینک پادشاهلری قبول ایتک اوزره اشبو مواد عقد اولمشدرکه هربری عینله ذکر اولنور . اول اوزمانه بو محله بلازاده و بلاقصان مسطوردر . ایدی بز دخی بو ذکر اولان مواد متعلق اولانلرک خاطرلری خوش ایچون ذکر اولسان مواد و شرائطی افظ بلفظ نیجه تحریر اولمش ایسه طرفردن قبول ایدوب مقبول و مرغوب طوتوب اشبو عالیقدر اولان

کوبرلی محمد پاشا

پاشا) بی قبودان دریا لقند عزل ایدوب
(بوسنه) سردار لغنه تعیین ایتدی .
احمدك طرفدارلری گفتکویه باشلا .
دیلم . او ، قبودان دریا اولمازسه
بزده سفره کیمه یز دیدیلر . صدر
اعظم مفتی و سائر ایلری کلنلرله
مذاکره ایتدی . سپاه آت میداننده
اجتماع ایله نجبه ذاتاً یکیکچریلری
کندیسنه بند ایله مش اولدیغندن

سپاهیلر طایغیلر . صادر اولان خط هایون موجنبجه سپاه زوربا
لرندن (ساحدار احمد ، جبه جیلر کتخداسی خایل ، قپوجیلر
کتخداسی مصطفی) ایله خانلرده محتفی آلتش قدر زوربا دها اله
کجیریلرک جمله سی قتل ایدلدی . مفسدلردن یکرمی کشینک دها آت
میداننده بوخی اورولدی . دفترامیی (الا کوز محمد) وامثالک وجودلری

نامه هر برخی ابقا ایدوب یارلدینی متوال اوزره مبول ایدرز . وایمپراطور لغمز
دینی وکلامی اوزره عهد ایدرز که کندومن و وارث حلفلرمز بو جمله موادی
صداقت اوزره حفظ و اجرا ایدرز . و خلافت جواز کوسترمیه وز . وزه تابع
اولانلره دخی کوسترمیه وز . و جمله سی مضمونی اوزره اجرا ایتدیرمور . ماداکه
کذاک شوکتلو اسلام پادشاهی طرفندن جمله مواد مقبول و مرغوب و محفوظ
و منجر اولوب اشبو مضمون اوزره نامه هایولریله ابقا و مقرر و نامه لری بو ناسزلده
مبدل اوله و حقیقت ایله هر بری اجرا ایله و ایتدیرمور و بوجهله کندو وکلاری
و سائر تحت حکومتلرنده اولان قوللری خلافت حرکت ایدوب حیل و بهانه ایله
خلافن ایله و ایتدیرمیلر و طیفردن دخی بالاده ذکر اولندیغی اوزره حفظ
و حراست اولنلر . بو احوالک بیانی ایچون اشبو نامه من کندی دست خطمز
و چارسارلق مهریز ایله مشرف اولوب تحریر اولمشور .

مداهندن قالدیرلدی . بو ائشاده شام والیسی (سیاوش مصطفی) پاشانک
شام اشقیاسیله برلشهرک یکی مأموریتی اولان (مرعش) . کیتمدیکنی
بهانه ایدمرک قتلنه اراده آلدی . فقط سلحدارلر ایله چوقدار
ورکابدارلر وسائر مقربلر غیرت جنسیتله عفوی حقنده چالیشدقلری
ایشیدنجه مهر صدارتی تسایم ایلدی . سلطان محمد ایکنجی دفعه اوله زق
برحرکت عاقلانه ایله :

— سنک ایشکه قاریشانلرک جزاسنی سکا اصهارلادم . مداخله
ایدنلرک حقندن کل . دیمکه بر ایکی آی ظرفنده سرایی مقرباندن
تمیزله دی .

پارماقربنک بوغومی ایکی اولسی حسیله حضرت ابوبکرالصديق
نسلندیم ادعاسنده بوانه رق جنجیلک ایله شهرت آلمش ، پک چوق
احققلری طولاندریغی کبی کمرک ومیزان حریر ومقاطعات سائر

(نامه پادشاهی)

حدوشای بیحد وقیاس روز افزون، وستایش توحید نمون تمجید مضمون
خدای متعال و خداوند واهب الآمال جل شانہ عن الشیه والمثال حضرتنه اولسونکه
اطاعت وامر ونوامی وشکر غیر متناهیسی برکاتیلہ خلافت مآب سلطانت نصاب
اعظم سلاطین روی زمین، وباب سعادت اکتساب معدلت انتساب ملجأ خواقین
اورونک نشین ایلدی .

وصلاة وسلام جمیع انبیای عظام، علی الخصوص اول فخرالانام ومنخر
الرسل الکرام، شفیع روز قیام حضرت محمدالمصطفی (صلی الله تعالی علیه وسلم)
حضرتلرینه اولسونکه : صیانت شرع مطهرلری واعانت سنن ستوده اثرلری
نمراقی ایله ذات ستوده صفات کامبخش وکامیاب ، مسند آرای دارالملک
«جشید» و «قیصر» ، و ، وارث «کیخسرو» و «اسکندر» ایلوب
تحت تصرف قبضه صاحبقرانم ، و ، داخل حوزه حکومت خدیوانه سعادت

ایله او قافدن بیک آچقه یومیه آلان مشهور شیخ سالمک، محمد پاشا اصلاحات مالیه ایچون اجرا ایلدیکی تنقیحانده سکز یوز آچقه سنی کسمش ایدی . مرقوم، پاشانک حضورنده بی ادبانه حرکاتده بولمغله اوکیجه بوغولوب وجودی قالدیرلدی .

بو صیرهده روم بطریق (پارته نیوس) ک افلاق وویوده سی ایله مخبرات فسادیه سی طوتوله رق کندیسی پارمق قپوده صاب اولندی . صدر اعظم داخلی اصلاح ایله اوغرا شیرکن دونانما ترتیباتنه دخی همت ایده رک قره دن ، دکزدن تدارکاته دوام ایتدی . اکمال تدارکاتی متعاقب توغ هایون چیقارلدی . آلتش پاره دونانما (طوپال محمد) پاشا قومانداسیله بوغازدن چیقوب ساقزه کیتدی، کرید احوالی کوندن کونه فنا لاشیوردی .

(۱۰۶۷) ده یوز الی پاره قادیرغه وفرقته ایله وندیك دونانماسی اوزرینه کیتدی . اثنای محاربه ده یکچریلر بیندکلری کیلری باشند

عنوانم اولان مساکن و اقطار و ممالک و دیاردن اشرف البلدان و الاماکن ، و ، ابرک المدایس و المساکن ، قسله جله عالم و محراب توجه عامه امم اولان (مکه مکرمه) و (مدینه منوره) و (قدس شریف) مبارکات خادمی و حُسرۃ الملوک اولان بلاد ثلثه معظمه که (استانبول) و (آدره) و (بروسه) در و (شام جنت مشام) و (بغداد دارالسلام) و (متر بادرۃ العصر) بیهتا و کلیاً اقلیم عربستان و (حلب الشهباء) و (عراق عرب) و (عراق عجم) و (بصره) و (الحسا) و (دیلیم) و (رقه) و (موصل) و (شهر زور) و (وان) و (دیاربکر) و (ذوالقدریه) و (کوردستان) و (کوردجستان) و ولایت (ارضروم) و (سیواس) و (آدنه) و (قرمان) و (مغرب زهین) و (حبش) و (تونس) و دارالجهاد (جزایر) و (طرابلس) و (جزیره قبریس) و (ردوس) و (آق دکز) و (قره دکز) و (جزایر سواحلی) و (دارآناطولی) و (ممالک روم ایلی) و خصوصاً ممالک تاتار عدوشکار و (دشت قیچاق) و ولایت (کفه) و (آزاق) و (دیار بوسنه)

قره ایدرهك قییه چیقیدیلر و دیگر سفینه لرده برر طرفه صاوشدیلر ایسه ده صدر مشارالیه فراریلردن سکر یوز یکیکجری اعدام ایدرهك مواقع مناسبه یه طویلر تعیه ایتدیردی . (قوم) برونده (قره محمد) نامنده بر بوغاز طوئجیسنك آتدینی کولله وندیک آمیرالی اولوب بزده (کور قبودان) نامیله معروف (موجه نیغو) نك باشرده سی جیحانه سنه اصابت ایدرهك ایچنده کیلرله برابر هوایه اوچوردی . بعده دشمن الله کچن (بوزجه آطه) بی وایرتسی سنه (لمبی) آطه سی استرداد ایتدی . سلطان محمد رابع ، عقلای دولتك مأمول ایتدیکی ذکای اداره یی کوسترمه دی . حرب و ضربه یاران بر پادشاه اوله مدینی کبی عرفان و کیاستی ده یوقایدی . فی الواقع کوبرلی محمد پاشاده او قومه سی یازمه سی اولمایان بروزیر ایدی ، فقط او زمان ایچون امور اداره ده بیوک یر مهارت ابراز ایدیوردی .

اردل بکی (راقوچی) زاده (یورکی) لهستان اوزرینه حرکت

و (قیزیوه) و (سکتور) و (استونی لفراد) و (اکره) و (طمشوار) و دارالملک انکروس اولان (بدون) و آکا تابع قلاع و حصون و مالک (اردل) و (افلاق) و (بفدان) و تمریف و توصیفدن مستمنی یجه قلاع و بلداتک پادشاه کشورکشایی و شهنشاه مملکت آراسی السلطان ابن السلطان و الحاقان ابن الحاقان السلطان محمد خان ابن السلطان ابراهیم خان ابن السلطان احمد خانم که منشور باهرالظهور سلطنت و شان ساطع النور خلاقم عنعنۀ (سلطان البریس) ایله مسمون و زبور (سلطان البحریس) ایله مزین ایلدی . شکرأ لهذه النعم ، شیمة کریمۀ آبا واجداد شجاعت نهاد و نصفت معتادینک عواطف قدیمه سی اولوق اوزره ضبط و حراست ممالک و ثغور و بلاد و حمایت رعایا و فقراء عباده ذمت همت شاهانه مه لازم و رآفت و شفقت ملوکانه مه سزاوار و مهم اولمقین بالفعل عسا کر انجم شار نصرت شعارمله سرحد انکروس و توابعاتی اقطارینه سردار سپهسالار ظفر اشتال تعیین و ارسال اولنان دستور اکرم . مشیر افخم ، نظام العالم ، ناظم مناطم الامم ، مدبر امور

بهانه سیه افلاق و بغداد مملکت لرخی عصیانہ تشویق ایتدیکندن کوبرلی محمد پاشا قریم خانی (محمد کرای) ی ایکی یوز بیک تاتار ایله تأدبینه مأمور وکندیسی دخی (ادرنه) دن حرکت ایتدی . تاتار لر (راقوجی) زاده بی پریشان و (اردن) ی یغما ایتدیلر . یکریمی بیک اسیر آلدیلر . بک چوق غنائیم و یوز الی طوب اله کجیردیلر .

سلطان محمد (۱۰۶۸) ده اردل محاربه سی ایچون آنجق (ادرنه) به قدر کیده بیامش و اوراده قلمشدر . بغداد و ووده سی (قسطنطین) عزل ایدیلوب (ولیق) و افلاق و ووداسی (استفان) دخی عزل ایدیلرک (میخنه Mihnea) نامنده بر روم چلنکیر چو جفی و وودا تعیین ایدلیر .

(راقوجی) زاده اوزرینه دخی بالذات صدر اعظم یوریه رک (۱۰۶۸) ده اولا (یانوه) وبعده پای تخی مقامنده اولان (اردن بلغراد) ی آتوب مومی الیهک یرینه دفتر داری (بارچیقای Acatus Buresay)

الجمهور بالفکر الثاقب . متمم مهام الامام بالرأی العائب ، محمد بیدان الدولة والاقبال ، مشید اردن السعادة والاجلال ، مکمل ناموس السلطة العظمی ، سرتب سراسب الخلافة الکبری . فاح ابواب الجهاد کاسر شوکت ارباب العناد ، الغازی فی سبیل الله ، لوحه الله ، المحفوف بصنوف عواطف الملك الصمد وزیر اعظم آصف شیم و وکیل مطلق صداقت علم سردار اکرم احمد پاشا (ادام الله اجلاله وضاعف اقتداره) عسا کر منصوره ایله خدمات هایونم اتمامنه قنید اوزره ایکن افتخار الاسراء العظام العیسویه ، مختار الکبراء الطائفة المسیحیه ، ولایت آلمان وجه و حجار و سائر نیجه دیارک حاکم قوی الاقتداری و ملت نصرانیه ملوکانتک اولوسی و حرمتلوسی روما ایمپراطوری (لیوپیلدوس) ختمت عواقبه بالخیر ایله الی سکر سنه دن برو ماینده منعمه و بایدار اولان مبانی صلح و صلاح ، بعض وقایع انتیلال سببی ایله منقطع و زائل اولوب ماینده حرب و قتال و چنک و جدال صورت نما اولغله و موجب آسایش اهالی بلاد و مورت آرایش رغبت فقراء عباد

تعیین ایدلدی . (راقوجی) فکر مقاومتله تکرار قالدق رقی (لیوه) ده
 عسکر مزی بوزدی ایسه ده محمد پاشا مرقومی بالآخره مغلوب
 ایدلدی . بونک اوزرینه (میحنه آ) قیام ایدرهک (ترغویشته) ده بولان
 عثمانیلری قتل و (جورجوه) ایله (ابرائیل) ی ضبط و بغداد بکنی
 (یاش) ده مغلوب ایدلدی . تاتارلرده هر ایکسینی ایکی دفعه (یاش)
 جوارنده منهزم قیلدیلر . بونک اوزرینه افلاق بکلکی (زورر کیفا
 George Ghika) به وریدلدی .

اردلک اون بش بیک دوقه آلتونی اولان ویرکوسی قرق بیکه
 ابلاغ ایدلدی و مصرف اولهرق بیک کیسه آچقه آلدی .

دولتک ندیجه زماندن بریدر مبتلا اولدینی درد شقاوت بو دفعه
 دخی آناطولیده (آبازه حسن) پاشا نامیله ظهور ایتدی . آبازه حسن
 مقدا (حیدر اوغلی) نام شقی بی طوتوب استانبوله کتیرن و ابشیر
 پاشانک قتلندن صکره حلب والیسی اولان کیسه در . کندیسنه (اردل)
 سفری ایچون ازدویه کلکی حقنده امر کوندرلدکده صدر اعظمندن

اولان صلح و صلاحی مجدداً وضع و تمجید و حقوق دوستی و جوار قدیمک فواعیدس
 تمهید و تشید اولمنسی اراده و التماس ایتدکلرین اردوی هایون نصرت مقررنده
 اولان قیو کتخداسنه معتد آدمیسی کلوب اول دخی تمجید اساس یکجهتی
 و تمهید مبانی عهد دوستی ایدوب مواد صلحی سولتوب فیصل و بره جک مرتبه
 کندویه و کالت نامه کلدیکن بیلدرمکین اردوی هایوننده بالدفات مکاله و مذا -
 کره دن صکره اون ماده اوزرینه قرار و یروب و کلای طرفین رضاری ایله اشبو
 سنه (خمس و سبعین و الف « ۱۰۷۵ ») محرم الحرامنک اون آلتنجی کونندن
 یکرمی سنه تمامه دن مدت تعیین اولنوب ، صلح و صلاح باغلنوب جانیندن
 معمول به اولتی اوزره تمسک و یرلک لازم کلدکده مشارالیه سردار ظفر اقتدارم
 دخی طرف باهر الشرف خسروانه مدن وکیل مطلق اولدینی حسیله وجه مشروح
 اوزره اون ماده به تمسک و یردیکن و ویریلن مواد کاغدی مضمونی مؤید

قورقورق شام والیسی (طیار زاده احمد)، آناطولی والیسی (جان میرزا) و سائر اون بش قدر امرا ايله اتفاق ایتدی . فراری سپاهیلرده کندیسینه التحاق ایدنجه امر پادشاهی به قارشی طیار زاده صدر اعظم نصب ایدلدیکی تقدیرده کله جکیرینی بیسلدیره رک اوتوز بیك کشی ايله (قونیه) به توجه ایتدیلر . پادشاه ، اردل سفرنده بولنان صدر اعظمه کیفیتی اخبار ایتدی . پاشا اردوی همایون ايله عودت ایده رک اسکداره کچدی . بو آردلق (بروسه) به کلشیر و بروسه والیسی (کنعان) پاشایی دخی کندیلرینه جاب ایتشیلردی . دیاربکر والیسی معهود (مرتضی) پاشا تادیبیلرینه مأمور ایدلدی . هر طرفه فرمانلر یازیلوب (حسن) پاشا ايله اتباعک واجب الازاله شقی اولدقلى اعلان اولندی . اکصوکنده مرتضی پاشا بونلری حيله ايله (حلب) ده یقالایوب (حسن) ايله اوتوز قدر عونہ سنی اعدام ایتدی .

بو آنه قدر کوردیکمز وقوعاتک شکلرندن ده آکلاشیلیور که دولت داخلا آناطولی اشقیاسی، سپاه ویکچیری قیامی وتابع اولان

و مؤکد چاسار باوقار طرفندن اردوی همایونه نامه سی کلک اوزره قرار ویرلدهکده پایة سریر اعلامه عرض و تلخیص نامه سی کلدهکده طرف همایونمدن دخی صلح و صلاحه مساعدده اولنوب نامه شوکت مقرونم ویرلسین تضرع و نیاز ایلدهکده رفاهیت فقراء طرفین و راحت عجزه جانبین ایچون رجا و نیازی حضور فائض ملوکانه مزده مقبول طوتیلوب و کلاسنک تمسکرنده مسطور اولان اون ماده بی متضمن و طرف همایون شهنشاهانه مزدن دخی مزبور معتبر و مقبول طوتلیدیفن مخبر و مشتمل خط همایون نصرت مقرونمز ايله فرمان عالیشانمز صادر اولمفن اشبو طفرای غرای جهان آرا مز ايله مشرف نامه همایون سعادت مقرونمز عنایت و ارزانی قلنوب جمله امور صلح نقطه بنقطه رعایت و قبول ویر یوزنده محفوظ و مقبول اولقی ایچون اون مده درکه عینله ذکر اولنور . ایمدی . فیابعد دخی وجه مشروح اوزره تجدید و تمهید اوانان صلح و صلاح مستوجب الفلاح مقرر

حکومتلرک عسسیانی و خارجاً دخی اجنبی حکومتلرک تجاوزلریله اوغراشمقدن خالی قالدیموردی. بالطبع بونلرک جمله سنه (سؤ اداره) سبب اولیوردی. کوپرلی بو سؤ اداره بی سلطان مراد رابع کبی قلیج ایله قالدیرمق املنده بولندی. بر درجه یه قدرده موفق اولدی. مدت صدارتنده اوتوز آلتی بیک کشی اعدام ایلدی. بو ائتلرده دولته معارض اوله رق (مسقو) لرده ظهور ایتمکه باشلادی. بللی باشلی اوله رق نجه، مجار، ونیدیک، له، مسقو، ایران، پایا، مالطه حکومتلریله برابر اوروپانک اورته لرندن کلن عساکر معاونه حرب خارجی بی ادامه ایدیوردی. حتی (۱۰۷۰) ده روسلر قریمه ایکی قولدن هجوم ایتدیلر. تاتارلر قزاقلرله برلشه رک روسلره یوز یگرمی بیک تلفات ویردیرلر. الی بیک اسیر آلدیلر. فقط برمدتنبیری ساکن طوران نجه لیلرده ینه آنار حرکت کوریلدیوردی. کوپرلی حدودده استحکامات انشا ایتدیردی کبی آق دکنز بوغازلری ده احکام ایلدی. راقوچی اوغلی، تحریکاتدن خالی قالمیه رق حتی (کمنی) نک — که بزم تاریخلرده (کیمیانوش) دیه مشهوردر — قومانداسنده کی بر

و معتبر طوتیلوب یرلری و کولکلی و ار ایدن حضرت (الله جل شانہ) نک اسم شریفن یاز و پیغمبر خاتم الدین و فخر المرسلین حضرت محمد المصطفی (صلی الله علیه و سلم) حضرتلرک معجزات کثیره البرکاتلرین ایراد ایدوب شیمه کمرته خسروان صداقت معتاد وفائده مرضیه تاجداران وفا استناد اوزره عهد و میثاق ایدر زک ذکر اولنان مواد شروط و قیودینه و صلح و صلاحک مواتیق و عهدینه کمال سرتبه رعایت اولنوب مادامکه اول جانبندن خلافتنه وضع و حرکت صدور و ظهور بولیه طرف هایون پادشاهانه مزدن و اعقاب و انسابلر یزدن و وزرای کرام عالی مقام و سائر میرمیران صاحب احتشام و اسراء ذوی الاحترام و عموماً عساکر نسرت انجام و ظفر پیامزدن و جمله عبودیتز الله مشرف اولان طوائف و خدامدن بر فرد خلافتنه متعلق حرکت ایلیه و السلام علی من اتبع الهدی.

فرقه ایله اردلی ضبط ایدیه رك قرال (بارچقای) ی قتل ایلدی .
بودین والیسی مشهور (سیدی احمد) پاشاده اردلی تکرار استیلا ایدیه رك
(آبانی میخال) نامنده برنی قرال تعین ایتدی . (اردل) ه طرف
دولتدن منصوب صوك قرال بوذا تدر .

مملکت مزه مسلط اولان بلالردن بری ده یانفیندر . اولرمزی
تخته دن انشا ایتدی کمز ایچون اجنیلردن بری شو یقین زمانلرده
دیش ایدی که :

— عثمانلیر ضبط ایتدکری یرلرده اوطورمه منی نیت ایتدکری
ایچون اولرینی محکم انشا ایتیموب تخته دن وسائرده دن انشا ایتشلردر .
بوسوزدن عبرت آلمالی یز .

بواننده استانبولده ایکی بیوک یانفین اوچ کون سوره رك جامعله
ومخزنلره طولان قرق بیک کشی تلف ویکرمی درت بیک خانه ایله
اوچ یوز قوناق ویوز خان محترق اولدی .

۱۷۴ — فائده

هدایای پادشاهی

۱۰۶۳ ده هند پادشاهی (شاه جهان) . ایلجیسی (سید حاجی محمد) معرفتیه
ارسال ایدیلن هدیه پادشاهی :

- ۱ — زمرد قبضه لی برخنجر .
 - ۲۰ — جاریه حسنا .
 - ۱ — مکمل بساطلو بر رخت (که جمله رختی طقسان کیسه تخمین اولنور) .
- ایلجییه :

- ۶۰۰۰ — آلتون .
- ۱ — کورک
- ۱ — مکمل آت

دولت بوحال لرله برابرینه قوتلی کورینیوردی. حتی (۱۰۷۰) ده حاتییه یی آلتی اوزره وندیک، مالطه، پایا و فرانسه سفینه لرله کریده عسکر دوکدیلر سده منهزم اولدیلر. دولت ساده قوتلی کورونیور، کندیسینی قوتلی ده بیلوردی. Gross Wardein (وارات) ک ضبطی اوزرینه آوستریا سفیری برکون کوپرلییه خرستیان حکومتلرک برآ و بحرآ عثمانیلر اوزرینه هجوم ایتمک ایچون اتحاد ایتمکده اولدقلرینی ایما ایتدیکنده :

— پادشاه نه آتشدن قورقار نه ده صودن. قوتی آکلامق ایسته یلر برلشوب هجوم ایتمکده حردر لر. دیمشدر. مشارالیه (۱۰۷۲) سنه سنده استسقا علتدن وفات ایتدی. وفاتندن اول اوغلی شام والیسی (فاضل احمد پاشا) یی صدارت قائمقامی نصب ایلدی. اولوم یئاغنده ایکن سلطان محمد رابعه :
(قادینلرک سوزلرینه قولاق آصامق، صدارتی زنکین آدملره

۱۰۶۶ ده ایلیچیلکله هنده یوللانان (معن زاده) یه تسلیم کودریلن هدایا :

- ۱ — یکپاره کبیر زمردلی بر قطعه سرغوج
- ۴ — رأس کیلان (اوجی سراسر چولر وبری جواهر رخت و مرصع اکده لک و مرصع اکر و مرصع اوزنکی و آلتون زنجیر و اینجولی عبایی ایله مزین)
- ۱۰۶۷ ده کان عجم سفیرله شاه عجمه یوللانان :
- ۲ — کیلان آت (بری مرصع رخت و مجوه اکر و مزین عبایی رکاب ملوکانه ایله مکمل)

۳ — برقاج بوغجه فرنکی دیبا وچوقه و فاخر جزایرا حراملری، ولنجه لری. ۱۰۷۵ سنه سنده نمچه لیلرله وقوع بولان مصالحه نیک احکامنی تأکید ایچون اسکیدن بری عادت اولدینی اوزره بوستانجیلر اوپله باشیسی قره محمد آغا و یانه یه بیوک ایلیچی تعیین ایلدی. موی الیه عطیه اوله رق سکیز یوزبیک آقچه و روم

ویرمه مک ، هر نه صورتله اولورسه اولسون دولت خزینه سنی پاره ایله
طولودورمق ، عسکری و کندیسنی حرکت اوزره بولندرمق (زمینده
نت ووصیت ایله دیکی روایت اولنور .

— ۳۰ —

کوپرلی ، مخدومی فاضل احمد پاشانک تربیه سنه پک زیاده اعتنا
ایله دیکی جهتهل حین وصیتده مقام صدارتی آکا ایصارلامش ایدی .
مشارالیهده بدری کبی قتل و اعدام ایله « تأدیب و تهریب » پولتیقه سی
طرفدارای ایدی . ذاتاً بو پولتیقه بزدن اصلاً آیرلامشدر .
کرید مسئله سی اوزادینی کبی و ندیکلیرده بحرأ دولتی ازعاج

ایلی بکر بکیسی پایه سی ویرلدی . محمد پاشا رکاب هایون قائممقامی مصطفی پاشا
وساطتیه حضوره قبول ایدلدی . آتاق اوپدکدن صکره سلطان محمد رابع
کندیسنه :

— خدمتکه برخوشجه مقید اول . عرض سلطنتزه خلل ویره جک شیلردن
حذر ایله دیه تنبیه ایتدکدن صکره (خلعت فاخره) الباس ایتدی . بعده
آتیده کی هدیه لری نجه چاسارینه کوتورمسنی امر ایدلدی :

۱ — مرصع سرغوج

۱ — بر دیرکلی اوتاق

۲۰ — سجاده

۵ — عجم قالیچه سی

۱۰۰ — صابرق

۴۰ — خلعت

۱ — قیه مقداری عنبر

۱۲ — رأس یلکندست

۲ — ایکی رأس دیوان رختی و عبایی ایله دونائش آت .

کوبرلی زاده فاضل
احمد پاشا

ایتمکدن خالی قالمد قلرندن (وندیک) سفری نیتیه
سلطان محمد (ادرنه) به کیتدی . فقط نیچه .
لیلرک تعرضاتی زیاده لشدیکندن (فاضل احمد)
پاشا و ارکان دولتک رأیلریله آوستریا اوزرینه
سفر اجراسی قرارلاشدی . پاشا سردار اکرم
اوله رق اردو ایله بلغراده کیتدی . بوراده
نیچه ایلچیلری ایله سردار اکرم آره سنده
برمذا کره واقع اولدی . پاشا شرائط صلحیه به

مغایر اوله رق (قنیزه) قلعه سی قارشیسنده انشا ایدیلن (زرین
وار) نامنده کی یکی قاعه نك تخریبی و نیچه عسکرینک اردلدن
اخراجی و سلطان سلیمان قانونی ایله عقد ایدیلن معاهده ده مشروط
اوتوز بیک دوقه آلتونی ویرکونک و یاخود مراد پاشا مصالحه
سنده مقرر اولان ایکی یوز بیک غروشک تأدیه سنی طلب ایلدی .

محمد رابهک عجم ایلچسی (بیر علی) به، شاهه ویرلک اوزره تودیع ایتدیکی
هدایا :

۲ — کیلان آت (بری مرصع رخت و مجوهر اکر و مزین عبابی
و کاب ایله مکل ایدی) . برقاج بوغچه فرنکی دیبا و چوقه ، فاخر جزایر احراملری
و ولنجه لری

— ایکنجی سلطان مصطفی خانک تبریک جلوسی مناسبتیه شاه عجم طرفندن
کلن ایلچی خراسان حاکی (ابوالمصوم) بر فیل ایله هر برینک صیرتنه برر ابرشیم
نهالی محمول برقاج قطار عجم دوه سی کتیرمشیدی . مقابله شو هدیه لر ویرلدی .
سفیرک کندیسنه :

۱ — اصطبل عامرهدن سیم زنجیر و بیلان و کردانه لی و زمرد و یاقوت
ایله مرصع آلتون قاپلامه دیوان رختی .
۲ — بو رخته یاقیشیر بر عذاره

راضی اولمادیلر . بناءً علیه ایلهچیلر (بودین) ده توقیف اولنوب
۱۲۲۰۰۰ کیشیک و ۱۴۵ طویل ق براردوایله (استرغون) دن طونه بی
کچرک قونت (فورغاچ) قومانداسنده کی دشمن اردوسنی بوزدی .
آلتی هفته ده (اویوار) قلعه سنی ضبط ایتدی . اردوده اردل قرالی
ایله افلاق و بغداد و ووده لری ده وار ایدی ، بو محاربه ده عثمانی
عسکرینک بسالت و شجاعتی بحار و آوستریالیلرک فوق العاده نظر
دقتلرینی جاب ایله دیکندن حالا (اویوار قارشیسنده بر ترک کچی)
Comme un ture devant Neuhaesel ضرب مثلی زبازددر .
اردویه امداد ایچون کلن یوز بیک تاتار ایله اون بش یکریمی بیک
قازاق (موراویا) و (سیایزیا) طرفلرینی یغما ایده رک سکسان
بیک اسیر سورمشلردر . آوستریا ایپراطوری (له ثوبولد) بومدهش
استیلا ایله باشه چیقه میه جغنی آکلانجه پایا اوچنجی (آلکساندر) .
مراجعتله ینه براتفاق مقدس عقدینه چالیشدی . فرانسه قرالی اون

۳ — دېوس

۴ — زړې ركب

۵ — عبايې زردوز ايله مزین و مرتب بر رأس آت .

شاهه :

۱ — آلتون زنجیر و مرصع بیلان، اکسهک، کردانه

۲ — یاقوت و زمرد ايله مرصع آلتون رخت

۳ — زمرد و الماسدن مصنوع دېوس

۴ — مرصع آلتون غداره

۵ — الماس ايله مرصع سرغوج

۶ — یاقوت و الماس ايله مزین یالذلی سیم ركب

۷ — اینجو و زمرد ايله مرصع قطیقه اکر

۸ — اینجو و زمرد و یاقوت ايله ایشلنمش صاری دېبا عبايې

دردنجي (لوئی) وعد معاونت ايتدی . (لوئی) متمصب اولقله برابر
کوپريلي محمد پاشانک فرانسه سفيري (دولاهي) يي حبس ايله ايتمش
اولديني تحقيري اونوده ميوردی . بونک اوزرينه اوتوز بيک فرانسر
عسکري ويردی . فقط آوستريا ايمپراطوري بوعسکردن قورقورق
آنحقي آلي بيکنی قبول ايتدی . جنرال مونت کوقولي Montecuccoli
قوماندا ايدييوردی .

سلطان محمد رابع ، داخلي وخارجي بتون بوغوائل آراسنده آو
آولامقله اشتغال ايدييوردی . بر تاريخده مطالعه ايلديکمه کوره
آولرنده يکرمي بش ، اوتوز بيک قدر آو حيواني صيقيشديريجي
بولنورمش وبوهوسله روم ايلیده پک زياده کزمشدر .

(اويوار) فتحندن صکره قيش باصمقله اردو (بلغراد)ه دونمش
ايسده نيمچه ليلرم صالحه يه ينشامشور وقيش بيتمه دن الی بيک عسکرله
(سکتوار) اوزرينه يوري شلردر . عساکر عثمانیه قيشلاقلرده اولديی

۹ — آل اطلس استارلی قرمری چوقه زردوز ياپوق

۱۰ — سيم يدکدش ايله طوناعش بر رخش (آت)

— ۱۱۰۹ ده سفارت ايله ايراه کيدن روم ايلي بکار کي پايه لو (محمد)

بک واسطه سيله عجم شاهنه يوللان هدايای شاهانه :

۱ — مجوهر بالقچين سرغوج

۱ — مرصع خنجر

۲ — آلتون کمرلی، انجيلی تيرکش، بر مصری کبان (يای)

۱ — دسته يالذلی اوق

۱ — مرصع چوکان

۲ — الماسلی قويون ساعتی

۱ — کبير نجف آينه لی چالار قالقان ساعت

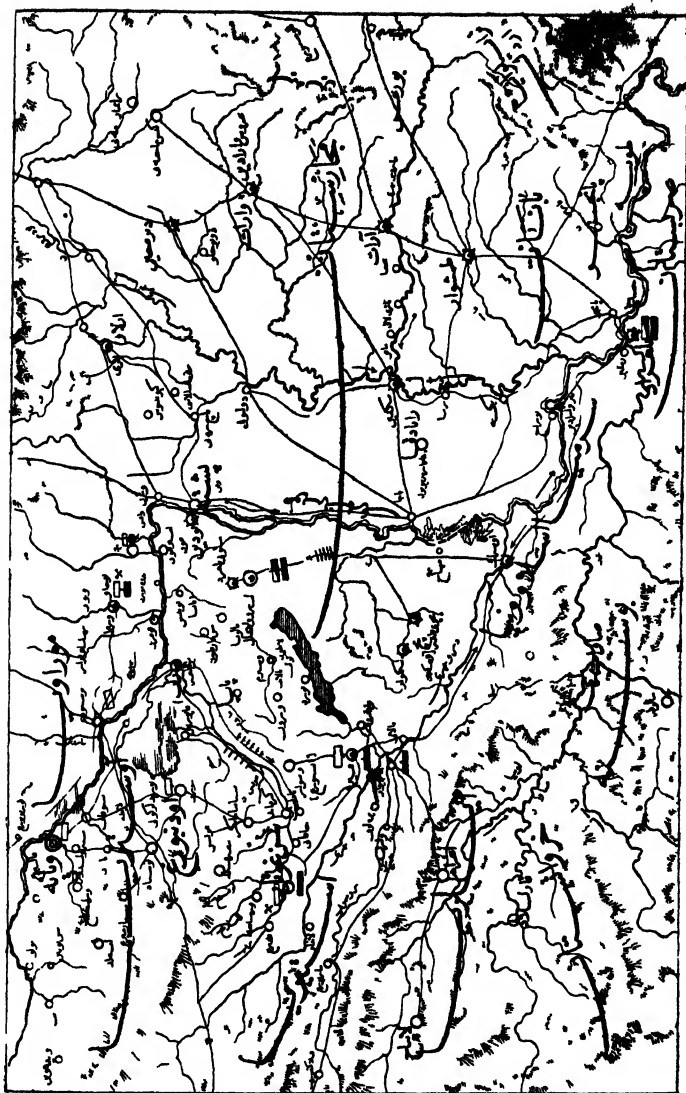
۱ — مرجان تسبيح

حالده بيله اوتوز بيك عسكركله حركت اولتهرق (قنيزه) اوكندهكى معهود (يكي قلعه) آلتش وبوصيرهده نجه قبوكتخداسى عقد صلح ايجون كلهرك نجه ليلرده بولنان (اردل) قلعه لرى رد وتسليم اولنق، هدم اولنان يكي قلعه بردها اعمار قيلنماق وعقيب صلحهده ايكي بوز بيك غروش قيمتده هديه تقديم ايدلك شرطلى و سائر ايله يكرمى بش سنه ايجون مصالحه عقدى قرارلاشدى (۱۰۷۵). فقط (يانق) صوبى (Raab) جوارنده آوستريا وفرانسه عساكر متفقه سندن مركب جسيم اردوسنه تصادف ايديلهرك (سن غوتار Saint Gottard) مناسترى جوارنده (اسويچردهكى دكل) وقوع بولان محاربهده احمد پاشا اردوسى بوزيلهرق اون بيك قدر تلفات ويرمشدر. (واس وار) Vasvár ياخود (آي زنبورغ) Eisenburg معاهدهسى ناميله مشهور اولان بومصالحه (زیده واطوروق) معاهده سنك اساسنه مشاهدرد.

- ۷ — بويلو جزاير تفنكى
- ۲ — طولق (استانبول زربفتى): برنوع قاش
- ۴ — طولق نوظهور جيچكللى فرنك زربفتى
- ۱۲ — (طولق فرنك ديباسى)
- ۵ — طولق تللى استانبول بورنجكى
- ۱۲ — طولق تللى استانبول صندلى ديدكلى برنوع قاش
- ۱۰ — طولق الوان شالى چوتمه
- ۱۰ — فرنك پسند باصدق
- ۳ — قطمه شامى شقه بند
- ۳ — قطمه صوم شامى زينپوش
- ۳ — قطمه صوم آغمر شام دكدىكى

— دولت عليه ايله نجه چاسارى پيننده همدقد اولان صلح و صلاح مقتضاسنجه نوروز فيروزده طرفيندن بيوك ايلچيلر يولالانش و دأب قديم

محرکات نسبی، الحسنة فردوسی

مختار پاشاٹ - س عوتار محارہ سی -
اثریدن

نمجه و عثمانی عسکری اردلدن چکیلیور، (آپانی) هرایکی طرفدن
پرنس طانیلیوردی. پرنس یالکز دولته ویرکو ویره جک ایدی. (تهیس)
Theisse نهری ایله اردل آراسنده یولنان (یکی قاهه) Novigrad

و (اویوار) داخل اولدینی حالده یدی محار
مملکتندن دردی دولته واوچی آوستریا-
لیله قالیوردی. (سن غوتار) محاربه سی
عسکرلکمز نقطه نظرندن بیوک هزیمت
کبی تلقی ایدملیدر. آوستریا جنرالی
مشهور (مونتیه قوقولی) بو محاربه ده
غلبه سیله شهرت آلدی.

مونتیه قوقولی

بوزمانلرده انکلتزه نك بحرسفیدده مناسبت بحریه سی باشلامشدر.
فرانسزلر جزایرک (بوجی) طرفلرنده (جیجالی) نام محله ده بر مهجر

اوزره معاهده و مقاوله اولندیغنه بناءً طرف دولتدن صدر سابق علی پاشا
کتخداسی امراء دریادن (ابراهیم پاشا) نك ارسالی ۱۱۱۱ تاریخنده تقرر
ایتمش ایدی. نمجه چاساری ایچون قاعده قدیقه اوزره ترتیب اولنان هدایای فالخره
مشارالیه تسلیم یولانلشدیر :

۱ — مرصع رخت، مرصع بیلان، رکاب

۱ — دبوس

۱ — مرصع اکر

۱ — زراندوز زینپوش

۱ — مجوهر سرغوج

۳۰ — ثوب جدید، سراسر قوشاقلق خلعت

۱۰۰ — قطمه (دوهزاری دستار)

۵۰ — قطمه (سه هزاری دستار)

۱۵ — عشاق سجاده سی

تأسیس ایتمشلر سده انشا ایتدکلی قلعیه هجوم اولنه رق همان جمله سی قتل ایدلمشدر .

فاضل احمد پاشا امور داخلیه نظام ویردکن صکره (۱۰۷۷) ده بالذات (کرید) ک فتحه عزم ایتدی . یکر می اوچ سنه دنبری عسکر می اشغال ایدن (قندیه) بی ایکی بچق سنه قدر اوغراشدقن . صکره ضبط ایده رک کرید آطه سی تماماً تسخیر ایلده دی . (قندیه) نک فتحی دولته نفس آلدیرمش و اون سکز ماده اوزرینه تسلیم آلمشدر . شرائط مذکوره موجبجه (قندیه) بالجمله مهمات وجهه خانه سیله تسلیم ایدیلر رک (صودا) Suda و (اسپرلونغه) Spina-Lunga و (غراییه) Carabusa پالانقه لری و ندیکلیله براقلمش ، آق دکزده کی عثمانی آطه لرینه تعرض ایدیلجه کی ، براقیق ضایع اولورسه و ندیکلیله طرفندن تضمین ایدیلجه کی ، غلطه ده و ندیک بالیوسنه براقامتگاه تعیین ایدلمسی ، بوسنده کی (کلیس) یعنی (بهکه) قلعه سنک و ندیکلیله قالمسی و و ندیک ایلچیسنک هدیه لرله رکاب هایونه کلسی تقرر ایتمشدر . فتح مذکور

۲ — کبیر { عجم قالیجه سی

۴ — صغیر

۱ — ابرشیم قالیچه

۳۵۰ — مثقال بر شماره عنبر

۲۰ — عدد زفه مسک

۱۵ — عدد پادزهر

۱ — طولبری و سایانی ایل بر قطعه مکمل اوتاق

۱ — مرصع رخت ، سیم رکاب ، سیم اکره ، سیم زنجیر ، آمر عبایی

و مرصع بیلان ایله مزین برآت

۱۶ — یلکنده ست

۲ — رأس (پارس)

مبشر تلخیص سلطان محمد رابعه واصل اولدینی اثناده آغلامه دن او قویه مامش و سرکاتی اولان ذاته او قوتدیرمشدر. دولت، بوجزیره نك فتحنده صرف ایتدیکی نقود و عسکری هیچ بر محلك ضبط و تسخیرنده صرف و تلف ایتمه مشدی. یالکز فاضل احمد پاشانك قومانداسنده اوج سنه امتداد ایدن محاصره ده^{۹۰} اوتوز بیک شهید ویرمشزدر. هجوملردن ماعدا محاصرین بیک یوز یتیش ایکی و بزمکیلر اوج مثلی لغم آتمشلر و یالکز عثمانیلر یدی یوز اوتوز بیک قنطار باروت قوللانمشلردر. بر روایت کوره صوڪ محاصره زماننده وندیکیلر ۳۰ بیک، عثمانیلر یوز بیک کشی غائب ایتمشلردر. (قذیه) محاصره سنده فرانسزلر وندیکیلره یاردیم ایدهرک (مالطه) و پایا کیلرله برابر آلتیش قدر سفینه یه اركاباً اون بش بیک فدائی یوللامشلردر. فقط هجوم عثمانیانه طیانهمیه رق پك چوق تلفات ویردکدن و طقسان طویلو بیوڪ

۱۷۵ — فائده

خزینۀ عامره بودجه سی

آوجی سلطان محمد زمانی - که اوز برنجی عصرک صوڪ نصی اوائلیدر - بو زمانده خزینۀ عامره نك ایراد و مصرفی ناطق اوله رق المزه بر بودجه صورتی کچمشدر. بوضورت (ایوبی قانون نامه سی) نامیله مشهور برساله جکده محرردر. صاحب اثر بو بودجه یی (دیوان مایون اقلای دفاتر) ندن قویه ایتدیکنی بیلدیر. بیورده بنده خلاصۀ سزه یازیورم :

۱۰۷۱ سنه سی اموال مقررده مفرداتی :

آقچه	کیسه	
ایله ۴۶۶۶	۳۴۸۰,۵	محاسبۀ اول قلمنه تابع ایراد سنوی
» ۳۴۶۹۰	۲۷۹۳	» جزیه کیران قلمنه »

قالونلرینی باتیردقدن صکره مملکتلرینه دونمشلردر . کرید محاربه سی
یکرمی بش سنه قدر دوام ایتمش وجزیره آنجق احمد فاضل پاشانک
حمیتی ، نباتی ، متاتی ، درایتی سایه سنده اله کجه بیلمشدر . (۱۰۸۰)
احمد پاشا (قندیه) قوماندانی (موروزینی) Morosini به رعایت
ایتمش وشرائط تسلیمیه بی حقیله ایفا ایتمیرمشدر . شهرک آناختارینی
تسایم ایدهنک شایقه سنی آلتون ایله طولدیرمشدر .

بوعصرک واعطیده (وانی) افندی نامنده بریدر . مومی ایله
شهزاده لركده خواجه لکنه تعیین ایدیلهرک حکم ونفوذ صاحبی اولمشدر .
میخانلر قپاندی ، خرماتی رفع ایدلدی . سلطان محمد ادرنه
طرفلرنده آوه طالیدیغدن پای تخت اهالیسی سویلنمکه باشلادی .
پادشاه صدر اعظمک اخطاری اوزرینه استانبوله دوندی .

فاضل احمد پاشا کرید سفرندن اول فرانسه سفیری (دولاهی) بی

آجقه	کیسه			
۹۵۳۳ »	۳۷۰,۵	حرمین الشریفین محاسبه قلمنه	ایراد سنوی	۳۷۰,۵
۰۵۳۷ »	۲۵۰,۵	» » »	» »	» »
۹۷۶۴ »	۲۷۵۷,۵	موقوفات قلمنه	» »	» »
۱۵۵۰ »	۱۰۷۳	مقاطعه اول قلمنه	» »	» »
		مقاطعه معدن مع جزیه بغداد		
۴۹۲۰ »	۱۶۵۰۵	» »	» »	» »
۳۲۷۹ »	۳۰۴	بروسه مقاطعه سی قلمنه	» »	» »
۲۵۰۷ »	۴۴۴,۵	مقاطعه منسوخه	» »	» »
۱۴۷۸۰ »	۲۷۰ (یوک) [۱]	» »	» »	» »
۱۵۸۹۰ »	۰۲۵۹	» »	» »	» »
۱۳۳۴ »	۰۰۵۲	» »	» »	» »

[۱] بر یوک ، یوز بیک دیمک ایدی .

(طولون) لیاننده دوناما حاضر لائش و مصری ضبط ایتمکه قرار ویرلش ایدی . فقط (هولاندا) محاربه سی مانع اولدی . (لونی) نك هولاندا موفقیتی اوزرینه دوات (نوانتل) ایله عهد عتیقه بی تجدید ایلدی . مناسبات دوستانه یکیدن ابتدا ابتدایسه ده - دقت ایدیگز - تابو تار یخدن اعتباراً دولت علیه نك محوی و اضمحلالی تصوراتی فرانسه ده دوران ایتمکه باشلادی .

له سفری -- لهستانه تابع (صاری قامش) قازاقلری دولته دخالت ایدمه رك كندیلرینك (له) و (تاتار) لر طرفندن تعرضدن مصون بولندیرلمسنی و سفر هایونلره گلیرینی تأکیداً حایه عثمانیه نامنه طبل و علم احسان ایدلمسنی استرحام ایتمش لردی . قریم خانی (عادل کرای) بونلرك ایشلرینه قاریش دیغندن طولای عیزل ایدلدیکی کبی لهیلرده تعرضده بولندقلرندن (له) قراللی علیهنه اعلان حرب اولندی (۱۰۸۲) . بو محاربه ده سلطان محمد رابع بالذات بولنمشدر .

بو ایراد هر سنه خزینه عاصره یه تسلیم ایدلمك اوزره (روزنامه چة هایون) • قید اولنور . بو ایرادك هر قرق بیك آقچه سی برکیسه حسابی اوزرینه اون ددرت بیك بش یوز اوتوز بریجی کیسه ایله اون پاره ایدر . (قانوننامه) بوراده دییورکه :

قانون : میری به برغروش کبیری ، سکان آقچه یه آلیر . وهریک ایکی یوز الی غروش آقچه اولور و هر برکیسه بشر یوز غروش اولق اوزره حساب اولور .

قانوننامه (تفاوت آقچه) سنی ده شرح ایدوب دییورکه :

(اموال مقرره نك هر بیك آقچه سندن معتاد قدیم اوزره آلدان اون ددرت آقچه درکه بالاده کوریلن یتیش یوک (یعنی بر یوک یوز بیك آقچه اولمغه یدی . میلیون) آقچه ۸۲۸،۳۷۰،۹۹۴ آقچه لك اموال مقرره نك بیكده کی اون درتلرندن متشکلدر .

اردو لهستانك (پودولیا) دینیان ولایتك مرکزی اولان (قانیچہ Kamieniec) ی، (له ٹوپول) ایله قرمری روسیه دینیان (روته نی-غالیچیا) داخنده سائر شهرلری ضبط ایتدی. لهیلرک قوماندانی (ژان صوبیه سکی) عساکر عثمانیه بی خیلی یوردی. اک صوکنده لهستان قرالی (میشل قوری بوت) طالب صلح اوله رق (بوجاس Bucacz) نام محله مصالحه ایدلدی. له قرالی (پودولیا Podolie) و (اوقرانیا Ukraine) ولایتلرینک یرقسنی ترک و باب عالی به سنوی (۲۲۰) بیک دوقه آلتونی یعنی ایکی میلیون بش یوز اون بیک فراتی اعطاسنی تعهد ایتدیکی کبی (لقه) تاتارلرینک نعرضدن مصونیتی، بونلردن ممالک عثمانیه به کله جکلرک مرورلرینه مانعت ایدلمیه جکنی، (اوقرانیا) مملکتک حدود قدیمه سیله قزاقلره دور و تسلیم ایدلمیه جکنی قریم خانلرینه تا (اسلام کرای) زمانندنبری ویریه کلکده اولان ویرکولرک سنه بسنه اعطا و ایصال

مصارف خزینه

(قانون نامه) دیورکه :

(سنه ده آلتی کره یوز بیک آلتون کلیر. پادشاه عالمپناهه «جیب خرچلغی»

تمین اولمشدر .

برموجب دفتر اجمال «مقابله» پیاده

مواحب	کیسه	آچه
درکاه عالی* یکچیریلری	۳۷۱۱,۰۰	ایله ۱۷۰۲۰

(درکاه عالی* یکچیریلری اجمالری موجبجه الی درت بیک ایکی یوز یکرمی نفر اولوب یومیهلری درت یوک اون یدی بیک سکر یوز طقسان آچه در و بر قسط مواجیلری اوج یوز یتش بر یوک اون طقوز بیک ایکی یوز الی بش آچه ایدر . و سنوی درت قسط مواجیلری دیمک که هر اوج آیده بر قسط ویریلور» بیک درت یوزسکان درت یوک یتش یدی بیک یکرمی آچه ایدر که کیسه حسابی اوزره بروجه بالا مسطوردر) .

قیلته جفتی و سائرہ بی در عہدہ ایلمش و دولت
 علیہ دخی لہستانہ آخر طرفدن بر تجاوز و قو۔
 عہدہ تاتارلر طرفدن اعانت ایدیلہ جکنی وعد
 ایتمش ایسہدہ بو معاہدہ بی لہستان (دی ت)

ژان صوبیہ سکی مجلسی قبول ایتیمہ رک رد ایتمشدر . حتی
 (ژان صوبیہ سکی) (خوتین) اوزرینہ هجوم ایدہ رک شہری ضبط
 ایلمہ مکملہ برابر روسلر دخی اظهار خصومتہ ناشلادیلر .
 بوسفرده صدر اعظم فاضل احمد پاشا سردار نصب اولنہ رق عزیمت
 اولدی . فقط اردونک بر قسمی (طورلہ) دینیر نہرینی کحرکن
 کوپرینک بوزولسی اوزرینہ غریقاً بر خیلی شہید ویریلہ رک سفرکلہ جک
 ایلمک بہارہ تعلیق اولندی . اردو (بابا طاغی) نہ رجعت ایتدی .

استانبول و کلیسولی اوغلانلریہ (۱۰۲۰ نفر) درت قسط مواجیلری :
 ۳,۱۶۰,۰۰۰

دقتداران سرای عتیق ایلمہ طبخان	
وحوایان خاصہ — (۵۵۱ نفر)	۱,۰۴۴,۱۰۰
بوستانیان خاصہ ایلمہ ادرنہ بوستانجیلری (۹۴۷ نفر)	۷,۱۶۲,۲۰۰
حبہ جیان (۲۱۸۰ نفر)	۷,۷۰۵,۶۹۲
طوبجیلر (۲۰۲۶ نفر)	۵,۳۹۷,۰۸۰
طوب عربہ جیلری (۲۸۲ نفر)	۷۵۱,۷۲۴
اصطبل عامرہ سراجلری (۳۳۹۸ نفر)	۷,۶۲۹,۴۰۴
مہتران خیمہ خاصہ (۱۰۸۲ نفر)	۱,۹۳۷,۳۷۲
مطببخ عامرہ خدمتسی (۱۳۷۰ نفر)	۲,۵۳۶,۰۵۶
اہل حرف (۷۳۵ نفر)	۱,۳۶۸,۰۳۲
خیاطین خاصہ و خلعت دوزان (۲۱۷ نفر)	۴۹۰,۹۹۶
مہتران علم خاصہ (۱۰۲ نفر)	۲۶۴,۹۷۶
سقایان دیوان (۳۵ نفر)	

بوانتاده له قرالی (میخائل) (له ئوبول) ده وفات ایتمکه له باش قوماندانی (ژان صوبیه سکی) یکی قراک انتخابی ایچون (وارشوا) یه کیده . فی الواقع مکافات بسالت و شجاعتی اوله رق قرال نصب اولندی . بوجهته له سفرینه فاصله کیردی ایسه ده روسلر (صاری قامش) خطمانی (دوشنقو) بی کندیلرینه جلب ایله آئدن (اوقرانیایه) نکه مرکزی اولان (چهرین) Cehrine شهرینی آلدقلرندن لهستان اوزرینه آچیلان سفر، روسلر اوزرینه تحویل ایدلدی .

صدر اعظم فاضل احمد پاشا (۱۰۸۷) ده وفات ایتش ویرینه رکاب هایون قائم مقاملغنده بولمقده اولان مرزیفونی (قره مصطفی) پاشا تعیین ایدلمشیدی . روس سفرنده مشارالیه ذات شاهانه ایله برابر بولنه رق طونده دن تایوز الی ساعت اوزاقده بولنان (چهرین) قلعه سنی محاصره وضبط ایله مش ایسه ده خیلده تلفات ویرلمشدر .

درت قسط حسابی یوق . یالکز (۲۶۰) آچهدن عبارت اولان یومیه - لری وار . مقررلری یعنی هراوج آیده ویریلن قسطلری حسابی ده یا کلاش یازلش . آزاق قامه سی مستحفظلری (۱۱۶ نفر) ۲,۰۴۴,۴۸۰ خدمه ترسانه عاصره ۶,۰۰۰,۰۰۰ سرای عاصره اوغلانلری ۶,۴۰۰,۰۰۰

مقاله پیاده یکونی ۷۵۹۷۶ نفر
مجموع مواجب : ۲۰۲۷۶۹۰۴۸ آچیه

آچیه	کوجوک روزنامهچی اجالی - درت قسط مواجب
۳۰,۳۷۴۲۰	قاضیمسکر (۲ نفر) و مصلی پاشا
۳۰,۳۰۷,۳۲۰	رکاب هایون آغاری (۶۶ نفر)
۶,۶۱۰,۰۰۰	درکاه عالی متفرقلری (۶۳۰)
۱۲۰,۶۰۰	مشاهره خواران (۲۷)

— ۴ —

ایکینجی ویانه محاصره سی

(له) و (مسقو) سفرلرینه صاری قامش قازاقلری خطمانی (دروشنقو Drochenko) نك ایگری بوکری حرکاتی سبب اولمش و دولت حدود مفتوحه سندن پك چوق ایلریله کیده رك بهوده عسکر قیردیرمش ایدی. روسلرایله اولان محاربه من ایجه اوزایه رق (۱۰۹۲) سنه سنده قریم خانی (مراد کرای) ك (بانچه سرای) ده عقد ایتدیکی معاهده ایله طوردیرلمشدر. بو معاهده یکر می سنه مدتله ایدی.

آقچه	
۴۶,۴۴۰	کاتبان دفترخانه (۶)
۳۱۶,۸۰۰	ذواقین خاصه (۲۲)
۱,۲۷۹,۸۰۰	مقاعید (۵۶)
۶۶,۶۶۰	اهل حرف آغالی (۲)
۰۵,۷۶۰	کاتبان دیوان هایون (۳۶) بهرینك
۳,۸۶۶,۳۸۸	چاوشان درگاه عالی (۶۹۳)
۳۶۶,۲۰۰	شاگردان خزینة عاصره (۶۹)
۲۲۳,۷۲۷	اطبای خاصه (۱۴)
۲۸,۹۶۰	مؤذنین خاصه (۱۵)
۱۷۹,۱۰۰	خزینة داران بیرون (۱۸)
۹۹,۷۲۰	خاصه پیکری (۶۰)
۱۶۱,۶۰۰	معماران خاصه (۴۰)
۱۷,۲۸۰	شاگردان شاهینجیان اندرون (۱۶)
۲۵۴۰۰	اطبای یهودیان در خاصه (۴)

بو جمله نك مجموعی : ۱۷۹۴ نفر

مجموع مواجب : ۱۷۳۰۷۰۲۰ »

اوزی یعنی (دینستر) نهرینک اوته طرفنده اولان ممالک، دولت علیه ده قالمق و (کیف) شهری ایله (واسیلیقو، اتربول، اسپانیقه) پلانقه لری روسیه ده بولمق ده شرائطدن ایدی. مصالحه مذکوره به طرف دولتدن اینی کوزله باقلیدی. چونکه آوستریا به قارشى المزبانی بولماق لزومی حس ایدیلوردی. آوستریا (اردل) ده ظهور ایدن (راقوجی)، (آپانی) اختلاللری حسیله اوچ مجارستاندن یالکز عثمانلی ونمچه مجارستاننک قالدینی آکلامش و آکا کوره حرکت ایتکده بولنمش ایدی. فقط مجارلر نمچه علیه عسیان ایدرک «اورته مجار» برنی (توکلی ایمره Emerich Toekoeli) (که بزده قورص قرالی دیه مشهوردر). دولته التجا ایتش ایدی.

مجارلر، آوستریالیلرک مظالم واعتسافاندن پک زیاده رخنه دار اولمشلردی. (۱۰۸۱) ده (واسیلنکی Wasselengi) قوتی (فرانسوا)

۱,۹۳۶,۰۱۲ عین و یسار علوفه جیلر (۴۸۸)

۱,۹۶۷,۱۷۶ غربای عین (۴۱۰)

۱,۴۱۴,۵۸۴ غربای یسار (۳۱۲)

مقابله سوارى دفترلى اجلى موجبجه جمأ (۱۵,۲۴۲) نفر اولوب ر سنه ده درت قسط مواجیلری ۸۲,۸۲۲,۴۱۶ آچه ایدرکه کیسه حسابی اوزره ایکی بیک یتش بیجی کیسه ایله ۱۲,۴۳۶ آچه ایدر. (آتلو مقابله سی) اجلى اوزره درگاه عالی قبوجیلری ایله باب هایون بوابلری ۱۹۶۲ نفر اولوب درت قسط مواجیلری ۵,۷۸۵,۶۶۴ آچه در.

قانوننامه دیورکه :

«بوتقدیرجه جمله قبو قوللرینک آستانه دولتده موجود اولانلریله سرحدنغور اسلام اولان قلاع محافظلری وسفره مأمور اولانلرک جمله سی طقسان درت بیک طقوز یوز یوز یتش طقوز نفر اولوب یومیه لری سکر بوز اوتوز درت بیک یدی یوز یتش بش بیجی آچه اولغله برقسط مواجیلری (۷۷,۱۷۳,۳۹۳) آچه

نک ریاستی تخته برلشدیلر . فرانسوا وفات ایدنجه (خرواستان)
 بانی (زرنی — که بزده زرین اوغلی دیه مشهوردر) رئیس اولدیسه ده
 (۱۰۸۳) ده آوستریالیلر بوهیت اتفاقیه بی طاغیتدیلر . اوج بوزدن زیاده
 اصیلزادکانی قتل ایده رک خزینه لری ویانه یه طاشیدیلر . ۱۰۸۹ ده
 اختلاجیلردن برینک اوغلی «توکل» قوتی «ایمره» کندی و طنداشلرندن
 براردو طویلادی . بوکا لهیلردن ده بر فرقه التحاق ایتدی . توکل
 اعلان حرب ورقه سنه ، (آلمان قارشو مجارلرک شکایتی) نامنی ویردی .
 استقلال سنجاغی اوزرینه (الله و وطن ایچون) عباره سنی یازدی .
 آوستریالیلری اکثر محله مغلوب ایتدی . فقط نمچه قرالی (لئوبولد)
 اودنبورع Eudenbourg مجلسنده (۱۰۹۳) ده عفو عمومی اعلان
 ایده رک (توکل) نک بر چوق رفقاسنی آیارتدی . مومی الیه یالکز
 قالنجه (کیزی) (رده ن) و (دوموخی) ناملرنده اوج مبعوث کوندره رک

اولوب برسنده درت قسط مواجیلری (۳۰۸,۶۹۳,۵۶۸) آتجه و کیسه
 حسابله ۷۷۱۷ کیسه ایله (۳۵۶۷) آتجه ایدر .
 بوندن ماعدا رکاب هایونه (دوبره وندیک : راغوزه) خزینه سی مالندن
 اون اکی بیک بش یوز عدد (سکه حسنه) تسلیم اولنور .
 سرای عاصره نک بعض مهماتی واندرون هایون خدای مواجی و سرای عتیق
 خدای نفقه و ما کولاتلری و بعض ترمیم و تعمیراته صرف ایدلک اوزره شهرامینی
 قوللرینه ده ۱۷,۶۳۲,۶۷۴ آتجه تسلیم اولنوب امین مزبور یدندن صرف اولنور .
 ۱۰۷۰ سنه سنده شهر امینی اولان (مصطفی افندی) نک محاسبه سی موجبنجه
 کیسه حسابله (۶۹۰) بیتی کیسه در .
 ترسانه عاصره و دونایای هایون مهماتیچون اوجاقلق کوره یکیدن و بعض
 اوجاقلق کراستدن غیری ترساه امینه دخی برسنده ده ۲۴,۵۸۸,۱۹۸ آتجه
 وریلور . کیسه حسابی اوزره آلتی یوز اون درت بیتی کیسه ایله سکر بیک
 سکر یوز طفسان سکر آتجه ایدر .

اردل بکی پرنس (آبانی) نك توسطيله حمايه يه کيردی. بوصیره ده اون دردنجی (لوئی) ده کندی حسابنه چالیشه رق مجارلرله اردلبلر وافلا. قیلردن مرکب و آوستریایه معارض برهیئت متفقہ حصوله کتیردی. ایشته (قره مصطفی پاشا) بو وضعیتدن استفاده ایتمک ایسته دی. حتی استفاده ایده رک نمنجه ایلچیسی (آلبر قاپرارا) یه : آوستریانک سنوی بش یوز بیک فیلورین ویرکو ویرمسی، (له توپول دوپول) و (غون) قلعه لرینک هدمی، طونه اوزرنده چوت Schutt نامیله معروف آطه ایله (مورانی) وسائر قلعه نك (توکی) یه تسلیم، آوستریا طرفندن مصادره ایدیلن مجار امارانک اعاده سنی و بر عفو عمومی اعلانی تکلیف ایتدی. سفیر تکلیفی رد ایدنجه نمنجه سفری اعلان اولندی. (۱۰۹۳) ده (بودین) والیسی ابراهیم پاشا (توکی ایمره) یه معاونت ایده رک و صدراعظم بالذات ایکی یوز بیک عسکرله یوریه رک (قاشاو) (ته پری) (فیلک) وامثالی قاهه لر آاندی.

مطبخ عامره مهماتیچون مصر طرفندن کلن (ارسالیه) ذخیره دن ماعدا ات، دقیق، شکر، و ذخائر ساثره متنوعه بهاسیچون مطبخ امینه (۴۴,۳۴۱,۷۶۵) آتجه ویریلورکه کیسه حسابیله بیک یوز سکر بچق کیسه ایله بیک یدی یوز آتمش بش آتجه ایدر. بو حسابات خزیه عامره آغاسی (مصطفی افندی) نك در. اصطلع عامره مهماتیچون طاولة آربه سی اوجاقلفندن و بعض قیشلاق اوجا. قلقلردن ماعدا آربه، صمان، بهاریه، قاسمییه وسائر مهماتی بهاسنه بدل آربه امینه سنه ده ۱۸,۸۱۵,۳۷۹ آتجه ویریلور. کیسه حسابیله ۲۹۵ کیسه واون آتی بیک اوج یوزیمش طقوز آتجه ایدر. (برموجب محاسبه امین محمدافندی). خاصه اودون بهاسی ایچون استانبول آغاسنه (رمضان اسمنده ایمش) سنه ده ۴۱ یوک آتجه.

دونانمک بکساد بهاسی ایچون (بکساد امینی حاجی عثمان آغا ایمش) ۵۰ یوک یعنی ۱۲۵ کیسه آتجه.

ایکنجی ویانه محاصره سی (۱۰۹۴-۱۶۸۳) وقایعنددر. بوسفرده سلطان محمد رابع (بلغراد) قدر کیتمش و اردو اورادن (اوسک) صحراسنه کچهرک (استونی بلغراد) طریقله (یانق قلعه) دن صکره (آلتنبورگ) Altenburg ی، (هاینبورگ) Hainburg ی آلدی. مصطفی پاشا، بدون والیسی ابراهیم پاشا ایله توکلی ایمرنک رأبی خلافه اوله رق (یانق قلعه) بی فتح ایتمه رک طوغریجه (ویانه) اوزرینه یوریدی. ۱۰۹۴ سنه سی رجبک اون طقوزنده ویانه قربنه واصل اولدی. بوزمانده فرانسه قرالی اون دردنجی لوئی (استرازبورگ) شهرینی آلیور و (آلساس) ده مجتمع اردوسی (رهن) نهرینی کچمکه مهیا بولنیوردی.

ویانه محاصره سی الی کونی کچدی. محاصره ده بولنانلر همان تسلیم

باقیر بهاسندن ماعدا طوبخانه عاصره مهماچون (مصطفی آغا) ۵۷ بیق کبسه. بوجه ایچون تسلیات مجموعی : ۱۲۱,۲۸۰,۷۱۶ آچه . شام شریف طرفندن هر سنه حج شریف طرفنه کیدن بعض منازل بارکیرلی ایله اورنه جامع وقفنه : ۱۰,۸۹۸,۷۷۸ آچه . یکیکچری وبوستانجی چوقه و آستارلی بهاسنه ۱,۸۹۰,۵۰۱ ودر سعادته بولنان یکیکچرلرله جبهجی ، طوبجی طائفه سنک لم و خطه بهالینه (۲۵,۵۶۲,۱۳۰) آچه . متقاعدین و (دعاگویان خاصه) و بعض جوامع شریفه و مساجد لطیفه خدای (بوراسی اوقونیمور) ... کوپان ممأ ۱۳,۶۲۲,۴۰۰ آچه . روم ابلی و آناطولی طرفنده واقع سرحد قلعه لرینک نفراقی مواجیرینه و اوجاقلرله غیریدن : ۵۷,۰۲۴,۲۲۰ آچه . سرای عاصره ادرنه خدمه سنک نفقه و ملبوساتنه ۱,۶۰۰,۰۰۰ آچه . اسرای دریا ، قریم خانی ، قالدای سلطان و نورالدین سلطانتک و بعض چراکهنک سالیانه لرینه ۱۷,۳۵۲,۰۰۰ آچه .

اوله جقلردی . فقط عسکر مزده فتور کتیرمش ایدی . حتی ، اودون
نقا ایچون اون بش یکر می ساعتک مسافه کیدیلوردی .

ر - مطلق پاشاک ایکنجی وایه محاصره سی (۱۰۹۴—۱۶۸۳)

روم ایلی و آناطولیده واقع چاتیکار (پرنج ترلاری) و مملعه حرقلرینک
تطهریه و بعض اسکدر و میری طاللری ایچون قدیمدن اولدنی منوال اوزره
اخراجات متفرقه ایچون سنهده ۹۰۹۷، ۱۸۷، آتجه .

جلبکشان اغنامندن یکیکچری میدان و سرای عامره قسالمینه بدایه اوله رق
سنهده ویریلن : ۵۲ یوک وایی آتجه .

پادشاه حضرتلرینک نفس نفیسلری ایچون و اندرون هایون نه اللقرینه
مایمه اولنان (اطلاس) و چوقه و مهمات سائره سنه و خزینه عامره ایچون اشترا
اولنان سمور کورکلر و متنوعه سراسر حلقلر بهاسنه سنهده ۱۰،۵۶۲،۳۵۹ آتجه .
اطراف ممالکدن رکاب هایونه کلن ایلیچیلر مهماتنه (تشریفات دفتری
موجبجه) (۱۰،۰۰۰،۰۰۰) اون یوک آتجه .

بونلرک مجموع مصارفی ، سنهده : ۱۶۳۶۳۰۰۷۷ آتجه که کیسه حسابله
۴۰۹۰ بقی کیسه ایله اون بیک یتش یدی آتجه ایدر .

بو آراق بیه خرسیانلق عثمانلیق علیه حاضر لانیوردی . لهستان
هنوز نه درلو حرکت ایده .
جکئی بیلمیورکن پاپا اون برنجی
(ئی نوصان) خرسیانلری
تخلیص ایچون قرال (ژان
صوبیه سکی) یه رجاجیلر
یوللادی . حال بوکه لهستان
ایچون اک برنجی منفعت مجارلری
طوتیق ایدی . فقط (صو -
بیه سکی) پاپانک توسطنه طیانه -
مادی . یکریمی بش بیک تازه
عسکرله یتیشه رک اردومزی
فناحاله بوزدی . اون دردنجی
(لوئی) بیله خرسیانلق نامنه

مرزفونی قره مصطفی پاشا

(سنهده ش بیک طقوز یوز اوتوز آلتی یوک درت بیک اوج یوز آلتش
بر آتجه مصارف اولورکه کیسه حسابی اوزره (اون درت بیک سگز یوز قرق)
کیسه ایله درت بیک اوج یوز آلتش بر آتجه ایدر .
منوال مشروح اوردده بالاده تحریر اولان ممکن الحصول ایراد خزینة
عاصره برسنهده ۸۲۸،۲۷۰،۵۸۱ آتجه که کیسه حسابی اوزره ۱۴،۵۳۱ ییجی
کیسه ایله اون بیک آتجه اولور .
آچیق :

حالا ایراد خزینة ، مصرفی احاطه ایتمک کیسه حسابی اوزره اوج یوز
سگز کیسه ایله اوج بیک بش یوز اوتوز اوج آتجه ایستد .
[۱۰۶۴ تاریخنده پاییلوب « ترخونجی لایحه سی » نامیله مشهر اولان

ایمپراطور (لئوپولد) طقسان بیک عسکر تکلیف ایتمش ایدی. فقط ایمپراطور، لوئیک، توکلی ایله مناسبتی بیلدیکندن قورقوسندن قبول ایتمدی. بونک اوزرینه اون دردنجی (لوئی) صوبیه سکی به سنک حقیقی دشمنلرک آوستریا، برانده بورغ (پروسیا) و مسکو حکومتلریدر

لهستان قرالی ژان صوبیه سکی — ایکنجی ویانه محاصره سنده

بودجه لایحه سنده واردات ۱۴,۵۰۳، مصارف ۱۶,۴۰۰ و آجیق دخی ۱۹۰۰ کیسه کوسترلش ورسنهک وارداتک متداخل اولدنی بیلدیرلشدیر. [بوه، بودجه نک ایجه آکلاشلمی ایچون غالب بک مرحومک (نقویم مسکوکت عثمانیه) سندن شو جمله لری اقتباس ایدیورز. (متن کتابده دخی او قودیفکر وجهله بوزمانده مسکوکت عثمانیه بک زیاده قاریشیق وکم عیار ایدی): (بوعصرک اسکی ویکی اصول آلتونلری عیارجه تمام اولوب فقط وزنلری اکثریتله دور سابق مثللو ایکیدن درت حبه به قدر نقصان طوتولشدیر. (۱۰۶۶ ده ریال غروشلر ۸۰، اسدیلر ۷۰ آتجه به کچردی. غروشلر اکثر مقصوص وپاره و آتجه دل دخی کم عیار وزیوف ایدی. مفشوش آتجه لک ترکیبائنده برلک کوموش، ایکی تک قالاوی وار ایمش. مؤرخ (حاصر) باری

دیه نصایحده بولندیسه ده (صوبیه سکی) اهل اسلام علیه یوریمکه عزم ایتمش ایدی .

قوهلنبرغ Kohlenberg محاربه سی دیه مشهوراولان بو محاربه ده (باد) Bade مارغرافلری، صاووا یرنسی، باویرا، ساقس یرنسلری، (آیزه ناخ) Eisenach، (لوانبورغ) Lauenbourg، (هولشتاین) Holstein، (وورتبرغ)، (رونسوی - لونه بورغ) Brunswick، Lüneburg دو قهریله ایپراطورلفک آلتی مارشالی بولندیلر . اون بیک عسکرمنز شهید، اوج یوز طوپ و بش بیک چادرمنز و بیک جسم برثروت ضایع اولدی. علم رسول الله بیله کوچ حال ایله قورتاریلیدی. مورخین، قره مصطفی پاشا (صوبیه سکی) اردوسندن اول برهجوم ده ا اجرا ایدیدی ویانه بی آلیردی دییورلر . اردوی عثمانی طارمه طاغنیق رجعت ایدرکن (طونه) دن مرورنده (برقانی) ده بردها

یاری به کوموش ایله باقیردن اولدیغی سوبله مش . (نمیا) (صاری باقیر آتجه) دیه مغشوشیتلرینک درجه سنی ایما ایله مشدر :

۱۱۰۲ ده فینات جدولی شویله ایدی :

جنس نقود	قیمت حقیقه	قیمت موضوعه [۱]
غروش	۱۲۰	۱۶۰ آتجه به
شریفی آلتون	۲۷۰	» ۳۶۰
یالیز آلتونی	۳۰۰	» ۴۰۰
پاره	۰۰	» ۴
مانقر	۲	» ۱

[۱] خزینة عامریه ایراد اوله رق اخذ و تحصیل اولنان نقود اولدنبری اولدیغی کپی قیمت حقیقه سیله و خزینة دن صرف و اعطا اولنه حق و بین الناس تداول ایدمک انواع نقودک قیمت موضوعه ایله رواجی اسر و تنبیه اولنمشدی.

لهلیرك هجومه معروض اولدی . ینه اون بیک قدر شهید ویردك .
(استرغون) دوشدی .

پاشا، (ویانه) بوزغونلغنك مسؤولیتی (بدون) محافطی ابراهیم پاشانك صوبیه سی اردوسنك ظهورینی متعاقب فراره یوز طوتمسنه حمل ایدهرك (یانق قلعه سی) جوارنده مشارالیهی اعدام ایتدی . اردو منهزم برحاله (بلغراد) ه آنجق کله بیلدی .

سلطان محمد رابع بوزغونلغی ایشیدیر ایشیتمز (باغراد) دن (ادرنه) یه جان آتدی . پادشاه ابتدا مرصع قلیج یوللایه رق سرداری تلطف ایتدیکی حالده برآز صوکره قیوجیلر کتخداسی (غزاز احمد) نامنده برینی یوللایه رق اعدام ایتدیردی .

جودت پاشا تاریخننده دییورکه :

(اول وقتک مؤرخلری اگر قره مصطی پاشا ابقا اوانسه ایدی سنه آتیده

۱۷۶ — فائده

چادرلر

چادر عثمانلیرك ایلك خانسهی ، ایلك سراپی ، ایلك تختکاهیدر . بناءً علیه (اسکی عثمانی چادرلری هم مکمل، هم متین، همده دلنشین ایدی) .

دولت آنجق (قبو قولی) دینلن مؤظف عسکرک چادر وسائر لوازمی نقل ایتدیرردی . ایالات عسکری کندی بکاربکیلری ایله سنجاق اسراسنک چادرلرینی قوللانیلردی . بونلر یاغمور، روزکاره، قار وحرارت شمسک تأثیرینه مانع اوله جق درجه ده متین اولان پاموق بزندن اعمال اولنوردی .

اسکی عثمانلیر خالی ، کلیم ، وآلچاق کرسیلر اوستنده اوطورمق معتادلری اولدییی جهته چادرلر او قدر یوکسک دکل ایدی . فقط قاشک صیقلنی جهته آغیر ایدی . علی العموم بر دیرکلی و مخروطی اولوب دیری طوتدرمق ایچون

تلافی مافات و تدارك ضایعات ایلردی دیرلر. خصای ایه هان عسکره استاتک و ساثره ایچون قتل اولغیدر دیهرک اعدام ایندیردیلر . لکن اوله بر وزیر غیورک یرینی کیم طوته بیلجکنی دوشونمیدیلر . یاخود اغراض ذاتینه و منافع شخصیله رینی مصالح دولته تقدیم ایله صداقت یوزندن خیانت ایلدیلر . وزیر مشارالیهک بحسب البشریه تعجیلی سببیه خطاسی اولسه دخی اعدای دها بیوک خطا ایدی)

(نتایج الوقوعات) ده دینیورکه :

چه ایمپراطوری (ویانه) نك محافظه سنی معتمد جنراللره تودیع و کندیس (پراغ) شهرینه عزیمت ایدوب اطرافدن استمداد ایله مشغول اولهرق یکریمی دوت بیک له و اوتوز بش بیک نجه عسکریه قرق بیک مقداری ساثر عساکر و معاونه دن مرکب براردو لهستان قرالک قومانداسنده اولدیقی حالده امداده کلش و ۱۰۹۴ سنه سی رمضانک یکرمنجی کونی وقوع بولان مقاتله عظیمه ده عساکر عئایه منهزم اولمشدر .

مشهور (فندقلی محمد) آغا تاریخنده دخی مقیددر :

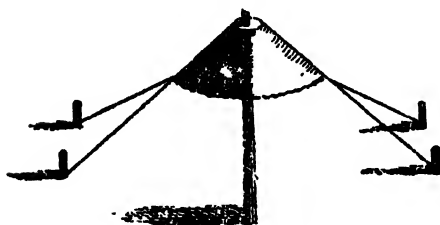
(اولا : بو سفرده اردوی مایونده مجتمع اولان عسکر هیچ بر وقتده

ایپ وقازبقلر وار ایدی. اوستلری برقات بزدن اولوب پاشارله امرا و معاونلری ایچون ایکی دیرکلی وایکی قات بزی چادرلرده مستعمل ایدی .

کورلمدك درجده كثر اوزره اولديغنه و ممالك عثمانیه دن خلیجه تبعاد قیلندیغنه مبنی مدت محاصره برماهی تجاوازیئتكدن صكره ذخیره ومهمانده مضایقه حاصل اولغه باشلادی و كیدهرك عسكره یورغونلق وفتور عارض اولدی. ثانیاً : دشمن عسكرینك قمری استماع اولندقدن عقد مجلس مشاوره اولنوب اكثر ارکان واسرا محاصره یی ترك و مترسدرده اولان طوئلری بالاستصحاب كافة جنود اسلامیه ایله مدافعه دشمنه كیدیلوب بعده اقتضای حاله كوره حركت اولنسنی تصویب ایلشله ایكن صدر اعظم ترك محاصره یی تجویز ایتمكله كوچك طوئلر وخفیف عسكر ایله مقابله اولندی. وبعدا لاهزام اردوی هایون مركزنده دخی پایدار اوله مدی . ثالثاً : دشمن طونه نهرینی كچمك اوزره اولدیغی استخبار اولندقدن و منع سرورلری ایچون قریم خانی (مراد کرای) خان عساکر تاتار ایله اعزام قلندیغی حالده مشارالیه صدر اعظم دن دلگیر بولنسنه بناءً اوزاقدن دشمنك سرورینی تماشا ایدوب احصا ممانعت قیدنده اولمادی . رابعاً : ابتدای محاصره دن برآی سرور ایتكدن صكره هر نه وقت اولسه هجوم ایله ظفر مقرر ایكن مظنون اولان اموال كثیره نك یغمایه كیتا سیچون صدر اعظم قلعه نك استیاءاً تسخیرینی التزام ایلدی .)

دقت ایدیله جك اولورسه دولت ایکنجی ویانه محاصره سی هزیمتدن

خلاء چادرلری دخی
موجود ایدی . دیگر
چادرلرك درونه قویون
پوستی و اكثرثا خالی
سرلردی. طیانقی ایچون
ایچی یوك طولو چوقه
فاپلی یاصدقلره سوكولوب

دوزولور كر سیلر بوچادرلرك باشلیجه اتانندن معدود ایدی .
انواعی :

- ۱ — قیو قولی پیاده بلوکلرینه مخصوص چادر .
- ۲ — سواری عسكرینه وطور اقلی دینلین ولایت سواریسنه مخصوص چادر .
- ۳ — (شكده كوریان چادر دروننده عسكر قویون پوستلری اوزرینه اوطورمش وقرمزی سختیاندن برسفره (صفه) اطرافنده يك ییورلر.)

صوکره دکل نمچه، مجار والاصل اوروبای وسطی بلاد مفتوحه سندن
ال چکمکه باشلامش و سلطان محمد رابع اک صکره بو خطاسنی
— آکلادی ایسه — کندی خلی مناسبته آکلامشدر .

قره مصطفی پاشانک یانق قلعه ده اعدام ایتدیکی بدون والیسی
ابراهیم پاشا جلاد اوکنده وصیت ایدرهک :

— پادشاهدن رجا ایدرم، مصطفی پاشا مدبر، سوزی مسموع
بر وزیردر . اوخی لغرض اعدام ایدیور اما سلامت دولت ایچون
کندیسنه صاقین قیلمسون . دیش ایدی . سلطان محمد ایسه
کندیسنی قورتارمق بهانه سی و وندیکیلرک (موره) اوزرنده کی
غالیتلری آجیسیله پاشایی کسیدردی . حال بوکه دیگر طرفدن پاپانک
ریاستی تحتنده اوله رق آوستریا، پولونیا، ونیدک، مالطه حکومتلرندن

۴ — بیوک چادرده کوردیککنز
کولکه لی شیلر پوست اولوب دیرکک دینده کی
کولکه دخی سفره . (صفه) در .

۵ — دیرکک باسلق قطعه سنده کور.
دیککنز بالی رسمی یکبچری اوطله سنک
علامتیدر . هراورته نک کندیسنه مخصوص برعلامتی وارایدی که نفرات بونلری
قوللرینه دوکدیررلر، چادرلرینه و باشلیجه اوطله لرینک قبولرینه نقش ایتدیرر.
لردی . باشلیجه علامتله دوه، چتال، قلیج (ذوالفقار)، ایکی هلال، سروی آغاجی،
طوب، ییراق، ال، مردیون، شمعدان، فیل، چیچک، صو قباغی، قوش،
تفنک، اوق، سوپورکه، چفته بالی، تکرکک، خرما آغاجی، آرسلان، کمی
لنکری، ایکی مناره لی جامع، بالطه، چفته (و)، کمی، ییراق انواعی، بلجاق، ن،
سپاه، کوپک، ساده (و)، ال آینه سی و ساژه ایدی .

متشکل بر اون دردنجی اهل صلیب اوزرمزه یوریمکه باشلادی .
 بر آراق بو هیئت موسقووا چاری (صوفی آلکسیفنا) یی دخی
 برابرلرینه آلهرق قریم اوزرینه صالدردیله . (صوبیه سکی) ترکلی
 شوزمانده اوروپادن چیقاره بیله کسه چیقاردق . دیه ندا ایدیوردی .
 هر طرفدن بوزولیوردق . قره مصطفی پاشانک یرینه وزیر اولان
 (سلیمان پاشا) دخی (اوسک) ده مغلوب اولهرق (ویشغراد) (وایچ)
 (پشته) الدن چیقدی . (بودین) محاصره اولندی . دیگر براردومزده
 (خرواستان) ده کی (وروویچ) ده بوزولدی . آرتق صره سیله
 (اویوار) (سکدین) (۱۰۹۷) (پجوی ، شقویش) برر برر دوشه رک
 اک صوکنده (بودین) بر ده ها عودت ایتمه مک اوزره دوق دو
 (لورن) ک اردوسی طرفندن ضبط ایدلدی .

برحاله کلده که بغداد ، لهلولرک تحت تهدیدینه کیردی . آرتق
 بحارستاندن قطع امید ایدمک زمانی حلول ایتشیدی . سرعسکرا براهیم
 پاشا (استرغون) ده بوزولدی کی خفیا مصالحه یه ابتدار ایلدیکی
 بهانه سیله ده اعدام ایدلدی .

۶ — باشلقی ، باشلقیز مارکیز چادرلر .

۷ — اورته سنده چادر دیرکی اولیان (قوربا) نامنده کی چادر . (حمام
 چادری اوله جی)

۸ — دوت عدد بز اتکلکدن یابلمش خلا چادری .

۹ — اوک طرفی کاملاً آجیق (کولکهک) دینیلن چادر .

۱۰ — بر دیرکلی وکنارلری آجیق باشلقی چادر (که بوراده مستحق
 جزا اولانلر جزالاندیریلیدی . اطراق آجیق اولدینی ایچون جزا هر طرفدن
 کوریلوردی) .

۱۱ — اوتاغ آصفی ویا دیوان چادری : بوراده سردار اکمرلر و صدر
 اعظم رسم قبول اجرا ایدرلر ومذاکرات حریه ده بولنورلر ، طعام ایدرلریدی .

دیگر طرفندده (قندیه قلمه‌سی) قوماندانی مشهور (فرانچسکو موروزینی) جنوبی یونانستانه مسلط اوله‌رق (۱۹۰۴) ده (ایاماوره) آطه‌سیله (پروژه) بی (قورون) (قالاماته) وسائر مواقع مستحکمه‌بی ضبط ایتدی. برسنه صکره (ناوارین) (متون) (آرغوس) و برسنه صکره دخی بتون (موره) بی آله‌رق المیزده آنجق بر قاج موقع بر اقدی. حتی (پاتراس) ی دخی آله‌رق (اینه بختی) کورفرینی دخی ضبطه تثبیت ایتدی. (قورنت) ی اشغال و (آنه) اوزرینه سوق عسکر ایدهدک باروتخانه اتحاد ایدلمش اولان (پارته‌نون) [۱] برکله اصابتله محو ایلهدی. افلاق، اسقلاونیا و مجارستانک بقیه‌سی، خروا. تستانک بر قسمی آوستریالیلر طرفندن اشغال ایدلدی. صیره (صربییه) به کلش ایدی.

سلیمان پاشا اردوده ظهور ایدن اختلال اوزرینه بر اقوب فرار ایتدی. اردو ایسه کیتدکجه قاریشیوردی. عسکر بالذات بوسنه والیبی [۱] (پارته‌نون Parthénon) آتنده اساطیردن (مینه‌روه) نامنه یاییلمش بر معبد ایدی.

۱۲ — خلوت چادری : صدراعظم‌له مخصوص اولوب بوراده اوپورلر ، استراحت ایچون بورایه کلیرلردی. بوجادرك صفوق هوالزه مخصوص طوق زدن معمول برنوعی ده‌ها وار ایدی. صیرمه ایشله‌ملی ایدی. داخلی خارجدن کوروله. مهمه‌ک ایچون بیغی و طیش احاطه اتکلیکی اوکنده برده قیوسی وار ایدی .

۱۳ — تانار چادرلی : بونلرك اوزرلی اوت ، چالی و اکثریا بارکیر دریسيله اورتولو ایدی. تانارلرك برده (چادرلق) لری وار ایدی. بش اخشاب چپوقدن متشکل اولوب بونلری ایسته‌دکلری یرلده قورارلر و اوزرلینه یاغمورلقلرینی اورتوب درحال برچادر حاله قویارلردی . اوزرینه اوکوز دریبی کرپلی چارازلامه اوله‌رق یکدیگریته مربوط ایکی چپوقدن یاییلمش برنوعی ده‌ها وار ایدی .

(سیاوش پاشا) بی سردار نصب ایله رک سلیمان پاشا علیه قلمنه آلتان محضری پادشاهه یوللادی. سلیمان پاشا سر عسکر لکنده سلطان سلیمان دن یوزاللی سنه صکره (مهاج) ده فنا حالده بوزولدی کی عسکره دخی معناً بوزغونلق کتیره جک ماملاتده بولنش ایدی. محضرده (اوسک) او واسنده عموم ذخیره سی ویرلمدیکی، آنک یرینه اوچر آچه ترقی وعد ایتدیکی حالده انجاز ایتدیکی، (استونی بلغراد) ذخیره کتورنلره ویریه جک بشر آچه بی کتم ایلدیکی، تحت محاصره ده بولان (بدون) یکر میشر آچه ترقی ایله یازدی شی سردنکچدیلردن پک چوغی شهید اولدینی حالده کیرمه موفق اولانلره برشی ویرمدیکی، بلغرادده پک چوق عسکرک اسامیسنی دفتردن سیلیدیکی والحاصل سنجاچ شریفی آله رق طونه دو- نایماسیله فرار ایتدیکی بیلدیریلیوردی. (سیاوش) پاشانک سردارلنی حقنده سلطان محمد رابع طرفندن کوندربان فرمانه عسکر راضی

۱۷۷ — فائده

مسکوکات

— ۳ —

آچه، کوموش سکه دیمک ایدی. اورخان غازی زماننده کیلین آچه لرک دودی وبعده اوچی بر درهم کلکله اوج آچه مک ثقلی بر درهم کوموشه مساوی ایدی. سلطان سلیمان ثانی زماننده آلتی درهم وزننده غروش کیلمشدر. احمد ثاک زماننده بکری اوج عیارنده و بر درهم بش بغدادی ثقلنده کیلین فندق آلتونلرینک ایکسی تمام یوزلک مجیدیه آلتوننه معادل ایدی. غروش ابتدای تاسیسنده قرنی زولته طقسان آچهیه معادل ایدی. زولته نک عیاری، ثقلی بالآخره بوزیله رق سلطان محمود ثانی زماننده اوتوز بش

اولیه‌رق عودتہ قرار ویرلدی. فساد و فتنه کوندن کونه آرتیوردی
 بکیچری اوجانی چاوشلرندن فتواجی (احمد چاوش)، سپاهدز
 (کوچک محمد)، ملازم باشی (احمد)، ملاطیه کتخدا یری (چولاق
 حسین)، توکاد کتخدا یری (ابو یوسف اوغلی حمزه)، (حاجی علی)
 و قندیلیجی و سائر ناملرده بر طاقم محرکر کلاه و اعتبار قایمق هوسیه
 اردوده کی دفتردار (مصطفی) پاشایی، تذکره اول (مختار) و ثانی (لطیف)،
 دفترامینی عجم زاده (حسین)، صدر عالی قیو کتخدا سی (عبداء) افندی لری
 قتل ایلدیلر .

اردو استانبوله طوغری یوریوردی. سلطان محمد (سلیمان پاشا) بی
 بولدیروب سرمق طوغری (فلبه) یه واران اردویه یوللادی و قائم مقام
 صدارت رجب پاشا نکه ده بولدیریلوب کلله سی یوللانه جنی خط هایون
 ایله بیلدی رلدیسه ده حسن تاثیر ایتمدی. زور بارلر :
 — پادشاهمز بو خصوصی مقدا فکر ایله دین و دولته لایق و ناموس

پاره یه ایندی. بعده الفا ایلدی. پاره اوج آتجه ایدی. مانفرد سلطان سلیمان
 زماننده کیلیمش و ابتداری برقیه باقیردن سکزی یوز مانفیر کیلوب هر اوجنه
 و سکره لری هر ایکسینه بر آتجه رایج قونولش ایدی .

فاتح دورنده آلتونک بر درمی اون آتجه یه ایدی. عیاری ده طقسان ایدی.
 فقط یایزید ثانی زماننده سکسان بشه ایندی. یاوز سلطان سلیمک تحتہ جلوسندن
 سلیم ثانی ک نهایتہ قدر

- ۴۰ قره غروش یعنی قره میس
- ۵۰ سلطان دینیلن (دوقا)

مجار و عثمانی آلتونلری ایکی فیلورین و اون بش قرایسر یعنی ۶۰ آتجه
 ایدی. بر آتجه نمسه پاره سیله ایکی قرایسردن بر آز زیاده جه ایدی .
 مراد ثالث زماننده کوموش سککک عیاری تبدیل اولنه رق یوز درهم
 کوموشدن ۴۰۰ آتجه کیله جک ایکن سکزی یوز و بیک آتجه کیله رک آتجه نک

سلطنته موافق حرکاتی التزام ایله ملی ایدیلر. هوای شکار ایله وقت کچیردی. و خامت عاقبتی ملاحظه ایتیک کرک ایدی. آرتق وقت کچدی. دیدیلر .

دیگر طرفدن آوستریالیلر بتون بتون (اردل) . کیردیلر . «اتفاق مقدس» ارکانی متصل ممالك عثمانیه اوزرینه یوریورلردی. (خرواستان) ده (قوسطانوویچه) ده، صربیه ده (نیش) و (باطونیچه) ده بوزولدق. (نیش، و بدین) دشمن الیه کچدی. صرب، قره طاغ، و سائر تبعه خرسینییه اعلان عصیان ایدیورلردی. اردو ایسه (ادرنه) یه واصل اولدی. خلع سوزلری قوتلی قوتلی سویلنمکه باشلادی. هر اوجاق ایکیشر آدم تعیین ایده رک علمایه و اعیان و اشرافه کوندردیلر. صدارت قائم مقاملغنده کوپرلی زاده لردن (مصطفی پاشا) بولنیوردی. مشارالیه علما و ارکان دولتی (آیاصوفیه) جامعنه طوبلادی. اوراده : — پادشاهک ایشی کیجه، کوندوز شکار آردنده کز مک اولدی.

قیمتی پک چوق تنزل ایندی . قرق آقچیه اولان غروش بو دورده الی آقچیه و آلتونک درهمی یوز یکریمی آقچیه چیقدی . سلطان محمد ثالث زمان سلطنته مصادف ۱۰۰۶ تاریخنده بر درهم کوموشک سکز آقچیه کچی اسرا لندی ایسه ده حکمی جاری اولادی . بالهکس آلتون یوز یکریمی آقچیه چیقدی . بو تنزله ، دبدبه و دایرآتک سبب اولدیغی ظن ایدیلر رک (کوریلپورآ، بیلنهرک دکل) چاوشلرله اسرآنک و مأمورینک کوموشلی و صیره ملی غاشیه لره بینمه ملری والبسه صیره ایله ایشلنمش ایسه کیمه ملری اسرا اولندیسه ده بونک هیچ بر تأثیری اولادی. آلتون یوز آلتیش و غروش یوز اون آقچیه چیقوب اصناف ایسه آلیش ویریشده آلتونی یوزاونه و غروشی آلتیش آقچیه دن زیاده یه آلامدی. صدراعظم عیشچی حسن پاشا زمانه قدر آقچیه نک قیمتی ایندی . حتی آلتون ۲۲۰ آقچیه کچر اولدی. پاشا خالص عیار آقچیه قطع ایتدیردکن. صکره آلتون یوز یکریمی، غروشده سکسان آقچیه ایندی (۱۰۰۹) .

دشمن هر طرفدن حدودی چیکنه دی. خیرخواهان دولتی سوردیلر. اورتنه لنی فساد ویردیلر. بویه پیرپادشاهک شرعاً خالی لازم گلزمی؟ دیدی. حصار تصدیق مقامنده سکوت ایتدیلر. بعده جمله قالدیلوب سلطان محمد رابعک برادری (سلیمان خان)ی (چشیرلک) دینیلن سرای محندن آلهرق تحت عثمانی به اجلاس ایتدیلر (۱۰۹۹).

قرق سنه یدی آی سلطنت ایله مشدر. اثنای خلعهده قرق سکر یاشلارنده ایدی. (سلطان مصطفی) و (سلطان احمد) ناملارنده ایکی شهزاده سی دنیا به کلشدر. حین جلوسنده غایت ضعیف ونحیف برصبی ایدی. یکر می یاشندن صکره اورت حلالده سمیزلیرک جته داراولدی. اوموزلری، کوکی واسع، بلندن آشاغیبی اوزون اولوب بویجه

۱۰۵۰ ده آلتون ۲۵۰ و غروش ۱۲۵ آتجه به ایندی. ینه بوتاریخی متعاقب صدراعظم کانکش قره مصطفی پاشا سکبی تصحیح ایتدی. آلتونی ۱۶۰ و غروشی سکبان آتجه به ایندیردی.

۱۰۵۰ تاریخنه قدر عثمانی آلتونلری بوزولامشرا یکن مشکلات مالیه حسیله عیاره خلل کلدی. حق (مک احمد) پاشا زماننده آرنادولق ایله بفرادده زیوف غروش کسدریلوب بونک بهرینه ۱۱۸ آتجه قیمت قونولدی. ۱۰۶۵ ده صدراعظم اولان مراد پاشا دورنده ایسه آتجه کیفیتی بتون بتون بوزولدی. «چنگانه» و «میخانه» آتجه سی دیملکه مشهور (قریل آتجه) پکر اولدی. صرافلر بویوزدن عیار سکبی عادی کوموشکی طارتوب آلفه باشلادیلر. (چنار ویا آغالر وقعه سی - که معلومکزدر، بومشله اوزرینه ظهور ایتشیدی).

۱۱۰۱ ده بر آتجه بوکونکی رایج ایله یدی پاره اولتی لازم کلپور.

۱۱۳۸ ده آتجه نک رایجی تکرار تصحیح اولنهرق :

جدید استانبول آلتونی ۴۰۰

مصر زنجیرلیسی ۳۳۰

طفرالیسی ۳۱۵

دخی اوزون ایدی. آجیق قاشلی، الا کوزلو، سیرهك صقللی ایدیهده
بیقلری چوق ایدی .

مشارالیه اختلال عسکرینك کسب شدت ایتدیکی ائنده سیاوش
پاشا کوپرلی مرحومك کولهمنی و دامادی اولق حسیله کوپرلی زاده
فاضل مصطفی پاشایی صدارت قائمقاملغنه اقعاد ایله مش و پاشا حضوره
کیردیکی ائنده : باباك وقرداشك صدارت لرندمه پك راحت ایتشیدم ،
سکا چوق جور واذا اینلدم دیه اعتذار ایدرهك غائلهك دفعنه خدمت
ایتمسنی سوله مشدر .

۱۲۰	جدید غروش
۶۰	» نصی
۳۰	» ربی
۳۷۸	اجنی سکلرندن یالدرز آلتونی
۳۶۰	مجار آلتونی
۱۴۴	عتیق اسدی غروش
۱۸۶	سکز بچق درهم بر دنك کلن (سولیه ریال غروش)
۱۸۱	» » » قره »
۸۸	عتیق زولته
۱۷۳	سکز بچق درهم بر دنك کلن پولیه غروش
۲۴	» » بیوک لیور
۱۰	» » کوچك »

آقچه به کیتسی و قیرقیش پارهك کچمه مسی و ممالك ایرانیه دن ضبط اولنان
محلارده سکنك نام پادشاهی به ضرب اولنسی ایچون (عباسی) نك وزنی یدی دنك
اولانك ۱۶ و آنك نصی ۸ و آنك نصی ۴ پاره به رایج اولق اوزره، اوزرینه
طغرا باصیله رق (سلطانی) نامیله تداول ایتمی و وزنی تام اولیانلره سکه هایون
اوروله مسی و جدید زنجیری آلتون قطع اولنوب بونك بکرمی درت قیراط خالص
آلتوندن هر یوزی یوز اون درهم کلک و بهری درت یوز آقچه به کچمك اوزره
باصیلسی اسر ایدندی .

یکرمنجی باب

عمانی سلطان سلیمان

۲۰۹۹ ده تحت عثمانی به جالس اولمشدر. ۴۷ یاشلرنده ایدی .
 (سلطان ابراهیم)ك اوغلی و (آوجی سلطان محمد)ك كوچك برادریدر .
 زمانك ایلک مهم وقعه سی عسکر زوربالرینك قیامیدر . سؤ
 اداره وعسكرك عادت ایوندیکی عدم انضباط دولته غائله اوسته غائله
 آچیوردی . (باغراد)ده قیام واختلاله سبب اولانلر یوز بولمشلردی .
 یکیچیریلر «یکی اوطلر» اوکنده ، سپاهیلر (آت) میداننده طویلانوب
 عقد اتفاق ایچون سوزلشدیلر . بوصیره ده سپاه طاقه سی سرکرده لردن

۱۱۵۳ ده اسکی پاره نك هر درهمی ۱۳۰ آقچه به حکومت طرفندن تبدیل
 اوله رق خلقه تام لیمار غروش آقچه طاغیدلدی . ینه بوزمانده (زر محبوب)
 و (جدید استانیول) آلتونلرینه ده رایج قونولدی .

۳۳۰ طفرالی زر محبوب

۱۱۰ مصر زنجیرلی آلتونی

۱۰۵ مصر طفرالیسی

۴۰ غروش

پاره به کیتسی امر ایدلدی .

۱۱۸۵ ده : زر محبوب

۱۶۰ فندق آلتونی

چیقدی . عبد الحمید اول دورنده کسپیلن ایکیک غروشلردن اوج عروشك
 شیمدیکی الی غروشه مساوی اولدینی فرمیان ایدیلیور .

ایکنجی سلطان سلیمان

«کوچک محمد» ی
پاره له دیلر. زور بالردن
(چولاق حسین)
ترکان آغالغی، (حمزه
آغا) توقات، (کل
حسن) غلطه، (قرمانلی
عثمان) ماردین و بوده.
لقلرینی، (کل پیری)
نام شخص اورته بایزید
تولیتی، (سید محمد)
قبوچیلر کتخدالغی
بنمسه دیلر زور بالر،
شهرده رجال دواتدن
و اصحاب ثروتدن او.

لانلری اولردن قالدیروب (فضلی پاشا) سراینده زور له پاره لرینی آلدیلر.
جلوس بخششی ویرلدیکنسندن قیام ایتدیلر. درت بیک بش یوز

حدول آتی مسکوکاتک رایجی حقنده برفکر ویره بیلیر :

بردرهم کروشک بر آتیه ک شیمدیکی

تاریخ	جنس	رایج	طوندیمی آتیه	پاره ایله دکری
۹۰۰ دن ۹۸۵	یالیز آلتونی	۶۰	۳	۲۰ پاره
۱۰۰۳	»	۲۲۰	۶	۲۰ »
۱۰۰۴	»	۱۶۰	۸	۱۵ »
۱۰۵۰	»	۲۵۰	۱۲ (کسری عذوف)	۱۰ »
۱۱۰۱	»	۴۰۰	۲۰	۶ »
۱۱۳۸	»	۴۰۰	۲۰	۶ »
۱۱۸۵	»	۴۰۰	۲۰	۶ »

[مسکوکات عثمانیه قنالوغی]

اللی یدئی کیسه آچه بولوب بولوشدیرله رق توزیع ایدلدی. بوقیامک سائر قیاملردن فرقی وار ایدی : اولکی قیاملرده سپاه ایله یکیکچری آره سنده اتفاق بولمئوردی. بودفعه اتفاق وار ایدی. قائممقام صدارت (کوپریلی زاده مصطفی) پاشایی، شیخ الاسلام (دباغ زاده محمد) اقدی پی برهفته اول یکیکچری آغاسی اولان (عبدالله) آغایی عزل ایتدیردیلر. آغا، زوربالردن مشهور (فتواجی) پی آدم لرندن برینه اولدورتمشیدی. منفقرده آغایی پاره لدیلر. بونی متعاقب دفتر دار (حسین) پاشانک قوناغی یغما و صدراعظم (سیاوش) پاشانک ده سراینه هجوم ایتدیلر. استانبول اشقیا اوجاغی کیسلمش ایدی. صدراعظمک قوناغی پنجره دمیرلرینه وارنجه یه قدر قیردیلر و حرمنه تعرضله برابر کندیسینی ده قتل ایلدیلر. غزا مللزدرد دیه اموالی و جاریه لرینی حامللر آرقه سنه ویردیلر. پاشانک نعشی آل قانلر ایچنده اولدینی حالد سوراق اورته سنده قالدی. پادشاه ده هیچ بر قوت و قدرت یوق ایدی. ایرته سی کوئی

۱۷۸ — فائده

تحریر املاک

الده موجود مملو ماه کوره سلیم خان ثانی زماننده استانبول قاضیسی (زکریا) افندیکنک بر تحریر املاک یابدینی آکلاشیلیور. فقط مراد رابع زماننده یاییلان تحریر املاک مکمل اولدیمی سرویدر. بو تحریر اوج آیدم اکمال ایدلش و (اوصاف قسطنطنیه) نامی ویرلشدر : بو تحریر کوره استانبول، ایوب، غلظه، اسکدار مولیتلرنده :

۶۷۰ محکمه شرعیه — ۷۲ جامع سلاطین — ۱۹۸۵ وزیر اعظم جامی — ۶۹۹۰ محله مسجدی — ۶۶۶۵ مساجد و جوامع اعیان و کبار — ۱۹ صهارت — ۹ خسته خانه — ۱۹۹۳ صیان مکتبی — ۵۵ دارالقرآء

شیخ الاسلام (فیض الله) ابقندی ایله روم ایلی و آناتولی قاضی سکرلرینی آغا قیوسنه چاغیروب « دولت ایله دعوامن واردر » دیدیلر . فقط زوربال نه یایدق لرینی بیلیمورلردی . بدستانده ساداتن برینک دکانندن زورایله اشیا آلمش لردی . دکانلر قیاندی . سید ، بر صریق اوجنه بیاض بر بز باغلا یوب مسلمان اولان سنجاق دینه کلسون دیه ندا ایتدی . خلق (سنجاق شریف) چیقمش دیه طویلان دیلر . بو حال ایله سراه کیتدیلر . اشقیادن قیوچیلر کتخداسی مصطفای و زوربالردن سائر لرینی اولدیردیلر . قائم مقام صدارت (اسماعیل) پاشا صدراعظم اولدی . یکیچری آغاسی علی ایله سیاوش پاشا سرانی یغما ایدن لردن بر قاجی اعدام و صلب اولندی .

بو داخلی اختلال ذاتاً حدود ایشلرینک یوز اوستنه قالسنه سبب اولمشیدی . اردو ایرتسی سنه آنجق حرکت ایده بیلدی . فقط نهچه ییلر بحارستان ، دالماسیا و بوسنه ده بر جوق شهرلری ضبط ایتدیلر .

— ۱۳۵ دارالحدیث — ۵۵۷ خانقاه — ۶۰۰۰ زاویه درویشان —
 ۹۱ مسافر خانه — ۹۷۹ کاربانسرای — ۵۵۶ تجارت حانی — ۶۸۶ بیکار
 خانی — ۹۹۹۰ اسلام محلهسی — ۳۰۴ روم محلهسی — ۹۰۷ یهودی
 محلهسی — ۱۷ فرنک محلهسی — ۲۷ ارمنی محلهسی — ۶۸۹۰۰ وزرا
 اعیان ، علما قوناقی — ۱۴۵۳۶ وزرا سیرایلرینه مخصوص حاملر —
 ۴۰۰۰ وزرا و علما چشمه لری — ۹۹۹۰ خصوصی و عمومی چشمه لر —
 ۹۰ قلعه داخلنده عمومی و خصوصی حام — ۵۰ قلعه خارجنده کی حاملر —
 ۷۹۸۹ صو موصلفی — ۲۰۰ سییل — ۱۰۰ طاتی و طوزلو آیازما —
 ۶۰۰۰۰۰ صو قیوسی — ۵۵ صو صهرنجی — ۳۰۰۰ مخزن خان —
 ۳ استانبول و غلطه بدستانی — ۳۷ قیای دقیق و غیره — ۳۵ مبری
 قنطاری — ۲۵ تحمیس امانتی — ۱ میزان حریر — ۱ شمعخانه امانتی
 — ۱ سیمک شخانه امانتی — ۱ کومروک امانتی — ۱ پنچیک چارداغی —

کریده قنده قوماندانی اولان مشهور (موروزینی) وندیکلیلر نامنه
 اخذ انتقام ایچون اوغراشیور و (موره) بی کاملاً ضبط ایتمه چا.
 لیشیوردی . (اکری) قلعه سی ده تسلیم اولدی . صدراعظمک حربه
 کیده جک اقتداری اولمه مسندن شاشقینلق و آدمسزلق یوزندن (یکن
 عثمان پاشا) نامنده بر توریدی سرعسکر اولدی . عثمان پاشا آناتولی
 قطاع طریقندن بر شقی ایدی . آکلایک که دولتک محافظه سی کیمک الّه
 تودیغ اولندی . فقط دیگر طرفدن مرقومک دفع وازاله سی دوشونلکه
 باشلاندى . آناتولی ایسه بتون بتون قاریشدى . توریدی طائفه سندن
 بر آلاى اشقیا (اسکی شهر) طرفلرنده طویلاندی . حکومتسزک
 میدان آلمشیدی . بوآراق آوستریالیلرله بر معاهده صاجیه عقدینه
 تشبث ایدیلهرک حتی بر هیئت سفارت دخی یوللاندی ایسه ده
 آوستریالیلر وقت قازانق ایچون هیئی بکلندیلر . چونکه متفقلى
 اولان وندیکلیلرله لهایلره بر معاهده قطعیه اساس اوله جق مقدمات

۱ قره کوسروکی امانی — ۱ یاغ قبانی امانی — ۱ بالی امانی — ۱ طوز
 امانی — ۱ پکسماد امانی — شراب و مسکرات امانی — ۱ باروتخانه
 امارتی — ۱ باروت کارخانه سی — ۱ اسیرخانه امانی — ۱ ضربخانه
 سلطانی — ۱ چوقه انباری — ۱ بغدادی انباری — ۱ اودون انباری —
 ۱ مطبخ امینی — ۱ پاصدیرمه امینی — ۱ سلخ خانه امانی — ۱ شهر
 امانی — ۱ چارداق امینی — ۱ جبه خانه خزینه سی — ۱ ترساره امانی
 — ۱ آت پازاری امانی — ۱ دقیق دیوانخانه سی — ۱ خاص اوتلق
 انباری — ۱ اصطبل خاص (آخور) — ۱ اصطبل باب آخور — ۱ وفا
 میدانی اصطبل — ۱ زندان اسرای سلطان — ۴ زندان مدیونین — ۳
 مپری بالی دالیانی — ۳ میری قارانی — ۶۰۰ آتمک فرونی — ۳۰۰
 آت دکرمانی — ۲ فوری چشمه قربنده صودکرمانی — ۱ نزول امینی —
 ۱ سبزه خانه امینی — ۱ قویون امینی — ۱۶۲ اسکی یکی چری اوطه لری ،

ایتلافیه شرائطی صور مق مجبوریتنده ایدیلر . بالآ خره وقوع بولان مذاکراتده آوستریالیلر عثمانیلرک تکالیفی مغرورانه رد ایتدیلر . اولاح ، اردل و محارستانک کاملاً ترک ایدلسنی طاب ایلدیلر . حتی بزم مرخصلر مز :

-- استانبولی نه دن ایسته مدیکز ؟ متعجب قالدق . دیمشلدرد .
 بواثناده (سدالبحر) محافظی تکفور طاغلی (مصطفی) پاشا جلب اولنه رق عهد سنه صدارت ویرلدی . داخلی قاریشیقلق دفع ایدلمک مقصدیه مجار سر عسکرلکندن عزل ایدیلان یکن عثمان پاشایی ابقا و آنا تولیدکی توریدیلر رؤساسة سنجاق توجیه ایلدی . (قندیه) ده بولتان قبوقولی عسکری دخی عصیان ایدهرک محافظ (ذوالفقار) پاشا ایله سائر امرا و (طمشوار) ده دخی عین قیام وقوعه کله رک ابراهیم پاشا قتل اولندیلر .

یکن عثمان پاشا ، صدر سابق اسماعیل پاشا زماننده عزل ایدیلهرک

یکچیری خانهلری وسکبان یکچیری اوطلاری — ۱ عجمی اوغلانلری خانهلری
 — ۱ جبهه خانه — ۱ قلمات خانه — ۱ مراقرزخانه — ۱ ترساه — ۱
 خبره خانه — ۴ مولویخانه — ۱ میری یفورت خانه سی — ۱ بطل کاغد
 خانه سی — ۱ میری آرسلان خانه سی — ۷۰ میری شیشه خانه و بویاخانه سی
 — ۱۰ کوموش خانه — ۱ تفیکخانه — ۱ سبزه خانه — ۱ چارطاق
 خانه — ۱ سلخ خانه — ۵۱ یدی قله ده باصدیرمه خانه — ۱ قورشون
 خانه — ۱ قلندر خانه — ۱ مطرب خانه خاصه — ۱ سارنده مهتر خانه
 و کوس خانه سی — ۱ مهتر خانه خیمه — ۱ بیک خانه — ۱ نقاش خانه
 — ۱ طوغرامه خانه — ۱ سقا خانه — ۱ صو یولجی خانه — ۱
 دوکجه جی خانه — ۱ ترزخانه — ۱ ترزی طولامه خانه — ۱ طوب عربیه سی
 کارخانه سی — ۱ قوچر عربیه سی کارخانه سی — ۱ فشنکخانه — ۱ یکچیری
 تعلیم خانه سی — ۱ یکچیری صامصون خانه سی — ۱ یکچیری زغرچی

بوسنه والیکنه نصب ایدلمش ایدی . مرقوم بومعامله دن کندیسنک
عوی مقرر اولدیفنی بیله رک بلغراد محافلی اولوب سرعسکر نصب
اولتان (حسن) پاشا علیه یوریدی . استانبول دن حسن پاشایه کوندریلن
منشوری ضبط و بلغراده دخول ایتدی .

وندیکلیلر (آغریبوز) ی محاصره ایتدیلر . مضایقه مالیه سوقیله
اولجه الفا ایدیلن شراب و مسکرات رسمی تجدید وتوتوندن دخی
کمرک آلمسی تنسیب ایدلدی .

هر طرفدن یکی بر غائله ظهور ایدیوردی . فقط نیچیلیر
(اویلوک) ، (پترواردن) کی شهرلری آلدقن ماعدا (بلغراد) اوزرینه ده
یوریدیلر . حدودده بولتان اهالی خرسیتانیه دخی قیام ایتمشلردی .
(یکن عثمان) پاشا کمال اهانتندن برکیجه (سمندر) به قاجدی . اهالی
و محافظلر شاشیردیلر . نیچیلیر (بلغراد) ی ، (سمندر) بی آلدیلر .
دولته کی ضعفه باقک که اوتنه دن بری دولته خیاتی آشکار اولان و بو

خانه سی — ۱ بوسناجی صامصون خانه سی — ۱ یکپجری نازی خانه سی
— ۱ بوسناجیلر نازی خانه سی — ۱ دوغانجیلر کارخانه سی — ۱ قیوجی
باشی کارخانه سی — ۱ تمناجی باشی کارخانه سی — ۱ قرغانجی باشی کارخانه سی
— ۱ دوکه جی باشی کارخانه سی — ۱ سراج باشی کارخانه کیری — ۱
جاجی باشی کارخانه سی — ۱ معمار باشی کارخانه سی — ۱ دوغرامه جی باشی
کارخانه سی — ۱ حصیرجی باشی کارخانه سی — ۱ مرمتجی باشی کارخانه سی —
۱ کره جی باشی کارخانه سی — ۱ بازرکان باشی — ۱ آق دکز و قره دکز
واهل قبله باشی — ۱ سرکه جی باشی کارخانه سی — ۱ طوروشجی باشی .

بوراده نه قدر خانه و کارخانه یازیلی ایسه جمله سی میریدر . بونلری اوقومقله
اون برنجی عصرده اولا استانبول ، یدی قله ، ایوب ، کاغذخانه و سودلیجه ،
پیری پاشا ، خاصکوی ، قاسم پاشا ، غاطه ، طوبخانه ، بشکطاش ، بوزازحصار
؟ لری ، بکقوز ، چککل کوی ، قوزغنجق ، اسکدار و قاضی کوننده نه قدر خانه ،

دفعه بلغرادی فراراً تسلیم ایدن (یکن عثمان پاشا) بر غاٲله چیقاریر قورقوسیلہ ینہ حدود سرعسکر لکنده ابقا ایدلدی . پاشا (ودین) . کیدنجه یه قدر معتی ، اطرافی یغمالادی . سلطان سلیمان ایلک بهارده بالذات سفرده بولمق ایچون (ادرنه) یه کیتدی .

لکن آوستریالیر ایلریلیورلردی . صدراعظمک ریاستی تحتده عقد ایدیان بر مجلس استشارده استانبول ، اسکدار ، غلطه ، وجوار قضالرده بولنان آلتی بلوک خلقی ایله درگاه عالی یکیچریلری ، جبهجی ، طوپچی ، زعما وارباب تیمار ضابطلری معرفتیه طوپلانوب ادرنه یه یوللاندىنی کی نفسی استانبولدن دخی عسکر آلتق قرارکیر اوله رق هر نفره یوز الیشر غروش ویرمک اوزره هر خانه دن ایکیشر نفر تدارکی تنسیب ایدلدی . فقط استانبول اهالیسی (بدل) ویرمک نیازنده بولندیلر . نیازلری قبول اولندی .

دکان ، بوستان ، واو زمانک میری به عاٲد صایع خانه سی اولدینی حقنده جزئی معلومات آلیرسکز . تأسیسات بلدیهدن عمارت وخسته خاه وتیجارخانه لر ، مسافر خانه وکاربان سرایلر ، خانلر ، محله لر ، حاملر ، چشمه لر ، سییل ، موصلق ، صهرنج ، بدستان بولندینی ورسومات امانتی نامنه موجود قیالر ایله چارطاق ، قره کوسروکی ، انبارلرک نه مقدارده اولدینی کوریلور . اسیر خانه امانتی ایله پادشاه اسیرلری ، مدیونلر زندانلری ده آیریجه نظر دقتی جالبدر .

۱۷۹ — فائده

اصطلاحات تاریخیه

مارغراف — (اوج بکی) و (حدود محافظی ویا قوتی) معناسنده در . «Margrave» اسکی آلمانیا زماننده (مارش) دینیلن حدود ولایتلری اسماسی .

قریم خانی (سلیم کرای) بالذات ادرنه یه کلدی. خان مشاریه قرار یله یکن عثمان پاشانک و آناتولیده کی توریدیلرک ازاله سی تحت قراره آلدی. (صاریمجه) و (سکبان) ناملریله میرمیران و امرا و محصللرله متسلملر قبولرنده بولنان افراد العا ایدلدی.

(قناچه) ده بولنان عسکر دخی محافظ احمد پاشایی اولدیردیله. آناتولیده کی اشقیا (کدک محمد) پاشا نامنده برسر کرده نك امری آلتنده بولنیوردی. بوشقی اوزرینه بغداد والی سابق احمد پاشا کوندریلوب جمعیتی بریشان و کندیبی ايله عونیه سی قتل ایدلدی. (یکن عثمان پاشا) ايله برابرنده کیمی بک و کیمی بکلر بکی اولمش شقیلر آرناوودلغه فرار ایتمشلر سده (ایبک) ده طوتولوب اعدام اولندیله.

یکن عثمانک اورنه دن قالمسی اوزرینه سر عسکر نصب اولنان رجب پاشا (بلغراد) اوکنده مغلوب اوله رق نیمچه لیلر (نیش) ی

صاحب دولت — صدراعظم له مخصوص عنوان ایدی.

شق اول — اصل دفترداره (باش دفتدار) دینیردی. عثمانلی مملکتی
 شق ثانی — بیودجه مالیه ایشلری ده بیودیکندن آناتولی و روم ایلی
 ایچون بر دفتدار ده ا تعیین ایدلدی. بولر باش دفتدارک
 مامونی اولوب روم ایلی دفتدارینه (شق اول) و آناتولی دفتدارینه
 (شق ثانی) دفتدارلری دنیلیدی. بولر باش دفتدارلری یاننده پایه کچی
 ایدی. (وتمه خیریه) دن صکره الفا ایدلدی.

لیمناصب سته — نشانچیلیق، دفتدارلق، رئیس الکتابلق (خارجیه ناطرلق)،
 دفترا مینلکی، شق ثانی و ثالث دفتدارلقلری مأموریتلری.

پوزنکی آغالقلری — میر علمک، میر آخورلق، قیو حیلر کتخدانلی، قیوچی
 باشلیق کچی اسکی مأموریتلر.

وسائر پالاقه‌لری ده ضبط ایتدیلر . استیلا برحاله کلدی که پادشاه (صوفیه) ده اوطوره میوب (ادرنه) به عودت ایتدی .

فقط برتدیر مهم اولق اوزره کوپرلی زاده لردن (فاضل مصطفی پاشا) مقام صدارته کتیرلدی . دشمن (نیش) دن صکره (اسکوب) ، (پرشته) (کوستندیل) طرفلرینی ضبط و حتی رعایادن (قارپوز) نامنده برینه (قومانوه) قرالغنی ویره رک باشنه قالمیق اکسا ایله مشدی . بوندن ماعدا (ودین) و (فتح الاسلام) کبی (طونه) یالینسندگی شهرلری بیله آمشدی .

وزیر اعظم اول امرده حکومتک اهالی اوزرینه مسلط ایتدیکی (اشترا) (سورصات) (نفیرعام) (بدل نزل) (شراب وراق رسمی) کبی شیرلی قالدیردی . ولایاته شدتلی وعداتی آمر فرمانلر یوللادی . بو ائشاده فرانسرلرک (رهن) نه‌ری طرفلرنده حرکات عسکریده

دانیا — دایمارقه حکومتی .

اسرا — اسپرل دیمکدر . وقتیه کیلر کووکر ایله چکیلوب یوریدلیدیجهته او زمالرده کورک چکمه خدتی (فورسا Forçat) دینیلن محکوملره کوردیریلوردی . بو ایثالیانجه Forzato کله سندزدور . سفرلرده الچه‌یران اسپرلرک چوچقلمی سرایلره و عجمی اوغلانلری قیدشله لرینه ویرلیدیکی یکریمی اوتوز یاشلرنده بولانلری ده ترسانه کووکنه یعنی کیلره وضع اوانوردی . قره دکز ساحلرینی یغما ایچون (اوزی) صوبی یعنی دینیبر نهرندن چیقان قازاقلره آق دکز قورسانلرندن طوتولانلر ترسانه کیلرینه ویریلوب تیمور بند اولدقلری حالده بونلره کورک چکدیریلوردی . بو عادت ساده بزده دکل ونیدک ، اسپانیول کبی دکزچی حکومتلرده وار ایدی که بز آلردن کوروب تطبیق ایلدک . بو کون محکمه لرمنک « کورک جزایی » دیدکاری بو عادتدن قالدیرکه نمودن بالله محکومینه مشتقلی ایشلر کوردیریلیر .

بولغاری نجه یلیری قوشقولاندیردی. بواننده مصطفی پاشا مکمل بر اردو ایله آوستریالیلر اوزرینه یورییه رک جنرال (سه کندورف) ی (دراغمان) ده مغلوب ایتدی، بعده صیره سیله (نیش) ی، (بلغراد) ی، (سمندره) ی، (ویدین) ی آلدی. (اردل) جهلرنده دخی موفقیتلر کورولدی. ایرتسی سنه ینه آوستریا سفری ایچون بلغراد اردو کیتدیکنده سلطان (سلیمان ثانی) ده (استسقا) علتندن وفات ایتدی. اوج سنه سکز آی سلطنت ایتمشدر. حین وفاتنده اللی یاشلرنده ایدی. ۴۶ سنه عمرینی حرمده کچیرمش اولدینی جهتله تحته جلوس هنگامنده پک زیاده تردد کوسترمش و پادشاهانی برادرینه ترک ایتمک ایسته مش ایدی.

یوروک — { وقتیه روم ایلیده (یوروک)، آناطولیده «معظم» وزننده مسلم — { (مسلم) نامیه الی بیک قدر بر نوع عسکرمن دها وار ایدی که بونلره برچفتک یعنی سکساز، یوزر دونم اراضی اعطا ایدلش و اراضی مذکوره تک عشر شرعیلری دخی خدمت عسکریه لری بدلی اوله رق یته کندیلرینه ترک اولمش ایدی. بونلرک ضابطاننه (میرپورو-کان) و (میرسلیمان) دینیردی. محاربه زمانلرنده یول آجق، خندق قازمق کپی خده تله ده قولانیلورلردی.

ارباب حرف — صنعت صاحبلی دیمکدر. وقتیه اردوی هاپون ایله برابر کیدر، یوله و مرکز لده طوب و تفنک و سائر سلاهلره حیوان و چادر طاقلری مثللو سفر لوازمی یاپار و یا تعمیر ایدرلردی. بونلرک ضابطان و نفراتی وار ایدی. علوفه لی ایدیلر. بزم شیمدیکی (تفنگچی) اوسته سی و (قاجی) دیدیکمز صنعتکارلر.

قلیج حق — و یا ساده جه (قلیج) — هر تیمارک اوج و یا آلتی بیک آقچه سنه ویرلش اسم ایدی.

یکری برنجی باب

ایکینچی سلطان محمد

سلطان ابراهیمک اوغلیدر . ۱۱۰۲ ده تحتہ چیقمشدر . ۵۰
 یاشلرنده ایدی . کوپرلی مصطفی پاشایی صدارتده ابقا ایتدی . بوانتاده
 اردو صوفیهده بولنیوردی . فرانسه سفیر جدیدی (شاطو - نوف)
 آوستریالیری یالکز براقق مقصدیله دولتک لهستان حکومتیله عقد
 اتفاق ایتسنه توسط ایده جکئی وبو صورتله آوستریا حکومتی (رهن ،
 طونه ، موراوا) حوضه لرندن اوج هجومه معروض قاله جفئی صدر -
 اعظمه بیلدیردی ایسهده مشارالیه - بتون بو وقوعاتک مسیبی اولان

زعما — تیمارلیرک بیوکلرینه ویرلن اسم ایدی .
 امرا — زعمادن بیوک تیمارلیره ویرلن اسم ایدی .
 ارسالیه — (وقتیه مصرده توره مش اولان کوله من بکاریک سنوی دوله
 کوندردکاری) مرتب ویرکو .

۱۸۰ — فائده

دارالسعاده آغالئی — سلحدارلق

دارالسعاده ، پادشاهک اوی دیمک اولوب تعظیماً بو عنوان ایله آکلیر .
 (عطا) تاریخنده اوقودپنمزه کوره سلطان (مرادثانی) حرمهایون خدمتلی ایچون
 (آق آغا) لر استخدامی ایجاد وبونلر ایچون قیو آغالئی، خزینه دار باشیلیق ،

لهستانی بر درلو عفو
 ایده مدیکندن اولمالیدر
 - تکلیف واقعی قبول
 ایتدی . کلن خط
 هایون او قونوب جلوس
 اعلان ایدلد کدن صکره
 حرکت ایدلدی . آوستر-
 یالسلر ایکی طرفه
 بلغراد اوزرینه ایلر-
 یلیورلردی : قره دن
 (زمون) ویا (زمین)
 صحرا سنه ، طونه دن
 دخی دونانماسیله (وا-
 رادین) قلمه سندن

ایکنجی سلطان احمد

بلغراد طوغری کچدی . وزیر اعظم آوسترالیلری و متفقلرینی (صاوا)

سرای آغالی، کیلارجی باشلیق . مأموریتلرینی سلسله طریقله احداث ایلمه مشدر .
 آق آغلاری پادشاهک سرای قیورینک محافظه سنه مأمور ایدیلر .
 قیو آغلانی یعنی باب السعاده آغلانی اندرون مأموریتلرینک اک بیوکی
 اولوب سلطان سرادک ثابک زمانه قدر آق آغلاره مخصوص اولان خزینه دار
 باشلیق و سرای آغلانی ۹۹۰ تاریخنده استانبولده چهارشنبه بازاری ستمده
 جامع . مکتب ، سبیل ، چشمه ، حمام و اسماعیل موقمنده برقلعه بنا ایدن (حبشی
 طراشی محمد آغا) اله کچوروب طقوز سنه دارالسعاده آغلانی ایتمش و وفاتنده
 یرینه زنجی خادم آغلاردن (سرور آغا) دارالسعاده آغالی اولمشدر . سرور آغا ،
 سرایده کچینه مدیکی جهته مصره سورولمش و یرینه بودقه آق آغلاردن سرای
 آغالی بوسنه لی (حاجی مصطفی) آغا کچمشدر .

نهرينك اوتہ ياقه‌سہ آتمش ، (اردل) ده دخی (توکلی) (زرنخت
(Zernecht) دينلن موقعده جنرال (هزار) ی بوزہ رق (اردل)
پر نسلکنی اعلان ایتش ایدی . عین زمانده (موره) ده‌کی روملر دخی
(وندیک) علینه قالقیشمش‌لردی . چونکه وندیکیلر قاتولیکلکی نشر
ایتمک تشبثده بولنیورلردی .

بوسنه اردو (صاوا) نهری اوزرندن کچدی . آوستریا و متفقین اردوسنه
(باد) مارغرافی قوماندا ایدیوردی . (سالانقمن Salankemen)
یقینلرنده وقوع بولان محاربه‌ده غالبیت اولا عثمانیلرده کورینیرکن

قیزلر اغایی

مر ، زنجی دار-
السعاده آعالرینک منفاسی
ایدی . آغالی ، (۱۰۰۳)
تاریخنده یعنی اوچنجی
سلطان محمدک جلوسنده
تکرار آق آعالرین زنجی
آغالر انتقال ایدهرک
حرمین یعنی مکه و مدینه
اوقافنک اک . همملری
بونلرک نظارتنه ویرلشدر .
بو جهته دارالسعاده
آغالنی ، بابا ماده آغال
لنک فوقنده بره اموریت
اولش و حرم هایونه
صرف دارالسعاده آغال
لنی باقغه باشلامشدر .

زنجی بر خادم ،

حرم هایون خدمه‌سی سلکنه کیردی آکا (اک آشایی) دیرلردی .

سردار اکرم بر قورشون ایله شهید اولدی . کتخداسنک بوش بوغازلی یوزندن عسکره بریشانلق کلدی . آوسترایلر ، سپاه عسکرینک عدم غیرتی سببیله پیاده لرمزک آرقه سنی آلدیلر . میدان محاربه ده بر روایت کوره یکریمی سکزیبک شهید و یوز اللی طوپ براقه رق بلفراده رجعت ایلدک .

آوسترایلرک کچن سنه لرده (نیش) قدر صالدیردقلری زمان دقت ایدیلرک بر حال وار ایدی که اوده (صرپ ، قره طاغلی ، مورلاق) کچی اهالی خرسیتانیه نک عصیان ایتلری ایدی .

مصطفی پاشانک ارتخالی اوزرینه قائممقام اوخریل (علی پاشا) صدر اعظم اولدی . پاشا بلفراده کیتمیوب (قوجه خلیل پاشا) یی سر عسکرلکه یوللادی . (سالانقم) بوزغونلنی اوزرینه حدودده کی خرسیتانلرینه شقاوته باشلادیلر . بو آراق لهیلر دخی (قانیچه) اوزرینه یوریورلردی . (شام) ده ، (بصره) ده او یغونسزقلر ظهور ایتدی .

اولا دارالسعاده آغاسی حضورینه چیقار ، آندن صکره (اوطه لالاسی) ایله بوندن اعتبارجه صکره اولان (حاصللی) لک اک اسکیمی اولان (ماش قیو غلامی) آغایه کوندریلر ، دقتره قید اولنور . آندن صکره ده حاصللی ویا اورمانجه لک ایچنده معتبر برالایه ال اویدیریلوردی ، بر یکی آغا ده ا یازلیجه اولکی اک آشاغی به (عجمی آغا) دینوردی . اک آشاغی ، حرم هایون قیوسنی بکله ین بش نفر (نوبت قالفه) لرینک اسری آلتنده قالدیر . عجمی آغا اولسه دخی کئنددن اسکیلرک جله سنه خدمت ایدر ، آبدست و نماز و قتلرندن ماعدا قیو بکله مک خدمتندن آریله مازدی . بوراده عجمیک دیمک یکیلکدن قورتولمی دیمکدر . عجمیلرکده اک اسکیمی نوبت قالفه سی اولوردی .

نوبت قالفه لرینک خدمتی : حرم هایون قبولی آناختارلرینی دارالسعاده آغاسندن صایه رق آلتی ، لزومنه کوره قبولی آجوب قیاهه رق یه صایه رق دارالسعاده آغاسنه تسلیم ایتکدر . نوبت قالفه لفندن صکره (اورمانجه لک)

(مهدی مصطفی) نامنده بری مائلك چوقلفنه بشاء (ادرنه) ده قتل اولندی . صدر اعظم کیمه غرضی وار ایسه آنلری اورته دن قالدیرمق ایله مشغول اولیوردی . فقط عزل ایتدیردیکی دارالسعاده آغاسی (اسماعیل آغا) بی درحال سرایدن چیقارتمق ایچون سرايه آراهه وفرمان کوندرمش وبوآنه قدر سرای خدمه سی ایچون طیشاریدن غرمان و آراهه کوندرلمسی عادت اولمديفنسدن سرايه مداخله معناسی چیقاریله رق پاشا عزل واسماعیل آغا ایچون کوندردیکی آراهه یه ارکاب اولنه رق (ردوس) نفی ایدلدی . بيک ايکيوز کيسه نقدی ، جواهری ، کوموش طاقلری ، اشباسی ، دوه لری ، قاطرلری ، املاکی ضبط اولندی . مرزبفونی (حاجی علی) پاشا صدارته کچدی .

کوپریلی مصطفی پاشا ، وزیر اعظم ایله وزرانك ، دفتردار ویکی جری آغالریك بايراملرده پادشاهه هديه ویرمه لرینی منع ایتشدی . ویرلمسنة یکیدن فرمان صادر اولدی (!)

منصبی واردر . اورتا بجهل درت نفر اولوب بونلر صره لری کلنجه (حاصللی) اولورلر . حاصللیلرک اسکیلری نوبته قبو نوبتیلرینه نظارت ایدرلر . بونلر مسئولدرلر . اك اسکی حاصللی ده صیره کلنجه (ییلا باش قبو غلامی) رتبه سنه چیقار . بعده (یکی سرای باش قبو غلامی) اولورکه اوجاق سلسله مناصبینی تمکیل ایتش دیمکدر .

اك آشاغی آغا صباح نمازی وقتندن ایکی ساعت اول قالدیر . قبو نوبتی طوتمق ایچون نفراتی و اوچنجی نوبت قالفه سنی بعده باش نوبت قالفه سیله اورتا بجه بی قالدیرر . جمله سی آبدست آلیرلر . رلکده سرایده کی حمام کلخنك اولدیفنی محله کیده رك فنارلری ، شمعدانلری یاقارلر . صکره دالسعاده آغاسنك دائره سنه کیدوب آغانك اوطله نوبتیسینی و آنك معرفتیه آغابی قالدیرلر . آغا آبدست آلدقدن صکره قبو آناختارلرینی صایوب مأمورلرینه وریر . بو مأمورلردن بری (سورة فتح) شریفی اوقور . اولاماین هامیون قیوسنه

ز برطرفدن حرب ایدیوردق، دیگر طرفندن درت سنه اول
انکلتزه وفلمنك سفیرلرینك نیم توسطلریله کوندریلن (ذوالفقار)
افندی و (ماورو قورداتو) نامنده برزادتن مرکب برهیئت ویانده (له)
(نمجه) (وندیک) مرخصری ایله مذاکرات صلحیه عقدینه اوغراشیور
ایدی. ذوالفقار افندی موفق اوله میهرق بواثانده دوندی. انکلتزه،
فرانسه، فلمنك سفیرلری نزد دولته انتریقهدن خالی قالمیورلردی.
صدر اعظم (حاجی علی) پاشا مستقیم وایش بیلیر برآدم ایدی.
استقامتی حسیله برکون دفتردارك عزلی مسئله سی حقنده پادشاه
قانی سوزلر سویلیدی. حتی :

— سز ارباب غرض سوزینه اینانیورسکز، بن صدارتده
طوره مام.

دییه رك مهری تسلیم ایلدی. یرینه (بوز اوقلی مصطفی) پاشا

کلوب آچارل. ینه اوفویه رق سائر آناختارلری قپونک یاننده کی چیویلره
آصارل. طمام و قتلریله حکیم ادخالی کپی قپونک آچیلمسنه لزوم کورینن
و قتلرده آچارل و کیجه لین پادشاه حرم هایونه کیدنجه سورة (ملك) قرائت
ایده رك قیوی چویروب آناختارلری دارالسعاده آغایی دائره سنده کی نوبتچی آغایه
صایوب تسلیم ایدرلر. اوده آغایه تقدیم ایدر.
آغانک اوج نفر اوپله نوبتچیسی واردر. بو نوبتخیلردن ماعدا کیمسه آغایی
اویقودن اویاندیره ماز.

آقشام نمازندن صکره قپورل جوارنده و آغارل قفوشلرند یبانیجی کسه
قالامق ایچون اورتانیجه و یا حاصلی آغارلدن بری (هو) دیه باغیریر. آندن
صکره خلوت اولور.

بونلرده برده (موسانده رجی) آغا واردر که طهارت و نظافته و آبدست
آوب نماز ادا ایتدیرمکه و آغارلک جامعده دوام ایتملرینه و مأمور اولدقلری
ایشلرک حسن اتمامنه نظارت ایدر.

تعیین ایدیلرک مشار الیه قریم خانى (سلیمکرای) ك تنسیبی ایله
(اردل) اوزرینه اعلان سفر ایلدی . پاشا (روسحق) ه مواصلتدن
براز صکره نمنچهلیرده (بلغراد) ی محاصره ایتدیلر . اردو تکرار
بورادن قالقهرق (بلغراد) ه کیتدی ایسه ده نمنچهلیرده چکیلمشلردی .
(قالایلی احمد) پاشا نامنده آستانه قائمقامی اولان بری :

خرستیان و موسویلرک بوندن بویله رنکلی چوقه ، اعلى لباس ،
سمور قالپاق ، صارى مست و پاپوش کیمه لرینی ، شهرده آت ایله
کزمه لرینی منع ایدوب سیاه روبا ، قرمزى و سیاه مست و پاپوش
کیمه لرینی ، حماملرده نعلین دخی کیمیوب اسلاملردن تفریق اولنقى
ایچون آیاقلرینه چنغراق باغلامه لرینی اعلان ایتدی . ممکتمزک
بو صیره لرده نه غریب و عجیب اداره ایدلدیکی آرتق سز آکلایک .
حکومت ۱۰۰۳ تاریخنده ده خرستیانلرله موسویلرک کوک و صارى
دلبد صارمه لرینی منع ایدوب سیاه و قرمزى چوقه دن تقیه و منلا

دارالسعاده آغاسى سلحدار آغا و بابالسعاده آغاسى و الحاصل سرای
رجالی مافوقنده اولوب صدارت و مشیخت اسلامیه دن صکره اک بیوک منصب
ایدی .

اوللری باشلرینه سلیمی و آلایلرده آرقه لرینه درت یکلې سراسره قابلی
آغیر صرت سمور ، یاز وقتلری بو ییچمه قاقم ، موسملره کوره (قارصق)
سنجاب کورک کیرلر ، بلرینه صوم مجوه لى (آقوه) تعبیر اولنور آلتون
کوستکلې بر ییچاق طافلردی . سلحدار آغا ، دارالسعاده آغاسنک اتکنی
اوپردی .

دارالسعاده آغاسنک اساس خدمت و مأموریتی :

۱ — حرم هایون ایشلرینه نظارت .

۲ — حرمین شرفین اوقافه نظارت .

اولوب صرّه هایون آنلرک نظارتیه و معرفتیه اخراج اولنوردی . وقتیه اسکی

(عبدالکریم) افندی نامنده برقاضیسکر دخی موسویلرک (نارنجی دستار) ایله ملائی عمامه صاردقلری جهته صباح و آقشام قراکقلارنده فرق اولمقدقلرینی بهانه ایدرک قرمری و مور چوقه تقیه کیمه لرینی امر ایتمش ایدی !

استانبولده بربری اوزرینه ظهور ایدن ایکی (آیازمه) یانغینی خلقی بک زیاده شاشیرتمش و اراذل واشقیادن آقشاملری اولردن چیقهماز ایتمش ایدی .

(بوسنه هر سگ) قطعه لری آسایشدن محروم اوله رق و ندیکلیلر (غبله) قلعه سنی دونانما ایله محاصره و ضبط ایتدیلر. استانبولده بولنان سفیرلر ایکی فرقه اولمشلاردی. برطرفدن انکلتزه سفیری (پاژه Pa jet) ایله فلمنک سفیری (همشقرقه Hems kerke) آوستریا ایله مصالحه یه، دیگر طرفده فرانسه سفیری (شاطونوف Chateaufneuf) له برابر مارکی (فریریول Ferriol) اولدقلری حالدّه آوستریا : مصالحه ایچون

و یکی سرایده بولنان بالطه جیلرله زانلی الطه جیلرکده آمری ایدی . ینه و قتيله حضوره کیره جک صدراعظم و شیخ الاسلاملر قپو آغایی اوطه سنده آرام ایندیرلرکن بالاآخره دارالسعاده آغایی اوطه سنده آرام ایتلری بو آغالنک اهتباردخی تزئید ایتمشدر . وقایع عمومیه من صیده سنده بو آغالرک امور دولته مداخله لری یوزندن نه مثالقلر ظهور ایتدیکینده کورپورسکرز .

خادملق ، طواشیلق که بر ارکک عضو تناسلک قطعی ایله آنک تولید ذریت استعدادندن محرومیتدر ، ازمئه قدیمه دن بری موجوددر . تا اسکی زمانلرده بیله خادملر وار ایدی . اسکی رومالیلرده بونلر صنف صنف ایدیلر . باخصوص شرقده بک مبدول ایدیلر . آثوریا و بابلونیا قرالیچه سی (سه میرامیس) کده خادملری وار ایدی . بزده کی خادملر ایکی صنف اولوب بیاضلرینه (آق آغا) و سیاهیلره (خادم آغا) دینیر . بونلرک امور حکومت مداخله لری ده بک قدیمدر . حتی ازمئه قدیمه ده مصر فرعونلری یعنی حکمدارلری

(مجارستان) ایله (اردل) ی، لهستان (قانیجه) ایله (بودول) ایالتی، وندیکیلرده (موره) ایله (دالماجیا) پی ایستورلردی. بونک ایچون مصالحه عقد ایدیه میوردی. بوز اوقلی مصطفی پاشا بوتکیفلری رد ایتدی. بز ایسه آوستریانک غریبه کی اشتغال تندن استفاده ایدیه میهرک مدافعه حالده بولندق. وندیکیلر بالاستفاده (ساقز) ی ضبط ایتدیلر. (بوز اوقلی مصطفی) پاشادن صکره وزیر اعظم اولان (سورمه لی) علی پاشا دخی بودرلو تکالیف صلحیه پی قبول ایدیه میهرک آوستریا اوزرینه یوریدی، (وارادین) ی محاصره ایتدی. فقط یاغمو رلردن یکریمی کون صکره عودته مجبور اولدی.

سلطان احمدده برآز صکره ارتحال ایلدی. سلطان سلیمان ثانی کبی اوج سنه سکز آی، یکریمی بش کون سلطنت ایتشد. حدتلی، ایدی.

نزدنده بیله پولتیقه ایشلرینه قاریشمشلردر. فقط یالکز شوراسنه دقت ایتلی که بونلرک مداخله ایتدیکری یرل، خلک مالی، جانی، بر مستقبل، بر آسمرک کیفنه تابع اولان یرل، حکومتلردر، (اسکندر کبیر) ک خلقلری دخی خادم قوللانمشلر، بونلر یونانیلرده بالآخره پک مهم روللر اویشامشلردر. وقتیه بعض متعصب خرسیتیانلر کویا دنیا لذا نذندن کندیلرینی محروم براهرق صرف آخرته وقف نفس ایتک مقصدیه بالذات کندیلرینی خادم ایدرلردی. بونلر ایچنده (اوری ژهن) نامنده اسکندریه لی بر عقائد عالمی وارد. قرون وسطاده (والهزی بن Valésien) دینلوب دنیا به ذریت کتیرمکی کساه بیلن بر مذهب غریب منتسبینه کندیلرینی خادم ایدرلر، ایتالپاده دخی بر زمانلر سسی محافظه ایتک ایچون خادم اولورلردی.

۱۱۲۸ سنه سنده سلطان احمد ثالث زماننده صدر اعظم داماد علی پاشا مصر والیسی و قاضیسنه بر اسرنامه کوندره رک (سرای سلطنتی طواشی نامه خواهیدن) قورتارمق ایچون قطع آلت تناسل اسر مذمومنی رفع و منع ایله مشدر.

یکرمی ایکنجی باد

ایکنجی مصطفی

— ۱ —

۱۱۰۶ ده پادشاه اولمشدر . اوتور ر یاشلریده ایدی .
اوجیحی کونی ادرهده صدر اعظمه حطائاً رحط هایون نشر
ایلدی . مشارالیه بو حط هایونده :

دارالسماده آعالیریک
عمرلده دخی اولخه بر
اصول وار ایدی . یاحمه
کولری تشریف شاهانه
اولان حامعده و یا ود
بیش محالریده ردن ره
وقوع بولوردی . عصمه
اوعرا یالر (بلقعا به)
قصری دیبلن داترهده
کوچک ر اوطیه ایسد .
یریلیر ، اعدام ایدلرسه
مصر قاهره به یوللا بر ،
عادیاً عمرل ایدلیر
اکثریا محاره کوبدریلیر
دی . برده صرۂ هایون
احرا حی کونی صره دوه .
سک کوهوش دیرکیبی

ساحدار آقا

ایکنجی سلطان مصطفی

(پادشاهلرک هر
هانکیسی ذوق و صفا
و خواب و راحت و دوشمش
ایسه آملرک الی آلتنده
اولان عبادالله حضور
وراحت کورده مشدر.
بز بعدالایوم ذوق و صفا
و راحتی کندیمزه حرام
ایلدک. دشمنلر من پدیریمز
مرحوم سلطان محمد زما.
نندن بو آنه قدر پادشا.
هلمک ذوق و صفاری و
اهال و تکاسلری سییله
درت طرفزی صار دیلر.
مملکتیمزه کیدیلر .
نیجه امت محمدک ارزاقنی
یغما ، اهل و عیالی

بیرک میرآخور دارالسعاده آغاسنک الله و پرور ، آغا دوه بی اوج کره طوللا-
شدیردقدن صکره امیرآخور دیزکینی ایسته منسه آغا کندیسک عزل ایدلدیکینی
آکلار ، میرآخور دیزکینی ایسته دیمی آغا یکیدن نصب ایدلش دیمک اولغله مقام
تشکرده یز اوپر و حضور هایونده یوز سورده رک سراسره قاپلی درت یکلی صرت
سمور کورک اکسایله ابقاسی اعلان ایدیلردی . بونلر آره سنده متقی ، صالح ،
عفیف ، خیرات پرور برخیلی کیمسه لرده یتشه شدیر .

سلحداراق — ایکنجی سلطان مصطفی زمانده سلحدارلغله تمین ایدیلن
(چورلیلی علی پاشا) - که سلطان احمد ثالث زمانده صدر اعظم اولش و صکره
داماد ابراهیم پاشانک سبایتله مدلولو آطه سنه نفی اولنوب اعدام ایدلشیدی . -
پادشاهدن صدور ایدن اراده لرک و باب عالی دن کلن معروضاتک سلحدار آغالق
و ساطنله عرض و تبلیغی امتیازینی استحصال ایدره رک (باش مابینجیلک) اصولی
وضع ایتشه در .

اسیر لیتدیر. بناءً عليه عون ربانی ایله آنلردن اخذ انتقام ایچون کئدم بنفسه کیتک اوزره غزابه کلی نیت ایلدم.

ویدکدن صکره سفره عزیمتی حقنده ارکان دولت ایله مذاکره ایلدیمی امر ایلدی. وکلا، اوج کون اوج کیجه مشاوره دن صکره مصارفک زیاده اوله جی بهانه سیله کیتمه سی طرفی التزام ایلدیرسه ده مشارالیه اصرار ایلدی. درحال تدارکاته باشلانلدی.

قبودان دریا (عموجه زاده حسن پاشا) ایله (مصرلی زاده ابراهیم پاشا) سافزک ضبطنه کیده رک وندیکیلیری ایکی محاربه بحریده منهزم ایتدیر. جزیره پی قورتاردیلر. بیک قدر اسیر، برقاج قطعه کی، اوتوز قرق طونج طوب، کلیتی تفنک وجیخانه آلدیلر. بو محاربه لرده قالیونلر قبودانی (مزه مورطه حسین) قبودانک فوق العاده یارارلی کورلدی. مشارالیه قبودان دریا نصب اولندی.

صدر اعظم علی پاشا، پادشاهک سفره کیتمه سی تأخیر ایچون

سلحدارلر، دارالسعاده طاقندن ماعدا باب السعاده ایله اندرون هایونه متعلق كافة خدمات و خدمه تک ناظری ایدیلر.

وقتیله قرناوعرض آغاری شونلر ایدی:

دارالسعاده، سلحدار، باب السعاده، چوقدار، رکابدار، دلبند، آناختار، باش پیشکیر آغاریله خزینه، کیلار، سفرلی کتخداری، سرکابی، باش چوقدار، تفنکیجی، قهوه جی، مؤذن، بربر، صاریقچی، باشیلر، طرفچی، باش لالار.

باشادن اول سلحدارلنک ورکابدار ایله چوقدار آغارک مأموریتلری کیجه لی کوندوزلو خدمت پادشاهیده بولنق ایدی. علی پاشا چوقدار ورکابدارک سلحدار آغالنه ملازمتی تأسیس ایتمش و چوقدارلنک سلحدار آغالی معاونلکی، رکابدار آغالنک ذی الیدلکی، دلبند آغالنک بونک موصلاکی صیره ترتینه وضع ایدلسنه همت ایله مشدر. اینته ماینجیک بو دوردن باشلار.

(جسر مصطفی پاشا) ده بولنان یکیچریلری قیشقیرته رق جلوس بخششی طلبنه قیام ایتدیردیکی بالذات پادشاهک محل مذکورہ کیرہ رک حالہ وقوف پیدا ایتسیله میدانہ چیقنجه عزل و قتل ایدلدی. (الماس محمد پاشا) صدارتہ کجدی .

تاتارلر ، لهستانی یغما ایتدکری کبی اردو دخی پادشاه ایله برابر بلقراددن طونه بی کچرک (طمشوار) ه توجه ایتدی (۱۱۰۷). (لیوه) قلعه سی ضبط اولنوب نجه جنرالی مشهور (وه تران) مغلوب و مقتول اولدی. بونی متعاقب (سیش) و (لغوش Luges) نام قلعه لرده آلندی. بومحاربه ده قریم خانی (سلیمکرای) دخی وار ایدی. قیشک تقریبی حسیله ادرنه به عودت اولندی .

آناطولیده (صاریمجه) و (سکبان) نامریله تورہ بن (لوند) طائفه سی عادتاً اشقیا اوجانی اولمشیدی. بوندن بویله پاشالر دائره سنه (لوند)

بده اوجاق یول بکله نیامکسزین کسیرمه دن مابینجیک مأموریتی احداث ایدیلرک خانه خاصه دن و یاخود آشاغی قفوش آغالزندن پادشاه هرکیمی ایسترسه مابینجی نصب ایده کلشدر ، مثلاً هم مابینجی ، هم ده قهوه جی باشی ، بربر باشی اوله بیلیردی .

۱۸۱ — فائده

البسه و قیافت و مراسم الباسیه

برنجی جلد مزده پراکنده اوله رق کرک پادشاهلره و کرک و زرا و اسرا و سائرہ به عائد ایجه معلومات ویرمش ایدک . بو بحث تاریخ نقطه نظرندن غایت مهم اولدینی جهتله بوراده دخی دسترس اولدقلمری یازیپوروز . دقت ایدیله :

نامه بایراق آچیلماسی امر اولندی. حتی اولا اردوده بولتان لوند. لرك بایراقلری طوبلانونب یاقیلدی. دولت (آق دکز، موره، بحارستان ولهستان) طرفلرنده فوق العاده مشغول بولنیوردی. روسلر بوحالدن بالاستفاده (آزاق) قلمه سنی ضبط ایتدیلر .

— ۲ —

بیوک پترو

دولت، (بیوک پترو) نام روس چارینک تنظیم ایتکده اولدیغی یکی موسقو حکومتیله ایلک دهمه اوله رق چارپیشیوردی. (پترو) روسیه نك همه حال اورویا مدینتته کیرمه سنی، اورویا عادات و آدابنه مالک اولسی فکریله چالیشیوردی . چاره اورویانك شالنده کی بحر ابيضه دونانما یایدقدن صکره (وولغا) نهری طریقيله (بحر حزر) اوزرینه اتمك نیتندده بولندی . مقصدی آسیانك ثروتی (موسقوا) به چكك ایدی. دیگر طرفدنده روسیه به نفس آله جق برقبو آچق ایتنیوردی . بونك ایچوندده (آزاق) و (قره دکز) ساحلریدن مناسی یوق

- سموره قابلی ، حواهر چیراستلو (کراکه) : پادشاهلره مخصوص
- مرصع زره و حواهر چیراستلو درع پوستین (که کورک قابلی زره دیمکدر) و مجوه تیرکش و مرصع قلیج : پادشاهلره مخصوص
- سرپوش : یشیل شال دستار ، چفته سورغوج : کذا
- قباچه دینلن (قولسز بر نوع کورک که اوکسندده چاراست واری غیطانلی اولوب یاقه سی اکلی ایدی . کورکی اوموزلره قدر کلیر و اوموزک طیشاریسنده بر از کورک قونوردی) دوکله ری مرصع : کذا
- سمور قباچه ، اوج قطعه سورغوج ايله مزین پوستی دستار : کذا
- آله قابلی مجوه شمه لی ، بیوک یاقه لی کورک : کذا
- قرمزی روپا : سلطان احمد اول یکیچری و سپاهیلرک علوفه سر - کشلکرنده علی السحر قرمزی روپا کیوب غضنک بر حالده سلطان بایزید

بیوک پترو

ایدی. (قدس شریف) روم بطریق (دوزیته) ده بیوک پترویه عثمانلیلرک فرمانلریله فرانسزلرک روم اورتودوکسلر اللرندن (قامه) کلیسایی ضبط ایتمک اوزره بولندلرین بیلدیر یوردی که مملکت مزده کی (محال مقدسه) مسئله سیله شرق اقوامی مسئله سنک باشلانفیجیدر.

بیوک پترو (۱۱۰۷) ده (آزاق) قلمه سنه اوتوز بیک کشی ایله هجوم ایتدی ابسه ده موفق اوله مادی. فلمنکلی (زان سن) نامنده بره مهندس چاردن حقارت کوردیکدن طولانی

بزم طرفه کچرک طایبه لرمری دوزلدی و روسلری رحمته مجبور ایتدی. فقط (پترو) نجه لیلرله وندیکیلردن، پروسیادن، فلمکدن طوبچی، مهندس، لغمچی، جراح، بحریه ضابطلری جلب ایدرک و (دون) نهری اوزرده یاپدینی ترساهلرده یکریمی آلتی بیک عمله چالیشدیره رق ۱۷۰۰ شایقه، ۳۰۰ طوب، ۱۰۰ صال یاپدیردی. ایرتسی سنه یه (آزاق) اوررینه هجوم ایدرک ضبط

کوشکنه کیتش و اوراده یکچیری لومک آغالریله کاتب و اختیارلرنی تنکدیر ایتش ایدی.

— سمور قالباق، سمور کورک، مرصع سرغوج و قلیج } قریم حالمیرنه
— سمورلی قطیفه حلت، مرصع سرغوج، مرصع شمشیر }
مخصوص اولوب طرف پادشاهیدن وریلیدی.

اون برنجی عصرده کی قیافتلر، حقه ده تک توك معلومات وارددر. مثلا (اولیا چای) قاسم باشا اهلایسنی اوج فرقیه آیریوب دیور که :

بر صنی عسکری طائسه سیدر که قبودانلر، عزلمر، واردیانلر ورسن باز کشتیان داییلردر. (کیجیلر) در. جله سی جزایری البسه سی وقرمزی (فس) اوزره قفس دستار و آرقه لرینه (بورنوس) و (تیمور قویاران!)، قاپوده (قاپوت)، کونا کون (طولامه) لر کیلر، بلرینه چتال پالا پچاقلر، طاقلر، آیاقلرینه (طوماقلر) کیوب بعضلری بالدیری چیلای کززلردی. غلظه لیلرده جزایر ییجی کیلرلر مش.

ایلدی. (موسقوا) یه کمال دبدبه ایله دوندی. شهرده یاییلمش (طاق ظفر)لرده عثمانلی یاشارلیله تانار میرزالرنک آیاقلر آلتنده چیکندیکنی کوسترر رسملر وار ایدی. چار، درحال (آزاق) ه اوج بیک روس طایلسی ۴۰۰ طایله (قالوق) و عساکر محافظه کوندردی. ینه دونانما انشاسنه باشلادی.

مزه مورطه (حسین پاشا) آق دکزده و ندیگیلیری قعیب و تنکیلدن خالی دکل ایدی. و ندیگیلیر ایسه بزی (موره) طرفلرنده راحت بر اقیورلردی. نیمچه محاربه سی ده بیتمه مش و پادشاه ایکنجی دفعه اوله مرق سفره حاضر لائمش ایدی.

بوایکنجی سفرده بیوک برایش کوریلهمدی. اردو بلغر اددن (بانجوه) طرفته کجهرک بر قاج بالانغه ضبط، دشمنک درت قالیوتی احراق، (طمشوار) طرفلرنده کی بر بوغازده دشمن اردوسنی مغلوب ایدهرک عودت ایلدی. فقط ایرتسی سنه (تیس) نهری اوزرنده (سنه) ویا (زانطه) نام محله نیمچه لیلر (پرنس اوژن) نامنده کی قوماندانلریله اردو مزنی فنا حالده بوزدیله. صدر اعظم (الماس محمد

اسکدار اهابلسنک قیافتنده دخی (قیامه) (حومه) (طولامه) و (قراچه) ذکر ایدیور. طوبه انه لیلر تحار و صنمکار اولوب قره البسه، قادیلری اوزون فراجه اکتسا ایتدکلی کی ناشلرینه دلبند عذار، یوزلرینه قیل نقاب کچیرلر و (سلامیه) دینیلن دیبا تاقیه کیرلر مش. اون برنجی عصرده منقش اولدیونلر موجوددر. ۱۱۴۴ تاریخنده سلطان محمود اول طرفندن اصدار اولان راراده ده استانبول قادیلرندن اکثرینک فس و سرپوشلرینه (اون دکری) دن (بکری دکری) یه قدر رجاله مخصوص اولان دستاردن اوزون (منقش یعنی) لر باعلا یوب ایغه یاشماق و مقرمه لری آلتندن کوروندیکی و یاقه لری ایکی آرشون مقداری اطلس زنجقلی خار و صوف و چوته دن صیقه فراجه لر کیدکلی جهتله بوقیافتک منع ایدلرکی اعلان اولمشدر. سلطان عثمان ثالث زمانده و ۱۱۶۸ سنه سنده ینه قادیلرک شالی و بیوک یاقه لی الوان فراجه لر کیسه ملری امر ایدلمشدر.

پرنس اوزنه

پاشا، مصرلی زاده (ابراهیم)، طمشوار محافظی وزیر (قوجه جعفر) پاشا، یکچیری آغاسی و الحاصل صدر اعظمدن ماعدا دوت وزیر، ۱۳ میرمیران ایله یکرمی بیک عسکرمن شهید واون بیک کشتی مغروق اولدی. حتی مهر صدارت ایله نقود و اشیا واسلحه دشمن انه کچدی.

اردو (طمشوار) عودتنده عموجه زاده (حسین پاشا) صدارته نصب ایدلدی. فقط صربیه ایله بوسنه آوستریالیلرک استیلاسنه معروض قالدی. خرسیتیان اهالی ینه سلاح عصیانه صاریلدی.

قارلوفچه معاهده سی — دولت، اون آلتی سنه دن بریدر دوت حکومت ایله محاربه ایدیوردی. نمچه لیلر، لهلیلر، روسلر، و ندیکیلر. بومدت ظرفنده کاه غالب و کاه مغلوب اوله رق کندی حیثیت عسکریه سنی ابراز ایدیور ایدیسده مصارف و متاعب حربیه طاقت

صاری قامش خطمانه : برخلت، بردپوس (طوبوز)، برطونامش آت. سردار اکرم نصبی مراسمنده : عادت قدیمه اوزره سردار اعظم آلائی ایله اوتاق هایونه کیدر واوراده ۱۱ مرصع قلیج و دستار سلیمسی اوزرینه مجوه سرغوج و نیمته قابلی سمور کورک الباس ایدلکدن صکره لوی بیغمبری پادشاه ایله کندیسنه تسلیم اولوردی.

قریم خانی نصبی مراسمنده : ردوس جزیره سنده بولنان سلیم کرای خانق قریعه خان نصب اولنسی اوزرینه موی الیه (میرآخور اول) کوندردلی. ادرنیه قریب کلنجه قاعده قدیمه اوزره استقبال اولنوب صدر اعظمک قوناغنه مسافر ایدلدی. صدر اعظم ایکی کون عظیم ضیافتلر و ردی. پادشاه (آوجی سلطان محمد) ادرنده (همادیه) قصرنده قبول ایندی. خان، صدر اعظم ایله هم عنان اوله رق کوشکه کیدرکن رکاب هایون

فرسا برحاله گلشیدی . مع هذا صدر اعظم (حسین پاشا) ینه اردو
ایله حرکت ایدرک رئیس الکتاب (رامی) افندی ایله دیوان هماون
ترجانی (ماوروقورداتو) ینی صوفیه دن (قارلوخه) یه یوللادی . بوراده
نمچه لیلر طرفندن ایکی ، له قرالی ، موسقو چاری ووندیک رئیس
جمهوری طرفلرندن ده برر مرخص بولنیوردی . یوز یکریمی کون
امتداد ایدن مذاکره دن صکره نمچه لیلرله ۲۰ ، له لیلرله ۱۱ ،
وندیک لیلرله ۱۶ ماده اوزرینه عقد مصالحه ایدلدی . روس مرخصلرنده
رخست کامله اولمادیغندن درسعادتده قونوشلمه سی تنسیب ایدلدی .
بومعاهده یکریمی بش سنه ایچون منعقد اولوب طمشوار ایالتی
(بانلی) دولت علیه ده قالمق اوزره (اردل) ایله (مجارستان) آوستریا یه
ترک و (اوننا Uina) ، صاوا ، دراوا نهرلریله طونه نک (تیس) نهریله
برلشدیکی محله قدر اولان امتدادی حدود عدایدیلیوردی . (قانیچه)
بودولیا و (اوقرانیا) نک غرب طرفی لهستانه قالدینی کبی (کرقا) ایله

آغاری مجوزهلرله قارشیلا دیلر . ابتدا وزیر اعظم آتدن اسکمله اوزرینه
ایندی . بده خان پادشاهه مخصوص اولان (پنک تخته سی) اوزرینه ایندی .
اوراده دارالسعاده آغاسی استقبال ایدوب خان ایکسینک اورته سنده
یوردی . وزیر اعظم سلیبی دستار ایله حضوره کیرنجه خازده دعوت
ایدلدی . دارالسعاده آغاسی اوکنه دوشوب قصرک پیشکانه چکیلن برده
قبوسنده ک بوستانچی باشی وسائر رکاب آغاری و بورادن صکره سلحدار ،
چوقه دار آغالر قواوغنه کیردک حضوره چیقاردیلر . پادشاه تقیل ایچون الی
اوزاندی . فقط خان پای تختی اوپدی . فرش ایدلمش احرام اوزرینه امر
پادشاهی ایله اوطوردی . ینه قالقه رق ایشله دائر براز قونوشلدندن صکره
دارالسعاده آغاسی ابتدا صبرتنه (قرمزی قطیغه یه قابلی قبا نیچه سمور
کورک) سلحدار آغا بلنه مجوه برخنچر ایله برمرصع شمشیر وسائر عرض
آغاری ده باشنه ایکی عدد مجوه سرغوج طاق دیلر . بیک آلتون احسان

لانتا) آره سنده محصور (دالماجیا) قطعه سی، قورنت (اینه بخشی) مستتا اولوق اوزره موره قطعه سی، (اکنه EGINE) و (آیاموره) آطه لری وندیکه بر اقیلیوردی (۱۱۱۰).

قارلوجه معاهده سی عثمانلی دولتک استیلا بولتیقه سندن دونه رک کریله مک اوزره ایلك آتدینی آدیلمردندر. فرانسه ایله اتفاق عقد ایدیه ایدی، بلکه بودرجه ضیاعه اوغرائیلمازدی. روسیه ایله دخی (آزاق) قلعه سی آنده قالمق شرطیه اوج سنه ایچون مصالحه ایدلدی.

آوستریا سفرینک بویه بر معاهده ایله نتیجه لمتی هپ بزم خطا. لرمزدن ایلری کلشدر. ایکنجی (ویانه) محاصره سندن صکره (قره مصطفی) پاشا ایله اوچنجی حرب سنه سنده مغلوب اولان سرعسکر (ملک ابراهیم) پاشانک قتل، آنلردن صکره نصب اولنان قوماندانلرک جرأتی قیردینی کبی متبادیاً بری و بحری حال حرب اوزره بوللمسی ده موجب ضعف اولدی. باخصوص ایش باشنده بولنان وزرانک

اولمق عادت ایکن التفاتاً ایکی بیک آلتون وریلدی. خان برقاچ کون صکره عزیمت ایتدیکی ائاده ینه صدر اعظم واسطه سیله طرف شاهانه دن کندیسنه بر (ساده چرکی آلتون قلیچ)، (آلتون قباره لی برزره)، بر (ایخیلی تیرکش)، (اوج رأس یلکندست آت) احسان ایلدی.

بغدان و ووبوده سی نصبی مراسمنده: (قوکه: برنوع سرپوش)، سپورکه، قطیفه یه قابلی سمور قبا ییجه کورک وریلیر. و جواهره متعلق شیلرده احسان ایدیلردی. تاریخلرمن بوبایده تفصیلات ایله مالیدر.

خلعت وریلن مراسم بروجه آتیدر:

۱ — مولد شریف قرائتی.

۲ — صره اخراجی.

نیکدیگری علیه دولاب جویرمه لری و (زانطه) محاربه سندن اول صدر اعظم (الماس محمد) باشانک (تیس) چایی بطقاقلقرینه کیدیلیوب (وارادین) محاصره سیله اکتفا ایدلسی حقنده سویله دیکی طوغری سوزلرینک دیگر وزرا طرفلرندن لغرض قبول ایتدیرلمه می و امثالی سؤ حاللر، سلطان سلیمان قانونی زماننده زیر اداره مزه کیرمش اولان اک کوزل قطعه لرك المزدن قایلمسنی انتاج ایتدی. بو اوزون سفرده آوستریا لیلر طقوز، عثمانیلر بش دفعه غالب کملشردی .

(قارلوفه) معاهده صلحیه سی اوروپا دیپلوماتلرینک برنجی عقد مجلس ایدره ک حکومت عثمانیه اینه حل اختلاف ایتدیرر بیلدیرر بر معاهده در . بو مجلسده طرفین وکیللرندن ماعدا انکلتزه ، فلنک سفیرلری ده بولندیلر :

Wolfgang d'Oettingen { آوستریا مرخصلری: وولف غانغ دوتن کن
Léopold Schlick { له نوپولد چلیق

وندیک مرخصی : روزینی Ruzzini

انکلتزه مرخصی : لورد پاژه Lord Paget

فلنک مرخصی : قولیه Collyer

۳ — علوفه اخراجی .

۴ — دوناتما اخراجی وسائر .

مراسم الباسیه (ایلچیلر) ده داخلدر. حضوره چیققدلرنده (دیوان هایون)، باب عالی به کلدکلرنده خلعت کیدیریلیردی .

سفیرلرک ترجان ، سرکاتبی ومعتبر آدملرینه ده خلعت اکسا اولنوردی .

۱۰۷۸ ده (قندیه) فتحی مناسبتیه عموم ارکان دولته خلعتلر الباس ایدلمش و سلطان زمان سرای ایچنده واقع میدانه ناظر قصر جدید یاننده نصب اولنان تخته اوطوره رق یمین و یسارنده وزرا ، علما ترتیب صفوف ایلدکلری حالده مراسم الباسیه اجرا اولمشدر .

۱۱۲۲ تاریخنده دخی اردوی هایون عموم اسراسنه خلعتلر یولانمشدر .

له مرخصی : استانیسلاس مالاخوفسکی Stanislas Malachowski
پوزه Posen

روسیه مرخصی : پروکوپ بوخدانوویچ ووزن جین Procope Bohdanowicz

معاهده محلی قارلویجه نك اك بيوك ميدانی اوزرینه انشا ایدیلن اخشاب
یووارلاق بر قلمه اولوب یدی قبوسی وار ایدی . بو قلمه نك اورته سنده
چادیری قورولو اولوب مرخصلرک جمله سی ده بر آنده قبولدن کیررل و قبولرک
اوکنه قونولش اولان اسکله لره درحال اوطور لر دی . بزم مرخص « بساط »
تعبیر ایتدی کمز سدر اوزرینه قعود ایدردی . معاهده مذاکراته ۱۱۱۰
سنه سی رجب نك یکر می آلتنجی کونی ختام ویرلشدر . روسیه حکومتی ده برنجی
دفعه اوله رق بویه اوروپای بر مجلسه داخل اولیوردی .

بو معاهده موجبنجه آوستریا ، لهستان سنوی ویرکو ویرمکدن
قورولدی لر . انکلتزه و فلمنك سفیرلری بلغرادده قلوب طرفین
صلح تمسکیرینی اخذ و تسلیم ایتدی لر .
آوستریا سفرینك مسببی اولان « قورص قرالی » نامیله مشهور

۱۸۲ — فائده

اون ایکنجی عصرده معیشت — سورختان

سورهایون وقوع بوله جفی ممالک عثمانیه ده بولنان بالجه وزرا ، میرمیران ،
موالی ، ولات و صاحب نام اولانلره صدراعظمک مکتوبلر یله بیلدی ریلر و مناسب
ارباب هنر تدارک ایدلسی تنیه ایدیلر و بر (سورامینی) تمیین قیلنهرق
صدراعظم حضورنده خلعت کییدیریلردی .

سلطان احمد ثالثک ختان ایدیله جک درت شهزاده سندن هر بری ایچون
بویلی ۱۳ ذراع و بش طبله لی ، درت دانه سی بیوک و قرق دانه سی کوچک
قرق درت (نعل) یله آلتیشر ذراع بوینده و ایکیشر ذراع عرضنده درت
(شکر باغچه) سی اشاسی امر ایدیلهرک بیوک نخللر ایچون ترسانه دن اوزون

(توکلی ایمره) استانبولده (قار) ده اوطور مقده ایکن نمچه حکومتک
القامی اوزره کندیسنه (اذمید) طرفنده برچفتک ویریلرک اورایه
اقامه ایدلی .

ختم معاهدهده اهالی اوزرنده قالان اوج بیک سکسان بش کیسه
ویرکو ووالیرک اهلیدن آلدقاری (دور) (خلعت) (ذخیره) بها
و سائر تکالیف ایله (طمشوار) ، (بلغراد) و (بوسنه) ایالتلرنده قالان
جزیه بقایاسی و یوز اون بر جزیه سی عفو اولندی .

وزیر اعظم کوپرلی (حسین پاشا) اسلام و خرستیان اهلینک بیوک
بریوک آلتدن قورتولسنه بووجهله خدمت ایندیکی کبی ایران، قریم،
آفریقا، مصر، عربستان طرفلرنده توره یین اشقیابی ده طور دیرندی .
کوپرلی محمد پاشانک اثری اوزرندن کیده رک احکام شرعیه نک تمامی
اجراسی وعدالتک انفاذی مقصدیله اوامر شدید یوللادی . اداره
حکومتی دوزلتمک ، اردوده کی عدم اطاعت وانتظام اساسی ییقمغه ،
خزینه جه کلی نصر فاته ، بحریه و دونانما ایشلرینی تنظیمه بذل همت

سرنلر ، بیوک یلکنلر کتیردلش و یکی سرایده بیوک نخللر ایچون یلکنلردن
مرتفع و واسع بر چادر قوریلرک یونک دروننده نخلجیلر ایشله مشدر .
نخل ، بالومندن اعمال ایدیلن آفاج و میوه رسی دیمکدر . شکر
باغچه لری ایچونده اون قدر چادر قوریلوب (نجار) (چیقریقچی) (مجلد)
(نقاش) و (دمیرچی) اصنافدن ایجابی قدر عمله جلب ایدلمشدر . بونلر
(اندرون اوغلانلری خسته خانه سی) جوارنده بر محله اسکان و اوزرلرینه بر
ناظر تعیین ایدلی .

بو سور ختانه ویریلن ضیافتلر ایچون تدارک ایدیلن مهمات شونلردر :
۱ — اوچده بری کوچک ، اوچده ایکسی بیوک اون بیک آفاج سینی
۲ — تکفور طاغی ، شهر کوپی ، اینه جک ، کولجک ، یکبجه ،
طراقلی ، کول پازاری طرفلرندن :

ایده‌رک جامع‌ر، مکتب‌ر، بازار‌ر کشادینه، یول‌ر انشاسنه، (بلغراد، طمشوار، نیش) قلعه‌رینک تحکیمه چالیشدی. فقط قبودان دریا (مرز مورطه) حسین پاشانک وفاتی حسیله بیوک برمعاون، بیوک برحمیت پرور عضسودن محروم قالدی. بونک اوزرینه شیخ الاسلام (فیض‌الله) افندینک انتزیه‌لری یول آلدی. حسین پاشا روم ایلی قصبه و کویرلنده بولتان اهل اسلامک اوقومه و یازمه‌دن محروم اولانلرینه صوم و صلات و حج و زکوة و سائر مواد لازمه‌یی اوکرتمک ایچون درت قولدن درت شیخ ارسال ایلک کبی اوزمان ایچون حسن معاشرتی اوکرده‌جک تداییر صائبه‌ده‌بیله بولتمش و فیض‌الله افندی‌یه منسوب اولان دکزلی اوغلی اعیانندن (ایوب اوغلی) نام ظالمی قتل، بغدادده‌کی مقاطعات نظامنی اصلنه کوره تنظیم ایده‌رک اوراده‌کی مظلومی‌ده رفع ابتدیردی. فقط بالآخره استعفا ایتدی.

کوپریلینک استعفاسی ینه اسکی و یواسز بر پولتیقه‌نک پادشاه

۷۹۰۰ طلاوق

۱۴۵۰ هندی

۳۰۰۰ بلیج

۲۰۰۰ کوکرچین

۱۰۰۰ اوردک

۳ — شکر قونمق ایچون ۱۰۰ مولود طبله‌سی

۴ — سورک اجرا ایدلدیکی اسکی سرای میدانک تزیینی ایچون :

۱۵۰۰۰ شیشه قندیل

۱۰۰۰۰ ماهیه قوطیسی

۵ — ایچیله‌جک شیرل ایچون ۱۰۰۰۰ قوانوس

۶ — (خاص باغچه) ده یالی کوشکی قیوسی داغلاننده واقع بر محله

خواننده و سازنده

طرفندن اله آلتش اولمسندن منبعث ایدی . (قارلوفچه) معاهده سندن
صکریه پاشانک نفوذی بیومش ایدی . بونی کسر ایتک ایچون اولان
پاشانک حمایه سنده اولان (چاوش باشی مصطفی آغا) و صکریه برسلطانه
علاقه ایتشدردیه دارالسعاده آغاسی (نذیر آغا) طرفندن وقوع بولان
اخبار اوزرینه یکنی قیوخیلر کتخداسی (قبهلی زاده علی) بک قتل
ایدلدی . پاشا منفعل و منکسر اولدی . بعدالاستعفا عادات سیئه قدیمه دن
اولدینی اوزره پادشاهک طلبنه میدان ویرمکسزین آخورنده کی آتلردن
اوتوز دانه سی ایله مدت صدارتنده کرک پادشاه طرفندن ویرلش
و کرک دیگر طرفلردن گلش نه قدر جواهر و ارایسه جمله سنی ده علی-
العجله یوللادی .

استعفا سی (فیض الله) افندینک نفوذینی آرتیردی . حتی مومی الیهک
بونفوذی ایله بغداد والیسی (دال طبان مصطفی) پاشا صدراعظم اولدی .
(دال طبان) ادرنه یه مواصلتده فیض الله افندینک النی اوپمک و جرکه .

۷ — چنکیلر ، جانبازلر و سائر تدارک ایدلمشدر .

۸ — میدان سورده هجوم و ازدحام اهلای پی منع ایچون ۱۲۰ طولوبجی
بو سورده کی طلوبجی باشینک باشنده بیاض یالیزلی (شیکلاه) ، آرقه-
سند صاری یالیزلی (جبه) ، التمه بیاض یالیزلی (عصا) ، اوکنده
ایکی (طبل) ، ایکی سورنا ، ایکی نقاره ، بش دف ، آرقه سنده یکسر
شالوار شکندده اوچقوری بویونلرینه باغلی ، آلاجه باصه دن کسوه کینش
اون بش چوچق وار ایدی . بونلر صدراعظم حضورنده تحفلق ایتشدر .

۹ — بش بیک فقرای صبیانه کسوه ویرلشدر .

۱۰ — سور هایون ختامنده ینه اصحابنه اعاده ایدلمک اوزره کبیر
سپنیلر ، باقلاوه تپسیلری ، یکچیری ، جبه جی ، طلوبجی اوجاقلردن بیوک
قرغانلر ، عمارتلردن باقیر طاقلری کتیردلمشدر .

اوتاق هایون ایله سائر وزرا ، وکلا و ارباب دولتک چادرلری (اوق

سنگ اوکنده کی بینک طاشنده اینهمک کبی آثار تواضع و منت کوسترمشدر. فقط بالآخره خشین و سرت بر آدم اولدینی ایچون معامله سنی دیکشدیردی .

قریم خانی (سلیمکرای)ک وقوع بولان استدعایی اوزرینه خانانی بیوک اوغلی (دولتکرای)ه ویریلدی .

لهستان ، روسیه ، وندیک ، آوستریا طرفلرندن سفیرلر کلدی . (دولتکرای) قرداشلریله اوپوشه میوب مجادلاته باشلادی و دولته عصیان ایدر کبی حاللرده بولندی. بونک اوزرینه (سلیمکرای) تکرار جلب ایدیلهرک دردنجی دفعه قریم خانانی ویرلدی. دالطبان، روسیه ایله حربی تجویز ایتمکده ایدی. دیگر طرفدن (دولتکرای)ده عزلی اوزرینه عصیان ابتدی . قریم حالی قاریشدی . شیخ الاسلام ایله رئیس الکتاب رامی پاشا و ماوروقورداتو بیچاره صدراعظمک علینه مفتریانده بولنه رق درت آی صکره قتل ایتدیردیله . یرینه (رامی) پاشا

میدانه) نقل ایدیلهرک حرم هایونده واقع اوله حق شنلکری تاماشا ایچونده (کانشلر) تکیه سی تخصیص ایدلشدر . اوتاق و چادرلرک قورولسنه بالذات صدراعظم نظارت ایله مشدر .

سنت اوله حق دیگر چوچقلر ایچون سور مطبخنک یقینده بر محله مقدار کفایه چادرلر و اطرافنده یوز الی قدر جراح چادرلری قورولمشدر . بورالره اوتوز قدر طوب نقل ایدلیکی کبی طوبلر ایله اوتاق هایون آره سنده اوتوز آرشون بوننده بر دیرک دیکیلوب چیقوب آلا نه مخصوص اولقی اوزره تپه سنه ایچی چیل آچقه طولو بر کوموش مشربه قونولدی . میدانده کی مصلا قرنده کی آغاجک اطرافنه طاشدن واسمجه بر سد یاییلوب اوستنه پادشاه ایچون آغاجه متصل بر (عدالت کوشکی) یاییلدی .

احمد ثالث ، سور کونی صباح نمازندن صکره اوق میدانه کلش و باشنه دستاره آرقه سنده بیاض دیبادن قبا نیچه یاقه لی ملوطه کورک کییمش ایدی .

کجندی . خرستیان و یهودیلرک صاری آیاق قابی و قرمری چوقه
قالباق کیمه لری منع و اسلام قادینلرینک کنیش روبا و قالین یاشاق
قوللانلری امر ایتیش . وندیک ترجانی خلاف تنیه حرکتده
بولندیغدن ضرباً جزا ایله مشدر .

کوپریلی محمد پاشا مرحومک برادری (عموجه حسن آغا) زاده
ایدی . کندیسيله برابر کوپریلی حاندانندن مقام صدارتی درت ذات
اشغال ایتیش اولیور .

رامی پاشا قریم مسئله سنی تسویه ایده رک بر مدتنبیری ویرکو
ویرمه بن کرچیلر اوزرینه عسکر یوللادی .

— ۲ —

خلع سلطان مصطفی

سلطان مصطفی (ادرنه) بی سومش واوراده صیدوشکاره طالمش
ایدی . آوستریا سفیرینک ایردیکی نتیجه دن ماعدا شیخ الاسلام فیض الله

یکچیریلره پلاوزرده پیشریلوب یفما ایتدیرلشدر . بو دوکونده یالکنز
قادینلره بیک سفره پلاو زرده ضیافتی چکیلشدر .

۱۵۷ نجی فائده ده مذکور حقه بازلق و تحفقلرک جمله سی موجود ایدی .
فضله اوله رق اندرون آغالرینک جرید اوینامه لری ، طولوجیلردن اوتوز قرق
نفرک ایکیشر ایکیشر میدانله کلهرک دوه قوشی اوینا نه لری ، تکرک اوزرنده
برکوشک ایچنده دستارلری عجماه . اوج درت دف چالار صورت ایله آلتی عدد
دیگر اوغلان صورتک عربیه یوریدکجه دف چالوب اوغلانلرک رقص ایتمی ،
بلندن یوقاریسی آدم ، آشاغیسی آت دیگر بر صورتک دخی النده یالین بر
تیغ اولدیفی حالله میدانده ابراز هنر ایتمی ، سپا رسمنده اوج صیریق
اوزرنده بر حلقه یه آصیلی فشنگره آتش ویرلسی کپی شیلر وار ایدی .

افندىنىڭ تەقلىبى علما طرفى قوشقولاندرمش، دال طبان مصطفى پاشانىڭ قىلى دىخى رامى پاشا غەيىپەنىڭ عىسكىرى اوياندرمش ايدى . پاشا ، امور عىسكىرىيە واقف دىكلى ايدى . سلطان مصطفى اوج كرىيە سىنى كوپرىلى زاده (نعمان)، مقتول زاده ، على ، ساجدار چورلىلى على پاشالارە نشا . نلامش و هربرى ايچون برر سراى انشاسى فرمان ايله مش ايدى . بوندن پادشاهك مدت مديده «ادرنه» ده اوطوره جنى آكلاشيلپوردى .

فيض الله افندى خواجه پادشاهى مشهور (وانى) افندىنىڭ دامادى اولوب هر نه قدر فاضل ايدى سە دە بك زياته حريص جاه اولديغىندن درت اوغلى قاضى عىسكىرلىكە چىقارمش و بونكلە دە قناعت ايتىمە رك كنديسى وفات ايدە جك اولور سە بيوك اوغلى «فتح الله» ك مقام مشيخته كتيرلسى دىخى تامين ايتىمش ايدى . بونلردن ماعد اعم زاده سى «محمد» افندى بى دىخى سريعا روم ايلي قاضى عىسكىرلىكنە و دامادى كوپرىلى زاده «عبدالله» بىكى وزارتە اعلا ايتدير مى ودها نيچە متعلقاتى ايلرى يە كچير مى ،

۱۸۳ — فائده

كلمات تاريخيه

بلوكلىلر — فازنى سلطان سليمان دورنده يكيچيريلر ۱۶۵ اورته ايكن سكرەلر ۱۹۶ اورته يە ابلاغ ايدلمش ايدى . بو ۱۹۶ اورته اوج قسمە آيرلمش ايدى . ۱۰ : ۶۱ اورته يە (آغا بلوكلىلر) ۱ : ۱۰۱ اورته يە (جماعت) ، ۱ : ۳۴ اورته يە دە (سكيان بلوكلىرى) نامى و بولمىش ايدى . بونلردن آغا بلوكلىلر يە سادە جە (بلوكلىلر) دە دينيردى .

يايا بىكلر — ۱ : ۱۰۱ اورته دن عبارت اولان جماعت اورته لر يە نام

ودال طبان مصطفی پاشانک قتل دخی عسکره واهالی به پک زیاده تأثیر ایدره رک رامی پاشا کیفیتنی اصول ایله پادشاهه آکلاشم ایدی . بواننده کر جستانه یوللانان ایکی یوز نفر جبهه جی (آیا صوفیه) قربنده کی جبهه خانه ده طوپلانه رق ایرتسی کونی متداخل مواجیلرینی طلب ایتدیلر . آستانه قائمقامی فیض الله افندی دامادی عبدالله پاشا، اوجاق کتخداسنی ارسال ایله نصیحت ایتدیلر سده جبهه جیلر ، رامی پاشانک بر آی اول مخصوصاً یوللادینی جبهه جی باشی (ابراهیم) آغادن درس آلدقلرندن کندیلرینه اون علوفه لرله یکرمی کیسه آچه بخشش دخی ویرلدیکی حالده قبول ایتیموب بایراقلری آچدیلر . ات میداننه کیتدیلر . کندیلرینه اسافل ناسده التحاق ایتدی . عبدالله پاشا ، علمایی وسائر اعیان دولتی وضا . بطانی طوپلایوب یکچریلرله بوستانجیلری تسلیح وسنجاچ چیقاروب اوزرلرینه هجوم ایتک تصورنده بولندیسده موفق اوله مدی . دکانلر قپاندی . ارباب اختلال (عبدالله) پاشانک سراینی باصدیلر . بوسیره ده

سیمن — سکیان غلطی .

شتربان آغا — یایا بکلرک ۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ ، ۵ ، ۸ ، ۳۳ ، ۳۹ ، ۴۰ ، ۴۶ ، ۵۶ ، ۵۷ ، ۸۶ ، ۸۷ ، ۹۷ ، ۹۸ نجی اورته لرینک

اسم مشترکلی .

دوه جی — ۲۹ نجی اورته . بوکا (عتیق شتربان آغا) دخی دینردی .

خاصکی — یکچیری تشکیلاتنده ۱۴ ، ۴۹ ، ۶۶ ، ۶۷ نجی جماعتک نام مشترکی . بولرک افرادی (آغا) عنوان فخرینی حائز ایدی .

زغرجی — ۶۴ نجی جماعت اورته سنک نامی . باشلرینه (زغرجی باشی) دینردی . پادشاهک آو کوپکلینی محافظه مأمور ایدیلر . بولردن اوتوز درت نفر سواری اوله رق برالرنده کوپکر اولدینی حالده پادشاهه برابر

ایچریدن آتیلان بر طبانجه دن جبه چیلردن بری مقتول اولدی . بونک اوزرینه سکبان باشی ایله شیخ الاسلامک دامادی استانبول قاضیسی (محمد افندی) یی طوتوب حبس ایتدیلر . سنجاق شریفی ایسته دیلر . سکبان باشی یی قتل ایلدیلر . سراهه هجوم ایده رک سنجاغی آلدیلر . اورته جامع میداننه کله رک آتمکچی، قصاب و مناو دکانلرینک آچیلرسی و دیگر اصنافک طولانی حقه دن دلالر باغیرتدیلر . بواجتماعه شیخ الاسلام ایله اوغللرینک عزلی و پادشاهک استانبوله کلسنی وکلیدی تقدیرده کنیدیلرینک کیده جکلرینی ناطق بر محضر یابوب علمادن بش ذاتدن و هراوجاق و اصنافدن انتخاب اولنان ایکیشرکشیدن مرکب بر هیئت ایله یوللادیلر . جمعه کونی «عدالت پادشاه اولمدینی کبی اوزرینه دخی خروج» واقع اولدیغندن نمازک ترکی قرارلاشدی . قره قاش، طوریمچانی احمد کبی بر طاقم فتنه کارانده اختلال رؤساسندن اولدیلر .

آوده بولورلردی . زغرچی باشی مقررلردن ایدی . بهرینه یومیه اون آقچه علوفه ، بر اوقه ات و آلتی فدوله ویریلیردی .
 طورنه جی — ۶۸ نجی اورته مک اسمی .

صامصونجی ، سکصونجی ، سکسونجی — ۷۱ نجی جماعت . بونلر آبی آولامغه مخصوص اولان کبلرک محافظه سنه مأور ایدیلر . (لهجه) یه کوره سکسون ، جنک و حرب کویکی در . بیوک ضیافتلرده اورته یه بر آبی چیقاریلارق اوزرینه بو سکسونلردن صایویریلوب اکلنیلیردی . حتی ۱۱۵۲ تاریخنده نچجه سفیرینه کاغذخانه ده ویریلن ضیافت صدراعظمیده بو اکلنجه حقه دن اشارت واردر .

صولاق — ۶۰ ، ۶۱ ، ۶۲ ، ۶۳ نجی جماعت اورته لرینک نامی . صو-
 لاقلر بو جماعتلردن آلنیردی .

کیفیت (ادرنه) دن طویلنجه شیخ الاسلامک قوناغنده بر مجلس عقد ایدلدی . کلن مبعوثلرک توقیفنه قرار ویریلدی . قول کهیاسیله عسکر یوللانهرق مبعوثلری (اکرنی دره) ده طوتدیلر .

والحاصل پادشاه، فیض الله افندی ایله اوغللرینی عزل ایتدی، فقط استانبولده طویلانان اللی آلتش بیک قدر طوائف عسکریه (ادرنه) اوزرینه طوغری یوریدی . رامی پاشا دخی سکسان بیک عسکر طویلایه رق بونلری طاغیتمه کلدیسده (بابا اسکی) ده هرایکی طرف خفی مخابره نتیجه سنده برلشدیلر . رامی پاشا اردودن فرار ایتدی .

پادشاهده (ادرنه) یه دوندی . ارباب اختلال دخی استانبولده ایکن شیخ الاسلام لاحق پاشماقی زاده دن آلدقلمری فتوا اوزرینه سلطان مصطفایی خلع ایدوب یرینه سلطان احمد ثالثی کچریدیلر .

۹ سنه یه قریب سلطنت ایتشدرد . ۴۰ یاشنده ایکن وفات ایتدی .

امام اورته سی ، امام حضرت آغا — ۲۸ نجی اورته .

محضر آغا اورته سی — ۲۷ نجی اورته .

کتخدالیر — ۲۳ نجی اورته .

کاتب سکبانان — ۱۸ نجی سکبان بلوک .

کتخدای سکبانان — ۲۰ نجی سکبان بلوک .

آوجی — ۲۳ نجی سکبان بلوک . بونلرک آمرلینه (سرشکاری) دینیدی .

محضر آغا — یکچیرلرک وزیر قیوسنده قیو چوقداری ایدی . وظیفه سی :

یکچیرلرک قیوجه اولان ایشلرخی تسهیل و متهم ویا موقوف اولانلرخی

اورته لرینه ارسال ایتک ایدی .

بیوک ، کوچک خاصکی — اورته آمرلندن . علی العاده یکچیری آفاسنک

رامی پاشا ایله رجالدن بر خیلی کشی اختفا ایتدیلر. ناشنجی (احمد) پاشا صدراعظم ، ارباب اختلاله امام اولان (محمد) افندی شیخ الاسلام واورته ده ایش کورن یکیچری آغاسی (جالیق احمد) وزیر اولدیلر. دولت بوانساده ینه بیوک بڑ غاٹله ایچنه طالدی. اگر (قارلوفچه) معاهده سنی متعاقب اصلاحات و تشکیلات عسکریه ینه اعتنا ایدیله ایدی اوئانده اسپانیاده دردنجی (فلیپ) ك تخته چیقمسندن طولایی ظهور ایدن (وراثت) محاربه لری ائسانسده آوستریادن انتقام آله بیلیدی . دیگر طرفدن احوال مالیه مزده پك زیاده بوزولمش ایدی . اهالی محاربات مدیده نك ایجاب ایتدیکی تكالیف ایله عادتا صویولمش ایدی. بلکه دولت ینه آوستریا علیه دونه بیلیدی. فقط فرانسه نك درسعادت سفیری (فهریول Ferriol) دیوانه مشرب بری اولوب رسم تشریفات خارچنده اوله رق حضوره قلیجله کیرمك ایسته مك و پادشاهی تقلیداً بوغاز ایچنده سلطنت قایی یاپدیره رق عثمانلی پادشاهلرینك قوللاندقلری قیرمزی شمسیه آچق کبی مراعاتسزلقرله اعتباردن

وکیل مقامنده ایدی . بونلر قوماندانلق ایله حدوده ، ولایانده یکیچری اوجاغنه دائر بر مسئله ظهور ایتدیکنده تحقیقانه دخی اعزام اولنورلردی. قول کتخداسی — یکیچری آغالندن صکره اوچنجی درجه ده بر مقام ایدی . بونکله یکیچری آغالنی آره سنده سکبان باشلیق وار ایدی . آغا معاونی دیمک ایدی . بر روایتیه کوره کتخدانلق یکیچری ارکان حربیه سی ریاستی ایدی

کتخدا یری — قول کتخداسنك وکیل و یکیچری آغاسنك نزدنده تکمیل اوچاغك قپو چوققداری ایدی . دائما آغاك یاننده اوطورور و آئك امرلرنی کاتب واسطه سیله قلمه (دزدار) و عسکری قو . ماندانلرینه (سردار) . تبلیغ ایدردی .

دوشمش ایدی. فہریول، (توکلایمرہ) نک یانندہ اولہرق یدی محاربہ۔
 مزہدہ بولنش، لکن مملکتی نامنہ برشی استحصاں ایدہ مامشیدی .
 حال بوکہ انکلز سفیری (پاڑہ) قارلوجہ معاہدہ سندہ کی توسطیہ نظر
 حرمتی جلب ایتدیکی کبی مدعی بر آدم دخی اولمدیفندن ہر درلومطلبی
 اسعاف اولنیوردی . شو حالہ دولت امور خارجہ جہ فرانسه
 پولتیقہ سنی ترویج ایتدی . انکلز پولتیقہ سنی ترویج ایلدی . تا (بیوک
 پترو) نک تجاویزینہ قدر یرندن ییلہ قیملد امدادی . بر حالت روحیہ ، بر
 عطالت حکومتی مدافعہ کار بر وضعیہ آتمش ونوعا یورغونلغنی ،
 ضعفنی حس ایدر بر درجہ بہ کتیرمش ایدی . باری شومدت ظرفندہ
 اصلاحات داخلہ بہ ہمت ایدلسہ ایدی . نہ کز رہا بالعکس خلع سلطان
 مصطفیٰ حکومتسزلکہ طوغری کنیشجہ بر قپو دہا آچدی .

یکیکچری کاتبی — اوجاگ (کوتوک) دینیلن (کنیہ) دفترنی تنظیمہ
 مأمور ایدی .

قطار آغانی — کتخدایری ، اورتہ چاوش ، زغرچی باشی ، صکسونجی
 باشی ، طورناچی باشی ، قول کتخداسی صیرہ سی ایدی . یکیکچری
 نظامی اوزرہ آغا عزل ایدیلنجہ قول کتخداسی آغا نصب اولنوردی .
 (تاریخ جودت) دہ ایسہ (یکیکچری آغاسی عزل اولندقدہ سلسلہ ایلہ یرینہ
 (قول کتخداسی) ، و آنک یرینہ (زغرچی باشی) و آنک یرینہ
 (صامسونجی باشی) و آنک یرینہ دہ (طورناچی باشی) نصب اولنور . دیور
 فقط بو نظام ، زمان زمان دیکشمش حتی (یاوز سلطان سلیم) میر علم
 (یعقوب آغا) پی — اوجاغہ منسوب اولدیفنی حالہ — یکیکچری آغاسی
 تمین ایتمش ایدی .

میدان حلم — ات میدانی .

آغا قپوسی — بو کون شیخ الاسلام قپوسی دیدیکمز سلیمانہ جامی جوا -
 زندہ کی بنا .

یکرمی اوچنجی باب

اوجنجی سلطان محمد

۱۱۱۵ ده جالس تخت اولمشدر . ۳۵ یاشلرنده ایدی .
(ادرنه) به قدر کلن معهود استانبول اردوسی شہاریق و حکومتی
دیکله میه جک درجه ده آزغین ایدی . ارباب اختلال شیخ الاسلام
(فیض الله) افندی ایله دارالسعاده آغاسی، خزینہ داری والحاصل آلتش
کشینک کندیلرینه تسلیمنی ایسته دیلر . فیض الله افندی اوغللریله
(ارضروم) ، سورولمش ایکن کری به چوریلدی . قره قاش مصطفی
(سپاهی) ، طوربجانی احمد (یکچیری) ، کوچک علی (جبهجی)
وسائر جلادلر اوج کون حبس ایله بورتی، قولاقلرینی، دوداقلرینی

تکلی کوشکی — یکچیری اوجاغنک مجلس مشورتی اولان محل که شیخ
الاسلاملرک شیمدی عرض اوطه سیدر . یکچیرینک حین الفاسنده آغا
قبوسی، (دائرة مشیخت) اتخاذا اولمشدر .

اوجرلی

دردرد — یومیه اوج ، درت ، یدی آتجه علوفه سی اولان نفرات

یدیشرلی

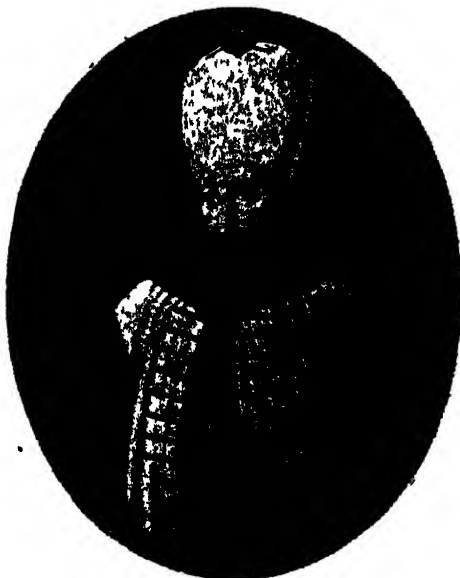
زمستانی — یکچیریلره (میشلق) ناسنه ویریلن آتجه .

پیرپیری — صالنه نفراتنک آرقه لرینه کییدکلری قرمنی چوقه جیه .

میدان باشی — یکچیری اورته لرنده (چورباجی) دن صکره کلن ضابط .

یشلکچی اوجانی — بوستانجی باشی معیتنده بر اوجاق اولوب ایچلرندن

کس دیلر. اوچنچی کون
 کندینسی بر حال بار.
 کیرینه توس بیدیره رک
 (ادرنه) بات بازارینه
 کتیروب اذیتله قتل
 ایتدیله. آیاغنه ایپ
 طاقوب زورله اوج
 یوز قدر خرستیانک
 اله ویره رک، اوکلرنده
 پاپاسلره اجرای آیین
 ایتدیره رک یکیکچری
 اردوسنه کتیردیله.
 اورادن (طونجه) نهرینه
 آتدیله. (فیض الله) بزه

اوچنچی سلطان احمد

قتل اولنان شیخ الاسلامک اوچنجیسیدر. عیب و رزالتک نه قدر

آلتی نفری کیدیش وقوعنده اوق طاققرینی طاشیرلردی. بونلره (آوادان
 بوستانجیلری) ده دینیردی.

آغا باباسی او جانغی — سرای حمالری نظارق. بونلرک باشلرینه (آغاباباسی)
 دینیردی.

بلوکه ال اویمک — یکیکچری آغالی منحل اولنجه آجیه جق قطار آغالنه
 (چورباچیلق) مخرج اولوردی. ایشته بو چورباچیلغه (بلوکه ال اویدی)
 تمبیری قوللانیلیر و بر مقدار مین جائزه ویره رک ترفیع ایدیلیردی.

مقدم — ترسانه چاوشلرینک فسلی اوستنه واردقلری صیرمه و قلابداندن
 معمول و کنارلری صیقلی قاووق انواعی.

بيوك اولديغى البته آكلاديكر . كيمسه برشى ديه ميوردى . چونكه صدر اعظم (احمد پاشا)، شيخ الاسلام (محمد افندى)، يكيچرى آغاسى (چاللىق احمد) ارباب اختلاک نصب ايندكلرى آدملىر ايدى .

سلطان احمد بونلرك هر لارلو آرزولرينه مامشات ايتكله برابر تدبيردنه خالى قاليرهق اولو علوفه ايسته مك اوزره طولانان سراى بوستانچيلرينى اخراج ، ثانياً يكيچرى آغاسى (چاللىق احمد) پاشايى اعدام ، بعده صدر اعظم ايله شيخ الاسلامى برر برز عزل ونفى ايندى وهر هفته ارباب فته دن برينك قيدنى كورمك پولتيقه سي ميدان آلدى . سكر سنه ظرفنده (انشته حسن)، (قالايلى احمد)، (بالطه جى محمد)، (چورلىلى على)، كوبرىلى زاده (نعمان پاشا) لر صدارته كچديلر .

* *

روسلر (قرىم) و (اوزى) صوبى طرفلرند فطاليت كوسترييورلردى . (قارلوفچ) معاهده سى ائناسنده دخى كوردلدىكى اوزره دولك، نوظهور بر دشمن قارشوسنده بولنيوره كوزى اوكنده كيدييوردى . داخلأ صدره شفا اوله جق اصلا حاندنه ذره بوق ايدى .

قلقات — آشاغيسى طار ، بوقايسى كنش و بربرينه محاذى دستار ايله صاريلش بر كسوه ، بونك چتال صاريقليسنده (چتال قلقات) دينردى . قاووق — بويى آز ، اكى زياده ، فس كې بر علامتك اطرافنه ايكي اوج پارمق صاريق صاره رق حاصل اولان كسوه ايدى .

مجهوزه { — (سليمى) دينلن كسوه نك عيى اولوب آنجق بونك اوستنده
سليمى } قرمزى فس كې بر شى وار ايدى . ياوز سلطان سليمك اختراع كرده سى اولان سليمى ايسه بر اندازه بوينده ، اسطوانى بر كلاه اولوب اوزرته بياض انجه دلبنده صاريلوردى . (سليمى) نك ايران حكمدارلرندن مشهور (كيخسرو) ك تاجنه مشابه اولديغى خاقان مشارليه مصاحبلرينه سويله مش ايمش . پادشاهلر سى يكيچيرلرك الفاسنه قدر بونى تاج ايدن شلردى .

فقط روسیه ده (پانسلاوئزم) نامیه یکی بر فکر شیوع بولدی . بوفکرک
 موجدی (قری-یانچ) Krianitch نامنده خرواستانی بر صربایدی . موی الیه
 قاتولیک پاپای اولوب (موسقوا) ده شدت لسانی حسیله طوتولش و (سیریا) یه
 نفی ایدلشیدی . اوراده چالیشه رق اسلاولره وجدان سیاستلرنی ، آره لر ندمکی
 کفالت عرقیه لر نی بیلدیریوردی . حتی یازمش اولدینی کتایده : (اسلاو عرق
 آتی قبیله یه آیرلشدیر : روسلر ، لهلیلر ، چهلر ، بلغارلر ، صربلر ، خرواتلر .
 وقتیه بونلرک جمله سنک حکمدارلری وارایدی . بوکون یالکزر روسلرک حکمداری
 واردرد . دیگر بشی اجبی بو بوندروغی آلتندهدره ، اسلاو عرقنک هنوز بر تاریخی .
 مورخی بو قدر . آلمانلر بالخاصه روسلر ایچون درلو درلو اقتارلده بولنیورلر)
 دیعشدر . (قری-یانچ) روسیه چاری (آلکسی) یه اسلاولری آلمان و عثمانی
 اداره لرندن قورتارمق ایچون بذل غیرت ایتمنی توصیه ایلش ایدی .

بر مدت صکره روسلر چار (فئودور) زماننده عثمانیلرله تاتارلری دشمن
 خارجی اولتی اوزره طانیدیلر . حتی مشهور له قرالی (صوبیه سکی) ایله برابر
 (اتفاق مقدس) . یله کیردیلر .

(بیوک پترو) نک آزاق قنمه سنه هجوم وضبط ایتدیکنی بیلپورز . (پترو)
 روسلری اوروپا مدینتته ادخال ایتمک ایچون لندن کلن غیرتی دربع ایتپور ،

اسکوف — سلطان مراد اولک ایجاد کرده سی اولان بر سرپوشدر . (سیروز)
 و یا (آبولونیا) قلعه لرینک فتحندن صکره بالتصادف ایجاد اولنمشدر .
 (آبولونیا) ، مدافعه ایتدیکی ایچون سلطان مراد حصاری محاصره ایله اکتفا
 و قره دکر طرفنه عزیمت ایتش ایدی . بر آغاج آلتنده اوطوردرکن بر
 مزده جی (آبولونیا) دیوارلرندن برینک انهدامی خبرنی کتیردی . پادشاه سایه .
 سنده اوطوردینی آغاجه (دولتلو قواق) نامنی ویردی . لالاشاهینی یوللادی .
 لالا شاهین حصاری ضبط ایتدی . بک زیاده غنائم وار ایدی . حتی
 * بر سپاهینک انه بر آلتون طاس کچدی . خلقدن صاقلامق ایچون باشنه
 کیوب اوزرینه دستار صاردی . سلطان مراد فصلسه بونی کوردی .
 حقیقت ماده پی آکلانجه طاسی سپاهی به احسان و اسکوف نامیه معروف
 اولان کلاهی ایجاد ایلدی که اوزری یالئیزلانیردی . بر یچی اندازه دن
 زیاده طولده اولوب نصفی آرقه یه صارقار ایدی .

مملکت‌ننده بلدی، اجتماعی، عسکری، صناعی، مدنی هر درلو ترقیاته کمال حرارتله صاریلوردی. اورویایه سیاحت ایدیور، علماسنی، ادباب معرفتی چاغیریوردی. حتی نشرایتیکی بر بیاننامه ده: اجنیلرک روسیه ده هر درلو آسایش و راحت، معاوتی، امتیازی، حریت مذهبییه بی بوله جقلرنی اعلان ایتدی. بری و بحری ضابطان، مهندسله، کی انشائییه جیلری، کی جیلر، صنعتکارلر، طیبیلر، مکتب خواجه لری، عالمر جلب ایدیور، علوم و فنونه، حقوقه، زراعت، صنایعه دائر کتابلر ترجمه ایتدیریور، عینی زمانده اورویایه روس طلبه سی یوللایوردی. بز ایسه عین زمانده داخلی اختلالر جیقاریوردق. اوزمانه تصادف ایدن تاریخمرزیه باقمحق اولورسه کتز (نی آغای سابق دارالسماده)، (نصب والی) (توجیه ایات)، (وصول دوناتما)، (تبدیلات مناصب)، (عزل و قتل)، (سلحدار شدن ابراهیم بك)، (بنای قصر جدید)، (نقل همایون بیاغچه ترسانه)، (اطلاق اسارا)، (اخراج مواجب)، (آمدن ایلچی)، (تهنیت عید سمید)، (ضیافت صدرعالی) (اخراج صره)، (ولادت علیه)، (ظهور حریق)، (وقوع زلزله)، (عقد و تزویج) و امثالی شیلر کوردرسکز. حال بوکه بیوک (پترو) قوانین ملکیه بی. پولیسی، زراعت ترفیه احوالی، روس هیئت اجتماعی سنک مدنی بر هیئت اجتماعییه قلبنی، امور مالییه تنظیمنی بالتقدیر مملکت‌ننده صنعت و تجارتک مابه الحیات اولدیغنی آکلایه رق

خفتان — خام ایپک و پاموقدن و آره لینه صاری ایپک قاریشدرلمش درت قوللو بر نوع لباس.

سر اسیر } — یارم قوللو و آیاقرله قدر اوزون بر نوع خفتان .
فراجه }

۱۸۴ — فائده

ارکان دولت

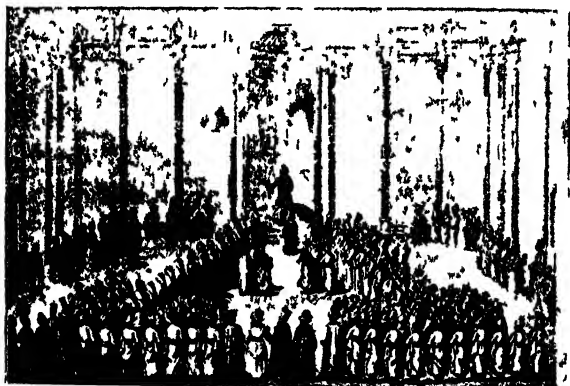
کوپرلی محمد پاشا، زمان صدارت‌ننده استانبولده چوققلق وزرا بواندیرلامسی قاعیده اتماذ اولمش ایدی. بو قاعده کیده رت تأیید ایدلدی. بو جهته (قبه وزارت) متروک اولدی. معلومکز اولدیغنی وجهله بو قبه وزارتق مجلس وکلا

آکا کوره تأسیس فکرنی ایلری به کونور یوردی . آراق قلمه سنه ایلک هیوم ایتدیکنده ؛ آلائی مستطم پیاده سی وار ایکن صکره لری ۲۱۰۵۰۰ کشیک منتظم براردو چیقاردی . پترو بومقصدنی ایلری به کونورمک ایچون اک بیوک شدتله بیه قالدیشدی . کندی خاندانه ، هشیره لرینه ، قاریسنه واک صکره اوغله بیه جرمال وردی . بو صورتله روس طلافینلغنی کیدرتیه رک حکومتی واهالی پی قییلاندی . عین زمانده روسیه حکومتی ده قییلادی .

بوئاده اوروپا نك ویزم وصیتیز شویله ایدی :

اوروپای جنوبی (اسپانیا) تحته وراثت غوغاسیله یانمقده ، قائلر دوکولمکده ایکن برده (شمال محاربه سی) طهور ایتدی . بو محاربه بربرینی ولی ایدن (روسیه ، اسوچ ، لهستان و عثمانی) محاربه لرینک مجموعی ایدی ؛ روسلرک (آراق) ی آلدق لری سنه لهستان قرالی (صوبه سکی) ده وفات ایلدی . لهستانده قرال اهالی طرفدن انتخاب

مأموریتی ایدی . درحاتی دخی برنجی ، ایکسی ، اوچنجی إلج وزیر صورتنده ایدی . بو مأموریتک الفاسندن صکره استانبولده وزرادن یالکز «صدراعظم» و «قبودان پاشا» و درأ سلطان توجه لریدن توقیمی پاشا بولور و ارکان دولت بو پاشالره رابر شیخ الاسلام ، قاضیه سکرلر ، استابول قاضیسی ، وزیر کتخداسی ، دفتردار و رئیس افندی دن عارت قالور ایدی .

صدراعظم دیوانی
دیوان آسلی

اولنوردی. (یوک پترو) پاره قوتیله (ساقس) پرنسی ایکنجی (اوکوست) ی قرال انتخاب ایتدیردی که بزم تاریخلرده (ساقس هر سکی نملقران) دیه مشهوردر. بو ایکنجی اوکوست ۱۱۰۸ محاربه سنده نجه عسکریه سردار اولش و حدماتی کورلمش ایدی. آوستریالیلر دخی موی الیهی طوتدیلر. روسلر ایلاک دفعه اولق اوزره اوروپاچه بیوک بر موفقیت سیاسی قاراندیلر. حتی بوجریان ایله (قارلوجه) معاهده سنی عقد ایتدیرمه مکه. بیه چالیشدیلر. دیگر طرفدن بالقان شبه جزیره سنک هر طرفنده بولنان خرسیان رعایا (یوک پترو) یه مراعتله عثمانیلرله محاربه یه تشویق ایدیورلردی. بغداد کی (قائمیر) ، افلاق بکی (ژورژ قاسترییوت) روس اردوسنک طونه اوزریه ایتمه سی طلب ایتدیلر. فقط اتحاق مقدس ارکانندن اولان لهستان ، وندیک و آوستریالیلر برار اولمادیلر .

(قارلوجه) معاهده سنده روس مرخصی اولان (ووسنیچین) Vosnitsyne

رئیس الکنتار

وقتیه سرایه آلمان
دیوشیرمه اوغلانلری تعلیم
و تربیه دن صکره سپاه ،
ساحدار و علوفه چیان
وغربای یمین و یسار
دینیلن سواری بلوکلریه
چیقاریلور و سرایده
قالانلری بلوکلرک آغا
لقلریله و یاخود اوزنکی
آغالقلری تعبیر اولان
(میر علمک) ، (میر
احورلق) ، (قبوچیلر
کتخدانی) و (قبوچی
باشلیق) مأموریتلریه
تعیین ایدیلرک نمده
(میرلوانی) و (میر-
میرانلق) ایله طشره یه

اوج سناك بر متاركه يه وضع امضا ايده رك ديكر مرخصلردن اول مملكتنه عودت ايندى . فقط بيوك پترو بالاخره (اوقرائين چوف) Oukraintsof نامنده برسفيرينى (دون) نهري قيزاقلرنده انشا ايدهلش قرق طوبلي و طابيه Forteresse نامنده كي كميسيلا استانبوله يوللادى . سفينه سراي اوكنده طورويده طويله سلاملا ديني زمان ايكنجى سلطان مصطفي فناحالده خوف ايتمشيدى . اوزمانه قدر روسلك قره دكرده كي انشا ايندكلري خبر ورله مش وياخود كميلرنك (دون) نهرندن چيقيه ميه جني تا مين ايدهلش ايندى . سلطان مصطفي بوكمي زيارت ايتشدر . دقت ايديليوري ؟ بوزمانه قدر قره دكرده عثماني باراغندن ماعدا هيچ بر حكومتك باراغى آچيلما مشيدى . (پترو) بوانساده سفيرينه يازديني بر نامه ده يا (حرب) وياخود (مصالحه) ديمش ايندى . چونكه (اسوج) ايله محاربه ايتكي تصمم ايله مش ايندى . بزكميلرده تلاش ايله اوتوز سنه ايچون عقد متاركه ايتديلر . روسلر بومتاركه ده تاتارلره ويركو ويرمكدن قورتولدقلري كي آزادي ده آلديلر .

بومتاركه دن صكره (بيوك پترو) آزاق دكزينك و بو بحر ابيضك كندى حكومتى منفعتنه ، ايشنه ياراماديني ايچون (بالطيق) دكرى اوزرينه كوزيني ديكدى . بودكرك شرق قيللى ايسه (اسوج) حكومتك النده ايندى . لهستان قرالى ايكنجى (اوگوست) بيوك پترويه برهيئت سفارت يوللايوب عقد اتفاق ايندى .

كوندريلوردى . بو جهته (آداب خدمت سلطنت) و (اداره امور دولت) خصوصلرخي ده تلم ايندكدن و طشرده و سردارلر ميئننده احوال ملكيه و حرييه ده دخي كسب و قوف ايله كدن صكره خدماتي نظر تحسینه لايق و قدره دخي موافق اولورسه رتبه وزارنه نائل اولورلردى . صكره لرى ناز و نعيم ايچنده بيوين وزرا و كبار فادهلر و شهر سايه پرورلردن طرف و تقريبن بولانلر سراي هايونه آلنديلر و بونلردن سلحدار ، چوقدار ، ركايدار ، ومير آخور شهياري اولوبده پادشاهك كوزينه كيرنلر دفعه وزارته بكام اولمسه بلشلاديلر .

حتى (نشانيلى) اكثرثيا بو مثلاو نوظهور وزرايه احسان اولنه كلديكي كي يكيچرى آغالغندن و نشانچيلقندن قيودان پاشا دخي نصب اولنور اولدى . دقتدارلره دخي وزارت و يرلك قاعده حكمنه كيردى . طشره واليك و بكلر بكيلكلري وزرا كتنخدالقرلده بولانلره و ملتزمكده كسب ثروت ايدنلره

بزمه آفاق معاهده سی پتر پترز روسلر اسوجیلرله خصومه باشلادیلر .
اسوجده (اون ایکنجی شارل) یکی تخته چیقشیدی . (دائیمارقه) لیلرده (اسوج)
علینه قالدیشلر . ایشته شمال محاربہ سی . بیوک پترو ، اون ایکنجی (شارل)
ایله (پولتاوا) موقعنده ایتدیکی محاربہ ده غالب کلدی . (شارل) مجروحاً قاجہرق
(دنیر) نهرده بوله بیلدیکی بر صندال ایله قارشى یاقیه یعنی عثمانی طویراغنده
کائی (بندر) شهرینه کچه بیلدی . بومحاربہ اوروپایه « روسیه » نامنده یکی بر
دولک معظه طایتیدردی .

بوزمانلرده اطرافزده دونن وقوعات اجنیه نك اك مهملری
بونلردر . کله لم بزه :

(آفاق) معاهده سنندن بری روسلردن امین دکل ایدک . حتی
(۱۱۱۵) ده روسلرک آفاق دکرزنده برچوق سفینه انشا ایتدکلی
خبر آلهرق (تمرک) نام محله برقلعه انشاسنه باشلانیشیدی . ۱۱۱۶ ده
دخی قریمدن کلن بر محضرده روسلرک (طیغان) ده بر قلعه ایجاد
(وقالنه) قلعه سنی تعمیر و (وازقور) ده سفینه انشا ایتدکلی بیلدیرلدی .

توجیه ایدیلردی . مع مافیه وزراک عددی ده — دور استبدادده اولدینی
اوزره — نزایدایلیکنندن (روم ایلی)، (بودین)، (مصر)، (بغداد) و (شام)
کبی مناصب جسیمه وزرایه تقویص و جزئی سبیلرله بکربکیلر دخی رتبه وزارت
اصماد اولنوردی .

وزیر کتخدالری بدایتده صدارت خدمت مخصوصه سنندن ایکن صکره لری
رجال دولتک بیوکلرندن انتخاب ایدلک عادت اولدیفندن « خواجکان » و
« آغالی » منصبلرک مافوقنده اعتبار ایدلدی . مع مافیه « دیوان هایون »
یعنی ذات شاهانه نك بالذات ریاست ایتدیکی مجلس عالی ارکانندن دکل ایدی ،
بونک ایچون نه مراسم و تشریفات و نه ده توقیعیک ، دفتردارلق ، ریاست
و دفتر اماتی کبی مناصب سته یده داخل دکل ایدی . (آغا افندیمر) تعبیری
وزیر اعظم کتخدالفنک عنوان مخصوصی اولوب شیخ الاسلامره دخی (ولی
النم) تعبیری علم ایدی .

روسار جسیم طوبلر دوکدیره رک (پولتاوا) محاربه سنده اسوج اردوسی بونلرک آتشلرله محوایتدکلری حالدہ سلطان احمد ثالث بورادہ اوق آتق ایله اشتغال ایدیوردی . هله (قالایی احمد پاشا) کبی قوز بکچیلکندن کله برینک مقام صدارتده بولنسی بو زمانک امور ادارهیه ویردیکی اهمیتی بیلدیرر . قالایی احمد پاشا که - برکون سرای نورنده قرهیه دوش بیوک برمورینه بالیغندن بحث ایدلدیکی صیره ده :

— بن آق دکرده قبودان ایکی بر نالق چیقدی که بورادن (سرای نورسدن) ایوه قدر واریردی . کبی مبالغه ویلانرله مألوف ایدی - سیاستمرک اک مازک برزمانده بولنیوردی . مع هذا چوق

دولتک ایکسی درحه اعتبار اولمان ماصی : چاوش شایلق ، صرناخه ، مطمح عاصره ، شهر ، رساه و کرک امانتری ایدی . بو مأموریتلر قیوچی باشیلرله حوا حکاه یمی قلم صابطلرله توجیه اولنوردی . بیوک کوچک میر - آحورلقلرله قیوچیلق کتحدالمی ، بلوک آتاقلری ، طویچی وجهه بی باشیلق دخی کدا قیوچی باشیلرله ویریلیردی . «میرعلم» لک قی الاصل مستحق اولانلرله ویریلیرکی صکره - لری قیوچی شایلرک اک اسکيسنه مخصوص اولمش و بو مأموریت بالمله قیوچی شایلرک ضابط ورئیس اولقی حیثیتی اکتساب ایله مشدر .

قاضیمسکر یکچیری آغاسی

طوره میوب قبودان دریالقدہ بولنان (بالطہجی محمد) پاشانک حیلہ سته قایله رق عزل ایدلدی . یرینه (بالطہجی) وزیر اعظم اولدی .
 بالطہجی ، مقام صدارتہ حیلہ ایله نائل اولدینی حالده ینہ ترک حیلہ ایتمدی . صدارتی متعاقب مستقل قالمق هوسیلہ مقربلردن (ابراہیم) افندی ایله سلحدار (علی) آغانک طرد ایدلمرینه چالیشمش وحتی سرای دیلسزلردن بریلہ رجال دولت حقندہ پادشاهه مفتریانه برژورنال ویردیره رک کندیسنی صورت حقندن کوسترمش ایسه ده بو حال میدانه چیقهرق عزل ویرینه (چورلی علی پاشا) تمین ایدلدی . بو آراق بصره ده شیخ (مغامس) اختلالی ظهور ایدہ رک سؤاداره دن

چاوش باشی

نشانحیلیق و دفتر اماتی
 مناوبہ صورتیلہ و شق
 ثانی و شق ناک دفتر-
 دارالقلمینک ایشلری پک
 خفیف و نوادر حکمندہ
 قالمقلہ بو مأموریتلر قید
 حیات و حمله رجال دولتنک
 بیوکلرینه توجیه او-
 لنوردی .

مناوبہ ماصی :
 باش محاسبہ ، بیوک روز-
 نامچه ، آناتولی محاسبہ-
 سبہ سی و سائر قلم خواجه-
 لکتری ایدی . بو مأمور
 ریتلر برر سنه لک اولقی
 اوزره معزول قالان رجال
 و خواجکانه احاله قیلنور
 ایدی .

طولای اورالری ده قاریشدی. فقط صدر جدید، شیخ الاسلام (السید علی) افدینک کندن اول اوج صدر اعظمی عزله موفق اولدینغی بیلرک مشارالیه عزله موفق اولدی. استانبولده (ادرنه) وقعه سنده داخل اولوبده قورتولانردن آراق آراق، جمعیات فسادیه ظهور ایدیوردی. زمانک اخلاقی براز آکلاشم ایدم. بودفعهده چورلیلی علی پاشا ادرنه وقعه سنده ذی مدخل اولان روم ایلی والیسی (حسن پاشا) بی حیل ایلده صوفیه دن استانبولده کتیرته رک قتل ایتدیردی .

مع هذا بحرسفید دونانماسی بوانئالرده ینه (اسپانیا) ایله (مایورقه) آطه لری طرفنده کزینوردی . حتی قپودان دریا (حاجی محمد) پاشا بو طرفلره یکریمی قدر قالیون ایله کیدوب اغتنام ایله مشدر .

بوانئاده فرانسه سفیری (فهریول Fériel) باب عالی به تبلیغاته بولندی . اسپانیا ، ایتالیا ، ونیدیک ، لهستان بی طرف قاله جقلری جهته عثمانیلرکده آوستریا اوزرینه یوریه رک اسکی موقعلرینی ضبط

ارکان دولت حقنده یازدیغمز شومعلوماتک مأخذی اولان (نتایح الوقوعات) نامنده کی تاریخ قیمتدار دییور که :

هر سنه رمضان بایرامی ایرته سنده توجیهات عمومیه اجرا اولنوب بالجله وزرا و رجال و امراج عسکریه و قپوچی باشی و خواجکان منصبلری یا ابقاء و یا مجدداً توجیه اولور و مناوبه مناصبنک باش محاسبه و بیوک روزنامچه و آناطولی محاسبه سی منلو بیوکری وزیر کتخداسی، دفتردار و رئیس الکتاب معزوللرینه و کوچکاری خواجکانه تفویض اولنوب بولردن دخی محروم قالانلره عطیه و بریلیردی .

قپوچی باشلیق و خواجکانلق رتبه لرینی حائز اولانلر اوتوزر قرقر کشیدن عبارت ایدیلر .

مناوبه مناصبی قلم خواهه لری دیمک ایدی . اگرچه هر قلبک خدمت مخصوصه سی وار ایدیسه ده (کیسه دار) و (میمز) لری معرفتلیله اداره اولنور

ایتملرینی و شیمدیلک بر (اتفاق مقدس) ممکن اوله مدیغنی بیلدیردی
ایسه ده سرایده صالح فکری غالب کلدیکندن قبول ایدلمدی . مکر
بز روسیه ایله قارشی قارشی به کله جک ، سببده اسوج قرالی اون
ایکنجی شارل اوله جق ایش .

(بولتاوا) محاربه سنک نتایجی روسیه مک میدانله چیقمنی تسهیل
ایتمش و اوزمانلر اوروپاده موجود مسأله باشقه بر شکل ویرمش ایدی :

۱ — شمال محاربه لرینی اداره ایدن اسوج اردوسی قسماً محو ، قسماً
اسیر اولمشیدی . اون ایکنجی شارلک هزیمتی ، قرانسه قرالی اون دردنجی
(لوتی) نكده امیدینی محو ایتدی .

۲ — اہستاده قرال (استایسلال) تحتدن دوشه رك ایکنجی اوکوست
قرال اولدی .

۳ — روسیه ده بیوک (پترو) نك یکی حکومت ، یکی اردو ، ناملریله
اصلاحات مهمه سنه معارض اولالرده سکوتی اختیار ایتدیلر .

و منصب صاحی حاه سنده اوطوروب (کیسه دار) افندی مهرله حک و یا حود
صح چکیلر حک اوراقی کوتوروب ایجای اجرا ایتدیردی . هر قلمده کوریل
ایشلردن (حرج) آلتیق و حصه اعتاریله منصب صاحبه و کیسه داره و ممیزله

اسکی قلم اوطوسی

۴ — پولونیاده عاجزه، بوهیاده، خرواستانده، اسلاوونیاده آوستریایه، صریبه وبلغارستانده عثمانی حکومتته تابع قالان اسلاو عرقتک بر شمعسی بردن بره دیریلدی. بیسوک پترو، بوغالبیت اوزرینه: عنایت حق ایله شیمیدی (پترسبورغ) ک تملی آتیلدی. دیه بیلدی.

دیملک که لهستان، اسوچ تابعیتدن نوعما روس تابعیتنه کچدی. روسلر بومظفریت ایله بر طرفدن آلمانلر و دیگر طرفدن بزمله تماس ایتدیلر. دیگر طرفدن ممالک عثمانیهده بولنان خرستیانلرده بویوزدن بر امید کلدی. ایکی جریان حاصل اولدی: چارک دشمنلری بزی، عثمانی خرستیانلری چاری حربه تشویق ایدیورلردی. فرانسه سفیری آوستریادن غیر نمون اولان مجارلره سکرز اون بیک کشی ایله امداد ایدلسنی و تاتارلرک لهستان قرالی (اوکوست) اوزرینه صالدرلسنی ایستوردی. چورلیلی علی پاشا بوفرستی قاجیردی. تدبیرسزلکی

و موجود علمایه رتبه لرینه کوره تقسیم قلنق قاعده مرعیه دن و بو منسابه منصب لرینه نائل اولانلرک بو وجهله یکیندرلسی اصول عصریه دن ایدی. باش محاسبه دینیلن قلم خزینه دولتک بالجله قوانین و نظاماتنک و کافه فیودات مالیه نک مرکزی و اک اهمیتلی بر موقعی ایدی که بو قلدک کیسه دارلری اکثریا دفتردارلغه نصب اولنوردی. [نتایج الوقوعات — خلاصه]

۱۸۵۰ — فائده

کیلار عامره

۱۰۷۱ سنه سنده «کیلار عامره» یه تعین اولنان اشیا و مواد حقنده «ایوبی قانوننامه سی» نامیه المزه کچن یازمه برسالهده تفصیلات آتیه ویریلیور. اون ایکینچی عصرده کی سرای معیشتی مصور اولدییی ایچون بواشیانک بیلنمه سنده تاریخ نقطه نظرندن فائده جدیه واردر. مواد مذکوره مطبخ عامره امینلرینه

ایله اسوج قرالی (شارل) دولتك دوش حیته آغیر بریوک اولدی. احمد ثالث، علی پاشای بالآخره عزل ایدیه رک یرینه کوپر ییلردن (نعمان) پاشای تعین ایتدیه ده کوپر ییلرک صیت عدالتنه و پاشانک فضل و کمالنه واقف اولان و: (آه! نعمان پاشا برکزه وزیر اولسه ده دین و دولت ایشلرینه نظام کلیردی) اعتقادنده بولسان اهانینک (نعمان پاشا وزیر اولمش دیه یکر میشر اوتوزر ییلق دعوالر ایچون اطرافدن کلهسی) پاشانک امور خارجیه ده وقوفسزلی، زمانک اخلاقی نمونه لرندن اولان آدملرینک جلب مال ایتک ثبثلری سلطان احمدی مشارالیهک عزله سوق ایدیه رک معهود بالطه جی (محمد پاشا) ایکنجی دفعه وزیر اعظم اولدی. مع هذا (نعمان) پاشا بوسنه - هر سک والیلکنه تعین ایدلدی. مشارالیه قره طاغیلری فنا حالده زده له مشدر.

خزینهدن ویریلن نقود و (مصر ارسالیه) سی اوجا غنیه باشقه محللردن هر سنه کیلار عاصریه تسلیم ایدیلیردی. ذاتاً مصر یالتنک سنوی ویردیکی ویرکو — که ارسالیه نامیه مشهوردر — پادشاهه جیب خرچلی اولق اوزره تخصیص ایدلشیدی.

مصر برنجی	۳۶۰۰۰	کیله
مصر شکری	۴۲۶۰۰	قیه
مصر نخودی	۲۵۰۰	کیله
مصر سرچکی	۲۵۰۰	کیله
بیر	۳۳۴	قیه
مصر شعریه سی	۹۰۰	»
.... مصری [۱]	۳۴۷	»
مصر خناسی	۲۵۲	»

ترهندی وجب العزیز و قوتون (مقاری مذکور دکل)

— ۲ —

بروت معاہدہ سی — (بولتاوا) محاربہ سنک عثمانی خرسٹیانلری آرمہ سندہ بیوک بر امید او یایدیردیغنی یازمش ایدک . بوقیدہ غایتلہ دقت ایتملی . زیرا روسلرک بوندن صکرہ عثمانیلرلہ ایتدکلری محاربہ لک جملہ سندہ بوامید اک برنجی محرک اولمشدر . بومحاربہ ، حکومت عثمانیہ بی دم اندیشہ یہ دوشوردی . حتی روسیہ نیک درسعاتت سفیری (تولستوی) ملتجی اسوج قرالی اون ایکنجی شارلک (بندر) دن طردی ، لہستان حدودینہ قدر عثمانی عسکری طرفندن کوندرلسی ، اورادن دخی روس عسکریلہ اسوج حدودینہ سوتی حقندہ بر ائتلاف عقد ایلہدی . فقط اوزماک عادتجہ سرحدلردن کلن محضرلردہ روسلرک تدارکات مہمدہ بولندقلری و ۱۱۱۲ سنہ سندہ عقدایدیلن مصالحہ دن بری درلو درلو حیلہ و دسیہ لہ مراجعت ایتدکلری ، شیمیدن تدارکاتدہ بولنلامازسہ نتیجہ نیک وخیم اولہ جنی بیلدیرلیدیکندن کیفیت (صفہ) کوشکندہ (الجلہ وزرا و علما و اوجاق آغالری و خواجکان دیوان و کتاب و اوجاق اختیار) لزدن مرکب مجلس خاص عمومیدہ تذکرایدیلہ لک سلطان احمد (تولستوی) ایلہ عقدایدیلن ائتلافی حکمسز بر اقدی . فی الواقع روسلر قریم سرحدندہ واقع (اور) قلعہ سنہ اون ایکی ساعت مسافہ دہ (قانونک) نامیلہ بر قلعہ ، (صمارہ جق) صوینک (اوزی) دینیسٹر نہریلہ برلشدیکی محلہ (صمارہ جق) نامیلہ بر پالاشہ و حدود عثمانیہ اوزرنده بعض نقاطہ مواقع

دارچین	۳۲۴	قیہ
زنجنفل	۱۸۰	»
مصر خیارشنبہ سی	۲۵۲	»
مصر نشادری	۹۰۰	»
سناء مکی	۷۲	»
نمود (کشان قضا سدن)	۳۰۰	کیلہ
زعفران (بوزلی دن)	۷۵	قیہ
شمع عسل زرد (افلاقدن)	۹۰۰	»
بال (افلاقدن)	۱۵۰۰۰	»
کلالہ طوز (افلاقدن)	۴۰۰	عدد

مستحکمه انشاسیله برابر آقاق قلعه سنه قرق میل مسافه ده (طیفان) لیمانی تحکیم ، بحر مذکورده دونانما تدارك ، آق صو ایله طورله نهری آرمه سنده کاش ولستانه عادة وبرلش اولان (اوکراینه Oukrain) قطه سنی استیلا ، (بندر) سکز ساعت مسافه ده (راشقو) یه عسکر اسکان ، بغدادک مفری اولان (یاش) شهرینک قارشینده (استالین) ، (خوتین) وسائر محالری ضبط ، قرال اون ایکنجی شاول دولته التجا ایتدیکی صیره ده سینوردن قرق سکز . ساعت ایچری به کیره رک آق صو نهری کنارنده بولنان اوج بوزاسوج عسکرینی اخذ ودها صکره بغداده (چرنارچ) قصبه سنده بولنان یدی بوز قدر اسوج عسکری اوزرینه آلتی ییک عسکرله هجوم ایدم رک بولنری ده قتل واسیر ایتش وقریم طرفلرنده دخی اوافق تفک تعرضاته ابتدار ایله مشیدی .

فی الواقع روسلر بغدادن وقریم حدودلری اوزرینه یافلاشمشلردی . کیفیت مجلس خاص عمومیده تذکر اولنه رق یاشمقجی زاده السید علی افندی فتواسیله روسیه علیهنه اعلان حربه مجدداً اوتوز بیک یکچیری ، اون بیک جبهجی ، یدی بیک طومحی تحریرینه ، دونانما قالیون وچکیدریلردن ماعدا آراق دکزی الله بیع یرله مناسب (قالیته ، فرقته ، ولیق) کچی کیملر انشاسه ، وزرا وامرا ورؤسای عسکریه به ایلك بهارده (ادرنه) صحراسنده اجتماع ایچون اصلر اعطاسنه قرا ویرلدی . فقط قریم خانک چکه مهزلکی یوردنن بابا طاغ محافظی

شمع غسل زرد (بکشهرنه تابع ... دن) [۱]	۶۶۶	قیه
شمع غسل زرد (بغداددن)	۹۰۰۰	»
بال (بغداددن)	۱۰۰۰	»
شمع غسل زرد (همشیندن)	۳۰۰۰	»
الوای خاص (؟) (ماردیندن)	۶۷۰	»
بطون ؟ (ماردیندن)	۷۰	»
طور (اخیولی دن)	۲۲۹۵	کیله
ترخانه	۱۵۰۰	قیه
بروسه نك قوچ حصار طوزی	۲۰۰۰	»
پارچه (بوز، قار اوله جق . بروسه دن)	۷۸۰	دوه یوک

(يوسف پاشا) کي درايي تي ٻرورن (قيل برون) قلعہ سنہ نئي ۰ بغداد ويو دہ سي (اسکرل اوغلي نيغولا) کي برصادق دولت عزل ايديلرک (کوچک فاختراوغلي) نام خائن آنک يرينہ نصب ايدلک کي تدبير سزلکلر دہ برابر يابيلدي ۰

بز بويله ايدک ۰ فقط روسلر نہ حالده ايديلر ؟

روسلر ۰ اسوچليلري مغلوب ايتکلہ برابر آنلر دہ انديشہ ايجنده ايديلر ۰ بيوک (پترو) دما اولجہ شمالده (ريفا) يي، فنلاندياده (وي بورغ) و آلمان حدودنده کي اسوچ ممالکني ضبط ايتکلہ برابر اسپانيا وراثت دعوالر دہ آوستريا ۰ انگلترہ فلنک هيئت متفقہ سنہ مغلوب اولان فرانسيه دہ ال اوزاتمش ايدی ۰ مع هذا بيوک (پترو) کندی سياستى نقطہ نظرندن اسوچ و عثمانلى حکومتى ايله حسابى تميزلہ مکي اختيار ايتمش ايدی ۰ حق بوايشک مقدماتى دما اولجہ حاضر لامشيدی ۰ بر طاقم کيزلى آدملىرى روملرلہ مسکون عثمانلى مملکتلر نہ کوندرمش و (آستردام) دہ حک ايتدیرمش اولديغى رسنى طاغيتمش ايدی ۰ بورسک اوزر دہ : (روس ويونانيلرک ايمپراطورى برنجى پترو) يازيلي ايدی ۰ ينه اوزمانلر دہ روملر روسيه نك مداخله سنى ايسته مشلردی ۰ (ويوچ) نامنده کي صرب سرکر دہ سي ممالک عثمانيه و آوسترياده مقيم صر بلر نامنه تعهدات دہ بولمش و (بغدان ياپوويچ) نامنده بر صرب دخى (بولتاوا) محاربہ سنک عقينده (موسقوا) دہ

عبر پارس زيتى (کليبوليدن)	۳۰	قيه
زيت انواعى (يانبوليدن)	۵	قوانوس
شکوفه کوينرہ مع شاخ ؟ (عثمانجقندن)	۸۰	فوجى
ليون (فوجى کبير ۰ براستارنکى ؟)	۲۰	»
تازه نشاسته (بروسه دن)	۱۲	»
طائلى نار (بروسه)	۶۰۰۰	عدد
اکشى نار	۶۰۰۰	»
خالص سرکه (بروسه)	۷۰	قوجى
زيت غوره ؟)	۳۰	واريل
طاووق (بروسه نك تکه طاغندن)	۱۹۹۰۰	عدد
هندي (کليبوليدن)	۳۰۰۰	»
قورى صوفان	۶۰۰	قطار

پترو، دولت علیه ویردیکی (اولتباتوم) ی متعاقب بریسانامه نشر ایتمش ایدی. بویاننامده کندیسنی خرسیتیانلق حامیسی عد ایتدیکی جهتله عثمانی مملکتنده بولنان (خرستیان قویون سوریسک عثمانی قوردی الندن) چکدیکی مظالم و شکایات یازیلی ایدی. بیاننامه روملره روجیه، اسلاولرده اسلاوجه یازیلهرق طاغیدلدی.

شواننده دقت ایدیله چک برحادثه ده وار: (قره طاغ) . عائد بروقه. (قره طاغ) - که قوصوه محاربه مشهوره سنده عثمانی هجومندن قاچان صرپیلردن متشکل شویله بویله بر بکک ایدی - بوراده (دانیلو پتروویچ) نامنده بر سرکرده حکم ایدیور ایدی. بیوک پترو بوذاته روسیه خدمتنده بولنان ایکی صربلی ضابط واسطه سیله بر مکتوب کوندردی. سرکرده، هم عسکری هم ده روحانی رئیس

ظهور ایدهرک اون طقوز بیک صربلینک چارک امرینه منتظر اولدیغنی بیلدیرمش، اولاح بکی (پراقتووان) یاره لرینی اجنبی باتقهرینه قالدیره رق روس عسکرینی بسيله مک و اونوز بیک کشی ایله یارديم ایتک، بلغارلی صربلری آیآغه قالدیرمق و ختام مسئله ده روسیه چارینک حایه سنده اولقی اوزره اولاحک استقلالنی تأمین ایتک ماده لری اوزرینه عقد معاهده ایتمش، (بفدان) ده قانتمیزاده (میخال راقوویچ) دخی بیوک پترو ایله اوپوشه رق حتی اون ایکنجی شارلی (بندر) دن اخذ ایتک اوزره سوز ویرمش ایدی. (میخال) ک حرکت خاننانه سی خبر آلنهرق یدی قله یه حبس ایدلدیکی کپی یرینه (نیقولا ماوروووردانو) تعیین قیلندیسده یوقاریده ذکر ی کچدیکی اوزره اودخی قریم خاننک سعایتله عمل اولنهرق کوچک قانتمیر اوغلی (دهمتریوس) کتیریلدی که مرقومده (وولغا) نهری اوزرنده کائن (پاروسلاو) ده روسیه ایله بغدادک (بسارایا) داخل اولدیغی حالد طورله (دینیستر) ده کی حدود سابقه سنه قدر اتساعی، روسیه حاکمیتک طانیلمسی، محاربه دن صکره روس عسکرینک چکیلسمی، ویرکوپرلمه می. بفدان بکککنک (قانتمیر) اولادینه حصری، بفدان بکنک اورتودوکس مذهبی ترک ویا آکا اهانت

ایدی . مرقوم سکر سنه اول عثمانلیلر طرفندن طوتولمش، فدیة نجات آلتهرق صالیورلمش ایکن برقاج آی صکره میلاد عیسی یورطیسی کیجهسی ویردیکی امر اوزرینه قره طاغیلر اهل اسلام اوزرینه هجوم ایدهرک تبدیل دین ایتمیلری بوغازلادیلر ! فی الواقع (دانیلو) برقاج سنه صکره وقوع بولان عثمانلی هجوملرندنده قورتولدی . پترونک مکتوبی اوزرینه اهاالینسی سلاخلاندیرهرق (بوسنه - هرسک) اوزرینه یوریدی .

صدراعظم (بالطه جی محمد) پاشا اردوی هایون ایله، قبودان دریا (محمد پاشا) ده دونانما ایله حرکت مأمور اولدیلر . قریم خانى دخى محاربه یه مأموریتنى مشعر امری آلمش ایدی . بالطه جی طونه نهری کنارنده کائن (ایساجی) موقعنده قوریلان کوپریدن کچهرک (قارتال)

ایتمکجه عدم عزلی ، روسلر موفق اوله مدقلری تقدیرده (ده متریوس قانتیر) ک روسیه ده اراضیه و (موسقوا) ده ایکی خانه یه مالکیتی شرطلرله برمعاهده عقد ایلدی . بوندن ماعدا روسلر لهستان قرالی ایکنجی (اوکوست) ایله ینه (یارو-سلاو) ده روس عسکرینک کرک عثمانلی حدودنده ویاخود (پومهرانیا) یعنی آلمان حدودنده کندیرسنه معاونت کلیه ده بولنه جی حقنده عهد و میثاق ایتدیلر . آرتق بیوک پترو کندیرسنی عثمانلی اداره سنده بولان خرسیتیانلرک «مستخلص» ی عدایتش ایدی .

اون ایکنجی (شارل) ک نزد دولته مظهر حایت اولسی بیوک پترونک املنه موافق کلچکل (۱۷۱۰—۱۷۲۲) ده دولت علیه بر (اولتپاتوم) ویردی . بونده اون ایکنجی شارلک طردی ، طرد ایدلمدیکی تقدیرده متفق لهستان قرالیه برابر اعلان حرب ایدیله جکی بیلدیریلوردی . ذاتاً بزمکیلرده ایثی آکلامشلردی . بونک اوزرینه روسیه ده بولان تجار عثمانیه نک سلامتله مملکتلرینه عودتلرینه قدر فرار ایدمه سی ایچون روسیه سفیری (تولستوی) یدی قله یه حبس ایدلدی .

Kagoul صحراسنه واردینی ائئاده روسلر دخی (بغدان) ده کائن (چوچوره) به کلشلردی . بوخبر اوزرینه اردو ایلرلیه رك (پروت) نه‌ری کنارنده کی (فالجی) کجیدینه واردی . کوپری انشاسنه مباشرت ایلدی .

(بیوک پترو) اول امرده تاتار خاننک هجوملرینی دفع ایتمکه مشغول اوله‌رق عثمانلیردن اول بغدان واولاح داخلنده بولنقی ایستوردی . فقط اردو طونه‌ی کجیدی صرمده اونلر (دینیستر) نه‌رینی کچه‌مه‌مش ایدیلر . عثمانلیر ، اولاح بی (برانقووان) ک حیله‌سنی آکلادیلر ، مرقوم یاقه‌ی الیه ویره‌جکنی تیقن ایدنجه روسلرایچون احضارایتدیکی ذخیره‌ی بزه ویردی . بغدانه (قاتمیر) ده تهلمکلی بر وضعیتده قالدی . بیوک پترو (دینیستر) نه‌ری کنارنده بر مجلس عسکری عقد ایده‌رك نتیجه‌سنده (زار وکریان وهردرلو وسائط مدافعه‌دن محروم خرسیتانلری مایوس ایتمه‌ک) سوزیله ایلری به کیتمک علیهنده بولنانلری

۱۸۶ — فائده

ابراهیم متفرقه — مطبعه جیلق

« عثمانلی خدمتینه داخل اولان مجارلردن ایکی ذات ایکی بیوک خدمتله سائرلندن سرفراز اولشلردر . بونلردن بری طوبجی (اوربان) ، دیگرکی مطبعه‌جی (ابراهیم متفرقه) در .
(اوربان) کندی آرزوسایله ترک‌ک بانه کلوب فاتح سلطان محمد زماننده عثمانلیره ایلک بیوک طوبلری دوکدی . استانبول فتحنده شهرک دیوارلنده رخنه‌لر آچان جسیم طوبلر (اوربان اوسته) نک مهارتیه میدان ککشیدی .
« ابراهیم متفرقه کندی آرزوسایله ذکل وقوعاتک الجاسیله عثمانلی خدمتینه کیرمشد . مشارالیه خرسیتانلق مذاهنده (قالای نیت) مذهبنده فقیر بر

دیکله مدی . (پروت) نهرینی آشدی . (یاش) . کیردی . (بغدان) ده
 چکرکه ظهور ایتش ایدی . روس اردوسنی بسلیه جک ذخیره
 بولنه میوردی . (قانتیر) اون بیک بغدان عسکری یرینه برایی چته
 آنجق طوبلایه بیلمش ایدی . معهود اون طقوز بیک صرپ کوکلیسندن
 دخی بر خبر کیور ، روملر آیاهه قالمیور لردی . روس اردوسی اوئوز
 یدی بیک کشی راده سنده ایدی . ذخیره سز ایدی . (ابرائیل) . قدر
 یوللادینی بر سواری مفرزه سی ترکلرک (فالچی) اوزرینه یوریدکلرینی
 خبر ویردی . قورقوسندن (پروت) اوزرینه عودنه قرار ویردی ایسه ده
 بر طرفدن اردوی عثمانی و دیگر طرفدن تاتارلرک زنجیر محاصره سی
 آره سنده قالدینی آکلادی . (استانه لیچه) Stanèlitché ده وقوعه
 کلن محاربه ده مدافعاتده بولندی ایسه ده آجلق ، صوسزلق ایله برابر
 بیوک بر اردو قارشوسنده نهر یکمک بک چوق مخاطره ملی ایدی .
 آغیر قلری یاقدی ، خزینه بی کومدی . ایرتسی کونی ایچون سونکو

مجار عالیله به منسوب اولوب ۱۰۸۵ ده مجارستانک شرق طرفنده کاشن
 (قولوزوار) شهرنده طوغمشدر . ۱۱۰۴ سنه سنده اورته مجار قرالی
 (توکی) بک عثمانلی اردوسیه متفقاً نیجه علیهنه وقوع بولان محاربه ده ابراهیم
 متفرقه اسیر دوشمش . فدیة نجات ویره مدیکی ایچون ۱۱۰۶ ده استانبوله
 کتیریلوب بوراده اسیر اوله رق صاتیلدی . حین اسارتنده قبا ، ظالم بر آده ک
 النه دوشه رک کوله لکه عدم تحملنه بناء اسلام اوله رق ابراهیم تسیمه اولندی .
 « ابراهیم افندی » رساله اسلامیه نامی آلتنده بر کتاب تألیف ایتش
 ایدی . کتابک محتویاتی دین اسلامی مدافعه به منحصر مقالات علیهنه دن اولغله
 بالآخره صدراعظم اولان داماد ابراهیم پاشانک نظر دقتنه چارعیش ومومی الیهی
 حایه سنه آلمشدر .

۱۱۲۸ ده آوستریا ایله ظهور ایدن محاربه ده (بلغراد) ده اجتماع ایدن
 مجارلر ترخانلق وظیفه سیله مأمور اوله رق ۱۱۲۹ اورته مجار قرالی مشهور

ایله بریول آچق ویاخود کاملاً تلف اولق شقلرینه قرار ویردی . اوکیجه پک مدهش ایدی . حتی بیوک پترو ذاتاً کندیسنده موجود اولان صرعه یه طو تولدی . فقط زوجہ سی (قاترینه) نک جسارتی اردوی ده ، پتروی ده قورتاردی . پترویہ باقدی ، هیجانی تسکین ایتدی . حال حاضر ی صفوق قان ایله محاکمه ایتسنی توصیه ایتدی . دیگر جهتدن عسا کر عثمانیه ده زیاده سیله زده لنش ، قره طاغ ، صرپ ، آرن اوودلق اختلالری دولتی دوشوندیرمکده بولنش ایدی . بالطہجی روس اردو کاہنی تضیق و بومایوسلری بتون بتون منہزم ایدہ جکھ اینانه میور ایدی . (قاترینه) اردو کاہده نہ قدر مجوہر ، آقہ (یوزاللی بیک روبله قدر) بولدیسه بالطہجی یه یوللادی . بالطہجی بدایت امرده تردد ایتدی . حتی روسلرک رئیس وکلاسنی یوللاملرینی طلب ایلدی . پترو ، (شافیروف) ی یوللادی . آکا : اسوج مسئلہ سی ایچون (لی وونی) ایالتی اعاده یه راضی اول ، فقط (پترسبورغ) داخلنده بولندینی ایچون (ایتغری)

(رافوجی) ده در سعادته کلکله ابراهیم افندی مومی الیه یاننده قالشدر . حق (رافوجی) نک تکفور طاغنده اقامتی اثناسنده دخی ابراهیم افندی برابرندہ بولنش ایسه ده اکثر وقتنی استانبولده صدراعظم ابراهیم پاشا نزدندہ کچیرمشدر . مجار افاضل و ژرخیندن اولان دو قنور (قاراچون) افندی بونلری یازدقندن صکره دیورکه :

(صدراعظم عثمانلیر آراسنده علوم و فنون ایله اوروپا مدینتک تعیم ایتدیرلسی آرزوسنی ابراز و اظهار ایتکده ایدی . فرانسه سفارتندن عودت ایدن یکریمی سکز محمد چلبی ایله اوغلی سعید افندی — که بالآخره صدراعظم اولان سعید پاشادر — ابراهیم پاشایی تشویق ایدرلردی .

(ابراهیم افندی بو مقصوده نائل اولق ایچون صدراعظمه بر مطبعه تشکیل و تأسیسی حقنده سعید افندی ایله برابر مراجعت ایتدی . صدراعظم تصویب ایدوب اجراسنی امر ایلدی و بو خصوص ایچون ابراهیم افندی یه

ایچون اصرار ایت ، (ایستانیسلاس) ك لهستان قرالی طانیلمه سنده ده مسارعت ایله ، آزاك و سائر محلك تركیایه اعاده سنی قبول ایله .
یالكز تركر (اسوج) ه صحابت ایتمسونر. برده (تسلیمیت) ه اصلا رضا کوسترمه . اولك دها خیرلیدر. زمینده تعلیمات ویردی .

شافیروف ، بالطه جی ایله ملاقات ایدوبده تکیفانك :

۱ — چار آزاکی اعاده ایده جك، حدود عثمانیه اوزرنده بولنان (طیفان) و سائر مواقع مستحکمه بی قلع ایده جك .

۲ — بردها لهستان امورینه قاریشمیه جق .

۳ — اسوج قرانك سربسته عودتنه مساعده ایده جك .

۴ — رهن اوله رق (شافیروف) ایله (شهره من تیف) ك اوغلنی

ویره جك .

مألنده اولدیغنی آکلاینجه درحال معاهده بی امضا ایلدی. (۱۱۲۳

سنه سی ۶ جمادی الآخره — ۱۷۱۱ سنه ۲۳ تموز) .

کفایت مقداری پاره دخی ویردیکندن ابراهیم افندی (ویانه) دن حکاکر ایله حروفات دوکه جیلری و مضبه جیلری کتیروب ایشه باشلامق ایسته دی . اما غیر مأمول ممانته اوغرا دی . بوکا دائر ابراهیم افندی دوستلرن دن (دوسوسور De Saussure) . بویه یازیوردی :

« بو مملکتده طریق علمیه رجالی ذی نفوذ اولغله بو اختراع جدیده بر درلوجواز ویرمدیلر . مطبعه نك مسلمانلر آره سنده استعمال اولنماسنی صدراعظمه علی التکرار عرض ایتدیلر . و لزومندن فضله کتابلرک میدان تداوله وضع ایدلسی ایله آسایش عمومی و معاملات دینه یه اختراع مذکورک تهلکلی اوله جغنی ذکر ایلدیلر ! »

(استانبوله او زمانلر یوزلرجه آدمک معیشی یالكز کتابلرک استنساخی و یازیسی اولیانلرک مکتوبلرخی یازمق خصوصنه منحصر ایدی . بونلرده مطبعه نك کشاندن متضرر اوله جقلرن دن و مدار معیشتلرخی غائب ایده جکلرن دن

ایشته (پروت معاهده سی) نامیله معروف اولان معاهده نك اساسلی درت ماده سی بودر. اسرای اسلامیة نك اعاده سی، روسیه لیلرک استانبولده ایلچی بولندیر ماملری کبی تفرعات دخی واردر . پترو ، اسوچ حقنده هیچ بر تکلیف در میان ایدله مسندن طولایی آزاق وسائر نك ترکی جانہ منت بیلدی . اوزمانلرده صدر اعظم لر عقد صلح و معاهده یه مأذون ایدیلر . کرچه صلح مزده سی پادشاهی واستانبول خلقی سوبندیردی ایسه ده بالطه چینک خلا فکیرانی :

— موسقو چاری بورتبه زبون اولمش ایکن اسیر طوتمیوب و طرف پادشاهی یه بیلدیر میوب بویله عظیم بر فرصتی غائب ایتدی . تحریکیله احمد ثالثی بالطه جی علینه سوق ایتدیلر . حتی اسوچ قرالی (شارل) بالذات بالطه چینک یانه کله رک کندیسنه خیلی عتاب ایتمشدر . (محمد پاشا) ادرنه یه عودتنده کندیسنه بر معتاد خقتان کیدیرلدی و ایرتسی کون صدارتدن عزل ایدیلرک (لنی) یه سورولدی . یرینه یکچیری

خائف اولدقلرندن خوشنود اولادیلر . بولر صدراعظمک مطبعه بی التزام ایتدیکنی کورنجه کویا دین مبینک محافظه سی بهانه سیله عوامی مطبعه علیه تشویق ایتمک باشلادیلر . فعلاً براز پاطردی و جوق دیدی قودی اولدی . آرتق بونلرله طرفدارلرنی تسکین ایتمک ایچون مساغ شرعی بی متضمن فتوای شریفه اولادجه هیچ بر کتابک طبع اولمایه جفتی وعد ایتدیلر . وبو وجهله مطبعه ۱۱۳۹ سنه سنده ابراهیم افندی نك کندی اوند ایشه باشلادی .

علوم و فنونک و هر نوع افکار مدنیة نك سرعت انتشارینه خدمت ایتش اولان اختراعات مهمه دن بری ده مطبعه جیلای دیدیکمز (صنعت طباعت) در . بوصنعتی ایلك ایجاد ایدن (غوتنبرغ Guttenberg) نامنده (هارلم Harlem) شهری اهالیسندن بر ذاتدر . تاریخ ایجاد ی ۸۴۴ سنه هجریه و ۱۴۴۰ سنه میلادی ده . فقط بزده کی تاریخ ایجاد ی پک صکره در . عثمان فرید بک (نوسال عثمانی) نام اثرنده دیورکه :

آغاسی (یوسف پاشا) صدراعظم اولدی. بالطه‌بی محمد پاشانک کتخداسی (عثمان) ایله مکتوبچی (عمر) افندیکن (پروت) معاهده‌سی تنظیمنه مشارالیه تشویق ایتدکلی ایچون اعداملرینه قرار ویرلهرک اجرا ایدلدی.

مع‌هذا روسلر معاهده احکامنه رعایت ایتدیلر. بونک اوزرینه تکرار روسیه علیه محاربه ایدلک اوزره درسعادته بولنان رهنلر برایکی آی دهامهلت ایسته‌دیلر. آرمدن یدی آی کج‌دیکی حالد روسلر حالا آزاقی تسلیم ایتدکلی کی لهستانده دخی روس عسکری

عثمانلرده حروف عربیه‌یی صنعت طباعته تطبیق وایک تأسیس ایدنلر بالآخره مسند صدارته ارتقا و ۱۱۷۰ تا- ریحنده ارتحال داربقا ایلش اولان (سعید محمد پاشا) ایله درگاه عالی قیوخی ناشیلرندن (متفرقه ابراهیم) آقادر. کبار حواجکان دیوان مایودن یکریمی سکرز چلی محمد امدی سمارتله پارسه اعزام اولندیغی زمان محدومی سعید محمد امدی‌یی (پاشا) ده کتخدالق خدمتیه معیتده کوتورمش ایدی. سعید محمد افندیکن بوسیاحتنده اک اول نظر دقتی جلب ایدن شی پارسک مطبعه‌لری اولدی. استابوله عودتده مشاهداتی و بوابده کی افکارینی متفرقه ابراهیم آغایه آکلاتدی.

یکری سکرز چلی محمد امدی راده سعید پاشا
استابوله عودتده مشاهداتی و بوابده کی افکارینی متفرقه ابراهیم آغایه آکلاتدی.

موجود اولدنی آکلاشیلدی . یوسف پاشانک بوبابده رخاوتی آکلا-
شیلهرق عزل ویرینه نشانچی سلحدار (سلیمان) پاشا تعین ایدیلهرک
روسیه جاری طرفدن بعض هدایا ایله کلش اولان ایلمچی معیتله
برابر یدی قلهده حبسه آتیلدی . ایرتسی کون احمد ثالث (ادرنه) به
کیتدی . بوراده ایکی یوزبیک عسکر طرفدن بر رسم کجید اجرا
ایدلدی . (داماد علی) پاشانک و شیخ الاسلامک رایلیری اوزرینه روسلر

اون ایکنجی
شارل

ایله اوچنجی بر معاهده ده عقد اولندی . روسیه
لهستاندن عسکریخی چکه چک ، دولت علیه ده اون
ایکنجی شارلی مملکته کوندره چک ایدی . اون
ایکنجی شارل کیتمکده تعلل کوستردی . (بندر) ده
اوزرینه واریلوب طوتولدی . (دیمتوقه) به کتیریلوب
حبس اولندی . فقط خاق آره سنده بردولت مسافری
حبس ایدیله مز دیه کفتهکو جو غالمقله حبسنه فتوی

(ابراهیم آغا (وسيلة الطباعه) ناميله بر رساله یازهرق بونده صنعت طباعتک
فوائدنی صایدی ، دوکدی . بو (وسيلة الطباعه) صدراعظم زمان اولان
ابراهیم پاشابهده تقدیم اولندی . مشارالیه پاشا بونک اهمیتنی تقدیر ایله مان
او دورک عقلا و فضلاسندن بر مجلس مشورت تشکیل ایلدی . بونک افکار
حامهجه مظهر حسن قبول اولسی و قواعد شرع مبینه تطبیق و توفیق ایله
تأسیسی ایچون شیخ الاسلامدن استفتایه مجلسجه قرار ویرلدی . شیخ الاسلام
مولانا (عبدالله) افندی ده فتوا ویردی . برده تقریظ یازدی . علمادن پک
چوق ذوات ده تقریضلر یازدیلر .

(وسيلة الطباعه) مجلس مشورتهک مضبوطسی و فتوا و تقریضلر ایله برابر
سلطان (احمد ثالث) عرض اولنهرق بر خط هایون ایله سعید محمد افندی
و شریکی متفرقه ابراهیم آغایه مطبعه تأسیسی و کتاب طبعی ایچون رخصت
اعطا قلندی .

ویرن شیخ الاسلام (عبدالله) افندی ایله صدر اعظم (سلیمان پاشا) عزل ایدلدی . قپودان ابراهیم پاشا و اوچ آی صکره دخی ازنیقلی داماد علی پاشا صدر اعظم تعیین اولته رق شارل دخی بر مدت صکره مملکته کوندردلی (۱۱۲۶ - ۱۷۱۴) .

— ۳ —

وندیک، آوستریا سفری — (پروت) معاهده سندن صکره بیوک پترو، بغدادن بکی (دمتریوس قانتیر) ی دولت علیه تسلیم ایتدی . اولاح بکی (برانقووان) ایسه هم بیوک پترو نک نزدنده غائب ایتدی، هم ده دولت علیه نزدنده . (۱۱۲۶) ده کوندریلن (مصطفی) آغا نامنده بر مأمور (برانقووانی) سراینده یاقه لایوب اوتوز ملیونلق ثروتی مصادره و کندیسنی استانبوله ایصال ایلدی . مرقوم یدی قله ده حبس

بونک اوزرینه مومی الهمایه ادوات طبعیه بی احضار و اکمال ایله ایلاک عثمانلی مطبعه سنی (سلطان سلیم) جواریده ابراهیم آغاک خانه سنده و ۱۱۴۰ تاریخ هجری سنده تأسیس ایتدیلر (که تاریخ ایجادندن اوچ عصر صکره دیمکدر) . بو مطبعه ده ۱۱۴۰ ده ایلاک باصیلان کتاب مشاهیر علمادن مشهور وانی محمد بن مصطفی افندی نک (وانقولی) نام لفتیدر که (صحاح جوهری) اسمنده کی لفت کتابنک ترکیه یه ترجمه سیدر .

بیک دانه باصیلمشدر . (۱۱۴۱ سنه)

ایکنجی طبع ایدیلن (کاتب چلبی) نک : تحفه الکبار فی اسفار البحار نام بحریه تاریخیدر .

اوچنجی : ترجمه تاریخ سیاح .

دردنجی : تاریخ هند غربی المسی بحدیت نو

پشنجی : تاریخ تیمور کورکان .

آلتنجی : تاریخ مصر قدیم و مصر جدید .

وقتل ایدلدی . برینه برنس اولان (تیهن قانتا کوزن) دخی ایکی سنه صکره اخذ واعدام اولندی . (اولاح)ده اك صوك یرلی برنس بوایدی . دولت بوندن صکره اولاح وبغدانه فناریلردن یعنی روملردن اولاح بکی تعیین ایله مشدر . (نیقولا ماورو قورداتو) نك تعیینی ۱۱۲۳ سنه سی وقوعاتندن اولوب روملرك اولاح وبغدان بکلکلرنده بولملری بر عصری متجاوزدر .

روسلرك (بروت)دن عودتندن صکره عصیان ایتمش اولان قره طاغیلری تأدیپ ایچون کوندریلن (احمد پاشا)بی متعاقب بوسنه وهرسك والیسی اولان کوپرلی زاده نعمان پاشا قره طاغی باشند آشاغی یه چیکنه دی . بر حیات قالانلردن بر قسیمی (قاتارو) طاغلرنده یی

بدنجی : کلشن خلفا .
سکرنجی : اصول الحکم فی نظام الامم (ابراهیم متفرقه نك).
طقوزنجی : فیوضات مقناطیسیه (کذا).
اوننجی : جهان نما (کاتب چلبینک).
اون برنجی : تاریخ نعیا ، جلد اول .
اون ایکنجی : تاریخ نعیا ، جلد ثانی .
تاریخ راشد (جلد اول و ثانی) .

۱۸۷ — فآده

سفرای استقبال و ضیافت

۱۱۵۲ ده (بلغراد)ده عقد ایدیلن (عثمانی — آوستریا — روسیه)
مصالحه سی اوزرنه نیچه ایمراطورلنی طرفندن کوندریلن ایلچینک حدوددن
حضوره قدر استقبالی :

مغارلره التجا ایتدیلر . بر قسمی پرنس ایله برابر وندیکک تحت اداره سنده بولنان (دالماسیا) به قاجدیلر . دولت ملتجیلری ایستدی ایسه ده وندیکلیلر ویرمدیلر . ایشه بو و بوندن ماعدا روسیه عیار به سنده قره طاغیللری عصیانہ تشویق ایتک ، عثمانی عسکری لندن قاجانلری حمایه ایله مک ، قالیونلری ایله بحر سفیده قورصالنقده بولنه رق عثمانی سفینه لرینی اورمق کبی احواله تصدی ایلدکلرندن علیله رینه اعلان حرب ایلدی . اردو صدراعظم (داماد علی) پاشا قومانداسنده اوله رق (ادرنه) دن ، دونانما دخی (جانم خواجه حاجی محمد) پاشا قومانداسنده اوله رق استانبولدن حرکت ایلدی . سلطان احمد ثالث (موره) سفری ابتداسنده اوله قرآن کریم دن و بعده (مشارق شریف) نام کتاب احادیثدن و سردار اکرم علی پاشا دخی حافظ شیرازی دیوانندن تفأل ایتشلردر . اوله درت یوز سنه دنبری وندیکک اتده بولنان (استدیل) Ténos آطه سی فتح ایلدیکی کبی اردو دخی (موره قستلی)

طرف دولتدن ویا به اعزام ایدیلن ایلچی (علی پاشا) ایله (بلغراد) ده واقع حدود باشنده آوستریا سفری (مادله) ایلدکلدن صکره ایلچینک ملازمه سی هر نه ایسه اتمام و تکمیل ایلدی .

یوله کی ماکولات و مشروباتی ویرکودن محسوبی اجرا ایلدک اوزره اهالی ولایت طرفلرندن اعطا اولندی .

سائر معارفی دخی مهماندار تمین ایدیلن درگاه عالی قیوچی باشیلرندن (بکر آقا) یدیه تسویه اوله رق بلغراددن (ادرنه) به کلنجه به قدر میرمیرانلر مکمل قبولری خلقی و مهترخانه لیه استقبال ایتدیلر .

(ادرنه) به قریب کلدیکنده ادرنه بوستانچی باشیسی استقبال و مراسم مهمان نوازی بی ایفا ایلدی .

چورلی به قریب (جبرارکنه) به قدر تشییع ، اوراده (پاغیجه) اوسته سی طرفندن کافه نراتیله استقبال و کوچک چکمجه به ایصال اولندی .

محاصره ابتدی . بعده (آناپولی Nauplie ، کوردس ، قورون ، ناوارین ، موره قستلی ، متون ، چوقه ، اکنه آطه لری ، پروزه) برر برر ضبط ایدلدیکی کبی (آناپولی) ایله (قورون) آره سنده واقع (مانیه) طانغی اهالیسی Mainotes دخی زیر اطاعته ادخال ایدلدی . بواشاده یدی قله ده حبس ایدیلن وندیک بالیوسی ترجانی (بانیستا) جاسوسلقدن طولانی برماق قپوده آسیلدی . فتوحات مذکوره تاثیریه کریدک (سودا) ، (اسپرلوفه Spira-lunga) لیمانلری دخی بربری آردنجه عثمانلی الیه کچدی . والحاصل موره وندیکلیرک الندن کاملاً جیقدی . موره سفرندن اول و صکره آوستریالیر درسعادتده بولنان قپو کتخداسی معرفتیه محاربه نك عدم وقوعه وساطت ایتک کبی مهم مهم حرکتلرده ، تشبثلرده بولنیورلردی . آوستریایه بدایت حریده مأمور مخصوص کوندربلیرک دولت عایه نك جوار حکومتلره قارشی

— استانبوله وصولندن مقدم (داود پاشا) قرینده (یمکک) احضار و علی السحر چاوش باشی آغا و چاوشلر امینی ایله بالجله سرهنکان دیوان هایون طرفندن بالاستقبال معتاد قدیم اوزره اوکنه دوشوب آلائی ایله (غلطه) ده مقدا تخصیص ایدیلن خایه یه ایصال قلندی .

ایلیچی یه صدر اعظم ضیافتی

— بر ایکی کون مقدم سعدآبادده (جدول سیم) تعبیر اولنان نهرکنارنده (اوتاق عالی) و متعدد (اوبا) و سایانلر نصب و تخیم ایدیلدی .
— کتخدای صدارت طرفندن مهمه ضیافت تکمیل و تنظیم اولندی .
— ایرتسی کون علی السحر مهمانداره درگاه عالی قپوجی باشیلرندن (بکر) آغا ایلیچی (یکی کوی) دن آله رق اسرای بحریه دن اسماعیل پاشانک چکدیرینه ارکاب ابتدی . (خاص کوی) کلنجه چکدیری ایلری کیده مدپکندن دفتردار افندی نك یدی چفته سته نقل و اتباعی دخی قایقلره وضع ایلدی .

هیچ بر سؤ نیتی اولدینی تفهیم ایدلمش ایسه ده آوستریا باش وکیلی (پرنس اوزون) اکمال تدارکات ایتدکن صکره باب عالی یه اولتیماتوم شکلنده بر مکتوب یوللادی . بونده حکومت عثمانیه نك (قارلوفچه) معاهده سنی نقض ایتدیکنی بر لسان تعظمکارانه ایله بیلدیریوردی . (ایوب) ده والده سراینده اجتماع ایدن مجلس وکلا و اعیانده آوستریالینک مطالباتی اعلان حربی مؤدی کوروندی . صدراعظمک اوسنه ایچون (قورفو) محاصره سنه کیتیبوب نجه سفرینه عزیمتی قرار کیر اولدی . قورفویه مصطفی پاشا سرعسکر تعیین ایدلدی .

اردو بلغراده مواصلتله (صاوا) نهری اوزرنده انشا ایدیلن کوپریدن کچدکن صکره (پتروارادین) ده نجه اردوسیه تلاق ایتدی که صول طرفندن بر بطاقلغه ، صاغ طرفندن دخی بر تپه یه استناد ایتمش ایدی . عسا کر عثمانیه قرق بیکی یکچیری ، اوتوز بیکی سپاهی

سعدآباد اسکله سنده خروج ایده رک مقدا حضار ایدیلن آتله معتبرانیله سوار اولدیلر . اوکلرنده چاوشلر امینی و کاتبی و بر مقدار سرهنکان اولدینی حالده اوتاق صدراعظمی جوارنده ایچی ایچون نصب ایدیلن سایبانه ایصال ایدلدیلر . کتخدا بک طرفندن قهوه ایله تطیب ایدلدی . بر ساعت مرورنده صدراعظم ، دائره سی رجالیله (میرآخور) کوشکنه کلدی .

— آلائی ایله کیدلک ایچون اسباب فرو حشمت مهیا اولدیفندن هر کس آتله سوار ، صدراعظم اوکنده عموما کدکلی زعما و متفرکان و سرهنکان و تفنکچی و مطره جی باشیلر و محضر آغا سرغوجلیله رکابنده و بالجله محضر آغا نفراتی پدش و قفالرنده و آنلرک آردنجه دخی مرتب و ملبس اندرون آغاری و مکمل مهترخاه اولدینی حالده ایچی نک اوکندن گذار ایتدی .

— اوتاغک قربشدن میدانک نهایتنه وارنجه صف بسته قیام اولان دقتدار ، اعیان خواجکان دیوان و (امناى اربعه) و آغایان و سائر تماشا کرانه سلام وردی .

وماباقسی تاتار، اولاح، آرناوود، مصر عسکری اولق اوزره یوز
اللی بیک مقدارنده ایدی. نیجه قوماندانی (پرنس اوژن) اول
یکچریلری ازهرک آلتش بیک کشی ایله قوجه اردویی بوزدی.
سردار (علی) پاشا آلتندن اوزیله رق شهید اولدی. بو محاربه ده ۱۱۴
طوب، ۱۵۰ سنجاق و آلتی بیک کشی غائب ایتدک. بو خبر موحشی
متعاقب (قورفو) دن ده عدم موفقیت و هزیمت خبری کلدی. وزیر
اعظم جدید بلغراد محافظی آرناوود (خلیل پاشا) طونه ساحلنه وارمه دن
اول پرنس اوژن (طمشوار) ی و طمشوار ایالتی ضبط ایلدی.
نیجه اردوسنده بولنان صرب ملتجیلرندن بر قسمی (بکرش) اوزرینه
یوریه رک وویوده (نیقولا ماورو قورداتو) بی اسیر ایتدیلر.

ایرتسی سنه پرنس اوژن (بلغراد) ی محاصره ایتدی. خلیل
پاشا مدافعه سی ایچون شتاب ایتدیه ده اون بیک کشی شهید ویردی

— کتخدا بک قیام اوزره بولندیی سایبانه کلدیکنده رئیس افندی،
چاوش باشی آغا و تذکره جی افندیلر آلتلرندن نزول و سریماً یوریوب اوکنه
کچهرک (اسلوب مرغوب) اوزره سایبان سرقومه ورود ایتدیلر. پیشگاهنده
دفتردار، کبار خواجکان صف بسته قیام اولدقلرندن آنلره التفات و تلطیف
ایتدی. او ائناده قوچیلر کتخداسی آغا، ایلمچی چادرندن اوتاغه ایصال
و مقابله صدره وضع اولنان اسکمله یه اقماد ایتدی. ایلمچنک ورودی خبری
اوزرینه صدرین یعنی روم و آناتولی قاضیمسکرلری، رئیسک افندی (که خارجه
ناظری دیمکدر)، چاوش باشی، تذکره جی و مکتوبی دفتری اوکلرینه دوشهرک
کتخدا بگلکیر اولدینی حالد اطرافه سلام ویره رک اوتاغه طوغری کیتدیکنده
ایلمچی (روی آشنایی) برله (ابروجنبان التفات و آشنایی) اولدقدن صکره
صدری تشریف ایتدی، درحال سرهنکان آلتیش یابدیلر. صدرینی یانسه
اجلاس ایدهرک رئیس افندی، چاوش باشی و تذکره جی، دفتردار و سائر کبار
خواجکان ائک اوپدکدن صکره هر بری چادرلینه عودت ایلدیلر.

ویوزسکسان طوب غائب ایتدی. (پرنس اوژن) بوجاربه د یاره لشدر. ایکی کون صکره بلغراد تسلیم اولدی. بوسنه و هرسک والیسی کوبریلی (نعمان پاشا) نجه استیلا سنک اوکنی آملغه آواروویت کوستریدی. خلیل پاشانک یرینه صدر اعظم اولان نشانجی محمد پاشاده نه یابه جغنی شاشیریدی. بلغراد هزیمتی اوزرینه روم ایلی احوالی قاریشدی. تاریخ دیورکه :

(محمد پاشا انکلتزه سفیرینک توسطنی قبول ایتمه مجبور اولدی. عثمانلیلر مغلوب ایدیه لرده نجه لیلرده اون دوت سنه اسپانیا تخنی وراتی غوغالرندن طولایی بیتیک حالده بولنیورلردی. مقام صدارته کچن (داماد ابراهیم) پاشانک تدبیرله (پاساروویچ) ویا (پساروفچه) Passarovitz ده (۱۱۳۰ — ۱۷۱۷) ده بر معاهده عقد ایدلدی. انشای مذاکره ه پرنس اوژنک اصراری اوزرینه ونیدیک مرخصلری دخی بولندی. ونیدیک (موره) دن ال چکمه که برابر (دالماسیا) (آرناوودلق) و (هرسک) ده ضبط ایتدیکی محللری محافظه ایتک و (بلغرادله) برابر شمالی

فقط بالجه دیوان رجالی و (دبا خفتانلو) و یکپاره (الماسدن قوشاق) و خنجر ایله مزین و مجلس ایچ آغاری دست بستۀ مقام خدمت اولدیلر. بعده (دأب قدیمه موافق وجه اوزره) ایلچی موسی ایله طرفنه امالۀ روی مجامله ایدره ک پرسش خاطر یولو دیوان ترجمانی وساطتیه بر مقدار بسط مقال اولندی.

ایلچی اوتاغک مفروشات نادیده و لطیفه سنی و اورته سنده نهاده اولان طبله طبله انواع شکوفه و میوه ایله رونق بی عدیلن تماشا و (بر قاچ یوز خدمۀ اندرون و بیرونک) مقام خدمت کذاریده دوش بر دوش قیام و انتظام اولغله رسم آداب و حرکتلرینه معاینه و استعجاب ایلدی.

کلن قهوه اولاً صدراعظمه، صکره صدیرینه، صکره ایلچی به ویریلدی. بعده ۱ — ایچ آغار و کدکلو آغار طرفندن. مزراق اوپونی.

(صربیه)، (سمندره)، (طمشوار) ایالتی (طونه) ایله (آلتا) نهري
آر-سند «کوچک اولاج» ديه معروف اولان قطعه آوستریالیرده قالمق
شرطلریله عقد مصالحه یه قرا ویریلدی. عثمانلیلر (اسپانیا) تختی وراتی
مسئله سنده آوستریالیلرک اوزربنه هجوم ایتمه ملری خطاسنی پک بهالی یه
تعمیر ایتدیلر. اگر اسپانیوللر (سجلیا) آطه سنه عسکر چیقارمییه
ایدیلر دها زیاده بهالی یه اوطوره جق ایدی. آرتق حکومت عثمانیه نك
اوروپایی تتریدیکی دور کچدی. کرچه عثمانلیلرک قارشیسنده بولنان
(وندیک) ایله (له) حکومتی انقراض بولیوردی. فقط قارشیسنه ایکی
دشمن دها دیکیلدی که یونک بری فی مابعد مجارستان واردل حکمداری
اولان (آوستریا)، دیکری تبعه عثمانیه دن اولان اورتودوکسلر مذهبنده
اولمقله آوستریادن دها تهلمکلی اولان (بیوک پترو) نك دیریتدیکي
(روسیه) ایدی.

۲ — جرید: درحال برپیشکیره برقاج بیک آلتون وضع ایدلدی و طرفیندن
ایکی اندرون آغاسی طوتوب حضور صدراعظمیده جریدی اصابت ایدنلره
بخشش اوله رق ویرلدی. بو وادیده انواع فروسیت اجرا ایدلدی.

۳ — وقت ظهرده سفره قورولدی: صدرین، صدراعظم ایله هم زانو
اوله رق وایلچیده مقابله ده اوطوردیلر.
دقتدار و رئیس افندیلر وضع اولنان احراملره قومود ایتدیلر.
اثنای طعامده: قرق الی نفر مطرب.

ینه بو اثناده «سلحشوران اصطبیل خاص آصفی (رخت و بساط زراندوز)
ایله آراسته و (فرنگ پسند) تعمیر اولنان صوم صیرمه نقش و یکپاره
زر و سیم مصنع قباره لرله تزین اولمش آغیر کسمه لرله (غاشیه:
حیوان اورتوسی) پیراسته» آتلرله هنرل ابراز ایتدیلر. یک بر ساعت
(انواع اطعمه دن) سوردی. الیر بیقاندی. بعده عود و غنبر یاقیله رق

— ۴ —

جبالیدن ظهور ایدن بر حریق تام یکریمی یدی ساعت دوام
ایده رك خسارات عظیمه یی موجب اولدی. بر طرفدن (موره) ده
معامله تحریریه اجرا ایدلدی. وندیگیلر (یساروفچه) معاهده سی
اثناسنده ترك خصومت ایتیوب (اولکون) طرفلرنده حربه دوام
ایتدیلسه ده منہزم اولدیله. ینده اوروپالی تجاره قهوه فروختی
منع ایدلدی. آثار مهمه مدنیہ دن اوله رق (ابراہیم متفرقه) نامنده
بحارلی بر مہدینک ہمتی ایله ایلك مطبعہ کشاد ایدلدی (۱۱۳۹).
ایلك دفعہ اوله رق (وان) قولی نام کتاب باصیلدی.

روسہ طرفدن درسعادتہ یوللانان سفیر ایله دائمی صورتہ
عقد معاهده ایدیلرک تاتار خانہ ویریلن ویرکونک لغوی، روسیہ نك

دماغلر ٹعطیر اولندی. نماز وقتی اولغلہ — ایلیچی خیمہ سہ عودت
ایلدی.

بعدالصلات: ایلیچی ایله ینہ اوتاقده برلشیلدی.

۱ — طوب نشان اندازلنی.

۲ — درکاه عالی یکچیریلری، چہجی و سائر اتباع آصقی طرفندن تفنک
اندازلق (دستیہ نشان آلق) و سائرہ اجرا ایدلدی. ہر بر نفرہ برر
آلتون و بایراقدارلرینہ ایکیشر آلتون ویرلدی.

۳ — آیول و سکسونلر (کوپک) میدانہ کتہ بریلوب بربرینہ صالدرلدی.
ایکی سکسون بر آپی ایله پنجه لٹہ مینجہ براونچی سکسون دخی صالیو.
یریلرک سیر ایدلدی.

۴ — بر قاج قول چنکی: یکریمی مقداری مزین و ملبس رقاصلر
اوینادیلر. مقلدل تحفلقلر، پہلوانلر کورشلر یاپدیلر.

در سعادتده دائمی سفیر بولندرمسی ولهستانده قوانین و نظاماتک محافظه سو
ایچون هرایکی طرفک عسکر کوندره بیللمسی ماده لری تعیین ایدلدی
بعدالمصالحه دولت علیه نک (پسارونجه) ده باش مرخصی اولار
دفتردار شق نانی (سلحدار ابراهیم) آغایه روم ایل بکربکلکی رتبه سو
ویریلرک بیوک ایلیچلیک ایله نیجه چاساری نزدیکه یوللاندى . ایلیچی
ارسالنده اوتهدنبری احتشام ودارات مطلوب اولغله بودفعه دخی
مشارالیه :

عاریت اوله رق خزینه دن وسط وخرده ایکی یوز الماس ایله مرصع
چرکی قبضه برخنجر ، اوج یاقوت ایله آلتون رنجیری و زمره ایله ایلیچی
برتیرکشر ، یدی عدد مکمل کوموش آت اورتوسی ، کوموش رشمه ، اوج
دانه کوموش اوزنکی ، یدی کوموش غداره ، یدی صوم قطیفه اکر ، یدی
صیرمه ایشلملی چوقه اکر اورتیسی (زینبوش) ، و بر قاج «خرچی رخت
و بساط» و مهترخانه دن ایکی دیرکلی منقش ایکی چرکه ، ایکی قات مشمع وایکی
قات زوقاقل براوبه ، بر سایبان ، دائره سی خلقنه کفایت ایدمک مرتبه
چادرلر و مکمل دوشمه لرله برابر خرجه اوله رق اوتوز بش بیک غروش ویرلدى .
نیجه چاسارینه ویرلک اوزره دخی : مشمی یاریسنه قدر کیرمه آلاجه لی

آقشام تکرار طعام ایدلدی . صدراعظم مقابله سنه موضوع قرق الی
آلتون قاقه ششخانه مصنع و مجلا تفنکوردن ایکی قطعه سنی ایلیچی احسان
ایدلی .

صدراعظم بو صیره ده ایلیچی ایله ملاطفه ایدمک :

(اگرچه دوسته آلت حرب ویرلک ممنوعاتدن اولوب لکن اعتبار اولندی
صورتده دریغ اولماز) دیدی . بوندن ماعدا آغیر رخت و بساط ایله مزین
برده آت ویردی . چوقیه قابلو برسمور کورک دخی الباس ایدمک کلدیکی یولدن
یرینه اعزام ایدلدی .

انئای انقاد مصالحه ده حکومات خرسیانییه طرفندن بئث اولنان بیوک ایلیچیلره
صدراعظم دن غیری کبار رجال دولت طرفلرندن دخی علی مراتبهم ترتیب

و پروازلرینک ایکی یوزی منقش و ستونلری صدفکاری و طوانلری یالیزی و طوپنری سیم سوزنی نقش ایله مزین ، ایچ پروازی ترنجی استانبول دیبای اون سکر خزینهل بر قطعه سوزنی اوبه ، ایکی عجم کچسی ، آستاری مائی آطلس ایکی پنبه مندر ، آستاری صیرمه بوکه صاری اطلس استانبول دیبای یاصدیق ، صوم صدفکاری درت طوبلی ایکی چفت طرازان ، یالیزی و بوللی جوز تخته سندن بردوشمه تخته سی ، بیوک ، اورته ، کوچک ، خرده یتش الماس ایله مرصع و قرمزلی ، یشیل مینا ایله مشک زمینی آلتون اوج طبا نجه ، بر قطعه (بالقچین) سرغوج ، آلتلی ، باشلیق ، قلاده سیله سینه بندی بیوک ، اورته درت یوز طفسان الماس ایله مرصع قرمزلی و یشیل ، لاجوردی و بیاض مینا کاری زمینی آلتون بر قطعه آلتون رخت ، کبیر و وسط و خرده یوز اللی بش الماس ، وسط و خرده اون درت لمل ایله ترصیع اولمش زمینی لاجوردی و یشیل چیچک ایله مینا کاری برقطعه آلتون (بیلان) ، برصوم شرید ، یکریمی قطعه الماس و یوز آلتش قطعه لمل ایله مرصع ، طاش آرالی آلتون ایله مشک یالیزی بر چفت کوموش اوزنکی ، صوم طوبلو بر عدد سیم دیزکین ، حلقه لی سیم صوم طابقور (قولان نوعی) ، برسیم لکام (دیزکین) ، ایکی عدد اوج کللی صیرمه لی قطیفه تکللی ، کبیر و وسط سکان زمرد و سکان سکر لمل ویا قوت ایله مرصع ، خانه سی صیرمه ایله ایشلنمش طاشلری سیم و طاش آرالی آلتون بر اکر ، بر صوم قوصقون ، بیاض استانبول دیبای اوزرینه صوم صاری صیرمه ایله ایشله پوسکوللری خرده مرجانی صوم صرمه و قلابدان

ضیافت اولتی قاعده مقررہ سریعہ و دیدنه مقتنه دولت علیہ دن اولغله اولایکیچیری آغاسی طرفندن ویرلدی . آغا نچہ ایلیچیسنه : رخت و بساط مزین ایله مزین و ملبس بر طونانش اسب و بکراده لردن هر برینه آغیر «بو یامه» ویردی . (طرفچی ساحلخانه سنده) اسلوب بکتابشیان اوزره بالجله چورباچی آغار سمور کورکلرله و عموماً اورته لک البسه سیمه مستغرق آشجیلری و سیم چاپراستلو قره قوللقجیلری علی مراتبهم مقام خدمتده بولندی .

بر هفته صکره کشغدا ی صدر عالی سراینده (چراغان سرائی علی) وینه بر هفته صکره دفتردار افندی بوغاز ایچینده کورفرز دینیلن (قاکلیجه) کوبنده کاش محمد (حسین) آغانک یالیسنده ، رئیس الکتاب دخی بونی متعاقب برر ضیافت ویردیلر .

ایله مرین اوج کلی کلینه اطلس آستاری بر (زینوش) ، آل صایه چوقه-
 اوزرینه صاری و بیاض صیرمه ایله ایشلمه صاری اطلس آستاری بر (یاپوق)
 بیوک، اورته، اوج بوز یتش یاقوت و اوج یوز دوت زمرد ایله مرصع زمیم
 یشیل، بیاض، مائی میناکاری و باشلق ایله سینه بندی مشك آلتون بردیوا
 رختی، الی سکر قطمه وسط و صغیر یاقوت و اوتوز سکر زمرد ایله مرصع طاش
 خانه لری آلتون قابلامه رشمه سیله بریالذلی بیلان، بیوک و اورته اون دوت یاقوت
 یکریمی اوج زمرد ایله مرصع یشیل و بیاض و مائی میناکاری آلتون و باغلری صو
 بر قطمه (اکسه لک) ، بیوک و اورته و کوچک الی ایکی لعل و یاقوت و سکه
 یدی زمرد ایله مرصع، قبضه سی قلمکاری بر عدد آلتون (دبوس) طوبوز، دی
 اوزرینه صاری صوم صیرمه ایله زردوز ایشلمه اینجو و یکریمی ایکی زمر
 ایله مرصع ، خله سی سیم بر قطمه (دبوسلق) ، سیم یالذلی اوج طویلو
 اوج قوللو بر عدد زنجیر ، بر سیم یالذلی اوچر طویلو چفته زنجیری کوموش
 اویان (لکام) ، سیم حلقه لی بر عدد صوم طابقور، طوقه طویلری یالذلی بر
 صوم دیزکین ، یشیل و بیاض میناکاری کلی ، یالذلی بر سیم رکاب
 اورته سی آل و اطراف سیاه چوقه اوزرینه هندکاری الوان شکوفه لری ایا
 مرین و قرق بر لعل و یوز یتش ایکی زمرد و دالری اینجو ایله مرصع
 زمینی خرده آلتون بوللو و صجاقلی و اوج طویلو اینجیلی مرجان ایله صو

۱۸۸ — فائده

معلومات متفرقه

صدراعظم تخصیصاتی — ۱۱ نجی عصرده : قبریس و مؤخرآ آیدیر
 سنجاقلرندن مخصوص اولان خاصلر سنوی دوت بش یوزکیسه یه قد
 ملتزمه ویریلیر و فاتح ، سلطان سلیم، سلیمانیه و قفلرینک اداره لری عهد
 سنده اولقله بمدا مصارف بوندن دخی بر ایکی یوزکیسه حاصل اولوردی
 وزرا توجهاتنده و باخصوص افلاق و بغداد و یوده لقلری تبدلند
 صدراعظمه ، کتخداسنه ، مکتوبنجی و تشریفاتیجه ، دائرة صداره
 خدمه سته عوائد وار ایدی. مصر ، بغداد ، حلب ، شام و الیریه هد

ایشلمه آل آطلس استارلی بر (عبایی)، ایکی قاشی سیم یالدزلی و خاهسی صوم ایله ایشلمه براکره، اوج صیرمه کالی قطیفه تکلکی، زمینی صوم و زمانی نقش ایله مزین درت قالیچه، کبیر سیم تمغالی بر (ستیل) (آلتری صولاقلی بیوک کردل)، سیم تمغالی بر پیوند، سیم تمغالی بر کوستک، قرمزلی اطلس اوزرینه صاری قلابدانلی بر شرید، قلابدانلی الوان چیچکلی یکریمی ایکی طوب استانبول دیباسی و آلتون باش یوز اللی عدد خنکاری دستار، اون بش عدد منقش عشاق سجادهسی، اوتوز سکنز قطعه (پاد زهر ماری)، یکریمی مشک ناف (مسک کوبکی)، ایکی عدد تزنجی جزایر احرای، درت طوب الوان چیچکلی آغیر زربفت ایکی طوب آغیر استانبول (دیعی دیباسی)، اوج یوزاون مثقال غبره، اون ایکی رأس آت هدیه یولانمشدر.

اون ایکنجی شارل بو اثناده مقتولاً وفات ایتمشدر. اردل قرالی مشهور (راقوچی) آوستریا سفری اثناسنده کویا بحار اعیانیله برلشهرک دولته آوستریایی اشغال ایتک اوزره یاردیم ایدر فکريله دعوت ایدلمش ایدی. (پاساروفجه) معاهده سنده (راقوچی) وامثالک

یولارلردی. (نتایج الوقوعات) ک تخمیننه کوره بوتخصیصات سنوی یکریمی بیک کیسه به یعنی اون ملیون غروش مقدارینه بالغ اولوردی.

صدراعظم دایره لرنده کی آدملرینه آیلای ویرمزلردی. آنجیق دایره صدارت اوج بش یوز کشیدن مرتب اولدیفندن ماعدا (آمدجی)، (مکتوبچی) (تشریفاتی) و کتخدا کاتبی قلملری خلفاسنه صدارت کیلارندن تعینات ویریلردی.

صدراعظم بایرامده، نوروزده پادشاهه هدیه ویریلردی. سراهه، باب فتوایه، ترسانه به و یاقینلره کیتدیجه و یا خود تبدیله چیقدیجه آوج آوج آلتون ویرمکده ممتاز ایدی. بونلرک مسرملری حین عزللرنده بورجلی بیله چیقارلردی.

اقدام دولت — دولتک اساساً اوج قلمی واریادی: (دیوان هابون)، (خزینة عامره)، (دفترخانه خاقانی) قلملری. بوقلملره ایکی اوج یوز قدر زعامت

حدوددن اوزاق محللرده اسکافی شرط قیلنمش اولغله (تکفور) طاغنده اقامته مأمور ایدلدی (۱۱۳۲).

(لاله سفاهتی) صدراعظم داماد ابراهیم باشانک ایجاد و کشاد ایتدیکی بر دوردر .

باشا ایکی اوج سنه ظرفسده اوج درت یوز بیک کیسه قدر تصرف ایدهرک بونکله یالکیز بلقراده بدل (ویدین) و (نیش) قلعه . لرینی مجدداً انشا ایتیش وباقینسی کاغذخانه ، بوغاز ایچی مسیره لرینک اعمارینه ، سور هایونلر تنظیمنه ، (نوبیاد)، (میرآباد) و (باغ فرح) و سائر اسملرده کندیسینک و عونہ سنک کوشک قوناق انشاسنه حصر ایدهرک قبشین حلوا صحتلری ، بهارده لاله چراغانی — که لاله طرحلرینه موم و قندیل دیزهرک حتی قیلومبغه صرتلرینه بیله موم دیکوب آنلر یوریدکجه کیجه لین بر خوش منظره حاصل

مخصوص اولوب آمدی و مکتوبی قلدلی و سائر دائرلرده صکره دن تشکیل قیلنان فللمر مأموریت عد اولنوردی . بونلرک زعامتلی یوق ایدی . حاصل کلام کافه ارکان دولت و مأمورین و کتبه و خدمه معین و مرتب اولان عوائد ایله و (خرج) و (رسوم) معتاده ایله کچینیرلردی . دیوان هایون قلمیله آمدی ، مکتوبی و کتبخدا کاتبی ، دفتردار مکتوبچیسی اوطه لری کتبه سنک بعض متحیزانه (خواجکانق) رتبه سی توجیه اولوق اصولاً مجاز ایدی . بونلره مناوبه منصبلرندن مناصب مناسبده توجیه ایدیلردی .

تقاعدیه — وزرا و کبرادن تقاعد ایدیلن ذواته و نادراً استانبول جوارنده و اکثراً بروسه ، کلیبولی ، تکفور طاغی مثللو محفلرده اقامته مأمور اولانلره کمرکلردن بشر یوز ، بیکر غروش درجه سنده معاش و برلیدیکی کبی بعض علیل و اختیار کتبه و محتاجینه دخی ینه کمرکلردن (تقاعد علوفه سی) نامیله برر مقدار آتجه تخصیص اولنوردی .

ایتمکدن عبارت بر اکلنجه ایدی. حتی بوزمانده قیمتدار بر لاله صوغانی فوق العاده بهایه چیقمش ایدی. ترتیب ایدرهك ذوق و صعا ايله مشغول اولمش ایدی. خلقده کنديسنه اویمش ایدی. فقط یینه معهود کفتکولر میدانه چیقیور، سفاهت و اسراف هیئت دولته سرایت ابتدی دینیوردی.

ایران سفری — قریمدن وارد اولان خبرلرده (بیوک پترو) نك (بحر حزره) جوار ممالکی، (طاغستان) ی ضبط ایتدیردیکی و دولت علیه بو حاللره قارشى الى باغلی طوره حق اولورسه روسلرک آسیاده بولنان ممالك عثمانیه به کاملاً استیلا ایدمه جکلی کمال تلاش ايله بیلدیریلوردی. فی الواقع ایران احوالی ده يك زیاده تذبذب کسب ایتمش ایدی. (صفوی) خاندانك صوکی اولان (شاه حسین) ایرانك شرق وغربنده ظهور ایدن اختلاللری باصديره مه مش و (قندهار) ده افغانستان والیسی اولان میر (ویسی) اعلان استقلال ایتمش ایدی. بر مدت

مقاطعات -- و قتیله پادشاه خاصی اولقی اوزره تقریب اولمش بر خیلی اراضی وار ایدی که اعشاری میریه یعنی دولته عائد ایدی. صکره لری وزرا و امرا خاصلری درجه درجه الفا اولنه رق خواص پادشاهی به الحاق اولندی کی پارملی زعامت لر و تیمارلر دخی محلول اولدقجه باشقه لرینه و برلیوب میردن ضبط اولندی و بونلره (مقاطعات میریه) دنیلدی. مقاطعات مذکوره سرور زمان ايله کسب جسامت ایتدی. بونلردن باشقه وقت وقت بیوک شهرلرده (قنطاریه) و (کیالیه) یعنی کیله ايله صایلانلردن آلتان رسم، باج، بازار، قره کمرکلی، مسکرات رسی کی بر طاقم ویرکیلر دخی احداث اولنه رق جمله سی (مقاطعات میریه) به ادخال قلندی. ۱۱۱۰ تاریخندن صکره مالیه مأمورلرندن بمضریله ملتزم لر بو مقاطعاتی بر، نهایت ایکی سنه لك اوله رق درعه ده ایتدکلرندن اعمارلرینه دقت ایتدیلر. یالکز کندی زمانلرینک حاصلاتنک چوغالسنه چالیشه رق اهالی به غدر ایتدیلر.

صکره (ویسی) نك یکنی (میر محمود) ، ویسی بی قتل ایله (اصفهان) ی ضبط ایتمکله (شاه حسین) ی ده طوتوب بر سرایده حبس ایلدی .
ایشته روسلر بوقاریشقلقدن بالاستفاده شاه حسینک اوغلی (طهماسب) ی تحتہ چیقارمق بهانه سیله ایرانک شمال ولایاتندن بعضرینه استیلا ایتدیلر . میر محمود ، ظالم و خوزیز بر آدم اولوب شاه حسینک کوزی اوکنده اوج عموجه سیله اون بر قرنداشی ، یوزدن زیاده اوغلرینی کسمش والتهایه کنیدی ده یکنی (میر اشرف) ک امریله بوغوله رق وجودی قالدیرلمشدر .

روسلرک ایرانده ایلریله ملری اوزرینه عساکر عثمانیه دخی ارمنستانه ، ایران کر جستانه کیردی . روسلر ، بوئشاده (قفقاسیه) ده ایدیلر . (طاغستان) طرفلرنده بولان سنیلر دولته عرض تابعیت ایتدکلرندن ایچلرندن (داودخان) نامنده بری (شروان) خانی تعیین و (تفلیس) طرفلرینه دخی عسکر سوق اولندی . بعدالضبط (دادیان)

بونک اوزرینه بدلات معینه لری سنه سنه خزینه به تسلیم قیلنمق واول امرده (مجاه) نامیله بر مقدار پیشین پاره آلتیق اوزره قید حیات شرطیله تفویض قرارکیر اولدی و بو درلو سنه (مالکانه مقاطعاتی) دینلدی . مقاطعات میریه نك بعضلری خزینه دن ملتزمه و بعضلری والیرله میرلولاره الزام اولندی کی مالکانه مقاطعاتی دخی بعضاً اصحابی اداره ایدر و بعضلری الزام ایلرل ایدی . بونلرک (قلیه) تعبیر اولنان بدل قدیملری غروش حسابی اوزره اولدیفندن و بالآخره مسکوکات فیأقی ترقی ایلدیکندن بدلری جزئیات حکمنده قالدی . بو جهته اصحاب مقاطعات چوق کار ایتدیلر . خزینه دخی محلولاتی صانه رق زیاده سیله منتفع اولدی . فقط صکره لری صاحب نفوذ بعض کیمسلر اراده سنیه چیقارته رق بو مقاطعاتی وقفلرینه تخصیص ایتشلردبرکه بوندن ایکی مضرت حاصل اولمشیدی . بری محلول قالیور و دیگر ی ده خزینه قازانه میوردی .

لردن (شهنواز) خان بورالر خان نصب ایدلدی . لکن روسلر بوانئاده (دربند) و (باکو) قلعه لرینی آلمشلردی . ایکی طرف برحاله کلدی که آزقالدی اعلان حرب ایدیلوردی . چار ، فرانسه دن التماس ایتدی . استانبولده بولتان فرانسه ایلچیسی (دوبووا) توسط ایدمه رک هرابیکی طرفک فتح ایتدیکی ایران ایالتلری کندیلرنده قالمق اوزره بر معاهده عقد ایدلدی . معاهده مذکورده (دربند) و (باکو) و طاغستانک بر طاقم یرلری روسیه و یرلمک و شروان خانی (شماکی) ده اقامت ایتمک و ایجاب ایتدکجه طرف دولتن عسکر سوق ایدلمک مقرر اولمغله اهالی آرمه سنده سنیلر موسقوفلره ترک ایدلدی دیه شایعه لر حیقیدی . بومعاهده مندرجاتی ایرانیلرجه قبول ایدلینجه (همدان) ، (اریوان) ، (تبریز) استیلا اولندی . بومعامله روا دکلدی ، عاده زبو . نکشلمک ایدی . فقط (ابراهیم پاشا) کوز بوایمق ایچون بونک نامسبوق فتوحات جسیمه دن اولدیغی اعلان و شهر آیینلر اجرا ایتدیردی . والحاصل حکومتسزلمک ایران ییتیریوردی . (شاه حسین) ک

۱۸۹ — فائده

هدیه لر

پادشاهلرمز ساثر حکمداراه هدیه لر کوندردکلی کبی آنلردن ده سفیرل واسطه سیله کندیلرینه هدیه لر یولانیردی . سزه هدایای مذکورده دن بر قاج نمونه عرض ایدیم .
— (۱۰۴۸) ده هند پادشاهی خرم شاه دن کلن ایلچی (میر نظیف) وداعیتله :

- ۱ — او زمانک غروشی حسابله یوز اللی بیک غروشلق بر (مجوهرکر)
- ۲ — فیل قولاغندن بر سپر — که اوزرینه کرکدان پوستی قاپلانمش ایدی .

اوغلی (طهماسب) کندیسنی شاه طایمق شرطیله ایران ایالات مفتوحه سنی ترکه رضا کوستردی . باب عالیجه بوبابده مذاکره جریان ایدرکن (میراشرف) همدان سرعسکری (احمدپاشا) قومانداسنده بولنان آلتش بیک کشیک اردومر اوزرینه اون یدی بیک کشی ایله آتیه رق بوزدی . فقط (میراشرف) ده اولجه شاه (طهماسب) ک راضی اولدینی شرائطی قبول ایله شاهلغی طایتدیرمق ایسته دی ایسه ده کندیسنک سنی اولسی حسیله (ایکی امیرالمؤمنینک آرملرنده بحر محیط هندی قدر بر دکنز اولمادقجه قبولی) جائز کوریه میهرک سفیری رد ایدلمشیدی . بو آرائق روسیه چاریجه سی برنجی (قازینه) بیوک پترونک و قاتندن ایکی سینه صکره وفات ایتدی . مع هذا ایرتسی سینه (میراشرف) ولایات مفتوحه نک عثمانی طرفنده قالمسینه راضی اولدی . شاه طهماسب (خراسان) ه التجا ایتمشیدی . اوراده (نادر قولی) ایله (۱۵۲) نومرولی فائده مه مراجعت) برلشهرک آنک جمع ایتدییکی عسکرله (اصفهان) اوزرینه یوریدی . (میراشرف) مغلوب اولدی و حین فرارنده (بلوچستان)

— ۱۰۵۱ ده کلن عجم سفیری (موقان حاکمی ابراهیم خان) وداعتیله :
 آبلق آتار — منقش ابرشیم قالیچه لر — تحف و تقاریق ایران
 — ۱۰۵۲ ده کلن نجه سفیری وداعتیله کلن هدیه لر میاننده اک زیاده
 جانب دقت اولان « کوموشدن مصنوع بر (شادروان) و ارابدی که قوم ساعتی کی
 چوریلنجه آشاغیدن یوقاری به ضو صیچرایوب سققی دوکر و ساعت آناختاری
 کبی آناختارلرله بوریلوب فسقیه و لوله لری وضع اولندقدقه کاه بر ، کاه اوج ،
 کاه بش ، کاه اون بشدن زیاده صو صیچرایوب آفاردی . صوبی توکننجه
 اوتیه طرفی دوندیریلور ، صو ، همان ینه او صنعتلرله صیچرایوب جبه سی ضایع
 اولمزدی . قوریلور و بوزیلوردی . بو شادروانک بورمه میخلرله (ویده لر
 اوله جق) ساعت شکلنده ضابطه و رابطله لری وار ایدی « بوندن ماعدا :
 ۳۰ عدد کوموش صحن (آلتون قاقه لی) .

قبائلی طرفندن قتل ایدیلرک کله‌سی طهماسبه کوندرلدی. (طهماسب)
 بویه بررقیدن قور تولدینی جهته (اصفهان) دوندی. متعاقباً
 در سعادته بر سفیر یولایه رق ضبط ایدیلن ولایاتک اعاده سنی طلب
 وعین زمانده اردو ایله (تبریز) اوزرینه حرکت ایتدی.

پای تخت ینه قاریشدی. (سلطان احمد) حرب طرفداری دکل
 ایدی. حتی یرندن قیمیلداق بیله ایسته میوردی. کفت و کو چو-
 غالدی. شاهک تبریزی استیلا، عساکر عثمانیه‌یی مغلوب ایتدیکی
 خبرلری بیودی.

تاریخ دیورکه :

ابراهیم پاشانک هم کندیس، هم اوغلی (کنج محمد پاشا) ایله یکنلری
 علی و مصطفی پاشالر پادشاهک دامادلری و کندیسنک بیوک دامادی
 اولان (قایم مصطفی پاشا) ایسه قپودان دریا و کوچک دامادی (محمد پاشا)

۱ — سینی
 ۱ — لکن
 ۱ — ابرقی

جمله‌سی کوموش و غلافلر ایچنده ایدی.

— ۱۰۶۳ ده هند پادشاهی (شاه جهان) طرفندن کن (سید حاجی محمد)
 وداعتیله :

۳ — ذی قیمت تحف (که او زمان مجموعی اوچ یوز بیک غروش
 تخمین ایدلش ایمش).

۱ — سرغوج (اوزرنده غایتله بیوک بر الماس وار ایدی)
 ۱ — خنجر.

— ۱۰۶۷ ده کن ایران سفیری وداعتیله :

بر مقدار ال ار مغانی (نه اولدینی آکلاشیله مادی)
 بر قاج قطار دوه .
 بر عظیم الجثه فیل .

ایسه روم ایلی بکلبکیلیک پیه سیله کتخدا اولوب باقی ارکان دولت دخی دآرهمی حکمنده ایدی . بو قدر اقبالی و منافع دولتک بر کشی یه و توابنه انحصاری کیفیتنی کیمسه چکه مز . احسان دیدملری بیله زوال دولتی نمی ایدیورلردی . با خصوص حلوا صحتلرینک ولاله چراغانلرینک تحتسده بر طاقم فحشیات مروی و ابراهیم پاشانک کاغدخانه ده قادینلره آتون آتوب یاشماقلرینک ایچنه دوشورمکده اولان مهارتی مرئی ایدی . حتی استانبول قاضیسی (زلالی حسن) افندیکنک زوجه سینه بر طاقم حیللر ایله تعرض ایتدیکی ده شایع اولمشیدی) .

مع هذا تدارکات حریبه یه قیام ایدیلهرک صدر اعظم ابراهیم پاشانک (حلب) ده و پادشاهک (بروسه) ویا (اسکدار) ده قیشلامه لری قرارلاشدیریلهرق عسکر اسکداره نقل ایدلدیسه ده اون یدی کشی اولا

— ۱۰۹۳ ده کلن موسقو ایلیجیسی وداعتیله :

۱۱۹۸ دانه سمور

۲۰ بالقی دیشی

۱۰ عدد جناح سونقوری .

— ۱۱۰۳ ده سلطان احمد ثانی زماننده کلن عجم ایلیجیسی وداعتیله :

۱ — فیل

۵ — ولایت عجمه مخصوص چاپقون بارکیر .

۴۵ — عجم دوه سی .

۱ — مجوه قالقان .

۱ — مرصع قلیج و سائر .

— بوکاده دقت ایدک . ۱۱۱۱ ده نجه بیوک ایلیجیلیکی ایله کلن غروف

(نه توتنک) . بهر کون طرف دولندن :

(بایزید) میداننده (قاشیقچیلر) قیوسندن چیقهرق برمعتاد بزده اهالی بی
آیاغه قالدیرمق ایچون اك مؤثر دستور اولان :

— دعوامز شرعیدر ، امت محمددن اولانلر بزده کلسونلر . دیه
چارشولی بی علی العجله ولولهیه ویردیلر . دکانلر قیاندی . بونلر دیوان
یولیه آت میداننه قدر یولده پك چوق طرفدار پیدا ایتدیلر .
اولا قول کتخداسنك اورتیه سی اولان برنجی بلوكل قزغانی اخراج
ایتدیلر . بو ائشاده دلاک ارناودلر زمره سی آره سنده مشهور
(باطرونه خلیل) بر بلوك ایله آغا قیوسنه کیره رك یکیچری آغاسی
(حسن آغا) نك فراری اوزرینه محبوسلری اطلاق و جبه خانه ده
بولنان بشنجی بلوكل قزغانی اخراج ایدیه رك چارشوده ، بات بازاری
دکانلرنده بولدقلری سلاخلری ، البسه بی یغما ایلدیلر ، سراج خانه بی
قیاندیلر .

۴۰ طاووق — ۳ هندی — ۱۰ قاز — ۳۰ کوکرجین —
۱۵۰ قیه خاص اون — ۱۰ قیه میوه — ۳۰ قیه سبزه — ۳ اوکوز —
۶ بوزاغی — ۱۰ قویون — ۵۰ کیله آرپه — ۱۰ قنطار صمان —
۵۳ آرابه اوت — ۳۰ چکی اودون — ۱۱۰ قیه کومور — ۱ قیه
بهار — ۱۵۰ غروش یومیه ویریلیدی .

۱۹۰ — فائده

معلومات متفرقه

دعا — مشهور «جنجی خواجه» نك اوقودینی دعالر ، «سرخ باده» ، «کنزالعرش»
ناملرنده کی دعالر ایدی .
زندان — ترسانده ده (صانیوله) نامنده بر زندان وار ایمش . بو زندانك

علی المعجله عقدایدیلن مجلس وکلاده تدابیر لازمه اتخاذ ایدملک ایسته. نیلیدی. ارباب عصیان — اوتهدن بری امثالی کوردیککز وجهله ایکی ساعته دك صدر اعظم ایله شیخ الاسلام و قپودان پاشا ایله صدارت کتخداسنک باشلرینی ایستورلردی. ولوله، دغدغه بیودی. ارباب عصیان کندی کندیسنه حکومت تشکیل ایده رک یکیچری افندیسی (سلیمان افندی) بی رئیس، (سراج محمد) نامنده برینی یکیچری آغاسی، اوجاق چاوشلرندن (اورلی) نامنده بر درپردری (سکبان باشی)، بیت المالحیلکدن معزول (دلی مصطفی) بی قول کتخداسی، موصله، صحن مدرسی (دلی ابراهیم) نامنده کی بی شعور برجراری دخی استانبول قاضیسی نصب ایتدیلر.

زمینی قات قات مرمرله دوشنمش اولدینی جهته لغله آتقی بیله ممکن دکل ایمش. روایته نظراً سلطان سلیمان قانونی زماننده غلطه قله سیله ترسانه زندانلرنده اجتاس مختلفه دن اوتوز بر بیک قدر اسیر موجود ایمش. (باباجعفر) زندانی وقتیه استانبول حبسخانه سی اولوب مجرم و قاتل و محبوس و مدیونین بورایه کوندریلیدی. بعده صرف مدیونین حبسخانه سی اتخاذ ایدلشدر. طومروق دائره سی ده صکره در.

مائکولات و مشروبات — اون برنجی عصرده استانبولک محال مختلفه سنده: خاص و بیاض غرابیه کوره کی — بیاض سمید — یاغلی چورک — قایماقلی یوغورت — خاص و بیاض فرانجه — منقس ورقلی بهار حلواسی — بهارلی سمید — آتته بالی شرتی — داری بوزه سی — خوشاب — خاص پیده — کرده — تنور کبانی — قایماق — قرفللی اوزوم شرتی — شکرچیلر چارشوسنده نیجه بیک رنکده مسکلی، عبرلی شکرلر ساتیلیدی.

شنلکمر — شنلکمر بعضاً عمومی، بعضاً خصوصی اولور، شهزاده ولادتلیله مظفریات عسکریه وقوعنده اجرا ایدیلیدی. عمومی شنلکمر عموم ممالکه

اورطه چادرلرینی (اسکدار) دن نقل ایدرهك آت میدانخی یکیکچری اردوسنه دوندر دیلر. ایکنجی کیجه رجال دولتك و بلوك بلوك بایراقلر تعین ایدرهك دیکرلرک خانهلرینی یغما ایلدیلر. ارکان دولت ایله پادشاه سلطان احمد نه یابه جغنی شاشیره رق اك صکره اشقیانك شیخ الاسلامك قتلدن واز کچمه سی اوزرینه دیکر اوچی تسلیمه رضا کوستردی . مفتی چکدیری ایله (بوزجه) آطیه نفی ایدلدی . دیکر اوچی سرایده بوغوله رق (خورخور) چشمه سی اوکنه قبودان پاشانك ، (ات میدان) قپوسی قربنده ده محمد کتخدانك جسدلری آتیلدی. ابراهیم پاشانك جسدی دخی بر بارکیره یندیریلرهك درلو درلو تحقیرات ایله باب هایون قپوسنه یوللانوب پادشاهه رد ایدلدی . پاره پاره ایدلمشیدی. حتی نعشك برقاق پارچه سی بولنه رق یالکز آنلر دفن ایدلمشدر . فقط شمار یقلق آرتدجه آرتدی (۱۱۴۳) .

اصدار ایدیلن فرمانلرله امر اولور ، خصوصی شنلکلر اوافق مظفریتلر عقبنده یالکز بر شهرده اجرا ایدیلیدی . سزه ر قاج مثال یازیم :
مراد رابك شهزاده سی سلطان مصطفانك ولادتنده یدی کون یدی کیجه (عمومی) ،

(قندیه) فتحنده : یدی کون یدی کیجه (اردوده — خصوصی)
بتون ممالك عثمانیه ده اوچ کون اوچ کیجه (عمومی) ،

(قناچه) فتحندن صکره ، اوچ کون اوچ کیجه (عمومی) .

سلطان احمدك ولادتنده : مقرر موکب سلطانی اولان (حاجی اوغلی)

الله مشتای اردوی هایون اولان بابا طاغنده و بلاد ثلثه ده (استانبول ، آدرنه ، بروسه) اوچ کون اوچ کیجه .

سلطان احمدك اوغلی سلطان عثمانك ولادتنده : (۱۰۱۳) تاریخنده یدی کون یدی کیجه .

سلطان ابراهیمك اوغلی سلطان محمدك ولادتنده : استانبول ، غلطه و اسکدارده اوچ کون اوچ کیجه .

یکری دردنجی باب

نخجی سلطان محمود

۱۱۴۳ ده عثمانی تختہ جالس اولمشد . سلطان مراد رابعک
اوغلیدر . ۳۰ یاشنده ایدی .
کیجه ساعت اوج بمحمد سلطان (احمد ثالث) مشارالهی مابین

عجمی اوغلانی

اسیرلر — (تاریخ عسکری) دیورکه : فاتح
سلطان محمد مشهور (اورون حسن) . غالب
کلنجه شکرانه مطهریت اولق اوزره :
— نه قدر اسیرم وار ایسه آزاد
اوسون

دیمکله قرق بیک کشی آزاد ایدلشیدی .
بو عددک دوت قانی اولان پوز آلتش بیک
نفوس دخی غزات اسلامک الدهکی اسرا
مقدارنخی تعیینه کفایت ایدر .

محاربه لده آلمان اسراک بشده بری ،
مال غنائم کی پادشاهه عائد ایدی . بونلردن
برقسی بیکچری اولق اوزره عجمی اوغلا .
تلفنه تفریق و برقسیده سرای هایون
خدمتانه تعیین اولنوردی . اسرا بی آزاد
ایلیک ایچون بیکچریله « اورته » صندوقندن
آچمه آلیرلردی . اورته صندوقنه (طاس
پوره سی) نامیله علوفه توزیمنده یوزده آلمان
اوج ، بش غروش ایله وفات ایتمش بیکچری
اموال متروکسی قونور ، بونلره یوزده

قبوسی یاننده کندیسنك
 او طور دینی محله کتیره
 رك آلتندن اویمش ،
 (سلطان محمود) ده عم
 تاجدارینك الندن
 او په رك اولا سلطان
 احمدك امری اوزربنه
 شهزاده لر بیعت ایتمشدر .
 سلطان احمد ناك شهزاد
 ده لر یله سرایده کی مکاننه
 چکیلمش ، کندیبی
 طوغری بجه خرقة شریف
 او طه سنه کیده رك تخنه

برنجی سلطان محمود

اون ، اون ایکی ایله فائس ایشله دیلیردی . اسیر ، آزادی ایچون ساتون
 آله حق اسیرك بولندی یه کوچکر کتیریلیر ، ساز و سوزدن و قهوه
 و شربتدن صکره اودته لری افراددن بریسنك اسیر اولدینی و آزادی
 ایچون شوقدر آتجه ایستدیکنی یولداش لر بیان ایدرلردی . بوکا « بکیچری
 دوکونی » دینیردی . هر نفر کوکلندن قوپانی اوستی چوقه ایله قابلی و آلت
 طرفی آتجه آلتی ایچون دلیك اولان بر طاسه آتار ، طوپلانا آتجه ایله
 اسیر آزاد اولوردی .

(تاریخ راشد) ده کوردیکم بر فقره یه فطراً چکدیریلده بولسان
 اسرایه (اوجورمه) تمیر اولنورمش .

(مراد خداوندکار) زمانده روم ایلیدن آلمان اسرا چوق اولدیفندن
 غیبتی بك آزایدی . بو همتله هر اسیره یوز یکریمی بش آتجه قیمت وضع
 ایدلدی . بدل ویرمك ایسته ینلره موجب سهولت اولقی اوزره اسیر
 باشنه یکریمی بش آتجه (رسم پنجك) خمس ویرمك ده تحت قراره آلمشدر .

جلوسنده باشنه سرغوجلی دستار مطلا کیمشدر . اول امرده (داما ابراهیم) پاشانک زمان اقبالنده ایدیندیک مالکانه لری قالدیردی .

نه غریب دورلر کچیرمشز . طوروب طوررکن استانبول قاضیسی اولان برخانه خراب آلتی یدی سنه دنبیری کاغد خانه ده انشا واطرافی باغلو و باغچه لرله تزین ایدلش اولوب رجال دولتن بعضارینک ملکی اولان یوز یکریمی قدر کوشکک احراق ایدلسنی اجتهاد ایتدی . مرقومک بورایی اشقیادن بعض سردن کجیدی آغالرینک کیفنه کیتمش اولمغله کیفیت پادشاهه عرض ایلدی ، اوده :

— یانسون ، رضام یوقدر . اعیاره کولنج اولورز ، آنجق بیقیلسون . دیبه اراده ایلهدی .

مقصد ، صدر مقتول (ابراهیم) پاشانک کاغد خانه ده کی سفاهتلی انتقامی آلمق ایدی . در حال منادیلر چیقمش ، کوشکلرک اوچ کونده

۱۹۱ — فائده

کلمات تاریخیه

یازی : خاص ، زعامت ، تیمار ، یوردلق و اوجاقلق کی تخصیصات عسکره نك سنه لك متوسط وارداتی قیدی .

باش محاسبه قلمی : وقتیه تخصیصاتدن فضله مصرف ایدله مسنه و دوائر دولتك سنه محاسبه لرینک رؤیتنه ، امور دائره ایدی . بو قلم — نتایج الوقواته کوره — خزینة عامه نك اساسی اولوب دولتك كافة واردات و مصارفاتی و نظامات و قوانین مالییه سی و حق اندرون هایون و خاص آخور خزیننه لرنده بولنان مجوهرات و هر نوع اشیا یوقلامده مقید ایدی .

بیقیله جنی اعلان ایدملکه استانبولده نه قدر حشرات وارسه عزم
 سعدآباد ایلیه رك اورالری دومدوز ایله دیلر . سردن کجدی آغالریله
 زوربالره یان بیله باقیله میوردی . حتی قلیج آلاینه رجال دولتك
 آتیه یندکلیخی قیصقانیدیلر . آنلرده آتلائیق ایسته دیلر . ایشی صدر
 اعظم (سلحدار محمد) پاشایه آکلانیدیلر . صدراعظم ایشی آکلادی .
 اوکیجه کوموش رخت و مکلف زین پوشلر ایله مزین رخشلر، قره
 حصار رختلری ، ساده چوقه کسمه لی آتلا تدارك ایدوب ابرتسی
 کون خلعتده کیدیردی . برکزه سوز آیاغه دوشمسون ؟ آغالرینک
 التزاملریله وزیر (احمد پاشا) قپودان دریا اولدی . ابراهیم پاشانک نفی
 ایتدیکی کیمسه لر عفو ایدلدی . ابقیا ، خصم اولدقلری باش قپوکتخداسی
 (قره مصطفی) ایله (اوزون عبدی) نامنده کی بریخی ات میداننده ایکی
 کون حبس و ازعاج ایتدکن صکره پاره لادیلر . فقط زوربالره
 هر نه دن ایسه بر قورقو کله رك شیخ الاسلامه مراجعتله کندیلرینه بر

قلم مذکور برکیسه دارك و آلتی صنفه منقسم اوله رق آلتی (خواجه) نك
 تحت اداره سنده اولوب هر خواجه (طوبخانه) ، (ترسایه) ، (مطبخ) ،
 (ذخیره) و (حرمین) خزینهلری مثللو شعبات خزینه حسابانه مأمور اولمفله
 علی الدوام واردات و مصارفاتی تدقیق ایدرلردی . هانکی خزینه دن
 اولورسه اولسون اصحاب مطلوبه و یریه لك دین صورتلری مطلقا باش
 محاسبه دن اعطا اولنور و ذكر اولنان شعبه لك مأمورلری و خزینه كتخداسی
 و میرآخور تبدیل اولندقدن حسابی رؤیت و قیدلریله تطبیق قننوردی .

محاسبه اول : باش محاسبه قلمی ضابطی که اکثریا وزیر کتخداسی و دقردار
 و رئیس الکتاب کی کبار رجالدن انتخاب اولنوردی . مصالح جاریه دن آلنان
 خرچلردن قلمك شاگردان و کتبه سنه توزیع اولدقدن صکره باش محاسبه
 جیلره سنوی یوز بکری بیک غروش قدر قالیمش .

شی یایلمیه جفنه دائر تأمینات آلوب چادرلربی یقیدیلر . یغما سبیلله قبالی اولان دکانلر آچیلدی . باقك حكومتك ضعیفی نه قدر آرتمش ایدی ! مع هذا اشقیاینه رجال علمیه دن برقاچ كشی یی نفی واولربی باصوب یغما ایتدكدن صكره كندیلربی ینه عفو ایتدیردیلر . بر حاله كه برسر كرده بریخی نفی ، ديكری منفی یی اطلاق ایتدیریوردی . (باطرونه خلیل) ، رستم پاشا نامنده بریخی وزارتله ایران سرعسكری ایتدیردیكى كچی ديكرلری ده (جانم خواجه محمد پاشا) یی : (ییكیتدر ، ییكیته یاردیم ایدر) فتواسیله قبودان دریالغه كتیردیلر .

افلاق وویوده سی (اسكرل زاده نيقولا) وفات ایدهرك برینه اوغلی (قسطنطین ماوروقورداتو) تعیین ایدلدى . قسطنطین باشنه قوقه سنی كیهرك افلاقه كیتدكدن برآی صكره باباسنك دشمنلری طرفندن قتل اولندی .

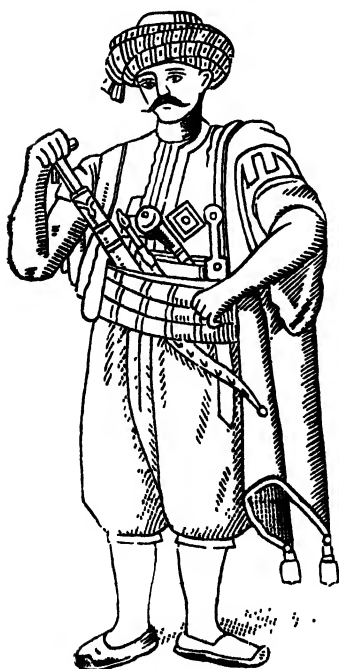
اشقیانك جرأتلری بر درجه یه قدر آرتدی كه مناصب دولت همان

ایمچ خزینه : هر سه واردات دولتن آرتدیریلان پارهرك محاربه وقوعنده صرف ایدلك اوزره حفظ ایدلدیكى بر احتیاط خزینه سی ایدی كه دولتك مصارف عادیه سی ایچون پاره یه لزوم كورلدكده صدراعظم ایله دقردار مشتركاً پادشاهه سند ویرهرك شوقه دركونده برینه قونه جفی تعهد ایدلدیكى و او پاره نك بویله جه ایمچ خزینه دن آلتیه یلدیكى واقع اولمشدر .

آیاق دیوانی : پادشاهك بالذات بولندیفی دېوان ، مجلس .

مقدم : (قیافت) كلامه اوستنه کیلان ر فندن و بو فسك اوستنه صاریلان اوجی صاچاقلی بر « پوشی » دن عبارت ایدی . قالیونجیلر بو كسوه ایله برابر آرقه لرینه قولسز قیصه برصالطه وقیصه برشالواردن عبارت اولوب (فره نه) تعبیر اولنان برلباس کییرلردی . قالیونجی صنفی (۱۰۹۳) ده تشکیل ایدلش و باشلی باشنه بر اوجاق اعتبار ایدلش ایدی . بو

اللرنده ایدی . ایشلرینه کلنی نصب ، کلهینی عززل ایتدیر یورلردی .
 حتی برکون اولور ، بزی تأدییه قالدیشیلرسه کندیسنه التجا ایده رز
 زعمیله (بروسه) ده مقیم (قابلان کرای) ک قریم خانلغنه تعینی خصوصنده
 اصرار ایتدکلرنده خان (بروسه) دن دعوت اولنوب وصولنده (منکلی)
 خانک یرینه اوچنچی دفعه اولوق اوزره قریمه خان نصب اولندی .
 زوربالر برطاقم اوباش ، آرناوود ، دلاک ، قالدیرجی حال ، جمال ،
 ایرغاد مقولهسی کیمسه لر ایدی . رجال دولتی و اونه کنی بریکنی
 قورقوده رق ، مأموریته نصب ایتدیره رک مال ، پاره آلیورلردی .
 (باطرونه خلیل) کندیسنه ویره سییه ات ویرمش و نقداً معاوننده

قالیونجی

صنف تام آرمه و یلکنلی بیوک
 کیملدن ترکب ایدردی . قاسم پاشا
 میداننده (قالیونجی قشلهسی) نامیله
 قشله لی وار ایدی .

لوند رومی : لوند یعنی دونامه مزک
 قدیم قشک انداز صنفی میاننده
 شعبه خرسیتانیه دن اولان روملردن
 بعض افراد دخی بولندیفنسدن ،
 بونلری قریق ایچون ویرلش سمور
 لوندلر باشلرینه قرمز ی بر امله و
 آرقه لرینه کذلک قرمز ی وکنارلری
 سیاه بر یکه ، باجاق لرینه مائی و قیصه
 بر شالوار ، آیاق لرینه قرمز ی یعنی
 کیوب بلرینه صاری قوشاق صارادلر
 و یلکک آلتنه بیاض بر کوملک
 کیرلردی .

بولنش اولان (بناکی) نامنده بر قصاب یازمیجیسنی بغداد و ووده سی (کیفا) نک یرینه نصب ایتدیرمسی و شق اول دفتر داری علی بکی خانه سندن بز او طوره جغز دیه اخراج ایتسی، رفیقی (مصلی بشه) نک صقال صالیویره رک قرق کون ایچنده قول کتخداسی اواسی، استانبول قاضیسی اولان (دلی ابراهیم) ک یکی او طه لردن ۷۹نجی جماعت او طه سنی محکمه اتخاذا ایلهمسی رجال دولتک تحمینی قاجیردی . دارالسعاده آغاسی (بشیر آغا)، صدراعظمک کوشکلکنی کوره رک مصر کتخدالفنده

چپلاق : ترسانه یه . سوب اولوب (کوچک حسین پاشا چپلاقری) نامیه تشکیل
قلنش اولان مفرزه افرادندن ایدیلر .

چپلاق

لوند

بولنش اولان اهل تجربه (ابراهيم آغا) ايله خفياً مذاكره كيريشدى وعقلای زمانه دن اكثرينى دخی بند ايدەرك تتيجه ده قريم خانى ، باطرونه خليلی روم ایل ایالتی و وزارت ايله آووده رق سرايه جلبه موفق اولدی . (خلیل) ایرتسی کون همپالردن يکيچری آغاسی (سراج محمد ، مصلی ، سکبان باشی بویى اورولی) و سردن کچدی آغالرينك سوز صاحبزندن بش اون کشى ايله کلدی . کویا مجلسده ايران سفری مذاکره اولنیوردی . ختامنده ايران سفری مقرر اوله رق باطرونه خليله روم ایل ایالتی و وزارت ویریلدی . مرقوم : — کورك کييم . ديه مقابله و صدراعظمه سؤ معامله ایلدی . الحاصل بو زوربالر حيله ايله سرايده باصديريلوب جمله سی و ميدانده کزینن همپالری دخی : خلعت کيديريله جک بيورك دعوتيله برر برر طوتولوب اعدام ايدلدير . لاشه لرینی باب هایون قارشيسنده کی چشمه نك اوکنه سردیلر .

باشلرینه مائی پوسکوللو برفس کييوب آرقه لرینه کنارلی صبرمه خرج ايله مزین قولسز قيصه برصالطه و باجقلرينه قيصه و پاچه لری قرضی خرجلی بر شلوار کيیر ، بلرینه قرضی بر قوشاق صارار و قوشاقلرنده بر جفت طبانجه ايله اوزون بر بيچاق طاشيرلردی . بالديرلی و اوموزه قدر قولری دائماً چيلاق بولنوردی . بو مفرزه (۱۲۰۶) نارينه ند قبودان پاشا اولان (کوچک حسين پاشا) زماننده احداث ايدلشدر .

قالغای : فاتح سلطان محمد التبا ايله قريمک حايه عثمانيه به دخونه باعث اولان مشهور (منکلی خان) بر کون آقین ايتکه کيدرکن :

- قريمه کيی قائم مقام براقپورسکيز ديه استفسار ايتشلر ، اوده :
 - اوغلم محمد کرای قالسون . ديه جک برده لسان تاتار اوزره .
 - اوغلم محمد کرای قالغای . ديمش . محمد کرای باباسنک آقیندن عو .
- دته قدر قريمده حکومت ايتمش و مشاراليهک عودتنده لذت حکومتدن

استانبول قاضیسی (دلی ابراهیم) ایله اشقیانک مدیر اموری اولان (زالالی زاده) ابعاد اولندیلر . فتنه اورته دن قالدیرلدی ظن ایدملکه برابر سلحدار محمد پاشا صدارتدن عزل ویرینه قباقولاق (ابراهیم پاشا) نصب ایدلدی . فقط متباقی اشقیا بالاتفاق هم مقتوللرک انتقامی آلمق وهمده کافه علما وارکان دولت وارباب تجارتدن اولانلری قتل ایدهرک اورته لنی یغمالیتک تصویریه برکیجه یکیکچری آغاسی (عبدالله) پاشایی باصدیلر . سپاه بازاری و بات بازاریه وزنه جیلرده کی دکانلری قیروب آچهرق نه بولدیلر سه یغما ایتدیلر . بونک اوزرینه علی السحر (سنباق شریف) اخراج ایدلدی . اهالی شهر ذاتاً اشقیان متفر ایدی . سلاخی قاپان سراه طویلاندی . صدر اعظم سنباق ایله بایزیده کلدیکنده اشقیان (زینل) نامنده بری قورشون آتدی . اهالی مقابلهیه کیریشه رک ارباب شقاوتی محو و پریشان ایدیلر .

ایشته هر جلوسی تعقیب ایدن بو نوع فتنه لرده کوستریورکه

بتون بتون محروم قالمسی ایچون کندیسنه (قالغای سلطان) عنوانی ایله مملحه و کمرکلردن معین بر ایراد افراز و (آق مسجد) مقر حکومت اتخاذا اولنهرق حتی (قره صو) و توایی دخی الحاق اولندی . آندن صکره (قالغایلق) قرعده بر منصب اوله رق قالدی . قریم خانی نصب ایدیلن هر یکی خان کندیسنه بر قالغای نصب ایدردی .

آلیقورنیش : ایتالیاده طوسفانهیه تابع (لیفورنه) نامنده کی شهر تجارتگاه .

طمان ، قوبان (Kouban) : قوبان نهری ایکی بیوک شعبهیه آیریلیر . بری قره دکزه و دیکری آراق دکزه آقار . بو ایکی شعبه آرمه سنده کی جزیرهیه وقتبله (طمان) و آندن یوقاری نهر بویجه (قبارطای) . قدر امتداد ایدن واسع صحرائه (قوبان) دینه دی . (قوبان) ک نام قدیمی (واردانوس) اولوب چرکسلر (قره صو) مناسنه (پسیخجه) دیرلر .

داخل مملکتده (انضباط)، بر ایکی اوباشک تاثیریه مختل اوله جق درجه ده ضعیف ایدی. مع هذا سلطان محمودده عزل ونفی اموریه بر مدت اشتغال ایدرک بومیانده اسیر اولان ایران خانلردن رکابدار (حسین خانی) اعدام، ایران سفیرلری (رضاقولی) خان ایله (ولی محمد) خانی (ماردین) قلعه سنده حبس، تبریک جلوسه کلن (ولی محمدقولی) خانی دخی آدملریله برابر (بوزجه) آطیه نفی ایلدی. اشقیای متبایه نک قوردقلری دیگر بر فسادی و خروج قته سنی دخی باصدیردی. (حاجی ابراهیم) پاشایی عزل و (آغریبوز) محافظلغه اعزام ایله یرینه (عثمان پاشا) بی وزیر اعظم تعیین ایلدی.

ایران سفری — (۱۱۴۴) دیگر طرفدن ایران ایله ده اعلان حرب ایدلمشیدی. بغداد والیسی (احمد پاشا) اول امرده (کرمان شاه) طرفلرینی، بعده (آردلان) ایالتی چیکنه دی و (همدان) جوارنده وقوعه کلن محاربه ده بالذات شاه طهماسبی مغلوب ایلدی. (طهماسب

۱۹۲ — فائده

اوراق عتیقه و وثائق تاریخیه

بر دولتک حیات ماضیه سنک وثائق اولان اوراق عتیقه رسمیه، فن تاریخ نقطه نظرندن پک زیاده قیمتلیدر.

اسلافز دوائر حکومتده ممالهسی اکمال اولنان هیچ بر کاغدی ولو غیر مهم اولسون بیرتوب آتامشیر، لکن اخلاف سنه لردن بری متراکم و مدور اوراق حسن محافظه سنه همت ایتمه متلردر.

اوراق رسمیه قدیمه سزی درت بیوک صنفه آیره بیلیرز :

(۱) باب عالییه و دیوان هایونه عائد اوراق درکه، ماهدات و مقالات

— نام پادشاهییه و یریلن فرمانلر، براتلر، منشورلر، — خط هایونلر،

شاه بومحاربه ده (بال یمز)، (شاهی) طوپلرله (زنبرك) دینیلن طوپلر، چرخ فلكر و خبره هاوانلری قوللانمشدر. طوپلرك همانا كثریسی ایله زنبركلر عثمانی اله دوشدی. (همدان) ضبط ایدلدى. دیگر طرفدن تبریز سرعسكری علی پاشا (اورمیة) و (تبریز) ى بربرر آلدی. (تبریز)ك فتحی اوزرینه (سلطان محمود) غازی عنوانی ویریلدى. بونی متعاقب شاه ایراندن صلح رجاسنی مشعر خبرلر كلدى. اردودن ایکی آقینچی فرقه سی آیرلش، بری (كاشان) طرفلرنده شاهی تعقیب، دیگرى (اصفهان) طرفلرینه طوغرى صارق ورق اورتله لی یغما و تخریب ایلوردی.

شاه ایران مصالحیه طالب ازلدى. بغداد والیسی (احمد پاشا) ایله ایران مرخصی (محمد رضا قولى خان) آره سنده :
(آذربایجان) طرفندن نهر (آراس)، عراق طرفندن (درنه)، (درتنگ) وسائر حدود قدیمه حدفاصل طوتیلهرق (كنجه، تفلیس،

— اردو و دوناما قوماندانلریله وقوع بولان مخابرات — احكام دقتلری — مواجب دقتلری — ولایات ایله جریان ایدن مخابرات — هر کونکی مصالح و ماملا ته متعلق سكر نوع اوراقدن عبارتدر. خط هایونلر عصر (عبدالمجید) خانیه قدر بالذات طرف پادشاهان عظامدن یازلش و عرض تذکره- لرینك هامشلى بيله قلم پادشاهیدن چیقمشدر. (احكام دقتلری) دیوان هایونندن صادر اولان احكام و اواسرلى حاوی اولغله هم دیوانك ضبط نامه لری و هم دولت علیه نك قوانین و نظامات مجله لری حکمنده در. مواجب دقتلری «علوفه خوار» اولان یعنی طوغریدن طوغرى خزینة دولتدن وظیفه نقديه آلان صنوف عسکریه نك مماشاتی کوستر اجمالدر. مواجب، وقعه خیریه قدر (مصر، رجج، رشن، لاذ)، اسمریله سنده درت تقسیط ایله یعنی هر اوج آیده بر ویرلك معناد اولوب هر تقسیطك بروجه مفردات مقدارنی مبین طرف دقتداریدن تنظیم اولنان دقت اولجه آطللس کیسه دروننده مقام صدارته تقدیم

(روان ، کاخ ، کارتیل ، شروان ، شمانی ، طاغستان) ایالتی بالجله توابع وملحقانیله دولت علیه و (تبریز) ایله (آردلان ، کرمانشاه ، همدان . حویزه) و (لارستان) ایالتلری حکومت ایرانیه ضبطنده قالمق اوزره تقرر ایدن مصالحه اساسی (اینجیلی) کوشکده حضور پادشاهیده عقد ایدیلن مجلسده (تبریز) لک اعاده سنه سلطان محمود اعتراض ایتمکله چورودی . بومجلس ، که اک بیوک بر هیئت استشاره ایدی ، اعضاسی بروجه آتیدر :

- ۱ — صدراعظم عثمان پاشا .
- ۲ — شیخ الاسلام داماد زاده .
- ۳ — نقیب الاشراف .
- ۴ — روم ایلی و آناتولی قاضیمسکرلری و معز و اینی .
- ۵ — استانبول قاضیسی افندی .
- ۶ — توقیمی ندمان پاشا زاده احمد پاشا .
- ۷ — سائر رجال دولت .

بونلرک مجلسی احراملره اوطور مشر و پادشاهک قارشیسنده دخی :
سلحدار ، سپاه آغاری ، جبهه جی باشی ، طوبجی باشی ، طوب عربجه جی باشی

اولنور و اوکون پاشا قبوسنده (باب عالی) رجال دولت السته رسمیه لریله (البسته دیوانیه) حاضر اولدقلری حالده « اجمال رسمی » احرا قلدور ایدی .
مقام صدارت مرکز اداره دولت اولدیفندن قاضیلردن ، اردولردن و ولا یاتدن و حتی اصحاب مصالح طرفلردن مقام صدارته مراجعت اولنقی عادت زمانه حکمنه کیرمش ایدی .

(۲) دفتر خاقانی به عائد اوراق و دفاتر اولوب هر قطعه املاک و اراضینک قضاسی ، قریه سی ، محله سی ، حدود اربعه سی ، متصرفی ، فراغ و انتقالی کوستر قیوداتی حاویدر . قیودات مذکوره (حقوق ملکیت) ک اساسی تشکیل ایدر .
(۳) دولنک محاسبانه و امور مالیه سنه عائد اوراق و دفاتردر . دولنک واردات و مصارقاته و میری به عائد مقاطعات و چفتلکاتک اداره سنه دفتر دار

آفاری و اوجاقلر کتخداری و بلو باشلی ضابطان و چاوشلری و نهایت صفده چاوش باشی سلیمان آغا و بیکچری آفاسنک آلتنده دفتر امینی، روزنامه‌چی اوله و وقعه نویس اخذ موقع ایتمشدری .

پادشاه براز صکره صدر اعظم ایله شیخ الاسلامی عزل و (تبریز) سرعسکری حکیم زاده علی پاشایی صدر اعظم نصب ایلدی .
آره دن برازمدت مرور ایدر ایتمز شاه طهماسبک اعتمادالدوله سی طهماسب قولی خان بغداد طرفندن (درنه) یه هجوم ایلدی .

ایشته (نادرشاه) بوزمانده ساحه و قوعاته چیقمشدر . (۱۵۲ فائده) مشارالیه (طهماسب)ک (روان) و (شروان) دولت علیه و (تبریز) ایله (همدان) ایرانلیلرده قالمق اوزره عقد معاهده یه راضی اولدیغنی کندی منوی ضمیری ایچون موافق کوره رک (آفغانستان) طرفلرندن سربعا (اصفهان) ه گلش و شاهی خلع ایدره رک یرینه هنوز صبی اولان اوغلنی اقماد ایله (شاه و کیلی) نامیه تخت ایران ه جلوس ایتمشدر . نادر، عزم و همت صاحبی اولمغله عساکر و فیره ایله (بغداد) ی محاصره ایلدی .

بولان ذات طرفندن باقیلور ایدیه ده بودجه اصول جدیده سنه (۹) توفیقاً تخصیصاتدن فضله مصرف اختیار اولنماسنه و دواړك سال محاسبه لرینك رؤیتنه مأمور برده (باش محاسبه ملی) وار ایدی . باش محاسبه نك درکنارلری احکام مالیه یی مبین اولدیغندن تاریخ قوانین مالیه من نقطه نظرندن غایتله مهمدر .

(۱) محاکم شرعیه سجلانیدر . قاضیلر اکثریا بولندقلری قضاړك حادثات مهمه سنی دخی قید و تسجیل ایدرلر ایدی . بولردن ماعدا لکجن عصر اواسطندن بری تشکیل اولنان (نظارت) لرك اوراق دخی بیریکشدرکه اک مهملری (خارجیه) و (حربیه) دائره لرینك اوراقیدر . اوقاف نظارتك تشکیلندن صکره معاملات و قیود و قفیه اوراده جمع اولمشدر . (وقعه حیریه) دن مقدمکی اوراق عسکریه ده لپب عالی اوراقی میاننده در .

[وقعه نویس عبدالرحمن شرف — خلاصه]

ارضروم والیسی (طوبال عثمان) پاشا سرعسکرلکله اوزرینه کیده رک (۱۱۴۶) ده (نادر) ی مغلوب و مجروحاً فراره مجبور ایتدی . (بغداد) آلدی ایسه ده والی احمد پاشا سرعسکر عثمان پاشایی استتقال ایلدیکندن پاشا آز مقدار عسکرله دوندی. ایشته بواننده (نادرشاه) یاره لی یاره لی عثمان پاشایه (کرکوک) طرفلرنده بیتشه رک عثمانی عسکرینی بریشان و پاشایی شهید ایلدی . ۱۱۴۷ ده ایران سرعسکری نصب اولتان (کوپریلی عبدالله) پاشایی ده (روان) طرفنده بوزدی. عبدالله پاشا دخی شهید دوشدی . (جنجه)، (تفلیس) و (روان) ی استیلا ایلدی . بغداد والیسی احمد پاشا سرعسکرلک ایله صالح مذاکره سنه مأمور اولدیه ده (نادر) بولنه مادی. والحاصل ممالک ایرانیه دن آلدیغمز یرلرک جمله سنی استرداد ایتدی. (شهرزور) ی (کرجستان) ی چیکنه دی. برابرام کونی (مغان) صحرا سنده ترتیب ایتدیکی مجلس عمومیده بعدما ایران تختته (سلاله صفویه) دن کیمسه نک جلوسنه مساعده ایلدیه جکنی

۱۹۳ — فائده

معلومات متفرقه

قیافت — البسة شاهانه : (۱) سموره قابلی ، جواهر چاراستلی کراکه .
(۲) مرصع زره و جواهر چاراستلی درع پوستین و مجوهر تیرکش، مرصع شمشر .

سرپوش : یشیل شال دستار ، چفته سورغوج .

یینک حیوانی : مجوهر صاچاقلی .

قندیل و تنویرات — (نتایج الازهار) نام کتابده مناره لوده قندیل

و مذهب شیعه نك ترك ایديله جكنی مین جمله دن عهد و میثاق آلدی .
 بونی متعاقب شاهلغنی اعلان ایلدی (۱۱۴۸) . کنج علی پاشا ، برای
 مذاکره (تفلیس) ه کتیدی . صفویلر زماننده اولان حدود اوزرینه
 تجدید معاهده ایدلک ، سالک اولدینی مذهب (جعفری) دولت
 علیه طرفندن تصدیق اولنق یعنی سنی طانیلمق ، حرم شریفده
 درت مذهب ارکانی کبی بررکن تخصیص ، ایران حاجیلرینه امیرالحج
 تعیین اولنق ، اسیرلر بلابلر اعاده ایدلک شرطلرله عقد مصالحه یه
 مآذون ایلچیلر یوللادی . دولت ، مذهب جعفرینک بشنجی مذهب
 اوله رق قبولی بدعت اوله جنی حسیله رد ایده رک سائر شرطلری
 تعدیلاً قبول ایلدی . مع هذا اساس مصالحه صاغلام دکل ایدی .
 مذهب مسئله سی آچیقده قالمشیدی . فقط نادر شاه جهانگیرلک
 و بونک نتیجه سی اوله رق (هندوستان) ی ضبط ایتک خلیاسنی قورمش
 اولغله اردو کاهنی بزم حدوددن قالدیره رق هند حدودینه نقل ایلدی .

یا قیلق عادتک (مراد ناک) زمانه مصادف اولان (۹۸۵) تاریخنده
 ایماح ایدلکی محررر . سنه مرقومه ده (سنبل افندی) تنکیه سنه شیخ
 اولان (حسن) افندی بامنده بر ذاتک مولود النی کیجه سنی احیا ایتک
 معتادی ایش . او سنه دخی احیا ایتش و جامعته مباره سنه قندیل
 یاقدرمش . سلطان مراد ناک خبر آلتجه بکنمش و ممالک عثمانیه نک هر
 طرفنده بویه کیجه لرده قندیل یا قیلسنی اسر ایتش .

(اولیا چلبی) سیاحت نامه سنده دخی شویله بر قید وار :

« سلیمان خان قانونی عصرنده جامع لرده و مسجد لرده ، ترسانه کوز-
 لرنده ، دکانلرده و اولرک قبولری اوکنده کیجه وقتی برر قندیل ایقاد
 ایدلک قانون ایدی »

خیر سز لر و ارباب جنایات — کذا (اولیا چلبی) سیاحت نامه سنده کی
 مطالعه ایدلشد :

— ۲ —

روسیه — نېچه

روسلر ۱۱۳۴ سنه سنده (چرکس) و (نوغای) قبیله لرینی قسماً کندی تابیتنده طانیدیتی و براز سکره کوندردیکی مخطروده دخی بونلری (قازاق) کوستره رك اوزرلرنده حق حاکیتی اولدیتی بیلدیرمش ایدی .

(طوبال عثمان) باشانك شهادتی اوزرینه ایرانلیلر (کرکوک)ه قدر کیرنجه قریم خانی (قابلان کرای) . ایران اوزریته حرکت ایتسی امرایدلی . (قالغای) فتحکرای خان، تاتار، نوغای، قاپچاق وچرکس افرادندن مرکب بر اردو ایله یورییه رك انشای راهده (قاللوق) و(قبارطای) امراسنی تحت اطاعته آلدی . روسلر، بورالره (قوبان) Couban نهري طرفلرینك کندی مملکتلری اولدیتی بالادعا حتی (جرسلی)

(کرک یدی قلده و کرک قاسم پاشاده کی دباغخاهلردن برینه بر قانلی و یا خیرسز التجا ایتسه او مجرمی حاکمه تسلیم ایتزلر . اما او مجرمده اولنجه بهدک بونلرک ایچندن خلاص اوله ماز . بر خدمته تعین اولنلوق صنعتی اوکره نیر و حرامیلکدن مستغنی اولور .)

یوریش زمانلری — عسکر، یوریش صباحنك کیجه سنده غل ایدردی . او کیجه دلالر :

(علی الصباح یوریش وار . تیار و زمامت و سپاهلک ایسته یین کلسون . یدی قولدن یدی بیک سردن کیدی و صالچی ارلر یازلسون) طرزنده ندا ایدرلردی . حین محاربه ده ارکان و رؤسای عساکر مشورت ایدرلر و ختام مشورنده قانجه اوقتوردی . اکتریا ایشی هریده شهادتی اسیرلر یوکلده لرلردی . شهادت

طاغناك كچيد محلبده كي كوپري يي، تخريب ايتديلر. (قالغاي) اردوسيله طاغستاني طولاشمق اوزره ايكن كذرگاهنه برروس اردوسي چيقدى. روسلر منهزم اولديلر سده استانبولدن كوندريلن امر موجبنجه قالغاي دوندى. دولت، ايران محاربه سي وار ايكن روسلرله حربيه كيريشمكي ايسته ميوردى. حتى روسلر لهستانه ده عسكرا دخال ايتمشلردى كه يالكز بوماده اعلان حرب ايجون كافى ايدى. حتى فرانسه سفيري دولتك روسيه ونمجه يه بردن اعلان حرب ايتمسي انتاج ايدى جك تشويقاتده بولنيور، فرانسه، اسوچ ودولت عليه آره سنده براتفاق عقدندن دم اورسيور ايدى. ديكر طرفدن روسلر حدود عثمانيه نك (شروان) ده اولديغندن بمحله برابر سلطان احمد ثالث زماننده (طاغستان) اهالى اسلاميه سنك حمايه استدعاسنك رد ايدلديكى، روسيه ايله ايران آره سنده صلح دائمي اولوب بوجهتله كندى اراضيلردن عسكركچيرلسنه موافقت ايدى ميه. جگكړي، تانار خاننك (قوبان) ساحلنه قدر اينوب پادشاهك دخى

دفنلرنده بر يايليم تفنك و بر يايليم طوب آتيلدقدن صكره نمازلى قيلنق و بعده دفن ايدلك عادت ايدى.

قانون دعا — اثنای سفرده دشمن ولايتنه كيرلدهكه هر كون ايكندى نما - زندن صكره (كتخدا) بك چادرندن چيقار و، بر اسكله اوزرينه اوطورور، يكيچرى آفاسنك ايچ آغالري و آدملى و دائروده اولان اوجاق آغالرينك طائفه سي آياق اوزره ديزيلوب عظيم بر دائره تشكيل ايدرلردى. هر اوطه نك طائفه سي دخى چادرلى اوكننده و بتون اردوده بولنان عساكر ساثره دخى آياق اوزرنده طورورلردى. بو اتشاده اوجاغك يازمچيسى كتخدا بكك يانسه كلوب دعا ايدر و الله الله صداسيله اوج دفعه باغريشورلر، بعده پادشاهه، وزرايه، آغالره و جله عساكر اسلامه دعای ظفر و نصرت اوقونور، (هو) دنيلدكدن صكره هر كس برلى يرلرينه اوطورورلردى.

تدارکات حریبه ده بولندینی جهته کندیلرینک ده تاتارلره قارشی سوقیاده بولندقلرینی برر برر بیان ایتدکلی کبی (۱۱۴۸) ده (آزاق، اوزی) قلعه لرینه ده اوج قولدن هجوم ایلدیلر .

(۱۱۴۹—۱۷۳۶) ده روسیه اعلان حرب ایدلدی . برطرفدن دخی ایران مشکلاتی ایله اوغراشیلیوردی . یوقاریده یازدقلرمن مسئله نك طیش یوزیدر . ایچ یوزینه کلنجه :

روسلر ، تمام یکریمی بش سته دنبریدر (بروت) معاهده سنی یرتمق ایچون چالیشیورلردی . (وارشوا) ده یعنی لهستانده کندیلرله ، آوستریالیلرک امرینه تابع بریرنس اقعاده نه موفق اولدقدن صکره هرایکی حکومت آدملی ممالک عثمانیه یی تقسیم ایتکی قوردیلر . بویرنس متوفی قرال ایکنجی (اوکوست) ک اوغلی ایدی .

سلامق اجرا ایدیلان هر جمه کونی اوجاق آغالی عموماً کتخدا کلک اوینه کبروت سلاملارلر ، بده آغال کتخدا بکک اوکنه دوشوب یکیچری آغاسنک سراینه واریرل و صدراعظمک سراینه ده آدم کوندیرر . لردی . اذن اولورسه جمهور ، آغانک سرایندن قالقوب وزیر اعظمک سراینه کیدردی . وزیر بونلری آیاقدن قبول ایدر و سلامدن صکره طاغیلورلردی .

[قانوننامه ایوبی]

۱۹۴ — فائده

۱۲ نجی عصرده روسیه ایله مناسبتمز

هر نه زمان دولت علیه آلمانیا ایمپراطوریه (نمجه لیلرله) محارب اولسه . روسیه لونک استفاده به قالدشمه سی پولتیقه سی اقتضاسندن اولمغه سلطان محمود اول زماننده آچیلان نمجه سفرنده دخی روسیه لو، آوستریا ایمپراطورینه اعانه ضمننده

لهستانده اجرا ایدیان انتخابات ملیه ده ایسه (لزچنسکی Leszczynski نامنده برینک حکومتی تحقق ایتشیدی .

درسعادته بولنان نیچه قبو کتخداسی (طلان Talman) روسلرک (وارشوا) یه کیرمه لری (لزچنسکی) لهنده اولان فرانسر نفوذینی قیرمق مقصدینه مبنی اولدیغنی بیلدیردی ایسه ده (لزچنسکی) نک مصاحتکذاری دخی کیفیتی موضعاً افاده ایله نیچه باب عالی (لهستانک تمامیت ملکیه سی و استقلالی) نامنه روسیه باش وکیل (غولوفکین Golowkin) ه شدیدالمال برپروستو کوندردی .

روسلر قره دکزه اینک ایستورلردی . بوطلب آنلره (دلی پترو) دن قالمش برآرزو ایدی . اوائلرده درسعادت سفیری اولان (ویش نیاقوف Vichniakof) : « ترکلر ، روس عسکری حدوده یاقلاشیر یاقلاشماز باختلال داخلی ظهور ایده جکندن قورقیورلر ، استانبول روملری پاره دن ماعدا نه دین طانیر ، نه ده قانون ، بر طاقم ناموسمز

دولت علیه یه اعلان حرب ایدوب (۱۱۵۲) سنه سننده عقد اولنان معاهده موجبجه (آزاق) قلمه سی روسیه لویه ترک و فراغ ایدلشد . روسیه دولتی ایسه آزاق قلمه سنه مالک اولدیغنی کچی کندوسی ایچون قره دکزه اینک و (قوبان) نه ری بویه طوغری حرکت ایله ممالک قفقاسیه یه تعرض اینک یولاری آچلمش اولدیفندن دولت علیه محافظه حدود ایچون بحرأ (یکی قلمه) یی و برأ (آجو) و تمرک (طریق) قلمه لیخی ایشا و اعمار ایله مشدر . چونکه (قوبان) نه ری ایکی شعبه یه بولنرک و هر شعبه سی تشعب ایده رک بری (قزل طاش) لیمانه ودیکری (آزاق) دکزیه منصب اوله رق احداث و تشکیل ایتدیک (طمان) و (منتنا) جزیره لرنده و (قوبان) بوینده قریمه تابع تامارل ایله روسیه یه مخالف اولان بر جنس قازاقل ساکن اولورلردی . و طمان آطه سی که (آطه شاهی) دخی دینور ، منتهای جانب شرقیسنده (طریق) قلمه سی واقع اولوب قتله کرک (قزل طاش) قلمه سی و کرک بو (طریق) قلمه سی قبائل چرکس و آبازه اشقیاسنک

چاقینلردر . ترکلردن زیاده بزدن نفرت ایدیورلر . فقط ولایاتده
بولتان روملر ، باخصوص بلغارلر ، اولاحلر ، بغدادلیلر وسائر ذات
حشمت مابلری ایچون فدای جانهماده درلر . سزی مستخلص طانیورلر .
شیمدی ایسه بوقانونسز عرقك (ترکلرك) دکل برونلرینی قیرمق ،
کوکلرندن محو ایتک ایچون اک مناسب زماندر ، دیه یازمش ایدی .
آوستریایه کلنجه : (ایتالیا) محاربه لرنده مغلوب اولدیسه ده (پروسیا)
طرفندن قیصیلدینی جهتله (پوسنه وهرسك) اوزرینه طوغری تلافی*
مافاته حاضر لانیوردی .

روسلر ، یوقاریده یازلدینی وجهله تاتارلرك (قوبان) صوبی طرفلرینه
کیتملرینی وسیله انخاذا ایتدیلر . بوطمه یوللادقلری اردو ، مشهور
جنرال (مونیک Münnich) ك قومانداسنده کی بیسوك اردونك
پیشداری ایدی .

دفع مضرتلری ضمننده با اولنش ایسه ده بر منوال سابق روسیه لو آزاق
قلعه سنی ضبط ایلدکده طمرق قلعه سی آکا مقابل اوله رق روسیه لویه بر سد
حائل انخاذا اولدقدن بشقه طمانك اوته طرفنده قوبانك آزاق دکرینه منصب
اولدینی محله سالف الذکر (منتنا) جزیره سنده دخی طرف دولت علیه دن
روسیه یه قارشو (آجو) قلعه سی یاپیلمشیدی . سرودرکه (بیوک پترو) آزاق
قلعه سنی ضبط ایله (طیفان) قلعه سنی بنا ایتدکن صکره (آجو) قلعه سنك
بنا اولندیغنی کورنجه طیفان قلعه سنك بناسیله اوغراشمقدن ایسه آجو قلعه سنك
یرینی ضبط ایدوب اوراده بر قلعه بنا ایتدیکنه نادم اولشدر . زیرا اورادن
نهر (قوبان) ایله (قزل طاش) لیانه و آندن دخی (یکی قلعه) بوغازینه اوغرا-
مقسزین قره دکره چیقلق قابل اولقله اوراسی ضبط اولندیغنی حالد کندیسنك
اصل مراهی — که قره دکرده کی ایشلتک خصوصی ایدی — هم بوسرامنه
برکسیرمه یول اولور ، همده بو طریقله قزل طاش لیانه آباق باصهرق طمانی
دخی سهولتله ضبط ایده بیلور ایدی .

[تاریخ جودت]

دقت ایدیلیرسه پک اعلی آکلاشیلیرکه روسلر ایلک حمله لرینی (آزاق) قلمه سنه حواله ایتدیلر . بوحله (بروت) ده کی رذیله هزیتی قالدیرمق ایچون ایدی .

(۱۱۴۹-۱۷۳۶) ده جنرال (لاسی Lascy) آزاق اوکنده بردنبره ظهور ایتدی . روسیه اعلان حرب ایتمه دن آزاقی ضبط ایدمه رک قریه استیلا ، قریم خانلرینک پای تخی اولان (باغچه سرایی) تخریب واورالرده کی سرایلری احراق ، اورته لئی یغما ایدوب چکیلدی . بزمکیلر خواب غفلتده ایدیلر . علیهمزه قورولش و بردنبره میدان چیقمش اولان بوحیله متفقانه بی نه سرزمش ، نه خبر آلمش ، نه ده برتدبیره طاورانه بیلمش ایدیلر . بووقه لری خبر آلیر آلامز برنجی دفعه اوله رق کیفیتی (ملل نصارا) یه یعنی اوروپا حکومتلرینه بیلدیردیلر . صدراعظم (السید محمد) پاشا آوستریا ایمپراطورینه ، فرانسه

۱۹۶ - فائده

افلاق - بغداد

فئارلیلر

۹۲۳ سنه هجریده (بغدان) فوت اولدقده برینه ازغلی (استغان) وریوده اولدی . (۹۲۷) سنه سی مایسینک اواخرنده افلاقه کیرمش اولان عساکر عثمانیه تک مظفرتلرینی و اوروپا حکمدارلرندن بالاتفاق معاونه کلکی مقاوله ایتمش اولانلرک تمویق و بطا ئلرینی بالمشاهده مجدداً عرض تبعیت ایلدیکنه مکافاة طرف پادشاهیدن کندیسنه « بیاض کچه دن بیاض توپلو یکیکچری اوسته سی قوقه سی » الباس اولندی . افلاق بکری « سیاه توپلو قوقه » ایله ملول و محزون و حق تقدملرینی غائب ایدمه رک « بغدان » بکرندن دون قالدیلر . بناءً علیه بو آنه قدر « بغدان » بکری مواقع رسمیه ده افلاق بکرینه تقدم ایده کلشدر .

قرالی اون بشنجی (لوئی) نك وکیلی قاردینال (فلوری) به ، انكلتره قرائه ، هولاندايه ، ونديك جمهوریتنه مکتوبلر یازهرق بیان احوال ایلدی . انكلتره وفلمنك ایلچیلری توسط ایتمك اوزره صدر اعظم نزدنده نشبئاتده بولندیلر ایسه ده موفق اوله مادیلر .

آوستریا ایمراطوری در حال توسط ایده جکنی بیلدیردی . فقط بوتوسطی روسیه ایله اوپوشدینی پلانی ده ا زیاده توسیع ایتمك مقصدینه مبنی ایدی . باب عالی به آغیر شرائط تکلیف ایده رك قبول ایدلمدیکی تقدیرده هرایکیسنك ده برلکده حرکت ایده جکلری تهدیدیه ایشه کیریشمك تصورنده ایدی . فرانسزلر ، آوستریا لیره نصیحت وریبورلر ، روسیه نك بیومه سنه خدمت ایتمه مننی توصیه ایلورلردی . فقط آوستریا ایمراطوری ، روسیه چاریچیه سی (آنا) ایله اوپوشمش ایدی .

صدر اعظم ده فرانسزلرک نصیحتی دیکله مدی . اولجه آوستریانك

الحاصل «افلاق» و یوده لری کاه عرض تبعیت و کاه عصیان ه جسارت ایده کلوب نهایت « قانتا کوزن » فاملیاسندن مشهور « شرمان ووده » «ویانه» نك ایکنجی محاصره سنده نجه لو واهلو ایله بالخابره اردوی مایوبک رجعتی وقوعنده «بوسنه» و «صربستان» و «بلغارستان» الکالینک انضامیه «طونه» نك قارشی یقاسنی بستیون نجه لویه و «پروت» صوبندن «قریم» ه قدر اهلو یه آلپورهرک کندوسی ده «قسطنطینی» ده قیصر اولقی خلیارینی قورهش و خلقی « برانقو وانو بسارابه» دینکله معروف «قسطنطی براد» دخی آلمانیا ایمراطورینه (چه) بر تبعیت رسمیه اظهار ایده رك کندی نامنه سکه ضرب ایتدیروب ملوکه مخصوص اولان مهترخانه طاقی و تونج کبی شیلر ترتیبیه بتون بتون استقلال طاسلامش وکذلک بفداند ه یوده بولان (فاتخیر خان) نسلندن «دیمتری» روسیه ایمرا-ظوری «پترو» نك مجلوبی اوله رق آنکله عقد معاهده و مملکتی آنک حایه سنه ادخال اغتش و نهایت (۱۱۲۵) سنه هجریه سنده روسیه عساکریله برابر ایالتندن

در سعادت قبول کتخداسی ایکن شو آره سفیر مرخص تعیین ایدیلن (طلان) ه قاندی .

السید محمد پاشا براردو ایله (طونه) اوزرینه یوریدی . فرانسزلر حین حاجتده عثمانیلره یاردیم ایتمک اوزره آلا رغه ده طور دیلر . چونکه فرانسه نك شر قده بك چوق منافع تجاریه سی اولدینی کبی قایتولاسیونلرله ده تحکیم ایدلش ایدی . باخصوص فرانسزلر اوزمانه قدر ترکلرک اورته ده حصوله کتیر دکلری موازنتک ، خرستیانا ق منافعنه موافق اولدیغنه قناعت ایتمشلردی . بونک ایچون ایدی که تمامیت ملکیه مزك شدتلی طرفداری اولدیلر . روسلرک بحر سیاهده سفائن انشاسنه ، ایشلمه لرینه رضا کوسترمه مکه قرار ویردیلر ، روسلر قره دکزده بویله بر امتیازه مالک اوله جق اولورلر سه بالاخره آق دکزه قدر آشورق فرانسه تجارتنه کلی ضرر ویره جکنی کوردیلر . فی الواقع چاریجه (آنا) ساده (آزاق) قلعه نی آملقه اکثفا ایتیوب قره دکزده سفائن حربیه بولندیر مسنی ده طلب ایدیوردی .

چیقوب فرار ایتمک مجبور اولمش و آرتق یرلی « بویار » لربه امنیت و اعتماد قلامش اولدیغندن درسمادته « سلطان احمد » وقعه سی بر طرف اولدقدن صکره نمچه لو ایله یکیدن سفر قبولی کشاد اولتی اوزره ایکن (۱۱۴۸) سه سی خلالده دیوان هایون ترجمانی « نیقولا کی ماوروقورداتو » افلاق و ووده سی نصب اولنه رق و ووده لقی بو اسلوب ایله یرلی بویارلرندن فناریلره یعنی استابولده بولنان روم ملتی متحیزانه و تخصیص دیوان هایون ترجمانی خدمتنده بولنان طاقه انتقال ایشدر .

و ووده لک فناریلردن اولسی دولت علیه جه توسیع حقوق حکومت دیمک کبی کورنمش ایسه ده روسیه لولر بوصورتدن دها زیاده استفاده ایتمشلردر . زیرا بو ائنا ده (یکچیرلرک انقیادسزلنی حسیله نظام امور دولت مختل اوله رق وکلا ورجال دولت علیه تیز تیز عزل و تبدیل اوله کله کلرندن) و یکیدن

فرانسز ۱۱۴۹ ده عن اصل مجاری اولوب خدمتلرنده بولنان
 (بارون دو طوت Totte) ی (دوبریجه) ده کی باباطاغ اردوگاهنه
 یوللادیلر. صدر اعظم تاریخلر مژكده متفقاً بیان ایتدکلی کی
 «سلحدارلقدن دفعهٔ سدارتله چیقمش عجمی و احوال دولتن
 بی خبر» اولوب امور و مصالح کاملاً کتخداسی (عثمان خالصا) افندینک
 النده ایدی. اطرافنی آوستریا ایمپراطورینک آدملی، حیللری
 آلمش اولدینی جهته آوستریانک بی طرف اولدیغه قاشمش، آنک
 وساطتیه شایان قبول تکلیفات ایله صلح ایده جکته اینامش ایدی.
 کتخداده عین فکرده ایدی. حتی (اوزی، بندر، ودین) طرفلرنده
 بولنان قوماندانلر طرفندن مهمات حربیه طلب ایدلکجه، روسلرک
 هجومه ونمچه لیلرک تدارکاته باشلادقلری بیلدیرلدکجه :
 — قریباً مصالحه اوله جقدر. مال میری بی تلف ایتک نه روا؟
 دیه جواب وریورلردی.

سرکاره کلنلر (جر منفه ضامننده و ووده لرك تبديلرينه ايتدار ايتدکلرندن)
 آنلر دخی (درسمعاده صرف ایتمش اولدقلری مبالغی درحال اهالی صیرتندن
 چیقارمق ایچون مظالم و تعذباته تصدی ایدوب) دولت علیه ایسه ظلم و تعذیلرینه
 واقف اولدینی آنده تأدیبلرنده تجویز تردد بیورمدینی جهته و ووده لرك کیمسی
 برسنه سورمکسزین عزل و تبدیل و کیمسی انواع عقوبته تأدیپ و تنکیل اولنه
 کلدکلرینه مینی اول امرده کندیلرینه بر ملجأ تدارک ایتک و کندی ملتزلندن
 استانبولده اولان خصما و رقبالی علیه کسب قوت ایتک اوزره کوندن کونه
 اول طرفده توسع ایتکده اولان (روسیه) نفوذندن استفاده ضامننده روسیه لویه
 بعضی خدمات خفیه عرض ایدرلردی !

مملکتین اهالیسی ایسه فناریلره بیکانه و ملاترم نظر ایله باقوب مظالم
 واقعلرندن دائماً شکایت ایده کلدکلرندن بشقه بو عصرلرده (مملکتینه کیدوب
 کلن مأمورین و عساکر دولت علیه دخی کندیلرینه زیاده جور و اذا ایلدکلرندن)

(طالمان) جووردیکی انتریقہ لرلہ و روسلرک هجوم ایتیمہ جککیرینہ ناموسی اوزرینہ یمن ایدرک اردوی عثمانیک (طونہ) یی کچمہ مسنہ موفق اولدی . حتی عثمانلی مرخصلرینی برابر آلہرق قونفرہ محلی اولق اوزرہ تعین ایدیلن لهستانده کائن (نیمیروو Niemirow) ۰ کیتدی . حیلہ لری میدانہ چیقنجه کندیسنه سؤ قصد ایدیلہ جککندن قورقوردی .

صدراعظم (ایساقچی) ده قونفرہ مذاکراتی بکلیوب طوررکن آوستریا عسکری مفرزہ لرینک تابعیت دولت علیه ده بولنان (اولاح) ده ظهور ایتدکلرینی ، بوراسنی ممالک مفتوحه دن عدایده رک ویرکو طوپلامقده اولدقلرینی خبر آلدی . (نیمیروو) ده اجرا ایدیلن مذاکراتده آوستریا اظهار ایتدیکی صفت توسطی ترک ایدہ رک عاداتا مطالباته باشلادی . روسلر : بحر سیاهده سفائنک سربستی آمدشدی ایله برابر (قفقاس) اتکارندن اعتباراً (طونہ) آغز لرینہ قدر امتداد ایدن سواحلی ، بغداد و اولاحک استقلاللی ایستیور ، نیچه لیلرده

اهالی مرقوه بتون بتون بزار و مایوس اولهرق روسیه طرفه میل ایله آنی کندیلرینہ حامی اتحاد ایتشلر ایدی . و الحاصل وویوده لقلرک فارلیله انتقالی (مملکتک خرابیتنه نادی و اهایسنک تنفریله نهایت دشمن قوجاغنه دوشمه لرینہ) مؤدی اولدی .

۱۱۸۲ سنه سی سفرنده (خوتین قلعه سی) روسیه یدینه کرفتار اولنجه مملکتین اهایسی حال فقر و فاقه و محضرتلرندن اشتکا ضمننده روسیه ایمپرا - طور یچه سی (قترینه یه) عرض و محضرتلر تقدیم ایتشلردر . فی الواقع اول اواده فارلی بکلرک ظلم و تعدیسیله فقرا و عجزه ک حالی یمان اولوب افلاق ایالتک سنوی وارداتی یکریمی ایکی یوکه و بغداد ایالتک کی اون درت یوکه بالغ اولمشیکن اکثر مبالغه نه صورته صرف اولندی فی زبرده کی دفتر مصارفادن مستبان اولور .

بدل توسط اوله رق (ایزورنیک) ، (بهک) ، (یکی بازار) ی طلب
ایدیورلردی که بواج موقعه (بوسنه) کندی مراقبه سی وامری تحت
کیرمش اوله جقدی. عثمانی مرخصلری بوتکلیفات شدید قارشیسند
منتحیر قالدیلر . متعاقباً آوستریا ایمپراطوری اعلان حرب ایده رک
(پاساروفچه) معاهده سندبری شمال طرفلری کندیسنه ملحق بولنان
صربیه دن ایلر یلدی. بلغارستانک شمال طرفلرینه طوغری یاییلوردی.
حتی (نیش) ه کیردی . روسلر :

یوقاریده یازلدینی وجهله قریمه تخریباتده برایش یاپه میور ،
بالعکس قحطدن طولانی کری چکیلیورلردی .

بوهجوم متی سلطان محمودی ایقاظایتدی. اول امرده صدراعظم
(السید محمد) پاشایی عزل و کتخداسی (عثمان خالصا) افندی بی
اعدام ایلدی . (بندر) سرعسکری (محسن زاده عبدالله) پاشا مقام
صدارته کجدی. روسلر ، (آزا ، اوزی ، قیل برون) قلعه لرینی

فنارلی بکزر زماننده ایالت بغدادک دفتر مصارفانی

غروش	
۵۰۰,۰۰۰	جزیه
۶۰,۰۰۰	بایرام هدیه سی
۲۵۰,۰۰۰	درسمادته هدایای خفیه (!)
۱۴,۰۰۰	مقام صدارته تقدمه
۹,۲۰۰	قریم خانک مأمور مقیمه
۱۶,۰۰۰	خوتین قلعه سی مستحفظلری تمینانه
۴۵,۰۰۰	قریم خانک
۱۲۰,۰۰۰	ایالت جوارینه مأموریتله کلن پاشا له
۶۵,۰۰۰	بکک درسمادته کیدوب کلن آدملرینه

آلمشردی . (کفه) به استانبولدن عسکر کوندردی . بوسنه والیسی صدر اسبق (حکیم زاده علی پاشا) ده نیمچه لیلرک بیوک براردوسنی بوزدینی کبی (ودین) طرفه کلن برقولی ده و دین سرعسکری (عوض محمد پاشا) تپه لدی . روم ایلی والیسی تعین ایدیلن کوپرلی زاده (احمد پاشا) ده (نیش) ی نیمچه لیلرک اللرندن آلدی .

قیشک حولی اوزرینه اردو استانبوله عودت ابتدی . حربک ایکنجی سنه سی ختامه ایرمشیدی . (یکن محمد پاشا) صدراعظم اولدی . اردو غیر منتظم ایدیه ده عسکر چوق ایدی . هر طرفدن کولکلیلر کلیوردی .

دولتک اک زیاده نظر دقتنه آوستریالیر چاریوردی . ایلک بهارده بنه محاربه به باشلانیدی (۱۱۵۰) . فقط ایمپراطور (یدنجی شارل) ک قوماندانلری (والیس Valbis)، (اسکندروف)، (نای برغ Neipperg) یکدیکرینه رقیب کیلمش ایدیلر . بوسنه ، صریه ، شمالی بلغارستان محاربه میدانلری ایدی . روسیه لیلرده (قریم) و (بندر) طرفلرینه

غروش	
۴,۵۰۰	(پاش) ده بولنان اسلام عسکرینه عیدیه
۲,۰۰۰	خسته خاه لرینه
۱۲,۰۰۰	بکه آمده
۷۰,۰۰۰	درسعاده وسائر محللره ایشله بن تاتارلره
۱,۰۰۰	بکک ترکجه وروججه کاتبلرک قرطاسیه مصارفی
۳۶,۰۰۰	سرایک تعمیرات ومفروشانه
۴,۰۰۰	سرای خدمه منک البسه سنه
۴۰,۰۰۰	مصارفات مطابخ وسائر
۳۰,۰۰۰	سرای خلقنه پاسقالیا بخششی
۳۰,۰۰۰	پایاسلره وکلیسا مصارفه

ایکی اردو سوق ابتدیلر. اول امرده (اور Precope) قلعہ سنی ضبط
ابتدیلا رسده قریم خانی (منکلی) کرای (کفہ) سرعسکری (محمد) پاشا
ایله متفقاً حرکت ایدرک روسیہ نیک براردوسنی بوزدیلر. روس جنراللری
(لاسی) و (مونیک) ده موفق اوله میورلردی. مملکت صیجاق اولمغه
روسلر ایلریله میورلردی. جنرال (مونیک) بوراده دنیاده بر
مثلی کورولمہ بن بروحشتی کندی عسکرلری حقنده روا کورمشدر:
خسته اولنی منع ابتدی! کیم خسته اولورسه دیری دیری
کومه جکنی اعلان ایلدی. حتی اردو کاھک جبهه سنے بر چوقور
قازد بره رق یوریمکدن اظهار عجز ایدن اوج نفری ایچنه آندی.
الهایت تاتارلرک هجوملریله بزار قاله رق اردوسنی (اوقرانیا) ایالتی
داخلنه چکدی. (بندر) سرعسکری (نعمان پاشا) دخی دشمنی (طورله)
نهرینک اوتہ طرفنه پوسکورتدی. بوجهته روسلر اولجه ضبط
ایتدکری (اوزی) و (قیل برون) قلعہ لرینی تخلیه ابتدیلر.

غروش	
۳۲,۰۰۰	کک خدمتنده بولنان سکاں عسکرینک مصارفنه
۲۰,۰۰۰	آرناوود تفککچیلرینک مصارفی
۱۵,۰۰۰	مہترخانہ
۳۸,۰۰۰	کک قاریسنہ یشماق بها و مصارف ساڑہ سی
۱,۴۱۳,۸۰۰	

اول تاریمده جاری اولان غروش شیمدیکی صاغ آچہ حسابیله (اون بر)
غروشه بالغ اولدیفندن بوکونکی کونده مبلغ مذکور (اون بش ملیون بش یوز
اللی بریک سکریوز) غروش دیمک اولوب خیلی بارکران اولدیہی مستقی
بیاندر. افلاک حالی دخی بوکا قیاس ایله معلوم اولور.

[تاریخ جودت]

دیگر طرفدن (ودین) سرعسکری (عوض محمد) پاشا طونه‌ک قارشى طرفه کچرک (مهاده) و (خرشوا) طرفلرنده کی نجه اردولرینی منهزم ایتدیکی کبی (آله) قلعه‌سنی دخی محاصره ایدرک فتح ایلدی. فقط (اوجاقوف) ده عسکرمن روسلر طرفدن بیوک بر مغلوبته کرفتار اولدی. فرانسلرده پارلاق غلبه‌لرمن اوزرینه ذاتاً مضرلری اولان توسط تکلیفی بتون بتون میدانه چیقاردیلر ایسه‌ده صدر اعظم (یکن محمد پاشا) غیور وجسور بر ذات اولدیغندن فرانسه سفیرینی آووده‌رق (بلغراد) قلعه‌سنک فتحی لوازمی اکاله باشلادی. فقط (۱۱۵۱) ده بردنبره عزل ایدیلرک و دین سرعسکری (عوض محمد پاشا) صدر اعظم اولدی. مع‌هذا صدر سابقک پلانی دکیشدیرلیدی. اردو استانبولدن چیقه‌رق (ادرنه) ده صدر لاحقه تسلیم اولندی.

روسلرده شالده اوینانان روللردن قورقغه باشلادیلر: جنرال

۱۹۷ — فائده

یکچیری معیناتی — قزغان شریف

قصاب باشلیق — سکیردیم وقعه‌سی

یکچیریلر ات، اتمک، بولفور و ساده یاغ ایله جمه کیجه‌لری برنج و بریلوردی. بو تمیناندن ضابطانه و نفراته نه قدر مقدار تصادف ایتدیکی ایجه معلوم دکل ایسه‌ده مشهور محلی مؤرخ (مارسیغلی) — که اسیر اوله‌رق اردوی هاپون رفاقتنده بولنمشر — اون برنجی عصر هجریده هر نفره کونده یوز درهم اتمک، آتمش درهم ات، الیشر درهم بولفور و ساده یاغ و جمه کیجه‌لری بولفور یرینه الی درهم برنج و بریلوب اوکیجه (حلوا) دخی توزیع

(مونیک) بساریا اوزرندن کچرک اولاج و بدهانه داخل اولق ایسته دیکی حالد اسوج حکومتی ایله فرانسه آره سنده وقوعه کلن قurb، فرانسزلرک (بحر بالطیق)ه دوناما یوللاملری روسلری دوشو- ندیریوردی. حتی (اون ایکنجی شارل) ک ممالک عثمانیه مدت اقامتی اناسنده کی حساباتی کورمک اوزره در سعادته کلن Sinclair (سنکلر) نامنده کی اسوجلی برضابطی، یاننده مکتوبات محرمانه وار ظنی ایله (ساقسونیا) داخلنده (نام بورغ Nambourg) ده روسلر قتل ایتدیلر. اسوج حکومتی دولته بر قطعه قالیون، اوتوز بیک حربیه و تفنک یوللادی ایسه ده قالیون یولده غرق اولدی. یرینه دیکر بر قالیون ایله اون بر بیک حربیه و تفنک و بر مقدار اشیا تسلیم اولندی. باقی اون طقوز بیک حربیه و تفنکک دخی تعمیری تعهد اولندی. (سنکلر) ک قتلی بتون اور و باده سؤ تأثیر حاصل ایتدی. چار بچه، قاتلی سبیر یایه یوللادی ایسه ده (استقهولم) ده بولنان روس سفارتخانه سی کاتبلرندن برینک

ایدل بیکنی یازیور. دیکر مورخ (حاصر) ک روایتنه نظر ا تعینات او قدر بول ایش که بوندن لوازم رئیسک حصه سته خبلی تتمع اصابت ایلر ایش. (هزارفن) تاریخنک ویردیکي معلوماته کوره محمد خان ناک درونده مع ضابطان الی ایکی بیک بو قدر یکیکچری موجود اولوب بونلرک سنوی لم تعینات بهاسی (۱۷۰،۳۰۴) طوز و ساژ طبخیه بهاسی (۱،۲۰۳،۰۰۰) و آتک ایله اون بهاسی (۱۵،۰۰۰،۰۰۰) آتجه اولدیفتندن او زمان فیثاتلرینک اوجوزلنی ایله شو آتجه لر نظر اعتباره آلنیرسه تعیناتک پک مکمل اولدبغی آ کلاشیلیر.

شو معاوماتی ویرن (تاریخ عسکری) دیپورکه :

(تعینات و ارزاق شیمدیک کی قونطور اتوایله اصناف و تجارتدن آلتمازدی. روم ایلیمه بولنان اغنامک « عدد اغنام رسی » نامیله سنه ده اونده بری آلنیردی. بوندن ایکی اوج یوز بیک قویون عیناً آیریلوب ماعداسی ایچون

مقتول (سنقری): (سنی کوزل بر قیز سویور، رسمکی ایستیور) دبه آلدانه رق فوطوغرافیسنی آلدینی، روس قاتلرینک ده بوفوطوغرافی ایله (سنقری) ی تشخیص ایدوب اولدوردکری میدانه چیقدی . اسوچلیلرده تدارکاته باشلادیلر . روسلر ، آوستریالیلر بودفعه فرانسزلرک توسطنه دوشدیلر .

روسلرک تعرضلرندن بری (له) جمهوریتی ایله دوام ایدن مناسبتمز (قارلوفچه) معاهده سی احکامنی محافظه دن عبارت ایدی . حتی اتفاق و علی العجله عسکر طویلامق ایچون اوج بیک کیسه اقراض ایدلسی بیه تکلیف ایدلشدر .

بوانشاده فرانسه سفیری (ویلنوو Villeneuve) ده تکلیف توسط ایتدی . درسعادتدن آلا ی والا ایله چیقهرق اردویه کیتدی . عوض محمد پاشا ، یکن محمد پاشادن زیاده مائل صلح کورینوردی . (بلغراد) یکر می سنه دن بری آوستریالیلرک اللرنده ایدی . آلمان

پاره استیفا اولنوردی . بو قویونلر طاقم طاقم سوق اولنهرق بونکله میری تمیناتی اداره ایدیلر و حتی فضل سی استانبول - لهنک احتیاجی تخفیف مقصدیه قصابلره صاتیلیردی .

(روم ایلیدن باشقه افلاق و بغداد حصه سنه دخی مقدار معلوم قویون ترتیب اولدوبغی کبی آاطولیده کی بعض شیرتلردن ده سنوی یوز بیک قدر قره مان قویونی جلب اولوردی . بو قویونلر (ایوب) جهتلرنده بر زمانلر صایه (سایه ؟) اوجاغی تسمیه اولنوب صکره لری سرای ایچون قربانلق قویون بسله مکدن باشقه وظیفه سی قالامش اولان صاییحی اوجاغنه کتیریلوب اوجهلرده کی سرعالده اولادیلر و سلخخانه لره بورالردن سوق اولنوردی .

(قصابلره نظارت ایتک اوزره «قصاب باشلیق» نامیه بر مأموریت رسمیه وار ایدی . استانبولده صرف اولنان اتلر کدکلی قصاب دکانلرنده صاتیلیر و «یدی قله» ساخخانه لرنده کسیلوب علی السحر بارکیرلره قصاب دکانلرینه

مهندسلری بوقلمه بی ایجه تحکیم ایتیشلر واوروپاده اک برنجی بر موقع مستحکم حاله قویمشلردی . اردوی همیون (بلغراد) . تقریبند سکسان بیک کشیک بر آوستریا اردوسنک استحکام ایچنده بولندی خبر آلدی . بزم تاریخلرک بیاننه کوره (۱۱۵۲) ده اردو بلغراد بش ساعت قاله آوستریا اردوسيله مصادمه ایدهرک جنرال (والیس) یاره لیمش وایکی کون امتداد ایدن محاربه دن صکره آوستریالیر طیش استحکاماتی ترک ایله فرار ایتیشلردر . عثمانی اردوسی (پازارجق) صحراسندن صکره (بلغراد)ک محاصره سنه اعتا ایدهرک تضیقده دوام ایلدیکی صیره ده فرانسه ایلچیسیده (نیش) دن کله رک وظیفه سنی ایفایه باشلادی . آوستریالیر ذاتاً قورقیورلردی . حتی روسیه دن خارج اوله رق عقد مصالحه یه روی رضا کوستردیلر . جنرال (نای برغ) اردوگاهه کله رک (صربییه) ایله (کوچک اولاحیا) بی ، (ایرشووا) بی حکومتی نامنه ویرمکی تکلیف ایتدی . حتی استحکاماتی بیقلمق

توزیع اولنه رق نرخدن زیاده یه ساتیلداسنه دقت ایدیلیر ایدی . یدی قله دن ماعدا «ایوب» ، «اسکدار» و «اورته کوی» ایله خارج سورده ودها سائر مواقعه سلخانه لر موجود اولوب جمله سی قصاب باشینک تحت نظارتنده ایدی . جمه کونلری سلاملق آلاینک ممری اولان محله ره تصادف ایدن قصاب دکاتلری اوکنه پادشاهه کوسترمک ایچون اوزرلری ورقلی قویون کووده لری آصیلوب ذات شاهانه کچدکن صکره قالدیرله رق یرینه بر قاج پارچه ات آصیلیدی (۹)

(بکیچریلره ویریلن لحم علی الخصوص یدی قله سلخانه سی حیواناتی اتلری ایدی . اسکی و بی اوطه لرده بولنان طائفه بکتاشیه نک یومی معیناتی ایچون قاج اوقه لازم ایسه بهر صباح سلخانه لر دن حیوانلره یوکلهدیلوب قطارک اوکنده و آرقه سنده بر قاج نفر بکیچری اولدینی حاله بر هنکامه ایله قیشلره کتیریلیدی . بو ات کلیرکن چارشو و بازارلرده بولنرک اوکندن و یا آرالندن

شرطیله (بلفراد) ی دخی اعاده یه راضی اولدی . فقط صدر اعظم (بلفراد) ک حال اصلبسیله تسلیمی تکلیف واصرار ابتدی . الکصره (بلفراد) ، (صربییه) و بزجه (چاسار افلاقی) دیه مشهور اولان کوچک اولاحیائی ، (ایرشووا) یی ترک و تسلیم ایتمک شرطیله مصالحه اجرا ایدلدی (۱۱۵۲-۱۷۳۹) .

(پاساروویچه) معاهده سنده آوستریانک صربییه دن ، برسنه دن ، غربی اولاحدن آلمش اولدیغی اراضی کاملاً دولت عثمانیه یه انتقال ابتدی . (طونه) و (صاوا) نهرلیله (طمشوار) ایالتی طاغری ایکی حکومت آره سنده حدود اتخاذ ایدلدی .

لکن روسلر ، یتش سکسان بیک کشیک براردو ایله (روت) نهریغی آشدی ، جنرال (مونیخ) ، (بندر) سرعسکرینک مدافعاتی زورلیوردی . (استاووچانا) دینلن موقعده (اوزی) والیسی (کنج علی) پاشا یاکلش حرکت ایدره ک بوستانجی نفراتی تحت محاصره

کچمک قطعاً ممنوع اولدیغی جهته خلق ایکی طرفه قاجیشورلردی . حتی (جودت پاشا) تاریخنده شو وجهله محدودرکه :

(یدی قلدن برمعتاد سکیرده رک بارکیرل ایله ات میداننه لم کتیرن (سکریم اوسته سی) (حکیم اوغلی) سمتنه کلده بر پیرنا توان بالتصادف ایلریدن ظهور و بلاشعور ، حیوانلرک اوکندن سرورایتمکله معاذالله اوغوری کسک دیه اول اوغورسز بو ییچاره اختیارک اوزرینه هجوم وحواله تازیانه ضرب وشتوم ایتدیکنه قناعت ایتموب آباغی آلتنه آله رق باشنه تمکه ایله اورمقده اولدیغی حالدله ییچاره اختیار دخی : مسلمان یوقی ؟ دیه فریاد و فغان ایله اوراده ساکن اولان حکیم اوغلی علی پاشا حفیدی و سعدا لله بک امای و حاجی صالح نام چوقداری و حکیم اوغلی علی پاشا جامی امای : (بو آدم بیلنلک ایله کچش ، آرتق یتر ، واز کچیکز) دیهرک رجا صورتیله ییچاره یی تخلیس ایتمک ایسته مشرل ایسه ده اوسته ایله رفقاسی آنلری دخی شتوم غلیظه ایله

براقدرمغه سبب اولدی . کندیسیده فرار ایتدی . بوخبر ، اردوی رجته مجبور ایدرک روسلر (خوتین) قلعه سنه کیردی که بوقلعه ، (بغدان)ک آناختاری ایدی . رومانیا لیلر ، جزالی «مستخلص» نامیه قارشیلادیلر . (باش) شهرینک قوسنی آجیدیلر . روسلرک پشدارلری طونه یالیرنده کوروندیلر .

نمچه ایمراطوری (یدنچی شارل) بوخبری آنجه عقد ایتدیکی معاهده دن طولای نادم اولدی . حتی دونک فکرنده بیله بولندی . صلاحیتی فوقنده ترکله مساعداتده بولندیغندن طولای قونت دو (نای پرغ)ی حبس ایتدی . فقط روسلرده بوآقینلرندن استفاده

لورته قصابی ان کتورن بارکیزل سکیردم سکیردم
اوسته سی باش چاوشی

ایده مدیلر. چونکه آوستریالیلر کندیلرندن آیرلش، اسوچلیلر تدارکاته باشلامشلر ایدی. بونک اوزرینه روسلرده (بلغراد) ده عقد مصالحهیه راضی اولدیلر. روسیه چاریجهسی، فرانسه سفیری (ویل نووی) وکیل مرخص تعین ایتش ایدی. بومصالحه مقتضاسیجه :

۱ — آزاق قلمسی بالکلیه هدم اولنوب ۱۱۱۳ ده تحدید اولنان حدودی ایله ایکی طرفک تصرفدن اخراج لولنه رق بین الدولتین خالی و فاصله قالمسی، (تن) صوبی اوزرنده کی (جرقاسکی) آطه ستمه روسلرک، (قوبان) حدودینک آزاق سمتده عثمانیلرک بررقله انشا ایتمه صلاح. حیتلری اولسی، روسلر طرفندن (طیفان) قلعه سیله تکرار آزاق وقره دکزده کمی انشا اولنماسی.

۲ — بیوک و کوچک (قبارطای) دینیلن قفقاسیا ایالتلرینک سربست قالمسی، یعنی نه دولته و نه ده روسیهیه تابع اولوب فاصله اولملری.

۳ — روسیه لو رهبانک قدس شریف و سائر زیارتگاهلره وارملری جائز کورلمسی، بونلردن جزیه و ویرکو آلمانسی.

تکدیر ایتلریله دوکوشمکه باشلامشلردر. بونک اوزرینه کویا قیامت قوبش و ییلدیزلر ده دوشمش کی آلتش قدر اوجاق سکبانلری اوسته لر بالاجتماع سکبان باشیه واروب مرقوم اماملر ایله چوقداردن اشتکاک و لاجل المرافه (آقا قپو) سنه احضارلریله اعداملرینی استدعا ایتلری اوزرینه سکبان باشی دخی (بونلر علمادندر، بو خصوص بنم عهده مدن خارچدر) دیوا اعتذار ایلدکده سکبان باشیه خطاباً : (صوکنی صای، شیمدییه قدر سن بش یوز نفر منی اولدوردک. البت بونلری ده اولدورمه لیسک) دیو مرقوملرک صلب و اعداملری خصوصنده اصرار و اولدیفی صورتده ایقاظ فتنهیه قیام ایده حکمرینی اشعار ایلدکرندن ناشی آغای موی ایه کئندوسنک عزلی لازمه حالدن اولدیفی ناب حالییه انها ایتش و آقا عزل اولنه رق اماملر ایله چوقدارده بلا موجب شرعی آقا قپوسی جوارنده کی تابناخه ده بوغدیریلوب نعللری دویاه آتلمشدر.

۴ — موسقو چارنجه سنه (ایمپراطور) عنواننك اعطاسی .
ودها بعض مواد متفرعه قرار کیرا و لمش، فقط روسیه نك لهستانده
عسکر بولندرماسی حقنده (پروت) معاهده سنده مندرج ماده قاله
آلنماشدر .

فرانسه سفیری ایکی حکومتله مصالحه یه موفق اولدینی خهتله
استانبوله عودتنده حقنده التفات شاهانه واقع اولدی . (ویلنوو)
بووسیله ایله قاپیتولاسیونلری طویلایوب بر تجارت معاهده سی شکله
قویدیردی . فرانسه نك منافع تجاریه سی تزید ایدیلرک قاتولیک
مؤسسات روحانیه سنك یکیدن فرانسه نك حمایه سنه وضعی ولاتین
راهبرینك (قدس) و (فلسطین) ده مقیم اولدقلری معابد و سائر نك
عهده لرنده ابقاسی قرارلاشدیرلدی . (ویلنوو) امور خارجه ده کی مهارتنی
بو صورتله اثبات ایتدی و بو کونکی بتون اوروپانك ترکیا ایله مناسبات
دیپلوماتیکه سنی تعیین ایدن بویله بر مجموعه امتیازات وجوده کتیردی .

(تعیین اتلری قشله قبولرینه واصل اولنجه قصابلرک بری کس یلمش
قویونلردن برنی قوجاغنه آله رق قشله نك ایچ طرفنده قائماً طورور ، سکر دیم
اوسته و نفرلری دخی قشله نك اورته سنده کی میدانك دیگر ههتنده حاضر اولورلر .
ایشته بو زمانده (باش چاوش) قشله میداننده هر زمان کلپانك چکدیک
یوکسک طاشك اوسته چیقوب و ایکی قولنی نیاز بکتاشیان اوزره کوکسنه
باغلایوب بر کلپانك چکدکدن صکره :

— حاضر اولك آغال ، ان کلدی ، بیلدك ، بیلدك دیمه ییکز . اوسته لر -
کزی کوردکده پشماللری چویریکز . هایدی بابام هایدی .
دیه ر صیحه ایدر ایتمز اتی قاعغه آماده اولان سکر دیملر بر صیره و بر
حمده اتی قوجاغنده طومغه ده اولان قصابه طوغری سکر دیم الی کیم اول
اورورسه بو مسابقت مرقوم ایچون عادتاً بر قلمه ققنه معادل موجب مغفرت
بر وقعه اولدیفندن سکر دیم نفراتندن ایکسی درحال حریفك قولتوغنه کیره ک

یعنی بتون آوروپا بوجمعه معاہدات ایله تجارت وسائره خصوصندہ قازاندینی حالده عثمانیلر بالعکس مرور زمان ایله مضرات سیاسیہ اوجرا دیلر .

والحاصل بو حربک نتیجه سی نه آوستریایه ، نه ده روسیہ مفید اولدی . یالکز فرانسه عقد مصالحہ یه توسطندن طولای (دیپلوماسی) نقطه نظرندن قازاندی .

بواننده ینه (ویلنوو)ک توسطیلہ (اسوچ) حکومتی و دولت علیہ آره سندہ روسیہ قارشی براتفاق عقد ایدلدی که دولتک برخرستیان دولتی ایله عقد ابتدیی ایلک معاہده بودر . بواتفاق روسلرک خوشنه کیتمدی . حتی روسیہ سفیری (ویش ناقوف) برطرفدن رئیس الکتاب اولان ذاته ، دیگر طرفندن ده (ویلنوو) رشوتلر تکلیف ایدرک بواتفاقک منع عقدینه چالیشمشدور .

ختم مصالحه ده اسپانیا طرفندن (قوالیر پوزوفیانا) نامنده معتبر

بر طور مخصوص ایله قیشله سنه کتوررلردی که بوا دمان و مسابقه طاقت مرقومه ایچون وظائف اصلیه دن معدود بر حال ایدی .

قزغان :

یکچیری عاتلرندن بری ده چوربا طاغیتنه ک بر صورت مخصوصه ده اجرا اولنسی ایدی .

درسمات محلہ لرنیک محافظه سی ایچون مواقع متمده ده بولنان (قره غول) و یاخود (قوللق) لردن بر و یا بر قاچنه یکچیری اورتلرندن مقدار کافی نفرات مأمور ایدیلردی . هر صباح بونک ایچون (باش قره قوللقچی) نامنده اولان ضابط بر بیوک تیمور چوربا کچه سی حامل اولدینی حالده اوکه دوشهرک و ایکی نفر قره قوللقچی چوربا قزغانی طاقدلری صیرینی اوموزلرینه آله رق ضابطک آرقه سندن کایرله اورتلرنیک قوللقرینه اوجرا دلرنده مذکور قوللقدہ کی نفراته کافی اوله جق درجه ده چوربا بر اقوب باشقه قوللغه کچرلردی .

بری کلهرك بر معاهده تجاریه عقد اولمش و مومی الیه سفیر اولمدینی
جهتله صدر اعظم حضورنده احرامه دیز چوکوب اوطوره رق
کندیسنه یالکز برقهوه اکرام ایدلشدر .

موسقو چاریچمسی (آنا) قادین اولمقله ارسال اولنه جق نامه
هایونک سفیر (امنی) پاشابه حضور پادشاهیده تسلیمی جائز کوریلده
میهرك (!) صدر اعظم سراینده ویرلش و سفیر مومی الیه دلیل
وکوکلیلر فقراتنک هیئتلی و اوج یوزدن زیاده آغلاری ویدی عدد
کوموش قالقان و آغر رخت و بساط ایله مزین یدک آتلی و مرتب
مهرخانه سیله حضور پادشاهیدن کچمشدر .

قوالق اوکنده چورباچی سراج علوفه کتورن سیلجی
اوطوردان ییکیچری یماغی

بواننده استانبولده آیلرجه یاعمور وقار نزلندن وفورطنه لردن
 ناشی غلا حاصل اولمش وبونی فرصت انخاذایدن حشرات براختلال
 چیقارهرق دکانلری یغما ، بعض کسانى قتل ایله اورته لى ولوله
 ویرمش ایسه لرده دفع وتنکیل ایدلمش لردر .

نمجه ایمپراطوری یدجی (شارل) ایله موسقو چاریچه سی (آنا)
 بوتاریخده (۱۱۵۳) وفات ایدهرک آوستریا ایمپراطورلی مقامنه (مارى
 تهرز) و روسیه چارلعه ده هنوز بشیکده بولنان آلتجی (ایوان)
 قعود ایلدی . چارک جوجقلی حسیله اورمان روسیه ده صاحب

چوربا کتورنلر اوکسده قره قولتجی نرلری بقلوا آلایندن عودت ایدن نرل
 کیدن چورباچی

نفوذ اولان (آلمان) فرقه‌سی دوق دو (توورلاند) ی یعنی (بی‌ره‌ن) ی
نائب حکومت تعیین ایتدیردیلر. چاریچه (آنا) بیوک پترونگ و صیتلرینی
ایفاده بیوک برغیرت کوسترمش ایدی. روس خاندان ایمپراطوریسی
(۱۷۳۲-۱۱۴۵) تاریخنندن بری (موسقوا) دن (پترسبورغ) . نقل
ایتمش و بوراسنی پای تخت ایدیش ایدی. فقط برمدت صکره ظهور
ایدن براختلالده نیابت بیوک پترونگ قیزی (الیزابت Elisabethe)
نامنده کی عیاش، سفیه، مسرف برقادینک الله دوشدی.

اون بش سنه دن بری دیوان ترجانلغنده بولان (آلکساندر)
جاسوسلغی، مذاکراتده سفرای اجنبیه مکالماتی تحریف ایدره ک
(بلغراد) ده عقد ایدیلان نیچه مصالحه‌سی تمسکنک تحریرنده اهاتی
اولدینی تحقق ایتمکه قتل و اموالی مصادره ایدلدی. دولت بونوع
ترجانلرک یوزندن چوق دفعه ضرردیده اولمشدر.

اوجاغک مقدس بر قزغانی دها وار ایدی که مذکور قزغاندن (حاجی
بکتاش ولی) نک چوربا پیشردکاری اوجاچه معتقد اولدیغندن بیر مشارالیهک یادکاری
دیه قزغانی تقدیس و مذکور قزغان بولندیغی محلدن فالدریلوب یرینه بر قوغه
صو دوکیلدر ایسه دنیا آلت اوست اولور دیه اعتقاد ایدرلردی. بو قزغانه
دخالت ایدن جانلیر اوجاغک حایه‌سنی قازانمش دیمک اولدینی کبی قترت وقتلرنده ده
اطرافته طوبلانه رق مشورت ایدرلردی.

۱۹۸ — فآنده

روسیه چاری بیوک پترونگ وصیت نامه‌سی

۱ — عسکری دائما حربه آلیشدیروب جنک آور طومق ایچون روسیه
ملتنک بر محاربه متادیه حالنده بولنسی، فقط امور مالیه‌ک اصلاحی ضمننده

— ۳ —

ایران سفری — (نشانچی احمد پاشا) وزیر اعظم ایدی . ایران سفیری (حاجی خان) اوج بیگ توایی ایله واون فیل وسائر مجوهرات واقشه نفیسه دن عبارت هدیسه سیله کلیوردی . مومی الیهک بودرلو کلیشی سؤ تاثیر حاصل ایتدی . کرچه سفیر حضوره قبولی کونی کوردیکی دارات و احتشامدن دیلی طوتوله رق یالکز «شاهم» دیه بیلمش ایسه ده دولتجه (نادر) شاهک مقصدندن شبهه ایدیلهرک و اولجه عقد ایدیلن مصالحه نك تصدیق نامه سنی کتیرمدیکی جهته سفیرک تعلیماتندن دخی برشی آکلاشیلیمیه رق (منیف) افندی نامنده بری ایران سفارته یوللاندى . مع هذا مذهب (جعفری) نك بشنچی مذهب اوله رق طرف دولتدن عدم قبولی جهتیله نادر شاهک مخاصماته باشلايه جنی حس ایدلدى . حتی (حکیم علی) پاشا صدارتنده شاهک دولت علیه

برآرهلوق عسکره میدان استراحت کوستریلیر ایسه ده ینه متعاقباً اردولرک تنظیمه آن باآن هجومه وقت مساعد کوزه دلمی و شو صورتله روسیه نك تزايد قوت و توسیع منافعی ضمننده وقت صلح و آسایشی حربه و امر حربی صلحه بر وسیله قویه اتخاذ ایلمی .

۲ — هنگام محاربه ده اوروپانك اك معلوماتی بولسان ملل و اقوامی میانندن ضابطان عسکریه نك و اثنای صلحه دخی ارباب علم و معارفك جلب و دعوتنه هر کونه اسباب ممکنه نك صرف و اجراسیله ممالك سائر نك منافع و محسناتندن روسیه ملتی استفاده ایتدیرمکه برابر کندى مملکتته مخصوص اولان محسانندن دخی نسته ضایع ایتدیرلمک صورتلرینه اعتنا اولغى .

۳ — اوروپاده جریان ایدن کافه امور و مصالحه و اختلافات و منازعاتی و خصوصیه شدت تقریبی سبيله بلا واسطه استفاده اولنه بیلن آلمانیا ممالکی و قوواتنه فرصت دوشدیکجه مداخله و وضع ید ایدلى .

وزیر رتبه‌سندہ بر سفیر کوندردیدی خالدہ کندیسنہ آندن آشاغی رتبه‌دہ ایچی آدم یولاندینی (بیت‌المال عرفحالچی منیف اُفندی ایله استانبول کمرک ناظری نظیف اُفندی) بہانہ سیلہ سربستی تجارتہ اذن ویرلسی، کعبہ معظمہ اورتوسنک بالناوبہ کندی طرفندن دخی یاپدیر۔ لمسی، (مذہب جعفری) نک طانیلمسی وجعفریلرہ مکہ مکرمہ دہ نمازکام تخصیص ایدلمسی کی تکلیفاتی ورودایتدی . قبول ایدلمدیکی تقدیردہ اعلان حرب ایدیلہ چکی دخی بیلدیریایوردی .

صرہ سی کلشیکین ینہ سویلہ لم . استانبولہ حکم ایدن سلطان محمود دکل قیزلر آغاسی (بشیر آغا) ایدی (۱۱۵۷) .

فی الواقع (نادرشاه) بغدادی ضبط ایتمک نیتلہ بردن برہ (عراق) اوزرینہ یاییلہرق (کرکوک) . استیلا و (بغداد) ی محاصرہ ایلہ مشدر . بواننادہ ایران تختہ درسعادتدہ بروارث ظهور ایلہدی: (صفی میرزا) یعنی متوفی (حسین شاه) ک اوغلی ایرانده ظهور ایدن ونادرشاهک

۴ — لهستانہ احتلالات داخلہ و محاسدہ دائمیہ القاسیلہ تفرقہ ایصال اولتقی وکبار ملتی آتقہ قوتیلہ جلب ایتمک و حکومت مجلسلرنده کسب نفوذ ایدوب قرال اتخانی حصوصنہ مداخلہ ایدہ بیلیمک ایچون (رشوت) اصولی قولانمق و روسیہ طرفداری اولانلری اتخاب و اجلاسہ دسترس اولندقدن صکرہ دخی حمایت وصحابتری ایچون درون ممالکہ روسیہ عسکرینی ادخال ایلہ بتون بتون تمکن و اقامتہ وسیلہ وفرصت دوشنجهیہ قدر اورالده عساکر مذکورہ یی مدت مدیدہ اقامہ ییہ سعی اولتقی و بو حالده ہم جوار بولان دولتلر طرفندن مخالفت کوسترلدکده بونلرک موقہ اسکانی ایچون لهستان مقاسمہ ایدہ رک صکرہ دول سائرہ یی ویریلن حصہ لری کری آلمہ فرصت کوزہ دلمک خصوصلری .

• — اسوچلونک ممالکنندن ممکن اولابیلدیکی مرتبہ زیادہ یر ضبط اولنوب استکمال مغلوبیتنہ یر بہانہ تدارکیچون روسیہ دولتی علپنہ ابتدا اسوچلونک اعلان حرب ایلہ هجوم ایلمسی ایجاب ایتدیرمکہ سعی و بونک ایچون

بدایت ظهورینه تصادف ایله یین اختلالات اثناسنده دولت علیه التجا ایتمش وحقنده احترامات و تکریماتده بولنیه رق کندیمی برای اسکان اولا (سلانیک) ه بعده (ردوس) ه یولانمش ایدی. مشارالیهک ایران شاهلنی دولت علیه طرفندن اعلان ایدیلوب حضور شاهانه به دخی اوصفتله قبول وهر طرفه بیاننامه لر تسیار اولندی. صدراسبق (شهلا احمد پاشا) دخی شرق سفری سرعسکری تعین ایدیلهرک اردونک عراق طرفنه حرکتی تقرر ایتدی ایسه ده نادرشاه، (موصل) محاصره. سنده محافظ عبدالجلیل زاده (حسین پاشا) نک مدافعات شدید سینه طیانه مادی. آلتی بیک کشی قدر تلفات ویره رک و اوتوز بیک کشیک اردوسی حین محاصره ده آتیلان لغملردن فناحاله بوزیلهرق چکیلیدی. یینه قیزلر آغاسی بشیر آغانک التماسیله (آغا حسن) پاشا مقام صدارته کلش ایدی. (نادر شاه) حالا مذهب جعفرینک بشنجی مذهب اولوق اوزره طانیلمسی شرطیله صلحه طالب اولدی. دولت (صفی میرزا) یی

اسوچلوی دانیارقه لودن و دانیارقه لوی اسوچلودن تبرید و تبعید ایله ینلرنده مایه اختلاف و رقابتک دوام و بقای اسبابنه صرف. مساعی و اهتمام اولنمی. ۶ — روسیه خاندان امپراطورینک دائما آلمانیا حکمدارانیا خاندانی میانندن قیز آلوب فاملیاچه تکثیر روابط ازدواج و اتحاد و اشتراک منافع ایله ملری و بو صورتله آلمانیا دررنده اجرای نفوذ ایدهرک ذاتا ممالک مذکوره نک دخی کندی نفع و مصلحتمه ربط اولنمی.

۷ — انکلتراه دولتی امور بحریه سنده بزه اک زیاده محتاج اولدینی مثلاً بزم قوه بحریه مرک ترایدینه دخی دولت مشارالیهانک بک چوق فائده سی اوله. بیله جکندن امر تجارتده اتفاقنی سائرلینه ترجیح ایله ممالکمز محصولدن کرسته و سائر اشیاانک انکلتراه به بیعیله آلتونلرنی درون ممالکمز جلب ایلک و طرفین تجارت و کیمجیلری میاننده روابط و مناسبات متمادیه پیدا ایدهرک بو وسیله ایله ممالکمزده تجارت وسیر سفائی ماده لرینک توسیع اولنمی.

ارضروم طرفنده کی اردو ایله سوق ایله رك حدودايرانیه طوغری ایلریلدی. (نادر شاه) بودفعه (ارضروم) جهته صالديره رق (قارص) طرفلرنده ایکی آی قدر اوغراشدی. (قارص) اوزرینه وقوع بولان هجومی ردایدلدی (۱۱۵۸). سرعسکراولان (یکن محمدپاشا). (روان) ایله (قارص) آره سنده نادرشاهی اوچدرت کون محاصره ایده رك صوك درجه صیقیشدیردی ایسه ده پاشا حایه طوتولدی. خسته لك کسب اشتداد ابتدکی صیره ده (لوند) طائفه سی عصیان ایده رك و برکیجه عجم باصدی دیه رك اردوده قارغشه لق حصوله کتیردیلر. بونک اوزرینه (نادر شاه) فرصتدن بالاستفاده بوزغون اردو اوزرینه صالیدردی. (یکن محمد) پاشا کدرندن وفات ایلدی.

بوانهزام دولتی بیوجک بر غاٲله یه آتمش ایدی. مع هذاینه تدارکات سریعه یه ابتدار ایدلدی. (حکیم زاده علی) پاشا سرعسکر نصب اولندی.

(نادر شاه) دخی ایرانده اسکی اعتبارینی غائبایتمک اوزره ایدی.

۸ — شمالاً بحر بالطقك و جنوباً بحر سیاهك سواحلمنه کوندن کونه روسیه لولرك یایلمسی.

۹ — استانبوله و هندوستانه ممکن اوله بیلدیکی مرتبه تقرب اولنوب استانبوله حکم ایدن بتون جهانك حکمدار صحیحی اوله بیله جکی قضیه مسلمنه سنه بناء کاه دولت عثمانیه یه وکام ایران دولتنه محاربات متبادیه احداث اولنهرق قره دکزده ترسانهل پیدا اولنمی ایچون رفته رفته بحر مذکور و کذلک مقصدک حسن حصولنه ازم بر موقع اولمی حسیله بحر بالطق دخی ضبط و بمره کورفزیه قدر کیدیه بیلک ضمننده ایران دولتنک زوال و انحطاطی تعجیل ایله ممکن اوله بیلدیکی حالد عمالک شرقیه نک اسکی تجارتی بر الشام طریقیه اعاده ایده رك جهانك انباری مثابه سنده اولان هندوستانه قدر کیدیلمی و بو چاره ایله آرتق انکلتزه نک آلتونلرندن استغنا حاصل ایدیلمی.

تداركات عسکریه من کندی موقع وحالی دها زیاده اضطرابه صوقه. جغنی درك ایتمکله مذهب جعفری ادعاسندن واز کجیدی. طرفین مصالحه یه رغبت ایتمکله (سلطان مراد رابع) زماننده کی حدود ابقا ایدمک، ایران حجاجی عثمانی حجاجی کبی مظهرانیت اوله رق طرفیندن سفیر ارسال اولنق شرطلرله عقد مصالحه قیلندی (۱۱۵۹). مع هذا ایران غائله سی هنوز بیتمه مش ایدی.

(بشیر آغا) بو آرائق وفات ایتدی. سلطان محمود خانک یکریمی سنه قدر مستشار و مؤتمی اولمشیدی. بو جهتله سرایده اک زیاده نفوذ صاحبی اوله رق صدر اعظم لری عزل ایتدیرمک کبی قوت و قدرت کوستردی. دفتردار زمان (عاطف افندی) دفترنده آغایه هر آی بیك آلتون تقدیم ایدلیدی مقیددر. یرینه دارالسعاده آغاسی اولان (حافظ بشیر) آغاده عین صورتله تحکمی ایده رک آغا حسین پاشایی عزل ایله یرینه کتخدا (عبدالله) پاشایی مقام صدارته نصب ایتدیردی. فقط کندی توابعدن (سلیمان) نامنده برینه پک زیاده یوز ویره رک

۱۰ — آوستریا دولتک اتفاق و اتحادینی استحصال ایله ابقاسنه اهتم اولنوب دولت مشارالیه انک ایلروده آلمانیا ممالکی اوزرینه حکمدارایق اجراسنه دائر اولان امکارینی ظاهرده ترویج ایدرک ال آلتندن علیهنده سائر حکمدارانک عروق محاسبه لرینک تحریکنه سی و هر برلرینی روسیه دولتندن استمداد و استعانه یه تحریک ایله ایلروده ممالک مذکوره یه حکم ایتمک کمزی منتج اوله جق صورتده بر نوع حمایت اجرا اولنسی.

۱۱ — تزکری روم ایلی قطعه سندن طرد و تبعیده آوستریا خاندانی تحریص ایدوب استانبولک ضبطنده دخی یا علیهنده اوروپانک اسکی دولترلی حرباً تسلیط اولنق و یاخود آلتان یرلردن کندوسنه بر حصه جق کوسترلک صورتلرله حسد و رقابتی تسکین اوله رق صکره بونک دخی لندن نزاع اولنسی.

۱۲ — پاپانک حکومت روحایه سی منکر و مجارستان ایله ممالک عثمانیه

مردم دخی بك چوق افعال ملعونانده بولنديفندين خلق آره سنده سيزيلدي باشلادی . حتی عسکر بر آره قیامه حاضرلاندى . آز قالدی بر «وقعه و قواقيه» دها ظهور ایدمك ایدی . سلطان محمود، آغا ایله سلیمانی وعونه سنی قتل و بر قسمی نفی ایدمك کندیسینی ده بلیه دن تخلیص ایلدی .

نادرشاه (۱۵۲) نجبی فائده مذکور اولدینی اوزره چادرده قتل ایدلمشدر . نادرک وفاتيله حکومت ایرانیه یکنی (علی قولى) خانه انتقال ایتدی . سلسله صفویه دن حسین شاه زاده (سام میرزا) نائل تخت اولمادی . (علی قولى) خان که بعدالجوس (عادل شاه) دیه ملقب اولمشدر ، نادرک اولاد واحفادی نامنه موجود اون اوج چوجفتی قتل ایلدی . برادری (میرزا ابراهیم)ك اوزبکله و آفغانلیلر ایله اتفاقی خبر آلهرق مومی الیهی طوتوب کوزلرینی اویدوردی . فقط ایران تحت ادعای وراثت ایدنلرده چوغالدى . مملکت اختلال داخلی آشلىرى ایچنده یانمغه باشلادی . نهایت (قاجار) قیسه سی رئیسى (محمد حسین

و لهستاك جانب جنویسندم منتشر اولوب روم مذهبنده بولنان خرسقیانلرك جله سنی اطرافره جلب ایله كندولره روسیه دولتی مرجع ومعین اتخاذايتدیریلوب بولنره علی العموم بر نوع نفوذ و حکومت رهبانیه اجراسیچون اول بول مذهبه بر ریاست احداثه چالیشلمسی و بو طریق ایله دشمنلرمنك هر بر ولایتلرده غیرتکش و معاون بر چوق دوستلر قازانلی .

۱۳ — بو صورتلر ایله اسویچلر پریشان و ایرانلو مغلوب ولهلو محکوم اولوب ممالك عثمانیه دخی ضبط اولندقدم اردولرمن بر یره جمع اولنهرق قره دکرز ایله بحر بالطیق دن قوه بحریه من ایله محافظه اولنهجفندن ایشته اولوقت بتون دنیاك حکمدارلفنی بینمزدده تقسیم ایتك صورتی اولا فرانسه دولتنه و بعده اوستریا دولتنه منفرداً و غایت خفی اولهرق عرض و تکلیف اولنقی و بو صورتی ایکیسندن بری همه حال قبول ایدمكجکندن هر برلرینك

خان) غلبه ایدرهك شیمیدیکی ایران شاهلنی سلاله سنی تاسیس ایلدی .
دولت ، ایرانك اختلالات داخلیه سنده یرندن قیمیله دامامش وهیچ
برصورتله مداخله ایتمه مشدر . چونکه ضعف وقتور گلش ایدی .
(وهانی) مسئله سی نامیله عربستانده برغانله ظهور ایدی .

۱۱۵۴ سنه سی وقایی داخلنده شایان دقت شويله بر فقره واردر:
داود پاشا جوارنده (خریستو) نامنده بر بقال تنیها ت مکرره خلافت
اوله رق طرف شرعدن تعیین اولنان نر خدن فضله یه مال صاندینی
ونقصان درهم قوللاندینی جهتله دکانی اوکنه صلب ایدیله ی و بر
قاج کون اوله جه بر ایلدی .

۱۱۶۷ ده دخی (معمار سنان) محله سندن بر سارق صندل بدستانی
قربنده بر کارگیر دکانك اوزرینه چیقه رق قازمه ایله قبه سنك تپه
جاملرینی قیرمش وایچری به کیره رك بر مقدار اشیا آشیررکن دردست

حرص واستکباری بر خوشجه بسله نیله رك صورت مذکوریه قبول
ایتمه جك اولانك تشکیلی ایچون علیهنده اعمال اولنق و چونکه روسیه دولتی
بتون بتون ممالک شرقیه یی حصراً ضبط ایتمش بولندیقی . مثلاً اوروپانك قطعه
عظما سنی دخی هنوز ید تصرفه کیرمش بونه جفندن شو ایکی دولتدن میدانده
قاله جق اولان هر هانکیسی ایسه آنی دخی بالاخره سهولته قهر و تشکیل
ایده بیله جکی .

۱۴ — فرض محال اوله رق دولتیندن هیچ بری روسیه دولتلك اشبو
تکلیفی شاید قبول ایتمکری تقدیرده دخی ینلرنده نزاع و اختلال احدثه
صرف افکار اولنق مقتضیاتدن اوله رق شو صورتله استحصالیه بربرلیله
ایکیسنی دخی اتعاب ایلدکن صکره ایشته اول وقت روسیه دولتی بر فرصت
قطعه کوزه دوب همان مجتمع اولان اردولرینی اول بول آلمانیا اوزرینه سوق
ایله اول حوالی به هجوم ایتمیله برابر بر طرفدن دخی آناتولینك اقوام
متنوعه سندن مرکب لشکر فراوان ایله مملو بحر آز اقدن و بحر منجمد شمالیه

ایدلمشدر . مرقوم دیوانه کتیریلرک قازمه سی بوغازنده اولدینی حالده دکانک برطرفه آصیلدی .

•••

سلطان محمود ۱۱۶۸ سنه سی صفرنده جمعه سلاملغندن عودتنده (تیمور قبو) طرفندن سرايه دخول ایدرکن آن اوزرنده وفات ایلهدی . مشارالیه اوکون جامعه حقیقه میه جق درجه ده خسته ایکن مقررلرینک یاردمیله آنه یینه ییلمش ایدی .

مدت سلطنتی ۲۸ سنه در . جلوسی دولتک (انمحطاط) زمانه تصادف ایلهمشدر . بورایه قدر کوردیککز وقوعات داخلیه و خارجیه دلائلریله دخی آکلادیکزکه عثمانلی حکومتی بر (دور وقوف) کچیره . مه مشدر . پادشاهلر مزدن اکثرینک سؤ اداره سی، مقررلرک سیناتی، وزرانک مسابقاتی، عسکرک اطاعتسزلکی، اهلینک جهالتی عثمانلی هیئت اجتماعی سنی صورت تمادیده راحت بر اقامش و بناء علیه هیئت اجتماعی دن مطلوب اولان انتظام و کمال وجوده کله مه مشدر . هله (بدعت) دیه رجال و اهلینک وبالخاصه علما طاسلاخی اولوب علمدن

کائن اراخانکل (آرافانزول) لیانندن دوناتالری رفاقتیله آق دکز و بحر محیط شالیدن اعزام و اسرار ایدرک فرانسه سواحلی سیل کبی باصه جی صره ده آلمانیا دخی هنوز بو حاله کرفتار اولمش بولسور و بو ایکی ممالک واسعه بو وجهله مغلوب و منهزم اوله جفتدن اوروپا تک قطعه باقیه سی باله بوله و بلا عماریه کردنداده انقیاد اوله جی نتایج طبیعه دن اولغله ایشته بو طریق ایله بتون اوروپا قطعه سی فتح و تسخیر اولنق قابل اولور .

[بو وصیت نامه تک اصلی اولدینی حقنده روایات متعدده واردر . مع هذا بیوک پتروک و خلقرلرک مواد مبسوطه دن قابل اجرا اولانلری فرصت کچدکجه اتخاذ ایتمکدن چکینمکلی ده آریجه کورولمشدر .]

بی بهره اولان متنفذانک هر هانکی یکی و نافع برشی اولورسه اولسون
آنک حقنده روا کوردکلری معاملات منعیه علوم و فنون و صنایع
و حرفک کرکی کبی انتشارینه حائل اولمشد .

(تاریخ جودت) سلطان محمود حقنده ثنا خواندر . دیورکه :
(بو سفرلرده «روسیه» - «آستریا» حکیم زاده علی پاشا و عوض
پاشانک خدمات مبروره لری وقوع بولمشد . فقط بومحاربه لرده دخی
تعلیمی عسکرک فائده سی کورلش و سلطان محمود اول معلم عسکر
ترتینه راغب اولمش ایسه ده دولت علیه نک دوچار اولدینی مشکلات
داخلیه (یعنی شقاوت ، عصیان عسکری ، سوء اداره ، دارالسعاده
آغالرینک امور دولته مداخله سی و سائره) ایجابجه موقع اجرایه
قونیه میوب آندن صکره دخی تنظیم عسکر بحی خیلی مدت دیلورده
طولاشوب قالمشدر . الحاصل سلطان محمود خان اول حضر تلرینک
یکرمی بش سنه قدر اولان زمان سلطنتده دولت علیه (حیات تازه ۱)

۱۹۹ - فائده

معلومات متفرقه

مصارف حربیه — ۱۱۸۲ سفرنده یالکنز خزینة دولتدن ایکی یوز بیک
کیسه صرف ایدلمشدر . او عصرده یالذ آلتونی درت ، درت ییچی
غروش راده لرنده ایدی . شو حالده اوز ایکی میلیون لیرا دیمکدر .
سفر مذکور بش سنه دوام ایتدیکی جهته بوقدر مصرف آز کورینورسه ده
سفره مأمور اولان والیرله متصرفلر کندی ولایت و سنجاقلری اهاایسندن
(سفریه) نامه لیه ویرکو تحصیل ایتکلری کبی یاز و قیش ترتیباتی اوله رق هر
مملکتدن سلاح آلتنه آلتنه آلتان عسکرک لوازم سفریه لریله آتی آیلق علوفه
دخی او مملکتلر اهاایسنه بالتوزیع تحصیل اولندیقنه . و زعامت ، تیار

بولوب وقوعات جسيمه نك عهده سندن كمشدر . لكن دولتی ضعیف وقتنده وملتى كسل وفتور حائده بولمش اولديغندن اشبو وقوعات جسيمه زورينه اولمش و مجرد همت و غیرت شاهانه لری ایله حصول بولمشدر . فی الواقع زمان سلطنتنده دولت ملكاً ضایعاته اوغرامادی . بالعكس (بلغراد) ، (سمندرہ) و (آطه) قلعه سیله (صربستان) نچه لیلردن استرداد ایدلدی . (نتایج الوقوعات) دخی : اقوال و افعالنده نبات کوریور و فن موسیقی ایله سطرنبجه مألوف اولدیغنی یازدقدن صکره مهتاب کیجه لرنده دکزده کز مکی سودیکنی ده علاوه ایدیور . (استانبول) و (ازمیر) و سائر محللرده بك چوق خبرات و اینیه جسيمه وجوده کتیر مشدر .

اصحابك دخی ذاتاً دیرلکلی حاصلاتیله موظف بولندیغنه بناءً بولر خزینه دولتن ویریلن بروجه بالا ایکی یوز بیک کیسه دن خارجدر . مسکوکات — سلطان مصطفی خان ثالث عصرندن سلیم ثالث اواخر سلطنتنه قدر الی سنه مقداری مدنده سیم مسکوکاتک وزن و عیاری بالتدریج تنقیص اولغله آلتونک فیاتی بر منلی ترقی ایلدی . یعنی یالیز آلتونی درت ییغی غروش راده لرنده ایکن طقوز اون عروشه طوغری فیرلادی . اسکی صدراعظم لر — ك قتلی حقنده «نتایج الوقوعات» ك افاداتی : خلق بیننده بعض مبالغات و بمضاً دخی هیچ اصلسز بر طاقم حکایات تأسس ایتمشدر که شهیدن وارسته وقوعات محققه کبی تلقی اولنور . مثلاً : صدراعظم لر عزل اولندقدنه مطلقاً بالقضانه یه [۱] کوتوریلوب اکثریسی اعدام و بعضیسی [۱] سرای جدیدك مرمریه آچیلان بر قبوسى ایدی . وقتيله بوقونك یاننده برده اوچاغی وار ایش . بالقضانه یه ایندیریلنر بوقیودن اخراج و حاضر طوران سفینه یه ارکاب ایله فی ایدیور ایدی . اگر بوستانجی باشی اولجه اوراپه کلش ایسه فی و تبمید ایله قورتيله میوب قتل اولنوردی . بوراپه ایندیریلن صوك صدراعظم (حاجی صالح) پاشادر (۱۲۳۸) .

یکرمی بشنجی باب

اوغلی سلطان عثمانیه

۱۱۶۸ ده تخنه جلوس ایتشدر . ۵۸ یاشنده ایدی . ایکنجی
(سلطان مصطفی) نك اوغلیدر .

جلوسلرده مقاطعات ، زعامت و وظیفه اصحابندن جلوس رسومی
آلتق عادت ایکن الفا ایلدی . شایان دقتدرکه (خزینده وسعت ونقود

بوستانچی

نفی اولنورمش . حال بوکه
سلطان محمود خان حضر-
تلیک اون آلتی صدر-
اعظملرندن بندرلی علی
پاشا قبریسه و سلطان
سلیمک طقوز نفر صدر-
اعظملرندن یالکیز رو-
سجقلی شریف حسین پاشا
اردوی مایونده و سلطان
عبدالحمید خان اولک اون
نفر صدر اعظملرندن خلیل
حمید پاشا بوزجه آطه ده
و سلطان مصطفی خان
تالشک کدک طقوز نفر
صدر اعظملرندن مصطفی
ماهر پاشا مدلولوده و یاغلقچی
امین پاشا ادرنده قتل
اولنمشدرکه قرق درت

دولتده کثرت) وار

ایدی. بوجهته سلطان

عثمان متقاعدلرده

داخل اولوق اوزره.

عموم عسکره جلوس.

بخشی طاغیتدی که

ایکی بیک اوج یوز

طقسان دوت کیسه

دیوانیه ایدی. بواشاده

برودتک شدتندن

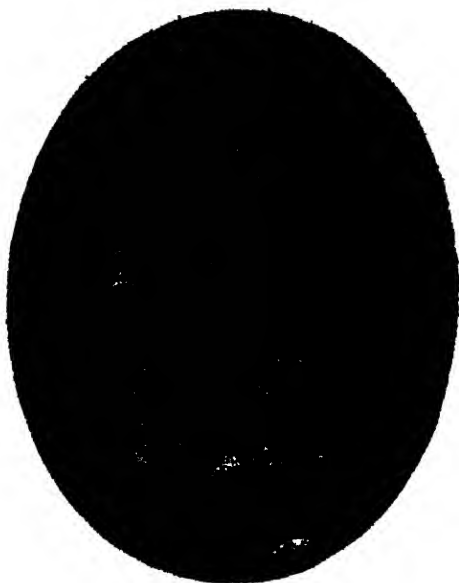
خلیج طوکیدى .

(سودلیجه) دن (دفتر-

دار) اسکله سنه یا یاچنلر

ارچنجی سلطان عثمان

اولدی . (ادرنه) ده یاغان قار دخی یکرمی بر قاریشی تجاوز ایتمشدر.

ذاتک ایچندن بشی مقتولدر . دها یوقاریله نظر اولندجه بعض زمانلرده بر درجه تکثر و بعض اوقاتده بر درجه تنزل ایتدیکی کوریلور. هله بدایت دولت علیه-ن قانع زمانه کلنجه یوز الی سنه پی متجاوز مدته صدراعظم قتل واقع اولامشدر . و قیو آره سنده و سرای هایونک سائر موافقنده بالاده مسطور اولان مقتولیندن اول بعض صدراعظم اعدام اولمش ایسه ده هیچ بروقتده بالقخانه ده بر دانه اولسون قتل واقع اولامشدر .

۱۱۸۲ سفری بدایتده عسکرک پریشانلندن سلطان مصطفی خان مرحوم بنایت منفعل و بیک طقسان سنه سنده اولدینی کبی عسکر پیننده اختلال ظهور ایدر و هیله متوهم اولوب کمال اضطراب و حیرتندن ناشی علی الدوام تبدیل قیافله کشت و کذار و بالذات تحقیق احوال ایده کلدیکندن برکون «وقه» ده واقع

سلطان عثمان براز صکره صدر اعظم (مصطفی) پاشایی عزل ایله صدر اسبق (حکیم زاده علی) پاشایی نصب ایله مشدر . پادشاه الی سکز یاشنه قدر سرایده قاهره قی تنهاجه عمر کذار اولمش و طبعی تهور پیدا ایله مش اولمغله داماد اوینار کبی وکلا عزل و نصبی ایله اوغراشیور ایدی . تاریخلر مزک روایتنه کوره بوندن مقصدی شهزاده لری قتل ایتمک ایتمش . حتی وزیر اعظم حکیم اوغلی علی پاشایه برکون قیزه برق : — شیمدی سنی عزل ایدرم و حاللر کتمخنداسی علی اوسته بی وزیر ایدینیرم .

دیمسیله مشارالیه دخی :

— اوت یاپارسکز . لکن جمال علی پاشا اولور ، حکیم اوغلی علی پاشا اوله ماز . جوابی ویرمکه قتل ایتمک اوزره (قیزقه) سنه حبس ایتمش ایسه ده والده سلطان شفاعت ایتمکه (ماغوسه) قلعه سنه نفی ایله مش ویرینه شق اول دفتر داری (نائی عبدالله) پاشایی وزیر اعظم

«امینه» سلطان سراینه کلوب قارشوسده قوناغی اولان رکاب دفتر داری (هر وحید) افندی بی جلب ایله :

— اردونک حالی نصل اوله حق ؟ خزینده پاره قالدینی حالد هرکون پاره ایستلر دیه یانوب یاقیلدینی صبرده (امین پاشا) نک دخی قتلنه اسر ویرمش اولدینی افاده ایلدکده هر وحید افندی عفونی استرحامه قیام ایلسی اوزرینه : — امین پاشا ذاتاً پیتمش و شعوری مختل و بلکه ویریلن امر شمدی به قدر اجرا قلنمشدر دیمسیله (دقت ایدیورسکز آ. جانه قییمق ایچون نه بهانه لر ایجاد ایدیلیور) هر وحید افندی شدیداللسان بر ذات اولدیفندن :

— امین پاشایی اوج دوت سنه ایچنده مکتوب بیلقدن رئیس و مؤخرأ وزارتله نشانجی و داماد و متافأ صدر اعظم و سردار اکرم نصب بیورمش اولدیفکزدن آنک ایچون دیوانه اولمقدن بشقه بر شی قالمادی دیه جواب ویرمشدر .

نصب ایتشدر . فقط اوج صکره عبدالله پاشاده معزول اولدی .
مقام صدارته بکن توقی بیقلی علی پاشا — که ندیم خاصی ایدی —
او دخی برمدت صکره عزل و قتل ایدلدی . عثمان ثالث، پاشانک قتلندن
ایکی ساعت صکره اظهار ندامت ایله مش ایش !

بونک اوزربنه (ابراهیم متفرقه) ایله برابر مطبعه جیلکی احداث
و تطبیق ایدن یکریمی سکر چلبی زاده محمد سعید پاشا (۱۱۶۹) ده
مسند صدارته یکمش و بش آی اون کون وزارت ایله مشدر . بعد العزل
(کوتاهیه) و (حانیه) و ۱۱۷۰ ده مصر والیلکنه نصب ایدیلهرک
(۱۱۷۲) ده آطنیه تحویل مأموریت ایله یوب (مرعش) ده ارتحال
ایتشدر .

سلطان محمود خان اولک انشاسنه ابتدار ایلدیکی چارشو باشنده کی
جامع شریف ختامه ایرمکه (۱۱۶۹) جمعه نمازی ادا قیامش واسی
(نور عثمانی) تسمیه اولمشدر .

۲۰۰ — فائده

سلطان مصطفای ثالث و راغب پاشا حقلرنده

مشهور (بارون طوت Baron de Tott) دیورکه :

(سلطان مصطفانک باجقلری پک زیاده قیصه ایدی ... فقط آته پیندیکی
زمان اوزون بویلو کورینوردی . یوزنده شهزاده لکنده ایچیریلن زهرلک
تأثیرینه عطف ایدیلن بر صاریلق وار ایدی . ایری کوزلی باشنک حذاسنده
ایدی . اینی کورمزدی . بورنی ایری و یاصی ایدی .

صقالنی سیاهه بویاردی . ذکای فوق العاده صاحی دکل ایدیهده مشهور
(وولتر)ک ایکنجی قاترینه یازدینی مکتوبرنده مندرج قاریقا تورینک مؤداسنده
آبدالده دکل ایدی . ارباب علم و معرفتک و بالخاصه حقوق شناسان و علمانک

براز یوقاریده دیدیکمز وجهله پادشاه نصب وعزل وکلا ايله اشتغال ایتدیکی صیره لرده اک صوک (خلب) والیلکننده بولنان (محمد راغب) پاشایه توجیه صدارت ايله مشدر .

مشارالیهک صدارتندن براز صکره سلطان عثمان دخی ۶۱ یاشنده اولدینی حالده وفات ایلدی (۱۱۷۱) . مدت سلطنتی اوج سنه دن ایکی کون نقصاندر .

(مدلولو) دهکی (صغری) قلمه سنی و (آخورقو) فنارینی انشا و (نور عثمانی) جامعی اکمال ايله مشدر . زماننده باشلیجه ایکی بیوک یانغین استانبولی تخریب ایتدیکی کبی طاعون دخی ظهور ایتمشدر .

ایک اصدار ایلدیکی امر نامه لرده قیام واختلاله مانع اولورز عمیله یکیکچری آغالغنک امتیازاتی آرتیردینی کبی زیب وزینتی و کندیسنک هفته ده اوج تتره کونی اثناسنده قادینلرک سوقاغه چیقمه لرینی منع ایتمک کبی زمانک تعصنه خوش کلن تدبیرلرده دخی بولنمشیدی . حتی

حامیی و غیرت اسلامیه سیله معروف اولوب قادینلرک مستوریتی و خرسیتانلرله موسویلرک زی و قیافت اسلامیه ده تلبس ایتمه لرینی امر ايله مشدر . معاصری بولنان فرانسه قرالی اون بشنجی (لوئی) دن فرانسز قادیرغه لرنده کورکه قولش اولان اوتوز قدر ترکک اطلاقی طلب ایتمکله بولنرک جمله سی یولانندی . سر قوملر استانبوله واریمجه فرانسه سفیری (وه رژه ن Vergennes) جمله سنی کیدیروب قوشادی و پاره دخی وردی . سلطان مصطفاده قادیرغه لرده کورکه محکوم اولان خرسیتانلری اطلاق ایتدی . جسمانی ادمانلره سراقلی ، بالنسبه زیاده عیفه و جلوس هایوننده اهالیسنی یاری رسومدن عفو ایده جک درحه ده سمیح ایدی . مشارالیه احمد رسمی افندی نی پروسیا قرالی ایکنجی (فره دریق) دن اوج منجم طلبنه مأمور ایتمیشیدی . مقصدی تشبثاتی ایچون ایام سعد آراقی و ابی قوماندانلر انتخاب ایتمک ایدی . ایکنجی فره دریق سفیر ايله استیزا ایتمه رک بولتیقه ده احراز ایده جکی موفقیات ایچون اوج سر سویله دی .

ایچه یاشمق طوتونق وصیرمه لی روبا کییمک ممنوعیتی خلافتده بولنان قادینلردن بوغازده دکره آتدیروب بوغدیردینی متواتردر.

روایاته نظراً : قادینلردن نفرت ایتدیکی جهته سرایده بولنان بش آلتی یوز قادیندن برینک انانی حرکتده قارشوسنه چیقه ماملری ایچون اوکجه لری کوش چیویلی آیاق قانی کیر و طاشلار اوزرنده کزیندکجه آیاغنک طاقیردیسندن هرکس بر طرفه کیزله نیر ایش . قیل الوجه ، صوک درجه ده شیشمان ، قارنی چیقیق ، بری آشانغی ، بری یوقاری اوموزلی اولوب کوجلکله یوریر ایش ، محمود اون زماننده سرایده بولنان کوچک لری ، خواننده لری و غلامانی بدایت جلوسنده طاغیتدینی حالدده براز صکره ینه طویلامشدر .

کیجه لری سوقاقده کزینمکی عادت ایدینمشدی . بوجهته مقربلری و ندیملری اولجه طاورانه رق مناسب بر محله تصادف ایدرلر وحیله کارانه محاوره لرله نائل احسان اولورلردی .

رئیس الکتاب یعنی زمانک خارجیه ناظری اولان (عبدی) اقدی نامنده بری سفرایه بدمعامله سیله مشهوردر . حتی بر کره بر سفیرک

(۱) تاریخ مطالعه ایتمک و اسکی تجربه لردن مستفید اولق .

(۲) اینی بر اردویه مالک اولق و وقت صلحه دخی بو اردویی محاربه زمانی ایش کبی تعلیم ایتدیرمک .

(۳) خزینہ یی طولو صاقلامق .

قرال بو اوج سرک « عب خیر خواهز سلطان حضرتلرینه بیلدیرلسنی » سفیردن رجا و کندیسنک اوج منجی بونلر اولوب باشقه سی اولدیفنی موی الیه تبلیغ ایله مشدر .

بارون خاطراتنده دییورکه : (سلطان مصطفی سیات دولتی ازاله ایتمک آرزوسنده ایدی . اگر بو حکمدار یاشامش اوله ایدی کندی حاکمیت مطلقه سنی و استبدادی بیله بو اغورده فدا ایدردی دیه بیلیم .)

اوپورده جنی اسکله بی اصولجه قیلدا دیروب دوشورتش وبر دفعه. سنده دخی انگلیز سفیری (پورتر Porter) ی قناحالدہ تحقیر ایتشدرد: موسبو (پورتر) جلوس هایونی تبریکه کلیدی صروده عبدی افندی کندیسنه تبلیغ ایده جگی فرمانی اویمسنی تکلیف ایتش و سفیر امتناع ایدنجه ایکی خدمتکار چاغیره رق صیقی صیقی به طوندیردقدن صکره فرمانی یوزینه سورمشدر .

بر تاریخنده او قود یغمزه کوره «زماننده یاقین ده تبدیل وزرا قدر جوق» وقوعه کلشدر .

مع هذا اکثر زمانی داخلی وخارجی غوائلدن مصون اوله رق کچمش ایسه ده (وهابی) مسئله سی ده پارلا یوردی . وهابیلک، مکناک تقریباً اون بش مرحله بصره جهته ده واقع (عینه) قریه سنده طوغمش اولان (محمد بن عبدالوهاب) نامنده برینک ایجاد ایتدیکی مذهب باطلدر . مرقوم «مذهب حنبلی» به منسوب ایکن عادتاً ترک دیانت ایده رک بالآخره (عینه) دن مفارقتله (نجد حجاز)ه کیده رک کویدن کویه کز مک صورتیه مذهبنی یایمش وپک جوق طرفدار بوله رق بیوک برغانله آچمشدر .

سلطان مصطفی ، راغب پاشای مسند صدارته ابقا ایتمکله اثر کیاست کوستردی . پاشا پک زیاده ذکی و اوروپا ایشلرینه واقف ایدی . (۱۷۶۱) ده پروسیا ایله عقد ایدیلن ایلک معاهده بی امضالامش و باب عالینک اعدای طبیعیه به قارش (آوستریا ، روسیه) بو دولتدن هایه واستناد بوله جنی فکرنده بولمشدر . (اذمید) کورفرزی طریقله بحر سیاهدن بحر سفیده بر قنال آچق تصورنده بولندی . باخصوص اردونی اله آله رق لقمجیلره ، یکیکچیلره ، سپاهیلره حق آناطولی اوپوراقلی سواریلره وارنجه جمله سنه تعلیمل اجرا ایتدیردی . بر طوبخانه ایجاد ایده رک ترسانه لری حال انتظامه ارجاع و سفائن جدیده انشا ایلدیکی کپی ریاضیات ، بحریه ، استعکام و طوبجی مکتبلری کشاد و کوپریمی صنی احداث ایتشدرد . (بو باده «بارون دو طوت» ک نظارت وهقی وار ایدی .)

یکرمی آلتیجی باب

اوجی مصطفی

۱۱۷۱ ده تخت عثمانی به جلوس ایتشدرد . سلطان احمد ثالث اوغلیدر . جلوسنده قرق یاشنده ایدی . مشارالیه ، محمود اول و عثمان ثالث ایام سلطنتی کورمش و بویاشه قدر سرایده کوشه نشین قاله رق بر قاج دفعه تسمیدن قورتولمشدر . روایتی نظرأ زهردن خلاص اوله نك چاره سنی تحصیل طب ایدرهك اوکرنمش ایمش .

کیفیت جلوسی حقنده (احمد واصف) تاریخنده شویله تفصیلات ویریلیور :

(سلطان عثمان ثالث وفاتی در حال صدراعظم راغب پاشایه خبر ویریلدی . مشارالیه در حال نرایه کیتدی . شیخ الاسلام ، قبودان دریا (کل احمد پاشا

راغب ، مادام الحیاء کوره نك علیه یوریمشدر . فقط مشارالیه کوجدی ، کوره نك ینه باقی قالدی .

[تاریخ عمومی - ارنست لایویس و آلفرد رامبو]

راغب پاشا کرك شرق و کرك روم ایل سفرلرنده بالذات بولنوب حقایق احواله کسب و قوف ایتیش اولدیفندن آلتی یننه ممتد اولان ایام صدرتنده صلی التزام ایله حریدن اجتناب ایتشدرد . حتی سلطان مصطفی حضرتلری بالدفات محاربه به ابتدار ایله : اگر غرض ، آقچه ایسه « ادرنه » قپوسندن تا «روسجق» قدر ایکی کچلی آلتون دیزهرم دیمشیکن راغب پاشا مانع اولوب : — دولت علیه کز بر مختصر (آرسلان) حرب و وواذرکه وقوعات جسیه

اوچنجی سلطان مصطفی

زاده علی (پاشا ، روم
ایلی و آناتولی قاضیمسکر
لری ، نقیب الاشراف ،
اوجاق آغالی دخی
سرای هایبونده کی (سنت
اوطه سی) دینیلن محله
طویلان دیر . سلطان
مصطفی صاغ طرفندن
دارالسعاده آغاسی (ابو-
قوف احمد) آقا وصول
طرفندن سلحدار (ابرا-
هیم) بك قولتوقلرینه
کیرمش اولدقلری حالد
مذکور اوطه یه کلرک
حضاره سلام و سلامنه
« صباحلر خیر اوله »
کلامیله ختام ورنجه

اولا راغب پاشا ، ثانیاً شیخ الاسلام (داماد زاده فیصل الله) اندی و قبودان

سابقه حسیله اظفار اجنبیه ده غایت مهابت نمادر . لکن شیمدیکي حالد حاکمه
اظفار (طیرناقلری ، پنجه سی قیریق) اولوب حین محاربه ده بوراسی معلوم و آشکار
اولدقده اعدا واقف اولوب صکره حال مشکل و دشوار اولور . همان عسکره
نظام ویرلسونده صکره بو داعیه لره دوشولسون دیدیکی منقولدر . و بصورتله
دولت علیه بیوک خدمت ایلش اولدیفی ۱۱۸۲ سنه سنده آجیلان روسیه
محاربه سنده معلوم اولمشدر . لکن فصله مذکور آلتونلری تنظیم عسکر ماده
مهمه سنه صرف ایتدیرمه موفق اوله مامشدر .

(شانی زاده) تاریخنده دیرکه : ۱۱۰۰ تاریخندن صکره عقلا ، سفری
استتقال ایدر اولدیلر . حتی راغب پاشا صدارتنده دائماً محاربه دن اجتناب
ایدردی .

[تاریخ جودت]

پاشا صکره صدوره، یکچری آغاسی، سپاه و سلحدار آغاری خاکپای شاهانه به یوز سوردیلر. صدراعظم ایله شیخ الاسلام و قبودان دریاه سورد کورکلر کییدریلدی، بعده سلطان مصطفی خرقه شریفه اوطنه سنه کیده رک دعا ایتدی. (باب السعاده) اوکنه تخت قورولدی. علی السحر بیعته دعوت اولنان سائر موالی و رجال دول و مدرسین معایده رسمی کپی صباح نمازندن صکره تخت هایونک اتکنی اوپه رک رسم یعتی احرا ایتدیلر. بعده اطرافه بیورلدیلر نشر ایدلدی. طوبلر آتیه رق جلوس مصطفی خان اعلان ایدلدی.

سلطان عثمان ثالث جنازه سی - قانون اولدینی اوزره - یکچری آغاسی و سکیان باشو ایله قول کتخداسی طرفلرندن کورلد کدن صکره قالدیریلدی. تابوته « یوسفی » تعبیر اولنان سلیمی دستار و بر سپاه سرغوج تعلیق ایدلشیدی.

سلطان مصطفی، راغب پاشایی صدارتده و داماد زاده قبض الله ائدی بی مشیخته ابقا ایلدی. راغب پاشایه « اوستلک » ایله سراسر قاپلی برسمور کورک، شیخ الاسلامه بیاض قاپلی برسمور کورک و مزین بر بارکیر اعطا ایلدی. مشارالیهما (طاس) و (قطوره لی) صولاق و ییکرله باب عالی به کلدیلر.

۲۰۱ - فائده

اون ایکنچی عصرک اواخرنده مجادله افکار

۱۱۸۲ سفری مناسبتیه

عقل و تجربه سی ناقص اولق تقریبیه بو قانون مسنون مرغوبک (دائما صلحک جنک اوزرینه ترجیح ایله خدمتکار اولدقلری دولته و عبادالله راحت و امنیت باغشلاق قانونی) حصولنه رعایت ایتموب ادیان سائرده بولمالری بالعموم دنیادن قالدیرمق یاخود هر زمان دشمنک بورتی یره سورتوب حدینی بیلدیرمک

قلیج آلای حقنده بنه (تاریخ واصف) ده کوریلن شومعلومات ده شایان دقتدر :

پادشاه اسب سوار اولدینی حالده حضورلری عادت اولان بالجه ارکان سلطنت یرلی یرلرنده ادای خدمت ایلیه رک اسکی اوپله له تقرب اولندقدنه آلتمش برنجی جماعتک اوپله باشیسی بر ممتاد قدیم شربت تقدیم ایلدی. سلطان مصطفی شرتی ایچدیکی کپی کاسه نك ایچنی آلتون ایله طولوردی . اوپله باشی ده اوج قربان کسدی .

جلوس وقوعنده مقاطعه لرله زعامتلردن رسم برات و تجدید ایدنلردن تمام خرج آلتیق عادت قدیمه ایدی . رسم مذکور عفو ایدلدیکی کپی تجدید ایدنلردن دخی یارم خرج آلتدی . صدراعظمه آره لرنده منافرت بولنق حسیله قبودان پاشانک آق دکزدن آلدینی معینات (ظلمیه) نامیله پادشاهه بیلدیریله رک موسی الیه عزل واموالی بالمصادره (استانکوی) آطه سنبه نفی ایدلدی . جلوس هایونی دول متجاوره یه اعلان مقصدیله (خلاصه الاعتبار) نام رساله تاریخیه مؤلفی

اهل اسلامک اوزرینه واجبدر دیو اعتقاد ایدن یادکارلر « حرکت اولما نیجه برکت اولماز . بو مملکتلر سیفله آلتشدر ، پادشاه اسلامک بختی عالی ، رجالی پیشکین ، قلیجی کسکیندر ، دنیاده دیندار بهادر وزیر ارسطو تدبیر و بش وقتی جماعتله قیلار اون ایکی بیک کزیده عسکر تدارک ایتدکن صکره قزل المایه دک کیتکه نه منت واردر ؟ دیو طمطراق الفاضله جهانی اعتراف و صندلیه اوزرنده « حزمه نامه » نقل ایدن پهلوانلرکی لاف و کذاف ایدوب « قزل الما » سمتی بفساندن کلن آل یناق الماکی ینیر شی ظن ایدنلر ، بناء علیه انجام کاری فکر ایتک شانندن اولیان بعض ساده دلر تسبیلی ایله ۱۱۸۲ تاریخنده حادث اولوب طقسانه وارنجه متمادی اولان « مسقو » سفرلرنی

[خلاصه الاعتبار]

کوچک اوقاف محاسبه جیسی کړیدلی (رسمی احمد) افندی عهدہ سنہ شق ثانی دفتر دارلئی احسانیلہ نمچہ یه و چاوشلر کاتبی (شہدی عثمان) افندی روسیہ یه و (امنی) بک کتخداسی (محمد) آغا لہستان حکومتہ اعزام ایدلایلر .

اوقاف حرمین مقاطعاتندہ اوتہ دن بری وقوعه کلن سؤاستعمالاتک اوکی آلتیق مقصدیلہ مقاطعات مذکورہ نک بوندن بویله دفتر دار وقت بولنانلر معرفتیلہ طابالیرینہ صاتیلمسی والتزام بدلتک خزینہ ہایونہ قونولمسی ، صرہ ہایون مرتباتک افراز ایدیلہ رک صرہ امینلرینہ تسلیمی واوقاف سائرہ نک عمارتلی مصارفیلہ اقلامدہ مقید اولان وظیفہ لرینک صورتلر موجبہ و قتیلہ خزینہ دن بالاخراج متولیلر یدیلہ اعطاسی و فضلہ اوقافک اقتضا ایتدکجہ ینہ حرمین امورینہ صرف ایدلک اوزرہ خزینہ دہ حفظی ، یازیچی معزوللریلہ تبردارلر و آغا جوقدارلری عهدہ سندہ بولنان مقاطعات وتولیتلرک رفی و مقاطعات

اوتوز سنہ دن برو صلح و متارکہ مستمر اولیق تقریبی ایلہ اولکی جنکری کورمش تکلہ قادر آدم قالدیفندن غیری موجود اولانلر دخی « صقالی دکرمنده آغارتمش . تجربہ دن بی نصیب ، انجامکاری ملاحظہ دن بہرہ سی اولیوب کون بوکوندردیمکے آلیشمش قورنازلر ، سفری سیرہ کیتمک کبی ظن ایدوب :

— نه کوچک وار ؟ میدانده دشمن یوق ، محاصرہ اولنه جق قلمہ یوق ، اوج آیدہ کیدر ، اوج آیدہ کلورز ، منصب آلورز ، پایہ قطع ایدرز ، لہ الحمد عسکر جوق ، خزینہ جوق ، بر باس یوق دیہ رک یلکلنوب پادشاهی ترغیب و ہمتہ امداد ایدر اولدیلر .

صدر اعظم بولنان (محسن زاده محمد پاشا) ۱۱۵۰ تاریخندہ (بندر) سرعسکری اولان پدری (عبدہ پاشا) یانندہ بولنوب عسکر و ذخیرہ کیفیتی تجربہ ایتمش و اوتوز سنہ تجمسدن خالی اولیوب مسقولونک عسکر قولانغہ سندہ

مذکورہ نك بوكیسلره ویرلمسی قرار کیر اولدی که بونلر او زمان ایچون هم اصلاحات مالیه و همده اداریه دن معدودایدی، محضاً راغب پاشانك فکر اصلاح پرورانه سی ایله وقوعه کلمشدر .

زمانك احوال روحیه سنه دلالت ایدن وقوعات دن بری ده استانبولده ساکن روم، ارمنی و موسویلرک قیافتجه حد شرعی بی تجاوز ایتدکلرینه قناعت ایدیلهرک بطریقارک و موسوی جماعت باشیسنك چاوش باشی آغا او طه سنه جلب ایله کسوه لرك طرز قدیم اوزره تنظیم ایدلسی حقنده تنبها ت شدید و ویریله سیدر .

سکر سنه دنبری انشا آتی ختامه ایرمه یں (اوج انبارلی) قالیون ایله مجدداً انشا ایدیلن (حصن بحری) نامنده کی دیگر قالیون حضور پادشاهیده دریاه ایندیریلدی . راغب پاشانك همت بلندیله برنجی دفعه ده اموال حریمدن بیک کیسه تصرف ایدیلهرک ایچ خزینیه وضع ایدلدی .

تدبیر و تدارک لرینه واقف اولمش بر وزیرکار دان اولغله بو حرکتی مناسب کورمیوب مدافعه قیدینه دوشدیکنه منی ۱۱۸۲ ربیع الآخرنده صدارتدن مزول ویرینه (آیدین) والیسی (حزه پاشا) مهر هایون ایله نائل مأمول اولوب بونا مبارک سفرك مقدمات ردیه سندن عبارت اولان کوتو علامت لر یوز کوسترمه ک باشلادی . اشته علائم ردیه دن اولاً : محسن زاده کی روزگار کورمش بر وزیرک عزلی ، ثانیاً : حزه پاشا کی رابطه سز آدمک صدره کلسی ، ثالثاً : امین پاشا کی نو ظهور شخصک سردار اولوب اصلنده صاحب مرض اولغله (ادریه) یه واردینی کون آیاغی شیشمه ک باشلامسی ، رابعاً : ذخیره خصوصنه کرکی کی نظام ویرلدن یوز بیک عسکر ترتیب ایدلسی ، خامساً : استانبولدن چیقلدینی کون بعض جاهلرک یهود و نصارانك سنجاف شریفه باقیسی جائز دکدر دیمه سیله نصارادن نیجه اهل عرض دردمنده صورت حقدن تعدی اولنوب قتل نفوسه باعث اولسی ، سادساً یری کوکی فرق ایگز (طاهر

پادشاه کندی همشیره سی (صالحه) سلطانی صدر اعظم مشارالیه
ترویج ابتدی .

سلطان مصطفاده قتل پولتیقه سندن آریله میوردی . جلوسنده
حقلی سقسنز دارالسعاده آغاسی معهود (ابوقوف) ایله ترکان آغاسی
(محمدی) ، امیرالحاج (اسعد پاشا) بی اعدام ابتدی .
براز اول سویل دیکنز وجهله یته راغب پاشانک همتهله دوناما
اخراج اولندی .

آناطولیده توره بن (لود) اشقیاسی (چوروم) اهالیسنک و سیواس
میرمیرانی زرملی زاده (فیض الله) پاشانک دلیرانه حرکتلریله تمیزلندی .
یوآرده دیوان هایون ترجانلغنده بولنان (متاکی) بندان وویو-
دهلفنه تعین قلندی . قریم خانی (حلیمکرای) فرط حلم و بطاقتندن
طولایی عزل (۱۱۷۳) وافلاق وویوده سی (قسطنطین) اهالی مملکته

آغا) نامنده ر مجنونک زول امینی نصب اولنسی ، سابقاً : دیار دشمن
میدانده اولیوب قلعه محاصره سی فکری موهم ایکن معتاددن زیاده قرق الی
قدر بال یمز طوپلری کوتوریلوب طوپلری چکن مانده لک آجلقدن هلاک
و طوپلرک نافله آنده بونده ضایع اولسی در .
[خلاصه الاعتبار]

روسیه لو قزل طاش حوالیسنی ضبط ایله قریم خانلی مضافاتندن معدود
اولان (قبار طای) ره تعرض ایتمکک باشلا یوب دولتین بیننده موجب منازعه
اولورلر دیه قارطایلر ایکی دولت بیننده صاحبز و موقوف قالش و بر
طرفدن اینشرنه مداخله اولمامق اوزره صورت استقلاللرینی دخی اخیراً سلطنت
سنیه قبول ایتدیرمش ایدی . بو حالد یته آفاق قلعه سنک روسیه دن
استرداد آرزوسی ارکان دولت علیه نک دماغندن چیممازدی . حال بوکه
(آجو) و (طمرق) قلعه لرنک استعکمانی روسیه به سد سدید اوله ییله جک
صورتده مکمل دکل ایدی .

ظلم و تعدیستند و میری به دینندن طولانی «یدی قله» به حبس ایدلدیسه ده بورجنی و برهرك ینه قورتولدی .

اسلام قادینلرینك قیافتاری خوش کورلیهرك یوزلرینك مستور اولسی تنیه و مسیره لره کیتملری منع ایدلدی .

ایران حکمداری (نادرشاه) بوسنه وفات ایتمشدر .

آق دکره دونانما یوللاندى .

(سقاریه) نهرینك (صباغچه) کوله اجراسیله بورانك دخی (اذمید)

کورفزیه ربطی حقنده صادر اولان اراده نافعہ یرلی اھالینك ارسال

ایدیلن هیئت تحقیقیه یی تفلیط ایتملرینه بناء تأخیر ایدلدی . مملکت مزده

امور نافعہ نك حصوله کله میشنه اك برنجی سبب اھالی اولدیغنده شبه

یوقدر . بزلر هم چالیشاز ، همده امور نافعہ دن آکلاماز اولدیغمزى

بك جوق دفعه اثبات ایتمشدر . (سقاریه) نك مرمریه ربطی فکری

۱۰۶۴ تاریخنده سلطان محمدك دخی اراده سنه اقتران ایتمش واوزمان

(هندی اوغلی) نامنده بری کشف ایچون یوللانش ایدی .

روسیه لو ایسه قبارطایلی بر کره حایة دولت علیه دن تفریق ایدیجك

جوق یکمکیزین (کوچك قبارطای) ی کندویه تابع قیلدقدن ماعدا (بیوک

قبارطای) . دخی بجهزن تعدی اولغه باشلامش و بر طرفدن دخی آزاق

دکزند قوۃ بحریه سنی تزید ایلہ قره دکزده دونانما تداوک املنه دوشمش

ایدی . (۱۱۷۵) تاریخنده روسیه ده جالس صندالی* ایمراطوری اولان

(قترینه) جهانکیرك سوداسیله (؟) پترونك بقیه وصایاسنی اجرا و انفاذه

قالقیشوب ابتدا لهستانه تعرض ایلدکده دولت علیه آندن صکره نوبت کندیسنه

کلهجکنی درك ایدوب فرانسزل طرفندن دخی تشویق اولدیغنه مینی (۱۱۸۲)

سنه سنده روسیه لویه اعلان حرب ایدہرك آلتی سنه ممتد اولان محاربه ده

خسارات عظیمیه دوجار اولمش و (قیتارجه) قریه سنده امضا اولنان عهدنامه

[تاریخ جودت پاشا]

سلطان مصطفی بر قاج زماندن بریدر استانبولده « دیبای رومی » نامنده کی قیمندار قماشك اعمال ایدلدیکی و آنك پرینه بایراملرده وندیک دیبای تقسیم ایدلدیکی آکلامقله اربانی جلب و مجدداً دستگاهلر نصب ایتدیردی .

اکثریا تبدیل کزییوردی . حتی بر دفعه سنده سور خارجنده کزییبرکن (افلاق) و ووده سنه کیدن پوسته جیلره راست گلش و بونلری طور دیره رق اوراق و مکاتبی آچدیفته (۱) سراطبا عارف افندیك و ووده دن بعض اشیا طلب ایتدیکی آکلامقله مومی الهك بوصورته اظهار تنزل و مسکنت ایدیشنی محل شان دولت بوله رق در حال عزل ایتشدر .

« دولته خدمت و پادشاهه تحصیل قریت » ایدرم زعمیله صدر اعظم خاصی اولان (قبریس) ک میری طرفندن الزامی طرفنی التزام

۲۰۲ - فائده

زند کریم خان - حکومت زندیه

۱۱۶۰ هـ نادر شاه قتل ایدلشیدی . نادر دن صکره ایران شاهی اولان (عادلشاه) دخی حفیدی (شاه رخ) ک الهه دوشه رک کوزلینه میل چکیلش و عادل شاهه خلف اولان (ابراهیم) دخی بر ایکی آی حکومتدن صکره ایران تختی (شاه رخ) . براقش ایدی .

کریم خان ، ایرانک (زند) اسمیله مشهور بر قبیله سنه مفسوب ایدی . نادر شاه ، هند سفرینه کیدرکن بو قبیله دنده عسکر یازمش و کریم خان بو صیره ده نفر اسکه شاهک میئنده بولمش ایسه ده کارکدار بر ذات اولمخه : نادرک و قائنده (علی مردان) خانه انتساب ایتشدر . (علی مردان) بو آراق ظهور ایدن قرت اثناسنده (اصفهان) ی ضبط و صفویلردن (شاه اسماعیل) نامنده کی

ایدن دفترار شق اول (ابراهیم افندی) در حال صدراعظمك تقریریه عزل و براز صکره تقاعد ایدلمشدر !

غریب بر امر دها . عوامدن واصنافدن بعض کیمسه لر کویا رجال دولته تقلیداً قدرتی اولسون اولسون قائم ، و شق و سائرہ کورکلری کیدکلرندن و بوايسه اهالی ایله بیوکلر آرہ سندہ کی فرقی معدوم حکمنہ کثیردیکندن بعدما بو نوع کورکلرک آنلر طرفندن کیلمہ می امر ایدلمش وابتدا صدر اعظم راغب پاشا کندی آدملریخی منع ایله مشدر !

بو ائشاده ایران احوال داخلیه سی يك زیاده کسب شورش ایتمشیدی (۱۱۷۴) . اولجه (نادرشاه) اردوسنده سپاہیلک وبعده ضابطلک ایتمش لولان (زندکریم) خان ، نادرک وقاتندن صکره (علی مردان) خان معیتندہ اوله رق (اصفهان) ی ضبط و براز صکره ایران

بر صبی ایران تحتہ اجلاس ایلدی . ایشته زند کریم خان (علی مردان) خانی متعاقب حکمدارلیی اسماً (شاه اسماعیل) . ترك ایله کمیدی (وکیل) نامیلہ ایرانده اجرای حکومتہ باشلادی . ایران بیوک بر قارعه لقی ایچنده ایدی . کریم خان سسی و غیرتیلہ بو قارغشہ لی کیدردی . دشملریخی منہزم ایدہ رک (شیراز) ی پای تحت ایدیدی . (۱۱۹۰) ده . بمرہ یی ایرایلرک استیلاسی مسئله سندن طولابی دولت علیہ طرفندن علیہ اعلان حرب ایدیلہ رک حتی حقنہ شویله رفتوا ویریلدی :

زند کریم خان

(ممالک عجم اها لیسندن «زیدشقی» وکالت ادعاسیلہ بر مقدار اشقیایی باشنه جمع ایله منہز بورلہ رئیس اولوب منہزورلر ایله اتفاق واتحاد

تختنده بولنان صبي (شاه اسماعيل) و وکیل اوله رق ايرانه حکومت
ایتمشدر .

اوروپا دنخی برطاقم ترتیبات سیاسیه ایله مشغول ایدی . باخصوص
روسیه نك احوال داخلیه و خارجییه سی بزم ایچون باشقه برنك کسب
ایتمک باشلامشیدی .

۱۱۷۵ ده شهزاده سلطان سلیم (ثالث) دنیایه کلدی . یدی کون
یدی کیجه شهر آیین و اوچ کون دکنز دونانماسی اجرا ایدلدی .

برسنه مقدم (استانکوی) جزیره سنده بولنان فیودانه قالیونلرندن
برینك ضابطانی آطیه چیقمشلر و کمی ایچنده بولنان اسیرلر بونی
فرصت اتخاذا ایدهرك طائفه اوررینه نالهجوم جمله سی کسدکدن

ولاداسلامیه دن برقلعه بی استیلا واهالیسندن یجه کیسه لرك ماللری سب و غارت
و پادشاه امام حضرتلریك اطاعتدن حروح ایدوب بانی اولسلر سرپرور زیدك
و آکا تابع اولوب آسکله اتفاق و اتحاد ایدرب معین اولالرك « ققاتلوا القی

حواجکان رئیس قائم مقام صدراعظم
الکتاب

سکره قالیون ایله «مالطه»یه فراریتمشردی. کرچه سفینه‌نک قبودان و امراسی استانبوله جلب ایدیلهرک بوراده اعدام ایدلدیسه‌ده بو حال غفلت سلطان مصطفایه تأثیر ایتدیکندن مالطه‌یه مناسبتی اولان فرانسه حکومتیه قالیونک تخلص ایدلمسی و ایدلدیکی تقدیرده باشقه معاصره ایدیله‌جکی بیلدیرلمشیدی. فرانسرلر کمی‌ی بالمله ادواتیه استرداد ایدهرک آل چوقه‌دن پوشیده‌لرله تزیین و اسرای عثمانیه‌ی دخی دروننه ارکاب ایدهرک درسعادته یوللادیلر. سلطان مصطفی فرانسه ایلمچیسینه برسمور کورک الباس و بردونامش آت اعطا ایدلدیکی کبی سفینه‌ی کترین قبودانه‌ده برقام کورک کیدیردی.

راغب پاشا ۱۱۷۶ سنه‌سی رمضانک یکریمی دردنجه کیجه‌سی ارتحال داربقا ایلدی. مقام‌صدارته (حزبه‌حامد) پاشا تعین ایدلدی‌که (خلاصه‌الاعتبار) ک دیدیکی وجهه رابطه‌سز برآدم ایدی. راغب پاشانک متروک‌کندن اولان آلتش بیک کیسه آچه پادشاه‌نامه‌مصادره ایدلمشدر.

تبعی حتی تقی* الی‌الله» نص کریمی منظوم‌نجه قتالری حلال و فرض اولوب قلعه‌ مزبوریه‌ی استخلاص لازم اولوری «الجواب» اولور.

مع‌هذا زندک‌کریم خان ایرانده عبدالله اجرای حکم ایتش، زراعت و تجارت و معاوضه‌ک احیاسنه چالیشمش، (شیرازی معمر ایلمشدر. تاریخ وفاتی ۱۱۹۳ در.

وفاتنده یرینه برادری (زکی) خان کجش ایسه‌ده فنا خویلو برآدم ایدی. آتی تعقیب ایدر (ابوالفتح) خان دخی کوشک و سفیه ایدی. (صادق خان) نامیه ابوالفتحی استخلاف ایدن‌ده چوق طوره‌میه‌رق (۱۱۹۶) ده علی مراد خان) جالس اولمش و آندن سکره صادق خاک اوغلی (جعفر خان) کلشدر. جعفر خان زماننده شیمدیکی ایران سلسله‌ حکمداراننک برنجیسی اولوب (استر آباد) طرفلرنده مقیم مشهور (قاجار) نام ترک عشیرته منسوب اولان (آقامحمد)

مرحوم مشارالیهک امور خارجیه ده قوللاندینی مسلك حكومات اجنیه نفوذینی تعدیل ایتك ایچون حكومات مذکورینی یکدیگرینه دوشورمك مسلکی ایدی. بونك خارجنده اوله رق سفارت ترجانلریه ویریلن براتلرك عددینی تنقیص ایتك کبی اجرا آتی دخی واردر. بوراتلر برزماندن بری بیوک براخذ واعطایه سببیت ویریوردی: ترجانلر باب عالیدن آله رق خرسیتانلره صانیورلردی. محاربه نك دولت ایچون بیوک بریقیم اوله جقنی بیلدیکی ایچون وار قوتیله ادامه صلحه چالیشدی. مالیہ بی و امور اداره بی تنظیم و تنسیقه اوغرا دینی مشکلات عظیمه به سلطان مصطفانك فکر استبدادی ده منضم اولیوردی.

زماننده کی وقوعات خارجیه ده شایان دقت ایدی: انکلتزه ایله فرانسه هندوستانده یکدیگرینه معروض اوله رق یرلشمشلردی. حتی

خان طهور ایله مشدی. آقا محمد خان ابراک اکثر بلادینی ضبط ایتکله جمفرک النده یالکز (فارسی) و (کرمان) طرفلری قالدی.

۱۲۰۳ ده جعفر خان مسموماً وفات ایتدی. اوعلی (لطف علی) خان اک صکره آقا محمد خاگ اله اسپر دوشه رك کوزلرینه میل چکیلوب (طهران) ه بوللاغش وزند حكومت ایرایه سی یدنجی حکمدار اولان مومی الیه (لطف علی) خاندن صکره منقرض اولشدر.

۲۰۳ — فائده

قاپیتولاسیونلر

ایلك قاپیتولاسیون سلطان (سلیمان قانونی) طرفندن میلادك ۱۵۳۵ هجرتك ۱۶۴۱ نجی سنه سنده ویرلشدر. بوتاریمه قدر فرانسه موقت هیئت

فرانسز (سیلان) ی ، (یونیشوری) ی ، (مادراس) ی - انگلیز لک الرندن آلمشردی . بورالده اهل اسلام زیاده ونفوذجه غالب ایدی . بوجهتله انگلیز سفیری (پورتر Porter) فرانسه ایله عثمانی حکومتی آره سنده براتفاق عقدایدله مسی ایچون الدن کلن غیرتی دریغ ایتمدی . تاریخ دیورکه :

(ناموس وحیثیت ووقارینه انضمام ایدن فضیلتی سلطان مصطفای شبه لندیریوردی . پادشاه بردفمه سنده قورنازجه طاورانهرق ولوکه قسماً اولسون امور خارجیه بی ده اله آلق ایچون ندماسندن حرمین متولسی (نوری) بك نامنده برینی رئیس الکتاب تعیین ایدی . راغب پاشا، (نوری) نك عدم اهلیتی مدرک اولدینی ایچون اقتدیسنه کمال احترامله بواتخابك مقصده موافق اولدینتی عرض ایلدی . سلطان مصطفی آچیقدن آچیغه بوزوشهادیسه ده نوری بی ده موقعنده طوته . مادی . فقط بر ایکنجی (دلاور آغا زاده عمر) ی، حتی بر اوچنجی (آمدجی عبده) ی رئیس الکتاب نصبندن ده کیری طورمادی .

سفارت کوندرمکه ایکن تاریخ مذکوردن صکره دائمی سفیر تعیین و اعزام ایله مشدر . (ایلاک قاپیتولاسیون لطف و مروت محصولی اولمقدن زیاده مداهنجه نوازشله مستغرق ایدیلن غرورسزدن و برده حقوق ووظائف دولیه بی بیلمه مزه لکزدن، بصیرتسز لکزدن نشأت ایله مشدر) .

قاپیتولاسیونلرک ایکنجیسی ۱۵۶۹—۹۷۷ ده و فرانسه قرالی طقوزنجی (شارل) زماننده (سلیم ثانی) طرفندن ویرلمشدر . بوقاپیتولاسیونده یکی برامتیاز مقبدرکه بوندن بالاستفاده فرانسه پیراغی آلتنده سیر و سفر ایدن فرانسه کیلری سربست اولدقلری کچی دولت علیه ایله معاهد اولمیان دول سائر سفاتی دخی آنجی فرانسه باندیره سنی حامل اولقی شرطیله ممالک عثمانیه ده اجرای سفر و تجارت ایده بیلرلردی . بوامتیاز فرانسه نك تفوذنی آرتدیرمیشدر . دولتمروامتیازی (اینه بختی) ده دونانماضر محو ایدلدکن صکره ویرمشدر . فرانسه ایله دولت

راغب پاشا دولتک مسائل سیاسیہ خارجیہ سی حقتده مفصل راپورلر یازمشدر. اواسفاکه بونلردن هیچ برنی کوره مدک. وفاتی متعاقب ارتشا، شقاوت، قتل، زجر واشکنجه، تخریم، و پادشاهی زنکین ایتمک ایچون بر دیکرک اموالی مصادره ایتدیرمک سیئانی باش قالدیره رق، حتی خست طبعی ایله مشهور اولان (سلطان مصطفی) خلقه کنديسنه دلی دیه یرته جک درجده سؤ استعمالاته قالدیشه رق طبیعت ردیئه ظلم آشکاره یه چیقدی. روایتہ نظرأ سلطان مصطفانک کورک کیسه سنی منع ایتمسی کورکیلردن باره چکمک مقصدینه مبتی ایتمش. چونکه سرای مصارفه یتیشمک قابل اوله. میورمش. اوزمانلر درسعادته بانکرلر بولمیدینی جهتہ بوکبی معا. ملات زجریه ومنعیدن ماعدا جر و استفاده قپوسنی مفقود ایدی. پادشاه بو فکرده اولورسه، حاللری اونه دن بری معلوم اولان وزرا نهلر یایماز، نهلر یایدیرمازلر. (ایکنجی سلطان حمید مخلوع زماننده بنه بونک نمونه لرنی کوردک ایدی.)

علیه آراسنده (لهستان) پولتیقه سندن طولایی برودت حاصل اولسی اوزیرنه انگلیزلر فرصتی بالاغتنام استانبوله سفیر کوندروب انکلتزه باندیره سی ایچون سربستی کشت و کذار و کسب و کار حقنی استحصال ایتمشلردر، (قرالچه الیزابت دوری). بوندن تلاشه دوشن فرانسه - آشاغیده کوریه جکی اوزده - انکلتزه امتیازینی رفع ایتدیرمشدر.

اوچنجی قاپیتولاسیوننی ۱۵۸۱-۹۸۹ سنه سنده سلطان (مراد ثالث) فرانسه قرالی اون اوچنجی (هازی) یه اعطا ایتمشدر. انگلیز بایراغه تأمین اولنان امتیاز مذکور اشبو قاپیتولاسیونله لغو ایدلشدر. بعدازین انگلیز کیلری جنوه، وندیک، سلجلیاتین سفائی مثلو آنجیق فرانسه بایراغنی کشیده ایتدکلی حالده ممالک عثمانیه ده سیر ایده بیله جکوردی. اون اوچنجی (هازی) شو موقعیتدن بلشقه امور تشریفاته ده فرانسه ایلیجیلرینک دیکر سفرايه قدم

راغب پاشا صوک درجه ده محافظه کار ایدی . سلطان مصطفی ، امور اداره حکومتی کاملاً اله آلق فکرنده بولونیور و فقط موفق اوله میوردی . مع هذا راغب پاشا اداره داخلیه بی آکا برافدی ، کندیسی صرف امور خارجیه ایله اشتغال ایتدی .

اداره اهالیده اتخاذا ایدیلن اصول ، ینه اصول سابقه ایدی . همان برشکایت وقوعنده (قتل ونفی وعزل) مقرر ایدی . مثلاً حکومت مسکراتی منع ایتمک کبی خلق یاننده کندیسی کوچوک دوشوره جک تدبیرله مراجعت ایدیور ، خلق ده مسکراتی براقوب آفیونه ، تیریاقه دوشیوردی .

دولت حالا کوزسز ، قولاقسز بولهرق ضعف حاله قائل اولمیدنی کبی اوروپاده جریان ایدن وقوعات روزمره دنده غافل ایدی .

(روسیه ایمپراطور پیترسی (الیزابت) ک وفاتنده اوچنجی پتر (Pierre) حکمدار اولمشیدی . بو حکمدار سفیه وعیاش اولقله برار زوجہ سی (قازینه) ایله

ایتمسی دخی احراز ایتمشدر . دولت علیه فرانسه حکومت - ایمپراطورلق نظریه باقدینی ایچون سفیرلرنک مأمورین مائلیه تقدیمی قاعده سنی قومشدر . حال بوکه فرانسه برقراللق اولوب بالعموم دولتلرجه بویله طایفده ایدی . مع هذا بالاخره عقد ایدیلن (ویانه) قونفره سی بین الدول اصول وقواعد تشریفاتیه وضع ایتمش و فرانسه ایلچیلرنک امتیازی قالمشدر .

• دردنجی قایتولاسیونی ویرن سلطان (محمد ثالث) وآلان (دردنجی هانری) در . بونک تاریخ اعطاسی میلادک ۱۵۹۷ و هجرتک ۱۰۰۵ سنه سنه مصادفدر . عهد سابقین تأییداً وریلان اشبو — قایتولاسیونک اعطاسنده (کرید) محاربه سنده فرانسه لیلرک وندیکیلرله معاونت ایتملرنک تأثیری اولمشدر . — برنجی (فرانسوا) نک درکام سلطانی به التجا واستمدادی ایله باشلایان دولت علیه — فرانسه مناسباتی بویله اختلالرله چوق دفعه اوغرامش و مسبب فرانسه اولمشدر . فرانسه حکومتی سلطان (سلیمان قانونی) دورنده بیله دولتک اغبرار وافغانلی موجب اوله جق حرکاتده بولنش ایدی .

روسیه ایمپراطوریجہسی قاترینہ

دخی حسن الفت اووزرہ بولنہ میوردی . امور خارجہ بدد بڑہ پر تبدل حصولہ کثیرہ رک روسیہ حکومتی اولجہ آوستریا ایلہ متفق و پروسیا ایلہ حصہ ایکن شیمدی پروسیا ایلہ متفق و آوستریا ایلہ - ہم اولدی . روسلرک پروسیا قرالی ایکنجی (فرہدربق) دن ضط ایتدکلری اراضی کاملاً اعادہ ایتدی . داخلہ اسیلژادکانک عسکرلکدن مافیتی ناطق بر امرنامہ نشر ایلیہرک اردویی . ادارہ حکومتی بوزدی . ہلہ روس اردوسنہ پروسیا قیاضی ادخال ایلمسی پروسیا غالبلری اولان عسکرلر

اصلاً غفر ایتدیلر . والحاصل بر قاج آئی طرفندہ بتون صنوف ملتی دلکیرایلدی . زوجہسی (قاترینہ) ایمپراطورک بومعاملات درشتانہ سندن استعادہ ایتک ایستور و آندن علی صورتہ کوردیکی تحقیراتک آحیسی چیقارمق املندہ بولنیوردی . فی الواقع موفق دہ اولدی . (پترسبورغ) دہ غیر ممنولردن مرکب عسکر ایلہ اختلال چیقارہرق (اوجنچی پترو) بی تمندن اسقاط وکندیسنی (روسیہ ایمپرا طوریحہسی ایکنجی قاترینہ) نامیلہ تختہ اقصاد ایتدی (۱۱۷۶—۱۷۶۲) .

بشنجی قاپتولاسیون (۱۶۱۴—۱۰۲۲) سلطان (احد اول) وبہ (دردنجی ہازی) زمانلرنده اعطا ایدلشد . بوندہ امتیازات سالفہ تک تأییدندن بشقہ (قدس) کیدہ جک رہبایک فراسہ طرفندن حمایت اولنہ جنی وسفرایہ مخصوص اشپادن کرک رسی آلمیہ جمی بیان اولمشدر . فرانسه قونسلوسلرینک قاتولیکلری حمایت ایتلری اصل بوتاریمخندن باشلار . اشبو حمایت مذہبیہ بوندن صکرہ ویریلان قاپتولاسیونلردہ تأکید ایدلش ونہایت (برلین) معاہدہ سنہ دخی یکچرلشد . ۱۶۱۴ سنہ سندن صوکرہ دولت عثمانیہ تک فرانسه ایلہ آراسی آچلدقندن بشقہ فرانسدہ تکیون ایدن اغتشاشات داخلہ و علی الخصوص پروتستانلق غوائل فرانسی قوتدن دوشورمش و شرقدہ نفوذ و اعتبارینی قیرمشدر . بوندن بالاستفادہ انگلزلر ، نیدیکیلر ، فلنسکیلر دولت علیہ ایلہ عقد معاہداتہ مسارعت ایتدیلر و عثمانی دکنزلرنده کندی کیلرینک کندی بپراقرری ایلہ سیر و سفر ایتلرینہ مساعدہ آلدیلر .

(حمزه) پاشا مسند صدارتده آنجق آلتی یدی آی طوره بیلدی .
بطائت و تائینسندن طولای عزل ایدیلهرک یرینه حاب والیسی صدراسبق
(باهر مصطفی) پاشا تعین ایدلدی .

بغدادلیلر ایچ قلعیه هجوم ایدهرک والی وزیر (علی پاشا) یی قتل
ایته دیلر . (قاضی اوغلی) نامیله لوند اشقیاسنه سرکرده اولان شخص
وعونه سی سیواس والیسی (فیض الله) پاشا (قیزیل ایرماق) طرفنده
محو و بریشان ایدلدی .

روسیه دن دولته ایکی ایلچی کلیوردی . بری اوچنجی پترونک،
دیگری ایکنجی قاترینه نک ایلچیلری .

اوچنجی پترونک سفیری پرنس (داجقوف) تاحدوده وارمه دن
قاترینه نک ایلچیلیسی پرنس (دولفوروکی) حرکت ایتشیدی . طرف
دولتدن دخی ابفای تهنیت مقصدیله سپاه کاتبی (درویش عثمان) افندی
یوللاندی .

آلتنجی قاپیتولاسیون ۱۶۷۳—۱۰۸۰ سنه سنده و سلطان (مراد رابع)
واون اوچنجی (لوئی) نک دورحکومتلرنده ویرلشدر . اگرچه بو عهدناهده سفائ
اجنبیه نک فرانسه باندیره سی آلتنده سیر و سفر ایتملری قیدی اعاده اولندی .
فقط شوکا مقابل کمرک رسومی یوزده بشدن درده ایندیرلدی و فرانسه نک کندی
« ملتندن » اولان رهبان اوزرنده حق حایه سی تأیید اولندی . قدسه کیدن
راهبرک محیی مسأله سی فرانسه طرفندن توسیعا تفسیر اولنهرق بوندن حایه
مذهب چیقارلشدر . حال بوکه اوچنجی و آلتنجی قاپیتولاسیونده مذهبی حایه
بحثی یوقدر . بو قاپیتولاسیون استحصال اولندیغی زمان عموم دولتر فرانسه یی
تبریک ایلشدر ! (مارسیلیا) ده تجارت نورمانده باشلامش و فرانسه نک تجارتی
بک زیاده ترقی ایتشدرکه بوده محضا قاپیتولاسیونک تأثیراتندندر . اووقتر بر
غروش شیمدیکی قیمته نسبتله برخیلی پاره ایدی . اوسایه ده درکه فرانسه نک تجارتی
۱۷۲۰ ده اون ایکی ملیون غروش به بالغ اولدی . آندن یاریم عصر اول آلتی
یوز بیک غروش ایدی . اوچ ییلده درت ملیون غروشلیک زاید کوستردی .

صدر مرحوم راغب پاشانك بر اتفاق عقدی فكريله
بروسیا قرالی (ایکنجی فرمدریق) زردینه یوللادی
مشهور کریدلی (رسمی احمد) اقدی بوئانده عودت
ایلدی. مشارالیه سفارتی حقنده یازدینی تقریرده
ایکنجی فرمدریق دیورکه :

(هدایای مایوندن اوتاق بهجت نمون اولان قوناغمزده (برلنده کی) قوریلوب
اطراف ولوازمه مقلدقدن صکره قراله وارمقدن برکون مقدم عکاملرمنه ایله
قرال سراینه ارسال وآنده برمناسب محله نصبله مفروشانی بسط واکمال اولندی.
ایرتسی کون صورغوج وآنلردن غیری هدایای متنوعه بویمچهلری اوزرنده اسم
ورسملرینی مبین یافته لر ایله عربیه تحمیل وبعضی خواص اتباعمز مرفقی و ترجان
معیتی ایله قرال سراینه کوندریلوب یدلرنده اولان دفتر مترجه تطبیق اولنهرق
دیوانخانه کنارنده عجم قالیمچهلری اوزرنده ترتیب و تسلیم اولندقدن صکره
هدایان اوج رأس آت دخی تسریج (اکری و سائره سنی اورمق) و تزین
وخاص آخوردن تعین اولنش آدملریدکنه ویریلوب وکندو آتلمز دخی مکمل

یدنجی قاپیتولاسیون ۱۷۴۰—۱۱۵۳. تاریخلیر فرانسه قرالی (اون
بشنجی لوتی) دورنده سلطان (محمد اول) طرفندن اعطا اولنشدر .

بو قاپیتولاسیون صوکنجی در . بونده دیکرلرینه نسبة معاهده شکل و حالی
دها زیاده واردر . رسماً فرانسه سفارتنه تبلیغ اولندی کی «الی ماشاالله
تعالی احکامنه رعایت اولنه» جله سیله هم معاهده شکلی آلمس هم ده ابدی الا-
حکام اولمشدر .

او تاریخده فرانسه ایله دولتمزك آره سی غایت اینی ایدی . فرانسه
ایلجیسی مشهور (ویلنوو) روسیه محاربه سی ائنانسنده اولا توسط بعده حربه
اشترک ایدن آوستریا دولته قارشو آچیلان محاربه نك ختام بولسنه و معاهده
صلحیه عقدینه و ساطت و غیرت ایتمش اولمشدن طولای اشبو قاپیتولاسیون
ورلمشدر .

۱۷۴۰ دن صکره فرانسه ایله قاپیتولاسیونمز بوقدر . یالکنز بر بچق
عمر صکره یاپیلان معاهده لرده قاپیتولاسیونلردن بحث اولنشدر .

[استشاره مجموعه سندن : ابن الضیا]

رخت و بساط ایله یډك ایتدیریلوب کندیز عادتیز اوزره قرالدن کلن (هنطو). و خواص اتباعز عثمانی بساطیله ینه قرالدن کلن آتله راکب اولوب قرال سراپنه واریلدی. نیچه لیلر طرفندن صورت دفتر کتیریلوب آنلرک رسوم و آدابنه رعایتله حرکت ایتلرله نامه هایون دیوان افندیسی یدنده و صورغوج بهجت نمون ظرفیله کتخداننر انده ارن بش قدر اتباع ایله دیوان خایه کیریلوب مور قطیفه ایله دوشمنش اوچ قدمه لی بر صغه اوزرنده بر طرفنده مفضض هندلی و بر طرفنده نامه قویه حق سرر اورتیسنده مانی قطیفه دن ثیاب هرروژه غبار آلود ایله قراله آیاق اوزرنده ملاقه و حالا اریکه پیرای عثمانی شوکتلو مهابتلو پادشاه عالیه سلطان مصطفی افندنر حضرتلرینک سز حشمتلو منزلتلو دوستلرینه تمهید موالات زمیننده اهدا بیوردقلری هدایای خسروانه لرینی مشمر نامه مودت علامه ملوکانه لیدر دیهرک نامه و صورغوجی بری بری آردنجه قرال یدینه اعطا و اول دخی واحد ابد واحد آلوب صورغوجی کوشه چشمه ملاحظه ایدهرک یاننده طوران سرر اوزره وضع واقا و ترجان و ساطتیه دولت علیه دن کندو حقنده ظهوره کلن التفات و عنایتدن منتدار وایلچیلکزدن محظوظ اولدوغن یاد و تذکار ایلوب واردیفمز هیئتده اوتاغمزه رجعت اولدی. رجوعمز عقبنده قرال هدیه آتلی خاص آخوریلر یدلرله سرائ حولیسی ایچنده اوچ دفعه دولاندریلوب حولیه ناظرینجه دن ملاحظه و کندیلری صویوب آدملرینه تسلیم

۲۰۴ — فائده

اوچنجی پترو — ایکنجی قاترینه

روسیه ایمپراطور پیجیسی (الیزابت) ک حین وفاتنده اوچنجی (پترو) اوتوز درت و زوجیسی (قاترینه) اوتوز اوچ یاشلرنده ایدیلر. زوج و زوجیه آره سنده کی مابیت و منافسه پک زیاده آشکار ایدی. (قاترینه) نک (غره غوری اورلوف (Orlof) نامنده برکوزده سی، پترونکده (الیزابت و ورونچوف (Vorontsof) اسمنده بر مترسی وار ایدی. و ورونچوف اکثریا اوچنجی پترو ایله برابر ایچیر و بعضاً چاری دوکر دی.

اوچنجی پترونک داخلی و خارجی پولتیقه ده تعقیب ایتدیکی یولی براز اول یلزمش ایدک. پترو سرائ تشریفات قدیمه سنی قالدیره رق آلمان اصول مراسمک

ایدمل بوتویه ائاشاندە مجوهر رختلر ومطلا کسهل شمشهسی صفاسندن قرال کندوی پتوروب کسهیه بر شی ویرمک عادتلری دکل ایکن خاص آخورلیله برساتله برقاچ آلتون اعطا ایلشدر .

رسمی افندینک بواتفاق عقدایدوب ایتدیکی ایجه معلوم دکلدر .
تقریرنده بر شی سویله میور . فقط اجنبی تاریخلرنده (۱۷۶۱)
تاریخنده - که ۱۱۷۵ سنهیه مصادف اولیور - روسیا قرالیله بویله
بر اتفاق عقد ایدلیدی محکیدر . حتی مصطفای ثالثک زمان حکومته
عائد فرانسزجه یازلمش بر ائرده لهستان تقسیماتنده روسیا حکومتک
اولجه عقد ایدیلن مقاولاتی بر اتفاق فعلیه اقتران ایتدیرمک اوزره
(ره قزین Røxin) نامنده برسفیر یوللایه رق تشبهنده بولندینی و باب
عالینک او ائشاده روسیه و آوستریا تحریکاتیلله بیزار بولمقله برابر
فرانسه ایلچیسی (ورژن)ک تشویقیله تشبث واقعک نمره داراوملدینی ده
محرردر .

غریبه — (ایکن) قصبه سنده نقیب الاشراف وکیل علیه شکایت

ایفاسنی امر ایتدی . کندیبی علیهنده کوندن کونه بیسوین فرقه مخالفین
(قاترینه) نک امریله و منفعتی لهنه حرکت ایدیوردی . بو سبله قاترینه کوئک
برنده: تطلیق ایدر واوغلی (بول)ی رد ایدرک (وورونچوف) ایله بالتاهل نی
بر مناسیره حبس ایلر دیه قورقوردی . پترو ایسه (قاترینه)نی تحقیر ایتکده
دوام ایدیوردی . حتی روسیا ایله عقد ایدیلن مصالحه شرفه اولورق سرایده
ویرلن بیوک بر ضیافتده تا سفره نک بر باشندن اونو طرفده اوطوران
(قاترینه) یه :

— Daura یعنی — احمق ! دیه باغیردی .

قاترینه کندی خاطر اتنده مستقلاً روسیه چارچیسی اولوق فکریله دمکدار
اولدیفنی یازمشدر . حتی خاطرات مذکوره میاننده:

— یا حکومت ایتلیم ، یاخود اولهلیم یازیلیدر .

اولئور . بورادنده مباشر معرفتیه محنده شرعاً دعواری کورملک امر ایدیلیر . قیقیک قاتل اولدینی حقنده یرلی صرافلردن درت کشی اعلام آیلر . دیگر طرفدن قیقیک اینامی ، عیالی وساداتدن بعض کیمسeler پادشاهه عرضحال ویریرلر . سلطان مصطفی قیقیک کندیسنه انها ایدلمکسزین اعدام ایدلدیکنه قزار . درت صرافیده کندیبی اعدام ایتدیرر !

قریم خانی (قریمکرای) عزل اولهرق یرینه (سلیمکرای) نصب اولندی . قبریسلیر محصل (چل عثمان) آغانک ظلمندن ناشی اوزرینه هجوم ایله مرقومی قتل ایتدیلر . بر دولت مأموری حقنده روا کوردکلری بوحرکتلرنی سلطان مصطفی اغماض ایتدی . حتی تاریخ واصف دییورکه : بالآخر تأدیبلری ذمت دولته بورج قید اولندی . پادشاهک برادری «سلطان نعمان» یواننده وفات ایتدی . فصل؟ تاریخ (حمای ردیه) دن دییور . او عصرده فتح اموات قاعده سی جاری اولمدینی جهته ایجه آکلاشیله مامشدر .

پترونک کندیبی سفرده تحقیر ایتدیکی زمان عاشق (غره غوری اورلوف) دن حامل ایدی .

کوروشدیکی آدمیر (غره غوری) ایله برادرلندن عبارت ایکن بالآخره برطاقم بحریه و بریه ضابطاتی وبص رؤساییده جمیعته قبول ایتدی . طوبخانه مشیری اولان (ویل بووا) بورانک صندوقی غره غورییه تسلیم ایلدی . بو صندوق قاترینه ک تشکیل ایدمکی فرقه اختلالیه نک خزینه سی ایدی .

۱۷۶۲ ده پترو مترسیله (اورانی یان بوم) سراینه چکیلدی . (قاترینه) نکده (پتروف) سراینده اوطورمسنی امر ایتدی . بو سرای (اورانی یان بوم) ایله (پتربورغ) آره سنده کی یول اوزرنده و پتربورغه اوتوز کیلومتره مسافه ده در . بو جهته (قاترینه) نک حصول مقاصدینه خدمت ایدمک حرکتیه نک زیاده موافق ایدی . یعنی یاپه جی اختلالی بورادن اولای پتربورغه ، ثاباً (اورانی

روسار (کیلان)، (در بند) و (طیفان)
طرفلرندن کرچیلری عصیانہ تشویق
ایده وک (چلدر) والیسنه ویرکویبرمکن
استکاف ایتمک قالدیشدقلری جهته
(طر بزون) والیسی عبدالرحمن پاشا
تأدییلرینه مأمورایدلش ایسهده عسکری
صفوقدن قیردیرمقدن باشقه بر شیئه
موفق اوله مادی : یرینه چلدر والیسی
(حسن پاشا) تعیین ایدلدی .

محسن زاده محمد پاشا

صدر اعظم مصطفی پاشا اهالی
اوزرنده کی مظالمی سببیه عزل و قتل
اولئوب مسووبینی دخی نفی ایدلدی . مقام صدارته (محسن زاده
محمد پاشا) کلدی . مصطفی پاشا استانبولده بولئان زنکینلری برروسيله
ایله تجریم ایدیوردی .

یان بوم (دن یابه ییلیردی . بو سنه نك تموزنده اوچنچی پترو ، ایمپراطوریجه یی
کورمک ایچون (پترووف) . کیتدی . سرای بوم بوش ایدی . هم شاشیردی ،
همده قورقدی .

۹ تموز کیجه سی غره غورینک برادری (آلکسی اورلوف) پترسبورعدن
(پترووف) . کلرک ایمپراطوریجه یی او یان دیردی . وآ کا :

— قالدیکز . ایمپراطوریجه لفکزی اعلان ایچون هر شی حاضر در .
(باسق) توقیف ایدلدی . دیدی . کتیردیکی آراهیه قازینه ایله او طه خدمتجیسی
پندریدی و کدیسی آراهیه نك اوستنه چیقدی . یولده ایمپراطوریجه نك پروکا .
ریخده آلدیلر . منزل بلرکیلری یوق ایدی . برکویلنک بارکیلرخی طوتدیلر .
پترسبورغه بش کیلومترو محله عاشق غره غوری ایله اسرای بحیره دن (باریان
تسکی) . به ملاق اولدیلر . شهره دخولنده ایمپراطوریجه عسکره راق طاغیتدی
و بر پاپاس چاغیره رق آنلری تحلیف ایتدی .

بوسنه (۱۱۷۹) دونائماینه آق دکره چیقدی . قوهٔ بحریه مزك بتون بتون زوالی مشعر اولان آتیده کی سطرله دقت ایدک :
(چقان سفینه لرك انشا آتی پك زیاده قصورلی ایدی . بورده لرله کوکرته آرهلری یوکسك، بطاریه لومبارلری زیاده سیله آلچاق اولوب حوله استیقلری دخی غایتله اصولسزایدی . آلات وادواتی جوریمش، مقاره لر، خلاطلر ییتمش ایدی . باخصوص طویلرك چاپلری یكد یکرینه اویمادینی ایچون جیخانه توزیماتنده پك چوق مشکلات چکیلیوردی . روایت کوره قبودان پاشا کیلری قبودانلره صانار ، آنلرده رتبه ومأموریتلری مزایدیه قویارلردی . بوانساده جزایر و طرابلس غرب دونائمالری دخی حال اقراضده ایدی.)
(نتایج الوقوعات) ده دیورکه :

(۱۰۳۰ تاریخندن ۱۱۸۲ سنه سنده کی مسقو سفرینه قدر الی سنه دن متجاوز محاربهٔ بحریه واقع اولماغله قبودان پاشا لر مرسته

لود ملازم قبودان قبودان پك

دونامای هایون ایله آطه‌لر دگزنده کزینوب درجه انصافلرینه کوره جزائر و سواحل خاقنی تجریم ایدره‌ک عودت ایدرلر و برقاج خرسز کیمسی طوته‌بیلورلر ایسه فتوحات بحریه‌دن عد ایدرلر ایدی. (قبریس) آطه‌سنده توره‌ین (کرپه) دزداری (خلیل) برایکی بیلک کشی ایله (لفقوشه) بی محاصره ایدره‌ک اعلان شقاوت ایتدیکندن هم ذمت دولته قید اولنان دین تأدیجی ایفا و همده مرقومی استیصال ایلک اوزره بحرأ ایکی کمی و برأ دخی (تکه) سنجانی متصرفی احمد پاشا اعزام اولندی. جزیره‌ده آسایش قلندی. کرجستان اصلاحاتنه مأمور اولان چلدیر والیسی حسن پاشا حرکت ایدره‌ک (بوری) قلعه‌سنده مقاومت ایدنلری قتل واسیر، (اودیش) متصرفی (دادیان) ک استیباتی قبول و کرجیلرک کووندکلری (سیانجو) قلعه‌سنی برمجومه تسخیر، محافظه‌سنه (آچیق‌باش ملکی) (طهمورث)ی تعین

(قائرنه) اوغلنک اسمی مذکور اولقیزیر روسیه‌ک حکمدار مطلق اعلان ایدلدی. امرای عسکره‌دن بعضلری ایمراطوره صادق قالدقزلندن آلایرخی چکمک ایسته‌دیلر سه‌ده کندیلری بالذات عسکرلر طرفندن توقیف اولندیلر. براز صکره هرکس (نوزدام دو قازان) کلپاسنه کیروب یمین ایتدیلر. ایپرا-طوریجه قیش سربانه عودتنده عسکر طرفندن رسم کجید اجرا ایدلدی.

(اوجنچی پترو) بیک‌بش یوز (هولشتاین)لی عسکرله (پترهوف) و (اورانی) یان‌بوم) آره‌سنده بولنیوردی. یاننده بولنان اختیار ندیمی مارشال (مونیخ) بلاقتور (پترسبورغ) اوزرنه یورعسنی تکلیف ایتدیه‌ده جسارت ایده‌مدی، یالکیز پترسبورغده نهل جریان ایتدیکنی آکلامق ایچون ندما سندن برقاجنی کوند ردی. آنلردن ده کیسه عودت ایتدی. یالکیز شهردن کلن برهولشاین عسکری اختلاک تمام اولدیفنی بیلدیردی. اوزمان مارشال، کیلرک بولندیی (قرونشتاد)ی تحت امنیته آلمسی توصیه ایتدی. فقط وقت کچکش ایدی. آمیرال (نازین) قلعه‌نی آلمشیدی. ایمراطورک قادیئلرله برابر پیندیکی قابی بو طرفه یاناشیرکن :

و ایرنی سنه (سور) قلعہ سنی یکر می طقوز کون محاصرہ دن صکرہ ضبط و کر جستان رؤساسنک مجتمع بولند قلی (کتاس) قلعہ سندن دخی استہان ایدلکھ مشوق عصیان (سلومان) ک تعقیب و تنکیلی ایچون قلعہ یرمقدار عسکر ترب ایتدی .

(طوسون محمد) پاشا قوماندانہ سندن اولہرق عودت ایدن دونانما مرکباتندن اولوب (باغچہ قو) سیلہ (غلطہ) آردہ سندن دمیر اوزرندہ طو-ران بر قالیوندن آتش ظهور ایتش و قالیون غلطہ اوکندہ یاتان بیوک قایقلردن بر قاچہ چاتہرق آنلری دہ یاقدقدن صکرہ (جبال) طرفندہ کی یہودی اولرینی طوتوشدر مشدر . حریق جبال چارشوسنی خراب ایتدیک کی آلا رغہ دہ بولسار کوچک قایقلردہ طوتوشہرق حتی بولردن بری (ترسانہ سرائی) قصرینک احتراقہ سبب اولمشدر . قالیونک قبودانی (چوققار) فرار ایتش و قبودان پاشا اولا بالقخانہ دہ حبس ایدلدکن صکرہ (آغریبوز) سنجاغہ تعین ایدلمشدر .

— کیم او؟ دیہ بر —س عکس ایتدی .

— ایمپراطور . دینجہ نوبخی عسکر :

— آرتق ایمپراطور قالدی . آجیغہ ! دیہ جواب ویردی . مونیخ :

«اولہ ایسہ (رہوہل) . کیدوب (پوزرائی) اردوسنہ التحاق ایدک» دیدی سده پتروینہ تردد ایتدی . او آرائی (قارینہ) نک یکر می بیک عسکرلہ (اورانی یان بوم) اوزرینہ کلدیکی ، چارچہ نک (پتروہوف) سرائنہ کبردیکی خبر آلدی . ایمپراطور تقسیم حکومت مسئلہ سی ایچون برنس (آلکساندر غالچین) ی برای مذاکرہ یوللادی . فقط بر ساعت صکرہ استعفا نامہ سنی امضالادی . قارینہ کندیسنی کورمک ایستہ مدی ، یالکز برینی اعزام ایتدی . پترو بوکلنک النی اوپدی . کانتی ، کوپکنی ، زنجیسنی ، مترہ سنی ایستہ دی . بولردن یالکز مترہ سی ویریلدی . برابرندہ (آلکسی اورلوف) و بر دیگر ی اولدینی حالہ (روپشا) شہرینہ اعزام ایدلی . اووادہ درت کون صکرہ (قوری ہا سور) دن اولدی شایعہ سی چیقدی . حقیقندہ ایسہ تسیم ایدلمشیدی .

(سلیمکرای) ده قریمده دیکیش طوندیره میهرق یرینه (آرسلان) کرای نصب اولدی .

استانبولده «سقا» چشمه‌سی جوارنده ساکن بر (ارمنی) جمعیت فسادیه تشکیلی تهمتیه صلب و داخل جمعیت اولانلر (لینی) ده قلعہ بند اولق اوزره اخذ و نفی ایدلدی . ارمنی اختلااتنک مقدمه‌سی بودر (۱۱۷۹) .

— ۲ —

۱۱۸۲ (۱۷۶۸) سفری

دولت ضعف اداره و قحط رجال آراسنده چبالانمقده و روسیه ایمپراطور یحیی‌سی (قاترینه) باشمزه چوراب اورمکده اولدینی بردمده سلطان مصطفی استانبولده صو زیان اولیور ، اودون قحطه دوشیور وسیله سیله حمام انشاسنی منع ایدیوردی . مع هذا روسلرک لهستانده

۲۰۵ — فائده

۱۱۸۲ سفری و سؤ تدبیر

اولا ، لهلودن (بوتوسکی) نامنده بر دربدر ، اوج بش یوز نفر ایله سایه دولک علیه کلوب بیوک قرمنی فرنکی مهرلر ایله مهمور محضر کونه کاغدلر کتوروب «له جمهوری اوتهدن برو دولت عثمانیه حمایتنه داخل و (قارلوفه) مصالحه‌سی شروطی موجبجه سربست اولوب آخردن تعرض اقتضا ایتمز ایکن شیمدی مسقولو دیارمنی یایمال ایلدی . دولت علیه دن عنایت رجا ایدرز «دیو فریاد ایلدیلر . اوتهدن برو بر مسلط جبار الندن قورقوبلوب آخر دولته التجا ایدنلر سؤ عملری سیبیله مظهر ادبار و نخوست اولوب (؟) او مقوله‌ی

و قفقاسیه ده تجاوززاده بولندقلری خبر آلمش ایدی . بواثانده ایلک خبر حدودلردن کلدی . (قازینه) لهستان قرالی اوچنجی (فره دریق-اوکوست) — که بز «نعلقران اوغلی» دیرز — زمانندن بری کسب نفوذ ایتمش ایدی . ۱۷۶۴ ده یعنی ۱۱۷۸ ده قرالک وفاتی اوزرینه کندی انتخابکرده سی اولان (استانیسلاس — اوکوست پونیاتووسکی Stanislas-Auguste Poniatowski) یی پولونیا یعنی له تخته کچیر-دکدن صکره بونفوذی بتون بتون آرتدی .

لهستانده بوآراق ظهور ایدن اغتشاش اوزرینه قازینه نک اوتوز بیک عسکری لهستانه داخل اولمشیدی . حال بوکه لهستانده برقرال وفات ایدرسه یرینه کله جک قرالک سربستی انتخابی بزم دولتک قدیمی حقوق متبوعیتدن ایدی . باب عالی بدایه قرالک تعیننه آلدیرامش ایسه ده روس عسکرینک لهستانه دخولی پروتستو ایتدی . بواثانده کرجستان بکی (سلومان) کرجستان حکومتیله مظهرلطف

حایت قیدینه دوشنلر دشمنی کندی ملکنه دعوت ایله زحمت و مشقت چکه کلدکلی مرحوم یلدریم یزید خانه التجا ایدن (بغداد) پادشاهی سلطان (احمد جلاثری) و (قره قیونلی) سرمداری (قره یوسف) قصه سندن و ۹۰۴ تاریخی اثناسنده (شروان) خانی ایکن جنتمکان سلطان سلیمان حضرتلرینه التجا ایدن (القاص میرزا) حالندن و سلطان محمد رابع زماننده (۱۰۷۹) خلاونده قزاقدن (دروشنقو) خطمانه طوغ و سنجاق ویرلدیکنه بناء لهلو ایله دور و دراز سفرلر حدوتنه ناعث اولقی ماده سندن و ۱۱۲۲ تاریخنده شود (اسوج) قرالک دولت علیه به التجا صورتند (بندر) . کلیسی سیب ایله مسقو والی (پترو) نک ممالک اسلامییه هجومی دغدغه سندن مجرب و معلوم اولوب اول مقوله مدبرله التفات اولنق مناسب دکل ایکن ، (بوتوسکی) دیدکلی مکرره سایه حایت آلتوب بیک نفر اتباعه تعینات بها شهریه اوتوز قرق کیسه آنچه ویرلدیکندن غیره

اولسنی و (سور) ی قلمه سنک هدم ایدلسنی و راهب (کتالکوز) ک
محبوسیتی او که سوره رک استیان ایتدی .

حمزه پاشا صدارته کلشیدی . محسن زاده محمدپاشا دخی (ردوس) م
سورولمشیدی . (خلاصه الاعتبار) حمزه پاشا حقنده دیورکه :

(استانبوله کلدیکنک اونجی کونی سفر مذکور مصلحتی ایچون
حضور هایونده مشاوره به شروع اولتفین هیچ خسته لکدن خبری .
اولماق صورتنده پادشاه قارشوسنده ایکی ساعت قوچان کنی اوطوروب
مزاج هایونه موافق . صددرله اظهار شجاعت و دشمنی کوزینه
کس دیروب برکون اول (داود پاشا) صحراسنه چیقمه عزیمت و جمادی
الاولانک یکر می بشنجی کونی ینه حضور شهریاریده سفره فاتحه
اوقوت دیروب مسقوف بالیوزی (ابرشقوف) یدی قله به کوند رملکه
اعلان جنک وجداله همت ایلدی . بوایشلرک جمله سی یکر می بش
کونده صورت پذیر اولدی . ربو ائناده قریم خانی (قریم کرای) دخی
آستانه سعادته کلوب برابر حضور هایونه کیرملری اواننده خسته لی

آراتق آراتق قرص طریقله خزینه پادشاهیدن آلتی یدی یوز کیسه آتجه آلوب
بر ایشه یارامادی .

ایکنجی سؤ تدبیر ، تاتار خان ماده سیدز : شویله که قریه مسقو مستولی
اولقدن صکره . بونلر طونه یالینسند ایشه یارار امیدیه اولا (سلیمکرای)
و ثانیاً (سلامت کرای) اوغلی (مقصود کرای) . درساعتدن التفات اولتوب
اوج درت یک تاتار ایله طونه یالیرینه محافظه و ممکن اولور ایسه قارشو طرفه
دشمن اوزرینه چاپول ایتمک قصدینه کوندریلوب کندی یانلرنده ایشه یارار
تاتار نامه یوز آدم اولدیفندن روم ایلی چتاقلرندن اوچر دردر یوز ایپدن
قورتلش آصیلاجق کلوب . وجود اولان آلتی آیلای آرپه بی قرق کونده توکتمه .
لرندن صکره شکر و دارچینه وارنجه شهریه . قرق الیشز کیسه آتجه تمینات
بهاسی آلرلیله خزینه بی خراب ویاب ایشلردر .

سونج سوداسی کبی برحائثه مبدل اوله رق اتلاف خزینه مثللو حرکندن
خالی اولمیدینی تحققاتیمکین جادی آخرونک سکنزنجی کونی کلیولی به
(کوندرلدی)

حضور پادشاهیده عقد ایدیلن انجمنده :

۱ — روسیه نك لهستانه یکی نصب اولنان قران علیهدارلری
تأدیپ وحفظ نظامی بهانه سیله مغایر شروط عهدنامه مملکت مذکو-
ره به طوب وجیبخانه ایله کلیتلی عسکر سوق ایتدیکی وبونکله شروط
سربستی لهی جبراً الفا ایلدیکی ،

۲ -- روسیه نك نظام جدید اختراعیه مخالفت ایدنلری قتل
واعدام واموال واشیالرینی یغما وغارت ایلدیکی ،

۳ — روسلارک بوحرکتلرندن مقصود اصلی (له) مملکتی ضبط
ایتدکدن صکره ممالک عثمانیه ده سو قصد ایتک اولدینی ،

۴ — لهولردن فرار ایدنلری تا حدوده قدر تعقیب ایده رک
حدود اهالیسنی قورقوتدینی ،

ثالثاً عسکر ترتیبی ماده سیدر . بو مقوله سفره اول اسرده اوترز قرق
بیک عسکر کافی ایکن چوق عسکر ایله چوق ایش کوریلور ملاحظه سیله یوز
بیکن متجاوز عسکر ترتیب اولندی . دفتر ایله عسکر ترتیب ایتک و بیکیبا-
شیریله سکسار کیسه آقچه کوندرمک یکچیری و جبه جیه کوره قرق الی
بیک اسامه یی دفتره قید ایتک بش اون کونده کوریلور قولای بر ایشدر اما
« قرق الی بیک آدم بریره چیتدقده آنره اون بیک چادر و هر چادره اوچر
بشر عکام والی بیک قدر دوه و قاطر و یارکیر» اقتضا ایدر . و بونلرک جمله سنه
هر کون یم و ییه جک لازمدر . بر کون اولسه غوغا حاضردر . بو صورته
یوز بیک یم یتشدرمک نه مشکدر !

سو تدبیرک بری دخی (قتلاق) ماده سیدر . بو سفرلده بش سنه
علی التوالی صدراعظم لواء شریف ایله طشرده قاله خلاف عادت اولوب لاید

۵ — قریم خانلرینک خاصلرندن اولان (بالطه) نام محله جبه خاته و طوپ و تفنک و ساثر ادوات حرب و جنک ایله کله رک اهل اسلامه بالهجوم محل مر قومی احراق و پک چوق اسلامی شهید ایتدیکی، مذاکره اولنه رق علمانک اتقاقیله روسیه نك علیه سفراجراسنه و بردفمه دخی صدراعظمك روسیه سفیرنی چاغیرده رق :

۱ — روسیه نك فیابعد «له» جمهورینه قرال انتخابی ومذهب نزاعی و آخر بهانه ایله سوق ایتدیکی عسکری کری چکمی،

۲ — لهولرک مملکتلرینه وامورینه مداخله ایتمه سی،

۳ — عهدنامه همايون موجبنجه منعقد صلح و صلاحك شروطنه بتمامها رعایت ایله می،

۴ — و تعهدنی متفقلری بولسان دانیمارقه، پروسیا، انکلتزه واسوچ دولتلرینک تکفل ایده رک تصدیق نامه ویرملری و ویرمز لرسه نقض عهدك. روسیه طرفندن ظهور ایتدیکی محقق اولمغله سفرهمايون مصمم اولدینی،

بر فتنه حدوئندن قورقیلور ایدی . الحمدلله اولدی . اما خزینه ده تاب و توان قالمدی . فتنه ظهور ایانمك حکمتی بودرکه عسکریدن کیمسه قالماز ، هر کس برر طرقله کیکی استانبوله وکیکی دار و دیارلرینه کیدرلر ، صدراعظم دائره خلق و سپاه و سلحدار آغاری کابلیله قالور ، عسکر طائفه سندن یوزده بری موجود دکل ، ینه تعیدلرینی تمام آلورلردی . بوجهته و شلاغك ضرردن غیری بر قائده سی اولدی .

سؤ تدبیرك بری دخی (وارنه) به کلن دونانما ماده سیدر . قاسم قین اولدنده دونانما استانبوله کیتکه اجازت استدی . صدراعظم درسعاده تحریر ایدوب امره مترقب اولدی . استانبوله مشورت اولنوب ترسانه اهالیسی بر قاج کون اکلنه لرنده ضرر یوقدر دینه لرله اذن ویرلدی . اون کون صکره بر

شقلرینک قونوشلمسنه قرار ویریلدی.

فی الواقع صدراعظم (حمزه پاشا) سفیر (اوبرسکوف Obreskof) یی چاغیرتدی. بوندن اول سفیردن روسیه نك (یکى صریه) ده قلمه لر انشا ایتمکده اولدینی و (قبارطای) ه تجاوز ایدره ك کر جستان ارباب عصیاننه یاردیم ایلدیکی، رومانی و قره طاغده انترقه لر چویردیکی دخی صو- رولش و مومی الیه ده باب عالینک جغرافیاده کی جهلندن! استفاده ایدره ك مدافعا تده بولنش ایدی. بودفعه (حمزه پاشا) قیام ایتمه ك اوطوردینی حالده قبول ایتدی و سوز سولتمک بر اقیه رق :

— بوندن درت سنه اول لهستانده بولنان روس عسکرینک یدی بیک نفره ایندیریه جکنی سن تعهد ایتمدگی ایدی؟ شیمدی ایسه اوتوز بیک ایمش. دیخه سفیر دخی یکرمی بش بیک اولدیفنی اعتراف ایتدی. بونک اوزرینه حمزه پاشا بر حدت کسیره ك :

شدید روزگار ظهور ایدوب ایخه دونا قره به درشدی . قالونلر مخالفت هودان استانبوله کله میوب یولده تلف اولدی .
بر سؤ تدبیره (اسماعیل) ی تخلیس یتنه طونه به شایقه لر ترتیبیدره. شویله که : (قیان) کملرندن قرق کیمی سکسانز نفر و هر بر نفره یکرمیشر آتیه علوفه و قیودانلرینه قرق آتیه وظیفه ترتیب اولنوب طونه به کیدرلر و (طولچه) اوکنده قرن قرنه یناشوب (اسماعیلی فتح ایدله). دیو اولمقدار کیلری دونا- دوب کوندر دیرلر . دشمن قارشودن طونه به کیرملرینه مانع اولیوب قویون آغیله کیرر کبی کیردیرلر . دشمن هیچ مقید اولمدی . طولچه آلتنده بش اون کون اکلنوب محال قیلندن اولان اسماعیله یناشمه حاضر اولورلرکن مسقول سازلق ایچندن بر قاج قنك بوشال دوب بونله هجوم ایدنجه بوصودن آتش ویروب بر قاج آدم مجروح اولغله بقیه سی پریشانلغه یوز طوتدقلرنده کیلرک کیمه آتش ویروب و کیمنی یدکلیوب چکوب کیتدی .

[خلاصه الاعتبار — خلاصه]

— خان، حاث. شیمدی یالانچیلغی ده اقرار ایدیورسک
کندیگزہ عائد اولیان بزملکتده همشهریلرینک ایتدکلری خبائتدن
اوتامیورمیسک؟ تاتارخانلرینک بالطهده کی سرائی ییقان سزک طوپلر کر
دکلی؟ دیه تویسخ ایله دی. بعده انجمنجه ویرلن قراری حاوی سندی
امضالامسنى تکلیف ایتدیسده اورسقوف :

— مآذونیتیم یوقدر، امضالیه مام.

دیمکله اعلان حرب ایدلدیکی کندیسنه بیلدیرلدی. روسیه ده بولنان
دولت علیه تجارینه ضرر ایریشمیوب سلامتله عودتلرینه قدر فرار
ایتامک اوزره برابرنده ایکی ترجمان ویدی خدمتکار اولدینی حالده
(اورسقوف) برای حبس (یدی قله) یه یوللاندی .
همزه پاشا بو آراق مختل الشعور اولمغله عزل ایدلدی . وزیر
(محمد امین پاشا) صدارته کجیدی .

۲۰۶ — فآنده

مصر احوالی

یاووز سلطان (سلیم) دن صکره اسرا وعساکر مصریه (فقاریه) و (قاسیه)
دیو ایکی فرقه اولوق عادت جاهلیه سی ظهور ایتدیکندن مدت مدیده بو ایکی
فرقه یکدیگریله جنک وجدالدن خالی اولامشلردر . سبی بو ایش که : یاووز
سلطان سلیم حضرتلری مصری فتح ایله اسرای چراکسہ یی استیصال ایتدکدن
صکره برکون دیوان هایونلرنده :

— عجباً چراکسہ دن کورمدیکمز بری قالدیمی ؟

دیدکده حضور هایونده بولنان (خیره پای) :

— اوت افندم ، مصرده (سودون) یک نامنده غایت مسن بری اولوب
آتمق بر وقتدن بری خانه سنه چکیله رک عزلت و اتزوایی اختیار ایتمشدر .

محمد امین پاشا - (خلاصه الاعتبار) - کوره - تاريس الكتاب
اولدینی زماندن بری روسیه سفیری (اوبرسقوف)ك سوزلرينه قانمش
ایدی . حتی دیورکه :

(مشارالیه ایکی اوج سنه مسقو بالیوزی (ابراشقوف) له بو سفر -صو -
صنده مکاله ایتدجه (ابراشقوف) ،

— بز صلحی بوزمايز . سز سفر ایدرسکز ، بز اوزربکنزه قارشو کلیزه .
دیو ایناندرمش اولقله صدراعظم اولجیه دك بو سفره وجود ویرمیوب
بر عبث حرکتدر دیر ایدی .

وزیر اولدقدن صکره بو قولدن سکوت ایدوب ایستر ایسته مز ایشه
مباشرت ایلدی . اما ینه نه زمان اولورسه :
— صلح بنم حاضر مدر .

اعتقادده اوله رق ابراشقوفی ر ابرکتوردی . بروجه محرر اسباب دولت
آماده قبله رق یوز سکسان ایکی سه سی نورور سلطاینك یدنجی کونی صدراعظم
امین پاشا سنجاق شریقی باب هماونده اوموزسه یوکنوب آلا ی و دبدبه ايله
استانبولدن داود پاشا صحراسه چیقیلوب آلتی یدی کون صکره آندن دخی
حرکتله ادره به طوغری عزیمت اولندی .

پاشا شاطر

مصر عسکری حربی

(تاریخ سیاسی) به کوره :

(روسیه ، پروسیا ، آوستریا وانکلتره دولتری یبنده بر (اتفاق مربع) ك وجودی روایت اولنمسنه مبنی باب عالیجه آوستریانك دولت علیه جهته جلبی التزام اولنهرق بعض مساعداتده بولنلمش ایدی . ونديك ، فلمنك ، دانمارقه واسوچ دولتری جواباً باب عالی به اظهار موالات ایلدكلی کبی انكلتره دولتی دخی درسعادت سفیری لورد موری Murry واسطه سیله تقدیم ایلدیکی نامه مخصوص ایله اظهار ودومصافات ودولت علیه علیهنده اصلاً اتفاق ایتیه چکنه دائر اعطای تأمینات ایلدی . پروسیا دولتی ایسه بیاننامه مخصوص ایله دولت علیه و روسیه یبنده کی مشکلا نك حله عرض وساطت و حبس اولنان روسیه سفیرینك اخلائی سییلی طلب ایلش ایسه ده « بر دفعه محاربه ایلدكجه وساطت قبول اولنهمیجنی » جوابی ویریلدی . سفیرك محبسدن چیقارلمسی خصوصه دائر پروسیا وانكلتره سفارت ترجمانلری

و (ذوالفقار) و (قاسم) ناملرنده ایکی اوغلی دنخی واردركه غایت شجیع و بهادر وجد یلكده ماهر، اولوب بو پادیه اقرانلری یوقدر . آلمری دخی خانه سنده حبس ایدوب خلقله اختلاطدن منع ایتشد .

دینچه سلطان سلیم حضرتلری :

— والله یا خیره بك ، سو غایت دور اندیش و دل آكاه بر آدم اولمالیدر . همان زیارته کیدوبده نصایحی استماع ایله استفاده ایدلم . دیوب طوعری سودون بكك خانه سنه وارمشر . کورمشر که کلام قدیم تلاوت ایدوب اطرافنده بر طاقم اتباع و خدم وحشی دخی خدمت ایدیورلر . سودون بك سلطان سلیم اولدینفی آکلادیفی آنده درحال قیام ایدوب تلاش ایله اجرای رسم عبودیت قیدینه دوشمش . سلطان سلیم کندیسنه ملاطفه والتفات ایدرك امان واطمینان ویردكدن صكره حضورنده اوطوردوب عزلت و ازواسنك سببی سؤال بیوردقده دیش که :

باب عالی ترجانیه کورشدکلری صبرده روسیه دولتی محاربه وقوعنک اوکنی آلمقدن باشقه برشی ایسته مدیکندن اولباید بروسیا وانکلتره نك وساطتلیخی طلب ایلدیکنی افاده وشو محاربه اعلانی فرانسه القاتیله وقوعه کلوب فرانسه اولباید تاتار خانیه علی الدوام خبرلشمکده اولدیغنی بیان ایلدیلر .

۱۱۷۴ سنه سنده کوچک لقیله مشهر دالماجیلی ویاخود خروات (استفان) نامنده بری کندیسنی جلادلرک التدن قاجش (اوجنجی پترو) اولق اوزره اعلان ایدهرک قره طاغده کی قبائی باشنه طویلادی . قره طاغ بکی (صاوا) پی زیر حکمنه آلدی . کلیسالیک جمله سنده پترو نامنه دعالر اوقوتدی . چاریجه بزى قره طاغ علیه عسکر یوللامغه سوق ایتدی ایسه ده موفق اوله مدق . قاترینه پرنس (دولفوروکی) پی یوللادی . پرنس، انتریقه لرله اهالی پی (استه فان) دن آیردی . استه فان برطاش اوجانگنک باتلامه سیله مجروح اوله رق حکومتی ینه (صاوا) به

— دولتیزک اموری مختل اولدی . سلطانیز دخی عاقل و مدبر کلانی دیکله میوب اکثر کبار دولتی اعدام ایلدی و بیوکلرک منصبی کوچکلره بوجیه ایتدی . آنلر دخی یوز بولوب فقرانی رنجیده ایتمک باشلادیلر . بو سیدن فقرا و رعایا سلطاندن یوز جو یروب جناب حقه بوجیه روی تضرع و تقظم ایلدیلر . بو حالاتی کورنجه البته دولتیزک من طرف الله مؤاخذه برله عدله و انتقام آلهی به دوچار اوله جفنی جزم ایتدم . و درحال عزالت ایدوب ملحوظ اولان بیه دن خوفله اوغللرمی دخی خلقله اختلاطدن منع ایلدم دیو جواب ویرمشر . بده سلطان سلیم امیر سرقومک اوغللرخی کتوروب زیاده تلطف واکرام ایلش و کندورینه بعض عتار و واردات احسان ایتمشدر . فرداسی صحرا به جیقوب کافه امرا و عساکری دعوت ایتمکله امیر سودون اوغلاری دخی کلش و سلطان سلیم قاسم ایله قرنداشی ذوالفقارک بینوب براز . اظهار صنعت فروسیت ایتلرخی امرا به مش . آنلر دخی آنلرینه سوار اولوب اول قدر هنر کوسترمشلرکه

ویردی، کندیسى بر مناستره چکیدی. درت سنه صکره خدمتچیلری طرفندن قتل ایدلمشدر. تاریخ، مرقوم اوچنجی پترودن بك زیاده عقلی ایدی، دیور.

سلطان مصطفانك اعلان حرب ایتك خصوصنده کی عجله سی نه ایدی؟ بر درلو آکلاشیله میور. چونکه صوك بهارده اعلان حرب ایدلدیکی حالده اردو آنجق ایلک بهارده حرکت ایده بیلیدی. (قاترینه) بوفرستدن استفاده ایتدی. امین پاشا قلمدن یتشمش، حرب و ضربی بیلمز، امور سیاسیه دن بی بهره بروزی ایدی.

دیگر طرفدن (قاترینه) بش قول اردو ترتیب ایلدی :

- (۱) جنرال غالیچین Galitsyne قومانداسنده بولان اوتوز بیک کیشیک براردو ایله (دینیستر) نهرندن مروره،
- (۲) جنرال رومیانجوف Roumiantsof عین قوتله (اوقرانیا) ولایتی داخلنده بولنه رق قریم تاتارلرینک تجاوزاتنی منع ایتکه،

هرکس تخمین ایتش. طرف شهریاریدن ایکسینه خلعتلر کیدیریلوب صورت احترام کوسترلمش.

بر کون صکره سلطان سلیم حضرتلری ینه بویله بر دیوان ایدوب عسکری ایکی فرقه ایش، بر فرقه سنه ذوالفقار بکی و دیگر فرقه سنه قاسم بکی رئیس ایدوب عثمانلی سوارینک اکثری ذوالفقار بك طرفنده و مصر آتولونک بر فرقه جسیه سی قاسم بك طرفنده بولمشدر. فقاریه (بیاض) و (قاسیه) یه قرمزی انواب الباس ایله یکدیکردن تمیز اولنوب جنک شکنده یکدیکره حمله و هجوم کوسترملری فرمان اولمش. آنلر دخی خفمانه هجوم صورتلری اظهار ایله توزلر قالدیره رق و مزارقلرینی بربرلینه طوقوشدیره رق حمله ایدوب صحیحاً جنک شکنده صحرائی صحیفه مسطر کشیده یه دوندرمشلر. آنجق طرفینه حرص کلوب آرز قالش که بر بیوک جنک و جدال اوله یازمش. بوحالده یکدیکردن آبرلسون دیو منادیلر ندا ایدرک کوچ حاله آییله بیلمشلر.

- (۳) جنرال برغ Berg اون آلتی بیک کشی ایله (بره قوپ) یعنی (اورقپو) برزخی اطرافنه یا قلاشمغه ،
- (۴) جنرال (مدم) Medem (دون) و (قالوق) قازاقلریله دون نهری وقفقاسیه آره سنده کی مواقعی مدافعه ایتمک ،
- (۵) جنرال طوتله بن Tottleben ده کر جستانی استیلایه مامور ایدیلر .

تاتار خانی (قریم کرای) اردونک هنوز (قاریشدیران) موقعنده یعنی (لوله برغوس) طرفلرنده بولدینی انساده وفات ایتدی . یرینه (دولتکرای) «نامنده براوغورسزی چفتلکدن کیتروپ خان ایلدیلر» بزم اردونک صورت حرکتی ایجه غریبدر :

امین پاشا (قاریشدیران) دن (ادرنه) یه واصل اولدینی زمان قربان بایرامی مناسبتیه توقف واون کون صکره حرکت ایلدی . (بره وادی) منزلده دشمنک (خوتین) قلعه سینه هجومی و محافظلری

لکن طرفینده بو حرص باقی قالوب و آندن صکره اسرا و عساکر مصریه (ققاریه) و (قاسیه) دیو ایکی فرقه اولوب (ققاریه) بیاضه و (قاسیه) قرمزیه یه میل ایله هربری کندی رنگنه محبت و دیگر رنگدن نفرت ایتمش و (ققاریه) عثمانلویه و (قاسیه) مصرلویه میال اولشلر و بو غیرت جاهلیه بینلرنده یرلشوب (ققاریه) نک بایراقلری بیاض و (قاسیه) نک بایراقلری قرمزیه اولقی ملتزم بولنش و بو تفرقه سیبیله نیجه کیمسه لر سهام بلایه هدف اولوب کیتمشدر . مناصب مصریه دخی بو ایکی فرقه بیننده تقسیم اولنوب مثلاً امیرالحاج (ققاریه) دن و دقتدار (قاسیه) دن و متفرقه باشی (ققاریه) دن و چاوشلر کتخداسی قاسیه دن اولوردی . لکن بعضاً یکدیگره تغلب و تحکم داعیه سیله بینلرنده عظیم جنک و جدال، قتل و قوعه کلوردی . ۱۱۴۲ سنه سنه قدر وقتلری بو کشمکشلر کچوب تاریخ مذکورده که — سلطان احمدک خللی سنه سیدر . — مصرده بو ایکی فرقه بیننده بیوک محاربه لر و قوعه کلرک نهایت (ققاریه) طرفی

اولان چته جی عبدالله پاشا یکنی (حسین پاشا) نك عسکر طرفندن
مقتولیتی خبری کلدی : (خوتین) ده بولان عسکر حسین پاشایه
مراجعتله حدودی تجاوز ایتمک ایسته دکلرینی بیلدیرمشر ، پاشاده
دولتک لهستانی محافظه وحمایه ایتمک مقصدیله بویله برسفره قالیقشدینی
حالده بونلرک لهستانی یغما ایده جکلرینی بیلدیکی ایچون اذن ویرمه مش
ابدی . اردونک (ایساقچی) به مواصاتی ۱۱۸۳ سنه سی محرمک
سکزینه مصادفدرکه استانبولدن حرکتک الی سکزنچی کونیدر .
(خوتین) ه هجوم ایدن روسلرک قلعه محافظلری طرفندن دوچار
هزیمت اولسی اوزرینه سلطان مصطفای ثالثه غازیلک عنوانی ویریلدی .
(ایساقچی) ده یکریمی کون اوطورولدی . (تاریخ واصف) بو محمله
ریاست صدر اعظمیده عقد ایدیلن مجلس مشورتدن بحث ایدیور .
(واصف) ه کوره صدر اعظم :

— بنم سفر ایله الفتم یوقدر . دولت علیه ایچون نه طرفه حرکت

غلبه ایدوب قاسیمیه بی استیصال ایتدیلر . اولوقدن قاسیمیه نك اکثری مقتول
و معدوم اولوب بقیه السیوفلرینک کیمیی (روم) و(شام) ه فرار والتجا وکیمیی
دخی (صمید) ایچلرنده اختفا ایتشلردر .

فقاریه بو وجهله امارت مصریه بی مستقلاً و منحصرأ ضبط ایتشلر ایسه ده
آندن صکره کندولری دخی باشقه نام و اوهام ایله متفرق اوله رق یکدیگرکریله
جنک و جداله قیام ایلدیلر . داعیه نفوذ و استقلال بالطبع آنلری ده فرقه فرقه
بولدی . حتی صدر اسبق مرحوم راغب پاشا مهر والیسی ایکن بونلرک
اصلاحنه سعی و اشتغال ایتدیکی حالده باش ایده میوب ۱۱۶۱ سنه سنده آنی
دخی والیلکدن عزل و تنزیل ایتشلر ایدی .

۱۱۸۰ سنه لرینه قدر حال بو منوال اوزره جاری اولوب اصصای مصریه
یکدیگری قتل و اعدام ایتکدن خالی اولامشلردر . او ائشاده امرادن (بولوت
قیان) دیو مشهوراولان (علی بك) خصاسنه غلبه ایله مناصب مصریه بی کندی

ایتمک خبرلی ایسه سویلیک . دینچه هرکی حیرت آلمش . کیسه شقشفه ایدمه مش . نهایت باش محاسبه چی (شهدی عثمان افندی):
 — دشمن اولجه (خوتین) طرفندن کوروندی . بودفه (بندر) طرفندن ظهوری محملدر . دیش ایسه صدر اعظم بیلورمش کبی مومی الیهی صوصدیرمش و اوجاق اختیارلندن برقاچی: (اوزی) و (بندر) قلعه لری متیندر ، خوتین طرفنه کیتلی یز . فکرنده بولندقلری کی بمضاری ده (طونه) دن مرور ایتدکن صکره اقتضای حاله باقلم دیلریله بوصوک رای تصویب ایدلمشدر . دقت ایدیورمیسکر؟ اوبوزوق ، دوزن ، تربیه و انضباطدن محروم اولدینی حاله ناموس دولتی محافظه ایچون کوندریلن اردو کیملرک الارنده ایش ؟
 له بویارلارنده (پوتوسکی) اردونک (خان تپه) سی دینلن موقعه ورودنده (بندر) دن کلرک صدر اعظمه کوروشمش و (خوتین) محافطی محمد پاشا ایله برابر روسلر اوزرینه آقین ایتمک مأمور ایدلمشدر .

طرفدارلرینه حصر ایلش وکوله لرندن مشهور (ابوالذهب) محمد بیک ایله یک چوق خصمانی اعدام ایدرک افطار مصریه ده استقلال ایتمشدر . شویله که :
 زیاده مملوکلر اشترا ایدوب وهر بریخی تربیه ایله یتیشدروب اسرای مصریه سلکنه ادخال ایلش و خزینه داری اولان (بیوک اسماعیل) بکه توجیه امارت ایتدکه مرقوم ابوالذهبی آنک برینه خزینه دار نصب ایدوب محمد یک ایسه غایت بهادر و مدبر اولدیفندن چوق یکمکسزین آکا دخی امارت و پروپ بالجله اسرایه تقدیم ایش ایدی . (ابوالذهب) تسمیه اولنمنسک وجی دخی بودرکه قلعه ده (قاهره) امارت خلعتی کیسدکن صکره بخشش اوله رق اطرافه بتون آلتون طلاغیش و سواقده دخی فقرايه آلتون نثار ایش اولدیفندن و ذاتاً سمیح و سخی بر ذات اولوب دائماً بویله آلتون تصدق و احسان ایتمکدن خالی اولدیفندن (ابوالذهب) دیو معروف اولمشدر .

خان تپه‌سی دینیلن محل (بروت) صوینک کنارنده و (خوتین) اون بش. ساعت مسافه‌ده‌در. آوجی سلطان محمد (قانیجه) محاربه‌سنه عزیمتده بوراده برته یایدیرمش ویانلرینه‌ده طوبراقدن اوطلر انشا ایتدیرمش و بوسیله نامی (خان تپه‌سی) قالمشیدی .

بغدان بکی (لیغور) اشتراسی امر ایدیلن ذخیره‌بی اکال اینجیدی کبی روسلره مجلوییتی دخی سویلندیکندن درحال عزل اولنوب استانبوله اعزام و بوراده اعدام ایدلدی .

امین پاشا اردوده بولنان حلبی رجب پاشا ، موصلی امین پاشا و مولد وانجی علی پاشالری استرقاب ایدیوردی . بوئانده لهولردن برقسمنکده روسلره مظاهر چیقدفقری آکلاشیلهرق خوتین محافظی (محمد) پاشا ایله (پوتوسکی) جلب اولندی . نتیجه‌مذاکره‌ده محمدپاشانک (له) سرعسکرلکی و (پوتوسکی) رفاقتیله مملکت مذکوره‌یه تجاوز ایتلمری تقرر ایتدی . پوتوسکی آلتمش بیک عسکرک ذخیره‌سنی

مشهور (جزار احمد) پاشا دخی بو صیره‌ده اسرای مصریه‌نک سرآمداندن ایدی . (علی بك) يك مهم اموریخی (ابوالذهب) ایله آکا کوردیرر و آنلرک ایله خلافتده اولانلری اعدام ایتدیردی . حتی اسرای مصریه‌دن (حسنی بك) برحیات اولدقجه (علی بك) انعام داعیه استقلال ایده‌میه‌جکئی جزم ایندیکنه مینی آتی دخی ابوالذهبله جزاره قتل ایتدیرمشیدی . فقط اسرا اینجنده علی بكك صاقینه‌جی بر (صالح بك) قالوب آنکله دخی یکدیگره غدر و اهانت ایتمک اوزره بینلرنده عهد و پیمان ایتملردی . لکن نفوذ و اداره‌ده (صالح بك) کندویه بالطبع شریک اولدیفندن آنک دخی ازاله‌سنی ابوالذهبله جزاره امر ایتدکده (جزار) وقتیه مصره کلدیکنده صالح بکدن يك چوق انعام کور- دیکندن امتناع ایلمش و علی بكك جزار حقنده اولان محبتی مبذل عداوت اولمظه موی‌ایله مصردن فرار ایتمک مجبور اولمشدر .

جزار عن اصل بوسته‌لیدر . (۱۱۶۹) ده حکیم اوغلی علی پاشا مصر

در عهد ایدیوردی . لهلو علیه دخی حرب آجیلدینی بو آراق
اوروپا دولترینه بیلدیرلدی .
(خلاصه اعتبار) دیورکه :

اردوی هایون بر محله ذخیره سنه اولدقه نظام ویرمش ایکن اول محلدن
حرکت اولنسه ذخیره خلل عارض اوله جنی تجربه ایله معلوم اولان اموردن
اولوب بو محلدن (خان تپه دن) حرکت مناسب دکل ایکن هم تجربه یی بیلیر
آکلادر یوق، هم صاحب دولتک یاننده بو قدر بال یمز طولیر وایکی یوز قدر
یلکندهست آتلر و بیک قدر قرمنی قابوطلو، یالدر اوزنکیلی قالدیریم یاراشینی
ایچ آغلاری اولوب بو دبدبه ایله قیرلده آلائی کوسترمک مطلوب، همده
دشمن (خوتین) مکلز، لاید (بندر) طرفنه کیتمسی غالب احتمال اولقی ملاحظه سیله
بعدالشاوړه بندر طرفنه کیتمک مرجوح اولوب (بندر) ده موجود ذخیره اولماغله
خان تپه سندن عربهلرله بر مقدار ذخیره یی برابر کتورمک حالته نظام ویرلدی .
بوده معلوم اوله که : بیوک اردو یاغجه عربهلر ایله ذخیره کتورمک سیره یکه
طاسی ایله نواله کتورمک کیدر . ایشک انجای معلوم دکل . بندر بر شهر
عظیم اولوب تاتارستانه متصل اولماغله البته آنده ذخیره چوق اولدیفندن تفرجه
کیدر کی کیدرزه یورد دیکشدرمکه هیچ اولمازسه بولوط کی اورتله فی قایلماش
اولان قاره سینکدن قورنولوروز دیهرک قالدیه حق اولدی . مجلس مشاوره ده

والیسی اولدقده برابر کیتمش بو صیره ده (صالح) بکله انتساب ایده رک آنکه
برابر حج ایتمش ایدی . صالح بک جزاره زیاده رعایت ایلیوب آکا مصر
مملوکتری انوابی کیدروب (بوشناق احمد) دیو معروف اولمش ایدی . بر
مدت صکره امرادن عبده بک انتساب ایدوب و اوئاناده عبده بک (بحیره) ده
اولان (هنادی) عربانی اوزرینه حرکت ایتمکده بوشناق احمد دخی برابر
کیتمش ، لکن عبده بک جنکده مقتول اولماغله بوشناق احمد (ذوالفقارکاشف)
طرفندن بحیره ده بر قریبه (مسلم) نصب اولمش ایدی . بناء علیه (هنادی)
عربانی کوزه دوب بولدیفنی قتل و اعدام ایدرمش . حتی بونلرک کبارندن درت
دانه سی قتل ایله : ایشته افندیکم انتقامیدر ، دیو باشترینی مصره ارسال
ایلمکده (قصاب) مناسنه اولان (جزار) ایله تلقیب اولمش و (علی بک)
کندوسنک بو شهرتی استماع ایله مصره جلب ایدوب والی نصب ایلمش ایتمش .

برکرمه صدراعظم «دفتردار افندی نه دیرسك ؟ دیدی ، اول دخی : افندم ذخیره !» دیو اوموز قیصدی . بوندن زیاده ذخیره دایر صدد اولیوب زول امینی طاهر ناظهارك عنایتی ایله بر قاج یوز عربه آربه یوکلدیلوب استصحاب اولندی . بونك برازیخی چکن عربه اوکوزلی ، برازیخی عربه جیلر ، برازیخده خدمتکار خرسزلی افنا ایلدی . بندر بولی صاندیفمز کچی دکل اینیش یوقوش ، صوبی آز بر طریق ناهوار اولغله یدی سکز کون سورینوب هزار مشقته واریلدی . واردیفمز کون بندر اهالیسی « ذخیره من یوقدر نیه کلدیکزم » دیو جواب وروب استیقال ایلدیلر . بر یم ، یکریمی اوتوز پاره به چیقدی . خان تپه سنده شرنیدن عاجز قالدیفمز قاره سینك برابر ککش کی بونده دخی ظهور ایدوب عالمی قاپلادی . صدراعظمك دخی اوتهدن بری ظهور ایدن علی تمام زیاده لنوب اطبا بو کون یارین کیدر دیو جواب ویردیلر .

(بندر) دفتردای اولان احمد افندینك ذخیره ادخارنده سو حرکتی کورنملکله حبس ایلدی . فقط اردوده بیوک براغتشاش ظهور ایتدی . اردو ایله برابر نهب و غارت ایچون ککش بش اون بیك چاپولچی وارایدی که بونلرك معاشلری یوقایدی . ذخیره سزلك بهانه سیله اطرافه طاغیلدیلر . عسکر آره سنده دخی ایچه سرکشکلر

اصطلاحلرنجه والی تمیری (مصرک امور ضبطیه) مأموری دیمك اولوب بو مأموریتده بولنان کیمسه کیجه کوندوز شهر ایچنده طولاشه رق ادبیزلك ایدنلری حبس وتأدیپ ایتمك و دوکك آتمك وطیفه مأموریتیدر . علی بک خدمته مبنی بالآخره جزاره امارت ویرمش و جزارده اسرای مصریه نك سر آمدانندن اولمش ایدی . [تاریخ جودت پاشا — خلاصه]

جزار ایله ابوالذهب برلشهره رك بالآخره (صالح بک) ی قتل ایتدیلر . فقط (جزار) وقعه ده حاضر بولمش و صالح بک قلیج چکمه مشدر . بعده (ابوالذهب) بر بهانه ایله (جزار) ی قتله چالیشمش ایسه ده موفق اوله مامش و جزار ایسه امنیتی مسلوب اولغله اوکیجه خانه سندن چیقهرق اسکندریه به

کورولدی . بالطبع بویه بر اردودن اطاعتسز لکدن ماعدا بر شی
مأمول ایدینز .

روسر صولته باشلادیلر . ایکنجی دفعه اولق اوزره (دینستر)
نهرینی کچدیلر . فقط (خونین) اوکنده موفق اوله میهرق رجعت
ایتدیلر . بو محاربه ده خونین سر عسکری (آبازه محمد) پاشا ایله جانبکی
علی بك قومانداسنده اوله رق کوبری یاییلمه دن (ایزوانجه) به کچن
عسکر روسلرک حیه سنه طوتیه رق حتی علی بك محصور قالدی
ایسه ده قورتولدی . ذخاژده کی قلت، عسکری قحطه دوچار ایتک
درجه سنده ایدی . حتی کونده اردودن بیک، ایکی بیک کشی قاجیور
ایدی . سوزک قیصه سی عسکرک قوه معنویه سی بوزولمشیدی . تاتارخانی،
تاتارلرک طوب و خبره به مقاومت ایده مدکلرینی ایلری به سوره رک معیته

و اورادن دخی بر بکک کمی ایله در سعادته چکمشدر (۱۱۸۲) . علی بك
دولتک روسیه سفریله اشتغالندن فرصت بوله رق عصیان ایتش و مصر والیی
محمد پاشایی عزال و تسیم ایتدیکندن مصره درت سنه قدر طرف دولندن
والی کوندریله مه مشیدی . (۱۱۸۴) ده ابوالذهبی و (جداوی حسن) بکی
عسکرله کوندیره رک جله سنی ضبط ایتش واسماعیل بکی دخی (شام) ک تسخیرینه
یوللامشدر .

۲۰۷ — فائده

۱۲ نجی و ۱۳ نجی عصرده اصنافلق

کدکلر

۱۲۷۷ تاریخنه کلنجه به قدر بژده بالجله صنایع و تجارت «انحصار»
و «امتیاز» تحتده اجرا ایدیلیدی . بو جهته بر صنعت و یا تجارت ایله قاج

عثمانی عسکری ایستهدی. دیاربکر والیسی (امین پاشا) اون بش بیک سواری، یکریمی بیک پیاده ولزومی قدر طوپ ایله ارسال ایدلدی. آهازه محمدپاشانک روسلرله ایتدیکی محاربه ده ابتدا یکیچری سردن کچدیلری قاجدیلر. بو حال متریسده بولسانلرده تاثیر ایدهرک آنلرده فرار ایتدیلر. بونلر خان تپه سنه رجعت ایدیورلردی. روسلرده اورته لئی خالی بولنجه (خوتین) ی قوشاندیلر.

(دوقه کین) سنجاغی متصرفی (قهرمان) پاشا آلتی بیک آتلی ایله کله جکنه اوچ بیک ایله کلش و یولده هتک عرض و نهب و غارت ایله مشغول اوله رق (خوتین) ده دخی عسکری فراره تشویق ایتک کی اهاتی کورلش ایدی. بو حاللری یتیمورمش کبی حسین پاشانک قتلی متعاقب وزارت ایستهدی و صدر اعظمک بندری ترک ایله خان تپه سنه عودتنده بالذات اثبات وجود ایتمکه اولجه حقنده صادر اولان اعدام حکمی اجرا ایدلدی.

دیوان هایون ترجانی (نیقولا کی) نکده روسیه طرفندن قازا. نیلمش اولدینی خبر آله رق اعدام اولندی.

کشی مشغول اولور و دروننده اچای صنعت ایدیلن دکان و مغازه و یا سائر کبی نه مقدار صنعتکاه و تجارتکاه به لور ایدیه مجبوریت الیرمکجه آندن زیاده و یا اکسیک اولامسی کرک اصنافه و کرک حکومتجه محافظه ایدیلردی. برکیمه چراق و قالفه لادن یتیشوبده منحل اولان و یا لزوم صحیح اوزرینه مجدداً آچیلان بر اوسته لقی مقامنه یکمدکجه یعنی کدک صاحب اولمدکجه دکان آچهرق اجرای صنعت و تجارت ایده مزیدی. زیرا بعض امتیاز و شرائطی حاوی اصناف یدلرنده فرمانلر و براتلر وار ایدی.

اصول انحصارک بدایتی تقریباً ۱۱۴۰ تاریخیدر. بو تاریخده اصنافک عددی (اوسته لقی) نامیله تحدید اولنش ایسه ده صکره لری «کدک» نامی آلمش

روسار (دینستر) نهری اوجچی مرورلنده (خوتین) ی محاصره ایتدیلر. بزده ایسه عسکر آرسنه تفرقه کیرمشیدی. حتی سرعسکر ایله محافظ (حسن پاشا) اونیک قدر پیاده ایله قلمه به تحصن ایشلردی. روسار محاصره بی صیقیشدیردجه صیقیشدیردیلر. ایزوانجه طرفنده کی (برغه) کونیک آلتنده کی طایه لردن آتدینی طوپلر قلمه بی فنا حالدده رخنه دار ایلوردی. بواشاده برکولله نیک باروتی اشتعال ایتسیله تفکلردن بوشانان برقورشون حسن پاشای طوپو غندن اوروب شهید ایتدی.

(پاشا) ده اجتماع ایدن انجمن مشورتده خوتین اوزرینه یورومک قرارلاشمش ایکن اوطرفده بوزیلان عسکرک ورودی بو پلانی شاشیرتمش واول امرده بوزغون عسکر طوردیریلهرق (علی پاشا) روسلری خوتین اوکندن چکیله جک وضعیته قویئمشر.

فقط عسکرک عدم ثباتی و ذخیره تدارکنده کوریلن صعوبتله برابر رؤسانک برمحله ماموریتلرنده تعلل ایده رک امرصدارته امثال ایتمه ملری امین پاشای خسته و محتل الشعور ایتمکله استعفا ایتدی.

و «کدک» نامدن (آلات صناعیه) مراد اولئمشر. چونکه اصنافدن بری ترک صنعت ایتدیکنده کندیسنگ مالک اولدینی «اوستهلق» حقی اصناف ایچندن یتشمش بر قالمیه وردیکی وقت آلات و ادوات صناعیه سنی دخی صاتمیش اولوردی و یاخود اصنافدن وفات ایدنلرک یرینه کتیریلن اوستهدن متوفاتک ورهسه بر مقدار آتجه آلیوریلهرک آلات صناعیه سی دور و تسلیم ایدیلوردی که بویه اوستهلق حقیله برابر آلتوب صاتیلان و یا دور و تسلیم ایدیلن آلات صناعیه به بین الاصناف (کدک) دنیلمشر. کیتکده کدک نامی آلتنده «اوستهلق حقی» ایله «آلات صناعیه» دخی برلشمش و اصنافدن بری آلات صناعیه سی اولدینی حالدده یالکوز اوستهلق حقی بر باشقه سنه وردیکی وقت بونلر هب کدک صاحی اولوق اوزره (اصناف دفتر) لرینه قید اولنوردی.

قبول ایدیلوب (دیمتوقه) به کیتسی امر اولندی. فقط (ادرنه) به سوق اولته رق اوراده اعدام ایدلدی. خوتین طرفنده باشبوغ اولان مولداوانجی علی پاشایه صدارت ویرلدی.

روسار (خوتین) اوکنده کی وضعیتلرنده طوره میوب (دینستر) نهری کلدکری طرفه طوغری چکیدیلر. علی پاشا قوه کله ايله تعرض ایتک ایستیه رك استانبولدن کلن کوپرچی طاقی ايله نهر اوزرینه یوک بر کوبری قوردی. روسار بو کوبری به او زمانه مخصوص اولان بریحی زراع مریضه مهلی برطوریل آتمشلسده طوتدیرم مادیلر. لکن اردونك مقدار کلیسی کچدکن صکره نهرک صولری کوپری بی اورته دن ایکی به آیردی. عسکر مز برینه باقه قالدی. «آته دایانوب قوتی اولانلر بندره طوغری چکیدیلر، کیده مینلر حرب ایده رك شهید اولدیلر.» بو حال اردونك بری طرفنده عظیم بر قارغشلق حصوله کتیردی. عسکر آجلقدن، آتشدن، صفوقدن ییلین حاله کلدی. خوتین قلعه سنه مأمور ایدیلن پاشالر قلعه نك بر قپوسندن کیروب دیگر قپوسندن چیقیدیلر. صدر اعظمده

بر صنعت و یا تجارتده رواج کورلسی اوزرینه اول صنعت و تجارتک توسیعی مقصدیله اصناف خارجندنده بعض کیمسه لك احرای صنعت و تجارت ایتلرینه مساعده ایدیلر و بونلرده کدک صاحی اولق اوزره دفتر مذکوره یازیلردی. شو حالده کدک «اجرای صنعت و تجارت ایده بيلمک صلاحیتی» دیمک اولیوردی. ۱۱۴۰ تاریخندن ۱۲۷۷ تاریخنه قدر دوام ایدن بو انحصار مدتی ظرفنده اصنافک امور و معاملات «احتساب ناظر» نك اداره و نظرت دائمی تحتده بولمشد. بو ناظر دن ماعدا کتخدالره اوسته باشیلرده وار ایدی. بونلر کدک حکومت نظرنده، کدک اصناف پیننده حائر اعتبار ایدیلر. کتخدا اصنافک صنعت و تجارتنه متملق بالجله امور و خصوصاته نظارت حقته مالک اولدیفندن کدک کدک برندن دیگرینه انتقالی و بو صیره ده آلات

(خوتین) ده کافه اداوات حرییه بی براقه رق اردوایله پریشان بر صورتده خان تپه سنه رجعت ایتدی. اوج ایالت روسلرک استیلا سنه معروض قالدی: بسارایا، بغداد، اولاح .

روسلر یوریورلر دی. (علی پاشا) عزل اولتوب کلیبولی یه یوللاندی. عوض پاشا زاده (خلیل پاشا) مقام صدارته کچدی. دشمن ایسه بوکبی تبدلاتدن اصلا متأثر اولمیه رق اولای (پاش) شهرینی، متعاقباً (غلاص) (اسماعیل)، (ابرائیل)، (جورجوه) یعنی (برکوی) حتی (روسحق) اوزرینه ال آتدی. (بکرش) ده برایکی هجومدن صکره تسلیم اولدی. پرنس (کیغا) اسیر ایدلدی .

(قرتال) صحراننده روسلر اردومزی باصه رق تاتار عسکرله سرعسکر (عبدی پاشا) ویکچیری آغاسی (قبو قیران) پاشا اردولرینی ده پریشان ایدلدی .

روسلر (پاش) ده یعنی بغداد مرکزنده یابدقلمی کبی (بکرش) ده دخی امور اداره ایچون اون ایکی بویاردن مرکب بردیوان تشکیل ایتدیلر. بودیوانه برروس جنرالی نظارت ایدیور، دیوان مقرراتی

و ادوات صنایعک دور و تسلیمی معاملاتنی قیود و سندات تحتنه آلتی ، اصناف آرمه سنده ظهور ایدن منازعه لری فصل و حسم ایتک کی بر طاقم خدمتله ده مکلف و نفوذی ایسه حکومتک حایتی و صحابته بو فاعده انحصاری محافظه یه کافی ایدی . حاصلی اصناف کشخدارلی اصنافک اغابله و حکومتک رأیله تمین اولندقلرندن اصنافه متعلق امور و معاملاتک محورلا یقنده جریانه و صنایع و تجارتک ترقیسی اسابنک استکمالی خصوصنه غیرت و همت ایدرلر دی . کدکمر (اموال تجاره قارشو تأمینات مقامنه قائم) ایدی . بو جهته اصناف ، (کدکنک اعتبارینه تجارتدن مال آلدینی) کبی (کدکنی رهن ایده رک اموال ایتمدن و یا آخردن استقراض) ده ایده یلیردی . کدکمر بین الاصناف آلتوب صایلدجه و یا رهن وفک ایدلدجه ابتدالی

یا تصدیق و یا خود پترسبورغه تحریر ایلوردی. روس پاپاسلری مملکتین ایچنه طاغیله رق، «مغلوبی دکل، غالی حکمدار طانیالیدر» دیه نصیحت و یرسورلردی.

سنان مصطفی یا کلش بولتیقه سیله دولتک باشنه آجدینی غائله نك دهشتی آکلامغه باشلا یوردی. صدراعظم عزل و نصبدن ماعدا اثبات سلطنته یارامیان بومحاربه قوجه عثمانی سلطنتی بیوک بر ورطه یه آت یوردی.

— ۳ —

بحر سفیده روس دونانماسی

تاریخلرک جمله اتفاقاتنه نظراً ایکنجی (قازینه) عسکرینک طونه بوینده احراز ابتدیکی غلیات و موفقیتدن چوچه نمون اوله ما. مشیدی. عثمانی دولته دهشتی بر باصفین یا بمق نیتیه (قرونشاد) ده بر دوناما احضار ابتدی. بونی ایکی فیلولیه آیره رق برینی آمیرال

(اصناف دفتر) لرینه قید و اشارتله اکتفا ایدلش ایسه ده صکره لری آلم صاتم و رهن و فک معاملاتی اصناف کتخداری معرفت لرله اجرا اولنه رق و اصناف دفتر لرینه قید دوشوریلرک صورتلر آلملر و بضرلی محاکم شرعیه ده تسجیل ابتدیره رک حجت شرعیه استحصال ایللردر. لکن او وقتلر صنایع و تجارتک انحصاری کیفیتی احتساب ناظرینک انضمام معاونتیه بین الاصناف محافظه اولندیفندن اصنافک کدک لری ایچون (حجج شرعیه) و یا (اقدام صورت) لری استحصال ایتلری اصول انحصاری محافظه دن زیاده اعتباری تزید و تخاری تأمین مقصدندن ایلری کلشدر. اکثر اصناف کدک ایچون حجت شرعیه و یا قلم صورتی آلوب آلامقده مختار ایدیسه ده (انقیه)، (تونون) و (قوروقوه) کبی مکیفات و (راق) ، (شراب) و (قونیاق) کبی مسکرات فروخت ایدن

(اسپیریدوف Spiridof) ك ، دیکرینی آمیرال (موردوینوف Mord-vinof) ك قوماندالینه ویردی. انکلیزی قونتر آمیرال (الفنستون Elphinstone) ده یاردیجیلری ایدی. ایکی روس آمیرالی شوپله بویله کیچی ایدیلر. انکلیز آمیرالی هرایکیسی ایله برابر دونانیی ده تحطه دن خالی قالموردی . فقط (قازینه) دیور ایدی که :

(روسلرک جهالتی کنجکلکرندن ، ترکلرکی ایسه قوه معنویلر- ینک ضعفندن ایلری کلکده در)

بودوناماده بولنوب هنوز انشا ایدلمش اولان (ایسویاتوسلاف Sviatoslaf) کیسی بیله کرک صلابت و متانت و کرکسه سرعت نقاط نظرندن نقیصه دار ایدی. قازینه ای برطوپ دوکوچی آرامقدن خالی دکلدی . بوکیمله عجمی، صبانی باشندن آلتش کویلرلر، خسته- خانه لردن یکی قالمش امراض ساریه ناقلی عسکرلر ختجاحتج طولدرلمشیدی .

دونانما انکلیز لیمانلرینه اوغرا دی . انکلیزلر بونلره یکی آلات

اصنافک ، (صراف) ، (سیمکش) ، (طیب) و (احزاجی) لک اهمیتنه بناء صکره لری بونلرک امور و معاملاتی ستون بتون کتخدالری الهه براقیلمیوب حکومتک اداره و نظارت دائمی تحتنده بولندیرلمش یعنی اصناف مذکوره اجرای صنعت و تجارت ایچون جانب حکومته مراجعتله رخصت رسمیه استحصانه مجبور طوتولشد . بناء علیه (افیجی) ، (فورو قهوه جی) ، (توتونجی) کدکلی مالیه نظارتی باش محاسبه سته و (میخانه) و (شرابخانه) کدکلی مکتب طیبیه مربوط اولدولرندن بو مقوله کدکلیک آلم و صام و رهن و فک و انتقال کی قوعاتی مقامات مذکوره به قید اولنه رق اصحابی الپینه ده (سندات تصرفیه) ویریلور و بولردن باش محاسبه دن ویرلن سندلره (صورت) و یاخود (قوروقلی) و (زجریه) ایله (ضربانه) و (طیبه) دن اعطا اولنان سندلره

وادوات ، تازہ ماکولات ، ماہر قلاغوزلر ، اہی ضابطلر ویردیلر .
 کندیلرینی لوندرہ خلقی فوق العادہ آلفیشنلادلر . انگلترہ اوزمان
 دولت علیہ نک تمامیت ملکیتی پولتیقہ سنی طوئامش ایدی . بوصورتلہ
 فرانسه قایینہ سندیہ تظاہرات سیاسیہ بولنمق ایستوریدی . آمیرال
 (اسپریدوف) اوروپای غربی بی طولاشدی . (جیل الطارق) بوغازدن
 کچدی . (لیوورن Livovrne) لیماندہ لئکرانداز اولدی . بورادن
 طوغریجہ (مورہ) اوزرینہ کیدہ رک (مانیا) ساحلندہ کوروندی . بزم
 ایسہ بتون قوتمز طونہ اوزرندہ ایدی .

فی الواقع احوال عالمدن خبردار دکل ایدک . حتی (تاریخ سیاسی)
 دیورک:

وکلا ابلہ سائر رجال عثمانیہ بحر بالطقمہ کائی قرونشتاد لیانیلہ آق دکر
 بینندہ اتصال اولدینقی کورمیرک بو خبرک صحتنہ قائل اولامشلر ایدی . بالآخرہ
 باب عالی اشبو دونامانک بحر بالطیقہ دن و آدریاتیک دکرزدن کچہ رک بحر سفیدہ
 سرورینہ ویدیک حکومتی طرفندن رخست ویرلدی دیو وندیک ایلچیسنہ عتاب
 ایتمشدر ! زہی غفلت و جہالت !

دخی (تذکرہ) تعبیر اولنوردی . بشو تفصیلاتندنہ آکلاشیلورکہ کدکیر
 بالآخرہ سندات رسمییہ ربط ایدلمشدر .

اولئلہ تداول ایدن مسکوکات عثمانیہ پارہ وآچہ اولوب اوقاف مضبوطہ
 خیرات ومبراتی وظائفی (معاشات) ایسہ وقفیلر موجبجہ اونیش یکرمی آچہ ویا
 پارہ دن عبارت ایدی . صکرملری مسکوکات عثمانیہ تبدل و تغیر ایدہ رک خدمتہ
 اوقافہ ویریلن محصصات دخی آنلرک تیشلرینہ کفایت ایدہ مدیکندن محصصات
 مذکورہ بر مقدار شی ضم ایلہ حدلایقہ ابلاغی ایجونی دولتجہ بر قارشیلق
 آراغش و اوتہ دن بری محاکم حجتلری و اقلام صورتلری و کتخدات مسکولرلہ
 تصرف اولنان کدکیرک آلم صاتم و رهن و فکی و انتقالی وقوعندہ وقفہ تحویل
 اولنہ رق حرمین و اوقاف نظارتلری جانہندن تبدیلاً وقف سندی اعطاسنہ و بو
 صیرہ دہ کدکیر اصحابندن بر مقدار (ممجلہ) آلنہ رق یوی بر مقدارده (اجارہ

— ۳ —

موره عصیان

بوصیغه لری غایت دفته اوقویک :

روسیه ایمپراطور یجھسی (آنا Anna) نك زماننده مشهور روس
مارشالی (مونیک Munich) روملرک ساکن اولدقلری (موره)
قطعه سنی دولت علیه علیه عصیان ایتدیرمک فکرنده بولنمش ایدی.
(قترینه) نك کوزده سی (اورلوف Orlof) ده ، ما کدونیلی اولدینی
حالدده پک چوق سرکدشتلردن صکره «پترسبورغ» ده طوبیجی قوماندانی
اولان (پاپاس اوغلی) نامنده بریونانینک تشویقاتیه بوفکری تازه له دی.
مرقوم (لی وورن) ده پک چوق صلیب، انجیل ایله قاترینه نك رسملری
آلدی. فقط یولده آرنالود قورصانلرینه صویولدی. مع هذا آوستریانک
(تریسته) قونسلوسی معرفیه بولردن بر طاقم ده جلب ایتدیرمک
یونانستانده پاپاسلره، اهالییه، اعیانه، اشراقه طاغیتدی. بولردن ماعدا
روجهیه ترجمه ایدلش روس نظامات عسکریه سنی ده برابرجه توزیع

مؤجله) نمین اولنسنه قرار ویرلشد. بناءً علیه امور و معاملات اوقاف
نظارته عائد اولان عقارات موقوفه صاحب و مستأجرلری عهده لرنده اولوب
محاکم حقی و اقلام صورتی و کتبخدا تمسکیله تملک اولنان کدکلر ایچون حین
وقوعاتنده سلطان محمد خان ثانی حضرتلری وفقی نامنه و امور معاملات حرمین
نظارته عائد بولنان عقارات موقوفه صاحب و مستأجرلری عهده لرنده اولوب
کذلک حجت و صورت و تذکره ایله تملک اولنان کدکلر ایچون دخی حین
وقوعاتنده حرمین محرمین وفقی نامنه سندات اعطا اولنهرق بو صورتله پک
چوق صرف ملک کدکلر وقفه تحویل اولمش و بولره (نظاملو) تعبیر
ایدلشد. (نظاملو) تعبیر ایدلسی بو نوع کدک اصحابنه کرک وراثت و کرک

ایله دی . موره ده (مانیه) دینلن اهالی خرسیتانیه آره سنده صاحب نفوذ اولان (استه فانوس ماورو میخالیس) روس عسکری کله نیجه اختلال وقوعه کله میه جکفی بیلدیردیک کبی (قالاماس) ده بولتان موره لیلر دخی مشهور پایاس (به ناکی Bénévis) یه عین سوزی سوبلدیلر . شبه جزیره ده (طامارا) و (حاجی مرادیس) نامنده کی اختلال طولاشیورلردی . (اسپیریدوف) ک دونانماسنه روم کیجیلری ده داخل اولمشلردی . حتی (پزاروس Psaros) نامنده بری روس دونانماسنه ایچلرند بک چوق روم بولتان آزاق دکزی کیجیلرینک ادخالی توصیه ایتمش وقبول اولنمشیدی . والحاصل (آمیرال اسپیریدوف) ک دونانماسنده عصیان تشویق ، عصائی تسلیح وکنیش مقیاسده براختلالی اداره ایتمک ایچون نه لازم ایسه جمله سی موجود ایدی .

خبر عصیان استانبولدن خبر آلتنجه موره یه اوامر لازمه کوندردلیدی کبی (لاسه ده مون Lacédémon) متره بولیدی اعدام ، روم بطریق ایکنجی (مهلے تیوس Mélétiös) دخی عزل ایدلدی .

استقراض حقنده امتیاز ویرلسندن ایلری کلش اولوب بوامتیازی ناطق اوله رق حقنده برده فرمان صدور ایتمش وبعده درسمات وعمال ساثرده کائن اکثری دکاتره ، خان اوطلرینه ، حاملره و مغازله ره و مخزنله و الحاصل هر نوع صنعت و تجارت اجرا اولتان محله ره تحویلاً و یا مجدداً بررکدک سندی ویرلدکدن ماعدا بوستانله و (خان آغا) لرینه ، خان اوطله باشلرینه ، (سقال) و سوقاق باشلرله ممرلده (بوغاچه) ، (محلی) و ساثره صامق اوزره طوران (طله کار) ره و (طالیان) ره ، (پازار قایق) لرینه ، پیاده قایقرینه ، (بالق) و (میدی) و (استریدی) قایقرینه وارنجه یه قدر جمله سنده جانب اوقافدن مجدداً کدک سندی ویرلشد .

مورده (ماورو میخالیس) ایله پاپاس (به ناک) (قورون) ك ضبطی روسله توصیه ایتدیلر .

فقط ارباب عصیان حاجت برآقادی. بتون یونانستان آیاقلاندى. (پساروس) مشهور و قنیم (اسپارطه) آلایلری کجی ارباب عصیانی غرب و شرق اسپارطه فرقه لری دیه ایکی به آیردی . بونلره بر قاج یوز روس عسکری ده وریله رك (بارکوف Barkof) ك قوماندا. سنده اوله رق اسکی اسپارطه به یعنی (مزستره Misitra) قلمه سنه هجوم ایتدیلر . شهرى یغما، اهالیسنی قتل، حتی کوچك چوچقلى مناره لردن آتدیلر . متره بولید (پارته نیوس) ، قورنت (اینه بختی) ده (ژورژ نوطاراس) ایله اوغلی ، (مغار Mégaride) ده (مت روما راس) ، (آقارنانی) ده (خریستوس) ایله رفقاسی ، (میسولونکی) ده مکتب خواجیسی (بالاماس) ، (پارناس) ده (قومن طراخاس) ، کریده (اسفاکیه لی یانی) ، (به اوسی Béotie) ده (قالبوذاس) ناملرنده ارباب عصیان سرکرده لری ظهور ایتدی . جزایر سبعة یونانیه ده بولنان کیلره روس بایراقلى چکیلدی. (زانطه) لی ایکی بیک و (کفالونیا) لی اوچ بیک روم مورده یه کچدیلر .

کدکله وقتیه (هوانی) و (مستقر) ناملرله ایکی قسمن عبارت ایدی . هوانی کدکله شخصه عائد اولوب صاحی ایسته دیکی محله اجرای صنعته قادر ایدی . مستقر کدکله ایسه (دکان) و مغازه و ساژه کجی محله مخصوص ایدی . بناء علیه متصرفی باشقه محله اجرای صنعت و تجارت اید، مزدی . آخر محله نقل ایده جك اولور ایسه کدکنی دخی صورت رسمیه ده نقل و سندیخی تبدیل ایتدیرمک مجبوریتنده بولنوردی ، بو کدکله آرتدیریلر ، اکسیدیلر و بر صنعتک کدکی دیگر صنعته تصحیح ایدیلر ایدی .

[کدکله کتابندن خلاصه]

(يساروس) ايله (بارقوف) معتلرنده اون بش بيك مانيله ودرت يوز روس اولديني حالدده موره ايالتى مركز ادارسى اولان (طرابلسجه Tripolitza) اوزرينه يوريديلر .

اولجه موره اختلالنك شيوعى اوزرينه صدر اسبق محسن زاده محمد پاشا سرعسكر نصب ايدلشيدى . شهرده يغمما ايدده جگلىرى اشيا وسائرهمى قولايجه يوكلنمك ايچون برابرلرنده چوواللر كتيرمش اولان مانيله لير پاشانك هجوميله پريشان اولديلر . روسلر ك كافهسى مقتول دوشدى . بو وقعه سبيله روسلرله روملر ك آرهسى آچيلدى . « آلكسى اورلوف » يعنى قاترينه نك دوستنك برادرى (قورون) محاسبه صره سنى ترك و (ناوارين) ايله (اسفاكتيرى) Sphactérie آطه سنى اشغال ايتدى . سرعسكر محسن زاده (ترحاله) اهالي سنى قتل عام ايدده رك روملردن انتقام آليوردى .

بو آراق ممالك عثمانيه نك لنى، ازمير كى واقعنده بولنان روملر دخی بالمقابله قتل ايدلمكه باشلاندى . (طرابلسجه) ده اوج بيك روم

۲۰۸ — فائده

مارى تهرهز Marie Thérèse

مارى تهرهز ۱۷۴۰ سنه ميلاديه سنده آستريا ايمپراطورلنى تختته جالس اولمشيدى . حين جلوسنده ۲۳ ياشلرنده بر پرنسس ايدى . بزم (نمجه) ديه ياد ايتديكمز بو ايمپراطورلق پك نازك بر حالده بولنيوردى . (آلتيجى شارل) وقتانندن اول برادرى برنجى (ژوزف) ك قيزلرني آستريا تختى ميراثندن محروم براقق و سلطنتى (مارى تهرهز) . تخميس ايتك مقصيده بر نظامنامه نصر ايله مشيدى كه بوكا — Pragmatic sanction de Marie

کسیلوب بر پستقوس ایله بش پاپاس اعدام ایدلای . کریدده سر کرده اولان (یانی) طوتولوب آصیلدی . بوانساده آرناوودلر دخی موره اوزرینه یوریدیلر . «ارکری» Argyrocastro ده بولنان اوج بالیقاریا ایله اوج یوز عونہ سنی محو ایدوب (ئتولی Etolie) روملری قتل ، «میسولونکی» بی اغتنام ابتدکلری کبی ایخه بردونانما تدارک ایدرک (یاتراس) ی دخی بونلره بکزتدیلر . مشهور سر کرده (ماورومیخالیس) آرناوود عثمان پاشایه قارشی (مانیه) بی مدافعه ایدرکن اوغلیله برابر مقتول اولدی . (یساروس) قهرمانده (مزستره) ده محو اوله رق موره یوزاللی بیک قدر آرناوود کوکلیسنک پای استیلاسنه دوشدی . (آلکسی اورلوف) ایشک وخامتی درک و (قورون) ی ، (متون) ی، حتی بتون (موره) بی، (ناوارین) ی، اسفا کتیری آطه سی ترک ایله آچیلدی . ارباب عصیانی یوز اوستنه براقیدی . روملری

ماری تهره ز

Thérèse دینیر . آلتجی شارک - که بز قرال قارل دیه یاد ایدهرز - ارکک اولادی یوق ایدی . ماری تهره ز ، حکومتی بو نظامنامه به منات ارتباطی مشکوک بر نوع عدم موازنت ایچنده بولدی . حتی ایمپراطورلق محو اولوق هیلکه سقده کوستریوردی . فقط کنج پرنسس ذکی ، رأی و محاکمه صاحی، مستعد وچالیشقان، امور ومعاملات حکومته صوک درجه ده دقت ایدر برحاکمه اولدینی کبی فکر سدیدیلده حرکت ایلدیکندن زماننده آوستریا ایمپراطورلغی ملحوظ اولان تهلکبه دوشمکدن قورتولدی . (۱۷۴۶) سنه میلادیه ده (لورده) دوقه سی (اوجنچی فرانسوا) ایله ازدواج ایتدی . (فرانسوا) امور حکومتله اشتغالدن حظ ایتمز قلندر مشرب بر ذات ایدی . ایمپراطوریمچه احوال مالیه بی اصلاح ایتدیکی کبی زماننده آوستریا (معارف ابتدائیه) سده تأسیس وتنظیم ایدلشدر . دارالمالینلر آجیدی ، صنایع چراق مکتبلری احداث ایتدی . عثمانیلر وشرقیلر ایله تسهیل مناسبات ایچون (السنه شرقیه)

قورقاققلقه اتهام ايدیوردی . (قازینه) آلکسی اورلوفه یازدینی
مکتوبده دیورکه :

(مادامکه مورهلیر سزک ارانه ایتدیککز شجاعت و قهرمانی
و نبات و مکاتی کوسترمیدیلر ، مادامکه ربه اسارتدن قورتولم
ایسته میدیلر ، آنلری کندی حاللرینه براقدیغه پک ای ایتدک) .

— ۴ —

چشمه وقعه بحریسی

روسر (موره) دهکی اهالی^۱ خرسیانیه نك عصیانلرندن ایسته دکلری
کبی استفاده ایدمیدیلر . بزم تاریخلردن ده مدق کورینن اجنبی
تاریخلرنده چشمه وقعه مهمه سی شویله تصویر ایدیلور :

(چاریجه قازینه ایله اورلوفلر (غره عوری و آلکسی اورلوف) مورهده
اوغرادقلری هزیمتک آجیسی چیقارمق بر وسیله آراپورلردی . روسیه دو-
ناتامسندکی انگلیز قوتلر آمرالی (الفستون) ایله باش قوماندان (اسپیریدوف)ک

انستیتوسی میداه چیقاردی . (وی ز - نوشتاد Wiener-Neustadt)
عسکری آفاده میسی انشا ایتدی . علوم طبیه یی احیا ایدرجه سنه برپلان اوزرینه
تنظیم ایتدردی . مکتب حقوق اصلاح ایله دی . تره زیانوم — که ایلك دفعه
اوله رق عثمانلی شهزاده لرندن مجید افندی زاده فاروق افندینک تحصیل علوم
ایتمکده اولدیی مؤسسه در — آنکده باتیسی (ماری ته رز) در . بورایه امیلزا
دکان داخل اوله ییلرلر . اصلاحات قانونیه و روحانیه ده دخی بولندی . باخصوص
کوییلرک تأمین رفاهی ایچون پک چوق چالیشدی .

آوستریا کوییلرلی مشکل بر موقعده بولنیورلردی . اسارت حالنده
ایدیلر . چفتلک صاحبک اذنی اولقیزین یرندن آریله ماز ، اولنه سر ، چوجقلرینه
چفتجیلکدن ماعدا صنعت اوکرده سر ایدیلر . آنفاریه و عواند آلتنده ازیلیور-

آرەسى آچىلمىش ايكن (آلكسى اورلوف) بارىشديرەرق كىندىسى بىمىرەدى
اولمىدىنى حالدە دونانماك عموم قوماندانلىقى درىمەدە ايتدى .

دىكر طرفدن عثمانلى كىندىسە كىوونەك حالدە دكل ايدى . بو
ائىنادە طرابلس غرب كىلىرى فلمنكىلر ، تونس دايلىرى فرانسىز ، جزايرلىر
دخى دائىمارقەلىلرلە اوغراشىيورلردى . بناه عليه امداء كەمىرلردى . سلطان
مصطفاك ايكي فيلوسى وار ايدى . برى قىبودان دريا حسام الدين باشاك
قومانداسىندە اولەرق آق دىكزە چىقىش ، دىكرى مشهور جەمىر بك ايله
جزايرلى حسن بك قومانداسىندە اولەرق بوغازدە قالىش ايدى . بو ايكي دونانما
اورلوف دونانماسىك رىغمە (ساقىز) آطەسىك قارشىسىندە كاتى (چشمە) لىماندە
برلىشىدى . ۶۰ : ۹۰ طوبلو ۱۶ قاليون ايله ۶ فرقتىن ، ۱۱ شىك و متەدد
سفاتىن صىغىرەدن عبارت ايدى . (اورلوف) ك قوماندان ايتىدىكى دونانما ايسە
۹ سىفىنە جىسىمە ، ۷ فرقتىن ، بر غالىوت و بر قاج نىقلىەدن مەشكىل ايدى .
اورلوف ، قوتىجە قاتىق اولان عثمانلى دونانماسىك اوكنە چىقنىچە قورقوسىندىن
طوكە قالمىشدر . فقط بر مدت صكرە اعادە جىسارت ايدىدرك بو دونانمايە ھىجوم
وانى مو و تخرىب ايتىمكە قرار وىردى .

۱۷۷۰ سىنى تىموزىك يىدىسىندە (۱۱۸۴ سىنى صفر) روس اسراى
بىمىرەسىندن قروز Cruse ، غرىغ Greig ، اسپىرىدوف ، تەاودور اورلوف

لردى . مارى تەرەزە آنفارىە نظامنامەسى ەلپنە يورىدى . اراضىسىندە چالىشان
كوبولر كىندىلرپنە برانسان نظرىلە باققە ، كىندى كىندىلرپنى قورومغە باشلاپلر .
مع التأسف آنك كوسترمش اولدىنى بوشىمە عدالته دىكر اصىلزادكان اتباع
ايتىدىلر . فقط اوغلى (ايكنچى ژوزف) والدەسىك اثرپنە اقتفا ايتدى . وكلاىى
مىياندە كاۋنىچ Kaunitz ك شەرت سىياسىەسى واردر . بو ذات جلب قلوبە
و آدم آلدانمقە ماھى ايدى .

آوسترىادە فكر ملت اولادىنى جەتلە « مارى تەرەز » آنك پرىنە سىلسلە
ھكىمدارىيە صىداقت فكرى قائم اولسى طرفدارى ايدى . بو جەتلە تارىخ
براۋ ھقندە مەشكى طاورانىر . مع هذا زمانى آوسترىا سىلسلە ھكىمدارانلىك
مىسمود بر زمانىدر . ھضم اكبرى اولان پروسىا قرالى بىسوك فرەدرىق
پىلە مشارالىھانك ھىن وفاتىندە (۱۷۸۰) آغلامش (كىندى نوعى و تىخت

موزیقه چالدره رق قیسودان حسن بکک راکب اولدینی قالیون اوزرسه هجوم ایتدیلر . بر عثمانلی کولله سی اوشاتات Eustathe نامنده کی روس کیسنت دومنی پارچه لادی . عین زمانده هر ایکی کی آتش آلدی . روس کیسندن اسرا ایلر برابر آنجی طفسان کشی قورتولوب باقی بش یوزی برهوا اولدی . بونلردن یالکر قیودان «فروز» یاشادی . عثمانلی سفینه سی ده بر هوا اوله رق قیودانه حسن بک قلیجی آغزنده اولدینی حالده یوزه رک ساحله چیقدی . بو ایکی کی آتشین بر قوداق حالده اولدینی حالده آقندی ایلر یوریه رک لیماث تا ایچنده صیق صیق لنکر انداز بولنان عثمانلی دوناناسنک اوزرسه طوغری کلدی .

کیجه اولمشیدی . (آلکسی اورلوف) بر مجلس حرب عقد ایده رک : «جرار بحر سفیده حاکم اولماق ایچون ترکلی ساده مغلوب ایتمک کفایت ایتمز ، آلری محو ایقلیدر» قرارینی ویردی . انکیز روس قوماندانلرینک تربیی وجهله ر ایکی کون سکره لیماث آغزندن آتش کیلیری صالیویردیله . عین زمانده روس سفینه لری قیرمنی کولله وخبره آتمغه باشلا دیله . بریده کومه لمش اولان عثمانلی کیلری طوتوشدی . ۱۵ قالیوندن اون دردی ، آلتی فرقته . ۵۵ سفینه سائره یادی . سکره طقوز بیک عثمانلی کیجیسی محو اولدی .

سلطنت ایچون بر شرف ایدی . کندیسيله حرب ایندم و فقط اصلا دشمن اولادم) دیمشدر . ۱۷۷۱ده (ویانه) به سفارتله اعزام ایدیلن (رسی احمد) افندی ماری تهره زک زوجی آوستریا ایمپراطوری برنجی (فرانسوا) طرفدن صورت قبولی بروجه آتی حکایه ایلر :

«چاسار طرفدن دعوتجی ایلر کندی هنتوسی و مهود آتله قاروشوجیلر کلوب آلایلر سرایه وارلدقده بک طاشنده وزدبان باشنده قاروشوجیلر دلاقاتدن سکره تشریفاتی نامه بر آدملی کلوب اوکتره دوشدی . چاسار دیوانخانه سی قربنده بر او طه ده توقیف و استیذان ایلدکن سکره قیوجیلر کتخداسی منزله سنده دیگر بر آدملی کلوب دیوانخانه قیوسنی کشاد و بزی بلا تکلف یدی نفر خواص اتباعله ایجری به ادخال و ایراد ایلدی . نامه هایون دیوان اقتدسی یدنده ، او طه نک اطرافی رجال و نسوان ایلر طولش دیوانخانه به کیریلوب دیوانخانه نهایتده طول و عرضی تخمیناً بشر ذراع و قدی بر قدمه

فی الواقع آطه‌لر دکزینک حاکمی اولدیلر . انکلیز آمیرالی چناق قلعه‌دن کچه‌رک استانبول اوکنه قدر کیمکی تکلیف ایتدیسده روسلر کیلرنده کی انشا آتک فناقندن، دوناما تشکیلاتنک نقصانیله برابر خسته‌لرک کثرتندن طولای جسارت ایده‌مدیلر . فقط «الفنستون» چناق قلعه‌دن کبردی . اوراده کی استحکاماتک آتشی صوصدیردی . جانی بیله ایچدی . آرقه‌سندن کلن اولسادینی ایچون اوده عودت ایتدی . اوزمان خدمت دولت علیه‌ده طوبیجی معامی اولان فرانسه‌لی مشهور (جنرال طوت Tott) بوغازک اسباب مدافعه‌سی ترتیه مأمور اولمشیدی . روسلر (پاروس) آطه‌سنه رجعت ایده‌رک (اورولوفر) دخی ایتالایه کیتدیلر .

چشمه غالبیت بحریه‌سی چاریجه ایله روس قومی تپیج ایتدی . کلیسالرده روس دوناماسنک بانینی اولان (یوک پترو) نک روحه دعالر اوقوندی . چاریجه پترسبورغ جوارنده « چارسقوئه - سولو Tsarskoé-sélo » سرایی میداننده برطاق ظفر یاپدیردی .

عجم قالیچه‌سیله دوشمنش ر صغه اوزرنده صاری دیبا ایله اورتولس بر صندلی یاننده چاسار ، سیاه قطیفدن منسوع الماسلی لباسله آیاق اوزره طوروب صنه‌نک کنارینه اصل و « حالا شرفیخشای سریر سلطنت عثمانی اولان شوکتلو مهابتلو پادشاه عالیه‌ده افندمر حضرتلریک [سلطان مصطفای ثالث] جلوس هایونلری اخباری متضدن سز دوستلرینه نامه بشارت علامه‌لریدر » دیدیکم‌زده چاسار اشارتیه نامه هایون یاننده آماده اولان سریر اوزره وضع اولنوب ترجمان خلاصه تقریرمنی افهام و چاسار جواب ویرمک اوزره یاننده طوران باش وکیل اشارت ایلدکده باش وکیل ترجمانه جلوس هایون حضرت تاجداریدن وکندولره نامه بشارت نمودیه ایلمی کوندریلمک عناية بیوردیفندن محظوظ و ممنون اولمیرله جلوس میمنت مقرونلری تبریک ایلدکری مفهومی ترجمانه تلقین و ترجمان دخی بو بنده‌لرینه تفهیم و تبیین ایلیوب بو صورتده رجعت

عجی «اورلوف» ك برادری «آلكسی اورلوف» . «چشمسنسکی» Tchesmenski یعنی (چشمه غالی) نامی ویردی . افراد و امرا به توزیع ایدلك اوزره! Byle یعنی بنده اوراده ایدم یازیلی مدالیله ر ضرب ایستدیردی . موفقیتی بك شعشمه لی بر صورتده اوروپا به بیلدیردی . حتی مشهور (وولتز) . یکریمی بیک ترك اولدیرلديكنی تأمیناً سویلدی . روس دوناناماسی بوموفقیّت اوزرینه آناطولی ساحلنده كزینمكله برابر مصرده اعلان عصیان ایدن «بولوت قبان علی» بك ایله قطعه مذكوره بی دولت علیه دن تفریق ایتك مقصدیله اتفاق ایندی . بو ائشاده سوریه جهنلری ده قاریشمش ایدی .

و اوج كوندن صكره
هیئت مذكوره ده به
محل مر بورده چاساریجه به
(ماریا تهره زا) دخی
اللاغ نامه هایونله اتمام
رسم سفارت اولدی .
قرالیهك نصف اسلی
مائی زمینلی برستان
زریں ناف ایله محفوف
و صدردن یوقاریسی
نومحق مقوله سی استار
شفاف ایله ملفوف اولوب
كردنی بر سیاه شکی
خوتوز ایله آراییده
و فرقی الماسلی حقیفجه
تارپوش ایله پوشیده
واللری دیرسكلر به نك

مفتی افندی

غازی حسن پاشا

سلطان مصطفیٰ بو خبر فلاکتی
متعاقب مشارالیه حسن بکه وزارتله برابر
قبودان دریالق و بوغاز سرعسکرلکنی
ویره رک چناق قلعه ده اقامت ایتیمنی امر
ایتدی. حسن پاشا سفائن تجاریه نك
لیمانلردن خروجی منع ایتدی. روس
دوناماسنك «لنی» قلعه سنی محاصره
ایتدیکنی خبر آلدینی ائشاده بر طاقم
نقلیه کیلری بوله رق جزیره به آرقه
طرفدن عسکر چیقاردی. روسلری
بوزدی. برقاچ طوپلرینی آلدی. بونك

اوزرینه مشارالیه «غازی» عنوانی ویریلدی. اوروپالیر بیننده
«محاربه لر دکزی تمساحی» نامنی حائزدر.

کودری الدیون ایله مستور و سره سی اوزره معقود و یدیده دستخوشلری
قییلدن اولان یاپازه موجود اولوب حجابندن و جنائی حر تماء و لباتی مظهر
تدافع و اضطراب کورلمشدر.

(تاریخ جودت) دیپورکه :

ایمپراطوریمچه مشارالها بودن مقدم (۱۱۷۵—۱۱۷۶) تاریخلرندن
بروسیا ایله محاربه ایتدیکی ائشاده نیمچه دولته کلی ضعف و فتور عارض
اولدینی حالده پروسیا دولتی دولت علیه یی نیمچه اوزرینه اعلان حرب ایتکه
تشویق ایتمشیکن دولت علیه اصفا ایتیه رك نیمچه علیه نه قیام ایتدیکندن مدت
مدیده ایمپراطوریمچه مشارالها بوغیرتی کودوب حتی دولت علیه لك روسیه ایله
وقوع بولان محاربات ائشاسنده دولت علیه علیه حرکت ایتدیکی بوکا مبنی
ایدوکی بعض تواریمخده مندرجدر. هر نه حال ایسه اصول پولتیقه سی ایجابغجه
دائما دولت علیه ایله اتفاق اوزره ایدی.

دولت برآ و بحرأ فلاکتدن قلاکتہ کیریوردی. «قره طغ» دخی
قاریشمش ایدی. «طونه» بوینده مغلوبیتلرمن یکدیگری تعقیب
ایدیوردی.

۱۱۸۳ ده صدر اعظم اولان (عوض پاشا زاده خلیل پاشا) بابا
طاغنده اوطوررکن روسلر (روسحق) قارشیسنده کی (یرکوی) قلعه سنه
هجوم ایتشلردی. بوانساده قوماندان (غالیچین) دیکشمش، روس
اردوسی (رومیانجوف Roumiantsof) ک قومانداسنه کیرمش ایدی.
پاشا، (قارتال) محاربه سنده پریشان اولان تاتار اردوسی ایله سرعسکر
عبدی پاشا وقوقیران پاشا فرقه لرینک دوکوندیلرندن یوز بیک عسکر
تشکیل ایدهدک عسکرک طاغیلرمنی و طونه نی کجیه جک اولورسه
هزیمته س سبب اولدک دینله جک واهمه سندن طولانی طونه نی کچهدک

۲۰۹ — فائده

(یرکوی) و بکرش مکالمه لری

بش آتی آی جک و جدال اولیوب مکالمه و مصالحه یه صورت ویرلک
اوزده طونه یالیرلنده وآق دکزده متارکیه نظام ایچون خواجکان دیوان
هایوبدن (عبدالکریم) افندی (یرکوی)، تشریفاتی مصطفی بک آق دکزده
مسقولوک جمیتکاهی اولان (نقشه یاره) جزیره سنه کیتمکه شروط متارکیه
نظام ویرلش ایدی. بونک عقبنده آستانه سعادتده کتابدن سابقا رئیس الکتاب
(عثمان) افندی و علادان آیا صوفیه شیخی بولنان (یسنجی زاده) افندی مرخص
تعیین و نجه ویرانده بورق (پروسیا) بالیوزلری متوسط ترتیب و بونلرک

قرتال محراسندن اون ساعت اوتوده (رومیانچوف) مفلوب اولدی. یلیفینلق جهتیله طوبیجیلرمن طوبلرینی یرنده براقه رق والحاصل «یایاسی طبانه قوت و آتلوسی قامچی به برکت» طونه کنارینه دوکولدیله. امرا بوقاچاق عسکری قلیچ ایله ضرب ایتدکلی حالده چویره. میورلردی.

ایکی بیک شهید، ۱۴۰ طوب ویردک. آرتق (اسماعیل، کیلی آقکرمان) الدن کیتدی.

بناء علیه (اولاح) کاملاً روس استیلاسنده قالدی (۱۱۸۴). بو مغلوبیتی متعاقب روس قوماندانی ترکجه به و فارسی به واقف بر میرآلای یوللایه رق:

— عقد صلحه مأمور اولدیغنی بیلدیردی ایسده خلیل پاشا کیفیتی پادشاهه یازدی. در سعادتن کلن امر شویله ایدی: «او مصلحته بزبونده نظام و پریرز. مارشاله دوستانه مکتوب

تدارکنه اوج درت یوزکیسه آقچه صرف اولنوب جلهسی بر دبدبه کاذبه ایله ۱۱۸۵ سنهسی ربیع الآخرنده اردویه کلدیله. مسقولو طرفندن دخی (اورلوف) نامنده بر معتبر مرخص کوندرملکله قارشو یقهده (یرکوی) ایله (ابرائیل) مابیننده قارشو قارشویه چادرل قوریلوب رسم قدیم اوزره مکالیه باشلاهیجی اولدقلرنده مسقولو طرفی «بزم دولتمز متعین دولت اولمغه آخر دولتک توسطه محتاج دکلز. دولت علیه ایله ایشیزی کندیمز کوروروز» دیو متوسطلری مجلس مکالیه اعراتیموب اوته طرفدن (اورلوف) ایله (ابراشقوف) یدی قلهده محبوس روسیه سفیری که نمجه و پروسیه سفیرلینک توسطی اوزرینه تحلیه ایدلشیدی) و عثمان افندی مکالیه شروع ایتدیله. و برودن (روسیه طرفندن) مصلحت و مصالحه نك رکن اعظمی تاتار سربستیسی (قریمک استقلال) اولوب بوماده صورت پذیر اولدقجه سائر مانده لریوریمبوب صلح نتیجه بولیه جنفی (اورلوف) و (ابراشقوف) کپراراً و صراحة بیان و درمیان ایدرلرکن عثمان

یازوب اوتوره سیز». مکر سلطان مصطفی آوستریا ایله پروسیا حکو-
مترلرینه توسط ایچون نامه یازمش ایمش .

بو بایده رسمی احمد افندی دیورکه :

(صلح براسر مرغوب اولغله حکمت قاعده سنه رعایت ایدن دولتر دایما
بو بولدن آیرلیوب هر حالده مصالحه به رغبت کوسترمکدن خالی اولدقلرینه بناءً
مارشال وجه مذکور اوزره بوکره کاغد تحریر و ایش تمام اولنجیه دک صلح
اوله لم دیو یالوامقدن خالی اولدی .

بودقیقندن غافل اولان عقلای روزکار « اصلی یوقدر . مرادی حیلدر .
مسقوه . قلیج ، مسقوه قلیج » دیمکدن آیرلیوب اوج سنه مقدم سهولته یینه جک
ایشی صویه صادر بروب کلی مشقتله باعث اولدقلری محتاج بیان دکل ایکن :
« حالا بزم سوزمن دیکلمدی و دشمنه ابو . بر قلیج چکیلمدی . یوخسه ایش
بو یله می کوریلور ؟ » دیو طفره صاتوب « بزده غیرت اسلام وارددر » دیو لاف
و کذاب ایدرلر . بومقوله لاف و کذاب ایسه اوتهدن برو اوله کلسکله بونلرک
کلامنه قولاق طونوب واقعا فلان زاده افندیکن غیرت اسلامیه سی وار ایمش
دیو استحسان ایلرلرکه محل حیرندر . سبحان الله .

افندی « سزه او یله دیمک دوشر ، تانارک شرعاً سربستی جائز دکدر . بز بو
مصلحتی آتجه ایله بتورمه مأمورز » دیه رک یکر می اوتوز کونده اوج دهرت
مجلس مکاله ایلدیلر . اورلوف ، بروجه محرر تانار سربستی اساس مصلحت
اولنن بوکا قرار ویرلدیکجه اولماز دیدیکنده عثمان افندی فن مغالطه و محاوره ده
نادر الوجود ، اصحاب لقلقه و ششقه دن چکسنه مغرور بر ذات نا مسعود
اولغله آتجه کسمز ، ایش بتورمن براز لاف و کذاب ایله مسقولوبی اینانیدرر .
اوصانیدرر ظن ایلدی . فرنک طائفه سی بو مقوله ایشلرده غایتده متین و متانی
اولوب پاشنه دکره ن دوندیرسه کرته سنندن قییلدارکی اولدیفتندن عثمان افندیکن
لافنی قوال دیکلرکی دیکلیوب انجام کار عثمان افندی « بونلر نه دیمک ایستلر ؟
ملک دعواسی دین دعواسنه مبدل اولدی . خدا حقیچون بتون آناطولی
آیاغه قافقار ، دنیا آتی اوستنه کلور » دیو بی معنی یایغریه ناشلادی . فرنکلر
صدددن خارج بو معامله ناهنجاری کوروب دیدیلرکه « بو افندی دلیدر دیسه ک

خلیل پاشا دکن صدر اعظم اولان (سلحدار محمد) پاشا دخی روسلره قطعی برکوشمال ویره میوردی. حتی روسلر (بابا طاغ) نه بیله کلدیلر. مقام صدارته کلن (محسن زاده محمد) پاشا بدایت محاربه دن بری یدنجی صدر اعظمدر. مشار الیه (شمی) ده قیشلاغه کیردی (۱۱۸۵).

شواوچ سنه ظرفنده دول نه اولمشیدی؟ فی الواقع صدر جدید اردوده نظام وانتظامی تأیید، زوربالری برر ایکیشر اعدام، یغما- جیلری طرد واشقیا طرزنده کیلری تنکیل ایده رک طوبیجیلرک عددینی تزید ایتدیه ده حال وموقع ینه وخیم ایدی. (جنرال دولغوروکی Dolgorouki) قومانداسنده بولتان ایکنجی روس اردوسی ده قریبی استیلایه باشلادی. قریم ذاتاً حکومتسزک ایچنده ایدی. (سلیمکرای) دی بیک عثمانلی واللی بیک تانار عسکرینه مالک ایدی. «دولغوروکی» اوتوز بیک روس وآلتمش بیک نوغای ایله هجوم ایده رک صیره سیله

ادبدن خارج. آتجق شوپله دیررکه بونک عقلی وار اما بزم بیلدیکمز، کوردیکمز عقلاردن دکادر» دیوب ایشدن مأیوس اوله رق اورلوف کلدیکی یره کیده جک اولدی. عثمان افندی ماده سربستینک جوازینه میل ایتسه قاضی عسکر افندیلرک رأی واعتقادینه مخالف اولغله «اصلنده واجب الازاله بر مفسددر» دیو قتلنه فتوا ویره جکیرینه ایله قومش کی محقق بیلدیکندن مکالمه بی اوزاتغله برکون اول استانبوله عودت و پادشاه عالیناه محبتلریله مشرف و معتبر اولغی غنیمت عد ایتمکین اوتوز کون ایچنده ایی قیردبی اردوده صدر اعظمک معلومی اولدقده هم ایشک بیتدیکندن، هم عسکر دیکلنمکه بهانه اولان متارکونک بوزلدیفندن غایتده متألم اوله رق (نه ایشلیلم؟) دیو بفس اصحاب رأی ایله مشحورت ایتمکین (اورلوف) کیتدی ایسه (اورلوف قاترینه نک عاشق اولدیجی جهته سرایده رقیلر بولندیفی خبر آله رق او دخی ایی قیرمش ایدی) مارشال بونده در. فی الاصل خلیل پاشا کوندن برو صلحه راغب اولان

(برہ قوب) (کفہ) (کرج) (یکی قلعہ) بی ضبط ایلمدی. (اور بوغازی) دینیلن (برہ قوب) ده قریم سر عسکری بولنان سلحدار «ابراہیم» پاشا مقاومت ایستدیسده روسلر تاتار امراسنی جلب ایده رک :

— سز جنکیز سلاله سندن مستقل بر حکومت ایدیگز. عثمانلیلرک حکم واداره نه کیردیگز. سزی کندی والیری کچی عزل و نصب ایدوب حقارت ایدیورلر. اگر بزمه اتفاق ایدرسه گزینه استقلال. لکزی ویریرز. دیه قاندر مشلردی. تاتارلر هوس استقلال ایله «اور» قلعه سنی روسلره آچدیلر. سلیمکرای ساحلدن برکچی به یینه رک استانبوله فرار اپتدی. روس اردوسی قول قول قریم ایچنه یاییلمدی. «برہ قوب» بکی تاتار ابراهیم پاشایه روسلر ایله اولان خفی معاهده بی ییلردی. پاشا وقوع بولان صوک محاربه ده اسیر (۱۸۸۵) اوله رق (پترسبورغ) یوللاندى.

قرق سکز تاتار مبعونی ایله سلیمکرایک ایکی اوغلی دن پترسبورغه

مارشالدر. آکا بر مکتوب تحریر ایدوب متارکچی برقات دما اوزاتقی ممکندر دنیلمدی. درعقب صدراعظم مارشاله مکتوب یاروب «سزک» (اورلوف) و بزم (عثمان افندی) ایکیسی ده فضول و متمعجب دنسزل اولغله قوه قریبه به کلش بو خیرلو مصلحتی تکمیل ایدهلم دیدی. مارشال، صالح ایکی طرفه خیرلو اولدیغنی آکلار، ملایم آدم اولغله «بو سوز معقولدر» دیو متارکچی مده راضی اولدی. بو آراقده رئیس المکتاب بولنان (عبدالرزاق) و بکلکچی خیری افندیلری یانه آلوب بونلرده بر درلو آلائی و احتشامه (یرکوی) دن (بکرش) و واروب (ابراشقوف) ملاقات و قبتلایه کیروب آلتی آی متارکه ایله اوزون اوزادی به مکالمه مباشرت ایبتیلر.

مقولو هر به قدر غالب ایسه ده جبکدن اوصانوب صلح مطلوبلری اولغله درت بش آیده موادک خله سنه قولایجه صورت ویریلدی. آخر کار، یته اوغورسز تاتارک دعوای سربستیتی میدانه چیقبوب عبدالرزاق افندی

کیده رک ایکنجی (قازینه) به عرض اطاعت اینتدیله. روسیه حکومتی ده قریمک استقلالنی اعلان ایتدی. شوخالده شبه جزیره نک فاتح زمانندن بری عثمانیقله اولان ارتباطی کسیددی.

— ۶ —

متارکه

وخامت احوال اطرافی قابلامشیدی. صدراعظم «سلحدار محمد» پاشا بوغازینه و اوستونه باشنه دوشکون برآدم ایدی. سلطان مصطفی بو محاربه نجیه نک مسئولیتی تخفیف ایچون صدراعظم تبدیلی بولتیقه سنه قوت ویردیکندن محمد پاشایی عزل ایله محسن زاده نی صدراعظم نصب ایله مشیدی (۱۱۸۵).

دولت قریبی، بحر سیاهک شمالی ساحل لرینی، اولاح و بغداد بکلکلرینی غائب ایتیش و شمالاً یالکیز (طونه) ایله حدود سیاسیه مالک بولنمشیدی. حال بوکه آطه لر دکزی دخی بر درجه یه قدر

«قرق الی بیک کیسه آتجه ویرلم، بو سوزدن فارغ اولکیز دیر ایدی. ابراشقوف «بز تاتاره سزی باشلی باشکزه آدم ایدرز دیو سوز ویردک، سوزمزدن دونه مزز» دیهرک عاجز اولجه «دولتمدن استیدان ایدیم» دیو قرق کون مهل آلدی. اذن رکاب هایونله خواجکان دیوان هایوندن پناه سلیمان افندی و عطاءالله بک افندی یکی باشند مرخص اوله رق قرق کوندن صکره ابراشقوف بر کاغد چیقاروب «ایشته پترسبورغدن خبر کلدی. سزدن بر پاره ایسته مزز. سزده تاتار هایقندن کفید ایدیکیز. سزکله مصافات ایدلم، دیدی.

محسن زاده و سوسه لی آدم و صدارته غایتده محرم اولدیفندن غیری البته بو صورت بکنلماک محالدر ملاحظه سیله رای هایونه حواله ایدهرک مرخص

روسلرک ید استیلا سنده ایدی. موره روملری ده قاترینه به عنرض اطاعت ایتمشلردی. حتی (قاترینه) یونان آطه لرینک هربری ایچون — مشهور (ساروس)ک تحت اداره سنده اولمق اوزره — مرخص بیله تعیین ایتمشیدی. روملر کؤکللو عسکرلری قره ده مغلوب اولدیلر ایسه ده (صدر اعظم محسن زاده سر عسکر لکنده بونلری طرابلسجه ده فنا حالدیه بریشان ایتمشیدی) بو کؤکللو لر بالاخره دکزده قورصانلغه باشلا دیلر.

محسن زاده اجنبی تاریخلرینک دخی دیدیکی وجهله بروز بر صلح اولمق فکرنده ایدی. بر طرفدن (قاترینه) لهستان و آوروپا ایشلرینک قاریشمقده اولدیفندن، دیگر طرفدن سلطان مصطفی دخی محاربه نك دولت اوزرینه یندیردیکی بار مسئولیتدن طولایی صلحه راغب ایدیلر. عین زمانده نمچه و پروسیا سفیرلری ده توسط ایدیورلردی.

ایلك عقد ایدیلن مجلس مکالمه ده روسلر :

- ۱ — دولت علیه اعلان حرب ایلدیکی جهتله مصارف سفریه نك آنک طرفندن تضمینی ،
- ۲ — قریمک استقلالی ،

افندی دن کلن تحریرات ایله عطاء الله بکی آستانه به کوندردی . کاغدلر حضور هایونده اوقونوب کیفیت معلوم اولدقده ، چوکه عثمان افندی جله نك ایچنده عقل و طوری الاهک بلاسی بر حریف ایدی ، بز مسقولوی کوزیمز ایله کوردک . بنضلین طودتق . دماغلری نه سرتبه فسادده ایدوکن آکلادق . و بو صلحک اصلی یوقدر . بونلرک مرادی حیل و اغفالدر دیویلان صوفه جق نقشلی لسانی ایله ، براز یالیزی سوزلر ایله مزاج هایونی بولاندیردی . قاضی عسکر افندی لر تانار سربستیسی لفظی از بردن ماذالله پک بیوک کنه اعتقاد ایتکلکه عثمان افندی به هم داستان اولوب « اولماز . لاید غیرت الله ظهور ایدر . مسقوه بر ابو قلیچ اوینارز . صکره ایسته دیکمز کی صلح اولورز »

- ۳ — یکی قلعه و کرچ لیمانک روسیه به ترکی ،
 - ۴ — قیل برون قلعه سنک هدی ،
 - ۵ — روسیه به التجا ایدن بغداد و یوه ده سی «کیفا» نک
 علی طریق الوراثة بغداد امارتنه نصبی ،
 - ۶ — روس سفائن تجاریه سنک قره دکزده سربستیسی و کرچی
 اسراسنک منع بیع و شراسی ،
- والخ. طلب ایتدیلر ایدی که (اورلوف) بو مجلسده حاضر ایدی .
 مکاله نتیجه پذیر اوله میهرق مرخصمز عثمان افندی عودت ایتدی .
 صدراعظم محسن زاده بونک اوزرینه روس اردوسی قوماندانی
 (رومیانچوف) ه بر مکتوب یازهرق کله جک سنه نوروزینه قدر تمدید
 متارکبه موفق اولدی . طرف دولتدن ایکنجی دفعه کوندریلن رئیس
 الکتاب (عبدالرزاق) افندی ، روسیه سفیری (اوبرسقفوف) ایله
 (بکرش) ده اوزون اوزادی به مذاکره ده بولهرق نتیجه ده تضمینات
 حریه دن صرف نظر اولتمق شرطیله :

دیدیلر . شیخ الاسلام افندی بو صورتک مستحق اولدیفین و فیاهمد بوندن
 ایو بازارلق میسر اولیه جفین بیلورکن جمله بردن مخالفت ایده میوب سکوت
 ایلدی . (اولماز) خبرلی ایله عطاء الله بک کیروکلدی . مرخص افندی واروب
 (ابراشقوف) . یأس جوانی ورنجه استتقال ایدوب «واروب کلدیککز یره
 کیدک» دیو روسجه کوندردی . بو حالتله عبدالرزاق افندی اردویه کلدکه
 نه دیسون ؟ «دشمنک ضعیفی آکلاشیلور . طاعوندن چوق روسیه لو قیریلیور .
 امیددرکه بونلر سربستی» تاتار سوزندن کچه «دیو مزاجکیرانه بر از سوز
 سویلیوب (کشاد غنجه دل قالدی بر بهاره دخی) مالنجه ایشلر سنه آتی به
 قالدی .

- ۱ — قاتارلرك استقلاله روس دولتك ضامن طائمسى،
- ۲ — كرج ايله يكي قامه نك روسيه يه تركى ،
- ۳ — روس سفائن حربيّه و تجاربه سنك بجر سياه و بجر سفيدده
مهربستى سبر و سفرى ،
- ۴ — قريمده بولنان استحكاماتك قاتارلره اعاده سى ،
- ۵ — (كيغا) نك اوچ سنده برواردات سنويه سنه مساي برويركو
و يرمى و حق وراثته تكرار امارته نصبي ،
- ۶ — روسيه نك در سعادته دائمي برايلچيسو بولمسى ،
- ۷ — قيل برونك روسيه يه تركى ،
- ۸ — باب عالينك روسيه حكمدارلرينه پادشاهلق عنوانى و روم
مذهبنده بولنان تبعه عثمانيه اوزرنده برحق حمايه طائمسى ،
- تكليفلرى روسيه جه قطعى اوله رق درميان ايدلدى. فقط صورت
تكليفيه حضور پادشاهيده عقد ايديلن مجلس طرفندن رد ايديله رك

۲۱۰ — فائده

قينارجه عهدنامه سى

اولكى ماده

ايكى دولت بيننده سبقت ايدن هر دولو معادات و محاصره شمديدن
الى الابد محو و ازاله اولنوب كرك آلات حربيه و كرك سائر تقريب ايله طرفيندن
عمل و تبادل و اجرا اولنان ضرر و تمديت نسيان مؤبدى ايله فراموش اولنوب
بو. بابت و جوه ايله و اصلا بر وقتنده اخذ انتقام اولنميه. دشمنك يرينه برا
و بجر مؤبد و قوى و تفيردن مزه مصالحه يه رعايت و حراست اولمه. كرك طرف
مايوعدن و كرك اخلاف و ايجادم طرفلرندن و كذلك روسيه پادشاهى مشارايبها
و اخلاق بينلرنده تمهيد اولنان اتفاق ايله صائى و مؤبد و تفيردن برى موالات

بنه محاربه، قبولی آچیلدی. روس اردولری (طونه، قوبان، کرجستان
موره) ده فعالیتیه باشلامقده برابر دوناناسی دخی (یونانستان، سوزیه،
مصر) طرفلری تهیدید ایدیوردی. مصرده عصیان ایدن شیخ البلد
(علی) بك ایله ده دونانما قوماندانی (آلکسی اورلوف) اتفاق ایده رک
(غزه، رمله، نابلس، یافه) پی حتی (شام) ی ضبط ایلدی. (عکا) ده برده
(شیخ طاهر) توره دی. هرایکسی برلشهرک روسیه دوناناسنک مظل-
هرتیه شام والیسی (عثمان پاشا) پی مغلوب ایتدیلر. روس دوناناسی
(بیروت) ی طوبه طوته رق اوج یوز قدر خانه یاقدی. علینک «ابوالذهب»
ذاتاً برادری علیه قالیشمش و مصرده مغلوب اولشیدی.

بوانتاده علی بك «صالحیه» یه تقرینده «ابوالذهب» عسکریه محاربه
ایده رک مغلوب و مجروحاً اسیر ایدیلهرک مصره کوندریلوب تسمیم
ایلدی. علی بك قومانداسنده بولنان درت یوز نفر روس نفرندن
یالکر درت ضابط قورتولدی. ابوالذهب بودرت ضابط ایله (علی) بك
کلهسی او ائنده مصر والیسی اولان «خلیل» پاشایه کوندردی.

حفظ و حراست اولنوب اشبو ماده لر کمال دقت و اهتمام ایله اجرا و معتبر
قله لر و ایکی دولت و املاک و مالکی و رعایا و اهالی طرفین میاه لرنده اشبو
موالات ماده سی بویه رعایت اولنه که فیابعد جابینندن برینک علیه سرأ
و علانیه بر درلو عمل بنض و اضرار اولمیه و تعجید اولان موالات و مصافات
مقتضاسنجه بلا استثنا ایکی طرفه هر نه کر نه تهت ایدن جله رعایا لرک طرفیندن
نسباً منسیا جرایملری کلیاً عفو اولنوب چکدوری و سائر محبسلرده بولافلری
آزاد و سیلاری تخلیه و منق و مکث ایتدیریلان کسانه عودته رخصت و بریلوب
مقدما کامیاب اولدقلری هر درلو پایه و امواللری مصالحه دن صکره رد و ارجاع
اولنوب و سائرلریکه هر نه عقوبته مستحق اولدیلر ایسه دخی حقلرنه اصلا
بر علت و بهانه ایله تعرض و زیان و ضرر و تأدیب اولمیه لر و آخرل طرفیندن
منه بورونه بر درلو ضرر و زیان و تعرض اولنقی تجویز اولنوب اضرار

روس باش قوماندانی «رومیانچوف» طونه بی چکهرک «سلستره» به هجومنده سرعسکر (عثمان) پاشا فوق الماده متانت کو سترمکه سکزییک مقتول و بر او قدر مجروح ویره رک طونه بی تکرار کرنی کجدی . روسلرک قوردقلری کوپری بواننده قیریلش ایسه ده عثمانلیر فرقا واره مادیلر . روسلر ایسه بالآخره طونه بی بردها چکهرک «قره صو» ده طاغستانی «علی پاشا» بی بوزدیلر و بوراده اختیار، قادیز دیکله میوب کسندکلی کبی جوجقلرک دخی باشلرینی دیوارلره چارپوب ازملک کبی وحشتلر کو ستردیلر .

بونک اوزرینه محسن زاده «پازارجق» ده روسلره یتیشوب غالب کلدی . «وارنه» بی محاصره ایدن روسلر دخی بحرأ کله جی عثمان پاشا قومانداننده کی دونانما ایله دکزدن و عساکر محصوره طرفدن دخی قاره دن مغلوب ایدلدیلر «۱۱۸۷» .

براز صکره مصطفای ثالثک ارتحالی و سلطان عبدالحمید اولک

و تمرکزینه قصد ایدنلر تأدیپ اولنلر و مرسوموندن هر ری زیر حمایت و محافظه قوانین و ولایتلرینک عادتلی اوزره سائر هم ولایتلرینه قیاس معاشرت ایدلر .

ایکنجی ماده

اشبو عهدنامه مبارکه نک انعقاد و تصدیقنامه رک مبادله سندن صکر ایکی دولتک رعایاسندن بمضیلری آخر بر تهمت و عدم اطاعت و یاخود خیانت ایدوب دولتینک برینه اختفا و یاخود التجا قصدنده اولور ایسه دولت علیه مد حین اسلامی قبول و روسیه دولتنده تنصر ایدنلردن ماعدا اصلا بر بهانه ایا قبول و حمایت اولنیوب درعقب رد و یاخود هیچ اولماز ایسه التجا البدکری دولتک ممالکسندن طرد اولنلرکه بو مثللو یراسنلرک سببی ایله ایکی دوله بینته مورث برودت و یاخود باعث بحث عبت اولور اصلا بر معنی واقع اولیه کذلک طرفین رعایاسندن اولوب کرک اهل اسلام و کرک خرسقیان زمره سندن

جلوسی خبری کلدی . حین وفاتنده ۱۱۸۲ سنه سنده باعث اولدینی
حربک بشنجی سنه سی بیتکم اوزره ایدی . خستی و تصرفه میلی
حسیله بیریکدیردیکی پاره لری بو سفر اغورنده صرف ایلدی .
حکمدار مطلق اولق سوداسی ایله دولتی بیوک برخطره یه آتمشدر .
«تاریخ سیاسی» دیورکه :

قره صوده ، طاغستانی پاشانک مغلوبیتی ، اهالیجه سؤ تأثیری موجب
اولوب آنجیق پادشاهک بر مددن بری دوچار اولدینی تهلکلی بر علتدن
(نزول) ناسراج بولندیمی جهته کندوسنه اخبار کیفیته کیسه جسارت
ایده میوب یالکیز شیخ الاسلام (منلا محمد) افندی برتقریب عرض ایتسیله حدتله :
— سرعسکرلرک ایشکلری محاربه لردن اوصاندم ، بالذات ادرنه یه
کیتلیم دیه او آقشام رئیس افندی بی جلب ایله تصیمینی بیلدیرمش ایسه ده
عزیمتی دیوان هابونجه محذوردن سالم کوروله مش و آلتی هفته صکره وفات
ایتشدور .

بر کمنه بر درلو تقصیرات ایدوب هر نه ملاحظه ایله بر دولندن اول بر دولته
التجا ایدرلر ایسه بو مثلور طلب اولندجه بلا تأخیر رد اولنلر .

اوجنجی ماده

قریم و بوجاق و قوبان و بدیسان و جانبویلق و یدیکجکول قبائل و طوائف
تاتار و بالجه بای حال بلا استتار دولتین طرفندن سربست و بغیر تعلق مستقل
وجوهله اجنبی بر دولته تابع اولماق اوزره اعتراف و قبول اولنلر و طوائف
تاتار بالجه رأی و اتقاقلرله آل جنکیز صویندن انتخاب و نصب اولنان کندو
خانلری مستقل اولان تحت حکومتلرنده اولفله و بر زمانده دول آخردن بر
دولته و هیچ بر ماده یه محاسبه ویرمماک شرطیه عتیق قانون و عادتلری اوزره
مرقوملره حکم و کرک خان مومی الیهک انتخاب و نصبی خصوصنده و کرک
امور مخصوصه و درونیه و امور دولترینه دائر بر دولو دولت علیه مزله
روسیه دولتی مداخله ایلیمک حکومت خارجییه و دولترینه دائر بر مستقل دولت
سائر مستقل دول کندو کندوله مملکتلرنی تحکیم ایدرلرکی و جناب باریدن

چیز و فتنه ها یا شایسته ایدی. داخلی اصلاحات حقه مدینه
گویانی وارد. فی الواقع بشی سنه سورن بویه بر حربه بقیشمک بیول
بر اقداره علامت ایسه ده مشهور اقوال سیاسی دن اولدینی اوزره
«اوزمان عثمانلر کور، روسلر ایسه بک چشم» ایدیلر. عسکر مر
صوک درجه ده غیر منتظم اولدینی حالد روسلر پروسیا عسکرلکنی
اوکر غمشلردی.

منجم اخباراته بک زیاده اینانیر و برایشه کبریشمک ایچون مطلقا
«ایام سعد» آراردی. روسلر بزی مغلوب ایتدکجه و متارکه و مصالحه
میدانه چیققدجه در سعادتن (البته دشمنه برابو قیلج آتقی مطلوبدر)
مآلنده امرلر کلیوردی. سیاست غربیه سندن بری ده بر مقاوله نقده

غیری کسنیه تابع اولماق اوزره طائفة مرقومه اعتراف و قبول ولکن
مذهبری اهل اسلامدن اولوب ذات معدک سمات شهریارانهم امام المؤمنین
و خلیفة الموحدين اولدیفنه بناء طائفة مرقومه عقد اولنان سربسیت دولت
مملکتلرینه خلل کتورمیه رک امور مذهبیله لرینی طرف هابونم خلقنه شریعت
اسلامیه مقتضاسنجه تنظیم ایدلر و روسیه دولته تخصیص اولنان کرش و یکی
قلعه اراضیی و لیانلرندن ماعدا قریم و قوبان جانبازنده واقع استیلا اولنان
قصبه و قلاع و مساکن و اراضی و برداقونسکی و وی و اوزی صوبی نهرلرینک
اق صو و طورله نهرلرینک بیننده اولان جمیع اراضی له مملکتی حدودینه
وارنجه طوائف مرقومه یه استرداد و اوزی قلمه سی قدیمی الکاسیله کالاول
دولت علیه مک تحت تصرفنده باقی قاله و مصالحه عهدنامه سنک مبادله سندن
صکره ممالک قاتاریه دن روسیه دولتی جمله عسکرینی اخراج ایلمسنه تعهد ایده
قریم جزیره سنک و قوبان و طمان جزیره سندن واقع قلاع و قصبه و مساکن
و سائرلری حقنده جزوی و کلی هر درلو استحقاقندن دولت علیه مرک کذلک
کف یدینه تعهد ایده و محل مرقومه فیابند محافظ عسکری و یاخود بشقه
عسکر ارسال ایلیه. ممالک مذکورده یی طوائف قاتاره بو وجه اوزره دولت
علیه من استرداد ایدوب و کسنیه تابع اولقسنین حکومت دولترینه روسیه

«یدی ملیون فلورین» ویره رک نمچه ایله تدافعی و تعرضی اتفاق عقد ایتمک ایسته می و دیگری ده لهستانک برابرجه تقسیمنی تکلیف ایله مسیدر. حال بوکه آوستریالیر اوانلارده روسیه و پروسیا ایله لهستانی تقسیم خصوصنده خفیا اوپوشمشلر ایدی.

دقت ایدیله جک اولورسه دولتک او عصرده بدایه روسیه، نمچه و پروسیانک ایکی یوزلیکنه صوک درجهده قانمش اولدینی آکلاشیلیر. سرایده فاسدن، مصردن، عربستاندن، هندوستاندن کله سحر باز لر و کاهنلر بولندینی و بونلرک کشف استقبال یولنده کی یالانلریله ایشلره اهمیت ویریلدیکی دخی مرویدر.

دولتی مرقوملرک حقیقه مستقلا تحت حکومتلرنده و سربست مطلقه وجه معمول به اوزره ایلدیکی کی کذلک دولت علیه من تمهد ایده که قصبه و قلاع و اراضی و مسکن مذکورلرنده فیابعد محافظ عسکری و یاخود بشقه ر نوع عسکر و سکیان و یاخود عسکر زمره سندن هر نه اسمده و نه کونه ایسه بت و تسبیر ایلوب جله طوائف مرقومه به روسیه دولتی طرفندن ترک اولنان سربستی و کسینه به تابع اولقسرین استقلاللری اوزره دولت علیه من دخی ترک ایده.

دردنجی ماده

جمله دوله مخصوص اولان استحقاق اصلیبی مقتضاسنجه کندی مملکتنده مناسب کوره جک نظامی اجرا ایتمک هر دولته جائز اولغله ایکی دولته رخصت کامله نا محصوره ویریلور که کندو مملکتلرنده و حدودلرنده مناسب کوردکاری برلده قلاع و شهرلر و قصبات و ابنیه و مساکن بنا و عتیق قلاع و شهر و قصبات و سائرلری تعمیر و تجدید ایده لر.

بشنجی ماده

اشبو معالجه مبارکه تک انعقادیه تجدید موالات و مصافات همجواری میسر اولدقدن صکره روسیه دولتی جانیندن پایه ثابیه یعنی اونویانو تعبیر

يکرمی یدنجی باب

برنجی سلطان عبدالحمد

— ۱ —

۱۸۸۷ء ده تخت عثمانی به جالس اولمشدر. سلطان مصطفای ثالث برادرى، «احمد ثالث» ك اوغلیدر.

جلوسنى متعاقب «اتفاق واتحاد» رعایت ایله اخذ نأر ایدلمسنى «و(محسن زاده) نك مقام صدارتده ابقا قلندیغنى مین اردویه بر خط همايون اصدار ایلدی. استانبولده هنوز محسن زاده اردوسنك روسلره برهزیمت طیانغی آتہ جغنه اعتقادوار ایدی. دیگر طرفدن جلوس پادشاهینك وقوعنى مارشال «رومیانچوف» قال خیر عدایده رك هم تبريك همده

اولنوب اورته الجیسی و یاخود مرخص الجیسی نصیله دولت علیه مزده على الدوام بر روسیه الجیسی اقامت ایدوب زیاده معتبر اولان دولك الجیلری حقنده ایفا اولنان مراسم اعتبار و رعایت مومی الیه روسیه الجیسنك رتبه سنه دخی دولت علیه مز جانبدن ایفا اولنه. معمولاً رسم عامه وقوعنده المان ایمپراطورینك الجیسی پایه رفیمه و یاخود صغیره ده اولدینى تقدیرده درعقب ندرلايك بیوك الجیسنندن صكره تعقیب ایله ندر لائك بیوك الجیسی بولماز ایسه ونديك بیوك الجیسنندن صكره تعقیب ایله .

آلتنجی ماده

دولك علیه روسیه الجیسنك بالفعل خدمتنده بولناتلردن بر كسنه سرقه و نهمت عظیمه و یاخود شایسته تعزیر بر فعل نا شایسته ایتدكدن صكره بعدالتقریر اشیاى سرقه الجی طرفندن بیان اولنه جق وجه اوزره تماماً استرداد

بر محی سلطان عبدالحمید

مواد صالحیه نك فی مابعد
استقراری مقصدیله آدم
یوللا مشدی . فقط محسن
زاده استانبولدن آلدینی .
کاغدلرده « بو سوزه
قولا ق طونمیک . البته
اعدایه بر ایوقلیج چالینجه
اولمازه عباره سنی مکرراً
کور ییوردی . اخبار
جلوس ایچون نیجه
حکومتیه (قبا قولاق
یکنی سلیمان) بك مأمور
ایدلی .

اولنه و حال سکرندده دین محمدی بی قبول ایتمک سوداسنده اولنلر دین محمدیده
قبول اولنیوب رفع سکرندن صکره حال اصلیلرینه رجعت ایدوب عقللری
باشلرینه کلدکدن صکره اقرار و اعترافلری الچی طرفندن کوندریله حک آدمک
مواجهه سنده دشمنی و بعض بیغرض مسلمانلرک قارشوسنده بیان ایشدیریلوب
بو یله قبول اولنلر .

بدیحی ماده

دولت علیه من قعده ایدر که خرسقیان دیانتک حقنه وکنیسالرینه قویاً
صیانت ایدر و روسیه دولتک الجیلرینه رخصت ویره که هر احتیاجده کرک
اون دردنجی مادهده ذکر اولنوب محروسه قسطنطنیهده بیان اولنان کنیسای
مذکوره وکرک خدمه سنک صیانتته ابراز تفهیمات متنوعه ایلیه وایلچی
مومی الیهک بر کونه عروضی دولت علیه مک دوست صائی و همجواری اولان

سلطان حميد اول، پدری سلطان احمد ثالث حين وفاتنده بش ياشنده ایدی. تمام قرق اوج سنه سرایده محبوس قالدقن صکره عثمانی دولتی سرکارینه کجدی. بالطبع احوال عالمه واقف دکل ایدی. او قوبچینی وقعه نویس تاریخلری محتویاتی جهه معلوماتی تشکیل ایدیوردی.

«تاریخ سیاسی» دیورکه :

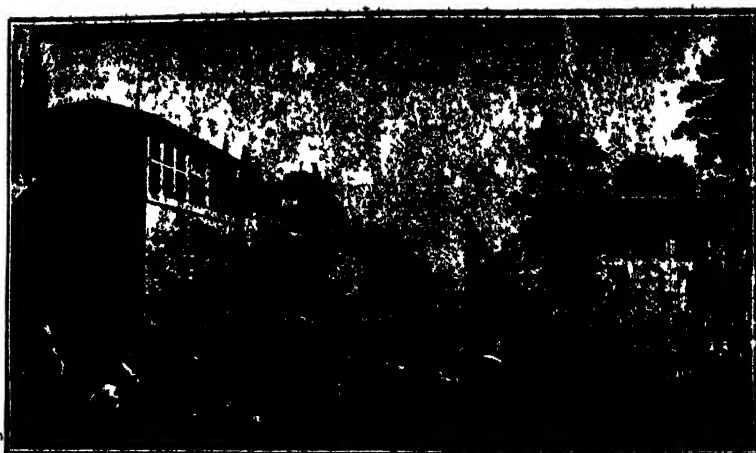
(پروسیا سفیری محاربه به نهایت ویرمک ایچون برصورت صلح قبولنه باب عالی بی قاندریر امیدیه یالکز (قیل برون) استحکاماتک هدی شرطیه روسیه دولتک صلحی قبول ایتمی تکلیفی درمیان ایدوب بوصورت صدراعظم ایله سائر ارکان دولت عننده شایان قبول کوریلهرک تقدیم قلنان مضبطه «ظن ایدرم بو مثللو تکلیفه جواب ویرمکه بیله محل یوقدره، قالدیکه بوکا نه جواب ویریله بیلور» حاشیه سیله اعاده ایدلشدیر.)

بو ائشاده قاترینه نک (اوجنجی پترو) دن اولان اوغلنک روس

دولته متعلق آدم معتمدی طرفندن عرض و تبلیغ اولمغله دولت علیه من طرفندن قبول ایلملرخی دولت علیه من تعهد ایدر.

سکزنجی ماده

روسیه دولتک کرک ره این زمزمه سندن و کرک سائر رعایاسنده اولانلره تماماً رخصت ویریله که قدس شریف و شایسته زیارت اولان سائر محله ره سیاحت ایدرلر. بو کونه یولجی و سیاحلردن کرک قدس شریفده و کرک سائر محله ده اثنای طریقده دخی بر درلو جزیه و خراج و ویرکو و اصلاً بر تکلیف طلب اولمیه. سائر دولک ره ایالرینه وریلان فرمانلر و یول امرلری مرسومونه دخی وجه لایق لوزره ادا اولنه و مادامکه دولت علیه من اراضیسنده اقامت لیدرلر کندولرینه بر دولو دخل و تعرض اولمیب قوت احکام شریعت مقتضایه تماماً حایت و صیانت اولرلر.

برنجى سلطان عبدالحمىء باىرام آلاى

صندلىء حكومتى اقعاى مقصىله براختلال داخلى مقىمه سنك ظهورى
خبرى بزم اردوى بتون بتون شىارتى. فقط پادشاه، صءرا عظم
واركان ءولت صلح طرفءارلى اولءقلى حالىء هر نهءن اىسه علما

طقوزنجى مائه

مءروسه قسطنطنىهءه مقىم روسىء المىلىرىك خءمءنءه بولئان ءرءانلر هر
نه ملتءن اولور اىسه اولسون ءولت امورىنه ءءمء اىلءكلىرىنه بئاءء ءءمءلرى
اىكى ءولته راءىء اولمقلى كالم سءوئ اىله مءامله و اعءبار اولنلر و مءءوملرى
طرفءنءن كئسولرىنه سىپارش اولئان مواء اىچون شاپسءه مؤاخذه اولقى جائز
اولىه .

اوتنجى مائه

اشبو مصالءه مءاركه امضا اولئوب طرفىن عسكركلىرىك سءءارلى
طرفءنءن لازم اولان ءىمىلء اقءضا اىءن مءلله اىصال اولئىنجه اول آراءقءه
اكر بر مءلله بر ءرلو فءل مءاصىسه ءءوئ اىءر اىسه اىراء ءرض اولئقى

(کرج) ایله (یکی قلعه) نك تركيله عقد مصالحه ايدلمسنى اسلاميته مغاير اوله رق تفسير ايتمكه قالميشديلر. «دشمنه اوج قولدن هجوم ايدوب اورته دن قالدیرلم» سوزلری میدان آلدی.

آوستریالیلر برطرفدن لهستان قراللیغه (لیتوانی) غران دوقه لنگنک دیگر طرفدن قریم، بحر سیاه سواحل شمالیه سی ایله کرجستان، منقرملی وایکی رومانیایالتی، مورده شبه جزیره سی و سائر نك روسیه استیلاسی آلتنده بولندیغنی کوزه رك صوك درجه ده قوشقولانمشلردی. دیگر طرفدن پروسیا، روسیه اتفاقده اوله رق کندی حکومتک تامین حیاتی مقصدیه لهستانک (پومرانی Pomérani) و (برانده بورغ Brandebourg) کبی ایالتلرینی شرقی پروسیایه ضم ایتمک غیرتنده بولتیوردی. مع هذا روسیه نك متفق اولق حسییه عثمانیلر آوستریایی اتفاقلرینه ادخال ایدمک اولورلرسه کندیسنکده روسلره معاونت

اوزره عد اولنوبوب بو قریب ایله واقع اوله جق فتوحات و استیلالر دخی معدوم الظهور اولق اوزره معتبر طوتلیوب بویله واقعه دن برکسنه فائده مند اولیه .

اون برنجی ماده

منفعت دولتین ایچون ممالکینی ترشح ایدن جله دریالرنده ایکی دولته متعلق کبی و تجار سفاینه بغیر ممانعت سربسیت اوزره کشت و کذار ایلملری عقد و تمهید اولنوب و اسکله لرینه و هر محله مطلقا سائر دولتلرک اجرا ایتدکلری تجارتلرنده کامیاب اولدقلری وجه اوزره اشبو روسیه کیلری تجار و سفاینه دخی دولت علیم حاجتندن رخست ویریه . قره دکزدن آتی دکزه و آتی دکزدن قره دکزه و عامه سواحل و قییلرینک لیمانلرنده مارالذکر دریالر اتصالنده اولان ممر و بوغازلرنده مکث ایدملر و اشبو ماده یه دائر بالاده ایضاح اولندیغنی اوزره دولت علیه مترك ممالکنده امر تجارته دائر بیمنه فرانجه و انکلتزه منقلو دوست احب اولوب زیاده مساعده بیوریلان مسالمت و معافیاتیه تجارت

ایتمی ضروری حکمی آلیوردی. ایشته بوسبیه بروسیا سفیری دائماً صلح طرفدارلغنده ثابت قالیوردی.

روسلره «اوج قولدن هجوم ایتمک» فکری او یانجه (رومیانچوف) ک مکرراً توصیه ایتمدیکی مصالحه صویه دوسدی. تدارکاته باشلانیهرق حتی «سلستره» کنارندن (طونه) اوزرینه برکوری یاپدیرلدی. فی الواقع (شمی) دن حرکت ایدن عسکر (حاجی اوغلی) بازارینه کچهرک (خرسوه) پی استیلا ایتمش ایدی. فقط روسلرده (اوج قولدن هجوم فصل اولور کوریکز) مقابله سیله حزیرانده اکیئرک یتیشدیکی بررمانده بر قولدن (روسجق) ی، دیگر قولدن ده (سلستره) پی محاصره ایده رک حاجی اوغلی بازارینه طوغری صارق دیلر. محسن زاده (شمی) ده قاهره (یکن محمد) پاشایی سرعسکر ورئیس الکتاب معهود (عبدالرزاق) افندی پی باشبوغ نصب ایده رک آلائی والا یله کوندردی. بونلر (قوزلیجه) به

میاه مثللو برأ تجارت ایتمک روسیه دولتنک رعایا رینه دولت علیه من جابندن رخصت ویریلوب بر منوال محرر نهر طونه ده دخی کشت و گذار ایده لر کرک امر تجارت و کرک روسیه تجارت حقنده اشبو ماده ده لفظ بلفظ تحریر اولندی کی هر درلو احتیاج ظهورنده مارالذکر ایکی ملتنک و سائرلرک شروطلری سرعی و معتبر طوتیه. ملل من بورون وردکاری رسومات مشاکله سنی و عینی ادا ایتدک لرندن صکره روسیه تاجرلری هر درلو اتمه مقوله سنی نقل و اخراج ایدوب قره دکز و سائر دربارلرک سواحل و لیمانلرینه و محروسه قسطنطنیه به وارملری جائز اوله. وجه مشروح اوزره بلاسقتاً عموماً صولرنک امر تجارت و سیر سفائن ماده سنی طرفین رعایا رینه تجویز برله کندو تاجرلرینه ایکی دولت جابندن رخصت ویریلورکه رؤیت مصالح و اداره تجارتلرینه لازم اولان مدته طرفین ممالکنده اقامت ایده لر. بویاده طرفیندن تعهد اولنورکه دوست اولان سائر دولتلرک رعایا رینه ارزانی قلنان سربیت و مسالت روسیه تجارت رینه دخی ارزانی قلنه و حراست نظام ماده سی جمله

واردیغنده (اوشلی) طرفلرنده دشمنك یشدارلرینه تصادف ایتدیلر. یشدارلر فرار ایده رك بزم عسکری بوصویه دوشوردیلر. حتی (عبده) پاشا نامنده بر قوماندانمز بر دره ایچنده یاقه لانه رق عسکرا؛ قسم اعظمی صوسزلقدن، آجلقدن، دشمن قورشونندن شهید اولدیلر. اردویه پریشان حالده کلنلر. اوراده کی عسکرکده قوه معنویه سنی اخلال ایتدیلر. بوهنکامده روسلر بیوک اردولری و قرق الی پاره طویلرله سرعسکرک اردوسی اوزرینه هجوم ایندیلر. عسکرده، سرعسکرده اردویی، طویی، مهماتی براقه رق قاجدیلر. روس اردوسی درت کون صکره (شمی) قرارکاهی اوکنده کوروندی. مجدداً سرعسکر نصب اولنان طاغستانی (علی پاشا) ده موفق اوله مادی. عسکر اردو آغراقلرینی یغما ایده رق قاجدیلر. والحاصل روسلر (شمی) بی تحت محاصره یه آلدیلر. صدراعظم ایچریده بولنیوردی.

کیفیاتده مواد ازمندن اولفله روسیه دولتی طرفندن لازم کوربله جک عامه موافقه قونسلوسلر و قونسلوس وکیللرینک تعییننه دولت علیه مز جابندن رحمت و بریلوب دوست اولان سائر دولک قونسلوسلری اعتبار اولندقلری کی سرقوملر دخی معتبر طوتیه رق واشبو قونسلوس و قونسلوس وکیللرینه رخصت و بریله که براتلو تعبیر اولنور برات پادشاهانه ایله مسلم ترجمانلر معیتلرنده طوتوب انکلتزه و فرانجه و سائر ملتلك خدمتلرنده بولنان امثاللری کامیاب اولدقلری معافیاته بونلر دخی نائل و کامیاب اوللر و روسیه دولتنک دوست احبی اولان ملل امتیازات و معافیاتی ایله برأبحراً روسیه ممالککنده تجارت ایتمک و رسوم معتاده بی ادا ایتدکنه صکره دولت علیه رعایالرینه روسیه دولتی جابندن رخصت و بریلوب و سیر دریا اتناسنده قضایه دوچار اولان سفاینه طرفندن وجوهله اعانت و بوکونه قضاال ظهورنده دوست احب اولان ملل حقنده اجرا اولنان مظاهرت ایله مساوت اولنلر. کندولرینه لازم اشیا نرخ جاری ایله کندولرینه آلیوبریله.

— ۲ —

(قینارجہ) معاہدہ سی

لہستان روسیہ، آوسہتیا، پروسیا آردہ سندہ تقسیم ایدلش، صیرہ
بزہ گلشدی .

صدراعظم محاصرہ بی آکلاینجہ و قتلہ (رومیانچوف) دن کلن
مکتوبی ترجمہ ایتدیہ رک مائلہ مطلع اولدی . فقط وقصدہ حاضر
اولان (رسمی احمد) افندینک بیاناتی شو وجہلہ در :

«بوسنہ (روسجق) و (سلسترہ) غایتدہ صیقندیلی محاصرہ اولدیغندن
غیری (توترہ قان) دن برلوك اعدا کلوب (ہزار غراد) محافظی اولان
چتالجلہ لی علی پاشایی قاجیردی . سلسترہ امدادینہ مأمور اولان عربکیرلی
(ابراہیم) پاشایی بریشان ایتمکلہ مومی الیہ صدراعظمہ کاغد یازوب
«شمندنکروسنک میداندہ طورمہ کز مناسب دکلدرد . بالقاندہ بطورہ سبق

اون ایکنجی مادہ

آفریقہ لیلر ایلہ یعنی طرابلس غرب و تونس و جزایر غرب اوجاقلربلہ روسیہ
دولتی عقد شرائط تجارتہ رغبت ایتدکلی حالہ دولت علیہ من تعہد ایدرکہ
دولت روسیہ نک ہوکونہ رغبتی پذیرای حصولنہ کندی اعتبار و رخصتی بذل
و شامل ایدہ . عہودات مرسومہ حفظ و حراست اولنقی امرندہ دخی مارالذکر
اوجاقلرک حقندہ دولت علیہ من ضامن اولہ .

اون اوچنجی مادہ

جلہ سندبات و مکاتیب عامہ دہ و هرخصوصہ تماماً روسیہ لولرک ایمپراطور پچہ سی
لقب معتبرینہ دائر دولت علیہ من جانبدن تری لسان ایلہ تماماً روسیہ لولرک
پادشاهی تمبیری استعمال اولنہ .

اون دردنجی ماده

دول سازمه به قیاساً کلیسای مخصوصه دن ماعدا غلطه طرفنده بک اوغلی نام
محلته یولنده طریق عامده روسیه دولتی بر کنیسا بنا ایتدیرمک جائز اوله.
اشبو کنیسا کنیسای عوام اولوب دوسوغرفه کنیساسی تعبیرله تسمیه والی الابد

برندارك ایده كورك) دیو دینچه ویرمش ایدی. ثالثاً دشمن بالقان
محافظی (یوسف پاشا) دیو دینچه بوراسنی طاغیتدی. رابعاً (قوزلیجه)
اوزرینه کلن طابور بزم بیوک اردویی بریشان ایلدی. خامساً طاغستانی
علی پاشا و سائرلری ایکی دفعه بوزیلوب دشمنک تسلطی کافی ایکن بزم
عسکر دیو صافلادیغمز کافرلر بزم اردویی بوزوب ییغوب کیتدیلمز.
سادساً دشمن طابوری (شمنی) اوزرینه کلوب (شمنی) ده بزی «سنجاغ
شریف» و حمله ارکان دولته قورقونج محاصره ایلدی. سابعاً استانبولدن
امداد یغزه مأمور اولان تاتار خان ایله «اسپاناجی پاشا» «ادرنه» ده
و «قرین آید» ده آياق سورمکله برکزه کوروغمدیلر. ایشته بومنوال
اوزره اطرافدن هر درلو بریشانقلر ظهورندن باشقه صدراعظم دخی
غایت خسته اولوب تدبیره مجال قالمادی. ایشلر بو هیئتده ایکن عقد

اون بشنجی ماده

ایکی دولتک حدودلری تعیین و تحدید اولندقلری نظام مقتضاسنجه طرفین
رعایالرینه موجب مباحثه و باعث نزاع جسمیم اوله جق بر ماده اولدینی اگرچه
ملاحظه دن بید اولیوب لکن عوارض غیر مأموله دن ظهوری محتمل اولان
اسباب مضرت و زیانلرک دفنه ایکی دولت بالاتفاق قرار ویرمشلردرکه بوکونه
نستلرک ظهورنده رأس حدودده اولان حاکم ظهورده کلان ماده بی تفتیش و یاخود
مخصوصاً تعیین اولنان مأمورلرک معرفتله تفحص ایده لر. بوکونه مأمورلر کرکی
کبی ماده بی تفتیش ایتدکن صکره بلا تأخیر حق اولان شخصک حقن احقاق
ایده لر و پاک تمهد اولنورکه اشبو عهدنامه مبارکه انقادیله مجدداً تمهد اولنان
موالات و حسن نظام ماده سی بوکونه قضایاتک ظهوریه اصلا تغییر اولمیه .

اون آلتنجی ماده

جمله بوجاق مملکتی آفکرمان وکلای و اسمعیل قلمه لرله سائر قصبات و قرا
دروئلرنده موجود بولنان عامه اشیا ایله روسیه دولتی طرفندن دولت علیه مه

صلح ایچون کتخدای صدر عالی « رسمی احمد » ورئیس الکتاب « منیب ابراهیم » افتدیله مرخص تعیین اولنه رق محاصره نك اوز ایکنجی کونی - که ربیع الآ خرک اواسطی و حزرانک دودی ایدی - « شمنی » دن چیقوب دشمن سر عسکری اولان « فراققوف » نام جنرال معرفتیه بش آلتی کونده ماره شالک اولدینی محللره واردیلر . ماره شال « سلسره » به درت ساعت بعدی اولان « بالیا » بوغازی دیدکری محله یناشوب « فراققوف » جنرالی « شمنی » اوزرینه کوندرد کدن صکره کندیبی بر مختصر اردو ایله « طونه » کنارندن درت بش ساعت مسافده « قینارجه » نام محله کلش ایمش . مرخصنر اول محله مارشاله ملاقات ایستیلر)

روسلر متارکه بی قبول ایتمدکری جهتله مصالحه یدی ساعتده

رداولنوب و بندرقله سنی دولت علیه مه ردایدن و کذلک افلاق و بنداز مملکتلری جله قلاع و شهرل و قصبات و قرالری درونلرنده موجود بولنان جله اشیالریله کذلک دولت علیه مه ردایدن دولت علیه مه دخی آتایان شرائط ایله ممالک سرقومه بی قبول ایدوب اشبو شرائطی تماماً و کاملاً محافظه و حراست ایلسنی وعد معمول به ایله تعهد ایله اولاشبو ایکی و بوده لقلرک اهالیسی هر نه پایه و کیفیات و حال واسم و عیاندن ایسه لر بلا استثنا حققرنده تماماً و کاملاً نسیا نه سیافو اولنوب هر درلو تهملتری و یاخود دولت علیه مک امورینه مخالف حرک ایلدکرینه اسناد و مظنه اولنان جله اعمالاری الی الابد فراموش اولنوب اولکی ماده نك مضمونی اوزده منصب و پایه لری و املاک سابقه لری مجدداً حاللری تکمیل اولنوب اشبو محاربه دن مقدم مالک اولدقلری املاکرینه اعاده اولنلر . ثاباً کالاول خرسیتیان دیانتی و جوهله سربست اولوب اجراسنه بر درلو ممانعت اولنیوب کنیسارک مجدداً بناسنه و عتیقلرنک تعمیرینه ممانعت اولنیه ثالثاً از قدیم مناسقلرینه و سائر شخصی متعلق اولوب بده بغیر حق کندوردن اخذ اولنوب ابرائیل و خوتین و سائر برلرک دائره سننده موجود بولنان اراضی

عقد ایدلدی. چونکه مرخصلرمزه هر نه اولورسه اولسون قبول ایتملی حقنده امر ویرلمشیدی. روسلرک مرخصی پرنس «ره پنین» Repnin ایدی.

بو معاهده بوندن مقدم «بکرش» ده تقرر ایتمش اسلرلر اوزرینه مبنی ایدی.

«ره پنین» مواد کاغدی مسوده سنک امضالانمشی درت کون صکره یه بر اقدی. سبی: «بیوک پترو» نک «پروت» نه ری اوزرنده کی مغلوبیتی

و املاک که الآن رعایا اسبیله نسیه اولنور مرسومونه استرداد اولنله رابماً ره این زمهره سنه مناسب اولان امتیاز ایله اعتبار اولنه. خامساً ترک وطن ایدوب آخر محلله وارمی رغبتنده اولان خاندانلر اشیا لیه نقل ایتمک سربسیت اوزره مأذون اولهلر و اشبو خاندانلر کئندو مصالحنک تنظیمی ایچون وقت کافیلری اولقی ایچون سربسیت اوزره وطلرندن نقل ایلملرینه بر سنه مدت امهال اولنوب اشبو مدت مهلت تصدیقنامه مبارکه نک مبادله سی تاریخندن معدود و محسوب اولنه. سادساً عتیق محاسبه لر ایچون هر نه کونه ایسه کرک قود آقچه و کرک سائر طریق ایله برنسنه تحصیل اولنیه. سابماً اشبو محاربه نک تماماً مدتی ایچون بر درلو تکلیف و یاخود آخر بر درلو طلب اولنمیبو محاربه امتدادنده یازده اولدقلری مضرات و تخریبات متعددله رینه نظراً مرسومونه بوندن صکره دخی ایکی سنه لك مهلت ویریلوب اشبو مهلت مبادله تصدیقنامه هایون تاریخندن عد اولنه. ثامناً اشبو مهلت مرور ایتدیکندن صکره دولت علیه من تعهد ایدرکه حزیه لرینک آقچه سی تعینه سروت کلیه ایله معامله و حیز امکان رتبه سننده سخاوت جلیله سی حراست ایده ایکی سنه ده بر کره مبعوثلرینک و ساطتیه جزیره لری ادا اولنه و تعین اولان اشبو جزیه لرینک تماماً اداسندن صکره اصلاً بر پاشا و یاخود حاکم و هر کیم اولورسه اولسون مرسومانه اصلاً بر و قتده تعرض ایتیبو آخر بر درلو ویرکو و یاخود تکلیف هر نه کونه اسم و بهانه ایله کئندولرندن طلب اولنمیبو جد اجمد سلطان محمد خان رابع زمان سعادت لرنده منتع اولدقلری امتیازات ایله کامیاب اولهلر. تاسماً ملک امورلرخی رؤیت ایدن قپو کتخدالرینک یرنده اشبو و بوده لفلرک

اصلاً بر قریب ایله تعرض و مداخله اولمیه نالماً اشبو محاربه سبی ایله کندولرینه ایراث اولنان تکدیرات و تخریبات سبی ایله روسیه دولتک زبر حکومتده بولندقلری تاریخده و بوندن صکره ایکی سنه مدته دکن اشبو جزایر سرقومه نك دولت علیه استردادای تاریخندن عد اولمقی کرکدر دولت علیه جانبدن جزایر مذکوره اها ایلسندن اصلاً بردولو رسم سنوی تحصیل اولمیه راپماً ترك وطن ایدوب آخر محاربه وارمقی رغبتده اولنلر تماماً مال و اشیارله نقل ایتمک اوزره دولت علیه جانبدن سرقومونه رخصت و یریلوب و تنظیم مصالحلرینه وقت کافی اولمقی ایچون اشبو تصدیقنامه مبارکه نك مبادلله اولنه جقی تاریخندن بر سنه مهلت مدتی کندولرینه امهال اولنه خامساً روسیه دوغماسنك عودت و رجعتده که انشاالله تعالی اشبو تصدیقنامه مبارکه نك مبادلله سندن صکره اوچ آی مدته واقع اولمقی کرکدر برنسنهیه احتیاجی واقع اولور ایسه دولت علیه جانبدن وسع امکان مرتبه سنده مظاهرت اولنه .

اون سکرنجی ماده

اوزی صوبی بوغازنده واقع قلوبون حصاری شهر مهربورک صول طرفی ساحلنده کفایت ایدمهك اراضی ایله وآق صو ایله اوزی صوبی بیننده واقع صحرای خایه نك مراضه دن عاری مستقلاً علی الدوام روسیه دولتک تحت تصرفنده قاله .

اون طقوزنجی ماده

قریم جزیره سنده واقع یکی قلمه قلمه سی و کرش لیمانلری درونلرنده موجود بولنان ایله و اراضیلرله بحریساهدن باشلیوب طولاً کرشک عتیق حدودلرینه وارهرق بوخاجه نام محله وارنجه بوخاجه محندن خط مستقیم ایله بالادن آزاق دکرینه وارنجه مراضه دن عاری مستقلاً علی الدوام روسیه دولتک تحت تصرفنده قاله .

یکرمنجی ماده

میلاد عیسانک بیک یدی یوز سنه سی یعنی تاریخ هجرت نبوینک بیک یوز اون اوچ سنه سی تولستوی نام حاکمی ایله آجو محافظی حسن پاشا بیننده عقد و تمهید اولنان سندات مفهومده بیان اولندیغی اوزره ازاق قلمه سی اولکه و حدودیله الی الابد روسیه دولته تخصیص اولنه .

یکرمی برنجی ماده

ایکی قبارطه لر یعنی بیوک قبارطه و کوچک قبارطه تانار طائفه سیله واقع جواریتلرندن ناشی قریم خانلریله تعلقلری اولقله روسیه دولته تخصیص اولنلری ماده سی قریم خانلریک و مشورتک و تاتار باشلریک اراده سنه احاله اولنه .

یکرمی ایکنجی ماده

ایکی دولت بیننده انمقادی وقوعبولان جمله عهدنامه و شرائط سابقین و بلغراد قلمه سنده واقع عهدنامه یی وادن صکره وجوده کلان عامه شرائطی محو وازاله والی الابد فراموش ایتمک ایکی دولت میانه سنده بالاتفاق قرار ویریلوب شوپله که مرسوم عهدا تک حقنه فی مابعد بردرلوداعیه مقوله سنی بنا ایتمه لر و لکن میلاد حضرت عیسایک بیک یدی یوز سنه سنده تولستوی نام حاکی ایله آجو قلمه سنک حسن پاشا نام محافظی ازاق اولککسی حدودی وقوبان سنورینک تعیین و تحدیدینه دائر شرائط اشبو استنادن بری اولوب کالاول بلا تغییر باقی قاله .

یکرمی اوچنجی ماده

کورجی و مکرمل حوالیسنده واقع بغداد جق و کوتایسی و شهریان قلمه لریکه روسیه عسکری طرفندن ضبط اولنشلردر قدیمدنبرو متعلق اولدقلری اصل صاحب لرینه متوقف اولق اوزره روسیه دوائی طرفندن قبول اولنوب شوپله که اگر تحقیقات قدیمه دن برو یاخود مدت مدیده دن مقدم دولت علیه م قلاع مذکوره یه مالک اولمش ایسه دولت علیه مه راجع اولق اوزره قبول اولنوب اشبو تصدیق نامه مبارکه نک مبادله سند نصکره وق معهودده روسیه عسکری قلمه مذکوره یی تخلیه ایلیه دولت علیه دخی کندو طرفندن تعهد ایدرکه اولکی ماده نک مضمونی مقتضاسنجه حواله مزبورده اشبو محاربه امتدادنده دولت علیه مک علیه هرنه منوال اوزره حرکت ایتمش اولنلری نسیا نسیا عفو ایلیه ووجه معمول به اوزره والی الابد اوغلان وقز ویرکوسندن وهرکونه جریه سائر طلبندن ابا و کف ید ایدر اوتهدنبرو متعلقلری اولنلردن ماعدا طوائف مذکوره اراسنده کندو رعایایی اولق اوزره فرد واحدک حقنه داعیه ایتماکه دولت علیه تعهد ایدر و کورجی و مکرملار طرفندن اوتهدنبرو ضبط اولنان اراضی وسائر مستحکم یرلری تکرار مرسومونک حکومت و محافظه مطلقه لرینه ترک ایلیه و دیانت مناسر و کیساری

حقنه بردرلو ترض وتضیق ایتیوب هیتی اولنلرك تمیرینه وجیدلرك باسنه
ممانت اولنیه وچلدلر پاشای و سائر سرکرده و ضابطان طرفندن بردرلو داعیه
تحتده اموالرنی اضاعت ایله ترض اولنلرنی دولت علیهم منع ایلیه وطوائف
منبروره دولت علیهمك رعایاسندن اولغله روسیه دولتی اصلا مرسومونه مداخله
ایتیوب ترض ایلیه .

یکرمی دردنجی ماده

بعدالامضا وتصدیق المواد درعقب نهرطونهك صاغ طرفنده موجود بولنان
جمله روسیه عسکری عودت ورجسته متوجه اولوب امضا تاریخندن برآی طرفنده
طونهك صول قیسنه مرور ایدلر منبرور تماما طونهك صول قیسنه بکدکن
صکره حرسوه حصاری یوشالیدلوب عسکر اسلامه تسلیم اولنه وبعده افلاق
وبوجاق مملکتلرنک تخلیهسنه بردن وآن واحده مادرت اولنوب اشبو تخلیه
مادهسنه ایکی آی مهلت تعین اولنور وجمله روسیه عسکری مملکتین منبروریندن
چکدکلرندن صکره برطرفدن یرکوکی قلعهسنی وبعده ابرائی و طرف دیگردن
اسمعیل قصبهسنی کلی واقکرمان قلعهلریله روسیه عسکری ترک ایدوب عساکر
سائرلرینه ملحق اولغله متوجه اولدقدن صکره عساکر اسلامیه به قلاع مذکورہ
ترک ایدلر اشبو ایکی مملکتک تماماً تخلیهسنه اوج آی مدت توقیت اولور بالاده
ذکر اولنان کیفیتدن صکره روسیه عسکری بدنان مملکتنی ترک ایدوب نهر
طورهك صول طرفنه سرورایدہ جکدر بوتقریب ایله مارالدکر مواضع وممالکک
تخلیهسی ایکی دولتک مسالت ومصالحه مؤیدہ لرینک امضاسندن صکره بش آی
طرفنده واقع اولوب جمله روسیه عسکری نهر طورهك صول قیسنه مرور
ایلدکده اول زمان خوتین و بندر قلعهلری عساکر اسلامیه به تسلیم اولنور انجق
مجرد بوشروط ایله که ینہ وقت منبرورده قلبرون حصاری قصرخ اولنان اراضیسی
مصالحه مؤیدہك اون سکرنجی ماده سنده ایضاح اولدینی اوزره آق صو ایله
اوژی صوبی بیننده واقع صحرای خالیهك زاویه سیله الی الابد معارضه دن بری
روسیه دولتک تسلیم اولنه و آق دکر اطهرینه دائر روسیه دونئاسنک مصالحی
وتنظیات درونیہ لرینہ قابل اولدینی سرعتله جزیره مذکورہ اول حوالیدہ بولنان
روسیه عسکری طرفندن کالاول معارضه دن بری دولت علیهمك ضبطنه رد
اولنلر چونکه بعد مسافه سببی ایله قابل دکلدرکه توقیت وقت اولنه و دولت
علیهم تعهد ایدرکه دوست بر دولت اولدینی جهتله دونئای مذکورہك

استعجال عزمی ملاحظه سیله دولت علیه ایضاً لوازم اعانت ایدوب وسع و امکان مرتبه ده اقتضا ایدن نسنگری ویریلوب اول باده دولت علیه مه رد اولنان مملکتلرده مادامکه روسیه عسکری موجود بولنور ایسه اشو مملکتلرک حکومتی و نظامی روسیه لونک ضبطنده بولندی اوزره قلوب جله روسیه عسکرینک کلیاً خروجلری وقتیه دگین دولت علیه جابندن ممالک مذکوره نک حکومتیه مداخله اولمیه و بول مملکتلرده بولنان روسیه عسکرینک اقتطاف ماکولات و تدارک لوازم سائر سینه الآن عمل اولندی اوزره کذلک تماماً خروجلرینه دگین عمل اولنه و روسیه عسکرینک باش سرعسکری بو باده مخصوصاً تعین اولنان دولت علیه مک مأمورلرینه ممالک مزبوریه نک هر بری تخلیه اولندیغنی خبر ایتمدیکه دولت علیه مک عسکرلری رد اولنان اشبو قلملره ایاق باصیبوب بالفس دولت علیه دخی رد اولنان اشبو مملکتلرنده کندی حکومتی ادخال ایتمیه. قلاع و قصبه اتده موجود اولان روسیه لونک ذخیره و مهماتی مرادلری اوزره روسیه عسکری طرفندن تخلیه اوللوب دولت علیه مه رد اولنان قلملرده مجرد بو ائنده موجود بولنان دولت علیه طویلری ترک ایدلر و دولت علیه مه رد اولنان عامه ولایتلرک اهالیسی هر نه جنس و حال و کیفیتنر ایسه لره روسیه دولتک خدمتده مستخدم اولشلردر عقد اولنان مهلت سنویه ده اهل و عیال و امواللری برله روسیه عسکری ایله معا چکیلوب نقل ایتمک رغبتنده اولانلر منع اولنیموب شروط مذکوره مقتضاسنجیه کرک اول زمان و کرک تماماً بر سینه مدتنده وجوهله منع اولنماسنه دولت علیه تعهد ایده .

یکرمی بشنجی ماده

کرک اثاث و کرک ذکور جنسندن اولان بالجه اسرای محاربه و سائر اسیرلر هر نه پایه و رتبه دن ایسه لر ایکی دولتک اراضیلرنده بولندیکه روسیه دولتنده حسن ارادتلریله تنعیر ایدن مسلمین و دولت علیه مه حسن ارادتلریله دین محمدی بی قبول ایدن خرسیتیانلردن ماعدا بالجه اشبو عهدنامه مبارکه نک تصدیقنامه لری مبادله سندن صکره درعقب و اصلاً اشبو مصالحه مؤیده نک ماده لری امضا اولندقدن صکره صدراعظم و روسیه دولتک فلده مارشال نک تنبیهاتی ایصالیه برا و بحرا کلیتو سائر یرلرده واقع عساکر جانبین میانه لرنده هر درلو معامله خصمانه منع اولنقی لازم کلکله درعقب صدراعظم و فلده مارشال

جانبازان آق دکز و قره دکز و قریم قاروشوسنده واقع دونمیه و مواضع سائرۀ محاربه به اولاقلر کوندربلورکه بعد انعقاد المصلحه هر یرده معادات و مقاتلات دفع اوله و برکونه اولاقلر صدراعظمک و جنرال فلده مارشالک تنبیهنامه لیه مصون و مأمون اوله لرکه روسیه اولاغی روسیه سرعسکری طرفه تسابق ایدر ایسه اشبو روسیه سرعسکرینک و ساطتیه صدراعظمک تنبیهنامه سنی دولت علیه سرعسکرینه تسیر ایلیم و صدراعظمک اولاغی تبادر و تقادم ایدر ایسه سرعسکر دولت علیه و ساطتیه فلده مارشالک تنبیهنامه سنی روسیه سرعسکرینه بحث و تسیر ایلیم و عقد اولنان مصلحه مبارکه نک عقود و عهدی تمهیدی کرک طرف هایون خسروانه مدن و کرک روسیه پادشاهی مشارالها طرفندن صدراعظم و دولت روسیه فلده مارشالی پترو قونته رومانچوفه تقویض و احاله اولنقله عهدنامه ده مسطور اولان مصلحه مؤبدۀ نک جمله ماده لر ایکیسینک حضور و مواجهه لرنده عقد اولمش کبی صدراعظم و فلده مارشال جانبازان دولتین طرفلرندن کندولره ویریلان رخصت کامله مقتضاسنجه مواد مذکوره بی امضا و خاتم لیه تصدیق ایدوب اشبو مواد مفهومده عقد و تمهید و وعد اولنان ماده لر قویاً و بلا تغییر سرعی و دقتله احرا اولنوب خلافتیه اصلاً بر نسنه عمل اولمیوب فرد واحده دخی ایتدیرلییه و بینه مطابق المعنی صورتلری امضا و خاتم لیه تقریر و تصدیق اولنوب صدراعظمک سندی ترکی و اطلیان لسانیه فلده مارشالک سندی روسیه و اطلیان لسانیه دولتین جانبازان کندولره ویریلان رخصتنامه لر دخی مرخصلر طرفلرندن و دولت علیه جانبازان اولق اوزره فلده مارشاله ایصال و موادک امضاسندن صکره بش کون و یاخود قابل اولور ایسه مدت اقلده دخی مبادله اولنوب صدراعظمک سنداتی تسلیم ایتدیکلری آنده فلده مارشال قونته رومانچوفک سندلری اخذ ایدله .

خاتمه

ایمندی فیا بعد مواد صقومه اوزره تجدید و تمهید اولنان صلح و صلاح رافع الحرب و الکفاح مقرر و معتبر طوتیلوب شیمۀ کریمۀ شهریاران صداقت معتاد و قاعده سرعیۀ تاجداران وفا اعتیاد اوزره عهد و میثاق و تماماً تصدیق ایدرزکه کرک ذکر اولنان یکرمی سککز موادک شروط و قیودینه و صلح صلاحک مواتیق و عهدینه و کرک دیگر ایکی قطعه اعطا اولنان نشان هایونده

محرر و مسطور مادینک شروطلرینه کمال رعایت اولنوب مادامکه اولجانبدن دخی مرخصلری طرفندن تأیید و تصدیق اولنان موادك خلافتنه وضع و حرکت صادر اولیه طرف مایون پادشاهانه مزدن و اخلاف نصفت اتصافزدن وکلای عالیمقام و میرمیران صاحب الاحتشام و اسراء ذوی الاحترام و عموماً عساكر نصرت ارتسامز و بالجله عبودیتز ایله شرفیاب اولان طوائف خدامدن بر فرد خلافتنه متعلق وضع و حرکت ۹۰ایلیه .

تمت تمام

خاتمه عهدنامهده مذکور ایکی مادهدن بریسی مصارف حربیه تضمیندر که دولت علیه اوج تقسیط ایله بهر سنه بشر بیک کیسه آتجه ویرلک اوزره اوج سنه ظرفنده روسیه لویه اون بش بیک کیسه آتجه تأدیه ایتمکی تمهد ایتمشدر . ایکنجیسی آق دکز آطه لرینک سرعت تحلیه سیدر که ذکر اولنان عهدنامهك اون یدنجی ماده سنده آق دکزده بولنان روسیه دونماسنک اوج آی مدته چکلسمی مشروط ایسهده ممکن مرتهبه بر آن اقدام حرکت ایتمسنی روسیه دولتی تمهد ایلمشدر .

جلد ثانینک صوکی

فهرس

جلد ثانی

اون یدنجی باب

دردنجی سلطان مراد :

تاریخ جلوسی ، سنی — تقلید سیف ، جلوس بخششی مسئلهسی .
بکر سؤ باشی مسئلهسی ، شاه عباس و بکر سؤ باشی — شاه عباسک
بغدادده کی مظالمی .

قتل موداسی — آبازه پاشا مسئلهسی ، مظالمی .
۱۰۳۳ وقایع خارجیہسی : فرانسه قرالی اون اوچنجی لوتی و جزایر
حکومتی محمد کرایک عصیانسی .

۲ — ایران سفری : شاه عباس و بزم اردونک حالی .
عسکرک قیامی : کورجی محمد پاشانک اعدامی .
آبازه پاشا : اضروروم محاصرہسی و خلیل پاشا ، خسرو پاشا ، — یئندہ
زیدیلر .

— شاه عباسک وقایع ، خسرو پاشا و مظالمی ، اردونک حالی ، بغدادک
محاصرہسی ، شاه صفی .
— زیہ واتورون معاہدہ سنک تجدیدی .

۳ — پای تحتک احوالی ، زوربارک تکلیفاتی ، دکانرک قیامسی ، بیرام
پاشا ، زوربارک سراپہ دخولی ، آباق دیوانی — رجب پاشا و بر ملعت
ریاکارانه نمونہسی — حافظ پاشانک شہادت قهرمانانہسی — رجب پاشانک
صدارتی : مرتضی و خسرو پاشالار — خسرو پاشانک قتلی و زوربارک یئہ
قیامی .

۱۰۴۱ رمضانده استانبولک حالی — رجب پاشانک قتلی — سلطان
و وزرا و صاتیشدن قورتولدی .

۴ — سنان پاشا کوشکی دیوانی : سپاهی‌لرک تأدیسی — ساطور ، ایپ ، کند ایشلیور .

— وقایع داخلی و ایرانیه .

— جبال یانینی ، قهوه‌خانه‌لرک ، توتونک منی ؛ (اراذل تأدیپ و عوام ناسی تریب) پولتیقه‌سی . ۹۰

— ازنیق فاضلسنک اعدای ، شیخ‌الاسلام اغی زاده حسین افندی وقعه‌سی — معن اوغلی فخرالدین .

— بوکا چاره قلیج ، همان قلیج قولنک معتبر اولدی دور .

— آبازه پاشا بوسنده — قناچه‌دن یوللانان اسرانی اعدای — میخانه‌لرک قایمه‌سی ، سرخوشلرک قتل — آبازه پاشانک سب قتل .

۵ — ایران سفری : قانی ایز ، روان فتحی ، شهزاده بایزید و سلیمانک استانبوله قتل ، تبریزک فتحی ، تبریزده غارت و یغما — مراد رابعک استانبوله دخولندهکی آلائی .

— فرانسز سفارتخانه‌سی مأمورینله سفیری حقندهکی معاملات شدید — اعداملر — قاتل نفی ایرام پاشانک صدارتی — قریم‌احوالی — ایران سفیری مقصود خان و معیتی مأموریننک احوالی ، محبوسیتی ، ایکی آدمینک فراری ، بونلرک صورت صلی .

— ایکنجی قانی ایز : شیخ سقریه‌نک عاقبت حالی ، (امیرچلی) نك سب وفاتی اعداملر و اشکالی ، منازعه تیمار — بغدادک صورت فتحی ، وقایع فجیهه — ایران معاهده صلحیه‌سی .

۶ — سلطان مراد رابعک وفاتی ، مدت سلطنتی — احوال عمومیه‌سی ، قتل و تدهیش پولتیقه‌سی — تاریک شواهد حقانیتی .

فائده‌لر :

زیارت خرقه سعادت — طایق ، حبس ، قتل — دوکونلر ، اویونلر — نادر شاه — سلطان دوکونی (۱۲نجی عصر) — علوفه دفتری اخراجی ، ایلیجی قبولی رسمی — اصطلاحات تاریخیه — اسکی سبلاحلر — قتل شاعر نفی — ۱۲نجی عصرده میشت ، شنلکر .

اون سکزنجی باب

سلطان ابراهیم :

- تاریخ جلوسی ، سنی — سلطان ابراهیم قورقوسی ؛ ترددی .
- سلطان مراد رابع جنازه‌سی — (شاهینکرای) ک سبب قتل —
- امیرکون خانک قتل — آزا ق قلعه‌سنگ استرداد — قنه اوغلی نام شقینک قتل —
- سلحدار مصطفی پاشانک قتل .
- نصوح پاشا زاده حسین پاشا : (خواجه چایر) محاربه‌سی ، روسجغه فراری ، صورت قتل .
- پیاله پاشانک اسپانیا ساحلی اورمه‌سی ، اموال غنائم و ضبط سفائن .
- ۲ — جنبی خواجه : تزویراتی — قره مصطفی پاشانک مقتولیتی .
- شیخ الاسلام یحیی افندیگ وفاتی .
- پیاله پاشانک کیفیت اخناتی — جنبی خواجه‌نک آناتولی قاضیمسکرلکی غلظه قاضیلغی ، پادشاه خواجه‌لکی .
- ادرنه‌یه سیاحت شاهانه : اودون طاشیتیمق مسئله‌سی ، جنبی خواجه‌نک دور اقبالی .
- ۳ — کرید وقعه‌سی : قزلر آغاسی سنبل آغانک نفیی ، سلحدار یوسف پاشانک کرید سفرینه مأموریتی ، حانیه‌نک فتحی .
- رجال دولتک احوالی ، سلطان ابراهیمک حالی .
- سلطان ابراهیم و یوسف پاشانک محارراتی ، یوسف پاشانک قتل .
- راقوجی — کرید احوالی .
- سلطان ابراهیمک تزاید مجنونیتی : خرسنیا نلرک ، وندیکلیرک قتل فرمانی ، سفرائک بک اوغلنه کچمه‌لری .
- ۱۰۵۷ سنه‌سی جنبی خواجه‌یه یارامیسور : یونس قاضی ایله ینیشمه‌سی ، جنبی خواجه‌نک آناتولی صدارتندن عزلی و سرایدن اخراجی ، استتقال — قریم خانی (اسلامکرای) ک احوالی .
- سلطان ابراهیم و احوال مجنونانه‌سی . (نعیا) تاریخنک بوزمان حقنده‌کی لغداتی — صوگ زمانی : وزیر احمد پاشا ، شکر پاره .
- ۴ — سمور و عنبر موداسی ، احوالک ده‌ا زیلده و خامت کسب ایتمی — قره مراد و مصلح‌الدین بکتاشی ، قره چاوش — فاتح جامعنده اجتماع

— احمد پاشانك قتلی — جنجی خواجه نك فراری — سلطان ابراهیمك
 خلی — مدت سلطنتی ، احوالی — هنكام سلطنتنده احوال دولت —
 شهزاده لرمك تربیه لری — اتريقه لر — قوجی بك رساله سندن مقتبسات —
 احوال عمومیه من .
 فائده لر :

مہترخانہ — انقلاب ، اختلال — کلمات تاریخیہ — مجارستان ، اردل
 — کرید آلهسی — یدی قله .

اون طقوزنجی باب

دردنجی سلطان محمد :

تخته جلوسی ، سنی ، قلیج آلابنده کی حالی و قیافتی — کوسم والدہ ،
 طرخان والدہ .

— جنجی خواجه ، پاره لرك اعادہ سی ، طوسون چاوشك اوبنه فراری ،
 حیقان نقدی و اشیای ساڑہ سی ، ابریم میرلوالئی ، قتلی .
 — قندیہ محاصره سی .
 — آناطولیده کی شقاوت .

۲ — سلطان احمد جامی وقعه سی : صوفی محمد پاشانك اطواری ،
 سپاهك كریده کیتنه مك و سلطان ابراهیمك هانسی قتاوا ايله قتل ایدلدیکنی
 آکلامق اوزره قیای ، بیقلی محمود ، سپاهك ادعاری ، یکیکچرنك سلاخلاندیرلمی .
 — سپاهك سلطان احمد میدانہ تجمعی ، دوه جیلر چورباچیسى محمد آغانك
 پاره لنه سی .

— یکیکچرنك وزیر خانہ هجومی ، سلطان احمد جامعنده قتلی ، سپاهك
 قتلی — دولتک ایکی عسکری یکدیگرینی قیریور .
 — اوجاق آغالرنك بیغنی بالطه کسمیور — بیقلی محمودك قتلی .
 — اشقیادن حیدر اوغلنك اسباطده اسارتی ، استانبولده صلی —
 کریدده عسکرمن و وندیکیلرک سوده لیماننده مغلوبیتی .
 — استانبولده یکیکچریلرک تجاوزاتی .

— قیودان دریا ونیق احمد پاشانك (فوجه) ده مغلوبیتی — صدراعظم
 صوفی محمد پاشانك عزلی ، قتلی .
 — کرچی عبدالهی ، اون بش بیك کشی ايله استانبول اوزرینه یوریشی .

- رشوت ، والیک ، متصرفلرک صایلمسی ، حکومتک کوسم سلطان ایله قره مرادک الله قالیشی .
- قاضیمکر عزیز افندی ایله سلطان محمدک ملاقاتی ، کرچی بی ایله اسکدارده محاربه .
- اشقیادن قاطرچی اوغلنک (آله) قصبه سنده کی رذالتی ، کرچی نینک قتلی ، قزاز احمدک صلی .
- کریمه ده سوده قلمه سی اوکنده ونیق احمد پاشانک شهادتی ، کرید اردوسنده اختلال .
- سلطان محمدک ختانی — قاطرچی اوغلنک بکشری متصرفلغه تمینی .
- یکچیری اوجاق آغالرینک امور حکومته مداخله سی ، مراد پاشانک استعفا سی — حکومتک کندی ضعیفی حس ایتمی ، نیچه قرانه یازیلان نامه نك تبدیلی — نیما تاریخنک (غریبه) سی ، نفس محترم حکومتک مرثی اولسی — قنده قانر ایچنده ، بوزجه آله ایله لمنک وندیگی الله دوشمه سی — احوال رعایا و تحصیلات .
- بر انکلیزک ازمیرده انکلتزه قونلوسندن آله جنی مسئله سی ، انکلتزه سفیرینک حسی . یکچیری لک ایلیچی به زوال یوقدر دیه ادعاری — شیخ الاسلامک صورت عزلی — تصرف دیه اوتوز بیك کشینک آج بر اقیلمسی — صدراعظمک قوردردینی قالیونک حین تنزیده غرق .
- قبودان علی پاشا قوماداسنده کی دوناتماک ملویتی .
- ایچ ایل وویوده سی حسن آغانک سپاهی لری آباغه قالدیرمی ، مظالمی ، شقینک شقیه تسلیطی .
- ۳ — خروج اهل سوق ، تفصیلاتی ، سیاوش پاشانک صدارتی — کوسم سلطان ، طرخان سلطان فرقه لری — خلع سوزلری ، کوسم سلطانک قتلی ، آغالره قورقو دوشمه سی ، مسلمان اولان سنجاق آلتنه کلسون . شهر خلغنک و طوائف عسکریه نك سنجاق آلتنه اجتماع لری ، بکتابش آغانک ، قره چاوشک ، وسائر نك طوتولوب اعدام لری — قاریشقلرک ۱۰۶۶ به قدر دوامی .
- شقاوت : آازه حسن آغا ، ابشیر پاشا وقعه لری .
- رجال علیه نك احوالی : قاضی اسمعیل الله مفتی ابو سعیدک منازعاتی — ابشیر پاشانک صدارتی ، صورت قبولی ، استانبوله دخولی ، احوالی مظالمی ، قتلی — مراد پاشانک صدارتی ، استعفا سی — طرخونچی احمد پاشا و مراد پاشا صدارت لرنده کی عسکرک مقداری — بصره وقعه سی .

— وقته ووقایه تفصیلاتی .

۱ — کوپرلی محمد پاشا صدارتی : احوال عمومی — صدارتی درت شرط ایله قبولی ، سلطان محمد دغاسی — ایلك اجرا آتی : زوربارك تأدیبی ، اعدای .

دقر امینی ، الاکوز محمدک ، شام والیسی سیاوش مصطفی پاشانک قتل — سرایک مقرباندن تطهیری ، شیخ سالک اخناق ، روم بطریق (پارتی نیوس) ک صلی .

— طوپال محمد پاشا دوناماسنک مغلوبیتی ، قره محمدک آتدیفی کولله نك کور قبودان باشترده سنی بر هوا اتمی ، بوزجه آطه و لمی نك استردادی — راقوچی زاده نك عصیان ، اردلک یغاسی ، یکریمی بیک اسیر یوز الی طوب اخندی — راقوچی زاده نك یرینه (بارچیقای) ک تمینی — (کیفا) نك افلاق بکلکنه تمینی .

— اردل و برکوسنک فرق بیک دوقه آلتونه ابلاغی .

— آازه حسن پاشانک شقاوتی ، تفصیلاتی ، مرتضی پاشانک حیل ایله یاقه لایوب آازه حسن و عونسنک اعدای — سؤ اداره ، کوپرلی نك سؤ اداره بی قالدیرمق ایچون اختیار ایتدیکی اصول — دولتك اعدای خارجیسی — اعدای داخله سی : شقاوت ، ارتشا ، ارتکاب ، یافنین .

— کوپرلی به آوستریا سفیرینک ، عموم ملل خرسقیایه نك اتفاقندن بحث اتمه سی اوزرینه وردیکی جواب .

— کوپرلی نك وقاتی ، سلطان محمود رابعه وصیتی .

ه — فاضل احمد پاشانک صدارتی : ینه (تأدب و ترهیب) پولتیقه سی — آوستریا سفری : (اوپوار) ک ضبطی ، تاتار عسکرینک (موراویا) و سیلیزی طرفلر زنده جولانی : سکسان بیک اسیر — اتفاق مقدس — سلطان محمدک آوجیلی — (سن غوتار) محاربه سی : جنرال مونه قوقولینک غالیبتی ، فاضل احمد پاشانک مغلوبیتی — آی زنبورغ معاهده سی ، (آپاق) نك اردل پرنسلیکی — فاضل احمد پاشانک کربده عجزیمتی : قندیه ک فتحی — کرید عثمانلیره قاچه مال اولمشدر ؟

— احمد فاضل پاشا و فرانسه سفیری (دولاهی) زاده — وانی افندی — اون دردنجی (لوئی) نك علیهمزه سبب قیامی — دولت علیه نك محوی تصورآنک فرانسه ده دورانی و اسبابی .

— له سفری و نتایجی — زان صوبیه سکی — له سفرینک روسلر

اوزرینه توجیهی — فاضل احمد پاشانك وقائی — قره مصطفی پاشانك صدارتی :
(چهرن) قلمه سنك ضبطی .

۶ — ایکنجی ویانه محاصره سی : تفصیلاتی : راقوجی ، آپائی اختلالری
— توکلی ایمره — مجارل — ویانه یه عزیمت ، ایام محاصره ، عسکرده
قتور — پایا (ئی نوصان) ، فرانسه قرالی اون دردنجی لوئی — له قرالی
(ژان صوبیه سکی) — قوهلنبرغ محاربه سی — عثمانلی اردوسنك انهزامی ،
بدون محافظی ابراهیم پاشانك اعدای — سلطان محمدك بلغراددن ادرنه یه
عودتی — مصطفی پاشانك قتلی : تقدیرات تاریخیه .

۷ — بدون والیسی مقتول ابراهیم پاشانك وصیتی .
— اون دردنجی اهل صلیب هیئت — موسقوا چارینك قریم اوزرینه
یوریمه سی ، (صوبیه سکی) نك تركلر علیهنده کی فکری .
— سلیمان پاشانك مغلوبیتی ، (بودین) ك بردها عودت ایتماك اوزره
دشمن انه دوشمه سی — موره ده (موروزینی) — سلیمان پاشانك فراری .
— عسکر طرفندن محضر ترتیبی : فتواجی احمد چاوش ، كوچك محمد
ملازم باشی احمد ، چولاق حسین وسائر محرکرك تشویقاتیله اردوده اختلال
— اردونك استانبوله یوریمه سی — وخامت احوال — اوستریالیرك اردلی
ضبطی .
— خلع : تفصیلاتی .

سلطان محمدك مدت سلطنتی . شهزاده لری — شهابلی .

فائده لر :

دونانمازك زوالی — ماصال ، سمور سراقی — بر وزیرك قتلی — بر
پادشاهك خلعی وقتلی — بایراقلر — طریق علییه — فاقیلر — التفات
پادشاهی — ایکی حکمدار آره سنده مکاتبه — هدایای پادشاهی — خزینه
طاهره بودجه سی — چادرلر — مسکوکات .

یکرمنجی باب

ایکنجی سلطان سلیمان :

نخسته جلوسی ، سنی .

— ایلک مهم وقعه : زوربارك قیامی — عدم انضباط ، فائله دولت —
یکپیچری وسپاهك عقد اتفاق ایللری — كوچك محمدك پاره لنسی ، چولاق حسین ،

کل حسن، قره مانلی عثمان و سید محمد، کل پیری، کبی زوربارک تجاوزاتی. ترضاتی
— جلوس بخششی — کوپرلی زاده مصطفی پاشای، شیخ الاسلامی، یکپیری
آغاسی عزل ایتدیرملری — صدراعظم سیایش پاشانک سراینه هوملری،
مشارالهی قتل ایتملری، مالی یغما و جاریه لرینی حمالر آرقه سنه و یرم رک کوندرد-
مه لری — پاشانک نمشنگ هوقاق اورته سنده قالمی .

— بدستانده ساداتدن برینک زورله مالی آللری اوزرینه مومی الیهک
بر صبریق اوجنه بیاض بر بز باغلابوب مسلمان اولان سنجاق دیبنه کلسون
دیه ندا ایتمی . خلقتک اجتماعی — زورباردن بر قاچنک اعدای .

— نجه لیلر — موره ده (موروزینی) .

— آدمزلاک یوزندن یکن عثمان پاشا نامنده برتوریدینک سرعسکرلیکی .

— توریدی طائفه سی و آناطولی .

— آوستریالیرک تکلیفی : اولاح، اردل و مجارستانک کاملاً ترک ایدلسی .

— تکفور طاغلی مصطفی پاشانک صدارتی : یکن عثمان پاشا و حسن

پاشا مسئله سی .

— وندیکیلیرک (آغریوز) ی محاصره ایتملری، توتون، مسکرات

رسمنک تکراراً آلمسی .

— نجه لیلرک (بلغراد) اوزرینه یوریمه لری — یکن عثمان پاشانک فراری

— بلغراد و سمندره نک آوستریالیرک اننه دوشمه سی — پادشاهک ادرنه یه
عزیمتی .

— کدک محمد پاشا شقیسی ایله یکن عثمان پاشا و آدملرینک اعدای .

— رجب پاشانک سرعسکرلیکی، مغلوبیتی . آوستریالیرک (نیش) وسائر

پالاقه لری ضبیطی .

— کوپرلی فاضل مصطفی پاشانک صدارتی : عدالت فرمانی ارسالی،

اهالی اوزرنده کی آغیر ویرکولرک رفی .

— مصطفی پاشانک (دراغمان) ده آوستریا قوماندانی (سه کندورف) ی

مغلوب ایلمسی — نیش، بلغراد، سمندره، ویدینک استردادی — سلطان

سلیمانک وفاتی : مدت سلطنتی : اوائل احوالی .

فائده لر :

تحریر املاک — اصطلاحات تاریخیه .

یکرمی برنجی باب

ایکنجی سلطان احمد :

- تخته جلوسی ، سنی — فرانسه سفیری (شاطونوف) ك تكلیفی .
- آوستریالیرك بوزغونلغنی ، توکلی .
- سالانمن محاربه سی ، سردارا کرمك شهادتی ، تلغات و ضایعات
- اوخریلی علی پاشانك صدارتی ، حدودده کی رعایای خرسقیانیه ك شقاوتی ،
- لهیلر — شام ، بصره احوالی .
- مهدی مصطفی نك سبب قتلی ، صدراعظمك طوری ، سبب عزلی .
- عیدیه ك تکرار تقدیمه دائر اراده — حاجی علی پاشانك صدارتدن
- استعفا سی .
- قالیلی احمد پاشا ، رعایای غیر مسلمه ك قیافتی .
- استانبولده کی سفرای اجنبیه ك ایکی فرقه یه آیلمی .
- آوستریا سفرینك دوامی .
- سلطان احمدك ارتحاللی ، مدت سلطنتی .
- فائده لر :

دارالسعاده آغالی . سلحدارلی .

یکرمی ایکنجی باب

ایکنجی سلطان مصطفی :

- جلوسی ، سنی .
- ایلك نشر ایندیکی خط هایون ، حربه بالذات عزیمتی — قبودان
- دریاصوجه زاده حسن پاشانك ساقزی استردادی — مزه مورطه حسین قبودان .
- صدراعظم علی پاشانك سبب قتلی .
- لیوه نك ضبطی ، جنرال وه ترانك مغلوبیتی .
- لوندرك القاسی — روسلرك (آزاق) قلمه سنی ضبط ایتملی .
- ۲ — بیوك پترو .
- سنته مغلوبیتی .
- قارلوفجه معاهده سی و نتایجی — خطالرمز ، قارلوفجه معاهده سنك

اهمیتی، صورت انمقادی — (توکلی ایمره) نك اذمیدده اقامه سی — ویرکولرک، جزیه نك عفوی .

— کوپرلی حسین پاشانك داخلی سیاستی — مزه مورطه حسین پاشانك وفاتی — شیخ الاسلام فیض الله افندیك انترقه لری — ایوب اوغلنك قتلی ، صدراعظمك سبب استعفا سی — فیض الله افندیك نفوذیه (دال طبان مصطفی) پاشانك صدارتی — دولتکرايك عزلی ، عصیان — دال طبانك عزلی و قتلی ، رامی پاشانك صدارتی ، رعایای غیر مسلمه مك تنظیم قیافتی ، وندیك ترجانك ضرباً جزاسی .

۳ — خلم سلطان مصطفی : فیض الله افندیك تغلی ، کر جسته یولالان ایکی یوز جبهلینك آیا صوفیه ده متداخل مواجی ایسته ملری ، فیض الله افندیك دامادی عبدالله پاشا ، سکیان باشینك قتلی ، محضر عمومی ، قره قاش، طورینال احمد ، مبعوثلرک اکری دره ده توقیفی . فیض الله افندی و اوغللرک عزلی — (باناسکی) ده هر ایکی طرفك برلشمه سی ، رامی پاشانك فراری .

— خلم مدت سلطنتی

فائده لر :

انبسه ، قیافت و مراسم الباسیه — اون ایکنجی عصرده مستت و سورختان — کلمات تاریخیه .

یکرمی اوچنجی باب

اوچنجی سلطان احمد :

جلوسی ، سنی .

استانبول اردوسنك شپارقه لفی ، آوغینلی — فیض الله افدیك صورت فجیعه قتلی — سلطان احمدك تدبیرلی .

— پانسلاویزم : قری یانیچ — دلی پترونك اجراآت داخلیه و سیاسیه سی ، بزم اجراآت داخلیه و سیاسیه من — اوروپاده وضعیتمنز .

— روسلرک آزا ق طرفلرنده کی فعالیتلری .

— قالایلی احمد پاشا ، بالطه جی محمد پاشا .

— فرانسه سفیری (فوریول) ك تبلیغاتی .

— پولتاوا محاربه سنك نتایجی ، روسلر ، اسوچلیلر ، لهلیر — رعایای

غیر مسلمه و بیوک پترو ، فرانسه سفیرینك تعقیب ایتدیکی خط سیاست . اسوچ

قرالی (شارل) — کوپرلی نعمان پاشا ۱۸۰۷ ، بالطه جی محمد پاشا ۱۸۰۸
ایکینجی صدراتی .

۲ — پروت معاهده سی : مطالعات عمومی — بیوک پتروک اولتیا تومی :
(خرسیتان قویون سورینسک عثمانی توردی لندن جکدیکی) . ظالم .

— قره طاغ احوالی ، دانیلو پتروویچ .

— روسیه اعلان حرب — بالطه جی محمد پاشا ۱۸۰۷ و قبودان دریا

محمد پاشا ۱۸۰۷ بحر ارمینیا .

— بیوک پتروک حرکات عسکریه سی ، (استانه لیجه) ده کی موقعی ، چاربی

قازینه ک تدابیری ، شافروف ، پتروک شافروفه و ردیکی اسرار — بالطه جی

محمد پاشا ۱۸۰۷ تکلیفاتی ، شافروفک معاهده بی امضایه مسارعتی ، پروت معاهده سنک

دورت ماده اساسیه سی — بالطه جی محمد پاشا خلافت کیرانک القا آتی ، مشارالیه ک

لمنی به نفیی ، بوسف پاشا ۱۸۰۷ صدراتی .

— روسلرک معاهده احکامنه عدم رعایتی .

— سلطان احمد ک ادرنه به عزیمتی ، ابکی یوز بیک عسکر طرفندن رسم

کچید اجراسی — اون ایکینجی شارل مسئله سی .

۳ — وندیک ، آوستربا سفری : اولاح بکی (برانقووان) ک ، (قانتا

کوزن) ک احوالی .

— قره طاغ تأدیباتی .

— وندیک علیه حرب : موره سفری ، موره غالبیتلرینک کزیده

تأثیری .

— پرنس (پرنس اوزن) ک اولتیا تومی : قارلوفه معاهده سنک نقض

ایدلدیکنی مبین تبلیغاتی .

— (پترواردین) محاربه سی : علی پاشا ۱۸۰۷ ، ضایعاتی ، طمشوارک

بلغرادک استیلاری — پاساروفه معاهده سی و نتایجی .

۴ — جبالی بانفیی ، مطبعه حیلنک ابراهیم متفرقه نامنده کی بر ذات

طرفندن استانبولده تأسیسی — پاساروفه معاهده سنده مرخص اولان سلحدار

ابراهیم پاشا ۱۸۰۷ بیوک ایلیچیک ایله ویا به اعزامی ، کوتوردیکی هدایا .

— اون ایکینجی شارلک مقتولیتی .

— راقوچنی ک تکفور طاغنده اقامتی .

— صدراعظم ابراهیم پاشا ولاله سفاهتی .

ایران سفری : شاه حسین ، میروپسی ، میر محمود — روسلر و عثمانیلر ،

طاغستان سيليرينك دولته تايپيتلىرى، داود خان — فرانسه سفىرى (دوبووا) نك
توسطى، روسلرله عقد معاهده. حكومتك ايرانيلىر قارشى زبونشلكى — ايران
اصول داخليسى، شاه طهماسب، احمد پاشاك هزيمتى — بيوك قازينيه نك
وفاتى — ايران احوالى و سلطان احمدك سرفردن فراغى — داماد ابراهيم
پاشا و احوال خصوصيهسى .

— اختلال، پاترونه خليل وقعهسى .
— سلطان احمد ثالثك سلطنتدن فراغى .

فائدهلر :

اركان دولت — كيلار عاسره — ابراهيم متفرقه، مطبعه حيلق — سفراني
استقبال و ضيافت — معلومات متفرقه — هديرلر — معلومات متفرقه .

يكرمى درديجى باب

برنجى سلطان محمود :

نمونه جلوسى، سنى — جلوس تفصيلاتى .

چكيدبكمز غريب دورل احوالندن : استابول قاضيسنك اجتهادى، قليج
آلاينده زوربارك مطالباتى — زوربارلك اجراآتى، احوال غريبه،
حكومتسزلك — پاترونه خيلك اعداى، زوربارك محوى .

ايران سفرى : شاه طهماسبك (همدان) ده مغلوبيتى، (كاشان)، (اصفهان)
آقينلىرى، عقد معاهده، هيئت استشاره اعضاى — نادر شاهك ظهورى،
مغلوبيتى، غالييتى، نادر شاهك (مغان) صحراننده عقد ايتديكى مجلس عمومى،
نتيجهسى، شاهلغناك اعلانى، تجديد معاهده ايجون تكليفاتى .

۲ — روسيه، نمچه : قالفائى (فتحكراى) ك ففقا سياه طر芬دهكى جولاننى،
روسلك مدعاياتى، آزاق و اوزى قلع، لرينه هجوملىرى .

— روسيه يه اعلان حرب : لهستان احوال داخليسى، دوات عليه نك
روسيه باش وكيلى (غلو فكين) . شديد المال بروتستوكوندرمى — روس
سفىرى (ويش نياقوف) ك فكرى — (آزاق) . هجوم — خواب غفلتدن
اويامه سز : آوستريا ايله روسيه نك ائتلافى — آوستريا سفىرى (طالمان) ك
حيله لرى — روسلك مطالباتى، فرانزىلر — صدراعظم (السيد محمد پاشا) نك
حركاتى، بطاشتى — (نيه ميرووف) مذاكرهسى، آوسترياك صفت توسطى
ترك ايدىرك مطالباتده بولمىسى، اعلان حرب ايله مىسى — آوسترياليرلك
(نيش) . ، روسلك آزاق، اوزى، قيل برونى استيلا لرى .

- روسلرک قریده مغلوبیتی ، جنرال مونیخ .
- بلغرادك آوستریالیردن استردادی .
- فرانز سفیری (ویلنوو) — بلغراد مصالحهسی .
- روسلرک بغداده استیلاسی ، بلغراد مصالحهسنه تمایلری — عقد مصالحه شرائط .

- اسوچله عقد اتفاق .
- امپراطور یجه آنایه نامه هایوک صورت ارسالی .
- آناتک وقائی ، مسلکی .
- ۳ ایران سفری : وزیر اعظم نشاچه احمد پاشا ، ایران سفبری (حاجی خان) ك مأموریتی ، منیف افدینك ایران سفارتی .
- قزلر آغاسی بشیر آغا .
- (نادرشاه) ك بغدادی محاصرهسی — متوفی (حسین شاه) ك اوغلنك طرف دولت علیه دن ایران شاهی اعلان قیلنمهسی — نادر شاهك مطالباتی ، یکن محمد پاشانك (روان) ایله (قارص) آره سنده مغلوبیتی .
- نادر شاهك اسکی اعتبارینی غائب ایتسی . (۱۱۰۹) معاهدهسی .
- بشیر آغانك وقائی ، حافظ بشیر آغانك تغلبی ، قتلی .
- ایران احوال داخلیه سنك یکیدن تذبذبی .
- وهابی غائله سنك مقدمهسی .
- ۱۱۰۴ و ۱۱۶۷ سنه لرده ایکی اعدام .
- سلطان محمودك وقائی ، مدت سلطنتی ، (تاریخ جودت) ك مطالعهسی .

فائده لر :

- کلمات تاریخیه — اوراق عتیقه و وثائق تاریخیه — معلومات متفرقه —
- ۱۲نجی عصرده روسیه ایله مناسبتمز — افلاق ، بغداد (فنارلیلر) —
- بکیچری معیناتی ، قزغان شریف — روسیه چاری بیوک پتروئک وصیتنامهسی — معلومات متفرقه .

یکرمی بشنچی باب

اوچنجی سلطان عثمان :

- تخته جلوسی ، سنی — اجرات ابتدائیهسی .
- خلیجک طرندیینی .
- سلطان عثمانك طبیعتی ، حکیم اوغلی علی پاشا ایله محاورهسی .
- صدراعظم بیقلی علی پاشانك قتلی ، پادشاهك ندامتی .

- یکریمی سکزر چلی زاده سعید پاشا نك صدارتی .
 - نور عثمانی جامنك اكلی — راغب پاشا نك صدارتی .
 - وفاتی . مدت سلطنتی ، احوال و حرکاتی ، زمانی .
- فائده لر :

سلطان مصطفای ثالث و در اغب پاشا حقنده .

یکریمی آلتنجی باب

اوجنجی سلطان مصطفی :

- جلوسی ، سنی ، کیفیت جلوسی — راغب پاشا نك صدارتده ابقاسی —
- خلیج آلایی — عفو رسوم — اوقاف حرمین مقاطعاتك تنظیمی — ینه
- رعایای غیر مسلمه نك تنظیم قیافتی حقنده تنبیها ت — قتل پولتیقه سی .
- لوند اشقیاسنك تدمیری .
- نادر شاهك وفاتی .
- سقاریه نهرینك اذمید کورفرینه ربطی تصویری — دیبای رومی
- نقاسنك احباسی ایچون دستکاهلر نصبی — پادشاهك تبدیل کز مه سی .
- کورک کیلمه سنك منعی .
- ایرانده (زند کریم) خاک ظهوری .
- استانکوی وقعه سی .
- راغب پاشا نك وفاتی : مشارالیهك مسلك حکومتی ، سیاسی .
- روسیه احوال عمومیه سی : اوجنجی پترو ، قاترینه .
- پروسیا قرالی بیوک فرهدریق و خلاصه الاعتبار .
- غریبه .
- صدراعظم مصطفی پاشا نك قتلی و محسن زاده نك صدارتی .
- قوه بحریه سرك زوالی .
- دین تأدیبك ذمت دولته قیدی ، وقایع متفرقه برقالیون احتراقی ،
- بر ارمنی نك جمیت فسادیه تشکیلی .
- ۲ — ۱۱۸۲ سفری : قاترینه نك تزاید نفوذی و اسبابی — حمزه
- پاشا نك صدارتی ، تشبثات حرب جویانه سی ، (قریم کرای) ك ورودی ، حضور
- پادشاهده عقد ابدلیلی انجمن ممبراتی .
- حمزه پاشا نو روسیه شهبازی (۲۰ ژوئن برشقوف) ك ملاقاتی : اعلان
- حرب ، (خلاصه الاعتبار) نو (تاریخ اساسی) یه کوره .

— ساخته اوچبی پترو .

— روسیه قزل اردولری ، صدراعظم امین پاشانك اردو ایله حرکتی

— مجلس حرب ، آرای مختلفه روسلرك نجاووزاتی ، رخاوتلرمن — امین

پاشانك عزلی ، قتلی ، مولداوانجی علی پاشانك صدارتی — (حوتین) ك ، اولاح ، پسا رایا وبقداك روسلرك لئنه دوشمسی ، (قرتال) صهراسی بوزغونلی .

— بحر سفیده روس دوناماسی .

— موره عصبانی .

— چشمه وقمة بحریهسی — غازی حسن پاشا .

؛ — مصلحتہ بز بونده نظام ویررز ، تدبیری — قریمك استیلاسی ، قریملرك استقلال هوسلری ، قاترینه اطاعتلری .

ه — وخامت احوال — متارکه ، متارکه موادی .

روس دوناماسنك مصرده ، سوریهده فعالیتی: علی بك و ابوالذهب .

— روس پاش قوماندانی (رومیانچوف) و محسن زاده .

— سلطان مصطفانك ارتحال ، مدت سلطنتی ، احوالی — دولتك

احوال عمومیهسی .

فائدهلر :

اون ایکنجی عصرک اواخرنده مجادله افکار — زندکریم خان ، حکومت

زندیه — قاپیتولاسیونلر — اوچنجی پترو ، ایکنجی قاترینه — ۱۱۸۲

سفری و سؤ تدبیر — مصر احوالی — ۱۲نجی و ۱۳نجی عصرده اصنافلق :

کدکدر — ماری تهرهز — یرکوی و بکرش مکالمهلی .

یکرمی یدنجی باب

برنجی سلطان عبدالحمید :

تتمته جلوسی — محسن زاده نك صدارتده ابقاسی ، روسلرك ایلریله ملری

— اوچ قولدن هجوم ایدوب روسلری اورتهدن قالدیرهلم سوزلری ، روسلرك

اوچ قولدن هجومی .

۲ — قینارجه معااهدهسی : صورت وقوعی .

فائدهلر :

قینارجه عهدنامهسی .

